

סֵפֶר

קִצּוֹר לְקוּמֵי מוֹהַר"ן

הַשָּׁלֵם

בְּזֶה הַסֵּפֶר נִקְבְּצוּ כָּל הָעֲצוֹת הַנִּפְלְאוֹת, עֲצוֹת ה' אֲשֶׁר
לְעוֹלָם יַעֲמִדוּ, הַפְּתוּבוֹת בְּסֵפֶר קִצּוֹר לְקוּמֵי מוֹהַר"ן
הַיֵּשֶׁן וּבְסֵפֶר לְקוּמֵי עֲצוֹת הָרֵאשׁוֹן וּבְסֵפֶר לְקוּמֵי עֲצוֹת
מֵהַדוֹרָא בְּתָרָא, עַל־פִּי סֵדֶר סִימְנֵי הַסֵּפֶר לְקוּמֵי מוֹהַר"ן
הַגָּדוֹל.

וְכָל הָעֲצוֹת וְהַדְּרָכִים הַיֵּשְׁרִים הַנוֹבְעִים וְהַיּוֹצְאִים
מֵהַתְּדוּרוֹת שְׁבַסְפֵּר לְקוּמֵי מוֹהַר"ן נִקְבְּצוּ פֹה, כְּדֵי לְעוֹרֵר
וּלְהַקְיִין וּלְקַרֵב כָּל אָדָם מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, לְהַנְטוֹתוֹ
לְתַחִיָּה, לְחַיּוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים.

בְּמַהֲדוּרָה זֹאת הוֹסַפְנוּ בְּסִיעֵתָא דְשְׂמִיא חֲלוּקָה לִימֵי הַחֹדֶשׁ,
לְסִיעֵת לְמַעֲוֵנִינִים לְסִיעֵת סֵפֶר זֶה מְדֵי חוֹדֶשׁ בְּחוֹדְשׁוֹ וּלְרִכּוּשׁ
בְּקִיאוֹת בְּתוֹרַת רַבֵּינוּ.

התודה והברכה
למכון תורת הנצח על הסיוע הרב

עיצוב כריכה: ש. א. 052-7679250

יוצא לאור ע"י
"שמחת עולם"
הפצת משנתו של רבי נחמן מברסלב
ללא מטרת רווח

להזמנות והפצה
טל: 050-4122456

קצור לקוטי מוהר"ן

דרכי עריכת הספר "קצור לקוטי מוהר"ן השלם"

קצור לקוטי מוהר"ן דפוס ראשון

לשון רבי נתן וצ"ל בספרו ימי מוהרנ"ת: "בשנת תקס"ה הנ"ל צוה עלי ללקט מתורותיו העצות והעבדא שיוצא מכל תורה ותורה ובתחלה פתבתי קצת מענין זה ולא הוטב בעיניו ואחר כך הבנתי פגגותי וחזרתי וכתבתי והוטב בעיניו והוא הספר קצור לקוטי מוהר"ן כשקרא בו נענע בראשו ואמר בזה הלשון: פתק יפה (א שיון צעטיל) והבנתי שהוטבו מאד בעיניו הדברים הנאמרים שם והיה כוסף מאד שנוכח לקימם באמת אשרי שיאחו בהם".

וכן כותב עוד בספרו: והשם יתברך בעצם נפלאותיו ורחמי המרבים עזרני בכל יום ובכל עת עד שגמרתי בקיץ הזה כל הדפסת ספר לקוטי מוהר"ן תנינא וכו' וספר האלף-בית והקצור והבאתים בשלמות לקהלת קדש אומין על ראש השנה הראשון אחר הסתלקותו רבים ראו וישמחו וישירים יעלו עד הנה עזרונו רחמיך נודה לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם.

לקוטי עצות

לשון רבי נתן וצ"ל: "אחר ראש השנה תקפ"ו הנ"ל פתבתי מחדש הספר לקוטי עצות שהוא ספר הקצור בתוספת מרבה".

ובהקדמה לספרנו זה נאמר: עלינן נתעורר בעצמו (רבי נתן) לחבר עוד קצור נפלא מתורותיו הקדושות הוא הספר "לקוטי עצות" שמסדר עליפי אלף-בית בלשון קצר וצח מאד, ושם הוסיף ללקט עוד עצות נפלאות מתורות שלמות, אשר מסבות שלא ידענום לא נזכרו כלל ב"קצור לקוטי מוהר"ן".

לקוטי עצות בתרא

מספר שנים לאחר הסתלקות רבי נתן, לקט רבי נחמן ממשערין עצות נוספות ודברים נפלאים שלא נזכרו בספר "לקוטי עצות" וקראם בשם "לקוטי עצות בתרא".

קצור לקוטי מוהר"ן

קצור לקוטי מוהר"ן השלם

רבי ישראל קרדונו זצ"ל זכה להדפיס בשנת תרע"ג שלוב של הספרים
הקדושים "קצור לקוטי מוהר"ן", "לקוטי עצות" ו"לקוטי עצות בתרא"
ושלכם בספר אחד הנקרא "קצור לקוטי מוהר"ן השלם", באפן הכולל את כל
העצות הנפלאות בכרך אחד ובאפן מסדר.

במהדורה, תהיה נוספו הערות והגהות בשולי הגליון וכן נוסף בסוף הספר
קנטרים "תוספות ומלואים" שחברו ר' נחמן בנו של רבי ברוך
אפרים בן רבי נפתלי זצ"ל.

יהי רצון שנוזכה לעסק בספרי רבנו הקדוש בשמחה, בהתחדשות ובתמימות,
ונזכה שיפוצו מעינותיו חוצה ומלאה הארץ דעה את ה' עד ביאת גואל
צדק במהרה בימינו אמן.

ספר
קיצור
ליקוטי מוהר"ן

טלא מוסר ויראה ה' • והנהגות טובות
וישרות • נכלשות ונוראות • היוצאים
מן המאמרים הנכללים • המוגמלים בספר
הגדול ליקוטי מוהר"ן • והוכן במכוון
היוצא משם למעשה • נכתב בספר הזה
בקיצור • כאשר מטיל ה'טב מעבר לדף
בהקדמה :

ברשיון הצענואר החילגא

במהלוב

סת לקצ' קיצור ליקוטי מוהר"ן
לפ"ק :

הקדמה

הקדמת המביא לבית הדפוס

אמר המעתיק, כבר מבאר בהקדמת ספר "קצור לקוטי מוהר"ן הישן" שחבר אותו מורנו הרב הצדיק והקדוש רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה, מה ראה על ככה לחבר את הספר "קצור לקוטי מוהר"ן". כי פקדת אדוננו מורנו ורבנו הקדוש אור הגנוז והצפון מורנו הרב רבי נחמן זכר צדיק וקדוש לברכה היתה עליו ללקט מתורתיו וממאמריו קצור הדברים הנזוגעים למעשה. כי כל פונתו בכל התורות והמאמרים שגלה לעם סגלה היתה רק כדי להביא את האנשים לידי מעשה ישרה. ועל פן השתדל מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה ופעל ועשה מהתורות והמאמרים הקדושים של אדוננו מורנו ורבנו זכר צדיק וקדוש לברכה, קצור נפלא הוא הספר "קצור לקוטי מוהר"ן הישן". ותכף בשנה הראשונה אחר פטירת אדוננו מורנו ורבנו הקדוש זכר צדיק לברכה השתדל פיגיעות עצמות להדפיסו כמבאר בספר "ימי מוהרנ"ת", וה' עזרו להוציא לפעל הדפסת הקצור בשנה הראשונה אחר הסתלקותו. גם כתב בספר "ימי מוהרנ"ת" ש"רב דברי הספר "קצור לקוטי מוהר"ן" היו למראה עיני אדוננו מורנו ורבנו הקדוש זכר צדיק וקדוש לברכה, וכשקרא בו נענע פראשו ואמר "פתק יפה" (בוו הלשון "א שין צעטיל") והוטבו בעיניו מאד הדברים הנאמרים שם והיה כוסף מאד שנוכח לקימם עין שם:

והנה מורנו הרב הצדיק מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק לברכה כתב בעצמו בהקדמת הספר "קצור לקוטי מוהר"ן", שלא סדר שם רק רב הדברים היוצאים מדברי אדוננו מורנו ורבנו הקדוש מורנו הרב רבי נחמן זכר צדיק וקדוש לברכה, ונותן רשות בהקדמת הספר לכל הרוצה להוסיף שיבוא ויוסיף. וכותב שם בפירוש כי יכולים למצא עוד דברים רבים כהנה וכהנה בכל תורה ומאמר שגלה אדוננו מורנו ורבנו הקדוש מורנו הרב רבי נחמן זכר צדיק לברכה, כי מאד עמקו דברי תורתו ומאמריו וכלם מלאים עצות והתעוררות נפלא לעבודתו ותפודה. אך פאשר מורנו הרב רבי

הקדמה

נתן זכר צדיק לברכה ראה אשר אין מי שישתדל בזה כמותו ללקט מתורתו עוד שושנים נוראים סגלות יקרות ורפואות נצחיות כרי לזכות על ידם לחיים נצחיים, אשר ידע כי רק לזה היה כל תשוקת אדוננו מורנו ורפנו הקדוש זכר צדיק וקדוש לברכה. עלינו נתעורר בעצמו לחבר עוד קצור נפלא מתורתו הקדושות הוא הספר "לקוטי עצות" שמסדר על-פי אלה בית בלשון קצר וצח מאד, ושם הוסיף ללקט עוד עצות נפלאות מתורות שלמות, אשר מסבות שלא ידענום לא נזכרו כלל ב"קצור לקוטי מוהר"ן", כמו התורה הראשונה: אשרי תמימי דרך, והתורה השלישית על מאמר רבה בר רב הנה מספור האקרויקתא, וכן עוד כמה תורות. וגם אפלו בהתורות שנדפסו מהם בה"קצור לקוטי מוהר"ן" הוסיף ללקט מהם עוד עצות נפלאות בהלקוטי עצות הנ"ל, שלא נזכרו כלל בהקצור לקוטי מוהר"ן". ושם בה"לקוטי עצות" כלולים כמעט כל העצות הקדושות היוצאים מתוך תורתו של אדוננו מורנו ורפנו זכר צדיק לברכה. והספר הזה היה יקר מאד בעיני מורנו הרב הצדיק רבי נתן זכר צדיק לברכה, ופקד וצוה לכל אנשיו לעסוק וללמוד בו בכל יום. אבל כבר אמרו חכמינו זכרונם לברכה, מה שדים הללו כל זמן שהתינוק ממשמש בהם מוצא בהם טעם חלב, אף דברי תורה פן. ועל פן נתעורר הרב הצדיק רבי נחמן זכר צדיק לברכה ממשערין בתוכו על יסוד דברי מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק לברכה בהקדמת הקצור שלו, שכתב והרוצה להוסיף יבוא ויוסיף פנ"ל ולקט וחפש ומצא בתורתו הקדושות עוד דברים נפלאים ונוראים שלא הובאו גם בהספר "לקוטי עצות" הראשון, וסדרם גם פן על-פי אלה בית וקראם בשם "לקוטי עצות" מהדורא בתרא:

והנה אנהנו בדורותינו אלה בעקבתא דמשיחא בהתפשטות החשך העצום והנורא מאד כפול ומכפל. ונתקיים בנו בעונותינו הרבים: "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום". ואף שכבר זכו העולם שידפסו ויתפשטו כל השלשה קצורים הנ"ל, הינו ה"קצור לקוטי מוהר"ן" הישן

הקדמה

והספר "לקוטי עצות" ממורנו הרב הצדיק רבי נתן זכר צדיק לברכה וה"לקוטי עצות" מהדורא בתרא מהרב הקדוש ממשערין זכר צדיק לברכה, אשר כל אחד מהם בודאי אור נפלא וגורא להאיר לכל אדם בחשכת אפלות לכל האסורים במאסר התאוות והלכודים ברשתי ההכלים, למצא על ידו פתח לצאת מחשכת אפלתו ולהגיע לדרך ישרה ללכת בדרך מלכו של עולם. אבל הלא נודע לכל איש כי אינו דומה אור של נר אחד לאור האבוקה משלשה נרות קלועים ביחד הנחוצה עתה מאד, שתאיר גם בהתפשטות החשך שבמינוי אלה. לזאת ראינו לחבר הספר הזה אשר בו נקבץ העצות שבספר "קצור לקוטי מוהר"ן" הישן וגם העצות שבספר "לקוטי עצות" הראשון ושבספר "לקוטי עצות" מהדורא בתרא ולחברם יחד על פי סדר סימני התורות שבספר "לקוטי מוהר"ן" הגדול, בכדי אשר מי שילמד איזה תורה בספר "לקוטי מוהר"ן" וירצה לקים לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. יען תקף אחר-כך בספר הזה ותאיר לו אבוקת דברי הספר הזה גם בתקף חשכת אפלתו. לדעת את המעשה אשר יעשה האדם וחי בהם. וכתחילה ימצא על-ידי החבור הזה מרגוע לנפשו. כי על-פי רב יוכל להבין על-ידי העצות האלה שנקבצו בספר הזה גם פרוש הפשוט בדברי תורתו הקדושים שבספר "לקוטי מוהר"ן" הגדול. גם יבין משל ומליצה דבר מתוך דבר איך להתחזק נגד התגברות היצר:

גם לפעמים במקומות מעטים הצגנו פה מראה מקומות להראות להקורא שדברי תורתו הקדושים יש להם יסוד בדברי רבותינו זכרונם לברכה בתורה שבכתב ובעל-פה, להאיר עיני הקורא, כי כל דברי הספר הזה ממקום קדוש יהלכו. ויתר מעלות דברי הספר הזה יבין הקורא בעצמו כאשר ילמד איזה תורה ומאמר בספר "לקוטי מוהר"ן" הגדול וישים אחר-כך עין עיונו עליו בספר הזה. וקראנו שם הספר הזה "קצור לקוטי מוהר"ן השלם" כי באמת שלם הוא בשלמות נפלא. יען כי כלול הוא משני הקצורים הנפלאים שפעל ועשה מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק לברכה, הלא הנה ה"קצור לקוטי מוהר"ן" ישן ו"לקוטי עצות" ראשון וגם מ"לקוטי

הקדמה

עצות" מהדורא בתרא, ועין נא גם בשני ההקדמות הנדפסים פה הלא המה הקדמת הספר "לקוטי עצות" הראשון והקדמת ה"קצור לקוטי מוהר"ן" הישן. לך נא ראה שמה: ויהי רצון שזנובה לילך בכל הדרכים הקדושים והעצות הקדושות המבארים פה. וה' ינחנו במעגלי צדק למען שמו ויפיע בלבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו ולעבדו בלֵבב שלם אמן:

הקדמת הספר "קצור לקוטי מוהר"ן" הישן

בזה הפרד מלקט ומסדר קצור הדברים הנוגעים למעשה מה שלקמנו מתוך הספר "לקוטי מוהר"ן" היוצא בקדשה ובטהרה מפי רבנו הגדול והקדוש אור הגנוז והנעלם מוהר"ן מפרסלב זכר צדיק וקדוש לברכה, פי הוא צוה עלי לחבר זה הפרד בהיות כל עקר פונתו הקדושה בכל המאמרים ובכל הדרושים הנפלאים והנוראים אשר גלה לעם סגלה לא היתה כראם בשביל המעשה, פי לא המדרש הוא העקר וכו'. וכאשר נראה בעליל לכל אשר זכו לחסות בצלו הקדוש אשר כל תשוקתו ומגמתו חפצו היתה להביא אנשים לידי מעשה ישרה, לפקח עינים עורות ולהוציא אסירים בכושרות לאמר לאסורים צאו, להוציא ממסגר אסיר האסורים במאסר התאוות הלכודים ברשתי ההבלים, להורות להם הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו אשר יעשה האדם וחי בהם חיי עולם. וזאת היתה פונתו בכל הדרושים והמאמרים שגלה וכל השיחות והספורים וכל הדבורים שהיה מדבר עם בני אדם הכל באשר לכל לא היה כי אם בשביל פונה זו. גלל פן היתה פקדתו עלי ללקט ממאמריו ודרושו קצור הדברים הנוגעים למעשה ולרשם על הספר. כדי שזנובה לשמר ולעשות ולקיים ככל היוצא מפיו. פי כל מאמריו ודרושו הנפלאים הם ענינים עמקים ורחבים מאוד מהם מלאים עצות נפלאות והנהגות ישרות. ואין שום דבר עצה בעולם אשר לא יוכל למצא בתוך דברי קדשו של רבנו זכר צדיק וקדוש לברכה. פי כל דבריו הם פלילות גדולות מאוד ומשפיל על דבר יוכל להוציא מדבריו הנהגות ישרות ועצות נכונות, לכל אשר יצטרך וכל אשר תשאלהו נפשו לא יאצלו

הקדמה

מפניו דבריו זכר צדיק וקדוש לברכה העמקים ורחבים מני ים. אולם לאו כל אפיו שוין ולא כל אדם יכול לעסק בזה על-כן נסדר פה רב הדברים היוצאים מדברי רבנו זכר צדיק לברכה למעשה לפי פשוטן של דברים ועל-כן נרשם בתחלת כל מאמר נושא הדרוש אשר המחבר זכר צדיק וקדוש לברכה בנה עליו יסוד דרושו בספר "לקוטי מוהר"ן" הגדול הן ממקראי קדש או מפואמרי חז"ל וממקום קדוש יתהלכו וממקור מים חיים נובעים. והרוצה להוסיף יבוא ויוסיף, כי מי שדעתו שלמה ויכול למצא דברים רבים כהנה וכהנה בכל מאמר ודרוש של הספר הגדול. כי מאד עמקו דברי הספר הזה וכל מאמר מתחלק לכמה מעמים וענינים נפלאים ונוראים והוא מלא עצות והנהגות ישרות והתעוררות נפלא ונורא מאד לעבודתו יתברך. וזאת לדעת כי רב דברי הפרך הזה היו למראה עיני רבנו זכר צדיק וקדוש לברכה והוטבו בעיניו. ובהיות לא נעלם מעיני כל ישראל ומעינינו כי האמת נעשה עדרים בעוונותינו אז יחלק העם ודברי ריבות בשערנו לא יש בינינו מוכיח ישת ידו על שנינו עד יבוא מורה צדק לעדתנו, לזאת אמרנו נשמר לפנינו מחסום, נשא בשרנו בשנינו ונפשנו נשים בכפינו, עד יערה רוח ממרום עלינו לחדש כנשר ימינו ונדעה נרפדה לדעת את ה' באמת ובתמים כאשר עם לבנו. עד כי יבוא שילה לקבץ נפוצותינו כמהרה בימינו אמן:

הלא כה דברי המצפה לישועה הקטן נתן בן אדוני אבי מורנו הרב רבי נפתלי הירץ יצילהו וישמרהו מנעמראב רבתי חתן הרב הגאון המפרסם מורנו הרב דוד צבי זכר צדיק לברכה לחיי העולם הבא.

הקדמת הספר לקוטי עצות הראשון

מי האיש החפץ חיים; מי הבוחר בחיים נצחיים; מי החם על נפשו באמת; מי לה; ישים לבו אל החבור הקטן הזה, מעט הכמות ורב האיכות. הביטו וראו והתמהו תמהו. כי פעל פעל בימיכם אשר נתגלו דרכים ועצות נפלאות ונוראות. חדשים גם ישנים. מיסודים על אדני פו. שתולים על פלגי מים. נובעין ממעין היוצא מבית ה'. מים עמקים עצה בלב איש. אשר הדלים איש תבונות.

הקדמה

לכו חזו מפעלות ה'. שימו לבבכם לדברים האלה. כי הם דברים העומדים ברומזו של עולם. דברי אלקים חיים ומלך עולם. דברים המחיון את כל הנפשות מקמנו ועד גדול מיום כל דרגין עד תכלית מדרגה התחתונה. אין דבר עצה קדושה נעלם ממך אשר לא תמצאהו בפסך הזה, וכל אשר תשא לך נפשך לא יאצל ממך הפרך הקמנו הזה. הט אנך ושמע פך עיניך וראה. והבן והבט האמת לאמתו. הסר ממך עקשות לב. ודרכי ליצנות ושקרים ותכמות של הכל הרחק ממך. חוסה על נפשך והטה דעתך ומחשבתך אל האמת לאמתו. כי אם חס ושלום תטה מן האמת, את מי תטעה. הלא לא תטעה כי אם את עצמך. איתי ספר הזה וחיה בו. היש בלשוננו עולה חס ושלום. אם תטה אשורו מני דרך הישר והאמת אשר דרכו בו אבותינו מעולם. בה' בטחתי אל אבוש בדברים האלה, לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי. אודה ה' מאד כפי ובתוך רבים אהללנו. אשר עמד לימין אביון כמוני. וחזקני ואמצני ללקט שושנים נוראים כאלה. סגלות יקרות ורפואות נצחיות כאלה. חיי נפשות כאלה מבארות מים חיים ממעיני הישועה. אשר כל הנובע מהם. כלם מוסדים על דברי אבותינו ורבותינו זכרונם לברכה בתורה שבכתב ובעל פה בתנ"ך ותלמוד בבלי וירושלמי ומדרשים וספרי הזהר הקדוש וספרי האר"י זכרונם לברכה. עליהם בנויים ומוסדים כל הדברים האלה המובאים בפרך הנורא הזה. ולהרחיב בשבח מעלתם. יקצרו המון ידעות. אך המסתכל בהם בעין האמת. יראה בעצמו את יקר תפארת גדלתם והאמת יעיד על עצמו. וה' אלקים אמת יתן לעקב אמת וישלח אורו ואמתו וינחנו תמיד בדרך האמת. ויטה שכםנו לעברו כל מי חיינו באמת ולאהב השלום והאמת. עד יבון בחסד כפא דוד וישב עליו באמת. במהרה בימינו אמן:

קצור לקוטי מוהר"ן

לכו חזו מפעלות ה' התגלות נפלא מסוד גדלת התנא האלקי
רבי שמעון בן יוחאי ז"ל:

רבי שמעון בן יוחאי. הבטיח שלא תשתכח תורה מישראל על ידו.
פמוכא בדברי רבותינו, זכרונם לברכה (שפת קלח): 'כשנכנסו
רבותינו לפרם ביבנה אמרו: עתידה תורה שתשתכח מישראל ואמר רבי
שמעון בן יוחאי שלא תשתכח. שנאמר: "כי לא תשכח מפי זרעו".
וכמבאר בזהר (נשא קבר): 'בהאי חבורא דאיהו ספר הזהר יפקון בה מן
גלותא'.

ועתה בוא וראה והבן. נפלאות נסתרות של תורתנו הקדושה. כי על
בן סמך רבי שמעון בן יוחאי עצמו על זה הפסוק כי לא תשכח
מפי זרעו. כי באמת בזה הפסוק בעצמו. מרמז ונסתר סוד הזה. שעל
ידי זרעו של יוחאי. שהוא רבי שמעון בן יוחאי. על ידו לא תשתכח
התורה מישראל. כי סופי תבות של זה הפסוק כי לא תשכח מפי זרעו
הם אותיות יוחאי וזה שמרמז ומגלה הפסוק. כי לא תשכח מפי זרעו,
מפי זרעו דיקא הינו מפי זרעו של זה בעצמו שהוא מרמז ונסתר בזה
הפסוק. שהוא התנא יוחאי. כי על ידי זרעו של יוחאי שמרמז בזה
הפסוק בסופי תבות כנ"ל. שהוא רבי שמעון בן יוחאי. על ידו לא
תשכח התורה. כי בזהר דא יפקון מן גלותא כנ"ל:

ודע שסוד רבי שמעון בעצמו. הוא מרמז בפסוק אחר. כי דע כי
התנא הקדוש רבי שמעון הוא בחינת (דניאל ד): עיר וקדיש מן
שמיא נחית ראשי תבות שמעון וכו':

קצור לקוטי מוהר"ן

יום א' לחודש

אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דֶרֶךְ - א

א **עַל־יְדֵי** לְמוֹד הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִין כָּל הַתְּפִלוֹת וְכָל הַבְּקָשׁוֹת. וְהַחֵן וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלָּה וְנִתְרוֹמַם בְּפָנָיו כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִין בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת:

ב **עַל־יְדֵי** עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּכַח נֹתֵן כַּח לְמַלְכוּת דִּקְדוּשָׁה שֶׁתִּתְגַּבֵּר. וּמִגִּבִּיר הַיֵּצֵר טוֹב עַל הַיֵּצֵר הָרָע:

ג **עַל־יְדֵי** עֶסֶק הַתּוֹרָה יְכוּל לְזַכּוֹת לְהַבִּין הַרְמוּזִים מִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְקַשֵּׁר עַל יָדָם לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאִפְלוּ בְּמָקוֹם חֲשׂוֹךְ וְאִפְלוּ שֶׁנִּדְמָה לְכַאוּרָה שֶׁשָּׁם קָשָׁה לְהִתְקַרֵּב לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם שָׁם יֵאֵיר לֹא הַשְׁכָּל הָאֲמֵת לְמִצָּא גַּם שָׁם אֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְלְהִתְקַרֵּב מִשָּׁם דִּיקָא לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ:

ד **אֵין** אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֲלֵא אִם בֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. עַל בֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי הָעֲבֵרוֹת וְהַפְּגָמִים שֶׁעֲבַר וּפְגָם. כִּמוֹ כֵּן הוּא מְשַׁנֵּעַ מִמֶּשֶׁ. עַל בֵּן נִמְצָאִים כְּפֵה מִיּוֹן שֶׁנִּשְׁעוֹן בְּרַב בְּנֵי אָדָם. וְהַתְּקוּן לְזוֹה הוּא עֶסֶק הַתּוֹרָה. כִּי הַתּוֹרָה הִיא כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁבוּהָ מִכְּנִיעוֹן הַיֵּצֵר הָרָע וּמִגְרָשׁוֹן הַשְּׁנִיעוֹן וְהַרוּחַ שְׁטוּת שֶׁנִּדְבַּק בְּאָדָם עַל־יְדֵי עוֹנוֹתָיו:

ה **גַּם** זוֹכִין עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה לְהַנְצִל מִנִּכְלֵי עֲרֻמוּיּוֹת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרָע מִהַ שְׁעַל־פִּי רַב אֵינוֹ מִסִּית אֶת הָאָדָם לְעֲבֵרָה תַּכְּף. רַק בְּתַחֲלָה מִתְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה זוֹכִין לְשַׁכַּל אֲמָתוֹ וְלְהַנְצִל מִכָּל זֶה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו עקר מה שאין מתקבלים התפלות הוא מחמת שאין להדברים חן. על כן צריך כל אדם להשתדל שיהיו דבריו דברי חן באמת. וזה זוכין עלידי עסק התורה ואז יתקבל תפלות:

ז איש הישראלי צריך תמיד להסתפל בהשכל של כל דבר ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר להתקרב להשם ויתברך עלידי אותו הדבר, פי עקר החיות שיש בכל דבר הוא רק השכל והחכמה. כמו שכתוב (קהלת ז' יב): החכמה תחיה וכו'. והשכל הוא אור גדול ומאיר להאדם בכל דרכיו כמו השמש. ואפלו בשבא האדם לפעמים למקום שהוא אפל וחשך חס ושלום אף על-פירון בשזוכה להסתפל על השכל והחיות שיש בכל דבר אזי מאיר לו השכל ומקרב אותו להשם ויתברך שזה בחינת מה שזוכה יוסף לעמוד בגסיונו עלידי שהסתפל על השכל שיש בכל דבר:

ח אי אפשר לזכות אל אור השכל הנ"ל פי אם עלידי בחינת מלכות. דהינו שיקבל עליו מלכות שמים באמת ובאמונה שלמה ויצמצם דעתו ויסלק כל חכמתו לגמרי באלו אין לו שום שכל עצמו כלל ומאם בכל החכמות והשכליות חיצוניות, ויצפה ויכסף וישתוקק רק לקבל אור וחיות מהשכל והחכמה אמתיות שהוא בחינת השכל העליון דקדשה שהוא עקר החיות דקדשה שיש בכל דבר כנ"ל:

ט עקר המלחמה שבין היצר טוב והיצר הרע הוא רק בזה פי היצר טוב מסית את האדם למאם בכל החכמות ושכליות חיצוניות ובכל התאוות שהם בסילות גמור ורוח שטות באמת ולקשר עצמו רק אל אור השכל דקדשה. והיצר הרע מסית את האדם להפך בבחינת "לא יחפץ בסיל בתבונה" (משלי י"ח ב) שזה בחינת עשו שבזה את הפכורה שהוא בחינת החכמה והשכל דקדשה. וצריך כל אחד לתן פת להיצר טוב להתגבר על היצר הרע וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ה):

לְעוֹלָם יִרְגִּזוּ אֲדָם יֵצֵר טוֹב עַל יֵצֵר הָרַע' וְזוּ כֵּן עַל־יְדֵי שְׁעוֹסְקוּן
בְּתוֹרָה בְּכַח:

· **בְּשִׂוּכֵינ** לְכָל הַנַּ"ל, אִזּוּ נַעֲשֶׂה יַחַד גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְנַעֲשֶׂה אוֹר
הַלְבָּנָה בְּאוֹר הַחֲמָה וְזוּכֵינ לְחַן וְעַל־יְדֵי־זוּה נִתְקַבְּלִין כָּל
הַתְּפִלוֹת וְכָל הַבְּקָשׁוֹת:

« **הַיֵּצֵר** הָרַע הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְשַׁעַע מִמֶּשׁ חֵם וְשְׁלוֹם, כִּי
בְּעַל עֲבָרָה הוּא מְשַׁעַע. כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוֹנָם לְבִרְכָה:
'אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁמוֹת'. אִךְ אִיךְ יָבוֹא
לְהֵאָדָם וְיַעֲשֶׂנוּ פֶתָאָם מְשַׁעַע חֵם וְשְׁלוֹם. עַל כֵּן דֶּרֶךְ הַיֵּצֵר הָרַע
לְהִתְלַבֵּשׁ תְּחִלָּה בְּמַצּוֹת וּמִמְעָה אֶת הָאָדָם בְּאֵלוֹ מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מַצּוּה
וְאַחֲרֵי־כֵן הוּא מְמַעְהוּ וּמְסִיתוֹ עוֹד יוֹתֵר, עַד שְׂבָא לַעֲבֹרוֹת גְּמוּרוֹת בְּזוֹדוֹן
חֵם וְשְׁלוֹם. וְזוּ מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּחֵינַת הַשְּׁגָעוֹן שֶׁל הַמְּשַׁעַע שְׁנֵתִּבְלָבֵל וְנִמְרָף
דַּעְתּוֹ עַד שְׁאֹמֵר לָרַע טוֹב וְכו' אִךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן עֲדוֹן יֵשׁ בּוֹ אִיזָה נִיצוּצֵי
הַשִּׁכְּל וְהַדַּעַת מַה שְׁאֶפְלוֹ לְפִי שְׁמוֹת וְחֶסְרוֹן דַּעְתּוֹ הוּא מִכֵּיִן וְיוֹדַע גַּם
כֵּן שְׂאִין לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא עוֹשֶׂה אוֹתָם עַד
שְׁמַחְמַת זֶה צְרִיכִים שְׁתֵּי תְּחִבּוּלוֹת לְרְפוּאָת הַמְּשַׁעַעִים, הֵינּוּ לְהַפּוֹתָם
בְּכַדֵּי לְהַכְנִיעַ רְשַׁעַת זְדוֹנָם שְׁלֵא יְהִיָּה נּוֹחָה לָהֶם עַל כָּל פְּנִים בְּשִׁגְיוֹנוֹתָם
וְלֹא יַעֲשׂוּ עַל כָּל פְּנִים הַדְּבָרִים שֶׁהֵם בְּעַצְמָם מְבִינִים גַּם כֵּן שֶׁהֵם שְׁגָעוֹן
וְשְׁמוֹת. וְגַם צְרִיכֵינ לְשׁוּם עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת וּקְמִיעוֹת בְּכַדֵּי לְגַרֵּשׁ מֵהֶם הַרוּחַ
רָעָה שְׁמִבְלָבֵל וּמִטְרִיף דַּעְתָּם חֵם וְשְׁלוֹם עַד שְׁמַהֲפִכֵין אֲרַחּוֹת יֵשׁ
וְאוֹמְרִים לָרַע טוֹב וְכו'. וְכִמוֹ כֵּן לְעֵנֵן רְפוּאָת הָאָדָם מְשַׁעַעוֹנֵי הַיֵּצֵר הָרַע
הוּא צְרִיךְ גַּם כֵּן לְשְׁתֵּי בְּחֵינּוֹת הַנַּ"ל. הֵינּוּ לְהַכְנִיעַ תְּחִלָּה רְשַׁעְתּוֹ וְזוֹדוֹנוֹ
שְׁלֵא יַעֲשֶׂה עַל כָּל פְּנִים מַה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מִכֵּיִן וְיוֹדַע שֶׁהוּא רַע וְעֲבָרָה
גְּמוּרָה חֵם וְשְׁלוֹם, וְגַם צְרִיכֵינ עוֹד לְגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ הַרוּחַ רָעָה רוּחַ שְׁמוֹת
שְׁמֵת־לִבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּמַצּוֹת וּמִמְעָה אוֹתוֹ בְּאֵלוֹ מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מַצּוּה בְּנַ"ל.

קצור לקוטי מוהר"ן

וְכַל זֶה זֹכִינ׳ בְּשִׁלְמוֹת רַק עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה שְׁבִלְלוּלָהּ מִשְׁתִּי מִינִי
תְּחַבְּלוֹת הַנַּ"ל:

יב עֵקֶר הַתְּקַשְׁרוֹת אֶל הַשִּׁכְל׳ דְּקַדְשָׁה הַנַּ"ל הוּא עַל יְדֵי תְּמִימוֹת שְׁוָה
בְּחִינַת: "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם", כִּי יַעֲקֹב זָכָה לְאוֹר הַשִּׁכְל׳ הַנַּ"ל
בְּשִׁלְמוֹת:

אָמַר אֶל הַפְּהָגִים - ב

א עֵקֶר הַכְּלֵי זֶן שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא הַתְּפִלָּה וְכָל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁצָּרִיךְ
הָאָדָם לְכַבֵּשׁ, הֵן מְלַחְמוֹת הַיַּצֵּר הַרַע הֵן שְׂאָרֵי מְלַחְמוֹת עִם
הַמוֹנְעִים וְהַחוֹלְקִים - הַכֹּל עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּמִשָּׁם כָּל חֵייתוֹ. עַל כֵּן מִי
שֶׁרוֹצֵה לְזִכּוֹת לְקַדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת, צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלוֹת וּבְקִשּׁוֹת
וּשְׁיחוֹת בֵּינָו לְבִין קוֹנֵו כִּי זֶה עֵקֶר הַכְּלֵי זֶן לְנִצָּחַת הַמְּלַחְמָה:

ב מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִית זֹכָה לְתַפְלָה, וְכֵן הַפּוֹגֵם בְּבְרִית נּוֹטְלִין מִמֶּנּוּ
הַתְּפִלָּה:

ג צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ צְדָקָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה וְעַל־יְדֵי־זֶה תְּפִלָּתוֹ שְׁגוּרָה בְּפִיו.
גַּם עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה נִצּוֹל מִמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבְּתַפְלָה. וַיּוּכַל
לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי שְׁלֵא יִטָּה מִן הַצַּד לֹא לְיָמִין וְלֹא לְשְׂמֹאל, רַק וְכַלְכֵּל כָּל
דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט:

ד אִי אֶפְשֵׁר לְזִכּוֹת לְתַפְלָה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית
בְּשִׁלְמוֹת עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְקַשֵּׁר תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר
הָאֲמִתִּיִּים, כִּי הֵם יוֹדְעִים לְהַעֲלוֹת כָּל תְּפִלָּה וְתַפְלָה לְמָקוֹם הַצָּרִיךְ לָהּ
וּבּוֹנִים מֵהֶם קוֹמַת הַשְּׂכִינָה וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַרֵּב בֵּיאַת הַמְּשִׁיחַ:

ה תּוֹרָה וְתַפְלָה הֵם מְחֻקָּיִן זֶה אֶת זֶה וּמְאִירִין זֶה לְזֶה. עַל כֵּן צָרִיכִין
לְעֶסֶק בְּשִׁנְיָהֶם דִּיקָא וְכָל הַתּוֹרָה שְׂאָדָם לֹאמֹד לְשִׁמּוֹר
וְלַעֲשׂוֹת, כָּל הָאוֹתִיּוֹת הֵם נִיצוּצֵי נְשָׁמוֹת וְהֵם נִתְלַבְּשִׁין בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה

אמר אל הפהנים - ב

ה

ונתחדשים שם בכחינת עבור ועל-ידי-זה נשלם גם אור התפלה ביותר, אך עקר השלמות הוא על-ידי שמקשרין ומביאין את התפלה להצדיק שפדור:

ו אם האדם מרבה בתפלה והתבודדות ימים ושנים הרבה, ואף-על-פי כן הוא רואה בעצמו שעדין הוא רחוק מאד מהשם יתברך ונדמה לו שהשם יתברך כמסתיר פנים ממנו חס ושלום. אל יטעה חס ושלום שהשם יתברך אינו שומע תפלותיו ושיחותיו כלל, רק יאמין באמונה שלמה שהשם יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של כל תפלה ותחנון ושיחה ואין שום דבור נאכזר חס ושלום. רק כל דבור ודבור עושה רשם למעלה מעט מעט ומעורר רחמיו יתברך בכל פעם אך עדין לא נגמר הבנין דקדושה שהוא צריך לכנס בו. וכרבות הימים והשנים אם לא יהיה טפש ולא יפל בדעתו בשום אופן בעולם ויתגבר ויתחזק ויתאמץ בתפלה יותר ויותר, אזי על-ידי רבוי התפלות יכמרו רחמיו יתברך, עד שהשם יתברך יפנה אליו ויאיר לו פניו וימלא חפצו ויצונו בכח הצדיקים האמתיים, ויקרבהו ברחמים ובחמלה גדולה:

ז אין ראוי לחשב לקבל שכר על שום דבר, כי כל המעשים טובים שלנו וכל התפלות הכל מאתו יתברך. על כן אפלו אם האדם זוכה לפעמים לאיזה ישועה והתקרבות קצת, אל יחשב שזכה לזה על-ידי תורתו ותפלתו ומעשיו הטובים כי הכל מאתו יתברך כנ"ל, ולולא חסדו הגדול כבר היה נטבע חס ושלום בפה שהיה נטבע רחמנא לצלן:

ח עקרא דיצרא בישא הוא על עריין. והוא עקרא דמסאבותא. על כן צריכין לידע שעקר הנסיון של כל אדם בזה העולם הוא בתאוה זאת - אשרי הזוכה לנצח המלחמה:

ט הצדיק האמת שפדור הוא בחינת מאור הגדול והוא מזוהר ומאיר את התפלה שהוא בחינת מאור הקטן:

אקרוקתא - ג

א על־ידי נגינה דקדושה מקימין ומעלין המלכות דקדושה וזוכין להתנשאות. וכן להפך החזנים והמנגנים דסטרא אחרא פוגמין מלכות דקדושה ומאריכין את הגלות. ועל ידם נכשלים ונוקשים בני אדם כצפרים האחוזות בפה. על פן צריך לזהר מאד שלא לשמע נגינה ממנגן דסטרא אחרא שאין פונתו פנגונו לשם שמים כלל רק בשביל מוזן וכבוד והתפארות פי שמיעת קול נגינה שלו מזיק לעבודת הבורא יתברך. וכן להפך שמיעת קול נגינה ממנגן כשר והגון טוב לעבודת הבורא יתברך:

ב התקון שלא יזיק לו קול נגינה דסטרא אחרא הוא על־ידי שילמוד גמרא בלילה:

ג על־ידי נגינה דקדושה יכולין לזכות לבחינת נבואה, פי עקר הדיקות להשם יתברך הוא על־ידי נגינה. וכאשר יתבאר עוד לקמן:

ד על־ידי למוד גמרא בלילה - חוטא של חסד נמשך עליו ונצול ממחשבות שלא לשמה. ועל־ידי־זה מתקן קול הנגינה שלא יזיק לו שמיעת קול נגינה דסטרא אחרא שמוזקת הרבה מאד לעבודת הבורא יתברך. וזוכה להקים הנגינה דקדושה שיוכל לדבק את עצמו להשם יתברך על־ידי זמירות ונגנים. ועל־ידי־זה מקימין ומעלין מלכות דקדושה וזוכין להתנשאות ויוכל למשל בכל מה שירצה. גם יכולין לזכות לבחינת נבואה:

ה בשמירתן הקול נגינה וזוכה לבחינת מלכות וממשלה. ואזי יוכל למשל בכל מה שירצה. ויוכל להמית לזה ולהחיות לזה. אבל צריך לזהר לדון את כל אדם לבק זכות שלא יחריב את העולם. פי השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה בקיום העולם:

ו כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ קוֹל נִגּוֹן שֶׁל שְׂמִיחָה וּמְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עַל־יַד־יְהוָה לְהַשִּׁיב
 וְתַפְרֵךְ בְּלֵב נִשְׁבֵּר, עַל־יַד־יְהוָה יֵשׁ לְקוֹל הַנִּגּוֹן עֲלֶיָהּ אֶף־עַל־
 פִּי שֶׁהַנִּגּוֹן הוּא אָדָם שְׂאִינֹו הַנִּגּוֹן וְנִתְרוֹמַם עַל־יַד־יְהוָה הַמְּלָכּוֹת דְּקַדְשָׁה.
 וְלִזְכוֹת לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת הַתְּקוּן הוּא עַל־יַד־יְהוָה שְׁלוֹמְדִין בְּלִילָה תוֹרָה שְׁבַע־עַל־פֶּה
 שֶׁהוּא גְמָרָא (ועֵן בְּסִימָן רכ"ו):

אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ - ד

א רְאוּי לְהַדְבִּיק לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת לְדַעַת שְׁכָל מְאֻרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ.
 וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ זֹאת, זֹאת הַבְּחִינָה הוּא מַעֲיִן עוֹלָם הַבָּא וְזֶה
 זוֹכֵן עַל־יַד־יְהוָה וְדוּי דְבָרִים לְפָנָי הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם. וְאִזּוֹ יוֹכֵה לִידַע שְׁכָל מַה
 שְׁעוֹבֵר עָלָיו כֹּל יְמֵי חַיָּו הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, כִּי הַכֹּל מְחַמֵּת אֶתְּכֶם שֶׁהַקְדוּשָׁה
 בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת שֶׁל הָאָדָם שְׁלֵא יִכְעַט
 וְלֹא יִתְבַלְבַּל מִהַהֲרַפְתָּקָאוֹת שְׁעוֹבְרִין עָלָיו, רַק יֵאֱמִין שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ
 הַנִּצְחִית:

ב עַל־יַד־יְהוָה וְדוּי דְבָרִים לְפָנָי הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם הָאֱמֶת, עַל־יַד־יְהוָה זֶה מַעֲלָה
 בְּחִינַת מְלָכוֹת דְּקַדְשָׁה לְשֵׁרְשָׁה. וְעַל־יַד־יְהוָה מְכַפֵּל מְמֻשְׁלָת
 עַפְ"ם וְעַל־יַד־יְהוָה זוֹכֵה לִידַע, שְׁכָל מְאֻרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ וַיִּבְרַךְ עַל
 הַכֹּל הַטּוֹב וְהַמְּטִיב שׁוֹאֵת הַבְּחִינָה הוּא מַעֲיִן עוֹלָם הַבָּא:

ג עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַעוֹנוֹת הוּא עַל־יַד־יְהוָה הַצְדִּיק הָאֱמֶת. וּמִי שְׂרוּצָה
 לְזָכוֹת לְאַחֲרִית טוֹב לְנִצְחָה. צְרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל כּוֹחַ לְהִתְקַרֵּב
 לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וְתְלַמִּידֵיהֶם. וַיִּסְפֹּר לְפָנָי הַצְדִּיק כֹּל לְבוֹ הֵינִי וְדוּי דְבָרִים.
 וְעַל־יַד־יְהוָה מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו, כִּי עוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים עַל
 עֲצָמוֹתָיו. כִּי כָּל עֲבָרָה יֵשׁ לָהּ צְרוּף אוֹתִיּוֹת וּכְשֶׁעוֹבֵר אִיזָה עֲבָרָה אִזּוֹ
 נִחַקֵּץ צְרוּף רַע עַל עֲצָמוֹתָיו כְּפִי אוֹתִיּוֹת הֵלְאוֹ שְׁעֵבֵר. וְעַל־יַד־יְהוָה מְכַנִּים
 בְּחִינַת הַדְּבוּר שֶׁל הֵלְאוֹ הַזֶּה שְׁעֵבֵר בְּתוֹךְ הַטְּמְאָה. וְעַל־יַד־יְהוָה מְכַבֵּא
 מְלָכוֹת דְּקַדְשָׁה לְתוֹךְ גְּלוּת דְּסִמְרָא אַחְרָא. וְזֶה הַצְרוּף הָרַע שְׁנַחֲקֵק עַל

קצור לקוטי מוהר"ן

עצמותיו נוקם בו. ועל־ידי ודוי דברים לפני התלמיד־חכם יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם ונתתקן הכל:

ד על־ידי גדל הענוה של צדיקי אמת עד שהוא בבחינת אין על־ידי זה הוא יכול לכפר עוונות:

ה מי שרוצה לילך בדרך הקדש צריך לשבר כל המדות רעות שנמשכין מהארבעה יסודות כמובא, ויספר לפני התלמיד־חכם כל לבו הינו ודוי דברים. והתלמיד־חכם יפרש ויברר לו דרך לפי שרש נשמתו:

ו ויש שלש בחינות בהתקרבות לצדיקים. שעל־ידי שלש בחינות אלו נתתקן הכל, ואלו הם: הבחינה הראשונה - כשרואה את הצדיק, על־ידיה מבטל המדות רעות הנמשכין משני היסודות דומם צומח, הינו עצבות ועצלות ותולדותיהן ותאוות רעות וזכין לשמחה וריוות:

ז הבחינה השנייה - הצדקה שנותן לתלמיד־חכם. שעל־ידיה נצול ממדות רעות של שני היסודות חי מדבר שהן דברים בטלים ולשון הרע ונאוה ותולדותיהן:

ח הבחינה השלישית - כשמתודה ודוי דברים לפני התלמיד־חכם. שעל־ידיה התלמיד־חכם מדרוך אותו לדרך ישר לפי שרש נשמתו. וזה העקר כי אז נצול מהכל:

ט על־ידי דברים בטלים ולשון הרע בא עניות וגם על־ידי נאוה בא עניות. ועל־ידי צדקה לתלמיד־חכם מתקנין זאת וזכין לעשירות:

י קדם שהתודה ויספר כל לבו לפני התלמיד־חכם, אף־על־פי שהיה אצל התלמיד־חכם ונתן לו ממון, עדין אינו יודע באיזה דרך הוא מהלך, כי יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות (משלי י"ד יב).

אָבֵל עַל־יָדַי וְדוּוּ דְבָרִים לְפָנַי הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם עַל־יְדִיזוּהָ הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם
מְדַרְיָד אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הַיֶּשֶׁר לְפִי שָׂרֵשׁ גִּשְׁמָתוֹ וּנְתַתֶּקֶן הַכֹּל:

יא **בְּכָל** פֶּעַם שֶׁבָּא אֵצֶל הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם יִסְפֵּר לְפָנָיו כָּל לְבוֹ. וְעַל־יְדִיזוּהָ
אֵתָהּ נִכְלָל בְּהָאִין סוּף. וְעַל־יְדִיזוּהָ יִזְכֶּה לִידַע שֶׁכָּל מְאֲרַעוּתוֹ
הֵם לְמוֹכְתוֹ וַיְבַרְךְ עַל הַכֹּל הַטּוֹב וְהַמְּטִיב. וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא מַעִין עוֹלָם
הַבָּא:

יב **עַל־יָדַי** עֲנִיָּה זֹכִין לְהַתְּפַשְׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת וּנְכַלְלִין בְּהָאִין סוּף. וַיִּוֹדְעִים
שֶׁכָּל מְאֲרַעוּתוֹ הֵם לְמוֹכְתוֹ שׂוֹאֵת הַבְּחִינָה הוּא מַעִין עוֹלָם
הַבָּא:

יג **גְּדוּלֵי** הַצְּדִיקִים הַמְּבַחְרִים הֵם מְמַשְׁכִּין הַתְּנוּצָצוֹת אֹר הָאִין־סוּף עַל
כָּל הַמְּתַקְרָבִים וּנְכַלְלִים בְּשֵׁמֶם. וְזֶה שֶׁאֵינוֹ רוֹאִים שְׁלֹפֶטֶמִים
נִתְלַהֵב הָאָדָם בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְאוֹמֵר כִּמּוֹ תְּבוֹת בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּל. זֶה
בְּחֻמַּת ה' עָלוּ שֶׁנִּפְתַּח לוֹ אֹר הָאִין־סוּף וְהָאִיר לוֹ. וּכְשֶׁרוֹאֶה אָדָם
הַתְּנוּצָצוֹת הַזֹּאת אֶף־עַל־גַּב דָּאִיהוּ לֹא חוּי, מוֹלָה חוּי. תִּכְף נִתְלַהֵב
גִּשְׁמָתוֹ לְדַבְּקוֹת גְּדוּל לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֹר הָאִין־סוּף. וּכְשֶׁעוֹר הַתְּנַגְלוֹת
הָאִין סוּף לְפִי מִנְּן הַתְּבוֹת שֶׁנִּפְתַּחוּ וְהַתְּנוּצָצוֹ. כָּל אֵלוֹ הַתְּבוֹת אוֹמֵר
בְּדַבְּקוֹת וּבְמִסִּירוֹת נִפְשׁוֹ וּבְכַפּוֹל כַּחוּתוֹ. וְכֵן זֶה זֹכִין עַל־יָדַי גְּדוּלֵי
הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים כִּי רַק הֵם יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ מְאֹד הָאִין־סוּף וְרַק
הֵם מְאִירִין בְּנוֹ גַּעֲמֵת הַתְּנוּצָצוֹת הַזֹּאת לְכָל חַד כְּפִי מִה דְּמִשְׁעַר בְּלָבָה:

יד **בְּשַׁעָה** שֶׁנִּתְכַּבַּל לְגַבֵּי הָאִין סוּף כַּנִּלְאֵי הוּא בְּבַחֲנִיַת וְלֹא יֵדַע אִישׁ
שֶׁאֵפְלוֹ הוּא בְּעֲצָמוֹ אֵינוֹ יוֹדַע מִעֲצָמוֹ. אָבֵל זֹאת הַבְּחִינָה
צָרִיךְ לְהִיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב כְּדִי שִׁיתְקַיֵּם יִשׁוּתוֹ שְׁלֵא יִסְתַּלַּק קֶדֶם וּמִנּוֹ חֵם
וְשְׁלוֹם. כִּי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּעֹבְדָתֵנוּ וּבְכַבּוּל זֶה צָרִיךְ שְׁלֵא
יִשָּׂאֵר כֵּן אֵלָּא עַד עַת שֶׁיִּכְאוּ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ וַיִּטַּל גִּשְׁמָתוֹ אֲזִי
יִתְכַּבַּל בְּהָאִין־סוּף בְּתַכְלִית כְּפִי מִה שִׁזְכֶּה:

קצור לקוטי מוהר"ן

י

טו **על־ידי** הדבקות של האדם בהאין־סוף ברצוא ושוב כדי שלא יתבטל לגמרי כנ"ל. אזי אחר־כך כשהוא בבחינת ושוב ששב לדעתו לישותו אזי נשאר בו הרשימו מהאור הנפלא של הדבקות הזאת. ואזי הרשימו מראה לדעת אחרות האין סוף וטובו לידע שפלו טוב וכלו אחד שזאת הבחינה היא מעין עולם הפא. וכל זה זוכין על־ידי ודוי דברים לפני התלמיד־חכם האמתי:

טז **על־ידי** שאיש הישראלי נתעורר בתשובה על־ידי שהרגיש ממאה קמנה שמבלבלת אותו בתפלתו ועבודתו. על־ידי תשובתו גורם שגם הרשעים הגמורים שיצאו מכלל ישראל על־ידי רבוי מעשיהם הרעים. גם הם נעשים כפא לקרשה וחוזרים בתשובה ועוזרים גם הם לעובדי השם יתברך שיבנו בנינים דקרשה אמן פן יהי רצון:

בְּחֻצוֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפֵר – ה

א **צְרִיף** כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי (סנהדרין ל"ו), על פן צריף כל אדם לראות ולענן בכל עת בתקון העולם ולמלאות חסרון העולם ולהתפלל בעבורם:

ב **צְרִיף** לעשות המצוה בשמחה גדולה כל כך עד שלא ירצה בשום שכר עולם הפא בשבילה, אלא שיזמין לו הקדוש־ברוך־הוא מצוה אחרת בשכר מצוה זאת. פי הוא נהנה מהמצוה בעצמה. ועל־ידי זה יוכל לידע מה שנגזר על העולם, ואם הוא קדם גזר דין או לאחר גזר דין, ועל מי נזר הגזר חס ושלום. ויודע איך להתפלל עבור העולם כי לאחר גזר דין צריכים הצדיקים להלביש תפלתם בספורים. וכל זה זוכין על־ידי עשיית המצוה בשמחה גדולה מהמצוה בעצמה כנ"ל:

ג **עֶקֶר** השמחה הוא בלב ואי אפשר ללב לשמח עד שיסיר עקמומיות שבלבו שיהא לו ישרות לב ואז יזכה לשמחה. ועקמומיות

שֶׁבֶלֶב מִפְּשִׁיטִין עַל־יְדֵי רַעְמִים שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּכַח וּבִירָאָה וְאֵהָבָה
וּבִכְוֶנָה גְדוֹלָה:

ד לְזִכְרוֹת לְשִׁמְחַת הַנֶּ"ל הוּא עַל־יְדֵי שְׁמַת־פְּלָלִין בְּכַחוֹת וּבִירָאָה גְדוֹלָה
וּבֵאֵהָבָה:

ה צְרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עִם כָּל הַכַּחוֹת וְלַהּוֹצִיא אֶת הַקּוֹל בְּתִפְלָתוֹ בְּכַח גְדוֹל
וְעַל־יְדֵי־זוֹה יִפְגַע הַקּוֹל בַּמּוֹחַ וְאִזּוּ יִכַּל לְכוּן, הֵינּוּ שֶׁהֵלֶב יִשְׁמַע
מִה שֶׁהוּא מְדַבֵּר, וְעַל־יְדֵי־זוֹה יִזְכֶּה שְׂיִתְפַּשֵּׁט עַקְמוּמֵיּוֹת שֶׁבְּלָבוֹ וְיִבּוֹא
לְשִׁמְחָה עַד שְׂעִישֵׂה הַמְצוּזוֹת בְּשִׁמְחָה גְדוֹלָה מֵהַמְצוּזוֹת בְּעֶצְמָן כַּנֶּ"ל
וְיִזְכֶּה שְׂיִוְכַל לְהִלְבִּישׁ אֶת תְּפִלָּתוֹ בְּסִפּוּרֵי דְבָרִים וּלְכַטֵּל כָּל הַגְּזוּרוֹת אֲפֵלוֹ
לְאַחַר גְּזֵר דִּין:

ו מִי שֶׁשׁוֹמַע תְּקִיעַת שׁוֹפֵר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מֵאִישׁ יָרָא וְחָרַד בְּנֻדְאֵי לֹא
יֵדָאג כָּל הַשָּׁנָה מִרַעְמִים:

ז לְזִכְרוֹת בְּשִׁלְמוֹת לְבַחֲיַת רַעְמִים הַנֶּ"ל הוּא עַל־יְדֵי שְׁמִפְנִין הַמּוֹחַ מִכָּל
מִינֵי חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּמַחֲשׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רַעִים:

ח מְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְזַהֵר לְפָנֹת אֶת הַמּוֹחַ מִחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
וּמִמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת. מִחֲמִין שְׁלֹא יַחְמִיץ אֶת חֲכָמָתוֹ בְּחֲכָמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת וּבְתַאוּוֹת, כִּי הֵם מְטַמְּמִין וּמְמַמְאִין מַחוֹ וְאִי אֲפָשֶׁר לוֹ לְכוּן
בְּתִפְלָתוֹ וְאִי אֲפָשֶׁר לוֹ לְשַׁמֵּחַ. גַּם צְרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ
יְרָאָה חִיצוֹנִית. שְׁלֹא יִירָא מִשׁוּם דְּבַר רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ לְכַד כִּי עַל־יְדֵי
יְרָאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אִי אֲפָשֶׁר לְכוּן בְּתִפְלָתוֹ וּמוֹנַע הַשְׁמַחָה. וְהַעֲקָר לְשַׁמֵּר
מַחוֹ שְׁלֹא יַחְמִיץ שְׁלֹא יַהֲרַר בְּהַרְהוּרִים רַעִים וּבְתַאוּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת
חֲמִין שֶׁהֵם סְטְרָא דְמוֹתָא. וְצְרִיךְ לְגַעַר בְּאֵלוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁהֵם סְטְרָא
דְמוֹתָא סְטְרִין אַחֲרֵינִין וּלְגַרְשֵׁם מִדַּעְתּוֹ וּמִחֻשְׁבָּתוֹ, שְׁלֹא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו,
וּלְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד שְׁלֹא יִכְנָסוּ בְּמַחוֹ אֵלוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת חֵם וְשָׁלוֹם. גַּם

קצור לקוטי מוהר"ן

צריך לשתף האהבה עם היראה ואז דיקא יוכל לזכך מחו שיתפלל בכונה גדולה בכל הכחות עד שתהיה תפלתו בחינת רעמים שעל ידי זה זוכה לשמחה וכו' כנ"ל:

ט צריך לשמר עצמו מראות חיצוניות שלא יפל עליו יראה משום דבר שבעולם. רק בשבא עליו איזה יראה ופחד וזכר מיד יראת השם יתברך ופחדו הגדול וימשיך על עצמו יראת ה' כל היום תמיד. ועל ידי זה יוכל להתפלל עם כחות להוציא בכה גדול תפלתו ויהיה תפלתו בבחינת רעמים וזכה לשמע היטב מה שמוציא בפיו. ועל ידי זה יזכה לשמחה, לעשות כל המצוות בשמחה גדולה מהמצוה בעצמה. ועל ידי זה יזכה לידע לכתל כל הגזרות אפלו לאחר גזר דין חס ושלום:

י גם צריך לשתף האהבה עם היראה כדי לזכות לכל הנ"ל כי עקר ההתנברות הוא על ידי האהבה, אך אף על פי כן צריכין להקדים את היראה:

יא מי שרוצה לחוס על חיו צריך להתגבר שלא ישמע וישגיח כלל על המריבות שבין הצדיקים השלמים רק להאמין בכלם. ואדרבא בשמוע המריבות שבין הצדיקים יקח לעצמו מוסר ויסתכל על עצמו היכן הוא בעולם. כי בזה מוכיחין אותו על שפגם בטפי מחו. כי בודאי אם לא היה נפגם מחו לא היה נשמע לו המריבות שבין הצדיקים ולא היה נכנס בלב שום קשוי עליהם כלל. ועקר המריבה היא רק בשבילו, הינו בשביל זה בעצמו הנ"ל כדי שייבין ויזכר על ידי המריבה שבין הצדיקים היכן הוא בעולם שרוצים לגרשו מן החיים האמתיים שהם הצדיקים אמתיים על ידי המריבה הזאת, מחמת שפגם בטפי מחו שעליו נאמר: "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים" (משלי ב' יט). ומי שהוא כסיל ואינו מבין את זאת באמת נתרחק על ידי זה ואובד את עולמו. אבל מי שרוצה לחוס על עצמו באמת אדרבא על ידי זה דיקא

נתעורר ומזכיר את עצמו היכן הוא בעולם כנ"ל. ומבין שזהו הנסיון שלו שצריך לעמוד בזה הנסיון שלא ישמע ולא יסתכל על המריבה הזאת ונתקרב דיקא על-ידי-זה לצדיקים אמתיים שעל-ידי-זה עקר תקונו לנצח. כי עקר המריבה שבין הצדיקים היא בשביל זה דיקא בשביל נסיון זה שיתרחק המתרחק, כי ראוי לרחקו מחמת שפגם בטפי מחו. ואם ירצה לעמוד בנסיון זה להבין מזה בעצמו גדל פגמו ולא יסתכל על זה, יתקרב על-ידי-זה דיקא. כי מחמת שפגם בל-כף אי אפשר לו להתקרב כי אם על-ידי נסיון זה דיקא והבן. כי באמת השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה לקרב המתרחקים אף-על-פי שאינם ראויים לקרבם אבל אין יכולים להתקרב כי אם על-ידי נסיון זה כנ"ל:

י המחשבות זרות והרהורים רעים הם בחינת סמרא דמותא בחינת חמין, וכשהמחשבות זרות הנ"ל רודפים אחר המחשבות בן והאדם גוער בהם ועושה מצה ומריבה עמהם ואינו מניח אותם לכנס לתוך המחשבה על-ידי-זה נצול מבחינת חמין סמרא דמותא וזוכה לקבל מחין גדולים שהם בחינת מצה בחינת חיים (ומפילא מוכן שמצות בעור חמין ואכילת מצה בפסח מסגל לזכות לכל הנ"ל):

י המחלקת שיש בין הצדיקים השלמים הוא גם כן רק בשביל זה בכדי לגרש סמרין אחרנין דלא יתקריבו למשפנא דקדשא, ועל כן זה המחלקת שביניהם הוא בחינת מצה הנ"ל:

קרא את יהושע - ז

יום ב' לחדש

א צריך כל אדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום ויתברך ולא יהיה רודף אחר הכבוד רק יברח מהכבוד, ואינו הוא זוכה לכבוד אלקי ואז אין בני אדם חוקרים על כבודו אם הוא ראוי או לאו. אבל מי שרודף אחר הכבוד אינו זוכה לכבוד אלקי, ועל כן אפלו בשיש

קצור לקוטי מוהר"ן

לו כבוד הכל חוקרים ודורשים אחריו ושואלים מי הוא זה ואיזהו שחולקים לו כבוד הנה וחולקים עליו, שאומרים שאינו ראוי לכבוד הזה:

ב על-ידי ענוה זוכים לתשובה, כי עקר התשובה היא - כשישמע ביונו ידם וישתק ויסבל ביונות ושפיכות דמים על-ידי שמרגיש שפלותו וקמנותו ופגמיו המרבים, ומכין שבודאי ראוי לו לסבל הביונות הבאים עליו. ובה הוא ממעט הדם שפחלל השמאלי שבלב וזוכה יצרו הרע ועל-ידי-זה זוכה לכבוד אלקי הנ"ל:

ג קדם התשובה ערן אין לו הויה פאלו ערן לא נתהוה בעולם כי טוב לו שלא נברא משונברא. וכשבא לטהר את עצמו ולעשות תשובה אז מכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם. על פן תשובה היא בחינת אהיה, הינו אנא זמין למהיו כנ"ל:

ד גם תשובה היא בחינת פתר בי פתר לשון המתנה כמו שכתוב: "פתר לי זעיר ואתחנך" (איוב ל"ו ב). וזה בחינת תשובה כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (יומא לח: לב): 'הבא לטהר מסיעין לו. משל לאחד שבא לקנות אפרסמון. אומרים לו המתן וכי, הינו כי צריך לדעת שכשבא לטהר ולעשות תשובה אומרים לו המתן, הינו אף שהוא צריך למהר מאד להמלט על נפשו לברח מתוך החשך ואף על פי כן אל יבהלוהו רעיוניו בשרואה רחוקו מתפלה ומכל הדברים שבקדשה. כי ההכרח להמתין עד שזוכה לתקון גמור וליליך בהדרגה כפי אשר יורהו הצדיק האמת כי אי אפשר לבגס בפעם אחת אל הקדשה:

ה צריך לאחו תמיד במדת התשובה כי אפלו בשעה שאדם אומר חטאתי עויתי פשעתי אפלו זה אי אפשר לו לומר בלי פניה. נמצא שצריך לעשות תשובה על תשובה הראשונה הינו על חטאתי עויתי פשעתי שאמר:

ו ואפלו אם יודע האדם בעצמו שעשה תשובה שלמה אף על-פירכּו צריך לעשות תשובה על תשובה הראשונה, כי מתחלה בפעשה תשובה עשה לפי השגתו ואחר כך בפעושה תשובה בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם ותברך, נמצא לפי השגתו שמישיג עכשו בודאי השגתו הראשונה היא בבחינת גשמיות, נמצא שצריך לעשות תשובה על שהגשים את רוממות אלהותו ותברך, אשרי הזוכה לתשובה כזאת:

ז הצדיק האמת הוא כל ימיו בתשובה. כי אפלו כשירדע בעצמו שעשה תשובה שלמה עדין הוא עושה תשובה על השגתו הראשונה שהיא נחשבת אצלו עתה גשמיות כפי ההשגה שמישיג עכשו רוממות אלקותו ותברך, וכן הוא נוהג כל ימיו שהולך בכל פעם מהשגה להשגה ועושה תשובה על ההשגה הראשונה. וזה בחינת עולם הבא שיהיה בלו שבת בלו תשובה, כי עקר עולם הבא הוא השגת אלהותו ותברך ובכל עת שמישיגו השגה יתרה יעשו תשובה על ההשגה הראשונה. ומי שיש לו מוח בקדקדו יכול להבין על-ידי דיוה גדלת הבורא ותברך וגדלת הצדיקים - אשרי להם ולהנלוים אליהם:

ח מי שרוצה לשוב להשם ותברך צריך להיות בקי בהלכה מאד שלא יפיל ולא יחזק אותו שום דבר בעולם בין בעליה ובין בירידה. ובכל מה שיעבר עליו יחזק את עצמו (שקורין דער האלמן יוד) וינים (תהלים קל"ט ט ח): "אם אפס שמים שם אתה ואציעה שאול הנך", שגם בשאול תחתיית יכולין לקרב את עצמו להשם ותברך כי גם שם הוא ותברך נמצא בבחינת ואציעה שאול הנך:

ט כשרוצה אדם לילך בדרכי התשובה צריך להיות בקי בהלכה וצריך להיות לו שתי בקיאות, הינו בקי ברצוא בקי בשוב שזהו בחינת עיל ונפיק בחינת "אם אפס שמים שם אתה ואציעה שאול הנך".

קצור לקוטי מוהר"ן

הינו מי שרוצה לשוב להשם יתברך צריך לחגור מתניו שיתחזק עצמו בדרכי השם תמיד בין בעליה בין בירידה שהם בחינת "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך". הינו בין שיזכה לאיזה עליה לאיזה מדרגה גדולה או קטנה. אף-על-פירכּן אל יעמד שם ולא יסתפק עצמו בזה וצריך שיהיה בקי בזה מאד לידע ולהאמין שהוא צריך לילך יותר ויותר וכו' שזהו בחינת בקי ברצוא וכו'. וכן להפך שאפלו אם יפל חס ושלום למקום שיפל. אפלו בשאול תחתית חס ושלום גם שם אל יתיאש עצמו לעולם בשום אפן חס ושלום יהיה איד שיהיה, רק יחפש ויבקש את השם יתברך ויחזק עצמו בכל מקום שהוא בכל מה שיוכל, כי גם בשאול תחתיות נמצא השם יתברך. וגם משם יכולין לרבך את עצמו אליו יתברך. וזה בחינת: "ואציעה שאול הנך" בחינת בקי בשוב. כי אי אפשר לזכות לתשובה כי אם כשבקי בשתי בקיאות אלו. ובאמת היא בקיאות גדול מאד שיזכה לידע שצריכין לנגע עצמו ולמרח בעבודת השם תמיד ולצפות בכל עת להגיע למדרגה גבהה יותר ואף-על-פירכּן אל יפל משום דבר. ואפלו אם יהיה איד שיהיה חס ושלום אף-על-פירכּן אל יפל בדתו כלל ויקים "ואציעה שאול הנך" כנ"ל: ובשיש לו שתי בקיאות אלו אזי הוא הולך בדרכי התשובה ואז ימין השם פשוטה לקבל תשובתו וזוכה לכבוד השם ונעשה על-ידיה אדם לשבת על הפסא - אשרי לו:

• התשובה צריכה להיות בשלשה תנאים: שיראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב, כי צריך האדם לשום עינו ולבו היטב על דרכיו ולהסתפל על תכליתו הנצחי ולישב את עצמו היטב היטב ולשמע היטב כל דברי רבותינו הקדושים ואז יזכה לתשובה באמת:

א עקר התשובה על-ידי ענה שהאדם צריך לשום עצמו כאין כמדבר לרוש ולא ישגיח כלל על המחלקת וביונות שמבזין אותו רק

יחזיק במדת השתיקה ויהיה מן השומעים חרפתם ואינם משיבים וכנ"ל, ואז נקרא חכם באמת וזוכה לתשובה שהיא בחינת פתר. שעל-ידי-זה זוכין לכבוד אמתי ונצחי שהוא כבוד אלקים כנ"ל ולחלק טוב לעולם הבא. וזה עקר תשובתו ותקונו על כל העוונות וזכה להפיל בבחינת אדם היושב על הפסא שמשם יוצא המשפט על כל באי עולם:

י צריך להשתדל לחפש תמיד אחר כל זכות ודבר טוב שאפשר למצא בישראל ולדון את כל אדם לכף זכות אפלו החולקים עליו והמבזין אותו, ואז יהיה נצול תמיד ממחלקת ועל-ידי-זה עושה פתר יקר להשם יתברך בכמה מיני אבנים טובות:

ואלה המשפטים - ז

א עקר האלה תלויה באמונה. כי עקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה:

ב התפלה היא בבחינת אמונה שמאמין שיש מחדש שבידו לחדש דבר פרצונו. ועל כן הוא מתפלל אליו יתברך שיעשה בקשתו ועל-ידי-זה יכול לעשות נסים למעלה מהטבע בעולם:

ג עקר אמונה בחינת תפלה בחינת נסים אינו אלא בארץ-ישראל. ושם עקר עליות התפלות ויכול לפעל בתפלתו מה שצריך. ולעשות נסים ומופתים אמתיים בעולם:

ד אמונה ותפלה ונסים וארץ-ישראל הם בחינה אחת וכלם תלויים זה בזה:

ה כשפוגמין בארץ-ישראל שהיא בחינת אמונה בחינת תפלה אזי יורדו לגלות. ועקר שיורדת התפלה לגלות ואי אפשר להתפלל ולעשות נסים בעולם:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו יש בני אדם המכסים כל הנסים בדרך הטבע. וכשיכלו יאלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנסים ותתרבה אמונה בעולם אזי יבוא משיח, כי עקר הגאולה תלוי בזה הינו באמונה:

ז אי אפשר לבוא לאמונה אלא עלידי אמת (הינו כי עקר האמונה אינה אלא במה שאין השכל מבין. כי במקום שהשכל מבין אין שדך אמונה. ואם כן בשאין השכל מבין, מהיכן יבוא להאמין במה שצריך להאמין. על כן עקר האמונה תלוי באמת, שאם ירצה האדם להסתכל על האמת לאמתו יבין מאליו שצריכין להאמין האמונה הקדושה בהשם ותפוד ובצדיקים האמתיים ובתורתו הקדושה. אף-על-פי שאי אפשר להבין זה בשכלנו המגשם כמו שצריך. כי עלידי הסתכלות על האמת בעין האמת יבין מרחוק שהאמת הוא כך רק שאי אפשר להבין בשכל. וצריכין רק להתחזק באמונה שלמה. והבן היטב):

ח אי אפשר לבוא לאמת אלא עלידי התקרבות לצדיקים אמתיים וליך בדרך עצתם, ולא ישה לימין ולשמאל מדברייהם ועלידייהו נחקק בו אמת וזוכה לאמונה ולתפלה ולארץ ישראל ולנסים ועלידייהו תבוא הגאולה:

ט העצות שמקבל מהצדיקים הוא בחינת נשואין וזווג דקדושה. כי הוא מקבל טפי השכל של הצדיק עלידי עצה שמקבל ממנו. נמצא שהוא בחינת תקון הברית. ולהפך עצת החולקים והמונעים ודומיהם המדברים חלקלקות להסית ולהדיח מנקדת האמת הם בחינת פגם הברית. על כן מי שפגם בבריתו צריך לשמור עצמו מאד מהעצות ההפוכות של החולקים על האמת כדי שלא יאבד עולמו כרגע חס ושלום:

י צריך להתרחק מאד מעצות של ההמון עם שרפם ככלם הם עצות רעות ומקלקלות מאד, מפל'שפן וכל שפן עצת רשעים וחולקים ומתנגדים על האמת שצריכים להתרחק מהם יותר ויותר, כי

מהם באים כל הקלוקלים והפגמים רחמנא לצלן, כי עצתם היא בחינת עצת הנחש הקדמוני ובשםקבל עצתם חס ושלום הם מפילין בו זהמא בבחינת נשואין בקלפה, כמו שכתוב: "הנחש ה'שיאני" (בראשית ג' יג). והם בחינת פגם הברית ומרחיקים מהאמת והאמונה הקדושה ומלכוא לארץ ישראל. על פן צריך להתרחק מאד מלידה אחר עצתם חס ושלום רק לדרך את עצמו בצדיקי אמת ואנשיהם ההולכים בדרךיהם שכל עצתם הם בחינת "בלה זרע אמת" (ירמיה ב' כא). בחינת תקון הברית ועלידי עצתם זוכה לכל טוב לאמת ואמונה ותפלה וארץ ישראל ולעשות נסים בעולם:

א עקר הנאוף תלוי בעינים, ומצות ציצית היא תקון ושמירה לזה ועל ידיה נצולין מעצות רעות הנ"ל. וזוכין לקבל עצות אמתיות של הצדיקי אמת. על פן צריכין לזהר מאד במצות ציצית ולכונן בשעת עטיפת הציצית הקדושים ובברכתן שיזכה לשמירת הברית ולעצות טובות ואמתיות, ושיזכה על ידיה לאמונה ולארץ ישראל ולקרב את האלה. ושיזכה לתפלה ולעשות נסים ומופתים בעולם, ושיזכה לפרנסה על ידי המצוה הקדושה הזאת כי עקר הפרנסה תלוי בתקון הברית ועל ידיה יזכה גם פן להבין היטב בכל מקום שילמוד ויתגלו לו כל החכמות בשלחן ערוך:

ב התפלה היא בחינת אמונה ומסגל לזכרון ונצול משכחה שהיא תלויה בפגם אמונה:

ג קדם שמקרב להצדיק אזי הוא בבחינת השמן לב וכו' ואזניו וכו' ועיניו וכו' (שעיה ו' י) הינו שלבו אטום ואזניו סתומים ועיניו עורים מלראות האמת ולהתעורר לתשובה. אבל בשםדבק עצמו לצדיקים ומקבל מהם עצה אזי נפתח לבבו ועיניו ואזניו בבחינת יראה בעיניו וגו' שהן בחינת תלת מחין, ושב ורפא לו שרואה ושומע ומבין

קצור לקוטי מוהר"ן

האמת וזוכה לתשובה:

יד **על־ידי פגם הברית אין לו פרנסה:**

טו **סגולה לחולה - להסתפל על הציצית:**

דְּאִיתִי מְנוֹרַת זָהָב - ח

א **אנחה** וגנחתי של איש הישראלי היא יקרה מאד כי היא שלמות החסרונות. הינו כשיש לו חסרון באיזה דבר כשמתאנח על מה שנחסר לו על־ידיה הוא משלים החסרונות:

ב **כל** החסרונות שיש לאדם הן בפרנסה הן בבריאות הגוף וכו' כלם אי אפשר להשלימם כי אם על־ידי הצדיק והרב האמת שגלוה אליו. כי שלמות החסרונות הוא על־ידי אנחה וכו' כנ"ל שעל ידה ממשיכין הרוח חיים להשלים החסרון שמתאנח עליו. אבל זה הרוח חיים להשלים החסרון מקבלין רק מהצדיק והרב שבדור שבדבק בתורה ששם הרוח חיים והינו על־ידי התקשרות להצדיק:

ג **המתנגדים** והרשעים החולקים על הצדיקים אמתיים הם מקבלים הרוח חיים שלהם מהרב דקלפה. כי יש רב דקלפה ומטרא אחרא כנגד הרב דקדשה, כי "את זה לעמת זה עשה האלהים" (קהלת ז' יד). ועל כן הם גדולים בשעתם כי הרוח חיים הנמשך מהרב דקלפה הוא בחינת רוח סערה שהוא גדול בשעתו, אבל הוא רק לפי שעה ולכסוף בלה ונאכד ומסער גופה ונשמתה של הנאחזים בו, ועל כן הרשעים והחולקים על צדיקים בחייהם קרויים מתים כי אין להם רוח חיים האמתי דקדשה שנמשך רק על־ידי צדיקי אמת דיקא כנ"ל:

ד **הצדיק האמתי מכפר עוונות על־ידי אנחה** שעל־ידיה ממשיכין ממנו הרוח חיים להשלים החסרון כנ"ל, כמו שכתוב:

"ואיש חכם יכפרנה" (משלי ט"ז יד):

ה אָסוּר לְהַתְנַגֵּוֹת בְּרָשָׁעִים וְחֹלְקִים. כִּי אִם מִי שֶׁהוּא צַדִּיק גָּמוּר דִּהְיֵנוּ שֶׁכְּבֹד הַפְּרִישׁ וְגִרְשׁ לְגַמְרֵי כָּל הָרַע שֶׁל כָּל הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם כֻּלָּל הַמִּדּוֹת. עַד שֶׁבְּמוֹחַ שְׁלֹא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם מְכֻשׁוֹל עֲבֵרָה. וְצַדִּיק כְּזֶה וְכָל הַנְּלוּיִם אֵלָיו הֵם דִּיקָא יְכוּלִים לְהַתְנַגֵּוֹת בְּרָשָׁעִים. אָבֵל כָּל מִי שֶׁלֹּא בִּטַל הָרַע לְגַמְרֵי וְהָרַע עֲדוֹן בְּכַח אִף שְׂאִין לוֹ שׁוּם עֲבֵרָה, אִין זֶה צַדִּיק גָּמוּר וְאָסוּר לוֹ לְהַתְנַגֵּוֹת בְּרָשָׁעִים. כִּי יוֹכֵל לְהִזִּיק לוֹ חֵם וְשְׁלוֹם אֲרִיכַת הַרוּחַ שְׁלָהֶם שְׁמֻקְבְּלִין מֵהַפְּטָרָא אַחְרָא שֶׁהוּא גְדוֹל בְּשַׁעְתּוֹ רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אָבֵל הַצַּדִּיק הַגָּמוּר הַנִּזְכָּר יְכוּל לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹךְ הַצְּנוּר שְׁדַרְךָ שֵׁם מְקַבְּלִין הַרְשָׁעִים הַרוּחַ חַיִּים שְׁלָהֶם וְלִשְׁבְּרוּ וְלִהְכַנְיֵעוּ וְלִהְשַׁפִּיל הַרְשָׁעִים עַדִּי אֶרֶץ:

ו לָבוֹא לְזֶה לְהַפְרִישׁ הָרַע מֵהַטּוֹב הוּא עַל יְדֵי תוֹרָה וְתַפְלָה, דִּהְיֵנוּ שְׁעַל-יְדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים עַל-יְדֵי-זֶה מִפְּרִישֵׁין וּמְקַבְּרִין הַטּוֹב מֵהָרַע עַל-יְדֵי שְׁמֻבְרֵר הַפֶּסֶק הַלְכָה. וּמִגְרִישֵׁין וּמְכַבְּלִין הָרַע מִכָּל הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם כֻּלָּל כָּל הַמִּדּוֹת שֶׁזֶה עָקֵר תַּקּוּן הָאָדָם. וְלִזְכוּת לְבָרֵר הַפֶּסֶק הַלְכָה הוּא עַל-יְדֵי תַפְלָה. וְכִשְׁמַתְפַּלֵּל עַל הַדָּבָר אִף שְׁעַל-יְדֵי הַתַּפְלָה נִתְמַלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ עִם כָּל זֶה עֲדוֹן הַדָּבָר בְּקִשָּׁה בְּכַח, וְעַל-יְדֵי הַלְמוּד בַּתוֹרָה כִּנְ"ל נִגְמַר וְיוֹצֵא מִכַּח אֵל הַפֶּעַל וְאִזִּי נַעֲשֵׂה רְצוֹנוֹ וְנִתְמַלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ וְיִזְכֶּה לְהַשְׁפִּיל הַחֹלְקִים וּמִתְנַגְּדִים עַדִּי אֶרֶץ:

ז מֵעֵין חֲכֵמַת הַתּוֹרָה יוֹצֵא מֵהַתַּפְלָה, עַל בֶּן עָקֵר בְּרוּר פֶּסֶק הַהֲלָכָה זֹכֵין רַק עַל-יְדֵי הַתַּפְלָה, וְנִחְשָׁב כְּאִלוֹ חֵדֵשׁ אֶת הַעוֹלָם וְזֹכֵה לְבָרֵר הַטּוֹב מֵהָרַע שֶׁכָּבֵל הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהוּא תַקּוּן הַכָּל, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכֵה לְהַשְׁפִּיל הַחֹלְקִים עַדִּי אֶרֶץ:

ח צִיּוּצִית הֵם בְּחִינַת רוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה הַנִּזְכָּר וְעַל יָדָם מְשֻׁלְמִים כָּל הַתְּסַרְוּנוֹת עַל-יְדֵי אֲנָחָה וּמְכַנְיֵעִין הַרוּחַ חַיִּים דְּקִלְפָה רוּחַ סְעָרָה רוּחַ הַטְּמָאָה וּמְגַרְשִׁים הָרַע מִן הַטּוֹב מִכָּל הַמִּדּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיֵעִים הַחֹלְקִים וְהַרְשָׁעִים וּמְשַׁפִּילִים אוֹתָם עַדִּי אֶרֶץ:

קצור לקוטי מוהר"ן

ט הצדיק שומע כל האנחות של הדבוקים בו כי ממנו תוצאות חיים
לכל אחד כי הוא "איש אשר רוח בו" (במדבר כ"ז יח). כמו
שאמרו חכמינו זכרונם לברכה שיודע להלך נגד רוחו של כל אחד
ואחד וממשיך ומשלים הרוח חיים של כל אחד ואחד:

תהמות יכסימו – ט

א עקר החיות מקבלין מהתפלה ועל בן צריך להתפלל בכל כחו כדי
להכניס כחו באותיות התפלה. ואזי נתחדש כחו שם ועל-ידי
זה זוכים לאמונה:

ב לפי מעלת תפלתו בן זוכה לזווגו וכן נותנים לו פרנסתו על בן על-
ידי תפלה בכח זוכה לזווגו ולפרנסה:

ג על-ידי תפלה בשלמות משפיע חיות לכל שלשה חלקי עולם שהם
עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים:

ד כשאדם עומד להתפלל אזי באים מחשבות זרות וקלפות ומסבבין
אותו ונשאר בחשך ואינו יכול להתפלל. ותכלית התקנה
לזה שתראה שיצאו הדבורים מפיך באמת ועל-ידי התבה היוצאת מפיך
באמת היא תשים לך פתח בחשך שאתה נצוד בו ותזכה להתפלל
היטב. והבן זה היטב היטב כי זה כלל ויסוד גדול בכל דרכי עבודת
השם שהכל תלוי בו. שאפלו אם הוא משקע חס ושלום בתכלית
התגברות החשך והקלפה והוא כלוא ומסגר שם בכמה סבוכים
המסבבים אותו מצדי צדדים ואין מניחים אותו להתקרב לקדשה. עקר
תקנתו שימשיך עצמו להאמת ויביט על האמת לאמתו ויבקש רק
האמת. וכן יראה בתפלתו אף שאינו יכול להתפלל כלל מחמת החשך
הרב כנ"ל, עם כל זה יראה רק לדבר הדבור באמת באוזה מדרגה
תחתונה שהוא. כגון למשל שיאמר ה' הושיעה באמת, אף-על-פי שאינו
יכול לדבר בהתלהבות והתעוררות פראוי אף-על-פי-כן יכריח עצמו

לְדַבֵּר עַל כָּל פְּנִיִּים הַדְּבוּר בְּאֵמַת בְּפִשְׁטוּת כְּפִי מַה שֶּׁהוּא וְעַל־יְדִיזוּהַ יִזְכֶּה לְרֵאוֹת הַפְּתָחִים שֶׁתּוֹרֵךְ הַחֹשֶׁךְ. כִּי אִם יִרְצֶה הָאֵמַת בְּאֵמַת כְּנֶגֶד זֶה אֵין שׁוֹם חֹשֶׁךְ שִׁיחֹשֶׁךְ לוֹ כִּי אֵמַת הוּא אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ אֲךָ עַל־יְדֵי שֶׁקָּרָה הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל כִּי דוֹבֵר שֶׁקָּרִים לֹא יִכּוֹן לְנִגַּד עֵינָיו יִתְבָּרֵךְ וְעַל־יְדֵי אֵמַת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ. וְעַקֵּר הַשְׁתוֹקְקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֵינּוּ אֶלָּא אֵל הָאֵמַת וּלְפִי גְדֹל הָאֵמַת כֵּן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ וְאִזּוּ מֵאִיר לוֹ אֵיךְ לִיצֵא מִהַחֹשֶׁךְ וְהַקְּלִפָּה הַמוֹנֵעַת אוֹתוֹ מִתְּפִלָּתוֹ וְעִבּוֹדָתוֹ. וְעַל־יְדִיזוּהַ יֵאִיר לוֹ הָאֵמַת שְׂיִוְכַל לְהַתְּפַלֵּל בַּחֲסֵדוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרֵךְ וְעַל־יְדִיזוּהַ הוּא מִתְּקַן וּמְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָמוֹת:

ה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂזוֹכִין לְדַבֵּר דְּבוּרֵי תְּפִלָּה בְּאֵמַת כְּזוֹה עַד שֶׁהַדְּבוּרִים מְאִירִים כְּאֶכֶן טוֹב שֶׁהוּא מֵאִיר בְּעֶצְמוֹ. וְיֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁדְּבוּרָם הוּא רַק כְּמוֹ חֵלוֹן שְׂאֵיִן לוֹ אוֹר בְּעֶצְמוֹ רַק שֶׁדְּרֵךְ שֵׁם נִכְנָס הָאוֹר וְיִכּוֹל אַחֵר לְהֵאִיר בּוֹ. וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי גְדֹל הָאֵמַת:

ו גַּם עַל־יְדֵי שְׂאָדָם נִתְעוֹרֵר בְּאֵמַת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל־יְדִיזוּהַ יִזְכֶּה לְבַקֵּעַ הַמְּסַכִּים וְהַמְּחַצוֹת הַמְּבַדִּילִים וְלִמְצֵא הַפְּתָחִים לְצֵאת מֵאִפְלָה לְאוֹרָה וְעַל־יְדִיזוּהַ יִזְכֶּה לְעוֹרֵר גַּם אַחֲרִים עִמּוֹ. לְעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה אֲנָשִׁים אַחֲרִים לְהוֹצִיאָם מִהַחֹשֶׁךְ וְלְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה:

ז צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּתוֹ דְּרֵךְ שֶׁעַר הַשֶּׁקֶד לְשִׁכְמוֹ וְצָרִיךְ זְכוּת גְּדוֹל שִׁיזְכֶּה לָזוֹה, עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְקַשֵּׁר אֶת תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר כִּי הַצַּדִּיק יוֹדֵעַ לְכוּן הַשְּׁעָרִים וְלְהַעֲלוֹת כָּל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה לְשַׁעַר הַשֶּׁקֶד לָהּ:

ח צָרִיךְ לְרֵאוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה לְהַתְּפַלֵּל כָּל־כֶּךָ בְּכּוֹנֶה עַד שִׁישְׁפָּךְ לְבוֹ כַּמּוֹם לְפָנָי ה' וְעַל־יְדִיזוּהַ יְבֹא מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

קצור לקוטי מוהר"ן

ט אלו בני אדם המכחישים כל הנסים ואומרים שהכל דרך הטבע ואם רואים איזה נס הם מכסים הנס עם דרך הטבע שאומרים שזה דרך הטבעים, פוגמים בתפלה כי התפלה היא בחינת נסים שמשנה את הטבע. ופוגמים באמונה מאד שאין מאמינים בהשגחת הבורא יתברך. ופוגמים בארץ-ישראל שהיא מקום הנסים. ועל-ידי-זה צריכין לפל בגלות מצרים ושאר גלויות והם מאריכים את הגלות רחמנא לצלן:

ואלה המשפטים - י

יום ג' לחודש

א על-ידי רקודין והמחאת כף געשה המתקת הדינים:

ב עקר כבוד השם יתברך הוא כשהרחוקים ביותר מקרבין את עצמן לעבודת השם יתברך, כי אז אתעלה ואתקרב שמא דקדשא בריך הוא עלא ותתא ונתגדל כבוד שמו יתברך ונתעלה. על כן צריך כל אדם להשתדל מאד לקרב הרחוקים להשם יתברך וגם אין לשום אדם לזאש את עצמו מלהתקרב לעבודת השם יתברך מחמת שנתרחק מאד מהשם יתברך על-ידי חטאיו המרבים אף שהרבה לעשות הרע חס ושלום. כי אדרבא כל מה שהוא רחוק ביותר על ידו יתגדל כבוד השם יתברך ביותר כשישתדל לשוב ולהתקרב אליו יתברך כי זה עקר כבודו יתברך. אבל זה אי אפשר שיתקרב הרחוק להשם יתברך כראוי כי אם על-ידי צדיקי הדור:

ג צדיקי אמת הם מעלין את התפלה בעליות גדולות עד שמגלין אלקותו ומלכותו יתברך לכל באי עולם אפלו להרחוקים מאד מאד שהם הרשעים והעב"ם שזה עקר גדלתו של הקדוש-ברוך-הוא. כי עקר גדלתו של הקדוש-ברוך-הוא הוא שגם הרחוקים מאד ואפלו העב"ם ידעו שיש אלהים שליט ומושל כמובא בזהר הקדוש (יתרו ס"ט ע"א). על כן מי שיש לו חולה או איזה צער בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים' (בבא-בבא קט"ו), כי עקר התפלה אינם

יודעים כי אם צדיקי הדור. ובוה עושה נחת רוח גדול להשם ותברך כי הקדוש-ברוך-הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים ונהנה מהם:

ה יש בעלי גאווה שמונעים עצמם ואחרים מלידף לצדיקים להתפלל עליהם והם מעכבים תאותו של השם ותברך:

ה אלו הבעלי גאווה הם חושבים שגם הם יכולים להתפלל על שהתענו וסגפו עצמם ובוה הם צדיקים. אבל האמת אינו פן כי אם התבוננו בעצמם היו רואים שאחר כל התעניות וכיוצא בהן עדין נשארו אצלם כל תאותם קשורים בגופם, וגם זהמת תאות אביהם משעת ההולדה מחמת שלא נתקדש אביו בשעת הוויג קשור בגופם עדין. וכשמסתכלים על זה בודאי יפל עליהם חרדה גדולה ולא היו טועים שהם צדיקים שיכולים להתפלל ולעשות פדיונות. וכן יחשב כל אדם כל זה ולא ימעה שהוא צדיק וישתדל להביא ולהשיב כל התפלות לצדיקי האמת כי רק הם יודעים להתפלל ולהעלות התפלה פראוי. והקדוש-ברוך-הוא מתאוה לתפלתם ומשגך תפלה סדורה בפיהם כדי שיהנה מהתפלה:

ו והעצה היעוצה לבטל הגאווה שהיא עבודה זרה כפתוב: "תועבת ה' כל גבה לב" (משלי ט"ז ה, ועז סוטה ד:), העקר היא עלידי התקרבות לצדיקים:

ז עלידי התקרבות לצדיקים מבטלין הגאווה שהיא עבודה זרה וזכין לאמונה שלמה ונתבטלין הכפירות וזכין לבחינת רוח הקדש. ועל-ידיה זכין לשמחה גדולה עד שבאים להמחאת כף ורקודין דקדשה שעל-ידיה ממתיקין הדינים וזכין לחכמה וחיים ואריכות ימים ולהשגת התורה בנגלה ונסתר:

ח עלידי שמחת פורים בהמחאת כף ורקודין. על-ידיה ממשיכין בחינת קבלת התורה בנגלה ונסתר שהיא בחינת הארה

קצור לקוטי מוהר"ן

הנפלאה של מרדכי ואסתר. וזכין לקנס מצות ספירת העמר כראוי שעל-ידיה מכניעין קלפות המן עמלק ימח שמם ונתבטל הגאווה והעבודה זרה והכפירות ונמשך אמונה גדולה וחכמה דקדושה וחיים ואריכות ימים. וממתקין כל הדינים ונתבטלין כל הגזרות מישראל אמן כן יהי רצון:

ב על-ידי פטול הגאווה - החכמה על תקונה. וזכין לחיים ואריכות ימים ונמתקין הדינים וזכין לאמונה ולשמחה גדולה ולהשגת התורה בנגלה ונסתר ולבחינת רוח הקדוש:

ג ערש התשובה הוא מראש חדש. על כן בראש חדש משתלשלת התשובה בכל הנבראים ומגיע להם הרהור תשובה. ואפלו רשעים שפגיהנם מכרחים לאיזה חרטה בראש חדש ששכין ומתחרטים ומודים ומתביישים. כי אף-על-פי שאין גיהנם אז (זוהר הקדוש תריצה ק"ז) זאת הבושה והחרטה היא בעצמה הגיהנם שלהם (וכן כתב בסיון כ"ב כי צער הבושה גדול מאד יותר מענש גיהנם רחמנא לצלן):

אני ה' הוא שמי - יא

א על-ידי שמדבר בהתורה בדבורים מאיר לו הדבור בכל המקומות שצריך לעשות תשובה עד שזוכה לעשות תשובת המשקל ממש. וכן בכל פעם ופעם על-ידי כל תשובה ותשובה הוא הולך ממדרגה למדרגה עד שייצא ממדרגה פחותה וכן לתבונות התורה:

ב על-ידי שיהיה נזהר ונשמר שיהיה כבוד השם יתברך בשלמות שיהיה נבזה בעיניו נמאס וכבודו לאין נגד כבוד השם יתברך. על-ידיה זוכה לדבורים המאירים בתורה שהם מאירים לו לתשובה שלמה ועל-ידיה זוכה לבוא לתבונות התורה לעמקה:

ג אַךְ אִי אֶפְשֶׁר לִזְכּוֹת לְדַבּוֹר הַמְאִיר כִּזֶּה כִּי אִם כְּשִׁמְשֻׁבְרֵי הַגְּאוֹת
וְהַגְּדֻלוֹת. שְׁלֹא יִהְיֶה לְמוֹדוֹ בְּשִׁבִיל כְּבוֹד לְהַתְיַחַר וּלְקַנְטֵר חֵם
וְשְׁלוֹם אוֹ לְקַבֵּל רַבְנוֹת וְהַתְנַשְׂאוֹת. וְזֶה תְּלוּי בְּשִׁמְרֵת הַבְּרִית קִדְשׁ:

ד גְּאוֹת הֵיא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה וְעַל־יְדִיזָה אֵין לוֹ כְּלֵי הַדַּבּוֹר לְדַבֵּר
עִמָּהֶם דְּבוּרִים הַמְאִירִים וְאֵין יְכוּלִין לִפְתּוֹחַ פִּיה. וּכְשֶׁהַתּוֹרָה
בָּאָה לְתוֹךְ פִּיו לֹא דֵי שְׂאִין דְּבַרֵי הַתּוֹרָה מְאִירִין לוֹ לְהַחְזִירוֹ לְמוֹטֵב אֶלָּא
שְׁגָם הַתּוֹרָה עֲצֻמָּה נִתְנַשֵּׁם וְנִתְחַשֵּׁד שֶׁם מִפּוֹ רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ:

ה גְּאוֹת וְנֶאֱמַר תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה. וּכְשִׁשׁוּמֵר הַבְּרִית נִצּוֹל מִגְּאוֹת וְזוֹכֵה
לְאֹר הַמְאִיר לוֹ לְתִשׁוּבָה עַד שְׁזוֹכֵה לְבֹא לְתַבּוּנוֹת הַתּוֹרָה
לְעִמָּקָה:

ו עֵקֶר מְרִירוֹת טְרוּדוֹת הַפְּרָנְסָה וַיִּגְיעָתוֹ הֵיא עַל־יְדֵי פְגַם הַבְּרִית. כִּי מִי
שִׁשׁוּמֵר אֶת בְּרִיתוֹ אֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה [ל"ט] שְׁלֵשִׁים וְתִשְׁעַ
מְלָאכוֹת, וּמִשָּׂא וּמִתֵּן הֵם בְּחִינַת מְלָאכוֹת הַמְשַׁכְּן וְהֵם בְּחִינַת "טל
אוֹרוֹת" (תְּשִׁיעָה כ"ו יט). אֲבָל הַפּוֹגֵם בְּבְרִיתוֹ - גְּעִיּוֹת רוֹדֶפֶת אַחֲרָיו וּמְשִׁיךְ
עַל עֲצֻמוֹ עַל הַפְּרָנְסָה בִּיגִיעָה וּבְמְרִירוֹת גְּדוֹל בְּבְחִינַת [ל"ט] שְׁלֵשִׁים
וְתִשְׁעַ מְלָקוֹת רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ:

ז שְׁמִירַת הַבְּרִית יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת: יֵשׁ מִי שְׁזוּוּגוֹ בִּימֵי הַחַל וְאֶף־עַל־
פִּי־כֵן הוּא שׁוּמֵר אֶת בְּרִיתוֹ עַל־פִּי הַתּוֹרָה שְׁזוּוּגוֹ בְּהַתֵּר וְגַם
זֶה נִקְרָא שְׁמִירַת הַבְּרִית, וּבְלִבְדֵי שִׁישׁוּמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִעֲבָרָה רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ.
וְצְרִיכִים שְׁמִירָה גְּדוֹלָה לְשׁוּמֵר אֶת בְּרִיתָם וְזֶה בְּחִינַת יְחוּדָא תַתָּאָה וְעַל־
יְדִיזָה זוֹכִין לְהַשִּׁיג הַלְכָה שְׁפַתּוֹרָה רְזוּן. אֲבָל יֵשׁ מִי שְׁזוּוּגוֹ רַק מִשְׁבֶּת
לְשִׁבֶת וְהוּא בְּחִינַת יְחוּדָא עֲלָאָה וְעַל־יְדִיזָה מִשִּׁיג גַּם קְבֵלָה רְזוּן דְּרְזוּן.
אֲבָל גַּם מִי שְׁזוּוּגוֹ רַק מִשְׁבֶּת לְשִׁבֶת גַּם הוּא צְרִיךְ שְׁמִירָה גְּדוֹלָה שִׁיחִיָּה
זוּוּגוֹ בְּקִדְשָׁה וְיִהְיֶה נִכְלָל בְּכֻלָּל שׁוּמְרֵי הַבְּרִית. מִכָּל־שִׁבְּן הַקְּטַנִּים שְׁזוּוּגִים
גַּם בִּימֵי הַחַל שְׁבוּדָאֵי הֵם צְרִיכִים שְׁמִירָה יְתָרָה בְּיוֹתֵר שְׁלֹא יִפְגְּמוּ

קצור לקוטי מוהר"ן

בְּבְרִיתָם חֵם וְשָׁלוֹם וְעַל כָּל פְּנִים שְׁלֵא יַעֲבְרוּ עַל הַתּוֹרָה חֵם וְשָׁלוֹם.
וְעַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ עַל יְדֵי זֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּשִׁלְמוֹת וְזוֹכִין לְכָל הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל עַד שְׁזוֹכִין לְבֹא לְתַבּוּנּוֹת הַתּוֹרָה
לְעִמְקָהּ:

ה יֵשׁ עֲנוּה שֶׁהִיא תְּכֵלִית הַגְּדֻלּוֹת דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא עֲנֵי מַחֲמַת שֶׁהוּא יוֹדֵעַ
שֶׁהַגְּדֻלּוֹת מְבֹהָ מְאֹד, עַל פֶּן הוּא עֲנֵי כְּדֵי לְהַתְּנַקֵּר וּלְהַתְּכַפֵּר,
נִמְצָא שֶׁהוּא עֲנֵי בְּשִׁבְלֵי גְדֻלּוֹת וְכְבוֹד. עַל פֶּן צָרִיכִין לְהַשְׁפִּיל עַל דְּרָכָיו
וּלְהַתְּרַחֵק מִגְּדֻלּוֹת בְּתַכְלִית עַד קֶצֶה הָאַחֲרוֹן כַּמֵּאֵמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה, מְאֹד מְאֹד הוּי שֶׁפֶל רוּחַ. כִּי הַגְּדֻלּוֹת הוּא בְּחִינַת שְׁבַע בְּתֵי
עֲבוּדָה זֶרָה שְׁעַל־יְדִירָה גְלוֹ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם. וְעַל־יְדִירָה עֲדִין לֹא חוֹרְנוּ
לְאַרְצָנוּ מַחֲמַת שְׁרוּדָפִים אַחַר הַכְּבוֹד עַל־יְדֵי הַגְּדֻלּוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן:

תְּהִלָּה לְדוּד – יב

א מִה שֶׁעַל־פִּי רַב הַלּוֹמְדִים חוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים זֶהוּ מַחֲמַת שְׁלוֹמֵדִים
תּוֹרָה שְׁבַע־לְפָה דְּהֵינּוּ גִמְרָא וּפּוֹסְקִים וְכו' בְּנִאֻוָּה גְדוּלָּה. וְאִזִּי
נַעֲשֶׂה לָהֶם מִתּוֹרָה שְׁבַע־לְפָה פֶּה לְדַבֵּר עַל הַצְּדִיקִים עֵתָּק בְּנִאֻוָּה וְכוּ.
אֲבָל הַצְּדִיקִי אֵמֶת מַעֲלִין וּמִתְקַנִּים כָּל דְּבוּרֵיהֶם הֲרָעִים וְחֹזְרִים וְעוֹשִׂים
מֵהֶם הִלְכוֹת וּמַעֲלִין שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדִירָה דִּיקָא:

ב עַל־יְדֵי שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה וְהַעֲקָר עַל־יְדֵי תּוֹרָה שְׁבַע־לְפָה
גִמְרָא וּפּוֹסְקִים שְׁלוֹמֵדִים שְׁלֵא לְשִׁמָּה עַל־יְדִירָה נַעֲשֶׂה לָהֶם
פֶּה לְדַבֵּר עֵתָּק עַל צְדִיקֵי אֵמֶת. וּמִזֶּה בָּא הַתְּנַגְּדוֹת שֶׁל הַלּוֹמְדִים
שְׁחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּים:

ג אֵלּוֹ הַלּוֹמְדִים הַחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים דַּע שְׁבֹוה שְׁחוֹלֵק וּמְדַבֵּר רְעוֹת
עַל הַצְּדִיק בְּוָה שׁוּנָא וְרוֹדֵף גַּם אֶת הַצְּדִיק הַעֲלִיּוֹן, הֵינּוּ הַצְּדִיק
שֶׁחֲדַשׁ זֹאת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד הַצְּדִיק הַתְּחַתּוֹן. וְעַקֵּר כַּחוֹ מַחֲמַת שֶׁהוּא
לְמִדָּן בְּגִמְרָא וּפּוֹסְקִים שֶׁהוּא תּוֹרָה שְׁבַע־לְפָה רַק שְׁלוֹמֵד בְּלֹא דַעַת

וּנְבִלָה טוֹבָה הִימְנוּ (כּמוֹכָא בְּיִקְרָא רַבָּה סוּף פְּרָשָׁה א). וּכְשֶׁהַתּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה
שְׁהִיָּא הַשְׂכִּינָה בְּאֵה לְתוֹךְ פִּיּוּ זְהוּ גְלוּת הַשְׂכִּינָה. וְתַלְמִיד חָכֵם כּוֹה
הוּא שֵׁד יְהוּדִי וְאִינוּ רֹאֵה הָאֵמֶת וְנַעֲשֶׂה שׁוּנָא וְחוֹלֵק עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת:

ו- מָה שֵׁישׁ כְּמָה שְׁלוֹמִידִים תּוֹרָה הֲרַבָּה וְאִינֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְאִדְרָבָּא
הֵם חוֹלְקִים עַל צְדִיקִים, זֶה מַחְמַת שְׁלוֹמֵד שְׁלֵא לְשִׁמָּה כִּי אִם
בְּשִׁבִיל כְּבוֹד וְרַבְּנוּת לְהַתִּיּוֹר וְלִקְנָטָר וְאִזּוּ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה נִכְנָם כּוֹ
עַרְמִיּוּת יוֹתֵר, כִּי בַתּוֹרָה יֵשׁ בָּהּ בְּחִינַת "צְדִיקִים יִלְכוּ כִּם וּפְשָׁעִים
יִכְשְׁלוּ כִּם" (הוֹשֵׁעַ י"ד י). וְאִזּוּ מֵהַתּוֹרָה שְׁבַעֲלָפָה נַעֲשֶׂה לוֹ פֶּה לְדַבֵּר עַל
הַצְּדִיקִים מַחְמַת שְׁאִינוּ רֹאֵה בַתּוֹרָה רַק הַמְּשֻׁמְעוֹת שְׁאִינוּ טוֹב בְּחִינַת
"וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ כִּם" בְּחִינַת עַרְמִיּוּת:

ה- כְּשֶׁאֲדָרֵם לֹמֵד בְּקִדְשָׁה וּכְמִתְהַרָּה אִיזָה דִּין וּפְסָק וְתוֹרָה שְׁחַדֵּשׁ אִיזָה
הַתְּנָא אוֹ צְדִיק אַחֵר. עַל־יְדִיזָה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת נְשִׁיקוֹן הִנְיָ
בְּחִינַת הַתְּדַבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא שְׁנַתְּדַבֵּק רוּחַ הַתְּנָא עִם רוּחַ הַלּוֹמֵד.
וְדוּמָה כְּאִלוּ נוֹשֵׁק אֶת עֵצְמוֹ עִם הַתְּנָא וְגוֹרֵם תַּעֲנוּג גְּדוֹל לְהַתְּנָא, כְּמוֹ
שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ וְכֹרְנָם לְכִרְכָּה "שְׁפַתּוֹתָיו דּוֹכְבוֹת בְּקִבְרָ" (בְּמֹת צ"ג):

ו- עַל כֵּן צְרִיךְ לִידַע קִדְם לְמוֹדוֹ שְׁבַשְׁעָה שְׁיִוָּשֵׁב לְלַמֵּד הַצְּדִיק שְׁבַגְנָ עַדָּן
צִיַּת לְקָלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "הִיוֹשְׁבַת בְּנָגִים חֲבָרִים מְקִשְׁבִים לְקוֹלְךָ
הַשְּׁמִיעֵנִי" (שִׁיר הַשִּׁירִים ח' יג) (בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ לְךָ לְךָ צ"ב). וְצְרִיכִין לְקַשֵּׁר אֶת
עֵצְמוֹ עִם הַתְּנָא אוֹ הַצְּדִיק שְׁחַדֵּשׁ וְגָלָה זֹאת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד וְעַל־יְדִיזָה
נַעֲשֶׂה נְשִׁיקוֹן וְכוּ' בְּנָל וְעַל־יְדִיזָה יוֹכָה לְתִשׁוּבָה לְחַדֵּשׁ יָמָיו שְׁעַבְרוּ
בְּחַשְׁדָּה. וְכֵל זֶה כְּשֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמָּה כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת תַּלְמוּד תּוֹרָה
שְׁשִׁיקוֹל בְּנַגְד בְּלָם וְלִזְבוֹת עַל־יְדִיזָה לְקִיּוּם הַתּוֹרָה. אִזּוּ רֹאֵה בַתּוֹרָה רַק
מְשֻׁמְעוֹת טוֹב כִּי יוֹדַע שְׁמָה שֵׁישׁ בַתּוֹרָה מְשֻׁמְעוֹת לְהַפְּדָה הוּא בְּכּוֹנֵה
מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ כְּמִבְּאָר בְּפָנִים. אֲבָל כְּשֶׁלּוֹמֵד רַק בְּשִׁבִיל שְׁיִהְיָ נִקְרָא
לְמִדָּן וְכִיּוֹצֵא אִזּוּ נְבִלָה טוֹבָה הִימְנוּ וּבּוֹדָאִי אִינוּ יְכוֹל לְדַבֵּק אֶת עֵצְמוֹ

קצור לקוטי מוהר"ן

עם רוח התנא ועליו כתיב: "נעתרות נשיות שונא" (משלי כ"ו ו), כי התנא אינו יכול לסבל רוחו של תלמיד-חכם שד יהודי:

ז **בְּשָׂבִיל** זה טוב ללמד פוסק עם באר הגולה. כדי להזכיר שם התנא או הפוסק שחדש זה הדין כדי לדבק רוחו ברוח הצדיק שחדש זאת התורה כנ"ל:

ח **וַדַּע** שזה הלמדן שדובר רעות על הצדיק הוא מכון גדול מאת השם יתברך. שהקדוש-ברוך-הוא מפיל צדיק גדול לתוך פיו של זה הלמדן כדי שעלי-די-זה יוציא הצדיק השכינה הינו התורה שבעל-פה מהגלות שבפה הלמדן. כי הצדיקים הגדולים המבחרים יודעים מאיזה הלכות נעשו אצלו אלו הצרופים רעים שמדבר על הצדיקים. והם מעלים אלו הצרופים ועושים מאלו הדבורים הלכות ומיחד בזה יחודים גדולים ונפלאים עין שם:

ט **על-ידי** ששמחים בפורים ועושים מאהבה (שבת פ"ח) לקבל חרפת השונאים באהבה על-ידי-זה מעלין את השכינה לבחינת חבוק:

י **הלמדן** הישר על-ידי שלומד תורת התנא על-ידי-זה מחזיר נפשו של התנא לתוך גופו:

אשרי העם. השגחה - יג

א **על-ידי** שמשברין תאות ממון ממשיכין השגחה שלמה. ושכירתה היא על-ידי צדקה כי על-ידי צדקה מקררין חמימות תאות ממון ומשברין תאות הנגידות והעשירות. וזוכה לעשות משא ומתן באמונה ולהיות שמח בחלקו ויש לו נחת רוח במה שחננו ה' ואינו אין להעשיר. ונצול מן הקללה של "בזעת אפך תאכל לחם" שהיא מתקיימת במושקע בתאות ממון, שהוא יגע תמיד ביגיעות ומרחות

וּמְרָדוֹת גְּדוֹלוֹת וְאִין לוֹ נַחַת רוּחַ מַעֲשָׂרוֹ רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל־יְדֵי צְדָקָה
נְצוּלִין מְזָה וְנַחֲשֵׁב בְּמִקְטוֹר קַמְרַת:

ג תַּאֲוֹת מְמוֹן הִיא עֲבוּדָה זָרָה מִמּוֹשׁ וְכָל זְמַן שֵׁישׁ עֲבוּדָה זָרָה זֹאת שֶׁל
מְמוֹן בְּעוֹלָם - חֲרוֹן אַף בְּעוֹלָם. וְכִפֵּי הַבַּטּוּל שֶׁל תַּאֲוֵה זֹאת
כֵּן נִתְבַּטַּל הַחֲרוֹן אַף וְנִמְשָׁךְ חֶסֶד בְּעוֹלָם וְעַל־יְדֵי־זוֹה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת שֶׁהִיא
בְּחִינַת בְּנֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּבַטּוּל תַּאֲוֹת מְמוֹן זֶה בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ
שֶׁאֵז יִתְבַּטַּל הַמְדַת הַמְמוֹן:

ד עַל־יְדֵי שְׁבוּר תַּאֲוֹת מְמוֹן עַל יְדֵי צְדָקָה. מִמְתִּיקִין הַדִּינִים וְנִצּוּלִים
מִכָּל הַצָּרוֹת וְנִקְרָא חֶכֶם, וְעַל־יְדֵי־זוֹה יְכוּלִין לְהַעֲלוֹת נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל וּלְחַדְשָׁם וּלְהַבִּיא תוֹרָה לְעוֹלָם בְּבְחִינַת הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁל
לְעֵתִיד לְבוֹא בְּחִינַת אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָא. גַּם עַל־יְדֵי־זוֹה נַעֲשֶׂה
יְחוד קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא וְשְׂכִינְתָּה:

ה עַל־יְדֵי זֶה הַחֶכֶם שְׁלוֹקַח הַנְּפָשׁוֹת וְעוֹלָה עִמָּהֶם "וַיֵּרֶד עִז מִבְּטָחָה"
(מְשָׁלִי כ"א כב) שְׁמוּלִיד עַל־יְדֵי־זוֹה הַתּוֹרָה הַנ"ל נִתְקַנּוּ שְׁתֵּי
הַמְרַכְּבוֹת בְּחִינַת תְּקוּנָא דְמְרַכְּבַתָּא עֲלָאָה וּמְרַכְּבַתָּא תַּתָּאָה:

ה כָּל אֵלֹו בְּנֵי אָדָם הַבָּאִים לַחֲכֵם הַדּוֹר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ אִיזָה רְצוֹן
טוֹב. וְהַצְדִּיק מַעֲלָה כָּל אֵלֹו הַרְצוּנוֹת וּבִזָּה הוּא מְחַדָּשׁ נַפְשׁוֹתֵיהֶם
שֶׁל אֵלֹו הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלָיו וְעַל־יְדֵי־זוֹה הוּא מְבִיא הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה
שְׁאוּמֵר אֵז בְּפִנְיָהֶם. נִמְצָא שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חֵלֶק בַּתּוֹרָה כְּפִי רְצוֹנוֹ
וְכֵן נִתְחַדָּשׁ נַפְשׁוֹ לְטוֹבָה. עַל כֵּן צָרִיד כָּל אֶחָד לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְעוֹרֵר
שְׂיָבוֹא עִם רְצוּנוֹת טוֹבִים וְכַסּוּפִין טוֹבִים וְחֻזְקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדֵי
שְׂיִתְחַדָּשׁ נַפְשׁוֹ לְטוֹבָה בְּיוֹתֵר. גַּם שְׁמַעְנוּ שֶׁהַעֲקָר בְּשַׁעַה שֶׁהַחֶכֶם מְכִין
עַצְמוֹ לְזִמְרַת תּוֹרָה שְׁאֵז צָרִיד כָּל אֶחָד לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וּלְבַקֵּשׁ לוֹ רְצוּנוֹת
טוֹבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה, כְּדֵי שְׁעַל־יְדֵי־זוֹה יוּכַל הַחֶכֶם
לְאַחֵז בְּיָדוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ מִמְּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם וּלְחַדָּשׁוֹ לְטוֹבָה כְּפִי הַרְצוֹן
שְׂיִהְיֶה לוֹ אֵז כְּנ"ל:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו גם מזה תבין החלוק הגדול שיש בין כְּשֶׁהָאָדָם בְּעֵצְמוֹ אֶצֶל הַצַּדִּיק
בְּשַׁעַת אַמִּירַת הַתּוֹרָה וּבִין כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ מִפִּי אַחֵר. כִּי כְּשֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ
שֶׁם יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַתּוֹרָה וְנִתְחַדֵּשׁ נַפְשׁוֹ אִם מְלַבֵּד עוֹד הַרְבֵּה חֲלוּקִים
בְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר:

ז עַל־יְדֵי שְׂבָאִים לְהַצַּדִּיק עַל־יְדֵיזוֹה מִמְּשִׁיכֵין הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה. כִּי הוּא
הַחֶכֶם הַנִּזְ"ל הַמְּבִיא הַתּוֹרָה בְּנִ"ל וְעַל־יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה
בְּעוֹלָם נִמְשָׁךְ הַשְּׂגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ. כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְעִימִים נִקְדוֹת
תְּגִין אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם תֵּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבַת עוֹן, וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה
מְבִיא הַחֶכֶם כַּח הָרְאוּת שֶׁל הַשְּׂגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ. וְכַל אֶחָד כְּפִי
קְרוּבוֹ אֶל הַתּוֹרָה כֵּן הַשְּׂגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו בְּשְׁלֵמוֹת יוֹתֵר:

ח כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה דְבַר תַּאוּהַ זֶה הַרְצוֹן הוּא פָּגַם וּמְרָה לְנַפְשׁוֹ וְאִזּוֹ הִיא
בְּבַחֲיִנַת "מֵרַת נַפְשׁ" (שְׁמוּאֵל א' י) בְּחִינַת: "וּנִפְשָׁה מְרָה
לָהּ" (מְלָכִים ב' כז). וְזוֹהוּ פְּזוּר הַנַּפְשׁ וְאִזּוֹ אֵין הַנַּפְשׁ מְאִירָה וְהִיא אִזּוֹ
בְּבַחֲיִנַת: "וּנִפְשׁ רַעְבָּה" (תְּהִלִּים ק"ו ט). וְלִתְקַן זֶה צָרִיךְ לְכוּא לְחֶכֶם הַדּוֹר
הַנִּזְ"ל וְהוּא יִתְקַן וְיַעֲלֶה אֶפְלוֹ אֵלּוֹ הַרְצוֹנוֹת הַפְּגוּמִים עִם הַרְצוֹנוֹת
הַטּוֹבִים שֵׁישׁ לוֹ. וְעַל־יְדֵיזוֹה שְׂבָא לְהַחֶכֶם יִתְקַים אִזּוֹ "וּנִפְשׁ רַעְבָּה מְלֵא
טוֹב" (שֵׁם) וְיִתְקַים בּוֹ "וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחְצָחוֹת נִפְשָׁךְ" (ישַׁעְיָה נ"ח יא). וְיִחַדֵּשׁ
בְּנַשְׂר נְעוּרָיו דְּהֵינּוּ שִׁיתְחַדְּשׁוּ וְיִתְתַקְּנוּ יָמֵי נְעוּרָיו שְׁעָבְרוּ בַחֲשָׁךְ וְאִזּוֹ
נִקְרָא אָדָם. וְגַם גּוֹפוֹ יִתְעַלֶּה וְיִתְחַדֵּשׁ עַל־יְדֵיזוֹה שְׂבָא לְהַחֶכֶם:

ט אֵלּוֹ בְּנֵי אָדָם הַבָּאִים לְהַחֶכֶם שְׂבִדוֹר וְהַחֶכֶם מְקַבֵּץ נַפְשׁוֹתֵיהֶם שֶׁהֵם
הַרְצוֹנוֹת שְׁלֵהֶם וּמַעֲלָה אוֹתָם בְּבַחֲיִנַת עֵבוֹר וּמַחְדֵּשׁ אוֹתָם
לְטוֹבָה וְאַחֲרֵיכֵךְ חוֹזֵר וְשָׁב וְיוֹרֵד עִם הַנַּפְשׁוֹת לְזוֹה הָעוֹלָם וּמִמְשִׁיךְ
עִמָּהֶם הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה. הַנַּפְשׁוֹת הָאֵלּוֹ הֵם בְּבַחֲיִנַת הַחַיּוֹת שְׂבִמְרַכְבָּה.
וְהַגּוֹפִים שְׁלֵהֶם הֵם בְּבַחֲיִנַת הָאוֹפְנִים. וּנִפְשׁ הַחֶכֶם בְּעֵצְמוֹ וְדַעַתּוֹ
הַקְּדוּשָׁה הִיא בְּבַחֲיִנַת הַכֶּפֶס וְהַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּפֶס. וְכֵן בְּבַחֲיִנַת הַתּוֹרָה
שְׂבִמְשִׁיךְ יֵשׁ גַּם כֵּן הַחַיּוֹת וְהָאוֹפְנִים וְהַכֶּפֶס וְהַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּפֶס:

י אַךְ צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד וְלַחְזוֹר אַחֵר צָדִיק כְּזֶה וּלְבַקֵּשׁ מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂזִיבָה לְמִצָּא חֶכֶם כְּזֶה שְׂיִקְבֹּץ הַנְּפֹשׁוֹת וַיַּעֲלֶה אוֹתָם וַיַּחְדְּשֵׁם בְּבַחֲיִנַת עֲבוֹר וַיּוֹרִיד עַל־יְדֵי־זֶה הַתּוֹרָה. כִּי הוּא דִּיקָא יָכוֹל לְתַקְּנוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ מִכָּל הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל הַתּוֹאוֹת. וְהַצְּדִיק עוֹשֶׂה זֹאת בְּשֵׁנֵי שְׁכָלָיִים בְּחִינַת שְׁתֵּי שֵׁנֵי"ן בְּחִינַת שִׁ"ן שֶׁל שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וְשִׁ"ן שֶׁל אַרְבָּעָה רָאשִׁים:

יא כָּל מִה שְׂמַתְרַבִּין יוֹתֵר הַנְּפֹשׁוֹת הַבָּאִים אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת לְקַבֵּל תּוֹרָה נִתְמַעַט וְנִתְבַּטַּל יוֹתֵר הַהֶבֶל הַרַע אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ שֶׁהֵם הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁל הָאֶפִיקוֹרְסִים, מַחֲמַת שְׂרוּאִים צָדִיק וְרַע לֹא רָשָׁע וְטוֹב לֹא. וְעַל־יְדֵי רַבּוּי הַנְּפֹשׁוֹת הַמִּתְקַבְּצִים אֶצֶל צְדִיקֵי אֵמֶת נִתְבַּטַּל הַהֶבֶל שֶׁל קְשִׁיּוֹת בְּאֵלוֹ:

יב אֵלּוֹ הָאֲנָשִׁים הַנוֹסְעִים וּבָאִים לְהַצְּדִיק הָאֵמֶת רְאוּי שִׂיתוּכָף בָּהֶם אַהֲבָה זֶה לְזֶה וַיַּעֲזְרוּ וַיִּזְכְּרוּ זֶה אֶת זֶה בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה סִימָן שֶׁהֵיחָה כּוֹנְנָתָם רְצוּיָה בַּעַת שֶׁהָיוּ אֶצֶל הַצְּדִיק וְהַתְּחִילוּ לְהַתְּחַדֵּשׁ לְטוֹבָה:

יג יֵשׁ נְפֹשׁוֹת שֶׁהֵם פְּגוּמוֹת מְאֹד מְאֹד. וְאֶפְלוּ בְּשִׁבְאִין אֶצֶל הַצְּדִיק אַף־עַל־פִּי־כֵן עֲדוֹן מְשַׁקְּעִים בְּכָל הַתּוֹאוֹת וְעֲדוֹן לֹא יֵצְאוּ מֵחַל אֶל הַקִּדְּשׁ אֶפְלוּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, וּנְפֹשׁוֹת בְּאֵלוֹ בּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹתָם וּלְחַדְּשֵׁם בְּבַחֲיִנַת עֲבוֹר. אֲבָל יֵשׁ צְדִיקִים שְׂגָדוּלִים בְּמַעֲלוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת כָּל־כַּךְ עַד שֶׁאֶפְלוּ נְפֹשׁוֹת פְּגוּמוֹת בְּאֵלוֹ יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת בְּבַחֲיִנַת עֲבוֹר וּלְחַדְּשֵׁם לְטוֹבָה. עַל כֵּן מִי שִׂוִּידַע בְּנַפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם מְאֹד וְרוֹצֵה לְחוּם עַל חַיּוֹ וּלְשׁוּב לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן מְאֹד מְאֹד לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂזִיבָהוּ בְּרַחֲמָיו לְהַתְּקַרֵּב לְצְדִיק כְּזֶה שִׂוִּיהִי גְבוּר חֹק כָּל כַּךְ שְׂיִוָּכַל לְהַעֲלוֹת וּלְחַדֵּשׁ גַּם נַפְשׁוֹ לְטוֹבָה, אֲשֶׁרֵי הַזִּיכָּה לְמִצָּא צְדִיק כְּזֶה:

קצור לקוטי מוהר"ן

להמשיך שלום - יד

יום ד' לחודש

א עקר כבוד השם יתברך הוא פשהרחוקים ביותר מקרבים את עצמן להשם יתברך כי אז אסתלק ואתיגר שמא דקדשא בריך הוא עלא ותתא (זהו יתרו ס"ט ע"א), ונתגדל כבודו יתברך מאד. על כן צריך כל אדם להשתדל מאד לקרב הרחוקים לעבודת השם יתברך. גם אין לאדם לומר איך אני יכול להתקרב להשם יתברך ואני רחוק פלפך על ידי רבוי מעשי הרעים. כי אדרבה כל מה שהוא רחוק ביותר יתגדל על ידו כבוד השם יתברך ביותר פשישתדל לשוב ולהתקרב אליו יתברך כי זה עקר כבודו יתברך כנ"ל:

ב כשפני אדם שהם מחוץ לקדשה מקרבין את עצמם לפנים מהקדשה הן גרים שמתגרים הן בעלי תשובה שגם הם היו מבחוץ. כשמקרבין ומכניסים אותם לפנים זהו עקר כבוד השם יתברך וכדין אסתלק ואתיגר שמא דקדשא בריך הוא עלא ותתא, ומעלין את הכבוד לשרשו הינו ליראה ועל ידיה ממשיכים שלום בעולם:

ג על ידי התורה יכולים לקרב גרים ובעלי תשובה ולהודיע להם הדרך ילכו בה:

ד על ידי עסק התורה בקדשה מעוררין בתשובה פושעי ישראל וגרים. אבל אי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי ענוה ושפלות בתכלית. ועל ידיה זוכין לתורה עד שיוכל להאיר ולעורר בתורתו שרשי נשמות ישראל אפלו הרחוקים ממנו כמה פרסאות. ואפלו פושעי ישראל כל זמן שישם ישראל נקרא עליו כי אף על פי שחטא ישראל הוא (פנהרין מד), ויכולים להאיר לו אל מקום שהוא הארה משרש נשמתו על ידי התורה ועל ידיה חוזר בתשובה:

ה צָרִיף כָּל אָדָם וּבִפְרָט תְּלַמִּיד־חֶכֶם לְרֹאוֹת שְׂיוֹכַל לְהֵאִיר וּלְבַרֵךְ בְּלִמּוּד תּוֹרָתוֹ בְּשֶׁרֶשׁ הַנְּשֻׁמוֹת, הֵינּוּ בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה כַּנִּלְעֵל וְעַל־יְדִיזָה יְכוּל לְקָרֵב וּלְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה רְשָׁעִים וְגוֹרִים אֲפֵלו הָרְחוּקִים מִמֶּנּוּ, וְעַל־יְדִיזָה יִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה גַם בְּנֵי תְּלַמִּיד־חֶכֶם. אֲבָל כְּשֵׁאִינוּ לוֹמֵר בְּבַחֲנֶיהָ זֶה אֵין בְּנֵי תְּלַמִּיד־חֶכֶם (עֵינֵי נְדָרִים פ"א):

ו אֵין אָדָם זֹכֶה לְתוֹרָה אֲלֵא עַל־יְדֵי שְׂפִלוֹת שְׂיִשְׁבֵּר גְּאוֹתוֹ מֵאַרְבַּע בְּחִינּוֹת שְׂפִלוֹת. כִּי צָרִיף לְהַקְטִין אֶת עֲצָמוֹ לִפְנֵי גְדוּלִים מִמֶּנּוּ וּלְפָנֵי בְּנֵי אָדָם כְּעִרְכּוֹ וּלְפָנֵי קַטְנִים מִמֶּנּוּ. וּלְפַעְמִים שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ קָטָן שְׂבַקְטָנִים וְצָרִיף לְהַקְטִין אֶת עֲצָמוֹ כַּנְּגַד מְדַרְגַת עֲצָמוֹ וְיִדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא לְמַטָּה מִמְדַרְגָּתוֹ:

ז צָרִיף לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַדְּבָרִים שְׂדָרָךְ בְּנֵי אָדָם לְהַתְגַּדֵּל בָּהֶם וְהֵם שְׂלֹשָׁה דְבָרִים: חֲכָמָה, גְּבוּרָה וְעִשְׂרוֹת. כְּמוֹ שְׂבַתּוֹב (יְרֵמְיָה ט"ב כב): "אֵל יִתְהַלֵּל חֶכֶם" וְגו'. הֵינּוּ שְׂצָרִיף לְשַׁבֵּר גְּאוֹתוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ מִכָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים וְלִהְיוֹת עָנוּ וְשָׂפַל בְּכֻלָּם:

ח כְּפִי מֵה שְׂמֹשֵׁבֵר גְּאוֹתוֹ כֵּן הוּא זֹכֶה לְתוֹרָה. וְעַל־יְדִיזָה זֹכֶה לְקָרֵב רְחוּקִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׂעַל־יְדִיזָה נִתְגַּדֵּל וְנִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמַעֲלָה הַכְּבוֹד לְשֶׁרֶשׁוֹ וְעַל־יְדִיזָה זֹכֶה לִירְאָה. וְעַל־יְדִיזָה זֹכֶה לְשִׁלוֹם־בֵּית "שְׁלוֹם בְּעֲצָמוֹ" (תְּהִלִּים ל"ח ד) וְעַל־יְדִיזָה זֹכֶה לְתַפְלָה. וְעַל־יְדִיזָה זֹכֶה לְשִׁלוֹם הַכְּלָלִי שְׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת:

ט כְּשִׂמְאִירִין וּמַעוֹרְרִין אֶת הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה עֲדִין הֵם רְחוּקִים מִהַקְדָּשָׁה מְאֹד וְיִכּוּל לִהְיוֹת לָהֶם מְנִיעוֹת רַבּוֹת. וְצָרִיף לָהֶם יְגִיעוֹת רַבּוֹת כְּדִי לְהַפְּשִׁיט מֵהֶם הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שֶׁהִלְבִּישׁוּ (וּכְרִיָּה ג' ד). כִּי אֵלוֹ הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים הֵם מוֹנְעִים אוֹתָם מִלְּחֹזֵר לְהַקְדוֹשׁ־שְׂבָרוֹד־הוּא וְהֵם מְפַסְּיָקִים כְּמוֹ נְהַר הַמְּפַסְּיָק שְׂאֵי אֲפָשֵׁר לְהִלָּךְ דְּרָךְ אוֹתוֹ הַנְּהַר. עַל כֵּן לֹא יִבְהַלֵּךְ רַעְיוֹנֵיךְ כְּשֵׁאֲתָה רוּחָה שֵׁאֲתָה רוּחָה לְהִתְקָרֵב לְהֵשֵׁם

קצור לקוטי מוהר"ן

יתברך ובאים עליך מניעות עצומות. כי בהכרח שיהיו לך מניעות רבות ועצומות כי כלם נמשכין מהבגדים הצואים שנעשו מעוונותיו. וצריכים לסבל יגיעות ומרירות עד שישליך מעליו הבגדים הצואים ועל-ידיהם יתפלאו כל המניעות והמסכים המבדילים בינו לבין הקדשה:

א לפי הכבוד שמכבד את יראי ה' בן עולה הכבוד לשרשו ועקר הדבר שיכבד יראי ה' בלב שלם ועל-ידיהם משלים פגמי היראה וזוכה לשלום:

יא יש שני מיני שלום. יש שלום בעצמו כי תחלה צריך אדם לראות שיהיה שלום בעצמו. כי לפעמים אין שלום כמו שכתוב: "אין שלום בעצמי מפני חטאתי" (תהלים ל"ח ד). ועל-ידי היראה זוכה לשלום בעצמו ואז יכול להתפלל ועל-ידי התפלה זוכה לשלום הכללי שלום בכל העולמות. ולבוא ליראה היא על-ידי שפלות ותורה:

יב עקר התפלה על-ידי היראה כי התפלה במקום קרבו ובקרבו כתיב בה (ויקרא כ"א יח): "כל אשר בו מום לא יקרב", וכש"כ אין בו מום דהינו על-ידי יראה כמו שכתוב (תהלים ל"ד י): "אין מחסור ליראיו" שעל-ידיהם זוכה לשלמות (והר יתרו ע"ט), הינו שיהיה שלום בעצמו דהינו שיהיה שלום בין גופו ונפשו אזי יקרב לעבד עבודתו תמה ואז יכול להתפלל בשלמות. ועל-ידי התפלה זוכה לשלום הכללי הינו שלמות העולמות. כי על שם זה תפלה נקרא קרבן על שם קרוב העולמות לשלמותן שזה בחינת שלום הכללי שלום בכל העולמות וזה שמשמין התפלה בשלום:

יג כל אדם יראה לזכות בשלמות לבחינת שלום בעצמו דהינו שיהיה שלום אמתו בין גופו ונפשו. ואז בודאי לא ירצה לעסק בשום עסק מעסקי עולם הזה רק בשביל נשמתו וגם כל תפלותיו לא יהיו אלא בשביל לקשר נשמתו. ואפלו אלו התפלות המפרשים בתפלה שהם לצורך הגוף, כגון רפאנו וברך עלינו ושאר צרכי הגוף לא תהיה

בָּנֵינוּ בְּשָׂבִיל גּוֹפוֹ אֵלָּא לְפָרְנֶסֶת נִשְׁמָתוֹ וְרַפּוּאָתָהּ. כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁנִּתְקַן בְּרוּחַ הַנְּיוּת מִמִּילָא נִתְתַּקַּן גַּם בְּנִשְׁמִיּוֹת וּמִשְׁפִּיעַ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל צָרְכָיו בְּרוּחַ וּבִשְׁפַע גָּדוֹל. אֲבָל בְּנֵינוּ לֹא תִהְיֶה רַק בְּשָׂבִיל נִשְׁמָתוֹ:

ד **מָה** שֶׁאֵנּוּ רוֹאִים לַפְּעָמִים שֵׁישׁ צְדִיקִים שְׁבוּדָאֵי תִקְנוּ הַכֹּל בְּשָׁלְמוֹת בְּרוּחַ הַנְּיוּת וְאִף־עַל־פִּי־כֵן אֵין לָהֶם שְׁפַע גְּשָׁמִיּוֹת זֶה נִמְשָׁךְ רַק מִצַּד גְּלִגּוּלִים דְּנִשְׁמָתִין כְּמוֹכֵן בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (ח"ג ר"ו ע"ב וְתַקּוּנֵי זֵהר ס"ט):

טו **תְּבוֹת** הַתְּפִלָּה מְתַקְּנִין אֶת הַמַּחֲלָקֶת וְעוֹשִׂין שְׁלוֹם הַכְּלָלִי שְׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת:

טז **צָרִיךְ** לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל מָה שֶׁחָסַר לוֹ הֵן פְּרִנְסָה אוֹ בְּנִים אוֹ כְּשֵׁישׁ לוֹ חוֹלָה חָס וְשְׁלוֹם בְּבֵיתוֹ וְצָרִיךְ רַפּוּאָה וְכו' - עַל כָּלֵם תִּהְיֶה עֵקֶר עֲצָתוֹ רַק לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיֵאֱמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא טוֹב לְכָל הֵן לְרַפּוּאָה הֵן לְפְרִנְסָה הֵן לְכָל הַדְּבָרִים. וְיִהְיֶה עֵקֶר הַשְׁתַּדְּלוּתוֹ בְּתֵר קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא וְלֹא יִדְרֹף אַחֵר תַּחֲבוּלוֹת רַבּוֹת, כִּי רַבִּם אֵינֶם מוֹעִילִים כְּלוּם וּמַעֲט מוֹעִילִים אֵינּוּ יוֹדַע מָהֶם וְאֵינּוּ יָכוֹל לְמַצָּאֵם. אֲבָל לְקַרָּא לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא זֶה טוֹב וּמוֹעִיל לְכָל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם וְזֶה יָכוֹל לְמַצָּא תְּמִיד כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּנִמְצָא תְּמִיד:

יז **טוֹב** מְאֹד לְאָדָם כְּשֶׁאֵינּוּ סוֹמְךְ עַל שׁוֹם דְּבַר כִּי אִם עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד. כִּי כְּשֶׁאֵינּוּ סוֹמְךְ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל אַחֵר תַּחֲבוּלוֹת רַבּוֹת. לְמִשְׁלַל כְּשֶׁצָּרִיךְ לְרַפּוּאָה צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל אַחֵר עוֹשֵׁבִים רַבִּים וְלַפְּעָמִים אֵלּוֹ הַעֲשׂוּבִים הַצְּרִיכִים לוֹ אֵינֶם בְּנִמְצָא בְּמִדְּיֵנוֹ וְהַעֲשׂוּבִים הַנִּמְצָאִים אֵינֶם טוֹבִים לְמַכְתּוֹ. אֲבָל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא טוֹב לְכָל הַמַּכּוֹת לְרַפּוּאָתָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "טוֹב ה' לְכָל" (תְּהִלִּים קמ"ט ט) וְהוּא בְּנִמְצָא תְּמִיד לְכָל אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "כִּי אֵלֹהֵינוּ בְּכָל קְרִיאָנוּ אֵלָיו" (דְּבָרִים ד' י). [עֵינֵן מוֹדְרֵשׁ רַבָּה פְּרִשְׁת וְאַתְחַנֵּן בְּפָסוּק: "כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל"

קצור לקוטי מוהר"ן

וכו' וענן בירושלמי ברכות פרק הרואה אמר רב ענן וכו'. ועל כן כשיש לו חולה חם ושלום צריך שתהיה כל סמיכתו על תפלה ותחנונים, וזה יוכל למצא תמיד ויועיל לו בודאי בנ"ל. אבל לקבל רפואה על-ידי רפואות הרופאים זה צריך לחפש ולבקש מאד מאד שיוכל למצא רופא עם רפואות שיוכל לרפאותו. ובאמת אינו בנמצא כלל על-פי רב כי הרופאים מזיקים יותר ממה שמועילים לעתים רחוקות [וענן פסחים קי"ג ע"א אמר לה רב לחיא ברה לא תשתי סמא פירש רש"י שלא להיות רגיל לשתות סממנים כדאמר לעיל (מ"ב ע"ב) בלזה שקניי דמעלי להאי קשה להאי, ופירש רש"י שם כל דמעלי לחלי זה קשה לזה וכו']:

יח על-ידי תפלה בשלמות שעל-ידיה נמשך שלום הפללי ועל-ידיה כל הבריות מרחמין אחד על חברו ויש שלום ביניהם וכאשר יהיה לעתיד לבוא כמו שכתוב: "וגר זאב עם כבש" (ישעיה י"א ו'). על-ידיה השם יתברך מרחם על כלם בבחינת: "ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמ"ה ג), וכמאמר חכמינו זכרונם לברכה (שבת קנ"א:): 'כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים' כמו שכתוב: "ונתן לך רחמים ורחמך" (דברים י"ג ח):

יט על-ידי מצות גר חנפה מאיר כבוד השם יתברך ונתעלה ונתגדל כבודו בעולם ומעוררין הרחוקים לשוב להשם יתברך. וזכין ליראה ולשלום בית ולתפלה ונתבטל המחלקת ולשון הרע ונמשך שלום הפללי בכל העולמות:

כ יש בעלי לשון הרע ומחלקת שהם בחינת ונגזן מפריד אלוף (משלי ט"ז כח), כי הולכין ומרגלין ומדברים רכילות ולשון הרע ועושין מריבה ומחלקת בין אדם לחברו ובין איש לאשתו וזה בגשמיות ממש. וכן ברוחניות יש גם כן בחינה זו שהם הסמרא אחרא והקלפות שמושגדלים לפתות את האדם ולעשות מחלקת עצום בין גופו ונפשו עד שהוא בבחינת: "אין שלום בעצמי מפני חטאתי" (תהלים ל"ח). ועל-

ידי שזוכין לקרב הרחוקים לעבודת השם ותפריך שעלידיה מאיר כבודו ותפריך וחזיר ועולה לשרשו הינו ליראה עלידיה נתבטלין בעלי לשון הרע ורכילות הנ"ל ונתרבה השלום בעולם. וכן עלידי מצות הדלקת נר חנכה בזמנו נמשך גם כן בחינה זאת:

כא בשתתרבה השלום המפלא בעולם כמו שיהיה לעתיד לבוא אזי יתבטל כל המשא ומתן מן העולם. וזהו מצות הדלקת נר חנכה עד שתכלה רגל מן השוק, הינו בחינת שלום שנעשה עלידי החזרת הכבוד לשרשו ליראה עד שיתבטל כל המשא ומתן, שלא ישאר שום רגל בשוק ולא יהיה פגעני עוד (זכריה י"ד כא) (ויש לומר פתרגומו - תגרא, שהמשא ומתן נעשה עלידי בחינת מחלקת ותגרא פנ"ל):

כב כל החלאים חס ושלום הם בבחינת מחלקת שאין שלום בעצמיו, והיסודות מתגברין זה על זה ואין מתנהגים בשלום במוג השונה והרפואה היא בחינת שלום:

כג אמרו רבותינו זכרונם לברכה 'המבזה תלמיד-חכם אין רפואה למכתו' (שבת קי"ט:), פי עקר המשכת השלום שהוא עקר בחינת הרפואה פנ"ל הוא עלידי שמכבד יראי השם בלב שלם שזה בחינת החזרת הכבוד לשרשו, דהינו ליראה שעלידיה זוכים לשלום ולרפואה:

כד עקר הארת כבודו ותפריך בעולם הוא רק עלידי הצדיקים, המצדיקים את הרבים ומשתדלים לקרב את הרחוקים ולהחזירם בתשובה שזה עקר כבודו ותפריך. וזה בחינת ההספד שצריכין להספיד על סלוק הצדיקים רחמנא לצלן:

כה לדבר עם חברו במוסר ויראת שמים ולעוררו לתשובה הוא תקון קרי בחינת "אם תוציא יקר מזולל" (ירמיה ט"ו יט) אתון דדין באתון דדין:

אור הגנוז – טו

א מי שרוצה למעם מעם אור הגנוז הינו סודות התורה שיתגלו לעתיד צריך להעלות מדת היראה לשרשה. וזה זוכין עלידי משפט שהוא בחינת התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שמפרש לבו לפני השם יתברך ושופט ודן את עצמו על כל עסקיו וכוה יסור מעליו כל הפחדים ומעלה היראה מגפילתה. כי כשאין האדם דן ושופט את עצמו אזי דנין ושופטין אותו למעלה ואזי הדין נתלבש בכל הדברים, וכל הדברים שבעולם נעשים שליחים למקום לעשות כזה האיש משפט כתיב, הינו שייכול לקבל עגשו ודינו עלידי כל הדברים שבעולם. כמו שרואין בחוש שכשמגיע לאדם איזה דין ויסורין חס ושלום, עלפי רב הם באים על ידי סבה קלה עלידי דבר קטן, שלא היה עולה על הדעת שעלידי דבר קטן כזה יתגלגל לו חולאת ויסורים כאלה חס ושלום. אך כל זה מחמת שהדין שעליו מלמעלה נתלבש כזה הדבר כדי לעשות בו המשפט המגיע לו. וכל זה כשאין האדם דן ושופט את עצמו בעצמו אבל כששופט את עצמו בעצמו כנ"ל אזי נתבטל הדין שלמעלה ואינו צריך להתירא ולפחד משום דבר כי אין דינו מלבש בהם כי כבר בטל בעצמו הדינים עלידי שדן את עצמו בעצמו. ואין היראה מתלבשת בשום דבר לעורר את האדם כי הוא בעצמו נתעורר. וכזה מעלה את היראה לשרשה שיהיה לו רק יראת השם יתברך ולא יראה אחרת ועל ידיה יזכה לאור הגנוז הנ"ל:

ב מי שרוצה למעם מעם אור הגנוז כנ"ל ירבה בהתבודדות בינו לבין קונו וידין וישפט את עצמו בכל עת כל עסקיו ומעשיו, אם כך ראוי והגון לו לעשות ולהתנהג נגד השם יתברך הגומל עמו טובות בכל עת ורגע, ויכלכל דבריו במשפט (תהלים ק"ב ה). ועל הכל יבוא במשפט עם עצמו והוא בעצמו ידן וישפט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו. וכזה יסור מעליו כל הפחדים ויצל מיראות הנפולות, הינו שלא ירא

ולא יפחד משום שר ואדון וחיה רעה ולסטים ולא משום דבר שבעולם רק מהשם יתברך לבד וירא ויפחד, ובה יעלה את היראה לשרשה דהינו לדעת. וזכה לדעת שלם שידע ממי להתירא, הינו ליראה את השם הנכבד לבד יראת הרוממות. ועל־ידי־זה זוכה להשגת התורה שבנגלה שהיה בחינת שפלות וזוכה לשפלות באמת. ועל־ידי־זה זוכה לתפלה במסירת נפש שיכביל כל ישותו וגשמיותו בשעת התפלה ויתפלל בלי שום בונת תועלת עצמו. ולא יחשב לכלום את עצמו רק יבטל כל עצמיותו וגשמיותו ויתבטל כאלו אינו בעולם, כמו שכתוב: "כי עליך הרגנו כל היום" (תהלים מ"ד כ"ג). ועל־ידי־זה זוכה להשגת סתרי תורה שהיא אור הגנוז שיתגלה לעתיד וכל זה זוכין על־ידי התבודדות כנ"ל:

ג עקר הדעת הוא בלב כי גם עכו"ם יש להם דעת אך הוא בלא לב אך עקר הדעת בשהוא בלב כמו שכתוב: "ולא נתן ה' לכם לב לדעת" (דברים כ"ט ג). ושם בלב מקום היראה. הינו שעקר הדעת שידע את השם יתברך בלבד ולא במחו לבד. הינו שימשוך ויקשר את הדעת לתוך הלב עד שתפל עליו אימה ופחד ויראה מגדלתו יתברך, עד שיתעורר לעבדו באמת עד שזוכה ליראה עליונה ליראת הרוממות שידע ממי להתירא. וזה זוכה על־ידי התבודדות על־ידי ששופט את עצמו בעצמו ועל־ידי־זה זוכה לאור הגנוז כנ"ל. אשרי הזוכה לזה:

ד בשאנו קוראין להשם יתברך בתארים של בשר ודם והוא נמצא לנו בכל קראנו אליו זה חסד השם יתברך. כי אם לא היה חסד השם יתברך לא היה כדאי לקרא ולכנות אותו בתארים ושכחים ותבות ואותיות, אבל זה הכל חסד השם יתברך. ומזה ראוי לאדם להתעורר ולהתלהב מאד בתפלה בשיוצר גדלת הבורא יתברך כפום מה דמשער בלבה. שהוא מרומם ומנשא מאד מפל אלו השכחים והתארים רק באהבתו וחמלתו וחסדו הגדול נתן לנו רשות לקרות אותו בתארו אלו ולהתפלל לפניו כדי שזוכה להתדבק בו יתברך. על פן ראוי לומר על כל

קצור לקוטי מוהר"ן

פנים אלו התבות והתארים בלב שלם ובכונה גדולה במסירת נפש מאחר שאנו זוכין בחסדו הגדול לקרות אותו בתארים:

ה יעש בחינת נחש שמסית את האדם שיתפלל לתועלת עצמו כמו הב לנא חיי ומזונא או שאר תועלת. וצריך להתגבר על זה ולהשתדל לזכות להתפלל בלי שום פונת תועלת עצמו כאלו אינו בעולם פנ"ל, ועל-ידי-זה יזכה לאור הגנוז לצדיקים פנ"ל:

ו הקדוש-ברוך-הוא מתאווה לתפלתן של ישראל. וכשישראל מתפללין לפניו הם ממלאין תאותו ואזי נעשה בכיכול בבחינת אשה שהוא מקבל תענוג מעמנו כמו שכתוב: "אשה ריח ניחוח לה" (במדבר כ"ח ח). על-ידי הריח ניחוח שמקבל נעשה בבחינת אשה. "ונקבה תסובב גבר" [ירמיה ל"א כ"א] שהקדוש-ברוך-הוא נעשה בבחינת מלבוש נגלה. הינו מבחינה שהיה בתחלה נסתר עכשו נתגלה על-ידי התפלה. וקדשא ברוך הוא ואורייתא בלא חד ואזי על-ידי התפלה נתגלה אורייתא הינו סתרי אורייתא:

ז לסתרי תורה אין זוכים פי אם מי שמשחיר פניו בעורב ונעשה אכזרי על בניו בעורב כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (עריבין כ"ב) בבחינת מסירת נפש, כמו שכתוב: "כי עליך הרגנו כל היום" [תהלים מ"ד כ"ג] וכנ"ל שמתפלל בבטול כל גשמיותו:

ח סתרי תורה נקרא קדש "וכל זר לא יאכל קדש" (ויקרא כ"ב י) בחינת ראשית ולא יאכל אלא מקדשיו ומקראיו והם בחינת בית המקדש תפנה ותבונן במהרה בימינו אמן:

רבי יוחנן משתעי - ט"ז

א לפעמים בפולחן של תורה זו היא קיומה (מנחות צ"ט), כי מי שרוצה לעסק בתורה ועבודת השם תמיד אי אפשר שיהיה תמיד

דְּבוּק בַּהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ וּבִתְוֹרָתוֹ בְּלִי הַפֶּסֶק, רַק הַהֲכָרָח לְבַטֵּל לַפְעָמִים. כִּי לַפְעָמִים צָרִיךְ לְצַאת לַחוּץ לַעֲסֹק בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם כְּדִי שְׂלֵא יִתְגַּבְּרוּ הַבְּלָבוּלִים שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא וַיִּתְבַּטַּל חֵם וְשְׁלוֹם חֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי וְעַל כֵּן הַהֲכָרָח לְבַטֵּל לַפְעָמִים. אֲבָל כְּשִׁיבוֹא מְשִׁיחַ אֹז לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַטֵּל מִדְּבָקוֹתוֹ:

ב הַצְּדִיק כְּשֶׁעוֹסֵק בַּחֲכָמָה עָלְיוֹנָה אֹז מְאִירוֹת עֵינָיו כְּשֶׁמֶשׁ וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת: "וְעֵינָיו מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִרְחֵ". לַפְעָמִים מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ כְּשֶׁאֵנְחָנוּ דְבוּקִים בַּחֲכָמָה וְלַפְעָמִים מְאִירוֹת כִּירְחַ כְּשֶׁמֶסְלֵקִין אֶת עַצְמָנוּ מִלְּשׁוֹמֵט בַּחֲכָמָה, כִּי הִירַח אֵין מְאִיר כִּי אִם כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַשֶּׁמֶשׁ. וְלַעֲתִיד לְבוֹא עַל-יְדֵי תְרִין מְשִׁיחִין יִגְאָלוּ מִכָּל הָאֲמוֹת שְׁנִבְלָלִים בַּעֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל שֶׁהֵם תְרִין עֲנָנִין דְּמִכְסִּין עַל הָעֵינָן [זֶהוּר ח"ג רנ"ב] וְאֹז לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַטֵּל מִדְּבָקוֹתוֹ וַיִּתְקַים [יִשְׁעִיָה ל כו] וְהָיָה אֹזר הַלְבָנָה כְּאֹזר הַחֲמָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיהֶם - יז

א יִרְאָה וְאֵהָבָה אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל-יְדֵי צִדִּיקֵי הַדּוֹר:

ב הַצְּדִיק מְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׂ תָּמִיד לְגִלּוֹת הַרְצוּנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ. הֵינּוּ הַרְצוֹן שֶׁהָיָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּכֻלָּל הַבְּרִיאָה דְהֵינּוּ מַה שֶּׁעָלָה בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ לְבְרֹא אֶת הָעוֹלָם בְּכֻלָּל. וְכֵן הַרְצוּנוֹת שֶׁהָיָה לוֹ יִתְבַּרְךָ בְּפִרְטֵי הַבְּרִיאָה וּבְפִרְטֵי פְרִטְיֹת. כִּי כָל בְּרִיָה מְשַׁנֶּה מִחֲכָרְתָּהּ בְּתַמוּנָהּ וּבְכַח וּבְמַטְבַּע וּבְהִנְהָגָה. וְכֵן בְּפִרְטֵי פְרִטְיֹת יֵשׁ בְּכָל בְּרִיָה בְּפָנָי עֲצֻמָּה גַם כֵּן כְּמָה וְכְמָה פְרִטְיִים וְשְׁנוּיִים בֵּין אֵיכָר לְאֵיכָר וּכְיוּצָא. וּבְכָל הַבְּרוּאִים כֻּלָּם דּוֹמֵם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר - בְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים לְאֵין מִסְפָּר בֵּין כָּל אֶחָד לְחֶבְרוֹ וְכֵן בְּכָל אֶחָד בְּפָנָי עֲצֻמוֹ בְּפִרְטֵי פְרִטְיֹת כְּנ"ל. וְהַכֵּל הוּא רַק מַחֲמַת רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שֶׁרָצָה שֶׁזֶה יִהְיֶה כֵּךְ וְזֶה כֵּךְ. וְהַצְּדִיק

קצור לקוטי מוהר"ן

מחפש תמיד אחר אלו הרצונות ומשיג ומוצא אותם על ידי ההתפארות שמוצא בישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות. כי כל העולם לא נברא רק בשביל שצפה השם יתברך על ההתפארות והשעשועים שיקבל מישראל. וכלל הבריאה היה בשביל ההתפארות שיקבל מכלל ישראל, ופרטי הבריאה היה בשביל ההתפארות שיקבל השם יתברך בפרטיות מכל אחד ואחד מישראל. וכן השנויים בפרטי פרטיות שיש בכל הנבראים היה כפי ההתפארות שיקבל השם יתברך מכל אחד מישראל בפרטי פרטיות מכל תנועה טובה שבו. והצדיק מחפש ומבקש תמיד ומוצא ההתפארות שיש בישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות ועל ידי זה יודע ומשיג כל הרצונות של השם יתברך שהיה לו בכל הבריאה בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות. ועל ידי שהצדיק מעלה ההתפארות שמתפאר השם יתברך עם ישראל שעל ידיה נתגלגל כל הרצונות של הבריאה כנ"ל על ידיה נתגלה היראה והאהבה:

ג צריך לדעת שהשם יתברך מתפאר אפלו עם הקל שפקלים שבבישראל. אפלו פושע ישראל כל זמן שישם ישראל נקרא עליו יש בו התפארות פרטי שהשם יתברך מתפאר עמו. על כן אסור לאדם ליאש עצמו מהשם יתברך אפלו אם קלקל ופגם הרבה מאד חס ושלום. כי עדין לא פסק חביבות השם יתברך ממנו כנ"ל ועל כן יכול עדין לשוב להשם יתברך. והעקר הוא על ידי אנשי אמת שהם יכולים למצא גם הטוב וההתפארות שיש אפלו בהגורע שבגורעים ולהשיב הכל להשם יתברך:

ד באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים. אך אף על פי כן ביום הולדת המלך ביום גנוסיא דמלכא שלובש המלך בגדי התפארות אזי נתגלה היראה יותר ויותר, כי מתפעל הנפש יותר על ידי הראיה מעל ידי הדיעה. ועל ידי התגלות ההתפארות שזה בחינת התגלות היראה על ידיה נתגלה הרצון שזה בחינת אהבה. כי כן דרך

הַמֶּלֶךְ בַּיּוֹם גָּנוּסִיא דְּמִלְכָא שְׁלוּבֵשׁ בְּגַדֵי הַתְּפָאָרוֹת שְׂאֵז נּוֹפֵל יִרְאֶה גְדוּלָה עַל הַפֶּל וְהַפֶּל חֲרָדִים וּזְחִלִים מִפְּנֵיו. וְאַחַר כֵּךְ מְגַלֶּה הַמֶּלֶךְ רְצוֹנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמַחֲלֵק וְנוֹתֵן מִתְּנוּת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְּבוֹדוֹ כְּפִי רְצוֹן הַמֶּלֶךְ וְאַהֲבָתוֹ שֵׁישׁ לוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד שְׂזֵהוּ בְּחֵינַת אֲהַבָה. כִּי מִתְּחִלָּה בְּעַת הַתְּגָלוֹת הַהִתְפָּאָרוֹת נָפֵל פְּחָדוֹ וַיִּרְאֵתוֹ עַל כֵּלָם וְאַחֲרֵי־כֵן בְּשֵׂרׁוּאִים רְצוֹן הַמֶּלֶךְ וְקִרְבָתוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד עַל־יְדִיּוֹה מִתְּקַרְבִים אֵלָיו וְאַהֲבִים אוֹתוֹ. וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי שְׁהַצְדִּיק מְגַלֶּה הַהִתְפָּאָרוֹת שְׂמִתְפָּאָר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם יִשְׂרָאֵל שְׂזֵה בְּחֵינַת יוֹם הַלְדָת הַמֶּלֶךְ יוֹם גָּנוּסִיא דְּמִלְכָא דְּהֵינּוּ שְׂגוּלְדַת בְּחֵינַת הַמְּלָכוּת, כִּי עֵקֶר בְּחֵינַת הַמְּלָכוּת הוּא רַק עַל־יְדֵי יִשְׂרָאֵל שְׂמִקְבָּלִין מְלָכוּתוֹ כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלֹא עִם. וְאֵז בַּיּוֹם גָּנוּסִיא דְּמִלְכָא דְּהֵינּוּ שְׂנִתְגַּלֶּה הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵז מִתְּפַעֵל נֶפֶשׁ הַרוּאָה וְנִתְגַּלֶּה וְנוֹפֵל יִרְאֵתוֹ עַל כֵּלָם וְאַפְלוֹ עַל שְׂנֵאֲנֵי שַׁחַק. וְעַל־יְדֵי שְׂמִגְלִין הַצְדִּיקִים הַהִתְפָּאָרוֹת הַזֹּאת עַל־יְדִיּוֹה הֵם מְגַלִּין הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר וְדְבַר כֵּ"ל. כֵּן בַּיּוֹם גָּנוּסִיא דְּמִלְכָא שְׂאֵז הוּא הַתְּגָלוֹת הַהִתְפָּאָרוֹת אֵז הוּא הַתְּגָלוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אַחֲרֵי־כֵן הוּא מְגַלֶּה רְצוֹנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וְנוֹתֵן לָהֶם מִתְּנוּת וּמְרוֹמֵם קִרְנָם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ כֵּ"ל. וְזֶה בְּחֵינַת הַתְּגָלוֹת הָאֲהַבָה כֵּ"ל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאַהֲבָה נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי הַצְדִּיק שְׂמִגְלֶה הַהִתְפָּאָרוֹת כֵּ"ל:

הַ כְּשֶׁנְּחַשְׁדֵּךְ אֵצֶל אֶחָד הַיִּרְאָה וְהָאֲהַבָה זֶהוּ מַחֲמַת שְׂנִיתְחַשְׁדֵּךְ אֵצֶל אֵז אֹרֵר הַצְדִּיק שְׂמִמְנֵוּ מִקְבָּלִין יִרְאֶה וְאַהֲבָה כֵּ"ל. וְאַף שְׂבִאֲמַת הַצְדִּיק מְאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מִכֵּל־שִׁפְן בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵצֶל אֵינוּ מְאִיר כֵּלָל מִגְדֵּל הַחַשְׁדָּה שְׁלוֹ. וְאַף שֶׁהוּא אֵצֶל הַצְדִּיק וַיּוֹשֵׁב אֵצֶל אֵינוּ יָכוֹל לְמַעַם וְלִהְבִּין וְלִרְאוֹת אוֹרוֹ הַגְּדוֹל שְׁעַל יְדוֹ יוֹכֵל לְבוֹא לְתַכְלִית הַטּוֹב וְהַנְּצָחִי:

וְכָל זֶה הוּא מַחֲמַת הַמַּעֲשִׂים רַעִים שְׁלוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה נְחַשְׁדֵּךְ שְׂכָלוֹ בְּכִסְלוֹת דְּהֵינּוּ דַּעוֹת נִפְסְדוֹת. וְהוּא נִדְמָה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא חָכֵם

קצור לקוטי מוהר"ן

ונפלים לו קשיות על הצדיק האמת, אבל כל אלו הדעות הנפסדות והקשיות והחכמות כלם הם שמות וכסילות גמור שמחמת עכירת מעשיו נתחשף שכלו בכסילות כנ"ל. ועל-ידיה נתחשף אצלו אור הצדיק ומחמת זה אין לו יראה ואהבה כנ"ל:

ו על-ידי אכילה בכשרות פראוי שאוכל במתינות ואינו אוכל בדרך הלעטה על-ידיה נתתקן השכל ונכנע הפסילות. אבל בשאכל כזולל וסובא על-ידיה מתגבר הפסילות על השכל ועל-ידיה נחשף אצלו אור הצדיק ואינו יכול לקבל ממנו יראה ואהבה:

ה על-ידי צדקה לצדיקים אמתיים ולעניים הגונים על-ידי זה נעשין גרים ועל-ידיה נתתקן פגם האכילה. ועל-ידיה נשלם ונתתקן השכל וזכין לראות אור הצדיק ועל-ידיה זכין לקבל ממנו יראה ואהבה:

ט הצדקה שנותן לצדיקים אמתיים ולעניים הגונים נחשבת כאלו נותן לכמה וכמה נפשות מישראל:

י על-ידי הצדקה שנותן לתלמיד-הכם אמתי נתרבה ונתגדל ביותר בחינת האויר הנח והנד. ואזי כשמדבר זה ש"יכול לדבר דבור הישראלי הינו דבור הקדוש אזי זה הדבור נכתב ונחקק באויר ואזי הולך הדבור ונשמע למרחוק. ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העפוש"ם מדינה ומדינה ככתבה ואזי מוצאים העפוש"ם בספריהם הפך אמונתם ועל-ידיה נתגרים. כמו שמשפירין מכמה גרים שנתגירו על-ידיה וכל זה נמשך מבחינה הנ"ל:

יא ומאין בא שאלו דיקא ימצאו כנ"ל ויחזרו ויבירו אמונת ישראל ואחרים אינם מוצאים כלל. אך דע שזה מחמת בחינת הטוב הפבוש תחת ידם הינו בחינת חלקי נשמות ישראל. כי על-ידי גזרותיהם והמסים וכיזא בזה שמונעים טובות מישראל ואינם מניחים אותם

לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ עַל־יְדֵי כָל זֶה נִכְבַּשׁ הַטּוֹב תַּחַת יָדָם. וּבַתְּחִלָּה זֶה הַטּוֹב זֹכֵר שֶׁבָּא מִמָּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֲלִיּוֹן מְאֹד אֵךְ אַחֲר־כֵּךְ הֵם מַתְּגַבְּרִין עַל זֶה הַטּוֹב וְכוֹכְשִׁין אוֹתוֹ תַּחַת יָדָם. עַד שֶׁנִּתְּפַס וְנִקְשָׁר אֶצְלָם וְשׁוֹכְחַ מַעֲלָתוֹ. וְעַל־יְדֵי הַדְּבָר הַיִּשְׂרָאֵלִי שִׁיּוּצָא וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם אַזִּי זֶה הַטּוֹב מוּצָא אוֹתוֹ שֵׁם. שִׁמוּצָא שֵׁם הַפֶּךְ אִמּוֹנָתָם וְאִזִּי נִזְכָּר זֶה הַטּוֹב אֵת מַעֲלָתוֹ אֵיךְ שֶׁבָּא מִמָּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֲלִיּוֹן מְאֹד דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא חֲלָקוֹ נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת נִבְרָאוּ בְּשִׁבְלֵם וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְלֶךְ בְּנִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל לְבְרֵא אֵת הָעוֹלָם וְהֵם לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְעַתָּה הוּא כְּבוֹשׁ בְּגִלּוֹת כּוֹה וְיִכּוֹל לִילֶךְ לְכֻלְיוֹן וְהַפְסֵד חֵם וְשָׁלוֹם. וּמִתְחִיל לְהִצְטַעַר וּלְהַתְּנַעֲנַע וּלְרַחֵם עַל עַצְמוֹ עַל שֶׁנִּפְּל מִמָּקוֹם גְּבוּהַ כּוֹה לְמָקוֹם עֵמֶק כּוֹה וְעַל־יְדֵי־זֶה שָׁב וְחֹזֵר אֶל הַקְדוּשָׁה. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי צְדָקָה הַנִּלְ:

ב וּמִזֶּה מִמִּילָא יִכָּבַל כָּל אָדָם לְהַבִּין בְּעַצְמוֹ כִּמָּה וְכִמָּה הוּא בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ בְּשִׁזְכֹּר גְּדֹל מַעֲלָתוֹ בְּשִׁרְשׁוֹ. וַיֹּאמֶר בָּלְבוּ הֲלֹא אֲנִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְשִׁעְלוּ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה כַּנִּלְ וְאֵיךְ אֲנִי מִטּוֹל עַתָּה בְּבוּיוֹן. וְחֵם וְשָׁלוֹם חֵם וְשָׁלוֹם מִי יוֹדַע מִה יִהְיֶה לְחֵלֶן בְּיָמֵים הַבָּאִים, כִּי הֲלֹא הַבַּעַל דָּבָר רוֹצֵה לְכַלּוֹת אוֹתִי חֵם וְשָׁלוֹם. וְעַל־יְדֵי־זֶה יְרַחֵם עַל עַצְמוֹ וַיִּשְׁתַּדֵּל לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ:

ג כְּשִׁמְתַּחֲלִיל הַטּוֹב הַנִּלְ לְחֹזֵר לְמָקוֹמוֹ וּמַחְמַת שֶׁכָּבֵר נִקְשָׁר וְנִתְּפַס מְאֹד אֶצְלָם בְּקִשְׁרֵי קִשְׁרִים אַזִּי מוֹשֶׁךְ וְתוֹלֵשׁ עִמּוֹ עוֹד מִהֲרַע שְׁלָחָם. וְזֶה הוּא בְּחִינַת גְּרִים שֶׁבָּאִים לְהַתְּגַיֵּר שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרַע שֶׁנִּתְּלַשׁ מֵהֶם עִם הַטּוֹב עַל־יְדֵי שְׁחֹזֵר הַטּוֹב לְמָקוֹמוֹ. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַטּוֹב לְחֹזֵר בְּעַצְמוֹ מַחְמַת גְּדֹל הַהַתְּקַשְׁרוֹת שֶׁנִּתְּקַשֵּׁר וְנִתְּדַבֵּק שֵׁם מְאֹד וּבְהַכְרַח שִׁיתְּלַשׁ עִמּוֹ מִהֲרַע, וְזֶה הוּא בְּחִינַת גְּרִים:

ד דַּע שֶׁלְּפַעְמַיִם כְּשֶׁהֲרַע רוֹאֵה שֶׁהַטּוֹב מִשְׁתַּוָּקֵק וּמִמְשִׁיךְ עַצְמוֹ וְרוֹצֵה לְחֹזֵר לְמָקוֹמוֹ. אַזִּי הֵם מַתְּגַבְּרִים עַל הַטּוֹב בְּיֹתֵר וּמְבִיאִים אוֹתוֹ

קצור לקוטי מוהר"ן

לתוך העלמה יתרה דהינו שמביאים אותו לתוך פנימיות מחשבתם דהינו שמתחילים לחשב מחשבות על-זה הטוב. ועל-ידי-זה מכניסים את הטוב בתוך העלם והסתר יותר בפנימיות מחשבתם. ואז יוצא הטוב על-ידי הולדה שמולידים כי הטוב הוא גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם ומשם ההולדה. על כן יוצא הטוב בדרך הילודים ואז אין פח בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם ואז יוצא הטוב על-ידי הילודים ונעשים גרים:

^{טו} **התגלות** אור הצדיק שזכו להפירו ולהבין ולטעם ולראות אורו הגדול הוא תלוי בשלמות המעשים ובזכות השכל. ועקר עכירת המח והשכל הוא רק על-ידי כלי המעשה כי על-ידי מעשים עכורים גורמים כליזן והפסד להשכל חס ושלום. ועקר התקון לכלי המעשה הוא על-ידי צדקה שתלוי במעשה בבחינת "והיה מעשה הצדקה שלום" (ישעיה ל"ב ז), ועל-ידי זה נשלם גם אור השכל, ואז זוכין לראות אור הצדיק, ועל-ידי זה מקבלין ממנו יראה ואהבה כנ"ל:

^{טז} **על-ידי גרים נשלם פגם המזבח** כי כל העבודה-זרה כל כחם הוא בא מפגם חלקי המזבח מהניצוץ הקדוש של המזבח שנפל לשם. ועל-ידי הגרים שמשליך כל אחד אמונתו והולך אחר אמונת ישראל על-ידי-זה מכניע העבודה-זרה שנעשה מפגם חלקי המזבח. ואז חוזרין ניצוצי חלקי המזבח למקומם ונשלם המזבח שהוא בחינת שלחנו של אדם דהינו שזוכין לאכל בקדשה כראוי:

השמטה למאמר הנ"ל

עקר קול השמיעה הוא מחמת שאותיות הדבור נחקקים באויר והאווירים מכים זה בזה עד שבא לאזן השומע. ועל כן פשהאוויר נח ונדל ואז נשמע הדבור למרחוק, אבל כשיש רוח סערה אזי אי אפשר לחברו לשמע אפלו הקול מכל-שכן הדבור בעצמו. כמו כן כשיש

רבי יונתן משתעי - קרטליתא - יח

מט

אֲהָבָה בֵּין בְּנֵי אָדָם שְׂזָה בְּחִינַת אֹוִיר הַנֶּחַ שְׂרוּחָם נֹוֹחָה זֶה מִזָּה עַל־יְדֵי
זֶה נִשְׁמָעִים הַדְּבֹוֹרִים לְמַרְחֹוֹק בְּפֶרֶט וּבְכֻלָּל. הֵינּוּ שְׂדֵבֹוֹרִים הַמֻּזְכָּרִים שֶׁל
כָּל אֶחָד נִשְׁמָעִים אֵצֶל חֲבֵרוֹ וְזֶה בְּפֶרֶט. וְכֵן בְּכֻלָּל הָעוֹלָם נִשְׁמָעִים
וְנִתְקַבְּלִים הַדְּבֹוֹרִים הַקְּדוּשִׁים וְהָאֱמִתִּיִּים שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת גַּם לְמַרְחֹוֹק
מְאֹד בְּכִינַת: "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹוֹת" (אֶסְתֵּר ט' ד) עַד שְׂבָאִים גַּם
רְחוֹקִים וּמִתְקַרְבִּים אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ שְׂזָה בְּחִינַת גָּרִים וּבְעֵלֵי תְשׁוּבָה. אֲבָל
כְּשֵׁי שְׂנָאָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם בֵּין בְּנֵי אָדָם זֶה הַשְּׂנָאָה הִיא בְּחִינַת רוּחַ סַעֲרָה
רוּחַ רָעָה שֶׁמְפָרֵד בֵּינֵיהֶם. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּלְּבוּ הָאֹוִירִים עַד שְׂעִל־יְדֵי־זֶה
אֵין הַדְּבֹוֹרִים נִשְׁמָעִים גַּם בְּמִקּוֹמָם וּבְסִמּוּךְ לָהֶם וּמְכַל שְׂבֵן מַרְחֹוֹק. וְעַקֵּר
הַתְּקוּן שֶׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֹוִיר הַנֶּחַ וְהוֹךְ הַנֶּחַל הוּא עַל־יְדֵי צַדִּיקָה
לְצַדִּיקֵי אֱמֵת וְלַעֲנָיִים הַגּוֹנִים:

רבי יונתן משתעי - קרטליתא - יח

יום ה' לחודש

א לְכָל דְּבַר יֵשׁ תְּכֻלִּית וְלֹא הַתְּכֻלִּית יֵשׁ עוֹד תְּכֻלִּית אַחֵר גְּבוּהָ מֵעַל
גְּבוּהָ. וְהַעֲקָר הוּא הַתְּכֻלִּית הָאֲחֵרוֹן שֶׁהוּא שְׂעֵשׂוּעֵי עוֹלָם הַבָּא
שֶׁהוּא עַקֵּר הַתְּכֻלִּית הָאֲחֵרוֹן שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה וְשֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שְׂבָעוֹלָם.
אֲבָל אֵין מִי שְׂיִכּוֹל לְהַשִּׁיג וּלְתַפֵּס בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ הַתְּכֻלִּית הַזֶּה כִּי אִם
הַצַּדִּיקִים. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפִי שְׂרֵשׁ שֵׁיִשׁ לוֹ בַּתּוֹךְ נִשְׁמַת הַצַּדִּיק כֵּן
מְקַבֵּל מִמּוֹנוֹ זֶה הַתְּכֻלִּית כְּפִי מַה שֶׁמְשַׁבֵּר הַפֶּעַם בְּרַחֲמָנוֹת. וְעַל־יְדֵי־זֶה
יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ וּלְהַשִּׁיג הַתְּכֻלִּית בְּכָל דְּבַר שְׂבָעוֹלָם שְׂזָה הַעֲקָר:

ב צַרִּיךְ לְשַׁבֵּר אֶת הַפֶּעַם בְּרַחֲמָנוֹת. הֵינּוּ בְּשָׂבָא לְכֻלָּל פֶּעַם לֹא יִפְעַל
בְּכַעֲסוֹ שׁוֹם אֲכֹוִרִיּוֹת רַק אֲדַרְבָּה יִתְגַּבֵּר אִזּוֹ בְּרַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עַל
זֶה שְׂרוּצָה לְכַעֵס וְיִמְתִּיק הַפֶּעַם בְּרַחֲמָנוֹת. וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה עֲמָרָה
לְעֲנָוִים הַבּוֹרְחִים מִכְּבוֹד וּשְׂרָרָה וְאִזּוֹ מְקַבְּלִים אֶת הַכְּבוֹד וְהַשְּׂרָרָה בְּעַל
בְּרָחִם:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג לְפִי הַתְּמַעְמוֹת הָאֲמוּנָה בֵּן הַסֵּתֶרֶת פְּנֵי ה' וְחֲרוֹן אַפּוֹ חֵם וְשָׁלוֹם.
וְאֵזוּ הַצְּדִיקִים בּוֹרְחִים מִשְׁרָרָה וְכַבּוֹד וְאֵין לְהַעֲלוֹם מִנְהִיג אֲמִתִּי.
וְעַל־יְדֵי שְׁמִשְׁבְּרֵין הַפֶּעַם בְּרַחֲמֵנוֹת עַל־יְדִיּוֹה נִמְתַּק הַחֲרוֹן אַף. וְאֵזוּ
הַצְּדִיקִי אֲמֵת מִקְבְּלֵין הַכְּבוֹד וְהַמְּנַהֲיגוֹת. וְזוֹכִין לְמִנְהִיג אֲמִתִּי שִׁירָחַם עַל
הָעוֹלָם לְהַנְהִיגֵם בְּרָאוּי לְהִבְיֵא כָּל אֶחָד אֶל הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן:

ד לְפַעְמֵיכֶם יֵשׁ חֲסָרוֹן בְּעוֹלָם שֶׁהָאֲמוּנָה אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת וְעַל־יְדִיּוֹה
חֲרוֹן אַפּוֹ חֵם וְשָׁלוֹם וְהַסֵּתֶרֶת פְּנֵי ה' אֵינּוּ נִכְרַ כָּל כָּד. רַק
כְּשֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל וְכֵא לְהַצְּדִיקִים אֵזוּ מִסִּתְרִים פְּנִיָּהֶם מִן הָעוֹלָם וְאֵינֶם רוֹצִים
לְהַנְהִיגוֹ. וּמַחֲמַת שֶׁהַחֲרוֹן אַף הוּא מַעֲט מִן הַמַּעֲט כַּחֲלֵק הַרְגַע עַל־יְדֵי
זֶה אֵינֶם תּוֹלִים הַסֵּתֶרֶת פְּנִיָּהֶם בְּהַרְגּוֹ כִּי אִם בְּקִטְנוֹתָם שְׂאוֹמְרִים שְׂאֵינֶם
רְאוּיִים לְהַנְהִיג הָעוֹלָם. וּבְאֲמַת גַּם הֵם אֵינֶם יוֹדְעִים וּמְרַגְּשִׁים אֵת
הַחֲרוֹן אַף שֶׁהוּא מַעֲט מִן הַמַּעֲט. אֲבָל עַל־יְדֵי שְׁנִמְתַּק הַרְגּוֹ וְהַחֲרוֹן אַף
עַל־יְדֵי הַרְחֲמָנוֹת בְּנ"ל אֵזוּ נִמְתַּק הַחֲרוֹן אַף שִׁישׁ בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים עַל־יְדֵי
הַרְחֲמָנוֹת. וְאֵזוּ הַרְחֲמָנוֹת גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם וּמְרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְנִתְרַצִּים
בְּהַנְהִיגוֹתָ וְזוֹכֵה הָעוֹלָם לְמִנְהִיג אֲמִתִּי שִׁינְהִיגֵם בְּרַחֲמִים:

ה עַל־יְדֵי הַפֶּרֶת הַפֶּעַם בְּרַחֲמָנוֹת בְּנ"ל זוֹכִין לְאֲמוּנָה. וְעַל־יְדִיּוֹה
מִמְתִּיקוֹן דִּינִים וְכֵן לְהַפְּדַ עַל־יְדֵי אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת זוֹכִין
לְרַחֲמָנוֹת וּלְשַׁבֵּר הַפֶּעַם:

ו אֵין לְאָדָם לְקַבֵּל מִנְהִיגוֹת וּשְׁרָרָה כִּי אִם כְּשִׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת
שְׂאֵין שְׁלֵמוֹת אֲחֵרִיו. כִּי הַמְּנַהֲיגוֹת עֲקָרָה בְּכַחֲנֵית רַחֲמִים וְעַקֵּר
הַרְחֲמִים תְּלוּי בְּהַסֵּרֶת עֲבוּדָה זָרָה וְאֶפְלוֹ שְׁמִין עֲבוּדָה זָרָה. וְאֶפְלוֹ
כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר צְבִי הַפְּסִיקוּ בְּדַרְךְ שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּזֶה אוֹ אֵיזָה דְּבַר כְּזֶה
שֶׁהוּא מְדַרְכֵי הָאֲמוּרֵי אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּהֵשֵׁם יְתַבְּרַךְ אֵין לוֹ
רַחֲמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת. כִּכֵּן אֵין לוֹ לְקַבֵּל הַמְּנַהֲיגוֹת. וְאֵף שֶׁהוּא חוֹשֵׁב בְּעַצְמוֹ
שִׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל הָעוֹלָם וְעַל כֵּן רוֹצֵה בְּהַנְהִיגוֹתוֹ בְּאֲמַת הוּא רוֹדֵף
אֲחֵר הַכְּבוֹד וְתוֹלָה רְדִיפְתוֹ בְּרַחֲמָנוֹת. וְעַל־יְדִיּוֹה יְכוֹלִין לְבֹא לְמִינּוֹת

ואפיקורסות חס ושלום אבל מן השמים מרחמין ואין מניחין הפנהיגות
בידו:

ז על־ידי אהבת חכמים תפון המלכות והמנהיגות. וכשבא למלך או
מנהיג איזהו שגאה על החכמים. ידוע להווי לה שפון השמים
יורידוהו ממלכותו כי אין קיום לעולם בלי חכמה:

ח שלמות האותיות ושלמות הדבור הוא על־ידי אמונה:

תפלה לחבוק - יט

א תאֹת נאוף היא רע הכולל. שכל הרעות של כל השבעים אמות
כלולין בו. כי כל אמה ולשון יש לה אחיזה ברע מיחד, דהינו
איזה מדה רעה או תאוה רעה שהיא מיחדת לאותה האמה והן
משקעים באותה התאוה ושם אחיותם. אבל תאֹת נאוף היא רע הכולל
שבאותה התאוה נתקבץ ונתאסף כל רע ורע של כל אמה ואמה שהם
הרע של כל התאוות, וכל אלו הרעות נבערים יחד ונעשה מהם מדורה
וזהו תבערת המדורה שבוער באדם לתאֹת נאוף. אבל השם יתברך
הבדילנו מן האמות ורוממנו מכל הלשונות וצריכים אנתנו להיות
פרושים מכל רעותיהם, דהינו מכל התאוות שהם מיחדים להם כנ"ל
ואינם שייכים לנו כלל. ובפרט מתאֹת נאוף שהיא הרע הכולל של כל
האמות כנ"ל. כי זה עקר ההבדל וההפרש שיש בינינו לבין האמות מה
שאנו פורשים עצמנו מנאוף כי זה עקר קדשת ישראל. כי יש כח באדם
להסיח דעתו מתאוה זאת ולשברה וזה עקר קדשתנו כנ"ל:

ב עקר הקדשה היא קדשת הברית וזה זוכין על־ידי קדשת הלשון
והדבור שמקדשין אותו בדבורים קדושים. ועל־שם זה נקרא
לשוננו לשון הקדש, כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא
קדשה. ועל־ידי שלמות לשון הקדש דהינו על־ידי רבוי דבורים קדושים

קצור לקוטי מוהר"ן

שֶׁהֵם תּוֹרָה וְתַפְלָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. (ואף-על־פי שְׁמֹשִׁיחַ וּמְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכֶּנּוּ שְׂמֻדְבָּרִים בּוֹ בְּמִדְיָנָתָנוּ הוּא גַם כֵּן בְּכָלֵל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ. כִּי אֲדַרְבָּה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ צִרִיד דְּוָקָא לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן שְׂמֻדְבָּרִים בּוֹ כַּמְבָאָר (בַּחֲלֵק ב סִימָן כ"ה) רַק הָעֵקֶר שְׁיִשְׁמֹר אֶת הַלְּשׁוֹן לְקֹדֶשׁ אוֹתָהּ בְּדַבְרֵי קְרוֹשִׁים שְׁוָה בְּחִינַת שְׁלֹמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ). וְלִזְהַר לְשְׁמֹר אֶת הַלְּשׁוֹן שְׁלֵא לְדַבֵּר דַּבְרֵי רַעִים וּפְגוּמִים שֶׁהֵם לְשׁוֹן הָרַע וְשִׁקְרִים וְדַבְרִים בְּמִלִּים וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה שֶׁהֵם פּוֹגְמִין אֶת הַלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. עַד שְׁזוֹכָה שִׁיחָה דַּבְּרוּ וְלִשְׁנוֹ בְּחִינַת שְׁלֹמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ. עַל־יְדִיּוֹהָ הִיא עֵקֶר הַכְּנַעַת וְשִׁבְרֵת כָּל הַתְּאוּוֹת וּבְפִרְט תְּאוּוֹת נֹאֹף שְׁוָה הָעֵקֶר שְׁצִרִיד לְשַׁבֵּר:

ג. תְּקוּן הַבְּרִית הוּא בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הֵינּוּ בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְעַל יְדוֹ נִתְבַּטַּל הַרוּחַ שְׁמוֹת שֶׁהוּא פָּנִם הַבְּרִית רַחֲמָנָא לְצִלָּן:

ד. עֵקֶר עֲשִׂיהָ וְתְקוּן שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ תְּלוּי בְּיְרֵאת ה' הִיא אוֹצְרוֹ (ישעיה ל"ג ו):

ה. תְּקוּן הַבְּרִית וְשְׁלֹמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה כִּי זֶה בְּלֵא זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת. וְכַפִּי שְׂמֻדְבִּין לְדַבֵּר דַּבְרֵי קְרוֹשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ כֵּן זוֹכִין לְתְקוּן הַבְּרִית. וְכַפִּי תְקוּן הַבְּרִית כֵּן זוֹכִין לְשְׁלֹמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ. וְכֵן לְהַפְּדָ לְעֵנֵן הַפָּנִם חֵם וְשְׁלוֹם, כִּי מִי שְׁפּוּגִם בְּבְרִית מְאֹבֵד לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וּמִי שֵׁיֵשׁ לוֹ לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ הוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית:

ו. כָּל הַחֲרָפוֹת וְהַבְּזוּיוֹנוֹת הַבָּאִים עַל הָאָדָם הֵם עַל־יְדֵי פָּנִם הַבְּרִית. וְכֵן לְהַפְּדָ עַל־יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית זוֹכִין לְכַבּוֹד:

ז. תְּאוּוֹת נֹאֹף שֶׁהִיא רַע הַבּוֹלָל הִיא בְּחִינַת נַחֵשׁ שֶׁפִּתָּה לְחֹהָ וְהַטִּיל בָּהּ זֶהמָא שֶׁהִיא הַרוּחַ סַעְרָה הַרוּחַ שְׁמוֹת אִשֶׁת כְּסִילוֹת. וְהוֹלֵךְ וּמִפְתָּה אֶת הַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית וּמִטִּיל בָּהּ זֶהמָא. וְזֶה בְּחִינַת "לְפִתַח חַמָּאת רַבִּין"

(בראשית ד' ז). 'לפתח' הינו פתחי פיה של לשון הקדש. שהתפארת הנה
שהיא הנחש רובין לינק ממנו על ידי פגם הברית כי עקר התגברות היצר
הרע להתמית את האדם היא בתאוה הזאת:

ח **מה** שעכשו בעוונותינו הרבים נפל חכמת מליצת לשון הקדש מאד
עד שכמעט רב חכמת המליצה היא אצל הקלי עולם השקועים
מאד בתאות המשגל, שהוא הרע הכולל וההפך ממש מקדשת לשון-
הקדש והם בחינת "ומליצך פשעו כי" (ישעיה ט"ג כו) רחמנא לצלן. ועל-
ידי צחות המליצה שלהם הם מושכים את לב כמה וכמה מנערי בני
ישראל עד שמביאים אותם לאפיקורסות גמורה חס ושלום. זה בחינת
(משלי ה' ג): "נפת תפגנה שפתי זרה וכן (משלי ב' טו): "מנכריה אמריה
החליקה". וכל זה הוא בחינת הנחש שפתה את חוה (שהוא בחינת הדבור
של לשון הקדש) והטיל בה והמא רחמנא לצלן:

ט **עין** הדעת טוב ורע זה לשון תרגום שהוא אמצעי בין לשון הקדש
שהוא אשה חכמה שכלו טוב ובין לשון של שבעין עממין שכלו
רע, כי כל לשונות העכו"ם עכשו הם רע גמור, וכשהם דהינו הנחש
כנ"ל רוצים לינק מלשון הקדש אי אפשר להם לינק ממנו כי אם על ידי
לשון תרגום שיש בו טוב ורע. כי עקר התגברות הקלפה אינה אלא על-
ידי לשון תרגום ועקר בנינה ושלמותה של לשון הקדש אינה אלא על-
ידי שמפילין את הרע שבתרגום ומעלין את הטוב שבו ללשון הקדש.
שעל ידי זה נשלם לשון הקדש ועל ידי זה נופלין כל השבעים לשון
בבחינת לשון נופל על לשון. וזה: "ויפל ה' אלהים תרדמ"ה" (בראשית ב'
כא) מספר תרגום כמובא מהאר"י זכרוננו לברכה. ויפל נומריקון - פה
להם ולא ידברו, כי על ידי בחינת תרדמה שהיא בחינת לשון תרגום,
שעל ידי זה עקר בנינה של חוה שהיא בחינת לשון הקדש על ידי
שמעלין הטוב שבו ומפילין הרע שבו כנ"ל. על ידי זה נופלין כל
השבעים לשון בבחינת פה להם ולא ידברו ראשי תיבות ויפל וכו' כנ"ל:

קצור לקוטי מוהר"ן

· עקר החלום הוא בשנה הינו בתרדמה, והחלומות הם כפי המאכלים שאוכל כמובא. כי בכל דבר יש אותיות שבהם נברא זה הדבר ובששון עולין האדים מזה שאכל להמח ונצטרפין האותיות שיש בהם ומזה נעשה החלום. ומי שיש לו שלמות לשון-הקדש הוא יודע האותיות שיש בכל דבר כנ"ל ועל כן הוא יכול לפשר חלמין שבתרדמה. כמו יוסף הצדיק שזכה לשלמות לשון-הקדש שעקר שלמותו על-ידי תרדמה שהיא בחינת תרגום כנ"ל שזכה לבררו להעלות הטוב שבו ללשון-הקדש ולהפיל הרע שבו ועל כן ידע לברר הטוב והאמת שיש בחלום בחינת תרגום כנ"ל:

יא וזה בחינת מקרה לילה רחמנא לצלן, שהרוח שטות הינו השבעים לשון עולה על-ידי תרגום על-ידי תרדמה ושנה ויונק מלשון-הקדש מרוח הקדש מברית קדש. כי מי שיש לו שלמות לשון-הקדש מקרר את חמימותו בלשון-הקדש, אבל מי שאין לו שלמות לשון-הקדש איז הרוח סערה הינו השבעים לשון הנ"ל מקרר אותו במקרה לילה בשנה רחמנא לצלן, בחינת אשר קרד בדרך לשון קרירות. בדרך הוא בחינת דרד אשה מנאפת (משלי ל' כ) שהרוח סערה הולך דרד התרגום שהוא בחינת נגה ויונק מן החשמל שהוא בחינת לשון-הקדש. ועל-ידי שלמות לשון-הקדש דהינו על-ידי שמבררין את בחינת התרגום והתרדמה כנ"ל או נצולין ממקרה לילה שבתרדמה ועל כן צריכין לקרר חמימותו בדבורים קדושים שהם בחינת שלמות לשון-הקדש, ועל-ידי-זה נצולין מקרי רחמנא לצלן, שלא יקרר אותו הרוח סערה כנ"ל:

יב רחיצת מים חמין בערב שבת קדש היא בחינת תקון הברית וכן קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום היא גם כן בחינת תקון הברית:

יג על-ידי שמעלה הטוב שבתרגום ומשלים את הלשון-הקדש שבו נברא העולם שהוא בחינת שכירת וכפול תאות נאוף. על-

יְדִיָּה נִתְגַּדַּל וְנִתְעוֹרֵר הַבֶּחַם שֶׁל הָאוֹתוֹתוֹת שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהֵם כַּח ה' שֶׁבְּכָל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

י' וּמִי שֶׁזוֹכֶה לָזֶה בִּנְ"ל אֵינוֹ זוֹכֶה לְאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשָׂאֵר תַּעֲנוּגִים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. כִּי צְרִיכִין שִׁתְהִיָּה עִקֵּר אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשָׂאֵר תַּעֲנוּגִים מִהִתְנוּצְצוֹת הָאוֹתוֹתוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר בְּבַחֲנִית: "וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֵּי וַיֵּיטֵב לְבוֹ" (רות ג' 1), שֶׁהִיָּתָה אֲכִילָתוֹ וְשִׁתְיָתוֹ מִהֶאֱרַת וְהִתְנוּצְצוֹת הָאוֹתוֹתוֹת שֶׁל שְׁלֹשִׁים וְשָׁנִים אֱלֹהִים שֶׁבְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִית בְּרַפְת הַמְּזוֹן (וְהַר הַקֹּדֶשׁ חֶלֶק ב' ר"ח). כִּי הַמְּזוֹן נִתְפָּרֵד עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי שְׁמַעוֹרְרִים וּמְאִירִים אֶת הָאוֹתוֹתוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר:

י"א מִי שֶׁהוּא חָכֵם לְבַד יָכוֹל לְהִבִּין בְּחֻכְמָתוֹ וְלִדַּע הָאוֹתוֹתוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר (כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים). אָבֵל שִׁירְגִישׁ וְיִתְעַנֵּג רַק מִהַצְרִיפֵי אוֹתוֹתוֹת בְּבַחֲנִית וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֵּי בִּנְ"ל לְזִכּוֹת שִׁיְהִיו כָּל תַּעֲנוּגָיו רַק מִהֶאֱוִתוֹתוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר זֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם בְּשׁוֹכְהָ לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ. דְּהֵינּוּ בְּשׁוֹכְהָ לְשִׁבֵּר תַּאֲוֹת הַמְּשַׁנֵּל לְגַמְרֵי וְלִהְשָׁלִים אֶת הַלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עַד שִׁיָּבִיא הִתְנוּצְצוֹת חֲדָשׁ בְּלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ בְּהָאוֹתוֹתוֹת שֶׁבְּכָל דְּבַר. וְעַל־יְדִיָּה זוֹכֶה לְבַחֲנִית: "וּמְצִיּוֹן יִסְעֶדְךָ" (תהלים כ' ג') שֶׁתְּהִיָּה סַעֲדָתוֹ דְּהֵינּוּ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְכָל תַּעֲנוּגִים מְצִיּוֹן וְסִימֵן הָאוֹתוֹתוֹת הַמְּצִינִים וּמְסַמְנִים בְּכָל דְּבַר:

י"ב וּמִי שֶׁאוֹחֵז בְּבַחֲנִיהָ זֹאת מְזֵה מְאִיר לְבוֹ כִּי שֵׁם הַלֵּב הוּא עַל־יְדֵי שְׁמֻקְבָּל וְנוֹן מִשׁוּפְרֵי דְשׁוּפְרָא (וְהַר־הַקֹּדֶשׁ ח"ג רכ"א): מל"ב [מְשֻׁלְשִׁים וְשָׁנִים] אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְכוּ' בִּנְ"ל. וְעַל־יְדֵי הִתְנוּצְצוֹת הָאוֹר שְׁמֻקְבָּל לְבוֹ מל"ב [מְשֻׁלְשִׁים וְשָׁנִים] אֱלֹהִים הִנְ"ל עַל־יְדִיָּה מִתְנוּצֵץ פְּנֵיו בְּאוֹר הַזֶּה וְזוֹכֶה לְזַבֵּחַ אֶת הַפָּנִים כְּלִבָּד עַד שִׁיִּזְכַּל לְעוֹרֵר אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה עַל־יְדֵי שִׁיִּסְתַּכְלוּ בְּפָנִים שְׁלוֹ לְבַד שִׁירָאָה כָּל אֶחָד אֶת עֲצָמוֹ בְּפָנִים שְׁלוֹ כְּמוֹ בְּמִרְאָה וַיִּרְאָה אִיךָ הוּא מְשַׁקֵּעַ בְּחֻשְׁדָּה. עַד שֶׁבִּלְא תוֹכַחָה וּבְלֵא מוֹסֵר יְעוֹרֵר אֶת חֲבֵרוֹ בְּתִשׁוּבָה רַק מִפֶּה שִׁיָּבִישׁ בְּפָנִים הַמְּאִירוֹת שְׁלוֹ לְבַד:

קצור לקוטי מוהר"ן

י מה שקשה להעולם על מה שצריך לנסע להצדיק לשמע מפיו הלא אפשר לעזוב בספרים דברי מוסר. אך יש חלוק גדול - כי מי ששומע מפי הצדיק בעצמו מקבל דבור לשון־הקדש בשלמות דהינו ביראה. ועל־ידיה זוכה לבטל ולהכניע רע הכולל שהוא תאות גאוף עד שזוכה לתקון הברית שהוא תקון הכל והכל תלוי בו תקון כל התאוות והמדות. והוא דוקא על־ידי שמקבל מפיו הקדוש בעצמו דיקא. אבל מי ששומע מפי אחר ששומע ממנו מבלי־שכן פשוט מע מפי ששומע מפי השומע הוא רחוק מזה השלמות כי יורד בכל פעם מדרגא לדרגא. ומכל שכן בין השומע מפי הצדיק למעט בספר הוא חלוק גדול ביותר כי ספר הוא רק לזכרון והזכרון הוא בכח המדמה. על כן הספר הוא בחינה אחרת ממש ואין לו כלל מעלת השומע מפיו הקדוש בעצמו:

יח כְּשֵׁרוֹצִים הצדיקים לשמע איזה דבור מהשם יתברך הם עושים תחלה את הדבור ובונים אותו על־ידי מעשיהם הטובים ואחר־כך זוכים לשמע דבורים מהשם יתברך. והוא בחינת: "עשי דבור לשמע בקול דברו" (תהלים ק"ג ב) כי הם עושים תחלה את הדבור ואחר־כך שומעים אותו הדבור מהשם יתברך כי בזה הדבור מדבר השם יתברך עמם. וכשהצדיק שומע הדבור של תורה מפי השם יתברך יש להדבור שלמות כי שלמות הדבור תלויה ביראה ויראה תלוי באודנין וכו'. והוא: "ה' שמעתי שמעך יראתי" (תהלים ג' ב) כשהשמיעה מפי הצדיק בעצמו ששומע מפיך כג' והוא 'שמעך' ששומע ממך אזי 'יראתי'. כי עקר היראה תלוי באודנין ואזי יש שלמות ללשון־הקדש הזה כג':

יט הַשֵּׁם יתברך ברא כל הבריאה בשביל האדם הבעל בחירה. שהוא דיקא יתקן כל הדברים על־ידי ברור הטוב שבעץ הדעת. שעל־ידיה משלים ומתקן כל הדברים שבעולם. ועל כן צריכין לתקן תקון המילה בחינת תקון הברית בזה העולם דיקא שזהו בחינת שלמות לשון־הקדש על־ידי שמבררין הטוב שבתרגום. כי הלשון הקדש כשנבא

מְלַמֵּעֵלָה עֲדוֹן הוּא חֶסֶד תְּקוּן וְאֵין לוֹ שְׁלָמוֹת כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׁאֲנַחְנוּ מִשְׁלֵימִין אוֹתוֹ עַל־יְדֵי בְרוּר הַתְּרֻגוֹם שְׂאוּ דִיקָא נְשָׁלַם הַלְשׁוֹן־הַקֶּדֶשׁ:

ב וְלִהְעֵלוֹת הַטּוֹב מִן הַתְּרֻגוֹם הוּא עַל־יְדֵי שְׁמֹתֶקֶן כָּל הַחֲטָאִים שְׁעֵשָׂה בְּשׁוּגַג שְׁעַל־יְדֵי־זָה זוֹכֵה לְשָׁלְמוֹת לְשׁוֹן־הַקֶּדֶשׁ. כִּי הַשׁוּגַג בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְכוּ' מַעֲשֵׂהוּ רַע וְכוּנְתּוֹ טוֹב:

תְּשׁוּעָה תְּקוּנִין - ב

א כָּל מִפְרָשֵׁי הַתּוֹרָה מְקַבְּלִים מִהַנְּשִׂמָּה אֲשֶׁר כָּל דְּבָרֶיהָ בְּגַחְלֵי אִישׁ בְּבַחֲיַנַּת: "הֲלֹא כֹה דִבְרֵי כְּאִשׁ" (דְּמִיָּה כ"ג כ"ט) וְהִיא מְסַבֵּלַת בְּיִסּוּרִין פֶּת בְּמִלַּח תֹּאכַל וּמִים בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה כְּדָרְכָה שֶׁל תּוֹרָה' (אָבוֹת פָּרָק ו) וְכִשְׁהַנְּשִׂמָּה הַזֹּאת נוֹפֵלֶת מִבַּחֲיַנַּת כֹּה דִבְרֵי כְּאִשׁ כִּנ"ל וּדְבָרֶיהָ נִצְטַנְנִין אֲזִי נִסְתַּלְקֶת. וְאֲזִי נִסְתַּלְקִין בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה הַנְּמַשְׁכִּין עַל יְדֵי וְהַמְּפָרְשִׁים הַנ"ל אֵין יְכוּלִים לְהַשְׁיִיג שׁוּם בְּאוּר הַתּוֹרָה וְאֲזִי בְּאֵה מְרִיכָה עַל הַצְּדִיקִים. וּמִזֶּה הִיא עֶקֶר הַמַּחְלָקַת שֶׁבְּעוֹלָם שְׁחֶסֶד הַבְּאוּר שֶׁהוּא הַתְּרוּץ עַל קְשׁוּיֹת וּמְרִיבוֹת:

ב כִּי שְׂרוּצָה לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה צְרִיךְ מִתְחַלֵּה לְהַמְשִׁיךְ לְעַצְמוֹ דְּבוּרִים חֲמִים בְּגַחְלֵי אִישׁ כִּנ"ל וְהַדְּבוּר נִמְשָׁךְ מֵלֵב הָעֵלְיוֹן בְּחִינַת "צוּר לְכַבִּי" (תְּהִלִּים ע"ג כו). וְצְרִיךְ לְשַׁפֵּךְ שִׂיחָה בְּתַפְלָה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְחַלֵּה וְעַל־יְדֵי תַפְלָתוֹ נִכְמְרוּ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו וּנְפַתַח לֵב הָעֵלְיוֹן. כִּי עֶקֶר הַרַחֲמִים הוּא בְּלֵב וְנִשְׁפָּע מִשֵּׁם דְּבוּרִים חֲמִים וְעַל־יְדֵי־זָה הַדְּבוּר מִמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה גַּם בֵּין מִשֵּׁם. וְעַל כֵּן צְרִיךְ כָּל אֶחָד מִמְּפָרְשֵׁי הַתּוֹרָה לְהַתְּפַלֵּל תְּחִלָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדֵי לְעוֹרֵר לֵב הָעֵלְיוֹן לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו דְּבוּרִים בְּגַחְלֵי אִישׁ וְאַחַר־כֵּן יִתְחַלֵּל לְבָאֵר:

ג כְּשֶׁהַצְּדִיק הָאֵמֶת דוֹרֵשׁ בְּרַבִּים, אֲזִי קֶדֶם הַבְּאוּר הוּא מְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִם נְשִׁמוֹתֵיהֶם וְשׁוֹפֵךְ שִׂיחוֹ וְתַפְלָתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֲזִי תַפְלָתוֹ תַפְלַת רַבִּים וְנִתְקַבְּלַת בְּוֵדָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "הֵן אֵל

קצור לקוטי מוהר"ן

כפיר לא ימאס" (איזב ל"ז ה). ועל־ידי התפלה נתוסף קדשה למעלה ומעוררת לב העליון ועל־ידיה ממשיך באור התורה שאומר להם. נמצא שיש לכל אחד מהנמצאים שם חלק בהתורה שמגלה להם או כי כל מה שיש או יותר אנשים שם או תפלת החכם שמקשר את עצמו עמהם יוצאת מהרבה נשמות ביותר. ומוספת קדשה למעלה ביותר ומעוררת ביותר לב העליון ונמשך משם התגלות ביותר הכל לפי רב האנשים, וזהו החלוק בין הלומד מתוך הספר ובין השומע מפי החכם בעצמו כי השומע הזה בודאי נתקשר נשמתו עם נשמת החכם בשעת תפלתו כנ"ל ויש לו חלק בפאור הזה כנ"ל. גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרוש נכנע רשעתם על־ידי הטוב שפחכם הדרוש. ולפי ההכנעה פן נכנעים האזיבים הינו הקלפות השוכנים סביב לב העליון. וכזה מוציאם מתחת רשות הסטרא אחרא ומכניסם תחת רשות הקדשה:

ו **וכשמתפלל** קדם הדרוש צריך להתפלל בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש־ברוך־הוא מתנת חנם ולא יתלה בזכות עצמו.

אף־על־פי שעכשו נתעורר מטה עזו של עבודתו אין זה המטה כדי להתנאות חס ושלום אלא כדי להכניע הרע שבעדה, כי ברבים יש בהם טובים ורעים וצריך להכניע הרע שברעים כנ"ל. אבל לפני השם יתברך יעמוד כדל וכרש וידבר תחנונים ולא יתלה בשום זכות:

ה **ובשביל** זה אין לאדם לרחק את עצמו על שום דבר אלא יבקש בתחנונים. אם יתן לו השם יתברך יתן ואם לאו - לאו, ולא יתעקש שהשם יתברך יעשה לו דוקא רצונו:

ו **ובזכות** התורה שממשיכין זוכין לארץ־ישראל. וכן על־ידי שנמצאים אצל הצדיק בשעה שממשיך תורה ודורש ברבים אזי יש לו גם פן חלק בהתורה שממשיך הצדיק. ועל־ידיה זוכה גם פן לבוא לארץ ישראל כמו שפתיב: "ויתן להם ארצות גוים" וגו' (תהלים ק"ה מד):

ו **אבל** ארץ־ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים עלידי יסורים (ברכות ה) ואי אפשר לבוא לארץ־ישראל כי אם עלידי יסורים.

ועקר היסורים הם המונעים הרשעים מוציאי דבת הארץ. ועלידי המושכת התורה כנ"ל זוכה להכניע כל המניעות והיסורים. וכפי שלמות התורה שזוכה להמשוך בתקון גדול ביותר כמו כן הוא זוכה להכניע המונעים והרשעים ולבוא לארץ־ישראל:

ח **מי** שרוצה להיות איש ישראלי באמת דהינו שילך מדרגא לדרגא אי אפשר כי אם עלידי קדשת ארץ־ישראל. כי כל עליות שצריכין לעלות אל הקדשה הם רק עלידי ארץ־ישראל וכן כל עליות התפלות הם רק בארץ ישראל:

ט **וכדי** לילך לארץ־ישראל צריך להכניע מתחלה הרשעים מוציאי דבת הארץ ולהענישם בחרפא וקטלא. וכח הזה צריכין לקבל מאדום הממנה על כל הענישים וחרב כמו שכתוב: "ועל חרפך תחיה" (בראשית כ"ז מ). ועלידי אותיות התורה שחדש נבראים כחות רוחניות. והן הן מלאכים ממש שמקבלין הכח מאדום הנ"ל. וכחות אלו הן לפי התחדשות התורה והארתה שנתרבה לפי רבות הקדשה שנתוסף למעלה כנ"ל. ולפי רב התורה כן רבוי המלאכים וכן להפך כשהקדשה מעטת המלאכים הנבראים מחדושי התורה הן מעוטי כח שאין כח בידם לקבל כח הנ"ל כי אם להכניע את הרשעים ולהביא מרד בלבבם:

י **ולפעמים** גם להכניעם אין להם כח כי אם לעורר כח האמות עליהם, כמו עכשו בגלות שאין לנו כח לענש בעצמנו את הרשעים. ולפעמים מספב השם יתברך מניעות ויסורין ומחלקת מהרשעים שעומדים על הכשרים אנשי אמת ואין כח בידם לעמוד כנגדם כי אם עלידי משפטי האמות, וגם עלפי דין תורה מכרחים לזה. אז מצוה גדולה לילך למשפטיהם ולהשתדל בכל הכחות ובמזון להשפילם

קצור לקוטי מוהר"ן

כדי שעלידידיה יעלה המשפט דקדשה מהקלפות והסמרא אחרא בבחינת: "על כן יצא משפט מעקל" (חבקיג א' ד) שיוצא ונת'שר מעקולו:

יא ולפעמים גם זה הפח אין להם כי אם להשתיק את הרשעים מוציאי דבת הארץ שלא לדבר סרה בפנינו ובאוני ההמון עם. ולפעמים גם זה הפח אין להם הכל לפי מעוט הקדשה:

יב על פגם הברית חרב בא בבחינת: "חרב נוקמת נקם ברית" (ויקרא כ"ו כה):

יג צעקה בקול היא תקון הברית וזוכה להתגלות הדעת פי מתחלה כשהיה הברית פגום היה הדעת פגום:

יד ובשביל זה אומרים את ההגדה של פסח בקול רם. פי הגאולה היתה עלידי קול בבחינת: "וישמע את קולנו" (במדבר כ). ובשביל זה נקראת בשם הגדה להורות על שהיא תקון הברית בבחינת ויגד לכם את בריתו (דברים ד' יג). ועקר המצוה בין להורות על תקון הדעת בבחינת חמרא וריחני פקחין (פנהדרין ע). פי גלות מצרים היתה על פגם הברית כמובא שהוא פגם הדעת וגם יין של ארבע כוסות הוא תקון הדעת שהוא תקון הברית:

טו הקדוש־ברוך־הוא מדקדק עם הצדיקים פחוט השערה (יבמות קנ"א) וכשפוגמים פחוט השערה או אין כח בידם להמשיך תורה ה"ל:

טז כשפא לבחינת ארץ־ישראל או נקרא גבור תקיף, פי קדם שפא לבחינת ארץ־ישראל או "אל יתהלל הגר במפתח" (מלכים־א כ' יא) אבל אחר־כך בשנוצח או נקרא איש מלחמה, (ועל כן גם בזמן הזה עקר נצחון המלחמה הוא לבוא לארץ־ישראל בפשיטות. כמו שישראל נוסעים לשם עכשו לתוך הכתים והדירות הנמצאים שם וצריכים להיות מרצים לבוא לשם אפלו ברחקות ואפלו רגלי כמו שכתוב: "לד־לד" בבחינת הליכה ברגלים דיקא):

עתיקא טמיר וסתים - כא

א התלהבות הלב נולד מחמת תנועת השכל וכפי מהירות תנועת השכל בן מוליד חם בלב, כי טבע התנועה שמוליד חם. דהיננו על-ידי שהאדם מתנועע שכלו לחשב בתורה ועבודה על-ידי-זה נתחמם ונתלהב לבו להשם ותברך. נמצא כשזוכה לשפע אלקי שהשכל נשפע לו במהירות שאין צריך להשתמש בשום הקדמה על-ידי-זה המהירות שלהבת הלב עולה תמיד מאליה:

אמר המעתיק, צרפתי לפה מהמאמר לב טהור סימן קנ"ו כי בן סדרם מורנו רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה ב"קצור לקוטי מזהר"ן הישן" ולא רציני לשנות:

ב ועל-ידי התלהבות הנ"ל זוכה לגרש רוח הטמאה רוח שטות ומטהר לבו. כי נגד שנתלהב ונבער לעברה או לתאוה רעה חם ושלוש שמוה נמא לבו נגד זה צריך שיתלהב ויבער לבו להשם ותברך. כי טבע האש שמגרש האויר כמו שנתפרר בחוש מכמה דברים על בן צריך חמימות שפלב, וכמו שכתוב: "כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש" (במדבר ל"א כג). ועל-ידי-זה שמתפלל ולומד בהתלהבות על-ידי-זה יטהר לבו מרוח שטות וזוכה ללב טהור. ועל-ידי-זה יזכה לדבר בינו לבין קונו בדבורים חדשים בכל פעם שהם בחינת רוח הקדש ממש:

ג על-ידי התנועה מוליד חמימות דהיננו על-ידי שמתנועע ממחשבה למחשבה בנגדלת הבורא ותברך והתורה הקדושה כנ"ל. וכן עקר חמימות יסוד האש הוא מה שמקבל מתנועת הכוכבים כי יסוד האש הוא סמוך לגלגלים וכן כל גלגל מקבל מגלגל שלמעלה ממנו. ועל בן על-ידי שמצדיק הרבים הינו שמקרב בני אדם לעבודת השם ותברך או על-ידי שדן כל אדם לכף זכות שגם זה נקרא מצדיק הרבים על-ידי- זה מוליד גם בן חמימות והתלהבות להשם ותברך כמו שכתוב:

קצור לקוטי מוהר"ן

"ומצדיקי הרבים פכוכבים" (דניאל י"ב ג). והוא מקבל החמימות ממה שלמעלה ממנו וכן יכול להוריד חמימות לאחר גם כן כמו הכוכבים שמקבלים מלמעלה ומורידים למטה:

ד ועל־ידי־זה שנתלהב הלב זוכה לטהרת הלב ויקים בו מה שכתוב: "לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי" (תהלים נ"א יב). פי מה שמדברים בינו לבין קונו הוא בחינת רוח־הקדש כל אחד לפי בחינתו. פי על־ידי שנכנס לזה ומכריח עצמו ומכין עצמו לדבר לפני השם יתברך שולח לו השם יתברך דבורים בפיו שהם בחינת רוח־הקדש ורוד המלך עליו השלום יסד מזה ספר תהלים. וצריך לראות לחדש עצמו תמיד לבקש בכל פעם בתחנונים ודברי רצונים חדשים שזוכה לזה על־ידי לב טהור כנ"ל (וען בזה מדרש ילקוט תהלים פ"ו):

ה ולהגניע להשכל שהוא בחינת שפע אלקי הנ"ל שהוא בחינת רוח־הקדש צריך שיקדש את פיו והטמו ועיניו ואזניו. הינו שישמור עצמו מלהוציא שקר מפיו ויהיה לו יראת שמים שהוא קדשת החטם, ויהיה לו אמונת חכמים להאמין בהם ולשמע דבריהם שעל־ידי זה מקדש את האזנים ועצם עיניו מראות ברע. ועל־ידי־זה זוכה לשכל הנ"ל ודעת שלם שבו תלוי הכל:

ו והנזכרים לעיל הם שבועה נקבים שפראש ותלויים במח ומעוררים את המח שיהיה בבחינת קדם בבחינת פנים על־ידי קדשת שבועת הנרות והמנורה בחינת המח. ופני המנורה הינו שפע אלקי הנ"ל שהוא בחינת סבה בחינת שפסכה ברוח הקדש והיא באה על־ידי שבועה עניים של כבוד שבמדבר (עין "שלהן־ערוך" סימן תרכ"ה שהפסכה זכר להם). על כן על־ידי מצות סבה זוכין לשפע אלקי בחינת רוח־הקדש רוח חכמה הנקרא קדש (והיה־קדוש ח"ג ס"א). הינו שזוכין להשיג שכל גדול שהוא בחינת מקיפין של המח בבחינת השכל שבא לאדם בלא

שום הקדמה אלא עלידי שפע אלקי. שכל עבודת האדם בעולם הזה היא בשביל זה כדי להשיג המקיפים שהם עקר שעשועי עולם הבא. ועלידי מצות ספה זוכין למהרת הלב ועל-ידיה זוכין לפרש שיחתו היטב לפני השם יתברך פראוי כנ"ל שהיא בבחינת רוח-הקדש:

ו המקיפין הנ"ל הם שכל גדול עד למאד עד שאין המוח יכול לסבלו ואין נכנס במוח פי אם מקיף אותו מבחוץ. כמו שאנו רואין כמה חכמות עמקות שאין יכלת במוח האנושי להבין על בריו כמו כמה מבוכות שאנו נבוכין בהם. כמו הידיעה והבחירה שאין מוח האנושי יכול להבין את הידיעה הזאת. והשכל הזה הוא בחינת מקיף שאין נכנס בפנימיות המוח והשכל הפנימי מקבל חיותו מהמקיף הזה:

ה ודע שזה עקר פח הבחירה מה שאין יודעים השכל של הידיעה והבחירה ואזי יש פח בידו לבחור בחיים או הפוכו. אבל כשיכנס המקיף הזה לפנים ואז יתגדל השכל האנושי ויתגלה לאנושי הידיעה והבחירה אז יתבטל הבחירה. וכן יהיה לעתיד שעלידי גדולו של השכל יצא מגדר האנושי ויעלה לגדר מלאך ואז יתבטל הבחירה. ומזה תבין שלא יבהלוד רעיוניך ענן המבוכה של הידיעה והבחירה וכיצא בזה, כי עכשו אי אפשר בשום אופן להבין השכל הזה של הידיעה והבחירה כי הוא בחינת מקיף שאי אפשר לכנס במוח בעולם הזה שהוא עולם הבחירה:

ט וזה שאמרנו חכמינו זכרונם לברכה לעתיד לבוא כל צדיק וצדיק נבנה מחפתו של חברו (בבא-בבא ע"ה) כי המקיפין הנ"ל הם בחינת חפה בחינת קדש בחינת קדושין והשכל שהוא מקיף לזה הוא פנימי לזה. כי כשמגיע הצדיק להשגה שלא ידע מזה מקדם והוא אצלו דבר חדש אזי נתלהב ונבער מאוד השגת הדעת הזאת. כי התלהבות דקדושה הוא עלידי השגת הדעת כנ"ל ויהיה הצדיק הזה נכוה ממנו. ואצל הצדיק הגבוה ממנו אין זה נחשב להשגה כלל ואינו נכוה ונתחמם כלל ממנה,

קצור לקוטי מוהר"ן

רק הוא צריך לחפות ולכסות עצמו בהשגה אחרת הנבחה יותר כדי לחמם את עצמו. כי החפה שהוא בחינת אורות מקיפין הוא בחינת חפוי וכסוי ממש שמחמם את האדם, כי עקר החמימות והתלהבות היא מהשגת המקיפין בנ"ל. וזה בחינת שבעת ימי המשתה שאחר החפה הינו בחינת שבעת הנרות הנ"ל. וזה בחינת שבעת ימי אבלות רחמנא לצלן שעל ידיה מעלין נשמת המת שנסתלק לאור הפנים הנ"ל על ידי שבעה ימים אלו, ועל פן חיב האבל רחמנא לצלן קריעה, כי קרע גימטריא ש"ע [שלוש מאות ושבעים] נהרין של אור הפנים שהם הגימטריא של שתי פעמים אלף למד כי אל הוא אור הפנים:

· וזה טעם רק של החליצה שנאמר: "וירקה בפניו" (דברים כ"ה ט) וזוה הרק הוא גכלם ועקר הבושה היא בפנים. וזה על שלא רצה ליבמה להמשיך נשמת אחיו המת בעולם שיוכל לתקן עוד אור הפנים. כי זהו הפגם של המת בלא בנים רחמנא לצלן, שלא הניח ברכה אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם על ידי מעשיהם הטובים:

יא הפוגם בכבוד הצדיק האמיתי על ידיה נסגר אור השכל והדעת הנ"ל ואינו יכול לחדש ולהשיג בתורה. גם חשוב כמת:

יב על ידי שהאדם הוא ענו שפל וסבלן ולא יחרה אפו על בויזונו על ידיה מקדש החטם בשלמות. ועל ידי שהוא נאמן רוח מכסה דבר (משלי י"א יג) שששמגלין לו סוד הוא נזהר לשמרו לבלי לגלותו לאחר על ידיה מקדש האונים ועל ידי כל זה ממשיך שפע הדעת הנזכר למעלה:

יג בשאדם לומד תורה ואין מבין בה שום חדוש זה מחמת שנתעלמין המחין בבחינת עבור בחינת יעקב, בבחינת: "בפמן עקב את אחיו" (הושע י"ב ד). ואז צריך לצעק בבחינת היולדת הצועקת

שְׁבָעִים קָלִין לְהוֹצִיא הַגֹּלֶד וְאֵז יִפֶּה צַעֲקָה לְאָדָם בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין בְּתוֹרָה. וְהַשְׁבָּעִים קָלִין הֵם בְּבַחֲנֵינָה שְׂבָעָה קוֹלוֹת שְׂאָמַר דָּוִד עַל הַמַּיִם שְׂכָל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשֶׂר. וְאֵז הוּא כְּאֵלוֹ הַשְּׂכִינָה צוֹעֲקָת וְאֵז מוֹלֵדִין הַמַּחֲזִין. וְזֶה בַּחֲנֵינָה הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַפְּנֹנָה הֵינּוּ הַמַּחֲזִין. וְזֶה בַּחֲנֵינָה: "הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כ"ו כב), שְׂכִשְׂהוּא בְּבַחֲנֵינָה יַעֲקֹב צָרִיד לֹא הַקָּלִין פְּרִי לְהוֹצִיא הַמַּחֲזִין מִתְעַלּוֹמָתָן בְּבַחֲנֵינָה לְדָה בַּחֲנֵינָה גְלוּי:

יְד וּמְיֵי שְׂתוֹרְתוֹ בְּלֵי הַכְּנָה בַּה שׁוּם חֲדוּשׁ, אִין לְדַרְשׁ אֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא לְרַבִּים אֶפֶר-עַל-פִּי שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּג בָּהּ. כִּי תוֹרְתוֹ בְּבַחֲנֵינָה יַעֲקֹב בַּחֲנֵינָה עֵבוֹר כְּנ"ל הִיא בַּחֲנֵינָה "יַעֲקֹב בַּחֲר לֹא יֵה" (תְּהִלִּים קל"ה ד), כְּשֶׁהוּא בְּבַחֲנֵינָה יַעֲקֹב בְּלֹא מַחֲזִין זֹאת הַלְמוּד בַּחֲר לֹא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל יִשְׂרָאֵל לְסַגְּלָתוֹ. יִשְׂרָאֵל אוֹתִיּוֹת לִי רֵאשׁ. הֵינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַמַּחֲזִין הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַפְּנִים הַנ"ל בְּתוֹךְ הַפְּנִימִי כְּנ"ל לְסַגְּלָתוֹ זֹאת הַתּוֹרָה יְדַרְשׁ אֹתָהּ לְעַם סַגְּלָה:

טו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְקַח אוֹתָנוּ לְעַם קְדוּשׁ גּוֹי מְקַרֵּב גּוֹי (דְּבָרִים ד' לד) שְׁקַמְרַג מִדַּת-הַדִּין הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּשַׁעַת קְרִיעַת יָם סוּף (שְׁמוֹת רַבָּה פֶּרֶשׁה כ"א). נִמְצָא שְׁזֶה הַדְּבָר כְּמוֹ סַגְּלָה שְׁעוֹשִׁין לְרַפּוּאָה שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מִהַטְּבַע לְמַעַלָּה מִשְׂכָּל הָאֵנוּשִׁי. וְזֶה בַּחֲנֵינָה מְקִיפִין הַנ"ל שְׁאִין אֲנַחְנוּ מְבִינִים הַשְּׂכָל הַזֶּה שֶׁהַדְּבָר הַזֶּה מְסַגֵּל לְרַפּוּאָה. וּמִי שְׂזוֹכָה לְמְקִיפִים אֵלּוֹ לְהוֹלִידֵם וְלַהֲכַנִּיסֵם בְּפָנִים נִמְצָא שְׂמִכּוֹן אֶת הַסַּגְּלָה בּוֹדְאֵי הַיֵּשֶׁר מְחִיב שְׁיַגְלָה וְיִכְנִים זֹאת הַהֲכַנָּה שֶׁל הַסַּגְּלָה לְעַם סַגְּלָה וְלַהֲיָטִיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים. וְכָל אֶחָד לְפִי בַּחֲנֵינָתוֹ יֵשׁ לוֹ פְּנִימִי וּמְקִיף וּמֵה שְׁחַנְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיַכְנִים הַמְּקִיף לְפָנִים וְלַהֲבִין וְלַחֲדַשׁ אִיזָה דְּבָר יִיטִיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים:

טז כָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַגְּלוֹת וְכָל הַחֲסְרוֹנוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם הֵן בְּפִרְנֶסָה אוֹ בְּנִים אוֹ בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַכֹּל הוּא רַק לְפִי עֶרֶךְ חֲסְרוֹן הַדַּעַת. וְכִשְׁנִשְׁלֵם הַדַּעַת אִזֵּי נִשְׁלֵם כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת, בְּבַחֲנֵינָה אִם

קצור לקוטי מוהר"ן

דעת קניית מה חסרת ואם דעת חסרת מה קניית' (נדרים מ"א). ואף שיש חסרים לגמרי מהדעת ויש להם כל טוב באמת כל מה שיש להם אינו בלום. וכן להפך השלם בדעת שיש לו חסרון באמת החסרון אינו בלום כי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת:

י' וְלַעֲתִיד מַחֲמַת הַדַּעַת יְהִיָּה עֶקֶר הַחַיִּים הַנִּצְחָיִים שְׁעַל־יְדֵי שְׁתַּמְלָא הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה' (ישעיה ר"א ט) יְכַלְלוּ בְּאַהֲדוּתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל־יְדֵי הַדַּעַת וְאוֹ יְחִיו חַיִּים נִצְחָיִים כְּמוֹהוּ. כִּי עַל־יְדֵי הַיְדִיעָה נִכְלָלִים בּוֹ יִתְבַּרַךְ שׁוּהָ עֶקֶר שְׁעִשׂוּעֵי עוֹלָם הֵבֵא כְּמֵאמֶר הַחֶכֶם 'אֵלֹו יִדְעִתּוּ הַיִּיתוּ'. וּמַחֲמַת הַדַּעַת לֹא יִחַסֵּר כֹּל טוֹב וְיִהְיֶה כֹּל טוֹב כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה (פסחים ג):

י"ח וְאֶפְלוּ הָעֶבְרֹ"ם יִדְעוּ אֶת הַשֵּׁם אֲדָךְ לֹא כְּמוֹנוּ. וְיִדְעוּ וְיִבְיִנוּ הַכֹּל כִּי כֹל הַשְּׁלֵמוֹת וְהַטּוֹבוֹת שְׁיִשׁ לְעֶבְרֹ"ם עֲכָשׁוּ בְּאֵמַת אֵינוּ כְּלוּם כִּנ"ל וְאִדְרַבָּא כֹּל גְּדֻלָּתָם וְטוֹבָתָם הַכֹּל הִיא לְטוֹבָתָנוּ. וְלַעֲתִיד לְבוֹא שְׁתַּמְלָא הָאָרֶץ דְּעָה יְבִינוּ אֶפְלוּ אֵמוֹת הָעוֹלָם בְּעֶצְמָם כֹּל זֶה אֶף־עַל־פִּי שְׁעֲכָשׁוּ אִי אֶפְשָׁר לְהִבִּין כֹּל זֶה כִּי אֵין לְהַכְחִישׁ הַחוּשׁ. וְלְכַאוּרָה הִיא יְדִיעָה גְּדוֹלָה לְהִבִּין שְׁגֻדְלָתָם הִיָּה לָנוּ גְּדֻלָּה וְלָהֶם הַשְּׁפֹלוּת. אֶף־עַל־פִּי כֵן הַיְדִיעָה הַזֹּאת תִּהְיֶה לָנוּ לְלַעַג וְלִשְׁחֹק לְפִי עֶרְךָ יִדְעִתְנוּ שְׁתַּגְדֵּל מְאֹד:

י"ט וְגַם בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמָן יְהִיָּה הַפְּרָשׁ גְּדוֹל בֵּין כֹּל צְדִיק וְצְדִיק וּמִפְּלִי שֶׁכֵּן בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע. כִּי כֹל אֶחָד יִשְׁגֶּה לְפִי עֲבוּדָתוֹ וְיִגְיעֵתוֹ וְיִטְרַחֲתוֹ וּמִרְיוֹת אֲשֶׁר סָבַל בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ. וְאֶף־עַל־פִּי שְׁיִדְכָבוּ הַכֹּל וְאֶפְלוּ אֵמוֹת הָעוֹלָם לֹא יְהִיוּ בְּלָם שְׁוִים וְיִהְיֶה הַפְּרָשׁ גְּדוֹל בֵּינָם לְבִינֵינוּ כִּנ"ל וְכֵן בֵּין יִשְׂרָאֵל כִּנ"ל. כִּי מַה שְׁיִהְיֶה מִקּוּף לְזֶה יְהִיָּה פְּנִימִי לְזֶה וְכִנ"ל כֹּל צְדִיק נִכְוֶה וְכו' (עז א"ט), שְׁיִהְיֶה נִכְוֶה מִהַמְקוּף שֶׁל חֲבֵרוֹ. וְשִׁים לְכָךְ הַיֵּטֵב לְדַבְרִים הָאֵלֶּה שְׁתַּרְאָה לְהִבִּין לְעֶצְמָךְ חַיִּים לְנִצְחָ וְאִם חֲכַמְתָּ חֲכַמְתָּ לְךָ (משלי ט' יב):

כ הַיְדִיעָה יֵשׁ בָּהּ מִקּוּף וּמְקוּף לְמִקּוּף. וְהַיְדִיעָה הַיּא עֵקֶר הַנְּחֻמָּה שֶׁל כָּל הַצְּרוּת. וְעֵקֶר הַתְּקִינָה וְעֵקֶר חַי הָעוֹלָם הַבָּא וְתַעֲנוּגָיו הַיּא רַק הַשְּׁגַת הַדַּעַת דְּקִרְשָׁה שֶׁהוּא לְדַעַת אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת כַּנ"ל:

כא עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַשְּׂכָל וְהַדַּעַת, וְעַל כֵּן בְּמָקוֹם שְׁחוֹשֵׁב הַשְּׂכָל שֵׁם כָּל הָאָדָם עַל כֵּן צָרִיךְ לְבַרַח מְאֹד מִמַּחְשְׁבָה רְעָה כְּדֵי שְׂלֹא יִקְנֶה מְקוֹמוֹ שֵׁם חֵם וְשְׁלוֹם. וְצָרִיךְ לְכַף וּלְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לְמַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לִידַע וּלְהַשְׁיֵג בִּידְעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּנְמַצָּא שֶׁהוּא שֵׁם מִמַּשׁ וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֵל מַה שְׂיִזְדַּע יוֹתֵר הוּא נִכְלָל יוֹתֵר בְּשִׂרְשׁוֹ דְהִינּוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹכָה לְחַיִּים נְצַחִים וְזוֹכָה לְשְׁלֹמוֹת הַדַּעַת וְנִצּוֹל מִכָּל הַחֲסָרוֹת כַּנ"ל:

כב וּמַחְסְרוֹן הַדַּעַת נְמַשְׁכִּים חֵם וְשְׁלוֹם כָּל הַדִּינִים וְכֵן פְּעַם וְאַכְזָרִיּוֹת כָּא עַל־יְדִיזוּה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "פְּעַם בְּחִיק כְּסִילִים יְנוּחַ" (קֹהֶלֶת ז' ט). וְעַל כֵּן הַחֹלָה הוּא פְּעַסֵן מַחֲמַת שְׂדִינִים שׁוֹרִים עֲלָיו וְדִינִים הֵם מַחִין דְּקַטְנוֹת וְעַל כֵּן הוּא כְּפַעַם. אֲבָל עַל־יְדֵי הַגְּדֻלַּת הַדַּעַת נִמְתְּקִין וְנִתְבַּטְּלִין כָּל הַדִּינִים וְנִתְבַּטְּלַת הַפְּעַם וְהַאֲכָזְרִיּוֹת וְזוֹכִין לְרַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עַד שְׂיִתְבַּטְּלַת הַפְּעַם אֲפֵלוּ מִהַחַיּוֹת הַמְּזִיקוֹת, כְּמוֹ שְׂיִהְיֶה לְעֵתִיד לְבֹא עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת כַּנ"ל כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשׂ" (יִשְׁעִיָּה י"א ו). וְאִז יִבְרָכוּ עַל הַכֵּל הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב (פְּסָחִים ג), כִּי יִדְעוּ שֶׁאִין שׁוֹם רַע בְּעוֹלָם כָּלֵל רַק כָּלוּ טוֹב וְכָלוּ אַחַד. כִּי כָּל מַה שְׂעוֹבֵר עֲלֵינוּ עֲכָשׁוּ עַל כָּל אַחַד וְאַחַד הַכֵּל לְטוֹבָה. וְגַם עֵקֶר הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה עַל־יְדֵי הַדַּעַת כְּמוֹ שְׂהִיְתָה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם עַל־יְדֵי מֹשֶׁה שֶׁהוּא הָיָה בַחֲנִיַת הַדַּעַת:

כג כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה וְעַל־יְדִיזוּה זוֹכָה לִידַע וּלְהַבִּין בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר. עַל־יְדִיזוּה נִצּוֹל מִכָּל אוֹרֵב וּמִמְסָוִין וּבוֹרְחִים מִמֶּנּוּ כָּל הַמַּשְׁחִיתִים וְאִינוּ יֵרָא מֵהֶם כָּלֵל וְאִז נִצּוֹל מִכָּל הַצְּרוּת:

קצור לקוטי מוהר"ן

כד הַדָּשׁ אֵלּוּל הוּא הַזְמַן הַמְסַגֵּל יוֹתֵר לְזִכּוֹת לְדַעַת הַנֶּ"ל, דְּהֵינּוּ שְׂזוּכָה לְהַשִּׁיג הַמְקִיפִין שֶׁל הַשֶּׁבֶל וְלַעֲשׂוֹת מִהַמְקִיף פְּנִימִי עַד שְׂיִהְיֶה לוֹ מְקִיפִין אַחֲרִים שְׂזוּכָה לְהִבִּין מַה שְּׁלֹא יָדַע מִתְחִלָּה. וְעַל־יְדִיזָה עוֹשֶׂה לְבוֹשֵׁין חֲדָשִׁים לְגִשְׁמָתוֹ וְנִצּוּל מִכָּל הַצְרוּת וְאוֹרֵב וּמִמְטִיין פֶּנ"ל, וְהוּא לְבוֹשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם א' חֲרוֹן (מִשְׁלֵי ל"א כה) רֵאשִׁי־תִבּוֹת אֵלּוּל כִּי הַמְקִיף הוּא בְּחִינַת מִלְבוּשׁ גִּימַטְרִיא "חֲשֵׁמֶל" שֶׁהוּא לְבוּשׁ חֹזֵק וְנֹאֵה שְׁכָל הַמְשֻׁחָתִים בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ:

כה מִי שְׂזוּכָה לְדַעַת אִמְתִּית לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ אִין חֲלוּק אֶצְלוֹ כָּלֵל בֵּין חַיִּים לְמִיתָה כִּי הוּא דְבוּק וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרַךְ בְּחַיָּו וּבְמוֹתוֹ, רַק שְׁעַכְשׁוֹ בְּחַיָּו דִּירְתוֹ בְּכֹאן בֵּין חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאַחֲר־כֵּן דִּירְתוֹ שֶׁם בֵּין הַשׁוֹכְנֵי עֵפֶר. כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּאַמַּת עַל כֵּן הוּא חַי חַיִּים נְצַחִיִּים כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ כְּבִיכּוֹל וְנִכְלָל בְּאַחַד וְהוּא אֶחָד עִם הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ שֶׁהוּא חַי לְנֶצַח בְּרוּךְ הוּא:

חותם בתוך חותם - כב

א יֵשׁ צְדִיקִים כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם בְּחִינַת לְמוֹדֵי הַשֵּׁם הֵינּוּ שְׁלוּמְדִין כְּבִיכּוֹל אֵת ה' שְׁנוֹתֵנִין לוֹ עֲצוֹת וְהֵם הוֹלְכִין בְּשִׁלְיָחוֹתוֹ לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחֵם וְלְהַחְזִירֵם לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ. וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרְאִים רַגְלֵין עַל־שֵׁם הַעֲצָה כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (שְׁמוֹת י"א ח) הַעֵם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךְ - הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצַתְךָ וְעַל־שֵׁם הַהִלִּיכָה הַנֶּ"ל וּכְשֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ גּוֹזֵר גּוֹרְדִין בְּעוֹלָם וְהַדִּין צָרִיךְ לְהִיּוֹת דִּין תּוֹרָה וּמַחֲמַת שֶׁהֵם כְּבִיכּוֹל לְמוֹדֵי הַשֵּׁם עַל כֵּן הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מַתִּיעֵץ עִמָּהֶם וּמְנַלָּה לָהֶם הַדִּין תּוֹרָה שְׁנִגְזֹר עַל הַדּוֹר. וְהֵם מְכַסִּין זֶה הַדִּין־תּוֹרָה וְהוֹתְמִין אוֹתוֹ בְּבְחִינַת "מַעֲנֵן חֲתוּם" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד' יב) כְּכַדִּי שְׁלֹא יִיגְדוּ מִמֶּנּוּ הַחִיצוֹנִים שְׁלֹא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ חֵם וְשְׁלוֹם דִּין אֲכֹרִי. וְהֵם כְּשֶׁנִּגְלָה לָהֶם הַדִּין־תּוֹרָה הוֹלְכִין וּמוֹכִיחִים הַדּוֹר כְּדִי לְהַחְזִירֵם לְמוֹטֵב לְהַמְתִּיק הַדִּין. וְאַפְלוֹ בְּשַׁעַת מוּסַר נִזְהָרִין גַּם כֵּן לְהַחֲתִים

ולחסתיר שלא יינקו ממנו החיצונים חס ושלום. ועל שם זה הן פחינת חותם, חותם הרגלין חותם הפנימי. ואלו הלמודי השם מוכיחי הדור מרבים שלום בעולם כמו שכתוב: "וכל בניד למודי ה'" וגו' (ישעיה נ"ד ג) כי הולכים לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים יתברך:

ב ואי אפשר לקבל תוכחה ומוסר ממוכיחי האמת הנ"ל כי אם עלידי אמונה כי האמונה היא פחינת ידים לקבל המוסר על ידם. וזה הוא חותם למעלה מחותם הנ"ל דהינו חותם הידין חותם החיצון. וצריך שמירה יתרה שלא יתקלקל חותם הזה הינו האמונה, שעלידי זה חס ושלום יוכלו לקלקל חותם הפנימי הנ"ל ואז נתקלקל שלום העולם חס ושלום, ועלידי קלקול האמונה חס ושלום הוא פא לכפירות ולאמונות פזביות ולכמה מיני יצינות ואינו שומע כלל המוסר הנ"ל. ועלידי קלקול התוכחה והמוסר הזה פאים גרושין וטלטולים ונעשית מחלקת בעולם להפך משלום הנ"ל נמצא שהאמונה היא העקר. עקר חותם העליון של הקדשה. והיא בלליות הקדשה. ואז ישמע ויקבל מוסר הנ"ל וישוב אל ה' וירחמהו נמצא שנשמרת כל הקדשה עלידי אמונה:

ג ואי אפשר לזכות לאמונה שלמה כי אם עלידי שבאים לצדיקי הדור האמתיים. כי כל עקר אמונת ישראל ממושיכים הם להדור שהם בלליות כל מנהיגי הדור והאמונה והקדשה. והעקר הצדיק פחינת משה שנקרא על שם זה רעיא מהימנא כי רועה האמונה לתקנה ולהשלימה והוא אחד משבעה רועים שבכל דור ודור (וען ככא מציעא פרק ד' ברכי תיא ובניו):

ד ואי אפשר לבוא לאלו הרועים ולהתקרב אל הקדשה כי אם עלידי עזות דיקא כמאמר חכמינו זכרונם לברכה 'הוי עז כנמר' (אבות פרק ה), וכמו שכתוב: "נהלת בעוד אל גוה קדשד" (שמות ט"ו ג). כי יש רועים של הפטרא אחרא והם גם כן מפרסמי הדור וכופין אנשים

קצור לקוטי מוהר"ן

לתחנות שעבודיהו ועקר כחם הוא על-ידי עזות כי עזות מלכותא בלא תנא' (פנהרין ק"ה). והם ככלבים בעזותם והן 'פני הדור כפני הכלב' (סוטה מ"מ:) בבחינת: "והכלבים עזי נפש המה רעים" (ישעיה נ"ו יא). ועל כן אי אפשר להנצל מהם מתחת ממשלתם רק בשיהיה לו עזות גדול מאד לעמוד כנגד עזותם הרע ויהיה מצחו חזק לעמת מצחם. וכן אי אפשר להנצל מכל המונעים והחולקים והמתנגדים ולהתקרב אל האמת כי אם על-ידי עזות דקדשה (ועי' "שליחדעריד" סימן א):

ה וכן צריך האדם שיהיה לו עזות דקדשה כנגד עצמו דהינו נגד עזות הגוף שהוא עז וחזק כל-כך בתאוות ואין לו בושה מהשם יתברך. ועל-ידי עזות הגוף על-ידיהו אין הנשמה יכולה לסמוך עצמה להתקרב להגוף להודיע לו מהשגות שהיא משגת. כי בודאי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאד אבל הגוף אינו יודע מהם כלל מחמת שהיא רחוקה ממנו מחמת עזותו שהוא עז וחזק בתאוות. וצריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף לראות לזככו לשבר עזותו הרע של התאוות, כדי שעל-ידיהו תוכל הנשמה לקרב עצמה להגוף ולהראות לו מכל הארה ומכל השגה שהיא משגת שהגוף ידע גם כן ממנה. על כן צריך עזות דקדשה לעמוד נגד עזות הגוף. ועזות דקדשה היא בחינת קולות דקדשה. כי כל הקולות הן קול צעקה הן קול אנטה הן קול שופר הן קול זמרה הן קול צדיקי אמת ושאר כל הקולות דקדשה בלם הם בחינת עזות דקדשה. ואפלו קול קשקוש הממבעות של צדקה זה הקול הוא גם כן בחינת עזות דקדשה ועל ידיהם משברין עזות הגוף:

ו ועקר עצמיות האדם מה שנקרא אצל האדם אני היא הנשמה שהיא עצם הקים לעד. אבל היא רחוקה מבשרו וגופו מחמת עזותו בתאוותיו כנ"ל. וכשמשבר עזות הגוף כנ"ל על-ידיהו תוכל הנשמה לקרב עצמה אל הגוף כי לא תהיה גלברת בתענוגיו. ועל כן תוכל

הנשמה לחזר על־ידי תענוגי הגוף למעלתה לתענוגים שלה. והיא טובה להנשמה שלפעמים נופלת ממדרגתה וכשהגוף צח ואור תוכל הנשמה להתרומם ולחזר למדרגתה על־ידי תענוגי הגוף. פי מאחר שהגוף גם כן טוב וכשר אינו נלכד בהתענוגים ועל כן תוכל הנשמה לחזר על ידיהם למעלתה. וכן גם כן על־ידי הרשימות שיש בהגוף על־ידי הארות שהאירה בו הנשמה מקדם תוכל עתה לזכר ולעלות ולחזר למדרגתה. וזה בחינת "מבשרי אחזה אלוה" (איוב י"ט כו), 'מבשרי' דיקא הינו שיראה האדם מגופו ומבשרו השגות עליונות שהנשמה משגת תמיד כנ"ל. ועל־ידי קול אנחה שהוא בחינת עזות דקדשה כנ"ל על־ידי־זה נשברת עזות גופו ואזי מתקרבת ומתדבקת העצם להבשר הינו הנשמה להגוף. וזהו: "מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי" (תהלים ק"ב ו):

וְכֵן בְּכָל־לוֹיֹת בְּנֵי אָדָם יֵשׁ בְּחִינַת עֶצֶם וּבֶשֶׁר. כִּי הַחֶכֶם הַיָּמֵת הוּא בְּחִינַת עֶצֶם בְּחִינַת נִשְׁמָה לְהַעֵם שֶׁהֵם לְמִטָּה מִמֶּנּוּ. וּכְשֶׁהֵם בְּבָחִינַת בֶּשֶׁר אֶצְלוֹ אִזּוֹ שׁוֹמְעִים הַקּוֹל אֲנַחָה הֵינוּ קוֹלוֹ שֶׁל הַחֶכֶם וְשׁוֹכֵרֵת גּוֹפֵם וְעַל־יְדִירוֹהּ יוֹכֵל לְהִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם בְּבָחִינַת מְקוֹל אֲנַחְתִּי וְגו' כנ"ל. אף לפעמים גובר חס ושלום העזות דסמרא אחרא כפרט ובכלל. ועל כן החכם האמת רחוק מהם ואינו יכול להאיר בהם ולהודיע להם מההשגות הנפלאות שלו כי על־ידי־זה אין דבוקים העם להחכם כמו בחינת בשר להעצם. וכן הגוף רחוק כל־כך מהנשמה עד שאינו בבחינת בשר להעצם ואינו שומע הקול כלל אפלו פשמתאנח וצועק להשם יתברך. כי מגדל רחוקו אינו שומע רק קול ההברה ואינו זוכה לשבר עזות גופו על־ידי־זה. וכן אין נשבר עזות העם על־ידי קול אנחה ותזכחה של החכם האמת כי אין שומעין כי אם קול הברה. כי כשנתעורר קול דקדשה נתעורר כנגדו קול דסמרא אחרא והוא קול הברה שנתעוררים העוונות וצועקין בקטרוגים חס ושלום. וצריכים לזה שמוש לשמש את החכם שעל־ידי־זה נעשין בבחינת בשר להחכם לדרך

קצור לקוטי מוהר"ן

בו ועל־ידיה וזכה לשמע קולו עד שעל־ידיה נתבטל העזות דסמרא אחרא. וכן על־ידי שמשמש הגוף להנשמה במצוות מעשיות על־ידיה נעשה הגוף בבחינת בשר להעצם שהוא הנשמה ושומע קול אנהתו וצעתו של עצמו וזכה לשבר עזות גופו על־ידיה כנ"ל. ועל־ידיה זוכין לבוא לשלמות האמונה שהיא כלליות הקדושה שמקבלין מצדיקי הדור האמתיים:

ה ולבוא לעזות דקדושה הנ"ל היא על־ידי שמחה כי עקר עזותו והתחזקותו של האדם להתקרב לעבודת השם יתברך היא על־ידי שמחה וחדוה. בבחינת "כי חדות ה' היא מעִבְכֶם" (נחמיה ח' ט):

ט ולזכות לשמחה היא על־ידי תורה ותפלה שהם בחינת נעשה בחינת נגלות ונשמע בחינת נסתרות בחינת: "ושמחת עולם על ראשם" (ישעיה נ"א יא). שהם שתי עמדות שנתנו בראש כל אחד ואחד מישראל בשעה שאמרו נעשה ונשמע כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (שבת פ"ח).

י וכל אדם יש לו בחינת נגלה ונסתר שהם בחינת תורה ותפלה. וצריך כל אדם לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא ומעולם לעולם עד שיוזכה בכל פעם לבחינת נעשה ונשמע גבה יותר. שיהיה נעשה אצלו בכל פעם מבחינת נשמע בחינת נסתר בחינת תפלה שהיא בחינת דברי התורה שהם סביבות כל מצוה שאינו יודע איך לעבד בזה את השם יתברך בחינת תורת ה', כמו שכתוב: "הנסתרות לה' אלקינו" (דברים כ"ט כח), יהיה נעשה מזה בחינת נעשה בחינת נגלה בחינת תורה בחינת תורתו. ואז יהיה לו בחינת נשמע וכו' כנ"ל גבה יותר. כי בשבא למדרגה גבהה מהראשונה אזי נעשה מהנשמע שלו בחינת נעשה ואז יש לו בחינת נשמע אחרת וכן מדרגא לדרגא. וצריך ללמוד תורה ולהרבות בתפלה להשם יתברך עד שינגלה לו השם יתברך הנסתר ממנו ויהיה נעשה מהנסתר נגלה. ואחר־כך יתפלל עוד עד שיתגלה לו

אחר־כך גם הנסתר הגבוה יותר, וכן בכל פעם ילך מדרגא לדרגא. גבוה יותר לבקש בכל פעם מהשם יתברך להשיג הנסתר הגבוה יותר עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה שהוא תחלת האצילות, ושם יש גם פן בחינת נעשה ונשמע ובהינת נעשה שיש שם הוא תורת ה' באמת. כי בכל עולם ודרגא תורת ה' היא רק בשם המשאל רק מחמת שנסתר ממנו נקרא תורת ה' וכשבא לשם נעשית תורתו. אך בחינת הנשמע שבתחלת האצילות הוא תורת ה' באמת כי אין גבוה משם רק תורת ה' ממש. ואחר־כך יהיה נכלל בהאין סוף ברוד הוא ואז הנעשה שלו הוא תורת ה' ממש והנשמע הוא בחינת תפלת ה'. ותורתו היא תורת ה' ממש ותפלתו היא תפלת ה' ממש. כי יש תורת ה' כמאמר חכמינו זכרונם לברכה 'אני קימתיה תחלה' (ירושלמי בפרים וראש השנה), וכן תפלת ה' כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (ברכות ו) מנין שהקדוש־ברוך הוא מתפלל שנאמר ושמתים בבית וגו' (ישעיה נ"ו). ועלידי דרך זה זוכין לשמחה כנ"ל:

יא אך עקר שלמות השמחה היא עלידי יראה כי "וגלו ברעדה" פתיב (תהלים ב' יא). והיראה היא בחינת בושה שירא ומתביש מהשם יתברך לכל יחמא חס ושלום כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (נדרים ב), כי הבושה היא מעלה גדולה מאד והו בראשית יר"א בש"ת (תקונים תקון ב) והיא בחינת תפלה בחינת "יראת ה' היא תתהלל" (משלי ל"א ל). כי עקר התפלה זוכין עלידי יראה ובושה שיתפלל בכונה שלמה שתפלה בכונה בוללת הכל:

יב בראשית דא מאמר (זהר־הקדוש פרשת תרום ספרא דעניעותא פרק ה) והוא בחינת מאמר שלם. ועל פן אמונה נקראת ירושלים על־שם שעקר בנינה מבראשית ירא בשת שהוא בחינת יראה שלם מאמר שלם. נמצא שעקר בנינה עלידי בחינת יראה שהוא מאמר שלם בחינת תפלה שעלידיה זוכין לכל הנ"ל ולשמחה, ועלידיה זוכין לעזות

קצור לקוטי מוהר"ן

שְׁעַל־יְדִיָּזָה נִתְקַרְבִּין לְהַרְוֵעִים שְׁעַל־יְדִיָּזָה זֹכֵינ לְאִמּוֹנָה הִיא יְרוּשָׁלַיִם
 "קִרְיָה נְאֻמָּה" (ישעיה א' כא):

י. אֵיךְ בְּשֵׁרוּצִים לִצִּאת וּלְעֹלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא צְרִיךְ שְׁתַּהֲיָה לוֹ יְרִידָה
 קִדְמֵה הָעֲלִיָּה כִּי הַיְרִידָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. וְזֶה וְהַמְכַשְׁלָה
 הַזֹּאת וְגו' (ישעיה ג' ו) אֵלּוּ דְבָרֵי תּוֹרָה שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם אֵלּא אִם
 בֵּן נִכְשֵׁל בָּהֶם (גמ' מג) וְהַמְכַשׁוּל הִיא הַיְרִידָה. וּמִזֶּה יִכּוֹל כָּל אָדָם
 לְהִכְיִן בְּמָה הוּא צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם בְּדַעְתּוֹ
 מִכָּל הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת שְׁבַעוֹלָם. כִּי אִם יִתְחַזֵּק וַיִּתְאַמֵּץ לְכָלִי הַסִּתְּפָל
 עַל זֶה בְּשׁוּם אִפֵּן שְׁבַעוֹלָם אִפְלוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה וְאִזּוּבָה לְבַסּוּף
 שְׁיִתְּהַפְּכוּ כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי הַיְרִידָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה.
 וַיֵּשׁ בּוֹזֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה כִּי כָּל אֶחָד שֶׁנִּפְּל לְמִקּוֹם שֶׁנִּפְּל נִדְמָה לוֹ שְׁעָלָיו
 אֵינֶם נְאֻמָּרִים דְּבָרִים הָאֵלֶּה רַק לְגְדוּלִים בְּמַעֲלָה הַעוֹלָיִם בְּכָל פַּעַם
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא. אֲבָל בְּאִמַּת תְּדַע וְתִאֻמֵּן כִּי כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נְאֻמָּרִים
 גַּם עַל הַקָּטָן שְׁבַקְטָמִיִּים וְהַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ טוֹב לְכָל
 תְּמִיד:

י. עַל־יְדֵי גְדוּלוֹת גּוֹפְלִים בְּתַפְסָּה כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ ז"ל (מגלה י"ז):

טו. מִדְּרַת הָעֲזוּת הִיא מִדָּה רְעָה מְאֹד מְאֹד כִּי עַן פְּנִים לְגִיּוֹהֶנֶם (אבות פ"ק
 ה), אִם הִיא שְׁלֵא בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁה וּמִכָּל שֶׁבֶן כְּשִׁמְעוּ פְּנֵיו
 כְּנֶגֶד יְרֵאֵי הַשֵּׁם וְכִיּוּצָא בּוֹה. וְכָל הָעֲנָשִׁים שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים הַחֲלוּף
 אֲבָרְהָם אֲבִינוּ עַל שְׁעִבּוּד מַלְכוּת (עין מדרש רבה ל'ד"ף פ'שה מ"ב), אֵיךְ
 עֲנָשׁ הָעֲזוּת נִשְׁאָר רַק בְּגִיּוֹהֶנֶם. אֵיךְ צְרִיךְ שְׁתַּדַּע שְׁכַמוֹ שְׁהַעֲזוּת הִיא
 מִדָּה רְעָה מְאֹד כְּמוֹ כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם דּוֹקָא שְׁיִתְּיָה לוֹ עֲזוּת דְּקְדוּשָׁה
 שְׁיִוָּכַל לְעַמּוֹד נֶגֶד הָעוֹי פְּנִים שְׁכָבֵל דּוֹר וְדוֹר, הַמוֹנְעִים מִלְּהִתְקַרֵּב
 לְהַצְדִּיק הָאִמְתִּי וְלִכְנֶס בְּקְדוּשָׁה. כִּי אִי אִפְשָׁר לְכַנֵּס אֶל הַקְּדוּשָׁה כִּי אִם
 עַל־יְדֵי עֲזוּת כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְכַרְכָּה לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל
 אֵלּא מִפְּנֵי שְׁהֵן עֲזוּן (ביצה כ"ה) (עין סימן קמ"ז):

צוֹיֵת צֶדֶק – תּוֹרָה כּג

עה

טו תקון שְׁנֵי הַחֻמּוֹת הַנ"ל שֶׁהֵם חוֹתֵם בְּתוֹךְ חוֹתֵם נִתְתַקְנִין בְּיוֹם כְּפוּר וְהוֹשָׁעֵנָא רַבָּה כִּידוּעַ. וְכֵל זֶה הוּא עַל־יְדֵי הַקּוֹלוֹת דְקַדְשָׁה כִּי אִזְ צוּעְקִין יִשְׂרָאֵל קוֹלוֹת, וְעַל כֵּן תִּשְׁרִי בְּנִימְרֵיא שְׁתֵּי פְעָמִים חוֹתֵם עִם שְׁתֵּי הַתְּבוּת, וְנִקְרָא יְרַח הָאֵיתָנִים (מְלָכִים־א ח' ב) מְלִשׁוֹן תְּקִיפּוֹת וְעוֹזוֹת. וְאִז תּוֹקְעִין בְּשׂוֹפָר וְקוֹל הַתְּקִיעוֹת הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת עוֹזוֹת דְקַדְשָׁה שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפָּר עוֹזוֹת דִּסְטְרָא אַחְרָא בְּפִרְט וּבְכֻלָּל כְּנ"ל. וְכֵן כָּל הַקּוֹלוֹת דְקַדְשָׁה. וְעַל כֵּן בְּתִשְׁרִי שְׂמַחַת יִשְׂרָאֵל כִּי עוֹזוֹת דְקַדְשָׁה הִיא עַל־יְדֵי שְׂמַחָה כְּנ"ל כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזְכֶם" (נַחֲמִיה ח' י). וְגַם הַמְקָרָא הַזֶּה נֶאֱמָר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

י צְרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּבַיֵּשׁ מְאֹד לִפְנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת נֶגֶד רְצוֹנוֹ חֵם וְשְׁלוֹם מִכָּל־שִׁבְן שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת אִיזָה חֲטָא וְעוֹן חֵם וְשְׁלוֹם. וְאִם לֹא יִמְשִׁיד עָלָיו בּוֹשָׁה דְקַדְשָׁה בְּעוֹלָם הַזֶּה יִתְבַּיֵּשׁ בְּעוֹלָם הַבָּא שָׁנָה קָשָׁה מִכָּל הַעֲנָשִׁים. כִּי צַעַר הַבוֹשָׁה לְעֵתִיד לְבוֹא קָשָׁה מְאֹד מְאֹד וְהוּא קָשָׁה יוֹתֵר אִפְלוּ מֵעֲנֵשׁ הַגִּיהֵנָם הַפּוֹר הַשָּׁם יִשְׁמְרֵנוּ. וְאִפְלוּ כָּל צְדִיק יִתְבַּיֵּשׁ בְּפְנֵי חֲבָרוֹ הַגְּדוֹל מִפְּנֵי בְּמַעֲלָה וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְזָכוּנָם לְבָרָכָה עַל זֶה: "אִז לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה אִז לְאוֹתָהּ כְּלָמָה" (בְּבֵא־בְתָרָא ע"ה). מִכָּל־שִׁבְן וְכֵל שִׁבְן אִיךְ יִתְבַּיֵּשׁוּ הַחוֹמָאִים חֵם וְשְׁלוֹם שְׂאִי אִפְשָׁר לְשַׁעַר בְּעוֹלָם הַזֶּה גְּדֹל הַצַּעַר וְהַמְרִירוֹת שֶׁל הַבוֹשָׁה הַזֹּאת בְּעוֹלָם הַבָּא רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן. וְכִשְׁזוֹכָה לְבוֹשָׁה דְקַדְשָׁה הַנ"ל עַל־יְדֵי זוֹכָה לְתַפְלָה וְשְׂמַחָה וְעוֹזוֹת דְקַדְשָׁה וְלְהַתְּקַרֵּב וְלְהַפְּלֵל בְּצַדִּיקֵי אֲמֵת וּלְקַבֵּל מֵהֶם אֲמוּנָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת כְּנ"ל:

צוֹיֵת צֶדֶק – תּוֹרָה כּג

יום ד' לחודש

א יֵשׁ פְּנִים דְקַדְשָׁה שֶׁהֵם אֲנָפִין נְהִירִין בְּחִינַת חַיִּים כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים" (מְשָׁלִי ט"ז טו) בְּחִינַת שְׂמַחָה. וְזֶה בְּחִינַת אֲמֵת וְאֲמוּנָה וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְאֲרִיכוֹת יָמִים. וְלְהַפְּדָ שְׁקָר מְקַצֵּר יָמִים

קצור לקוטי מוהר"ן

כִּי שֶׁקֶר בְּחִינַת אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין שֶׁהוּא פְּנִים דְּסִמְרָא אַחְרָא מְרָה שְׁחֹרָה עֲבוּדָה זָרָה אֱלֹהִים אַחֲרֵים בְּחִינַת מִיתָה בְּחִינַת עֲצָבוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן:

ב וְאֵלֹו בְּנֵי אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן וְאִינֵם מֵאֲמִינִים שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרִיךְ הוּא יִכּוֹל לְפָרְנֵם אֶת הָאָדָם בְּסִבָּה קִלְיָה וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּינְיָעוֹת גְּדוּלוֹת. וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֲצָבוֹן וְהֵם מְלֵאִים עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחֹרָה. אֵלֹו בְּנֵי אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִמְרָא אַחְרָא הַנִּלְשָׁה שֶׁהֵם אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין מְרָה שְׁחֹרָה עֲצָבוֹת בְּחִינַת מִיתָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אֲבָל אֵלֹו בְּנֵי אָדָם שִׁמְשָׂאִם וּמִתְנֵם בְּאֲמוּנָה וּמִתְגַּבְּרִים בְּדַעְתָּם לְהִיּוֹת שְׂמִחִים בְּחֻלְקָם. וְיוֹדְעִים וּמֵאֲמִינִים בְּאֵמֶת וּבְאֲמוּנָה שְׂלֵמָה שֶׁעֵקֶר הַפְּרִנְסָה וְהַעֲשִׂירוֹת הֵיא רַק מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד, רַק שְׂרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאָדָם אִיזָה סִבָּה קִלְיָה בְּעֵלְמָא, אֲבָל עֵקֶר הַפְּרִנְסָה וְהַמְמוֹן הוּא מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד. הֵם דְּכוּקִים בְּאוֹר הַפָּנִים דְּקִדְשָׁה שֶׁהֵם אֲנַפִּין נְהִירִין בְּחִינַת חַיִּים בְּחִינַת שְׂמֻחָה:

ג וְהַמְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהִיא עֲבוּדָה-זָרָה, אֵינוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה אַחַת רַק הוּא עוֹבֵד כָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת. כִּי כָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת תְּחֻבִּים בְּמְמוֹן וְעַל כֵּן עַל הַמְטַבֵּעַ חִקוּקָה הָעֲבוּדָה-זָרָה שֶׁל הָעֲבוּדוֹת. וְעֲלֵיהֶם צוּחַת הַשְּׂכִינָה שְׁתֵּי פְעָמִים שְׁבָעִים שֶׁהֵם מֵאָה וְאַרְבָּעִין קָלִין כְּמִסְפַּר מְמוֹן עִם אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם שְׁנֵי מֵינֵי קוֹלוֹת 'קִלְנִי מֵרֵאשִׁי קִלְנִי מִזְרוּעֵי' (סִנְהֵדְרִין מ"ו). וְכָל קוֹל הוּא בְּחִינַת שְׁבָעִין קָלִין שֶׁל הַיּוֹלְדֵת שְׁצָרִיכָה לְסַבֵּל חֲבָלֵי לְדָה וְצָרִיכָה לְצַעֵק שְׁבָעִין קָלִין קִדְם הַלְדָּה (כִּנ"ל סִימָן כ"א) שֶׁקָּשִׁין מְזוּנָוֵתוֹ בְּפָלִים כִּיּוֹלְדָה (פְּסָחִים ק"ח):

ד וְקִדְם שְׁמִירוּחִין מְמוֹן צָרִיכִין לִילָךְ וְלַעֲבֹר וְלַהֲתַנְסוֹת וְלַהֲצַטְרֵף דְּרָךְ אֵלֹו הַמֵּאָה וְאַרְבָּעִין קָלִין וְלַצַּעֵק וְלַהֲתַפְלֵל הַרְבֵּה לְהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲבֹר עֲלֵיהֶם בְּשָׁלוֹם וְלַהֲנַצֵּל מֵהֶם. כִּי בְּאֵמֶת כָּל הַרוּחַ מְכַנֶּה

בְּשֵׁם לַיהוָה וְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת נִמְשָׁכִין רַק מִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מִמּוֹן שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמַת בְּחִינַת קִשְׁטָא קָאִי (שְׁבַת ק"ד). כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, "הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם" (דְּבָרִים י"א ו) 'זֶה מִמּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁמְעַמְדוֹ עַל רַגְלָיו' (פְּסָחִים קט) שְׁעָלֵיהֶם קָאִי עַל־יְדֵי אֲמַת. אֲבָל שְׁקָרָא לֹא קָאִי כִּי שְׁקָר הוּא עֲבוּדָה זְרָה תְּאוֹת מִמּוֹן כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה: 'הַמַּחְלִיף בְּדַבְרוֹ בְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זְרָה' (סְנֵהֲרִין צ"ב). וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי שְׁקָר שֶׁהִיא תְּאוֹת מִמּוֹן אֵין לוֹ שׁוֹם קִיּוֹם וּמְעַמֵּד פְּרָנְסָה. כִּי עֲבוּדָה זְרָה אֵל אַחַר אִסְתָּרָם וְלֹא עֵבִיד פְּרִין (וְהִרְתְּקוּשׁ חֶלֶק ב ק"ג) דְּהֵינּוּ הַשְׁקָר שְׁנִדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם מְרוֹיַחִין וְאֵינָם מְרוֹיַחִין וְרוֹדְפִים בְּיוֹתֵר אַחַר הַמִּמּוֹן. וְגַם בְּשִׁישׁ לָהֶם מִמּוֹן לְפִי שְׁעָה, בְּאֲמַת אֵין מִמּוֹנָם מִמּוֹן כִּלְל, כִּי אֵין לָהֶם שׁוֹם הַנְּאִיָּה מִמּוֹנוֹ שְׁאֵינָם יְכוּלִים לְמַלְאֵת תְּאוֹתָם בְּחִיָּהֶם. וְכָל מַה שְׁמְרוֹיַחִים בְּיוֹתֵר חֶסֶד לָהֶם בְּיוֹתֵר וְאַחַר־כֵּן מַתִּים בְּעַלֵי חוֹבוֹת. עַל כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וְלִהְרוֹיַח מִמּוֹן דְּהֵינּוּ מִמּוֹן דְּקִדְשָׁה שִׁיְהִיָּה שְׁמַח בְּחֶלְקוֹ שְׁוֵהוּ עֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (אֲבוֹת פָּרָק ד), כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׁבִירַת תְּאוֹת מִמּוֹן שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמַת. שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת מִשְׂאוֹ וּמִתְנוֹ בְּאֲמַת וּכְאִמּוֹנָה וּלְשַׁבֵּר וּלְכַפֵּל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַתְּאוֹת שֶׁל מִמּוֹן שְׁבָאִים עָלָיו בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאֵל־וּמִתָּן. רַק כָּל פּוֹנְתוֹ תִּהְיֶה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם וְיִתְבָּרַךְ לְכַד כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְעֵבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי הַמִּמּוֹן שְׁרִיּוּת. וְלִתָּן צֶדֶקָה לְהַחְזִיק עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹרָה וְעֲבוּדָה וּלְגַדֵּל בְּנָיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה וּכְיוֹצֵא בּוֹה שְׂאָר צְרָכֵי מִצְוָה:

ה וְדַע שְׁעַל־יְדֵי תְּקוּן הַבְּרִית קִדְשׁ נִצּוֹל מִפְּנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא תְּאוֹת מִמּוֹן עֲבוּדָה זְרָה הַשְׂדֵּה אֲנָפִין חִשׁוּכִין מִיְתָה בְּנ"ל. וְנִתְקַשֵּׁר בְּאֵלְקוֹת כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "מִבְּשָׂרֵי אַחֲזָה אֱלֹהִים" (אֵיּוֹב י"ט כו). וְזוֹכָה לְשִׁבְעַת שְׁמַחוֹת אֵת פְּנֵי ה' כִּי זוֹרַח וּמֵאִיר עָלָיו אוֹר פְּנֵי מַלְאֲכֵי חַיִּים בְּנ"ל. וְהַעֲקָר עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְצִדִּיקֵי אֲמַת שֶׁהֵם שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת אוֹ נִצּוֹל מִתְּאוֹת מִמּוֹן:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו ועל כן בשחולקין על הצדיק האמת והקדוש ברוך הוא רוצה לגרש אויביו של הצדיק הוא מפיל את האויב לתאות ממון כי אין נפילה גדולה מזו רחמנא לצלן. והפיל פשיש מחלקת כל מי שהוא שומר את הברית יותר מחברו ויכל להפיל את חברו לתאות ממון. כי כל ישראל נקראים צדיקים עלידי שהם נמולים (וההקדוש ח"א צ"ג) והעקר הוא הצדיק האמת השומר בריתו בתכלית השלמות וכל המקרבים לצדיק זה ויכלו להפיל את חבריהם ממדרגתם והנפילה היא שנמולים לתאות ממון. על כן צריך לזהר פשיש מחלקת על אדם שלא יפל לתוך תשוקת הממון חס ושלום:

ו ותאות ממון היא בחינת "ומוצא אני מר ממות את האשה" (קהלת ו' כו) שהיא טחול דא לילית אמא דערב רב שחוק הכסיל. כי כל הממון והעשירות של העשירים שאינם פראוי ואינם נותנים צדקה פראוי להם לפי עשרם ומשקעים בחמדת הממון וטרדת הזמן. כל הממון והעשירות שלהם היא בחינת שחוק הכסיל שהממון משחק עמו כמו שמשחקין עם תינוק במטבעות ואחר כך הורג אותם הממון בעצמו. וכמבאר בתקונים (תקון ג' ב"א תקונים אחרונים): "שחוק הכסיל" מאן כסיל דא אל אחר וכו' ואיהו אספרה לרבי דאנן חיביא חיבית בהון בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת לון ואמאי אתקריאו רביי בגין דלא אית בהון דעת לאשתובא מנה אבל לב מבין אשתוב מנה דתמן צדיק ורוא דמלה "טוב לפני האלקים ימלט ממנה וחומא ילכד בה" (קהלת שם). כי הצדיק האמת זוכה לחכמה ודעת וידע איך להנצל מזה. כי אפלו אנשים גדולים צריכים חכמה ודעת גדול מאד בענין זה של טרדת הממון והפרנסה שלא יכלו ויכלו חס ושלום ימי חייהם עלידי זה. פי רב העולם נלפדו בזה (ועין בבא בתרא קס"ה רבן בגול פרש רש"י שמורין להם הטר בעמיו משאימתו ונכשלים בגול) וסובלין מרירות גדול מאד כל ימי חייהם עלידי זה ואובדין שני עולמות עלידי זה, כי דע שהעולם הזה

מלא מְרִירוֹת בְּלִי שְׁעוֹר בְּחִינַת מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא (זֵהר־הַקְדוּשׁ וְחַי רמ"א),
 וְעַקֵּר הַמְרִירוֹת הַיָּא דְאֵגַת וְטַרְדַת וְתַאֲוֹת הַמְמוֹן וְהַפְרָנְסָה שְׂבָא עַל־יַדִּי
 פְּנֵם הַבְּרִית רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְאַלְמֵלָא פַח הַצְדִּיקִים הַגְדוּלִים שֶׁהֵם שׁוֹמְרֵי
 הַבְּרִית בְּאֵמֶת שֶׁהֵם נִקְרָאִים בְּרִית מְלַח עוֹלָם לֹא הָיָה הָעוֹלָם יְכוּל
 לְהַתְקִים כָּלֵל מֵעֵצֶם הַמְרִירוֹת הַנ"ל שֶׁהֵיָא תַאֲוֹת מְמוֹן. עַל כֵּן כָּל אֶחָד
 כְּפִי מַה שְׁזוֹכָה לְהַתְקִיר לְצִדִּיקֵי אֵמֶת כֵּן מְמַתִּיק מֵעֵצְמוֹ מְרִירוֹת הַנ"ל.
 אֲבָל מִי שֶׁרְחוֹק מִצְדִּיקִים וּבְעֵצְמוֹ הוּא רְחוֹק מִתְקוֹן הַבְּרִית כְּאִשֶּׁר יוֹדֵעַ
 בְּנַפְשׁוֹ. מִכָּל־שֶׁכֶּן וְכָל שֶׁכֶּן כְּשֶׁהוּא חוֹלֵק וּמִתְנַגֵּד חֵם וְשָׁלוֹם גַּם כֵּן עַל
 הַצְדִּיק הָאֵמֶת וְאֲנָשָׁיו. עָלָיו מִתְנַבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא שֶׁהֵיָא
 טַרְדַת וְדַאֲגַת הַמְמוֹן עַד שֶׁמְכַלָּה יָמֵי חַיָּיו רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְשִׁים לְבָד הַיֵּטֵב
 לְדַבְּרִים אֱלֹהִים כִּי כְּמָה וְכְמָה נִפְשׁוֹת שֶׁקְעוּ בְּזוֹה. אוֹלַי תּוּכַל לְבַרַח לְצִדִּיקֵי
 אֵמֶת לְהַצִּיל עֵצְמָךְ מִשְׁטָף מַיִם רַבִּים הָאֱלֹהִים שֶׁל תַּאֲוֹת מְמוֹן שְׂבָא עַל־יַדִּי
 תַּאֲוֹת נְאוּף שְׂלֵא יַגִּיעוּ אֵלֶיךָ. וְהִיָּתָה לְךָ נִפְשֶׁךָ לְשִׁלָּל וְתוֹכָה לְחַיִּים
 אֲמִתִּיִּים בְּעוֹלָם הָיָה וּבְעוֹלָם הַבָּא:

ח וּפְרָנְסָה דְקַדְשָׁה הִיא בְּחִינַת: "מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב" (מִשְׁלֵי י"ח כב)
 שֶׁהִיא בְּחִינַת הַצְדִּיק הָאֵמֶת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב "אִמְרוּ צְדִיק כִּי
 טוֹב" (ישעיה ג' י). כִּי הַפְרָנְסָה הִיא בְּחִינַת אִשָּׁה כְּמֵאִמֵר חַכְמִינוּ, זְכוּרֵם
 לְבִרְכָה: 'כָּל הַיּוֹרֵד לְפְרָנְסַת חֲבֵרוֹ כְּאִלוֹ כֹּא עַל אִשְׁתּוֹ' (סִנְהֵדְרִין פ"א). וְאִין
 טוֹב אֱלָא אוֹר כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "הָאוֹר כִּי טוֹב" (בְּרַאשִׁית א' ד) בְּחִינַת אוֹר
 הַפְּנִים אֲמוּנַת אֱלֹהוֹתָו וְתִבְרָךְ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְעֵלְיָךְ יוֹרַח ה'" (ישעיה ס' ב).
 וְאֲמוּנָה הִיא אַחֲרִית הַיָּמִים כִּי עָלֶיהָ עוֹמְדִים כָּל הַמִּדּוֹת כְּמֵאִמֵר חַכְמִינוּ,
 זְכוּרֵם לְבִרְכָה (מִצוֹת כ"ד): 'כֹּא חִבְקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת' "וְצְדִיק
 בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה" (חִבְקוּק ב' ד) שֶׁהִיא יְסוּד וְשֶׁרֶשׁ כָּל הַקְדְּשָׁה וְעַל־יַדִּי אֵמֶת
 כְּאִים לְאֲמוּנָה. וְזֵהוּ בְּחִינַת מִשְׂא וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה שְׁזוֹכִין עַל־יַדִּי הַתְּחִנּוֹת
 וְהַתְּקַרְבוֹת לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת דְּקוּא:

קצור לקוטי מוהר"ן

ט וגם על ידי מצות מזוזה נתבטל תאות וחקדת המזון ועל ידי זה פתסתו מעופפת לו ובאה לו בנקל. וזה שדרשו חכמינו, זכרונם לברכה 'שעשרת הדברות הם בקריאת שמע ודבור לא תחמד פגנך וכתבתם על מזוזות' (ירושלמי ברכות פרק א) כי על ידי מצות מזוזה נתבטל חקדת המזון. ובשביל זה קביעות המזוזה בשליש העליון של הפתח כי אמרו חכמינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא מ"ב): 'לעולם ישלש אדם מעותיו שליש בפרקמטיא' וכו' ושליש העליון הוא השליש שבפרקמטיא כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה: 'טבין חמשיין דעבדין כמאתן דלא עבדין' (ירושלמי פאה פרק ח). ועקר האמונה צריכה להיות במשא ומתן כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה: 'נשאת ונתת באמונה' (שבת ל"א). נמצא שעקר המזון ששם צריך אמונה הוא בשליש העליון שהוא בשליש שבפרקמטיא:

י וכל המצוות שאדם עושה אותם בלא מזון, הינו שאינו רוצה להפסיד מזון בשביל המצוה עדן אין המצוה בשלמות כי עדן אינה בבחינת אמונה. אבל בשחביבה כל כך המצוה אצלו עד שאין מרגיש בהפסד מזון ומוציא ומפזר מזון בשביל המצוה זאת הבחינה נקראת אמונה. כי עקר אמונה היא במזון בשמשבר תאות מזון ששם פנים דקדשה כנ"ל:

יא ואלו המשקעים בתאות מזון כל מה שיש לו עשירות יותר יש לו עצבות ומרה שחורה ודאגה יותר בחינת מרבה נכסים מרבה דאגה (אבות פרק ב). ועל כן המזון מקצר ומפסיד ימיו וחיוו כי אין דבר שמפסיד החיות כמו הדאגה והעצבות כידוע לחכמי הרופאים. ועל כן הוא מקשר בפנים דסטרא אחרא אלהים אחרים מיתה שהוא עצבות עבודה זרה הנקראת חובה (עין רש"י לך"ק בפסוק עד חובה), שמכרעת את הכל לכף חובה. וכל המתדבקין בה הם בעלי חובות תמיד כמו שאנו רואים שזה המשוא תלוי בצואר בני אדם שאין מסתפקין במזונם ולווין

ממון מאחרים ונדמה להם שמשתכרין שכר הרבה ואחר־כך מתים בעלי חובות. ואם אינם מתים בעלי חובות ממש שאינם חיבין ממון לאחרים עדין הם בעלי חובות לתאונתם שהיא העבודה־זרה שמתאווה לממון הרבה. באשר אנו רואין בחוש שאפלו מי שיש לו ממון כדי להתפרנס ואפלו העשירים והקצינים המפלגים הם רודפים כל ימיהם להרויח ממון ביגיעות גדולות. ומסכנין את עצמן בסכנות דרכים ומלטולים הרבה וממריחים את עצמם במרחות גדולות בשביל הממון באלו היה מטל על צוארם איזה חוב גדול לשלם. והחוב הוא רק שחיבים לעצמם דהיינו לתאונתם להעבודה זרה שכרוכים אחר התאוה של ממון כל־כך באלו הם חיבים חוב גדול. נמצא שהם בעלי חובות כל ימיהם והם מתים בעלי חובות הינו לתאונתם. כי כל ימיהם אינם מספיקים לשלם חוב זה שחיבים לתאונתם כי הוא בלא שעור וגבול כי 'אין אדם מת וחצי תאונתו בידו' (מדרש קהלת סדר א). וזהו: "לא יחצו ימיהם" (תהלים נ"ה כד) אך "ואני אכבטח בך". כי המשקע בתאונת ממון אינו בוטח בה' כי הוא עובר העבודה־זרה אך "ואני אכבטח בך" שתוכל להזמין לי פרנסתי בספה קלה ואהיה שמח בחלקי ולא אהיה משקע בתאונת ממון:

י ובאמת יש עוד תקון לתאונת ממון הינו שישתפל לשרש שמושם בא כל הממון וכל ההשפעות ועל־ידי הסתכלות לשם יתבטל תאונתו. כי שם בשרשו השפע הוא פלו אור צח ומצחצח ותענוג רוחני ואין מתאוה אלא למטה. ומי הוא הפתי יסור הנה להשליך תענוג רוחני ולקח תענוג עב. אבל אי אפשר לבוא לזאת ההסתכלות אלא עד שיתקן בריתו כמו שכתוב: "מבשרי אחזה אלוה" (איוב י"ט כו), שבתחלה צריך לתקן הבשר קדש ואז יכול להסתפל באלקות. ובשביל זה עקר התקון של תאונת ממון הוא על־ידי תקון הברית וכשמתקן בריתו אי אפשר לפל לתאונת ממון:

אמצעייתא דעלמא – תורה כד

א דע שיש אור שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין והוא אור אין סוף ברוך הוא. ואף-על-פי שאין השכל משיג אותו אף-על-פי-כן רדיפה דמחשבה למרדף אבתרה. ועל-ידי עשית המצוות בשמחה זוכין להשיג אותו על-ידי הרדיפה והמעבב בבחינת מטי ולא מטי. ונעשין תשעה היכלין דלאו אנן נהרין ולא רוחין ולא נשמתין ולית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא מתנדעין. אשרי מי שזוכה שירדף מחשבתו להשיג השגות אלו אף-על-פי שאין יכלת ביד השכל להשיג אותם כי לא מתדבקין ולא ידעין. והשגה זאת היא תכלית הכל בבחינת תכלית הידיעה שלא גרע:

ב ועל-ידי שמחת המצוות נשלם הקדשה ומעלה החיות והקדשה שבקלפות. ועל פן כשעושין המצוות בשמחה מעלה השכינה מבין הקלפות:

ג וצריך להתרחק מעצבות מאד מאד כי הקלפות הם בחינת עצבות והם תקפא דדינא. וכשהעצבות מתגברת היא בחינת גלות השכינה שהיא שמחתן של ישראל כמו שכתוב: "אם הבנים שמוחה" (תהלים ק"ג ט). ועקר בטול הקלפות ועלית הקדשה היא על-ידי שמחה הנ"ל:

ד ועל-ידי קמרת מעלין מהקלפות חיותם וזוכין לשמחה כמו שכתוב: "וקמרת ישמח לב" (משלי כ"ו). על פן צריך לומר קמרת בכונה גדולה כי עקר עלית כל ניצוצי הקדשה מעמקי הקלפות היא על-ידי קמרת ועל-ידי-זה זוכין לשמחה כנ"ל:

ה וכשאדם עושה איזה מצוה יש פה בהמצוה לילך ולעורר כל העולמות לעבודת השם ותפרו. ועל-ידי-זה נמשך ברכה לכל העולמות ועקר הברכה שנשפע מלמעלה היא שכל וכשבא למפה

נעשה לכל אחד ואחד כפי רצונו. ככן מי שהוא בעל נפש צריך לבון רצונו שימשיך ברכת השכל. וצריך להמשיך אמונה לתוך ברכת השכל כי אין לסמוך על השכל בעצמו כידוע:

ו ובפנימיות הפרכות שנמשכין עלידי המצוות נתפרך מהם כח המישיב והמסדר את המחין. הינו בחינת פתח לשון המתנה כמו שכתוב: "פתח לי זעיר" (איוב ל"ו ב), כי כששואלין את האדם איזה שכל, אומר המתן עד שאתישיב. וגם שם צריך אמונה:

ו וכלל הזה בחינת פתח הוא עומד בפני המחין כמו מחצה ומעכב אותם מרדיפתם. כי המחין רודפין להשיג אור האין-סוף ברוך הוא וזה הפח שהוא המישיב והמסדר מפסיק בין המחין ובין אור האין-סוף. ועלידי הרדיפה והמעכב עלידי שתי בחינות אלו עלידיזה מבטשין ומכין המחין בבחינת המחצה הנ"ל שהוא המישיב והמסדר כשעושה ומתקן אותו שהוא הפתח פראוי. ועלידיזה נעשין תשעה היכלין שעל ידם משיגין אור האין-סוף בבחינת מטי ולא מטי דהינו שמיגיע ואינו מגיע שרודף ומגיע להשיג ואף-על-פי-כן אינו מגיע ומשיג. ותשעה היכלין נעשין עלידי שנכללין המחין זה בזה מחמת רדיפתם והפאתם בהמעכב הנ"ל. כי המחין הם שלשה ונעשה כל אחד כלול משלשה, ושלש פעמים שלשה הם תשעה היכלין הנ"ל. וכל זה זוכין עלידי עשית המצוה בשמחה כנ"ל:

ח ועקר עליית הקדשה היא עלידי שמחה ולעתיד לבוא יתבטלו הקלפות לגמרי עלידי רבוי השמחה. וישראל יצאו מהגלות בשמחה כמו שכתוב: "כי בשמחה תצאו" (ישעיה נ"ה יב) ועלידי העכו"ם ועל פרחם יתבטלו הקלפות. כי העכו"ם בעצמם ובידם יביאו את בית ישראל מהגלות עלידי רבוי השמחה כמו שכתוב: "אז יאמרו בגוים וגו' היינו שמחים" (תהלים קכ"ו ב"ג) במהרה בימינו, אמן פן יהי רצון:

אחוי לן מנא – תורה כה

א צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִהַמְדָּמָה וְלַעֲלוֹת אֶל הַשֶּׁכֶל שְׁלֵא
 יִלְךְ אַחַר הַתַּאֲוֹת הַמְדָּמִיּוֹת תַּאֲוֹת הַבְּהֵמִיּוֹת רַק שְׂיִלְךְ אַחַר
 הַשֶּׁכֶל. כִּי הַשֶּׁכֶל מֵרַחֵק כָּל הַתַּאֲוֹת לְגַמְרֵי וְכָל הַתַּאֲוֹת הֵם הַפֶּד
 הַשֶּׁכֶל וְהֵם רַק בַּכַּח הַמְדָּמָה שֶׁהוּא כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת. כִּי גַם בְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ
 זֶה הַכַּח וְהוּא מֵתַאֲוִית גַּם כֵּן לְתַאֲוֹת אֱלוֹ. וְהוּו טַעַם הַפְּמִיכָה עַל
 הַקְּרַבְנוֹת וְצָרִיךְ אֲזו לְהַתְּוֹדוֹת עֲלֵיהֶם כָּל הַחֲטָאִים כִּי כֻלָּם בָּאִים עַל־יְדֵי
 כַּח הַמְדָּמָה. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַחֲטָאִים וְכָל כַּח הַמְדָּמָה עַל
 הַבְּהֵמָה שֶׁהוּא בְּחֵינַת מְדָמָה. וְאַחַר־כֵּן תִּכְרַף לְפְמִיכָה שְׁחִיטָה, וְשׁוֹחֲטִים
 הַבְּהֵמָה לְקַרְבָּן וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָע וְנִשְׁפָּר הַמְדָּמָה בְּחֵינַת: "וּבְחֵי אֱלֹקִים
 רוּחַ נִשְׁבְּרָה" (תְּהִלִּים נ"א יט) שְׁשִׁבִירַת הַדְּמִיוֹן הֵם הַקְּרַבְנוֹת. וְעַל כֵּן מִשֵּׁם
 מִן הַמְּקַדָּשׁ שְׁמִקְרִיבִים הַקְּרַבְנוֹת מִשֵּׁם יֵצֵא עֶקֶר מַעַן הַחֲכֻמָּה שְׁזוֹכִין
 לְחֲכֻמָּה דוֹקָא עַל־יְדֵי שְׁבִירַת הַמְדָּמָה. וְכִשְׂיִבְנָה בֵּית־הַמְּקַדָּשׁ אֲזו יִתְקַיֵּם:
 "וּמַעַן מִן הַמְּקַדָּשׁ יֵצֵא" (יִזְאֵל ד' יח) בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן. וְזֶה בְּחֵינַת
 הַשְּׁמִיר שְׁבִטָל בְּחַרְבָּן בֵּית־הַמְּקַדָּשׁ (סוֹטָה מ"ח) כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׁמִיר נִכְנָע
 וְנִשְׁפָּר הָאָבִן. וְזֶהוּ בְּחֵינַת הַמִּשְׁפָּר לְבוּ הָאָבִן וְהוֹלֵךְ אַחַר הַשֶּׁכֶל כִּי
 צָרִיכִין לִיצֵא מִשְׁרִירוֹת הַלֵּב בְּחֵינַת הַמְדָּמָה שְׁבִלֵב בְּחֵינַת מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה
 מִמֶּשׁ וְלִשְׁפָּר לְבוּ הָאָבִן וְלִילְךְ אַחַר הַשֶּׁכֶל:

ב וַיֵּשׁ שֶׁכֶל בְּכַח וְשֶׁכֶל בְּפַעַל וְשֶׁכֶל הַנְּקָנָה. וְעַל־יְדֵי שְׁכָכְר שְׁבֵר
 הַמְדָּמָה אֲזו נִתְקוּמַם תְּכוּנַת שְׁכָלוּ כִּי כְּשֹׂזָה קָם זֶה נֹפֵל אָבֵל
 הַשֶּׁכֶל עֲדוֹן כִּכְח. וְצָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֶׁכֶלוּ הֵינּו לְחַקֵּר וְלַחֲשֹב כּו
 בְּעִבּוֹרַת הַשֵּׁם וְאֲזו כְּשִׁחוּקֵר בְּשֶׁכֶלוּ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ כּו אֲזו הַשֶּׁכֶל בְּפַעַל.
 בְּכֵינַת נִפְת צוּפִים שְׁבִזְמֵן הַמְּקַדָּשׁ' (שָׁם) בְּכֵינַת: "נִפְת תַּמְפָּנָה
 שְׁפַת־תִּדְךָ" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד' יא), שֶׁהוֹצִיא מִתִּיקַת שְׁכָלוּ מִכַּח אֶל הַפַּעַל
 שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַדְּבֹר. וְאַחַר־כֵּן כְּשִׁמְשִׁיג בְּשֶׁכָלוּ כָּל מַה שֵׁיֵשׁ בֵּיד אָנוּשִׁי
 לְהַשִּׁיג אֲזו שָׁב שְׁכָלוּ שֶׁכֶל הַנְּקָנָה. וְעֶקֶר קִיּוּמוֹ שֶׁל אָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ

אינו אלא שכל הנקנה וזהו השארותו לאחר מיתתו. וזה בחינת אנשי אמנה שבזמן המקדש (סוטה שם), כי אמנה לשון קיום הדבר כי השכל הנ"ל הוא קיומו בנ"ל הינו זה השכל דקדשה שקנה והשיג בתורה ועבודה:

ג ודע שבכל עולם ועולם ובכל מדרגה ומדרגה יש שם דמיונות אלו והם הם הקלפות הקודמות לפרי וסוכבות את הקדשה בבחינת "סביב רשעים יתהלכון" (תהלים י"ב ט). וכשאדם נעתק ועולה ממדרגה למדרגה אזי צריך לו לילך דרך אלו הדמיונות כדי להגיע אל הקדשה. ותכף כשעולה להמדרגה אזי נתעוררין הקלפות שבמדרגה ומסבין אותו וצריך להכניע אותם ולשפרם ולטהר אותו המקום מהקלפות. וענין זה הוא בכל אדם שבעולם כי אפלו מי שהוא במדרגה התחתונה מאד, חס ושלום, ואפלו אם הוא בתוך הארץ ממש עם כל זה כשרוצה לפגוש בעבודת השם יתברך בודאי צריך שילך לפי בחינתו מדרגא לדרגא, ובכל פעם ופעם כשיצא מדרגא לדרגא אזי מתגברים עליו מחדש הקלפות שהם התאוות והדמיונות והמחשבות והבלבולים והמניעות ומתפשטים בנגדו בכל פעם מאד ואינם מניחים אותו לפגוש לשערי הקדשה שיעלה למדרגה השנייה. ובוה טועים החסידים הבשרים הרבה כשרוצה שפתאם מתגברים עליו תאוות ובלבולים ומניעות ונדמה לו שנפל ממדרגתו מחמת שבזמן הקדם לא היו אלו התאוות והבלבולים מתגברים עליו כל כך והיו נחים קצת על פן הוא סובר שנפל חס ושלום. אבל באמת אין זה נפילה כלל רק שזה מחמת שצריך לעלות מדרגא לדרגא לפי בחינתו. ומחמת זה מתגברים עליו מחדש בהתגברות גדולה יותר כל התאוות והבלבולים והמניעות והעקמימיות שבלב וכו'. וצריך בכל פעם ופעם להתחזק את עצמו הרבה ולבלי לפל מזה בדעתו כלל עד שיתגבר עליהם וישבר אותם מחדש:

קצור לקוטי מוהר"ן

ד וְדַע שְׁכַשְׁמַתְגַּבֵּר וּמִשְׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת הַמְּסַבְּכִים אוֹתוֹ כִּנְל וְנִכְנָס וְעוֹלָה לַמְּדֻרְגָה הַשְּׁנִיָּה הַגְּבֵהָה יוֹתֵר לְפִי בְּחִינָתוֹ. כִּזָּה עוֹשֶׂה מוֹבָה גַּם לְחִבְרוֹ שֶׁהִיא עוֹמֵד בְּאוֹתָהּ הַמְּדֻרְגָה שֶׁהוּא נִכְנָס בָּהּ עִתָּה. כִּי עַל־יְדִיָּזָה חִבְרוֹ יוֹצֵא מִמֶּנָּה וְעוֹלָה לַמְּדֻרְגָה יוֹתֵר עַל־יוֹנָה. כִּי אִי אֶפְשָׁר לִשְׁנֵי בְּנֵי־אָדָם שֶׁיַּעֲמִדוּ בַּמְּדֻרְגָה אַחַת, כִּי כָּל הַנְּשָׁמוֹת הֵם זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה. וְזֶה בְּחִינַת הַרְמָה (שְׁפוּרֵן חֵיבִין) מֵה שֶׁאֶחָד מֵרִים וּמַגְבִּיָּה אֶת חִבְרוֹ כִּנְל:

ה וּכְשֶׁעוֹלָה הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר כִּנְל נֶעְתָּק רַק הַפְּנִימִיּוֹת שְׁלוֹ, וְכֵן כִּשְׁנַעֲתָק הָאָדָם שְׁכַמְדֻרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה וְהַפְּנִימִיּוֹת שְׁלֵל תַּחְתּוֹן נַעֲשֶׂה חִיצוֹנִיּוֹת לְחִיצוֹנִיּוֹת עֲלִיּוֹן. וּפְנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנִיּוֹת הֵם שְׁנֵי מִינֵי עֲבוֹדוֹת. עֲבוֹדַת הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה וְהַמְּצוּוֹת הֵם פְּנִימִיּוֹת, וְעֲבוֹדַת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשֶׁאֵר צְרָכֵי הַגּוּף הֵם חִיצוֹנִיּוֹת. וְעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הֵנְל שְׁלֵל הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן מְאִירָה וּמִשְׁבַּחַת יוֹתֵר מֵעֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת הֵנְל שְׁלֵל הָאָדָם הַתַּחְתּוֹן. וּבִשְׁבִיל זֶה פְּנִימִיּוֹת הַתַּחְתּוֹן נַעֲשֶׂה לְבוֹשׁ וְחִיצוֹנִיּוֹת לְחִיצוֹנִיּוֹת הָעֲלִיּוֹן:

ו וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת הֵנְל שְׁכַמְדֻרְגָה אֶלָּא עַל־יְדֵי גְדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ. כְּמוֹכָא בְּכּוֹנֹת שְׁל הוֹדוֹ לָהּ קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ שְׁנַתְקֵן מִזְמוֹר הַזֶּה לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שְׁבִיִצְרָה כְּשֶׁעוֹלָה פְּנִימִיּוֹת הָעֲשִׂיָּה וּמַלְבִּישׁ לְחִיצוֹנִיּוֹת יִצְרָה. וְהַתְּגַלּוֹת גְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ הִיא עַל־יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתֵינוּ לְעֵנִי הַגּוֹן שְׁעַל־יְדִיָּזָה מְאִירֵין הַגּוֹנִין עַלְאִין שְׁכַמְמוֹן הַיִּשְׂרָאֵלִי. וְעַל־יְדֵי שְׁנַתְגַּלִּין הַגּוֹנִין אֵוִי הַקְּדוֹשׁ־שְׁבוּרָה־הוּא מַתְגַּדֵּל וּמַתְפָּאֵר בְּהֵם בְּבְחִינַת: "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב" (חַי ב' ה) וְעַל־יְדִיָּזָה יִזְכֶּה לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת הֵנְל וְלַעֲלוֹת מְדֻרָא לְדֻרָא:

ז וְעַל־יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתֵינוּ מְכַמְמוֹנוּ נִתְתַקֵּן כָּל מְמוֹנוּ וְנִתְגַּלִּין הַגּוֹנִין וּמְאִירֵין וְנַעֲשֶׂה כָּל מְמוֹנוּ בְּבְחִינַת לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב וְגו' וּבְחִינַת: "בְּגֵדֵי יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה" (יִשְׁעִיה ס"א י). וְאֶפְלוּ זֶה הַמְּעוֹת

שְׁלוֹקְחִים הַעֲבוּ"ם מִמֶּנּוּ נִחְשָׁב לְצַדִּיקָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, וְכַרְוֹנָם לְבִרְכָה: "וְגוֹשְׁיָךְ צַדִּיקָה" (בְּכֹא־בִתְרָא ט"ו). וְדַע כִּי הַחֵן וְהַפֶּאֶר שֶׁל הַגּוֹנֵן נִתְגַּלָּה רַק אֲצֵל יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲיִנַת: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר" (יִשְׁעִיה מ"ט ג), וְעַל־יִדְיָוָה הַכֹּל מִתְאֵוֵן לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ. וּבִשְׂבִיל זֶה הַעֲבוּ"ם תֵּאֱבִין לְמִמּוֹן וְדִינָר שֶׁל יְהוּדֵי כְּאֵלוֹ לֹא רָאָה מִמּוֹן מְעוּלָם וְזֶה כִּי אֵין הַגּוֹנֵן מְאִירִין בְּמִמּוֹנָם שֶׁל הַעֲבוּ"ם. וְעַל כֵּן נִקְרָאִים רְשִׁים כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ, וְכַרְוֹנָם לְבִרְכָה: 'הוּוּ זְהִירִים בְּרִשׁוֹת' (אֲבוֹת פָּרָק ב) כִּי הֵם רְשִׁים וְעַנְיִים וְאֵין לָהֶם הַנְּאִיָּה מִמִּמּוֹנָם כְּאֵלוֹ הֵם עַנְיִים וְתֹאכִים לְמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כִּי שֵׁם שׁוֹרֵה הַפֶּאֶר וְהַחֵן. אֲבָל דַּע כִּי תִכַּף וּמִיד כִּשְׁהַעֲבוּ"ם מִקְבַּל הַמִּמּוֹן מִיִּשְׂרָאֵל נִתְעַלֵּם הַחֵן וְהַפֶּאֶר בְּתוֹךְ הַמִּמּוֹן וְעַל כֵּן תוֹבֵעַ הַעֲבוּ"ם בְּכֹל פַּעַם מִמּוֹן אֲחֵר מִיִּשְׂרָאֵל וְשׁוֹכַח הַמִּמּוֹן שְׂכָכָר קִבֵּל כִּי נִתְעַלֵּם הַחֵן כְּשֶׁבֵּא לַיָּד הַעֲבוּ"ם וְזֶהוּ שְׁאֵין מְקַרְבִּין אֵלָּא בִּשְׁעַת הַנְּאִתָּן (שָׁם). וְגוֹנֵן הַנ"ל הֵם בַּחֲיִנַת אִוְרוֹת הַגּוֹנֵן שֶׁל שֵׁם הַיְוִה בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "לְדוֹד ה' אִוְרִי" (תְּהִלִּים כ"ו א) שֶׁהוּא אִוְרוֹת הַגּוֹנֵן, וְיִשְׁעִי, הוּא בְּגַדֵי יִשְׁעַ הַנ"ל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: 'יִשְׁעוּ אֵל ה' אֶסְתַּפְּלוּתָא' (זִהְרֵה־קְרוֹשׁ חֶלֶק ב צ ע"ב). וְהוּא כ"ו בַּחֲיִנַת שֵׁם הַיְוִה בְּרוּךְ הוּא וְהוּא ת"ל שֶׁהַכֹּל פּוֹנֵין לוֹ וְתֵאֱבִין לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ וְזֶהוּ כּוֹת"ל, (י"ש לזִמֵּר רְמֹז לְכַתֵּל מַעֲרֵבִי שֶׁנִּשְׁאָר מִבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשׁוֹרֵה שֵׁם הַיְוִה בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא הַשְּׂכִינָה כִּידוּעַ וְעַן זִהְרֵה־קְרוֹשׁ חֶלֶק ב, דָּף קמ"ו עַן שָׁם):

ח וְעוֹד עֵצָה לְהַכְנִיעַת הַקְּלָפוֹת הַנ"ל שֶׁיִּשְׁמַח אֶת עַצְמוֹ וְיִגִּיל וְיִשְׁיֵשׁ בְּנִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה בְּמָה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזוּרַע יִשְׂרָאֵל לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּבְמָה שְׂזָכָה לְהַתְקַרֵּב לְאַנְשֵׁי אָמַת וְצַדִּיקֵי אָמַת הַמְּדַרְבִּינִין וּמְוֹלִיכִין אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הָאָמַת אֲשֶׁר עַל־יִדְיָוָה יְהִי אֵיךְ שִׁיְהִי־יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה טוֹבָה לְנַצְחָה. וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת מְשַׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת הַנ"ל שְׂבָכָל דְרָגָא וְנִכְנָס לְמִדְרַגָּה הַשְּׂנִיָּה כְּנ"ל:

קצור לקוטי מוהר"ן

רעיצא א - תורה כו

יום ח' לחודש

א הצדיק שמימית את עצמו ומוסר את עצמו בתפלתו וכן כל מי שמימית את עצמו על התפלה ידע שבמקום שנכנסין בו מחשבות זרות וצריך להעלותם בידוע, שם צריך לו למסר נפשו ביותר שעל-ידיה יעלה ניצוצי הקדשה:

רעיצא ב - תורה כז

א לפי השלום שבדור פן יכולין למשך את כל העולם לעבודתו ותברך לעבדו שכם אחד (צפניה ג' ט). כי על-ידי השלום שיש בין בני אדם הם מדרגים זה עם זה והם חוקרים זה עם זה מה הוא התכלית מכל העולם בלו ומהכליו. והם מסבירים זה לזה האמת שפוף כל סוף לא ישאר מהאדם פלום כי אם מה שהכין לעצמו לאחר מותו לעולם הנצחי כי אין מליון לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד' (אבות פרק ו'). ועל-ידיה משליך כל איש את שקר אילי כספו ומקרב את עצמו אל האמת וממשיך ופונה את עצמו להשם ותברך ולתורתו ועבודתו. אבל בשאין שלום מפל-שפון בשיש מחלקת חס ושלום אזי אין מתועדין יחד זה עם זה ואין מדרב אחר עם חברו מהתכלית. ואפלו בשמתועדים יחד לפעמים ומדרגים יחד אין נכנסין דבריו בלב חברו מחמת נצחון ומחלקת ושנאה וקנאה, כי מחלקת ונצחון אינו סובל האמת כמבאר בסיומן קכ"ב. נמצא שעקר התרחקות מהשם ותברך של רב בני-אדם היא על-ידי המחלקת שנתרבה עכשו בעוונותינו הרבים. המקום ירחם:

ב ועל-ידי תקון הברית זוכה להארת פנים להדרת פנים, דהינו שיוזכר חכמתו בתורה וידע לבארה ולדרשה יפה בשלש-עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. שזהו בחינת הדרת פנים (שפת קנ"ב)

בְּחִינַת: "וְהִדְרִתָּ פָּנַי זָקֵן" (וַיִּקְרָא י"ט ל) בְּחִינַת "שׁוֹפְרָה דִּיעֻקֵּב מְעִין שׁוֹפְרָה דְאֲדָם" (בְּכָא מְצִיא פ"ד). וְעַל־יְדֵי בְּחִינַת זָקֵן בְּחִינַת יַעֲקֹב זֹכֶה לְשָׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וַיִּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם" (בְּרֵאשִׁית ל"ג יח), וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה: 'שָׁלֵם בְּגוֹפוֹ וּבְמָמוֹנוֹ וּבְתוֹרָתוֹ' (שְׁבַת ל):

ג וְלִפֵּי הַזְּדֻכְכוֹת חֲכָמָתוֹ בְּשִׁלְשֵׁעֵשְׂרֵה מִדּוֹת הַנ"ל בֵּן זֹכֶה עַל־יְדֵיָהּ שִׁזְדַּבְּךָ קוֹל רְנָתוֹ. כִּי הַקּוֹל לִפֵּי הַחֲכָמָה שֶׁל דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה וְהַשְׁכָּל שֶׁל שְׁלֹשֵׁעֵשְׂרֵה מִדּוֹת שְׁדוּרֵשׁ בְּהֵן אֶת הַתּוֹרָה:

ד וּבְשִׁזְדַּבְּךָ קוֹלוֹ אֲזִי עַל־יְדֵי קוֹל רְנָתוֹ לְכַד בְּלֹא דְבוּר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָתוֹ וְעַל־יְדֵיָהּ זֹכֶה לְשָׁלוֹם וַיּוּכַל לְהַמְשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדָתוֹ יְתִבְרַךְ:

ה וְעַל־יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית זֹכֶה לְקוֹל שִׁזְדַּבְּךָ קוֹל רְנָתוֹ. וְעַקֵּב שִׁשְׁמֹר בְּרִיתוֹ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "רֵאשִׁית אֹנִי" (בְּרֵאשִׁית מ"ג ג) זֹכֶה לְקוֹל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כ"ז כב). וְאֲזִי עַל־יְדֵי שְׁמִיעַת קוֹל רְנָתוֹ וְנִגּוּנוֹ לְכַד הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ רוּאָה מִי שֶׁמִּצַּר לָנוּ וְאִיזָה עִבּוּ"ם מִהַשְׁבָּעִים לְשׁוֹן מִצַּר לָנוּ וּמוֹשִׁיעַ מִהַצָּרָה. עַל כֵּן כְּשִׁישׁ חֵם וְשָׁלוֹם אִיזָה גִזְרָה וְצָרָה לְיִשְׂרָאֵל מֵאִיזָה עִבּוּ"ם אֲזִי טוֹב לְנַגֵּן הַנְּגוּן שֶׁל אוֹתוֹ הַעִבּוּ"ם שֶׁמִּצַּר לָהֶם חֵם וְשָׁלוֹם וְהוּוּ: "בְּשִׁמְעוּ אֶת רְנָתָם" (תְּהִלִּים ק"ז מ) הִיגוּ רְנָה וְנִגּוּן שֶׁלָּהֶם כְּנ"ל. כִּי עַל־יְדֵי רְנָה וְנִגּוּן לְשֵׁם שְׁמַיִם יְכוּלִין לְעוֹרֵר רַחֲמָיו יְתִבְרַךְ שִׁירָאָה בְּצִרוּתֵינוּ שִׁישׁ לָנוּ מֵאוֹתָהּ הָאָמָה וַיּוֹשִׁיעֵנוּ מֵהֶם:

ו וְעַל־יְדֵי תִקּוּן הַקּוֹל הַנ"ל זֹכֵין לְשָׁלוֹם בְּכִינַת: "שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים א' א) לְמַלְךְ שְׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ. וּבְשִׁבּוֹל זֶה תִּכְף אַחַר קוֹל רְנָה שֶׁל שִׁירַת הַיָּם זְכוּ לְשִׁבַת שָׁלוֹם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וַיִּבֹאוּ מִרְתָּה" (שְׁמוֹת מ"ו כג) וְשִׁבַת בְּמִרְה נְצַטְווּ (סְנִהֲרִין נו) וְהוּוּ: "וַיִּתְעַן לָהֶם מִרְיָם שְׁאִירוֹ לָהּ" (שְׁמוֹת שָׁם כא) רֵאשִׁי־תִבּוֹת שָׁלוֹם שְׁעַל־יְדֵי שִׁירָה זְכוּ לְשָׁלוֹם (עַן זִה־הַקְּדוּשׁ חֲלָק ג' קע"ו):

קצור לקוטי מוהר"ן

ו וְדוֹקָא בְּמֵרָה קָבְלוּ שֶׁבֶת שְׁלוֹם כִּי דָרַךְ הַשְּׁלוֹם לְהִתְלַבֵּשׁ בְּמִרְרוֹת
 בְּבַחֲנִינֵי: "הִנֵּה לְשֵׁלוֹם מֵר לִי מֵר" (ישעיה ל"ח ז). כְּמוֹ שֶׁכָּל
 הַרְפוּאוֹת הֵם סָמִים מְרִים בְּן הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא רְפוּאָה לְכָל הַדְּבָרִים
 בְּבַחֲנִינֵי: "שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאֲתִיו" (שם נ"ז יט) וְדָרְכוּ
 לְהִתְלַבֵּשׁ בְּמִרְרוֹת. כִּי כָּל הַחֲלָשׁוֹת רַחֲמָנָא לְצַלֵּן הֵם בַּחֲנִינֵי מַחֲלָקֵי,
 שֵׁישׁ מַחֲלָקֵי בֵּין הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת שֶׁאֶחָד מֵתַנְגְּבֵר עַל חֵבְרוֹ וְצָרִיךְ
 לְרְאוֹת שִׁיחֵיהָ לוֹ שְׁלוֹם, שֶׁהוּא הַרְפוּאָה, וְכֵן חוֹלֵי הַנֶּפֶשׁ הוּא בַּחֲנִינֵי
 מַחֲלָקֵי, שֵׁישׁ מַחֲלָקֵי בֵּין הַנִּשְׁמָה וְהַגּוּף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים ל"ח ד):
 "אֵין שְׁלוֹם בְּעַצְמֵי מִפְּנֵי חֲטָאֵי", וְצָרִיכִין לְקַבֵּל רְפוּאוֹת עַל־יְדֵי מִרְרוֹת,
 וְלַפְעָמִים הַחֲלָשָׁה גּוֹבֶרֶת כִּלְכַף עַד שֶׁאֵין יִכְלֹת בְּיַד הַחוֹלָה לְסַבֵּל
 מִרְרוֹת הַרְפוּאוֹת, וְאִזּוֹ מוֹשְׁכִים הַרּוֹפְאִים אֶת יְדֵיהֶם מִן הַחוֹלָה וּמֵיֵאֱשִׁים
 אוֹתוֹ. בְּן כִּשְׁעוֹנוֹת שֶׁהֵם חוֹלֵי הַנֶּפֶשׁ גּוֹבְרִים מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֵין אֵין
 יְכוּל לְסַבֵּל מִרְרוֹת הַרְפוּאוֹת, וְאִזּוֹ הֵיךְ כְּמַעֲט אָפֶס תְּקוּהָ חָס וְשְׁלוֹם,
 אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים, וּכְשֶׁרְוָאָה בְּאָדָם שֶׁחָפֵץ לְשׁוּב אֵלָיו
 יִתְבַּרַךְ, אֲבָל אֵין בּוֹ כַח לְסַבֵּל מִרְרוֹת הַרְפוּאוֹת, אֵין הוּא יִתְבַּרַךְ מֵרַחֵם
 עָלָיו וּמְשַׁלֵּיךְ כָּל חֲטָאֵי אַחַר כְּתַפּוּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַרֵּף לְסַבֵּל מִרְרוֹת
 הַרְבֵּה בְּשִׁבִיל רְפוּאוֹת, רַק כְּפִי יְכַלֵּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֲצֵל חֻזְקֵיהָ הַמְּלָךְ,
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁשִּׁבַּח עַל זֶה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּפָסוּק הַנִּלְ: הִנֵּה
 לְשֵׁלוֹם וְכו', "וְהִשְׁלַכְתָּ אַחַר גֵּוֶךְ כָּל חֲטָאֵי" (ישעיה ל"ח ז). וּמִזֵּה יִבִּין כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּעַצְמוֹ מִי שְׁרוּצָה לְחוּם עַל חַיּוֹ וְחָפֵץ לְשׁוּב לְהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ.
 כִּי עַל־פִּי רַב כְּשֶׁמִּתְחִיל לְכַנֵּס מַעֲט בְּדַרְכֵי הַפְּשִׁיִּים וְלַהֲתַקְרֵב לְהֵשֵׁם
 יִתְבַּרַךְ אֵין בָּאִים עָלָיו מִנִּיעוֹת וְיִסּוּרִים הַרְבֵּה מִכְּפֵה צַדִּים כָּל אֶחָד
 כְּפִי עֲנִינוֹ, וְגִדְמָה לוֹ לַפְעָמִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל מִרְרוֹת וְיִסּוּרִים
 וּמִנִּיעוֹת כְּאֵלֶּה וַיֵּשׁ שֶׁנִּפְּלוּ מִחֲמַת זֶה וְחִזְרוּ וְנִתְרַחְקוּ רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. אֲבָל
 הַחֲפֵץ בְּאֵמַת צָרִיךְ שִׁידַע וַיֵּאֱמִין שֶׁכָּל הַמִּרְרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמִּנִּיעוֹת
 הַבָּאִים עָלָיו הֵבֵל בְּחֶסֶד גָּדוֹל. כִּי לְפִי עוֹנוֹתָיו הִרְבִּים הֵיךְ צָרִיךְ לְסַבֵּל

מְרִירוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּשִׁבִיל רְפוּאָתוֹ שְׁלֵא הָיָה בְּכַחוֹ בְּשׁוּם אִפְּן לְסַבֵּל וְהָיָה נֶאֱבָד תְּקוּנָתוֹ חֵם וְשְׁלוֹם בְּנִ"ל. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְרַחֵם עָלָיו וְאֵינוֹ שׁוֹלַח לוֹ מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים כִּי אִם כְּפִי יִכְלָתוֹ וְזֹאת הַמְרִירוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּיָדָיו הוּא צְרִיךְ לְסַבֵּל וּבְיָדָיו יֵשׁ בְּכַחוֹ לְסַבֵּל. כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אֵינוֹ שׁוֹלַח עַל שׁוּם אָדָם מְרִירוֹת וּמְנִיעוֹת שְׂאֵי אִפְשָׁר לְסַבֵּלם וּלְשַׁבְּרָם אֶף־עַל־פִּי שְׁלִפִי מַעֲשִׂיו הָיָה מְגִיעַ לוֹ כֶּךָ בְּנִ"ל:

ח וְשְׁלוֹם הַנִּ"ל שְׁצָרִיכִים לְזִכּוֹן בְּגוּפוֹ הוּא בְּאַרְבַּע מְרוֹת שְׁלֵא תִתְגַּבֵּר אַחַת עַל חֲבֵרָתָהּ. וְשְׁלוֹם בְּמִמּוֹנוֹ שְׁלֵא יִהְיֶה בָּא זֶה וְאֲכַל אֶת זֶה כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ, וְכַרְוֹנִם לְבִרְכָה (פְּתוּחוֹת ס"ו): וְשְׁלוֹם בְּתוֹרָתוֹ בְּלֵא קִשְׁיוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מְרִיבוֹת בְּנִ"ל (עַן סִימָן כ). וְאֵן זִכְרִים שִׁיתְקַיֵּם: "וַיְכַא יַעֲקֹב שְׁלֵם עֵיר שְׁכָם" לְאַתְעֲרוּתָא שֶׁל בְּחִינַת: "לְעַבְדוֹ שְׁכָם אַחַד" (צַפְנִיָּה ג' ט) עַל־יְדֵי הַשְׁלוֹם:

ט וְלִזְמַן הַבְּחִינָה לְהַכִּיָּא כָּל הָעוֹלָם לְקָרָא כְּלָם בְּשֵׁם ה' (שֵׁם) אִי אִפְשָׁר לְזִכּוֹן כִּי אִם עַל־יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית. וּבְשִׁרְוֹאָה אָדָם שְׁבָאִים עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ הַרְהוּרֵי זְנוּת וְהוּא מְשַׁבֵּר תְּאוּתוֹ וּמְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֵם זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ וְתִקּוּנוֹ עַל פְּגַם הַבְּרִית שֶׁפָּגַם מִקֶּדֶם כָּל אַחַד כְּפִי עֲנִינוֹ, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבַת הַמְשַׁקֵּל מִפּוֹשֵׁ. עַל כֵּן אֵל יִפַּל בְּדַעְתּוֹ בְּשִׁרְוֹאָה שְׁמִתְגַּבְּרִין עָלָיו הַרְהוּרִים רָעִים וּמְגַנִּים מְאֹד, כִּי אֲדַרְבֵּה זֶה דִּיקָא תִקּוּנוֹ וְתְשׁוּבָתוֹ. כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה שְׁבָאִים עָלָיו אֵלוֹ הַרְהוּרִים וְהוּא מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא הוּא עֵקֶר תִּקּוּנוֹ וְתְשׁוּבָתוֹ בְּנִ"ל. וְכֹה הוּא מוֹצִיא נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית וְאֵין זִכְרָה לְתִקּוּן הַבְּרִית וְזִכְרָה לְזִכְרָה הַחֲכָמָה וְהַקּוֹל בְּנִ"ל. וְזִכְרָה לְשְׁלוֹם בְּנִ"ל שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעַבְדוּתוֹ יִתְבַּרְךָ:

קצור לקוטי מוהר"ן

בני לן ביתא – תורה כח

א **הַמִּתְנַגְדִּים** וְהַמְכַּוִּים וְהַמְחַרְפִּים יֵרְאֵי הַשֵּׁם זֶה מַחֲמַת שְׁמֻקְבָּלִים
 תּוֹרָה מִתְלַמְדֵי־חֻכְמַיִם שְׂאִינֵם בְּשָׂרִים שֶׁהֵם נִקְרָאִים
 שְׂדִין יְהוּדָאִין (עַן וְהִתְקַדּוּשׁ חֶלֶק ג' רנ"א). כִּי הַתְלַמְדֵי־חֻכְמַיִם שְׂדִין יְהוּדָאִין
 מְקַבְּלִים תּוֹרַתָם מִהַשְׂדִּין שֵׁישׁ לָהֶם תּוֹרָה נְפֹלָה מֵאֲלֵפִין נְפֹלִין. וּבְאֲלֵפִין
 אֵלּוּ כְּתוּב בְּשִׁלְמוֹה: "וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמוּשָׁה וְאֶלֶף"
 (מְלָכִים־א ה' יב) כִּי שְׁלְמוֹה זָכָה לָהֶם בְּקִדְשָׁה. אֲבָל הַתְלַמְדֵי־חֻכְמַיִם הֵנּ"ל
 מְקַבְּלִין מֵהֶם דֶּרֶךְ הַקְּלָפוֹת וּבְשִׁבִיל זֶה דֶּרֶכָם לֹמֵר תְּמִיד דְּרוּשִׁים
 נִפְלְאִים שְׁנֹתְקָבָלִים לִפְנֵי הַהֲמוֹן עִם וְכָל דִּבּוּרֵיהֶם דֶּרֶךְ מִשָּׁל וּמְלִיצָה
 וּמַעֲמִים נִפְלְאִים. אֲבָל אֵין מְקַבְּלִים שׁוֹם תּוֹעֵלַת מֵהֶם כִּי תּוֹרַתָם שֶׁל
 הַתְלַמְדֵי־חֻכְמַיִם הֵנּ"ל אֵין לָהּ כַּח לְהַדְרִיךְ אֶת הָעַם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב,
 אֲדַרְבָּה עַל־יְדֵי תּוֹרַתָם נּוֹפְלִים בְּנֵי אֲדָם בְּכַפִּירוֹת גְּדוֹלוֹת. וְעַל־יְדֵיהֶם
 אֵין מְקַיְּמִים מַה שְּׁכְּתוּב: "וְאֵת יֵרְאֵי ה' יִכְבֵּד" (תְּהִלִּים ט"ו ד) כִּי אִם
 אֲדַרְבָּה מְחַרְפִּין וּמְבִשְׂלִין אוֹתָם וְכָל הַהִתְנַגְּדוֹת בָּא מֵהֶם. עַל כֵּן צְרִיכִין
 לְהַתְּרַחַק מְאֹד מִלְשֻׁמַּע תּוֹרָה מִתְלַמְדֵי־חֻכְמַיִם שְׂאִינֵם הַגּוֹנִים כֵּנּ"ל
 (כַּמֵּאֵר חֻכְמַיִנו זְכוּרָם לְכַרְכָּה, חֲגִיגָה ט"ו מוֹעֵד קָטָן י"ז תַּעֲנִית ז):

ב **וְעֵצָה** וְתַקּוּן לָזֶה הִיא בְּחִינַת תּוֹלַע בְּחִינַת אֱמוּנָה כְּמוֹ שְׁכְּתוּב:
 "הָאֱמִנִים עָלֵי תוֹלַע" (איכה ד' ה) וְהוּא בְּחִינַת אֲבִרָהּ שֶׁהוּא
 בְּחִינַת חֶסֶד בְּחִינַת אֱמוּנָה בְּבְחִינַת: "וְחֶסְדִּי לֹא אֶפִיר מֵעַמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּר
 בְּאֱמוּנָתִי" (תְּהִלִּים פ"ט לד). כִּי עַל־יְדֵי אֱמוּנָה בְּחִינַת יָמִין מִתְנַבֵּר עַל
 אוֹיְבָיו בְּבְחִינַת: "בְּנִבְאוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ" (תְּהִלִּים כ' ז) וּמְנַצֵּחַ אֶת הַמִּתְנַגְּדִים
 וּמְשַׁבֵּר וּמְכַטֵּל הָעֲבוּדָה־זָרָה וְהַכְּפִירוֹת וְהַבְּיוֹנוֹת הַפְּאִים מֵהֶם:

ג **וְלְבוֹא** לְחֶסֶד הֵנּ"ל בְּחִינַת אֱמוּנָה אֵי אֶפְשָׁר אֶלֶּא עַל־יְדֵי הַכְּנַסַּת
 אוֹרְחִים תְּלַמְדֵי־חֻכְמַיִם צְדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. כִּי אִמְרוּ חֻכְמַיִנו,
 זְכוּרָם לְכַרְכָּה (פְּרָכּוֹת יו"ד) עַל פְּסוּק: "אִישׁ קָדוֹשׁ עִבְרָ עֲלֵינוּ תְּמִיד"

(מלְכִיס־ב ד' ט) ש'המכנים אורחים תלמידי־חכמים אמתיים לתוך ביתו כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב תְּמִידִים'. וְבוֹהַּ הַשְּׂמוּשׁ שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וּמִשְׁמִשֵּׁם זֹכֶה לְחֶסֶד הַנִּל, וּכְמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: 'שְׁעַל־יְדֵי שְׂמוּשׁ תְּלַמְדֵי־חֲכָמִים זֹכִים לְחֶסֶד' (פְּתוּבוֹת צ"ו). וּבְשִׁבִיל זֶה הָיָה הַתְּמִיד כְּבֵשׁ פִּי מִמְּנוּ נִתְקַנּוּ הָאֱלָפִין בְּבַחֲיִנַת: "וְאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אֱלוֹף" (יְרֵמְיָה י"א יט), וְזֶה בְּחִינַת כְּבֵשׁ שְׂכָבוֹשׁ תַּחַת יַד רַבּוֹ וּמִשְׁמִשּׁוֹ. וְזֶה "תְּמִיד" גִּימַטְרִיא אַרְבַּע פְּעֻמִּים אֶלֶף שֶׁהוּא תְּקוּן הָאֱלָפִין הַנִּל:

ד וְזֶהוּ בְּחִינַת: "וְאֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפַת אָדָם וּבְזוּי עָם" (תְּהִלִּים כ"ב ז) כִּי לְחֲרַפּוֹת וּבְזוּיוֹנוֹת הַנִּל תְּתַקֵּן וְהַסְגִּילָה לָזֶה הוּא בְּחִינַת תּוֹלַעַת הַנִּל וְלִכְבֹּל אֶת עַצְמוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְנַבְּרִין עַל הַמְּתַנַּגְּדִים וּמִכְבֻּלֵין הַכְּפִירוֹת וְהַמִּינּוֹת הַבְּאִים מֵהֶם, וְעַל־יְדֵי שִׂיכְנִים תְּלַמְדֵי־חֲכָמִים צְדִיקִים לְבִיתוֹ זֹכֶה לְחֶסֶד בְּחִינַת תּוֹלַעַת שְׂפָקְדָשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלַת תְּמִיד וְזֹכֶה לְתַקֵּן וְלַהֲעֵלוֹת הַטּוֹב הַנִּגּוּן בְּתוֹרַתוֹ שֶׁל הַתְּלַמְדֵי־חֲכָם שֶׁד יְהוּדֵי וּלְבַרְרוֹ וְלַהֲשַׁלֵּךְ הָרַע וְהַקְּלָפוֹת מִמְּנוּ:

הַי גְּבֵרָא דְאִזְל בְּעֵי אַתְתָּא - כַּס

א דְּבֹר שְׂאִינוּ נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל אִינוּ נִקְרָא דְּבֹר כֻּלָּל. וְתַקֵּן הַדְּבֹר שִׁיחִיהַ נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל הוּא עַל־יְדֵי הַשִּׁבְחָה שְׂמִשְׁבַּחִין אֶת הַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִים. וְזֶה הוּא תְּקוּן כֻּלְלִי לְהַדְּבֹר:

ב וְכֵן כְּשֶׁהַדְּבֹר בְּלֹא דַעַת אִזִּי אִין בּוֹ טוֹב וְאִזִּי אִינוּ נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל. וְעַל־יְדֵי שִׁבְחָה הַצְּדִיקִים עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַמֵּם הַדַּעַת וְעַל־יְדֵי־זֶה מַעֲלִין טוֹב בְּהַדְּבֹר וְאִזִּי מִקְבְּלִין הַדְּבֹר מֵהַדַּעַת וְיֵשׁ בּוֹ טוֹב, וְטוֹב הַכֹּל חַפְצִים וְעַל כֵּן אִזִּי הַדְּבֹר נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל:

ג וְתַקֵּן הַדְּבֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פֶּה זֶה בְּחִינַת בְּנָדִים לְבָנִים (קֹהֶלֶת ט' ח), שְׁצַרִּיד לְשֹׁמֵר מְאֹד אֶת הַבְּנָדִים שְׂלֹא יִבְזֶה אוֹתָם רַק

קצור לקוטי מוהר"ן

לשמרן כראוי מפתמים ולכלוד. כי הבגדים הם בחינת מלכות בחינת מלך הכבוד כי רבי יוחנן קרא למאניה מכבודתא' (שבת ק"ג). והמבזה אותם נמצא שהוא כמודר במלכות ואז דינא דמלכותא דן אותו. וכל מי שהוא גדול יותר צריך לשמר את הבגדים ביותר כי מדקדקין עמו יותר. ועל פן תלמיד-חכם שנמצא רכב על בגדיו חייב מיתה רחמנא לצלן (שבת ק"ו):

ד ועל-ידי שאינו שומר את הבגדים ונמצא עליהם פתמים על-ידיה עושה חס ושלום פרוד בין קדשא בריך הוא ושכינתה יתברך. ואז שולמת חס ושלום שפחה בישא שהיא מלכות הרשעה וגורם דם נדה חס ושלום להשכינה שעל-ידיה פרנסתו במרח ובכבודות:

ה והרשעים בעוונותיהם לפי הלא תעשה שעוברים חס ושלום פן מעוררין וגורמין דם נדה להשכינה וגורמין אפרשותא בין קדשא בריך הוא ושכינתה חס ושלום. ולתקן כל העברות בפרטיות הם רבים מאד וכבד על האדם ואי אפשר לתקן אותם כי יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו ולא. על פן צריך לתקן תקון הכללי שהוא תקון הברית ועל-ידיה יתקנו ממילא כל הלאוין שעבר. ואפלו למקומות הצרים והדקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון על-ידי תקון הכללי זורק תקונים גם לשם:

ו ועל-ידי תקון הכללי שהוא תקון הברית נתרוממין המחין. כי עקר תקון הדעת הוא כפי תקון הברית ועקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים היא על-ידי שמירת הברית ותקונו:

ז ובזה תלויה פרנסה בלי מרח שעל-ידי תקון הברית זוכה לבחינת מן בחינת לחם מן השמים. כי פרנסה במרחא וכבודות היא מחמת שלא תקון תקון הכללי (עני זהרהקדוש חלק ג רמ"ד ע"א):

ח וְכָל זְמַן שְׁלֵא תַקֵּן תַּקֵּן הַכְּלָלִי אִו הַדְּבוּר אִסּוּר בְּבַחֲנֵינָא: "נְאֻלְמַתִּי דוּמִיָּה" (תהלים ל"א ג), שְׁעַל־יְדֵי־זָה הַשְּׂכִינָה בְּבַחֲנֵינָא דָם נָדָה חָס וְשְׁלוֹם שְׁמַמְאֵלוּ הַדְּמִים נַעֲשֶׂה בְּחֵינָת דוּמִיָּה. כִּי עֵקֶר הַדְּבוּר תְּלוּי בְּתַקֵּן הַבְּרִית בְּבַחֲנֵינָא: "וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ" (דברים ד' יג), וְאִו אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר וּלְגַלּוֹת תּוֹרָה. וּמִי שְׁהוּא מְדַבֵּר אִו הוּא עוֹבֵר עַל "לֹא תִלְךְ רַכִּיל בְּעַמֶּךָ" (ויקרא י"ט טו) שְׁהוּא הוֹלֵךְ רַכִּיל מִגְּלָה סוּד (משלי י"א יג). אֲבָל עַל־יְדֵי תַקֵּן הַכְּלָלִי הַדְּבוּר מֵתָר וִיכּוּלִין לִפְתּוֹחַ פֶּה בְּדְבוּרִים הַמְּאִירִים בַּתּוֹרָה:

ט וְעַל־יְדֵי פָגַם הַבְּרִית בְּא חָלִי נוֹפֵל רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן וְעַל־יְדֵי תַקֵּן הַבְּרִית נִתְרַפָּא מַחֻלָּאת הַנְּפִילָה:

י וּבְשֵׁאִין תַּקֵּן הַכְּלָלִי בְּשִׁלְמוֹת צְרִיךְ לְהִרְחִיק אֶת עַצְמוֹ מִשְׁתֵּית הַיַּיִן כִּי עַל־יְדֵי־זָה בָּאִים כָּל הַעֲבֵרוֹת חָס וְשְׁלוֹם. גַּם מִזִּיק לְפָרְנֶסָה וְנַעֲשֶׂה רֵשׁ, אֲבָל מִי שְׁזוֹכֶה לְתַקֵּן הַכְּלָלִי אִו אֶדְרְבָּה מְרִים אֶת הַמַּחֲזִין עַל־יְדֵי שְׁתֵּיתוֹ וּמִתַּקֵּן תַּקֵּן הַכְּלָלִי בְּיֹזֶהר:

יא וּמִי שְׁאִינוּ עוֹשֶׂה מִשְׂא וּמִתֵּן בְּאִמוּנָה וְהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאוּת מְמוּן וְגוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ אִו הוּא מַעוֹרֵר וְגוֹרֵם חָס וְשְׁלוֹם, דָּם נָדָה לְהַשְׂכִּינָה בְּבַחֲנֵינָא פָּגַם הַבְּרִית וְאִין לוֹ פָּרְנֶסָה חָס וְשְׁלוֹם:

יב וְזָה עֵקֶר תַּקֵּן שֶׁל הַמִּשְׂא וּמִתֵּן שְׁיַכּוּן בְּכָל הַלּוּף וְהַלּוּף וּבְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁהוּא הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַמִּשְׂא־וּמִתֵּן, שְׂכוּנָתוֹ הוּא כְּדֵי שְׁרִיחַ כְּדֵי שְׁתֵּית צְדָקָה וְזֶה בְּחֵינָת תַּקֵּן הַכְּלָלִי שֶׁל הַמִּשְׂא וּמִתֵּן. כִּי הַצְּדָקָה הִיא בְּחֵינָת כְּלָלִית הַגִּידִין בְּבַחֲנֵינָא: "וַרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה" (הושע י' יב) בְּבַחֲנֵינָא זֶרַע גָּד הוּא טָפָה חוֹרְתָא (תְּקוּנִים ג"ב ע"ב) בְּחֵינָת תַּקֵּן הַבְּרִית כִּי עַל־יְדֵי צְדָקָה נִתְרוֹמְמִין הַמַּחֲזִין וַיֵּשׁ לוֹ פָּרְנֶסָה:

יג וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי צְדָקָה יְכּוּלִין לְדַבֵּר דְּבוּרִים הַמְּאִירִים בַּתּוֹרָה בְּחֵינָת שְׁמַמְרוּ חֲכְמִינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: "כְּפִיד - זוֹ צְדָקָה" (ראש־הַשָּׁנָה ז)

קצור לקוטי מוהר"ן

שהוא בבחינת: "יצדיק חונן ונותן" (תהלים ל"ז כא), בחינת קצת הפריה
שהוא הצדיק השומר הפריה:

ד והכלל בכל הדברים הוא בן שצדיק לתקן כל דבר עלידי תקון
הכללי השדך לו תחלה בדי לתקן ולרומם המוח להמשיך
משם לבגונית לתקן וללבן כל הפגמים. וזה אי אפשר כי אם עלידי
תקון הכללי השדך לו, כגון משא ומתן עלידי צדקה וכנ"ל שעלידידייה
נתרוממין המחין ועלידידייה נתקן הכל ממיילא. שעלידי תקון הכללי של
כל הדברים מרים את המוח שמשם נמשך כל הלבגונית בחינת: "וגזלים
מן לבנון" - מן לבנא דמחא (והרהקדוש חלק ג רל"ה): ועלידידייה ממיילא
יתקן הכל בפרט:

טו ואשה שדמיה מרבין ואין לה וסת אף-על-פי שהיין מויק לה שהוא
בחינת התגברות הדמים כנ"ל (אות י) עם כל זה רפואתה
עלידי יין שהסתכל בו צדיק אמתי. כי עיניו הקדושים הם בחינת
שערות בחינת מותרי מחין הקדושים שלו שעלידידייה ממשיך לבגונית
להלבין הדמים הנ"ל בחינת דם נדה ונתתקן עלידי זה:

טז והמחשבה שבמח היא כפי המדות שבאדם שכפי המדה שהאדם
אוחז בה בן חולפין ועוברין עליו המחשבות שבמח.
וזה בחינת: "שבע מחלפות ראשו" (שופטים ט"ז ט) והם בחינת המחין כי
השערות הם בחינת מותרי מחין כנ"ל בחינת שבע מדות שעוברין
במחשבה שבמח וכשפוגמין בשערות נפגם הראיה שהיא שבעה גלדי
עינא (בהקדמת תקונים י"ב), וכן להפך עלידי תקון שבעה גלדי עינא
מתקנין פגם השבע מחלפות ראשו שהם השערות בבחינת תקון המחין
כנ"ל:

מישׂרא דְסַבִּינא - ל

יום ט' לחודש

א הַשְׁגָּת אֱלֻקוֹת אִי אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג כִּי אִם עַל־יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים מַעֲלָה לְעֹלָל מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכְל תַּחְתּוֹן. כְּמוֹ הַמְלַמֵּד שְׂמֻצִיעַ לְתַלְמִידוֹ מִתַּחֲלָה הַקְדָּמוֹת וְשִׁכְלִיּוֹת קַטְנוֹת כְּדֵי לְהַבִּינּוּ עַל־יְדֵיזוֹה הַמְכוּן שֶׁהוּא שִׁכְל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחֹזֵר וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד וּלְהַתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה שְׂזִיכָה לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת שְׂיִהְיֶה רַבִּי הַגּוֹן וּמְלַמֵּד גָּדוֹל וְנוֹרָא כּוֹה שְׂיִהְיֶה גָדוֹל בְּמַעֲלָה כָּל כֶּף, שְׂיִוִּכַל לְהֵאִיר וּלְהַכְנִים בּוֹ וּלְהַבִּינּוּ שִׁכְל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל כּוֹה, דְּהֵינּוּ הַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת שְׁזָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית:

ב וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ אַחַר הַרְבֵּי הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר*. כִּי צָרִיכִין לָזֶה רַבִּי גָדוֹל מְאֹד שְׂיִוִּכַל לְהַסְבִּיר שִׁכְל הַגְּדוֹל שֶׁל הַשְׁגָּת אֱלֻקוֹת וּלְהֵאִיר גַּם בּוֹ. וְכָל מַה שֶׁהוּא קָמֵן בְּיוֹתֵר וּמְרַחֵק בְּיוֹתֵר מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא צָרִיךְ רַבִּי גָדוֹל בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיוּ מִשְׁקַעִים בְּאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי טְמֵאָה הָיוּ צָרִיכִים רַבִּי גָדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד דְּהֵינּוּ מִזְּשֶׁה רַבְּנֵנוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם. כִּי כָּל מַה שֶׁהַחֹלָה נַחֲלָה בְּיוֹתֵר צָרִיךְ רוֹפֵא גָדוֹל בְּיוֹתֵר. עַל כֵּן לֹא תִמְעָה לֹאמֹר דֵּי לִי אִם אֶהְיֶה מְקַרֵּב אֶצֶל אִישׁ כֶּשֶׁר פְּשוֹט הַמְּחֻזָּק בְּיִרְאַת הַשֵּׁם וְנִכְבָּד קִצְתָּ, וְלָמָּה לִי לְבַקֵּשׁ גְּדוֹלוֹת וּלְחֹזֵר אַחַר הַצְּדִיק הַגָּדוֹל דִּיקָא, הַלְּוָא שְׂאֵהְיֶה מִתַּחֲלָה כְּמוֹ אִישׁ כֶּשֶׁר הָיָה (כְּמוֹ שְׂמוּעִין כּוֹה

* אִמֵּר הַפְּעֻתִיק, עֲנֵן סְנֵהֲרִין ל"ב, תַּנּוּ רַבְּנֵן צְדָק צְדָק תְּרִדוּף הַלֵּךְ אַחַר הַבֵּית־דִּין יָפָה אַחַר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר לֵלֵד אַחַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְבַאִי לְבָרוּר חֵיל, וּפְרַשׁ מִהַרְשָׁ"א - הַבֵּית־דִּין הִיפָּה שְׂבֵאוֹתוֹ הַדּוֹר. וְיָדוּעַ כִּי הֵם הָיוּ הַיְחִידִים בְּדוֹרוֹתֵיהֶם כִּי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְבַאִי הָיָה נִשְׂאִי וְרֵאשׁ הַסְּנֵהֲרֵי גְדוֹלָה כְּפֹסֵק בְּסִפְרֵי יוֹחָסִין דָּף י"ב וְשֵׁם דָּף ל"ה. וְכֵן רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל הָיָה הָיָה הַתַּלְמִיד הַגָּדוֹל שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְבַאִי כְּפֹסֵק בְּסִפְרֵי כ"ח ע"א שִׁכְל הַהֲנַחְגוֹת שְׂנֵהג רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְבַאִי שֶׁלֹּא שָׁח שִׁחַת חֵילִין וְלֹא הַלֵּךְ ד' אַמּוֹת בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא תַפְלִין וְכו'. הָיָה גַם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר תַּלְמִידוֹ נוֹהֵג אַחֲרָיו. וְעַן בְּאוֹר הַחַיִּים עַל פְּסוֹק זֶה שֶׁפָּרַשׁ שְׂבֵא לְהוֹדוֹר הָעַם לְחֹזֵר אַחַר הַחֻמְבִּים הַמְּפֻלְגִים בְּיוֹתֵר שְׂבֵהֶם וְלֹא לְהַסְתַּפֵּק בְּקַטְנִים כִּי אִם לְחֹזֵר וּלְהַטְרִיחַ כְּעַל מְנוֹי הַדְּיָנִים אַחַר הַיּוֹתֵר רְאוּיִים מֵהֶם.

קצור לקוטי מוהר"ן

כמה אנשים) אל תטעה לומר בן, כי אדרבה כל אחד כפי מה שיודע בנפשו גדל פחיתותו וגדל רחוקו שנתרחק מאד מהישם יתברך כמו בן הוא צריך דיקא להתקרב להרבי האמת הגדול במעלה ביותר הרופא לנפשו. הגדול מאד ביותר שיהיה אמן נפלא כזה שיוכל להלביש שכל עליון כזה דהינו השגת אלקותו יתברך שמו לקמן ומרחק כמותו:

ג וזה בחינת שערות שהארות המחין יוצאין בהשערות, כי השכל העליון שהוא השגת אלקות הוא מתלבש בשכל התחתון. ואלו השערות הן בחינת שעורא דאתון דאורייתא (תקון ע). כי המצוות הם חכמת הבורא יתברך שמו כי כל מצוה ומצוה יש לה שעורים אחרים וגבולים ואותיות ותבות וענינים שהם צמצומים שמצמצם בהם חכמתו יתברך שמו שזה בחינת התלבשות הנ"ל להשיג על ידם השגת אלקותו יתברך, וכל אות ואות שפתורה וכל מצוה היא בחינת צמצום הנ"ל. על בן עלידי התורה והמצוות ממשיכין השגת אלקותו יתברך*:

ד ולזכות לשכל התחתון הנ"ל אי אפשר כי אם עלידי שיהיה שונא בצע שישנא את הממון בתכלית השנאה. כי השכל התחתון הוא בחינת שערא אכמא (תקון ע) בחינת בת עין דהינו השחור שבעין בחינת: "שחורה אני ונאורה" (שיר השירים א' ה). כי השחורות הוא מקבץ ומצמצם כל הדברים הגדולים ונכללין ונראין בתוכו ועלידיהו רואין ומשיגין הדבר שרואין. בן השכל הזה הוא בחינת שחרות שמצמצם בו נאורה ויפי שבשכל העליון הנ"ל. ושערא אכמא וכן שונא בצע הוא מסטרא דמלכותא כי השכל התחתון הוא בחינת מלכות שהוא בחינת חכמה תתאה שבכל עולם ועולם שהוא מנהיג אותו העולם. אבל על ידי אהבת ממון הוא נופל לאכמא דסטרא אחרא בחינת (תקון ע):

* אמר המעתיק, והו' לשון המשנה חגיגה סוף פרק א' הלכות שבת חגיגות והמעילות הרי הם כהררים התלויים בשערה. ופרש רבנו עובדיה מפרשנרא: שהן תלויות ברקו במקרא מעט כהר התלוי בשערות הראש עד כאן לשונו.

מישראל דסכינא - ל

צט

שבתאי פתיא אכמא (פרוש פלי הרם שחר) מרה שחורה בחינת: "בעצבון תאכלנה" (בראשית ג' יז) ונופל מזה השכל לשמות וכסילות ועצבות. והקלפות והספרא אחרא מסבבין אותו בסבובין דספרא אחרא בחינת: "שמו העם ולקטו" (במדבר י"א ח) 'ב'שמותא' (והרבהדוש חלק ב ס"ב ס"ג) להפך מהחכמה הנ"ל שמשבב והולך אחר הממון:

ה וכל אחד לפי בחינת החכמה תתאה שיש לו כי יש בכל אחד ואחד בחינת מלכות בחינת חכמה תתאה בן צריך להמשיך לתוכה חיות. ועקר החיות הוא מאור הפנים בחינת: "באור פני מלך חיים" (משלי ט"ז טו). על בן נצטוינו "ש'לש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך" (דברים ט"ז טז) בשביל לקבל אור הפנים המאיר בש'לש רגלים, שעל-ידיה מתיין את השכל הנ"ל שעל ידו באים להשגת אלקות. ועל-ידי השמחה בש'לש רגלים זוכין לאור הפנים כי עקר אור הפנים הוא שמחה כמו שכתוב: "לב שמח יטב פנים" (משלי ט"ז יג):

ו וכפי מה שמרביין לעשות מצוות בכל השנה בן זוכין לשמחה בש'לש רגלים כי עקר השמחה היא מן המצוות. ועקר השמחה היא בלב כי כל אחד כפי מה דמשער בלבה גדלת הבורא יתברך ויחודו ואהדותו יתברך שמו ראוי לו לשמח מאד בכל מצוה ומצוה שעושה, שזוכה לעשות רצון השם יתברך הבורא היחיד הקדמון הנצחי יתברך שמו לנצח. ועקר השמחה של כל המצוות שעושים בכל השנה היא בלב כמו שכתוב: "נתת שמחה בלבי" (תהלים ד' ח). והלב של כל השנה הם הש'לש רגלים בחינת: "אלה מועדי ה'" (ויקרא כ"ג ד) ראשי-תבות אמ"י שהיא 'אם לבינה ובינה לבא' והשמחה הנ"ל מתקבץ אל הלב שהם הש'לש רגלים ועל בן הם ימי שמחה. וצריך כל אחד להתגבר מאד להמשיך על עצמו השמחה הקדושה הזאת של המצוות שהוא שמחת יום-טוב בכל השנה בלה. מפל-שכן וכל-שכן ביום טוב קדש בעצמו שאז חייבים לשמח מאד כמו שכתוב: "ושמחת בחגך" (דברים ט"ז יד). כי אז

קצור לקוטי מוהר"ן

מתקבץ יחד השמחה של כל המצוות אשר אין שיעור וערך לשמחה הזאת באשר יבין כל אחד בלבו כנ"ל. ועל ידי השמחה בשלש רגלים זוכין להשגת אלקות כנ"ל. וזה בחינת: 'חייב אדם להקביל פני רבו ברגל' (ספד כ"ז), כדי לקבל אור הפנים ולהחיות את בחינת המלכות כנ"ל:

ו. ועקר השכל הוא רק השכל האמתי של הצדיקי אמת שעל ידי זה השכל זוכין להשגת אלקות להכניס השגת אלקות לכל הנגלים אליהם וכל החכמות החיצוניות הם כסילות גמור נגד זה השכל. ולפעמים בעונותינו הרבים כשנופל זה השכל הנ"ל אליהם להעבירם והסטרא אחרא ואזי הם מתגברים בחכמתם וממשלתם. ואזי מתגבר חס ושלום, ממשלת העכו"ם כשיונקים יותר מהראוי להם חס ושלום משכל הנ"ל, שהוא בחינת מלכות דקדושה בחינת חכמה תתאה שבכל עולם ועולם מארבעה עולמות שהיא בחינת החכמה המנהגת אותו העולם. וכל החכמות של האמות כלם הם תחת החכמה תתאה ויונקים משם. ומי יוכל לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה כשנופל בחינת המלכות הוא השכל הנ"ל אליהם. בבחינת: "זעקת מושל בפסילים" (קהלת ט' יז) כשרוצה הפסיל (בחינת מלך וכן וכו') הוא היצר הרע בחינת מלכות דסטרא אחרא כמבאר בסימן א' להתחכם. שמתגברים להמשיך לתוך החכמות שלהם שהם כסילות באמת את בחינת החכמה האמתית שהוא השכל הנ"ל של השגת אלקות. ואומרים שרק הם חכמים ואין חכמה גדולה בחכמתם המטעית אשר כל יניקתה מנפילת השכל הנ"ל. והקדושה ברוך הוא בעצמו כפיכול שאג על זה בבחינת: "שאג ישאג על נהו" (ירמיה כ"ה ל) על נה דילה בחינת המלכות שנופל חס ושלום בגליות של הארבע מלכות דסטרא אחרא שהם הארבע גליות:

ה. וצריך כל אחד לראות לחתך ולהבדיל ולהעלות החכמה הנ"ל מבין הארבע גליות ולהחזירה לשרשה. וזה זוכין על ידי צדקה

והסד שעושוין, שעל ידיה מעלין השכל הנ"ל מהגלות ומכניעין ממשלת העפ"ם. על כן צריך כל אחד לפי בחינתו להשתדל תמיד ולראות להוציא השכינה מהגלות הינו השכל הנ"ל על ידי חסד. ועל ידיה מכניעין חכמות חיצוניות ונצולין מעל מלכות הרשעה וזוכין להשגת אלקותו ותפודה:

ט **וכנגד הארבע מלכיות דקדשה של הארבעה עולמות** (אצילות, בריאה, יצירה, עשה, כדוע) יצאו מאברהם אבינו איש החסד ארבעה בנים שהם בחינת כנגד ארבעה בנים דברה תורה; חכם ורשע ותם ושאינו יודע לשאל. כי יצחק היא בחינת: "בן חכם ישמח אב" (משלי י"א), ועשו הוא בן רשע ויעקב הוא בן תם כמו שכתוב: "ויעקב איש תם" (בראשית כ"ה כו) וישמעאל הוא בחינת בן שאינו יודע לשאל, הינו לעשות תשובה ולשאל כפדה מהשם ותפודה על העוונות שאינם ידועים לו שזה עקר התשובה בבחינת: "אשר לא גולתי או אשיב" (תהלים ס"ט ה). וזה בחינת אברהם תמן שחרי"ת נומריקון שאינו יודע חכם רשע תם שהם בחינת הארבע מלכיות כנ"ל*, ושמירת בחינת שחרות בחינת השכל התחתון הנ"ל שזכה לתקנו על ידי שהיה שונא בצע כי מאם ממון סדום כמו שכתוב: "אם מחוט ועד שרוך נעל" (בראשית י"ד כג). ועשה תמיד חסד להגלות המלכות דקדשה מהסמרא אחרא ועל כן רדף אחר הארבעה מלכים כדי להכניעם שהן בחינת הארבע מלכיות דסמרא אחרא**:

* אמר המעתיק, אצילות בחינת חכמה בחינת יצחק ובריאה בחינת פינה ותשובה בחינת ישמעאל שעשה תשובה כמאמר חז"ל (בבא בתרא טו), ויצירה בחינת יעקב איש תם בחינת אמת ליעקב בבחינת ואו כדוע ועשה נגד עשו אשר ברבו שולטים הקלפות והרשעים כדוע.

** אמר המעתיק, והעלה המלכות דקדשה מהם כמאמר חז"ל מדרש רבה פרשת לך לך והובא בפרוש רש"י שם עמק המלך שהיו שם כל האמות והמליכו את אברהם עליהם לנשיא אלקים ולקצין.

קצור לקוטי מוהר"ן

י. וּכְנַגְד הָאֲרְבָּעָה הַגַּ"ל י"ש בְּכָל יוֹם-טוֹב אַרְבַּע מִצְוֹת לְהַעֲלוֹת הַדָּלָ"ת
בְּבַחֲיוֹת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה מִתְּסֵטְרָא אַחְרָא לְבַטֵּל אַרְבַּע
מַלְכוּת דְּסֵטְרָא אַחְרָא. בְּפֶסַח הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת, וּבְשִׁבְעוֹת הוּא סֵדֶר
הַמִּשְׁנָה וְלִמּוּד הַתּוֹרָה שֶׁהִיא אַרְבַּע פְּעָמִים בִּיד כָּל אֶחָד כְּמֵאִמֶר
חֻכְמֵינוּ, זְכוּרָנִים לְבִרְכָה (עֲרוּכִין נ"ד), וּבִסְכוּת הֵם אַרְבָּעָה מִיָּנִים הַכֵּל כְּנַגְד
בַּחֲיוֹת הָאֲרְבַּע מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שְׁצָרִיכִין אֲזִי לְהַעֲלוֹתָם אֶל אֹרֶז הַפְּנִיִם
עַל-יְדֵי שְׂמִיחַת הַמִּצְוֹת שְׂמִתְקַבְּצִים לְתוֹךְ הַרְגָּלִים כְּנ"ל. וְצָרִיכִין לָזֶה
בְּיוֹם-טוֹב לָשׁוּב בְּתִשְׁבָּה מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה וְעַל-יְדֵי-זֵיזוּה מְקַרְבִּין אֶת הַגְּאֻלָּה:

יא. וְעַקֵּר הַתְּגֻלוֹת הַחֹסֶד הַגַּ"ל הִיא עַל-יְדֵי שְׂמִיחָתָן תּוֹכְחָה וּמוֹסֵר
מִהַצְדִּיקֵי אִמַּת וְאֶף-עַל-פִּי שְׂתוֹכְחָתָם לְפַעְמִים בְּדֶרֶךְ בְּיִזּוֹן
שְׂמִיחָתָם אוֹתָנוּ וְעַל-יְדֵי-זֵיזוּה וּזְכוּיִן לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד:

יב. וְצָרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכְחָה מִהַצְדִּיקִים אֶף-עַל-פִּי שְׂמִיחָתָן אוֹתָנוּ
לְפַעְמִים. כִּי צָרִיכִין אָנוּ לָדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת כִּי אֵין אָדָם
נִתְפָּס עַל צַעֲרוֹ (כְּבֵּא בְּתָרָא טו) כִּי סוֹבְלִים צַעַר גְּדוֹל מֵאֲתָנוּ. כִּי כָּל
הַעֲסָקִים וְהַשִּׁיחוֹת חֲלוּן שְׁלָנוּ הוּא בְּוֵדָא רַעָה אֶצְלָם, אֵךְ אֶפְלוּ גַם
טוֹבֵתָנוּ הֵינּוּ הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּעַרְבָנוּ טוֹב*, הִיא גַם בֶּן רַעָה אֶצְלָם, כִּי
תְּפִלָּתָנוּ מְכַלְפֶּלֶת אוֹתָם מְאֹד כִּי הִיא מְעַרְפֶּבֶת בְּמַחְשְׁבוֹת זְרוֹת
וּבְלִבּוֹלִים הַרְבֵּה. וְהַתְּפִלוֹת הָאלוּ עִם כָּל הָעַרְבוּבִים בְּאִים אֶל הַצְדִּיקִים
לְהַעֲלוֹתָם וְעַל כֵּן מוֹכִיחִין אוֹתָנוּ לְפַעְמִים בְּדֶרֶךְ בְּיִזּוֹן אֲבָל צָרִיכִים אָנוּ
לְקַבֵּל תּוֹכְחָתָם כְּנ"ל:

יג. וְעַל כֵּן נִקְרְאוּן הָעַרְבוּבִים וְהַבְּלוּלִים תְּהִלָּה כְּמוֹ שְׂפִתוֹב: "וּבְמִלְאֲכֵיו
יְשִׁים תְּהִלָּה" (איוב ד' יח), מִחֲמַת שֶׁהֵם בְּאִים דִּיקָא בְּעַת הַתְּהִלָּה

* אָמַר הַמַּעֲתִיק, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב הוֹשֵׁעַ י"ד וְקָח טוֹב פֶּרֶשׁ רִש"י וְקַבֵּל הוֹדִיָּה מֵאֲתָנוּ שְׂנֵאִמֶר
טוֹב לְהוֹדוֹת לָהּ. וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ וְזְכוּרָנִים לְבִרְכָה כְּמִדְרָשׁ תְּנַחֲמוּא פֶּרֶשֶׁת קָרַח וְגַם כְּמִדְרָשׁ
רַבָּה שֶׁם טו"ב בְּגִמְטְרִיא י"ג, וְהַתְּפִלָּה י"ט בְּרִכּוֹת וְהוֹצֵא מִקֹּדֶשׁ בְּרַפְת הַמִּיָּנִים שְׂתַקְנֵנוּ בִּיבְנָה
וְאֵת צִמַח דְּדוֹד שְׂתַקְנֵנוּ עַל-שֵׁם כְּתַנְנֵי ה' וְנִסְנֵי וְכו'.

והתפלה. והוא בשתי בחינות: או שבאים להתתקן פי עכשו הוא הזמן לזה כי יש בהם ניצוצות קדושים שצריכין תקון או בבחינה אחרת שבאין לבלבל אותו מתפלתו מחמת שאינו ראוי להתפלל. וצריך להתגבר מאד מאד על אלו הערבוכים והמחשבות זרות שבאין אז. כי כל השטותים והמחשבות שחושב האדם לפעמים וכל הערוב הדעת שיש לאדם בכל היום באיזה עת שיהיה הכל כאשר לכל בא דיקא בעת התפלה. ומשמיע את עצמו אז דיקא ומבלבל את מחשבת האדם מאד בשעת התפלה דיקא ובאים ועולים על לבו אז דיקא. על פן צריכין אז התגברות גדול מאד על המחשבות והבלבולים אלו. ועם כל זה הנ"ל באים התפלות אל הצדיקים להעלותן בחינת: "ותהלתני אהמם לך" (ישעיה מ"ח א), שבאין כל התהלות להצדיק שהוא בחינת משיח בחינת חטם בחינת: "רוח אפנו משיח ה'" (איכה ד' ב). כי משיח מורח וראין בבחינת (ישעיה י"א ג): "והריחו ביראת ה'" הינו בתפלות שהן בחינת: "יראת ה' היא תהלה" כי הוא מורח ומרגיש בתפלות שמקבל מהן את כל אחד ואחד כפי מה שהוא כי כל הערבוכים של כל אחד הם בתוך התפלה:

די והצדיק יודע איזו תפלה באה מהפשרים ואיזו תפלה מהאחרים ועל ידי זה יודע להוכיחם. כי על ידי העזות והתורה של כל אחד ואחד על ידי זה יודע אם תפלתו היתה כהגון או לאו. כי יש שני מיני עזות יש עזות דקדושה ויש עזות דסמרא אחרא. ואי אפשר לזכות לתורה כי אם על ידי עזות דקדושה להיות עז כנמר כנגד המונעים וחולקים כמו שכתוב ב"שלחן ערוך" (ארח חיים סימן א) "שלא יתבייש מפני המלעיגים". וכפי העזות דקדושה כן זוכה לתורה לקבל ולהמשיך חדושי תורה אמתיים בעולם. ולהפך מי שיש לו עזות דסמרא אחרא מקבל תורה מהסמרא אחרא. וכפי התורה שמקבל כפי העזות כן זוכה לתפלה, כי גם עקר התפלה היא על ידי עזות דקדושה שצריכין להעז פניו כנגדו יתברך ולבקש ממנו על כל מה שצריך ואפלו לעשות פלאות עמו. כי

קצור לקוטי מוהר"ן

אם ירצה להתבטח ממנו ותברך לפי מעשיו ולפי גדלת הבורא ותברך בודאי לא יוכל לפתח פה להתפלל כלל. על כן כפי העזות דקדשה שיש לו בנגד המונעים כן זוכה לתורת אמת בנ"ל וכמו כן זוכה לתפלה בכונה. ועל כן הצדיק על ידי שרואה העזות והתורה של כל אחד ואחד על ידי זה יודע את התפלה שבלפלה אותו מאיזה מהם באה ועל ידי זה יודע להוכיח אותו:

טו מקולו של אדם יכולין לידע את בחינת המלכות שלו. פי יש בכל אחד ואחד בחינת מלכות והיא נפרת בקולו פי יש "קול ענות גבורה" וכו' (שמות ל"ב יח) כפי בחינת המלכות של כל אחד. ועל כן הבין שאול בקולו של דוד המלך, עליו השלום, שהוא חזק בבחינת המלכות ושאל אותו "הקולך זה בני דוד" (שמואל א כ"ד טו). שתמה שאול על קולו והבין שהוא קול של מלך ממש ורצה לשאת ולהגביה קולו למעלה ממנו ולא יכל. וזהו: "וישא שאול את קולו ויבך" (שם) שהיה נמוך בבחינת קול של בכיה ואז אמר לדוד: "ידעתי פי מלך המלך" פי ידע זה על ידי הקול בנ"ל:

אית לן בירא - לא

א הצדקה מנהגת כל גלגלי הרקיע ועל ידה נשפעים כל הברכות, אבל אין שלמות להברכות כי אם בשבת שהיא בחינת אמונה, פי עקר חשיבות הצדקה היא האמונה. ועל כן עקר התנוצצות אור הצדקה בשמש ושלמותה אינה אלא בשבת שהיא בחינת אמונה ואמונה היא מקור הברכות*:

* אמר המעתיק, פרושו כי עקר הצדקה המאירה בשמש היא לתן לעניים הגונים על צרכי שבת קדש פמוכן בספר לקוטי תפלות בסימן זה. ובסימן פ"ו איתא כי הצדקה הזאת שנותן לעני על שבת וכיוצא בזה היא כנגד שמש העתידה להתחדש לעתיד לבוא שהיא פאור שבעת הימים והצדקה שעושין בימי החול היא כנגד שמש שבזמן הזה.

אֵית לָן בִּירָא – לא

קה

ב שְׁלָמוֹת כָּל הַדְּבָרִים הַיָּא אַמּוֹנָה וּבִלְתִּי הַאֲמוֹנָה כָּל הַדְּבָרִים הֵם חֲסִירִים. וְכֵן שְׁלָמוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הַדַּעַת הִיא רַק עַל־יַדֵּי אַמּוֹנָה כִּי כָּל הַתּוֹרָה עוֹמְדָת עַל הַאֲמוֹנָה כִּמּוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, וְזָרוֹנָם לְבָרְכָה: 'כָּא חֲבִקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל הַאֲמוֹנָה' (מִכּוֹת כ"ד). וְכֵן שְׁלָמוֹת הַגְּלָגָלִים שֶׁהִיא בְּחִינַת צְדָקָה כִּנ"ל אֵינָה אֶלָּא עַל־יַדֵּי אַמּוֹנָה כִּי הָעֵקֶר הִיא הַאֲמוֹנָה:

ג וְעַל־יַדֵּי שְׁמִירַת שַׁבָּת שֶׁהִיא בְּחִינַת אַמּוֹנָה נִשְׁלָם הַצְּדָקָה וְזוֹכִין לְכָל הַבְּרָכוֹת. וְעַל כֵּן הַתְּחִיל הַתָּנָא בְּמִסְכַּת שַׁבָּת בְּמִצְוֹת צְדָקָה לְרַמּוֹז כָּל הַנ"ל (וְנֶאמַר בְּזִמְרָה לְכָה רֹדֵי בְּשַׁבָּת 'כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה'). וְהִיא בְּחִינַת שְׁלָמוֹת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם כִּנ"ל כִּי עַל־יַדֵּי שְׁמִירַת שַׁבָּת קָדָשׁ זוֹכִין לַאֲמוֹנָה:

ד וְעֵקֶר הָעֲשִׂיָּה שֶׁל צְדָקָה עוֹשֶׂה הָעֵנִי עִם הַבַּעַל הַבַּיִת (מְדַרְשׁ רַבָּה רוּחַ פְּרוּשׁ ר"ש"י) וְזֶהוּ בְּחִינַת הַלִּיכָת וּתְנוּעַת הַגְּלָגָלִים בְּחִינַת: 'בְּגַלְגַּל הַדְּבָר הַזֶּה - גַּלְגַּל הוּא שְׁחוֹזֵר בְּעוֹלָם' (שַׁבָּת קנ"א). וְהוּא יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי תְנוּעוֹת אַחַת הִיא הָעֵקֶר הַתְּנוּעָה שֶׁהִיא מִמַּעַרְב לְמִזְרָח תְּנוּעָה מְבֻעֵית. וְאַחַת הִיא תְנוּעָה הַכְּרַחִית מִמִּזְרָח לְמַעַרְב מֵהַגְּלָגַל הַיּוֹמִי חוֹזֵר וּמְתַגַּלְגַּל מִמִּזְרָח לְמַעַרְב וּמְכַרִּיחַ עִמּוֹ כָּל הַגְּלָגָלִים. וְהָעֵנִי הוּא בְּחִינַת: "וּמִמַּעַרְב אֶקְבָּצֶךָ" (יִשְׁעִיָּה מ"ג ה'), שְׁמִקְבִּץ הַצְּדָקָה וְהַבַּעַל הַבַּיִת הַנּוֹתֵן לוֹ הוּא בְּחִינַת: "מִמִּזְרָח אָבִיא זֶרְעֶךָ" (שֵׁם) בְּבְחִינַת: "זֶרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה" (הוֹשֵׁעַ י' יב). וְעֵקֶר הַתְּנוּעָה הִיא מִמַּעַרְב לְמִזְרָח מֵהָעֵנִי לְבַעַל הַבַּיִת:

ה וְעֵקֶר קִיּוּם וְחַיּוּת הַאֲמוֹנָה הִיא רַק עַל־יַדֵּי שְׁמִירַת הַבְּרִית. וְעַל כֵּן נוֹסְעִים לְצַדִּיקִים עַל שַׁבָּת קָדָשׁ כִּי עֵקֶר קָדָשׁ הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הִיא שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשְׁלָמוֹת בְּכָל הַבְּחִינּוֹת. עַל כֵּן נוֹסְעִים אֲלֵיהֶם עַל שַׁבָּת כְּדִי לְקַבֵּל מֵהֶם קָדָשׁ שַׁבָּת שֶׁהִיא הַאֲמוֹנָה שֶׁהִיא שְׁלָמוֹת הַכָּל כִּנ"ל:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו וְכָל הַגְּלָגָלִים וְכָל הַנְּהַגְתַּת הָעוֹלָם הֵינּוּ "חֲקוֹת שְׁמוֹם וְאַרְצֵן" (יְרֵמְיָה ל"ג: כה) הַכֹּל תִּלְוִי בְשִׁמְרֵת הַבְּרִית קִדְשׁ. וְכֵן כָּל הַבְּרִכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת שֶׁבָּאִים מֵהֶם:

ז וְכָל הַיִּסּוּרִים שֵׁישׁ לְאָדָם בְּדַרְכִּים כֻּלָּם הֵם בְּשִׂבִּיל פְּנֵם הַבְּרִית. עַל כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנֶם לְבִרְכָה: 'חֵיב אָדָם לִפְקֹד אֶת אִשְׁתּוֹ קִדְם שְׂיֵצֵא לְדַרְךְ' (בְּמֹת ס"ב) כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת: "הַשְּׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָה" (בְּרֵאשִׁית ו' יב) הֵינּוּ שְׁעַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית לֹא יִהְיֶה לוֹ צַעַר בְּדַרְךְ:

ח וְכֵן צָרִיךְ לִתֵּן צְדָקָה קִדְם שְׂיֵצֵא לְדַרְךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "צְדָק לִפְנֵי יְהוָה וְיִשֶׁם לְדַרְךְ פְּעָמָיו" (תְּהִלִּים פ"ה יד) כִּי עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה יֵאִיר הַכּוֹכָב כִּי עַל־יְדֵי צְדָקָה מְאִירִין הַגְּלָגָלִים. וְעַל־יְדֵי־זֶה יִכְפַּל עֲבוּבוֹ בְּדַרְךְ שְׁנִמְשֻׁךְ מֵהַעֲפֹב שֵׁישׁ בְּכּוֹכְבִים שְׂאִיִּם מְאִירִים בְּשִׁלְמוֹת וְיִצְלַל מִצַּעַר וְעֹבֵב בְּדַרְךְ*:

ט וְיֵשׁ שְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת בְּרִית. בַּחֲיִנָה אַחַת הִיא שְׁמִירַת הַבְּרִית קִדְשׁ בְּרִית עֲלֵאָה שֶׁהוּא רְקִיעַ הַמְּכַדִּיל בֵּין מִיֵּן עֲלָאִין לְמִיֵּן תַּתָּאִין בַּחֲיִנַת כֵּן חוֹרִין שְׁעַל־יְדֵי־זֶה זֹכֵה לְחֵרוֹת וְעוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת. וְהַבַּחֲיִנָה הַשְּׁנִיָּה הִיא שְׁמִירַת אִסּוּר וְהַתֵּר. וְצָרִיךְ לְאָדָם לְהִיּוֹת לוֹ אֵלּוֹ הַשְּׁתֵּי בַחֲיִנוֹת בְּרִית הֵינּוּ לְהִיּוֹת צַדִּיק וְלִמְדוֹן. וְצַדִּיק נִקְרָא עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית קִדְשׁ וְלִמְדוֹן עַל־יְדֵי שְׁיִלְמוּד דִּינֵי אִסּוּר וְהַתֵּר וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה וְיִשְׁמְרֵם. וְכִשְׁזוֹכֵה לְשְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת אֵלּוֹ אֲזִי הוּא דוֹמֵה לְמֵלֶכֶךְ ה' צְבָאוֹת וְזוֹכֵה לְאִמּוֹנָה שְׁלֵמָה וּמִמְשֻׁךְ כָּל הַבְּרִכוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת כִּנְ"ל:

י וְעַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית כִּנְ"ל נִתְגַּלָּה חֶסֶד כְּפִמָּה דְאִמָּה (זִהְרֵי־הַקְּדוּשָׁה חֶלֶק ג' קמ"ב). וְחֶסֶד הֵינּוּ אֲהָבָה וְהַשְׁתַּוְקוּת לְהֵשֵׁם יְתִבְרָךְ וְכִסּוּפִין טוֹבִים שֶׁהִיא דְבַר יָקָר מְאֹד. כִּי עַל־יְדֵי־זֶה עוֹשֶׂה נְפֻשׁוֹת הֵינּוּ

* וְעַן בְּסִימָן רס"ד כִּי צְדָקָה הוּא גַם כֵּן תִּקּוֹן הַבְּרִית

שְׁעוֹשָׂה נְקֻדוֹת לְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּבַחֲנֵינָת נְקֻדוֹת הַכֶּסֶף. הֵינּוּ שְׁעֵלֵי־יָדַי הַכֶּסֶפִּין נַעֲשִׂין הַנְּקֻדוֹת שְׁהֵם בְּחֵינָת נֶפֶשׁ כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "בְּכֶסֶף וְגַם בְּלֶתָה נִפְשִׁי" (תהלים פ"ד ג), הֵינּוּ מַה שְּׂאֵנִי נִכְסֶף וְכֹלָה אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ נַעֲשָׂה נִפְשִׁי:

א וְהַנְּקֻדוֹת הֵן הַחַיִּיּוֹת וְהַתְּנוּעָה שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת עַל פֶּן הֵם בְּחֵינָת נֶפֶשׁ. כִּי כְּמוֹ שְׁהַנֶּפֶשׁ הִיא חַיִּיּוֹת הָאָדָם וְכֹל תְּנוּעוֹתָיו הֵם עַל־יָדֵי הַנֶּפֶשׁ וְכֹלָה זֶה הוּא כְּגַלְמֵ, פֶּן הָאוֹתִיּוֹת אֵין לָהֶם שׁוּם תְּנוּעָה וְחַיִּיּוֹת רַק עַל־יָדֵי הַנְּקֻדוֹת שְׁעֵלֵי־יָדֵיהֶן מִתְנוּעְעִין וְנִדְוָגִין וְנִצְטָרְפִין הָאוֹתִיּוֹת. וְהַנְּקֻדוֹת נַעֲשִׂין עַל־יָדֵי הַכֶּסֶפִּין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁהֵם בְּחֵינָת נֶפֶשׁוֹת וְזוּגֵן וְהַצְטָרְפוֹתָן שֶׁל הַנְּקֻדוֹת הֵם בְּחֵינָת זְוִיגֵי הַנֶּפֶשׁוֹת. וְעַל־יָדֵי הַנְּקֻדוֹת נִדְוָגִין וְנִצְטָרְפִין הָאוֹתִיּוֹת וְזֶה בְּחֵינָת זְוִיגֵי הַגּוּפִים. וְזֶה סוּד נְפִילַת אַפִּים שְׁכַנְתּוֹ לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּבַחֲנֵינָת הַעֲלָאָת מִזֶּן נִוְקֵבִין וְלַעֲשׂוֹת יְחִיד. כִּי עַל־יָדֵי הַכֶּסֶפִּין שְׂזָה בְּחֵינָת הַעֲלָאָת מִזֶּן נִוְקֵבִין מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ נַעֲשָׂה נֶפֶשׁ וְנִתְעַלָּה וְנַעֲשָׂה יְחִיד וְזוּגֵן. כִּי עַקֵר הַתְּהוּוֹת הַנֶּפֶשׁ הִיא עַל־יָדֵי הַהִשְׁתַּקְקוֹת אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כֹּל אַחַד לְפִי מְדַרְגָתוֹ שְׁהוּא נִכְסֶף וּמִשְׁתַּקֵּק לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה שְׁלִמְעֵלָה מִמֶּנָּה עַל־יָדֵיהֶן נַעֲשָׂה הַנֶּפֶשׁ בְּכַח:

ב וְעַל־יָדֵי הַכֶּסֶפִּין נַעֲשָׂה הַזְוּגֵן. שְׁעֵלֵי־יָדֵיהֶן שְׁהוּא נִכְסֶף אֶל הַדְּבָר נַעֲשָׂה נֶפֶשׁ. וְעַל־יָדֵיהֶן שְׁהוּא נִכְסֶף לְהַדְּבָר חוּזֵר הַדְּבָר וְכּוֹסֶף אֵלָיו וּמִזֶּה נִתְהוּה גַם פֶּן נֶפֶשׁ וְהַנֶּפֶשׁוֹת מְזוּדָגִין. כִּי מַה שְׁהוּא נִכְסֶף הוּא בְּחֵינָת תְּאוּבָתָא דְנִוְקָבָא וְהוּא עֵבִיד נֶפֶשׁ נִוְקָבָא כְּמוּבָא בְּזִהַר הַקְדוּשׁ ("ח א פ"ה:)). וּמַה שְׁתִּדְבָר חוּזֵר וְנִכְסֶף אֵלָיו הוּא בְּחֵינָת תְּאוּבָתָא דְדְבָר וְעֵבִיד נֶפֶשׁ דְּבָר וְאַחַר כֵּן בָּאִים לְבַחֲנֵינָת עֵבִיר וְלָדָה כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם בְּזִהַר הַקְדוּשׁ. וְנִגְמְרִין וְיוֹצְאִין הַנֶּפֶשׁוֹת לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת בְּעוֹלָם לְפִי הַנְּקֻדוֹת שְׁעוֹשִׂין לְאוֹתִיּוֹת. כִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵם פּוֹעֲלִים הַכֹּל כִּי הֵם הַחַיִּיּוֹת שֶׁל כֹּל דְּבָר וּמְנַהֲגִין אֶת כֹּל הָעוֹלָם וְאֵין לָהֶם כַּח לַפְּעַל אֵלָא לְפִי הַנְּקֻדוֹת בְּחֵינָת הַכֶּסֶפִּין כְּנ"ל. וְאִם כּוֹסֶף לְרַע עוֹשָׂה נְקֻדוֹת רְעוֹת

קצור לקוטי מוהר"ן

חס ושלום, ונצטרפין ונודוּגין האותיות לעשות פעלות רעות. ואם כוסף לשוב בתשובה נעשין נקדות טובות ומתנועעים האותיות ונודוּגין לעשות פעלות טובות בעולם:

י' וְשֵׁבֶת קָדַשׁ הִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה וְקִדְשַׁת הַבְּרִית שְׁעַל־יְדִיָּזָה זֹכֵינ׳ לְאַהֲבָה וְהִשְׁתַּקְקוּת וְכַסּוּפִים טוֹבִים שְׁעַל־יְדִיָּזָה נַעֲשִׂין נִפְשׁוֹת קְדוֹשׁוֹת. וְעַל כֵּן בְּתַחֲלַת שֵׁבֶת בֵּא הִשְׁתַּקְקוּת דְּקִדְשָׁה לְאָדָם וְזוֹכֵר אֶת עֲצֻמוֹ מֵאַבְדַּת הַנֶּפֶשׁ יִתְּרָה בְּחַל כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ וְכָרוּם לְבָרְכָה: 'כִּיּוֹן שֵׁשֶׁבֶת וְי אֲבָדָה נֶפֶשׁ' (ביצה ט"ו) (הֵינּוּ שְׁאֹמְרִים וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' שֶׁבֶת וְנֶפֶשׁ). וְזוֹכְרִים אֶת עֲצָמָם שְׁבִמְצִיאֵי שֵׁבֶת קָדַשׁ אוֹכְרִים הַנֶּפֶשׁ וּמִתְחִילִין לְהִתְנַעֵנַע אַחֲרֶיהָ וּמִזֶּה בְּעֲצֻמוֹ נִתְּהוּה הַנֶּפֶשׁ הִיִּתְּרָה שֶׁל שֵׁבֶת, כִּי עַקֵּר הַתְּהוּוֹת הַנֶּפֶשׁוֹת דְּקִדְשָׁה הוּא עַל־יְדֵי כַּסּוּפִים טוֹבִים כַּ"ל:

י' וְכָל אֶחָד לְפִי הַכַּסּוּפִין שָׁלוֹ שְׁמֵהֶם נַעֲשִׂין נִפְשׁוֹת כֵּן עוֹשֶׂה נְקֻדּוֹת לְאוֹתוֹת הַתּוֹרָה. וְהֵם בְּתַחֲלָה אוֹר פְּשוֹט (כַּמְבָּאָר בְּסִימָן ל"ו) כִּי מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא כִּי אִם אוֹר פְּשוֹט, רַק כָּל אֶחָד לְפִי מֵה שֶׁהוּא נִכְסֵף כֵּן הוּא עוֹשֶׂה צוּרָה לְהָאוֹתוֹת שֶׁהֵיוּ בְּתַחֲלָה כַּגֵּלָם וְעַל־יְדֵי הַנְּקֻדּוֹת מֵהַכַּסּוּפִין נַעֲשִׂין כָּלִים. וְאִם הָאָדָם כּוֹסֵף וּמִשְׁתַּקֵּק לְטוֹב מְצִיר וּמִפְּרָשׁ אוֹתוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב וְנַעֲשִׂים כָּלִי לְקַבֵּל טוֹב. וְאִם נִכְסֵף לְרַע חַס וְשָׁלוֹם נִצְטִיָּרִים וְנַעֲשִׂים כָּלִי לְקַבֵּל רַע חַס וְשָׁלוֹם. וְלִפִּי מֵה שֶׁנִּצְטִיָּרִין כֵּן הֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם כִּי יֵשׁ בְּתוֹרָה אֲחִיזַת טוֹב וְרַע בְּחִינַת: 'זְכָה נַעֲשִׂית לוֹ סֵם חַיִּים' וְכו' (יומא ע"ב) "וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם" (הושע י"ד ט):

טו אֵךְ כְּדֵי שֶׁתֵּצֵא הַנֶּפֶשׁ מִכּוּחַ אֶל הַפַּעַל צְרִיךְ לְדַבֵּר בְּפֶה הַכַּסּוּפִין שְׁעַל־יְדִיָּזָה נִגְמַר הַנֶּפֶשׁ וְיוֹצֵאָה מִכּוּחַ אֶל הַפַּעַל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "נֶפֶשׁ יִצְאָה בְּדַבָּרוֹ" (שיר השירים ה' ו). וְזֶה שֶׁכְּתוּב: "רָצוֹן יִרְאוּ יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם" (תהלים קמ"ה יט), כִּי עַל־יְדֵי הַרְצוֹן שֶׁהוּא

הַכַּסּוּפִין נַעֲשֶׂה הַנֶּפֶשׁ בְּכַח וְאֵז נַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ וּרְצוֹנוֹ בְּכַח בְּבַחֲיִנַת: "רְצוֹן יִרְאוּי עֲשֶׂה", וְאַחֲרֵי־כֵן וְאֵת שְׁוֹעֲתָם שְׁמֵדְבָרִים בְּפִיהֶם הַהִשְׁתַּוְּקוּקוֹת וְכו' עַל־יְדִיָּוָה: "יִשְׁמַע וְיִוָּשִׁיעֵם". כִּי עַל־יְדֵי הַדְּבַר נִגְמַרְת הַנֶּפֶשׁ וְיִוצֵאָה מִכַּח אֶל הַפַּעַל וְאֵזוּ נִצְטִיָּרִים הָאוֹתִיּוֹת וְנַעֲשִׂים כְּלִי* לְקַבֵּל טוֹב וְנִתְמַלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ בְּפַעַל. כִּי כְּפִי הַנֶּפֶשׁ שְׁעוֹשֶׂה בְּכַח אוֹ בְּפַעַל כֵּן נַעֲשִׂים נִקְדוֹת לְהָאוֹתִיּוֹת וְכֵן נִצְטִיָּרִים וְכֵן הֵם פּוֹעֲלִים וְעוֹשִׂים בְּקִשְׁתּוֹ וּרְצוֹנוֹ. וְעַל זֶה נִסְדַּר סֵדֵר הַתְּפִלוֹת שְׁצָרִיכִין לְהוֹצִיא הַכַּסּוּפִין בְּשִׁפְתָיו וְאֵזוּ נַעֲשֶׂה הַנֶּפֶשׁ בְּפַעַל שְׁעָקֵר הַנֶּפֶשׁ הִיא מִהַדְּבַר בְּבַחֲיִנַת: "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" (בְּרֵאשִׁית ב' ז) וְתִרְגְּמוּ 'לְרוּחַ מִמְלָא':

טו וְזָהוּ מַעֲלַת הַשִּׁיחָה בִּינוּ לְבִין קוֹנוֹ שְׁצָרִיכִין לְשִׁיחַ וּלְדַבֵּר בִּינוּ לְבִין קוֹנוֹ לְהוֹצִיא בְּפֶה כַּסּוּפִיו הַטּוֹבִים שְׁמַתְנַעֲנַע לְצֵאת מִהֲרַע שְׁלוֹ וְלִזְבוֹת לְטוֹב אֲמַתִּי. וְלֹהֲתַפְלֵל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה שִׁיחַם עָלָיו לְמִלֵּאת רְצוֹנוֹת שְׁלוֹ הַטּוֹבִים. וְלְדַבֵּר בְּפֶה מְלֵא מִזֶּה דְהִינוּ מִכֵּל מַה שְׁחָסֵר לוֹ בְּעֹבְדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא רוּצָה וּמִשְׁתַּוְּקֵק שְׁיִמְלֵא לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל־יְדִיָּוָה יִזְכֶּה לְפַעַל בְּקִשְׁתּוֹ כִּנ"ל וְיִזְכֶּה לְפַעַל מַה שְׁצָרִיךְ וַיִּמְכֵּא טוֹב לְעוֹלָם וַיִּמְשִׁיךְ טוֹבָה וּבְרָכָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וּמְעוֹרָר לְתִשׁוּבָה כְּמַה נְפִשׁוֹת. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְעַסֵּק בְּזֶה הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר בִּינוּ לְבִין קוֹנוֹ. כִּי עֲנִין זֶה יָקָר מְאֹד וְעַל־יְדִיָּוָה יְכוֹלִין לְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטָב:

ז וְכִשְׁזוֹכָה לְשִׁמְרֵית הַבְּרִית בְּשִׁתִּי בְּחִינּוֹת הַנ"ל אֵזוּ זוֹכָה לְאַהֲבָה וְכַסּוּפִים טוֹבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעַל־יְדִיָּוָה מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב בְּבַחֲיִנַת חַיִּים. וְאֵזוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָן מְבַקְשִׁין מִמֶּנּוּ שְׁיִדְבְּרָם בְּפִיו כְּדִי שְׁיִצְרִים לְטוֹבָה. וְעַל־יְדִיָּוָה זוֹכָה שְׁיִהְיוּ כָּל אֲכִילוֹתָיו וּסְעוּדוֹתָיו בְּבַחֲיִנַת: "לֶחֶם הַפָּנִים" וְאֵזוּ "שְׁלַחְנוּ מִכַּפֵּר כַּמִּזְבֵּחַ". וְאֵזוּ כָּל הַכּוֹכָבִים וְכָל הַמְּזוֹלוֹת וְכָל הָעִפּוֹ"ם כֻּלָּם הֵם טוֹרְחִים בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָתוֹ:

* וְעַן בְּסִימָן ל"ד כִּי הַדְּבַר הוּא הַכְּלִי לְקַבֵּל הַשִּׁפְעָה.

קצור לקוטי מוהר"ן

יח וּבְלָל הַדָּבָר שְׂמָאד יָקָר הַכְּסוּפִין וְהַהֲשָׁתוֹקָקוֹת לְדַבֵּר שֶׁבְקִדְשָׁה כִּי עַל יָדָם נִתְהוּהוּ הַנֶּפֶשׁ וּנְגַמְרַת עַל־יְדֵי הַדְּבֹר כַּנ"ל. וְזֹאת הַנֶּפֶשׁ יוֹצֵאָה וּמִתְגַּלְגֶּלֶת וּלְפַעֲמַיִם מִתְגַּלְגֶּלֶת וּבָאָה הַנֶּפֶשׁ דִּקְדֻשָּׁה לְתוֹךְ הַרְשָׁע וְנוֹפְלִין לוֹ הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה וְתוֹכֵל לְהַחְזִירוֹ לְמוּטָב. וְכֵן לְהַפְּךְ כְּמָה רְעוּת גּוֹרְמִים הַכְּסוּפִים לְדַבֵּר שְׂאִינוֹ טוֹב, חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי הַנֶּפֶשׁ שֶׁנִּתְהוּהוּ עַל־יְדֵי כְּסוּפִים רָעִים מִתְגַּלְגֶּלֶת לְפַעֲמַיִם לְתוֹךְ הַצְּדִיק וְתוֹכֵל לְהַחְטִיאֹו, חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת: "יֵשׁ הַכֵּל" וְגו' (קֹהֶלֶת ח' יד) בְּחִינַת הַכֵּל פֶּה שְׂמִישׁ יוֹצֵאִים הַנֶּפֶשׁוֹת וְעַל־יְדֵי־זוֹה יֵשׁ צְדִיקִים שְׂמַגִּיעַ אֵלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים. עַל־יְדֵי שְׂמִתְגַּלְגֶּלֶת לְתוֹכָן נֶפֶשׁ מִכְּסוּפִים רָעִים שְׁנוֹפְלִים לוֹ מִזֶּה הַרְהוּרֵי עֲבָרָה אֶךְ אַחֲר־כֵּן אֶפְשָׁר שֶׁתְּחַטֵּיאֹו, חֵס וְשְׁלוֹם אוֹ שְׂתִתְקַן הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן לְהַפְּךְ יֵשׁ רְשָׁעִים שְׂמַגִּיעַ אֵלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים שְׁנוֹפְלִים לוֹ בְּדֹאֵי הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּעַת שְׂהַגִּיעַ אֵלָיו נֶפֶשׁ קְדוּשָׁה מִכְּסוּפִים קְדוּשִׁים, אֶךְ אַחֲר־כֵּן אֶפְשָׁר שֶׁיִּקְלַקֵּל הַנֶּפֶשׁ אוֹ שֶׁתְּחַזְרֶנּוּ לְמוּטָב. וְזֶה בְּחִינַת גְּלִגּוּלֵי הַנֶּפֶשׁוֹת שְׂיוֹצֵאִים מִהַדְּבֹר וּמִתְגַּלְגֶּלִים בְּעוֹלָם:

יט וְשְׁלֵמוֹת הָאָדָם הוּא שְׂיִהְיֶה צְדִיק וְלִמְדָן כִּי אִם אֵינוֹ לִמְדָן אָמְרוּ כְּחֻמֵּינוּ, וְכֹרֵנָם לְכַרְכָּה: "וְלֹא עִם הָאָרֶץ חֲסִיד". וְלִמְדָן בְּלִבְד בְּדֹאֵי אֵינוֹ כְּלוּם כִּי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת לִמְדָן וְרָשָׁע גְּמוּר, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לוֹ סֵם הַמּוֹת. עַל כֵּן צְרִיךְ שְׂיִהְיֶה לִמְדָן בַּתוֹרָה וְחֲסִיד כְּמַעֲשִׂים טוֹבִים (הֵינוּ צְדִיק כְּמוֹכָא בְּזֶה הַקְּדוּשׁ חֵלֶק ג' ר"ג) וְאֵינוֹ הוּא דוֹמָה לְמִלְאֵךְ ה' צְבָאוֹת וּמְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב וְכו'. וְכִי שְׂמוּעָה וְסוֹכֵר שְׂהַעֲקָר הוּא בְּחִינַת לִמְדָן לְבַד הוּא בְּחִינַת אַחַר שְׂקַצֵּץ בְּנִטְעוֹת רַחֲמָנָא לְצֵלָן:

כ וְאַפְלוֹ הַצְּדִיק הַגְּמוּר שֶׁהוּא צְדִיק וְלִמְדָן כְּשֶׁנוֹפֵל לְפַעֲמַיִם מִמְדְּרַגְתּוֹ כִּידוּעַ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד תְּמִיד עַל מְדְרַגָּה אַחַת. אֵינוֹ אִם יִרְצֶה לְהַחְזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּמְדְרַגַת לִמְדָן שֶׁנֶּשְׂאָר לוֹ הוּא לֹא טוֹב רַק צְרִיךְ לְהַחְזִיק עַצְמוֹ בְּיִרְאַת שְׂמַיִם וּנְקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁנֶּשְׂאָר בּוֹ עֵדִין:

כא וּמַחְמַת שְׁתֵּי בְּחִינֹת אֱלוֹ שְׁנַמְצָאִים בְּהֶרֶב וְהַצְדִּיק בְּחִינַת לַמְדוֹן
 שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלֶאכֶד שֶׁהוּא מַט"ט בְּחִינַת מִשְׁנֵה. וּבְחִינַת
 צְדִיק שְׂדוּמָה לְקוֹנוֹ לְהִיּוֹת חֶסֶד בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים וְזֶה בְּחִינַת ה' צְבָאוֹת.
 עַל־יְדִיּוֹה נִמְצָא בּוֹ שְׁנֵי כַחוֹת שֵׁישׁ לְהַתּוֹרָה סֵם חַיִּים וְלַהֲפָדָה. וְאֶפְשָׁר
 לְהַמְתַּקֵּרֵב אֵלָיו לְמִצָּא בּוֹ דָּבָר שֶׁיִּקְצֵץ בְּנִטְעוֹת אוֹ לִפְנֵם וְלִיצָא בְּשָׁלוֹם.
 וְעַל כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינֹת בְּמַתְקָרְבִים לְצְדִיקוֹ אִמַּת בְּחִינַת: 'אַרְבַּעַה
 שְׁנַכְנְסוֹ לְפָרְדֵּם' (חֲגִיגָה י"ד). כִּי יֵשׁ מִי שֶׁמְקַבֵּל דְרָדָה יִשְׂרָה מֵהֶרֶב וְנַעֲשֶׂה
 אִישׁ כְּשֶׁר עַד סוֹפוֹ וְזֶה בְּחִינַת צְדִיק בְּחִינַת 'רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנַכְנַם בְּשָׁלוֹם
 וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם'. וְיֵשׁ בְּחִינַת הַצִּיץ וְנִפְגַּע בְּחִינַת כֵּן עֲזָאִי הֵינּוּ שְׁנַתְּלֵהֵב לְבוֹ
 מְאֹד מִגְדָּל הָאוֹר שֶׁהָאִיר בּוֹ הַצְדִּיק וְנִתְלַהֵב יוֹתֵר מֵהַמְּדָה וְעַל־יְדִיּוֹה
 יוֹכֵל לְצָאת מִדְּעֵתוֹ. וְיֵשׁ בְּחִינַת הַצִּיץ וְמַת בְּחִינַת כֵּן זוּמָא שֶׁעַל־יְדִי
 הַתְּלַהֲבוֹתוֹ יוֹתֵר מִדָּאִי יוֹכֵל לָמוֹת. וְשִׁנְיָהֵם הֵם בְּחִינַת צְדִיק וְגַם עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר: "צְדִיקִים יִלְכוּ בָם". אֲבָל יֵשׁ מִי שֶׁפָּא בְּעַקְמִימִיּוֹת וְסִינָא יֵשׁ בְּלָבוֹ
 וְיִוֹכֵל לְמִצָּא בְּהֶרֶב גַּם כֵּן מִה שֶׁהוּא רוֹצֵה, דְּהֵינּוּ דְּבָר שֶׁיִּכְפַּד בְּכָל
 וְיִתְרַחֵק לְגַמְרֵי וּפּוֹרֵשׁ מֵהַצְדִּיק וְנַעֲשֶׂה מַתְנַגֵּד וְלֵצֵן בְּבְחִינַת אַחַר שֶׁקָּצֵץ
 בְּנִטְעוֹת וְזֶה בְּחִינַת: "וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם" רַחֲמָנָא לְצֵלָן. וְאַרְבַּע בְּחִינֹת
 אֱלוֹ הֵם בְּחִינַת צְדִיק וְרִשָּׁע עוֹבֵד אֱלֹקִים וְלֹא עֹבֵד הַנְּאֻמָּרִים בְּפָסוּק:
 "וְשִׁבְתֶּם וְרִאִיתֶם בֵּין צְדִיק" וְגו' (מְלָאכֵי ג' יח) שְׁנַמְצָאִים בְּכָל כְּנֵי אָדָם
 הָרוֹצִים לִפְנֵם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם וְיִתְבָּרֵךְ וְלַהֲתַקְרֵב לְהַצְדִּיק וְהֶרֶב שְׂבָדוֹר. כִּי
 הַצְדִּיק צְרִיךְ שִׁיְהִי לּוֹ שְׁנֵי כַחוֹת שֵׁישׁ לְהַתּוֹרָה סֵם חַיִּים וְחֵם וְשָׁלוֹם
 לְהַפָּדָה. בְּאִפְן שִׁיְהִי אֶפְשָׁר לְהַמְתַּקֵּרֵב אֵלָיו לְקַבֵּל כְּרִצּוֹנוֹ "צְדִיקִים יִלְכוּ
 בָם" וְגו' כַּנ"ל:

אֲדָנִי שִׁפְתֵי תִפְתַּח – לֵב

יום י' לחודש

א עַל־יְדֵי הַרְקוּדִין שֶׁל חֲתָנָה מִמְתִּיקִין הַדֵּינִים. כִּי הַלֵּב בְּחִינַת בֵּינָה כְּמוֹ
 שְׂכַתוֹב: "בֵּינָה לְבָא" (תַּקוּן זְהַר־הַקְדוּשׁ בְּפִתַח אֱלִיָּהוּ) וְעַל־יְדֵי

קצור לקוטי מוהר"ן

שמחת הלב מרקדין בבחינת: "וישא יעקב את רגליו" (בראשית כ"ט א) ופרש רש"י 'לבו נשא את רגליו'. והרגלים הם בבחינת נצח והוד. וכשמרקד ברגליו בשמחת לבו צריך לבנו להמשיך אור הלב דהינו ה' אלפין של אקו"ק שבבינה להפלה שהיא נקראת קדם הזווג נער בלא ה"א (זהר הקדוש חלק ב ל"ח) בבחינת ש"ך דינים מספר נער והיא גימטריא חמש פעמים דין. ועלידי המשכת אור הלב געשית נער"ה בה"א וגעשית חמש פעמים אדני. וזה בחינת: "אדני שפתי תפתח" (תהלים נ"א ז) שעלידי שפתיים שהם נצח והוד בחינת הרגליו הנ"ל נפתח ונמתק הכלה שתהיה נקראת נערה שהיא ראויה לזווג שנעשית בחינת אדני כנ"ל:

מי האיש החפץ חיים - לג

א צריך לבקש שלום כמו שכתוב (תהלים ל"ד טו): "בקש שלום", שיהיה שלום בין ישראל, ושיהיה שלום לכל אדם במדותיו, הינו שלא יהיה מחלק במדותיו ובמאורעותיו, שלא יהא לו חלוק, בין בטיבו בין בעקו, תמיד ימצא בו השם יתברך, הינו: "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר" (שם נ"ו יא).

ב וזה זוכין עלידי התורה ועלידי הצדיקים שנקראים שניהם שלום. ועלידיריה יופה לאהב אותו יתברך בכל מקום בין בטיבו בין בעקו ולאהב את חבריו. ויכול להיות שלום בין כל ישראל ולאהב זה את זה. כי לא יתבהל ולא יתבלבל משום דבר שבעולם רק ידע ויאמין כי כל מה שעובר עליו בכל יום הן טובות הן יסורין וצרות ודאגות והרפתקאות חס ושלום - הפל לטובתו הנצחית. ודיקא עלידיריה ויכול להתקרב להשם יתברך אם ירצה באמת. וכן יסבל מחברו (עין בהשטמות) אף אם יש לו איזה יסורין מפניו וישתדל לדונן לכף זכות ולמצא בו טוב ולהפך הדבר לטובה לומר בדעתו שלא פגן חברו לרעה כלל כדכד כמו

שהוא סוכר וכיוצא בזה הרבה, ישתדל לחפש ולבקש אהבה ושלוש עם חבריו וכל ישראל. ועל־דבריה יזכה לאהב את השלוש בכל מקום הן במיבו הן בעקו ויהיה לו שלום עם הכל:

ג. וצריך לדעת שמלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מנה ואיהו ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין. ואפלו מי שעוסק במשא ומתן בגוים לא יוכל להתנצל ולומר אי אפשר לעבד את השם יתברך מחמת עביות וגשמיית שגופל תמיד עליו מחמת העסק שעוסק תמיד עמהם. כי בכל הדברים הגשמיים ובכל לשונות הגוים יכול למצא בהם אלקות. כי בלא אלקותו יתברך אין להם שום היות וקיום כלל, כמו שכתוב: "ואתה מחיה את כלם" (נחמה ט' ו). לכד שהחיות ואלקות הנה שם בצמצום גדול ובמעוט רק כדי חיונו להחיותו ולא יותר. וכל מה שהמדרגה יותר תחתונה אזי אלקותו שם בצמצום גדול יותר ומלבש במלבושים רבים יותר:

ד. וגלל בן צריך שתדע שאפלו אם אתה משקע במדור הקלפות ואתה במדרגה תחתונה מאד, עד שגדמה לך שאי אפשר לך עוד להתקרב אליו יתברך מחמת שנתרחקת ממנו מאד ואפלו שנפלת בכפירה בעקר חס ושלוש. אף־על־פי־כן תדע שאפלו במקומך גם בן תוכל למצא אלקותו כי הוא יתברך מחיה את הכל כמו שכתוב: "ואתה מחיה את כלם". ומשם אתה יכול להתדבק בו יתברך ולשוב אליו בתשובה שלמה כי לא רחוקה היא ממך אלא שבמקומך שם רבו הלבושים:

ה. וכל מה שהאדם הולך ממדרגה למדרגה מתקרב יותר אל השם יתברך ויכול לידע את השם יתברך בהבנה יתרה. כי כל מה שהמדרגה יותר עליונה נתמעטין הלבושים והצמצום ואז הוא מקרב יותר להשם יתברך ויכול לאהב את עצמו עם השם יתברך באהבה יתרה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו ויש ימי טוב וימי רע. והימים נקראים מדות כמו שכתוב (תהלים ל"ט ה): "ומדת ימי", והמדות הם התורה כי כל התורה היא מדות הקדוש־ברוך־הוא כי היא מדברת מאהבה ויראה ושאר המדות ובה נבראו עלמין ואותיותיה הם מחיין את כל דבר ודבר אלא שהם בצמצום יותר כל מה שהמדרגה היא למטה יותר. נמצא ימי טוב הינו תורה ואותיותיה יכולין למצא אפלו בימי רע שהם לשונות הגויים ומדותיהם הרעות. וזהו מה שכתוב: "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה" (קהלת ז' יד) שישתפל כל אדם היטב היטב וימצא בודאי ימי טוב בימי רע על־ידי שכופה את יצרו הרע הינו הימי רע ומתגבר עליו. ואז הוא דומה למלאך ה' צבאות (זה־הקדוש ח"א ז). ואז יכול ללקט אותיות התורה אפלו מדברים גשמיים. ואפלו כשהוא מדבר עם הגויים או שרואה מדותיהם הוא יודע את החיות אלקות הינו אותיות התורה שמשלבש שם. כי אז נתבטל ונזפל הרע השוכן על הטוב הינו האותיות והם בולטין ונראים ומאירים ביותר:

ז וזה בחינת נעשה ונשמע בבחינת "עשי דברו לשמע בקול דברו" (תהלים ק"ג ב), שמתחלה עושין ובנין לאותיות התורה שיהיו בולטות ומצטרפות (ימא ע"א) ואחר־כך נשמע זכין למשמע קלין מלעלא. הינו שמקבלין אותיות התורה חיות ואז רב יותר ממה שקבלו תחלה אשר אז כשהיו מלבשין בלשונות הגויים וימי רע לא קבלו כי אם כדי חיות הראוי לאותו מקום בצמצום גדול (כמוכא ב"פריעין־חיים" בכונות פורים פק ו):

ח וידוע שהתורה הינו המדות והימים שורה בהם אהבתו יתברך שמו כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"א מ"ו). "ויזם יצוה ה' חסדו" (תהלים מ"ב ט), שהחסד הינו האהבה הוא יומא דאיל עם בלהו יומין הינו המדות שהם צמצומים לאלקותו להשיגו כמו שכתוב בזהר הקדוש (חלק ב מ"ב:): בגין דישתמודעין לה. והשם יתברך הלביש אלקותו במדות

התורה מאהבתו לעמו ישראל. וזה בחינות של תרנו"ג מצוות כי השם יתברך שער בדתו שעל ידי המצוה הזאת וצמצום הזה נוכל להשיגו ולעבדו. נמצא שבכל מדה ומדה ממדות התורה יש שם אהבת השם יתברך שאוהב את עצמו עם ישראל. ונמצא מי שמפשיט את התורה מלבושי הקלפות על ידי פפית יצרו אז הוא מקרב אל השלום כמו שכתוב: "וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג' יז) שהיא התורה:

ט ויש בתורה שתי בחינות. בחינת נגלה וביחית נסתר, הינו אוריתא דעתיקא סתימאה שתתגלה לעתיד לבוא. כי יש שני מיני אהבות, אחת היא אהבה שבמינים הנ"ל שהיא בפעל והשנית היא אהבה שהיא בכח שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים קדם הבריאה, שהיו ישראל עדין בדתו ובמחו שהיא למעלה מהזמן והמדות שהיא פנימיות התורה. ולעתיד לבוא יפשיט הקדוש ברוך הוא את לבושו המכסין על אלקותו הינו על פנימיות התורה שתתגלה התורה הזאת דעתיקא סתימאה. ואז יתרבה השלום כמו שכתוב: "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את ה'" (ישעיה י"א ט) שתתגלה האהבה שפדעת. כי עכשו נגנו אור התורה הזאת כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה: "וירא אלקים את האור כי טוב" (בראשית א' ד) 'כי טוב לגנו' (הגיה"ב). ויש גם בן צדיקים הנקראים טוב כמו שכתוב: "אמרו צדיק כי טוב" (ישעיה ג' י) ונקראין אור כמו שכתוב: "אור זרע לצדיק" (תהלים צ"ו יא), שהם גם בן צפונים ומסתרים שאין העולם כדאי עתה להשתמש בהם. וכשתתגלה לעתיד לבוא האהבה שפדעת הנקרא "יום אחד יודע לה" (זכריה י"ד ז), כי אהבה נקרא יום כנ"ל יומם יצוה וגו' אשר הוא לא יום ולא לילה הינו שהאהבה הזאת היא למעלה מהזמן והמדות. אז יתגלו הצדיקים הצפונים והתורה הצפונה ואז יתגלה שלום רב בעולם שיתחברו כל ההפכים יחד כמו שכתוב: "וגר זאב עם כבש" וגו' (ישעיה

קצור לקוטי מוהר"ן

י ואפלו במדות עצמן כל אחד לפי בחינתו הוא בחינת דעת לבחינה שתחתיה. כי המדרגה הפחותה של עולם היצירה היא בחינת דעת לעולם העשיה שתחתיה. וכן יש אדם שאהבתו שיש לו עם השם יתברך במדותיו ובזמן הוא בחינת אהבה שבדעת שלמעלה מהזמן להאדם שהוא במדרגה פחותה ממנו:

יא וכל אדם יכול למעם אור האהבה שבדעת אפלו עכשו בתוך הימים כל אחד לפי בחינתו. הינו בשקשר את לבו לדעתו. כי כל אחד מישראל יודע שיש אלקים בכלל וכפי הדעת הנה בודאי היה ראוי שיתבטלו כל התאוותיו ומדותיו הרעים. אבל הרשעים הם ברשות לבם (בראשית רבה נח פרשת ל"ד) וכל המדות והתאוות הם בלב. על כן צריך כל אחד לראות לקשר לבו לדעתו שיהיה לבו ברשותו, שיהיה בופה את לבו ותאוותיו אל הדעת הנה שיודע מהשם יתברך בכלל שמלא כל הארץ כבודו, עד שישבר ויבטל כל התאוות על-ידי הידיעה הזאת וידיעת התורה. ואזי נכללין גם כן המדות שבלבו לדעתו ואזי מקבלין המדות אור האהבה שבדעת. ורואה ומשיג אור הגנוז לפי בחינתו הינו התורה והצדיקים הגנוזים:

יב על-ידי מצות נמילת לולב ומינוי זוכה לגלות הדעת הקדוש לכל באי העולם, לידע שמלא כל הארץ כבודו ולגלות אלקותו יתברך בכל מקום ואפלו בכל לשונות הגויים, ולהכירו יתברך ולהתקרב אליו אפלו בכל המדרגות התחתונות. ולקשר הדעת הקדוש לתוך הלב שיהיה לבו ברשותו ולאהב את עצמו עם השם יתברך באהבה. ולבוא לאור האהבה שבדעת שהוא אור הגנוז. ויתגלו הצדיקים והתורה הגנוזה ועל-ידיה יתרבה שלום רב בעולם:

וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלַכֶּת כְּהִנָּם – לַד'

א הַכֹּלֵל שֶׁהַמְּשֻׁלָּה בִּיד הַצַּדִּיק לַפֶּעַל פְּעֻלוֹת פְּרִצוֹנוֹ כַּמֶּאֱמַר חַכְמוֹנוֹ, וְכַרְוֵנָם לְבִרְכָּהּ: "צַדִּיק מוֹשֵׁל" וְכוּ' מִי מוֹשֵׁל בִּי צַדִּיק' (מוֹעֵד קָפוֹן מ"ו). וְעַקֵּר הַמְּמֻשָּׁלָּה הוּא לְהֵאִיר וּלְעוֹרֵר לֵב יִשְׂרָאֵל לְעַבֹּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. עַל כֵּן הָעַקֵּר שִׁיתְקַשֵּׁר לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וְלְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּעַבֹּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמֵהֶם יִקְבַּל כַּח וְהֵאֲרָה וְהִתְעוֹרְרוּת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַד שְׁיָשׁוּב אֶל ה' בְּאֱמֶת:

ב וְזֶהוּ בְּחִינַת: "וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט" (פְּרָאשִׁית מ"ב) וְהוּא שְׂרָשׁ כְּלָלוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהֵם עֲנֵפוֹ הַמְּקַבְּלִים מִמֶּנּוּ. וְהוּא בְּחִינַת מְלָאכּוּם בִּי הַצַּדִּיק הוּא שׁוֹמֵר בְּרִיתוֹ פְּרָאוֹי וּבְרִית מְרַבֵּה לְיוֹסֵף אֲשֶׁר הוּיָהּ שְׁלוֹ בְּנִקּוּד מְלָאכּוּם שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת מְל"א פו"ם. לְהוֹרוֹת כִּי פִּיּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא מְלָא מְאֻלְקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְדַבְּרוּיּוֹ בְּוִדְאֵי הֵם בְּשִׁלְמוֹת וּבְמִלּוּאָם. וְעַל כֵּן יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ הַשֹּׁפֵעַ לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "וַיִּבְרַךְ אֶתְכֶם בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְכֶם" (דְּבָרִים א' יא), הִינּוּ לְפִי הַדְּבִוֵּר בֵּן הַשֹּׁפֵעַ. כִּי אִין דִּי בְּמַחְשָׁבָה לְכַד וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁתְּקוּדוֹ-שִׁבְרוּדֵי-הוּא יוֹדֵעַ מַחְשָׁבוֹת צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל בְּפֶה מְלָא דִּיקָא כִּי הַדְּבִוֵּר הוּא כְּלִי הַשֹּׁפֵעַ וְאִם הֵם בְּשִׁלְמוֹת וּבְמִלּוּאָם אִין יוֹכֵלִין לְקַבֵּל בְּהֵם רַב שֹׁפֵעַ. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל מַה שֶּׁחָסַר לְאָדָם בְּנַשְׁמוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת בְּדַבְּרוֹ פֶּה דִּיקָא כְּדִי שֶׁעַל-יְדֵי-זוֹהַ יִמְשִׁיךְ הַשֹּׁפֵעַ:

ג וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת: "צַדִּיק מוֹשֵׁל" בְּחִינַת מְלָא פּוּם כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "וְעַמּוּד בְּלֵם צַדִּיקִים" (יִשְׁעִיָּה ס' כא). כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דְּבַר יִקָּר שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה מַה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ בְּמַעֲשֵׂה דְאֲבִי וְאֲבָא אֲמָנָא (תְּעִנִּית כ"א) שֶׁהִשְׁכִּיחוּ לוֹ לֹא מְצִית לְמַעֲבַד כְּעוֹבְדֵי דְאֲבָא אֲמָנָא. וְהַבְּחִינָה הַזֹּאת שְׁיֵשׁ בּוֹ יוֹתֵר מִחִבְרוֹ הוּא מְשַׁפִּיעַ וּמְאִיר וּמְעוֹרֵר אֶת לֵב חִבְרוֹ וְצְרִיךְ חִבְרוֹ לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת וּבְחִינָה הַזֹּאת מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין" (תְּרַגּוּם יִשְׁעִיָּה ו' א). שְׁקָדָם מִתַּן תּוֹרָה

קצור לקוטי מוהר"ן

היה הממושלה ביד השם יתברך בחינת: "אנכי ה' אלוקיך המעלך מארץ מצרים" (תהלים פ"א יא) שהיה אז הפל אנכי. ואחר מתן תורה "הרחב פיך ואמלאהו" זה בחינת מלאפום בחינת יוסף הוא השליט שנתן הממושלה ליד כל ישראל לכל אחד כפי בחינתו:

ד ומלאפום הוא בחינת נקדה עם ואו הינו חכמה ובינה. כי הנקדה היא בחינת חכמה בחינת יוד ומעון ובינה הוא הנחל הנמשך מהמעון והוא כמו ואו. ובחינת מלאפום יש בכלליות ובפרטיות כי הצדיק הוא יוד כי הצדיקים נקראים חכמי העדה וישראל הם בחינת ואו שהם תמכי אוריתא ונקראים ווי העמודים. ואצל כל אחד מישראל בפני עצמו יש גם כן בחינת יוד ואו. יוד על-שם הפה כמו שכתוב: "פי ידבר חכמות" (תהלים מ"ט ד) ואו על שם "והגות לבי תבונות" (בחינת בינה לבא פנ"ל). ולב בחינת לוחות שהם ואו כי 'ארפן ששה ורחפן ששה' (בבא-בבא י"ד) בחינת: "לוח לבך" (משלי ג' ג):

ה וכשהלב משקע באהבות רעות זהו בחינת אהבה נפילה ושבורה כי היצר הרע והקלפות נמשכין משבירת כלים. ומוכא ב"עין-חיים" (בהיכל הנקודות שער שבירת הכלים) כי שבירת כלי חסד נפלו לבינה דבריאה הינו בינה לבא, ואור החסד נשאר ביסוד דאצילות שהיא בחינת צדיק יסוד עולם. נמצא שאהבות רעות פאים משבירת כלי חסד. על כן תרגם אוינקלוס: "אשר לו ערלה כי הרפה היא לנו" (בראשית ל"ד יד) 'חסודא היא לנא' כי החרפה הינו ערלת הלב הינו אהבות רעות נעשה משבירת כלי חסד. וכנראה בחוש שעל כל פשעים תכסה אהבה (משלי י"ב), שאפלו אם אחד פושע נגד חברו אינו מחרפהו כי אהבתו מכסה על הפשעים אבל כשנתקלקל ברית האהבה ביניהם הינו בחינת שבירת כלי חסד או מחרפהו שמשבירה הנ"ל באה החרפה. וחרפה הזאת בחינת ערלת הלב בחינת: "חרפה שברה לבי" (תהלים ס"ט כא) היא בחינת שבירי לוחות. והתקון לזה לקשר הלב בחינת

וְאוֹ לְהִיּוֹד. הֵינּוּ נִקְדָּה בְּחֵינֵת צַדִּיק, כִּי בִּיסוּד דְּאַצִּילוֹת בְּחֵינֵת צַדִּיק יִסוּד עוֹלָם נִשְׁאָר אֹרֹךְ הַחֶסֶד שֶׁשָּׁם שׁוֹרָה הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה. וְצִרִיכִין לְהֵאִיר הַנִּקְדָּה לְהֵאִיר בְּחֵינֵת הַלֵּב וְאִזִּי נִתְבַּטְּלִין הָאֲהָבוֹת רְעוֹת בְּחֵינֵת חֶרְפוֹת וּבְזִיווּנוֹת כִּי עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֲהָבָה. נִמְצָא שְׁצַרְיָד כָּל אֶחָד לְדַבֵּר הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו יִתְבַּרְךְ כְּדֵי שְׁיֵאִיר בְּחֵינֵת נִקְדָּה בְּחֵינֵת פִּי יְדַבֵּר חֻכְמוֹת כִּנּוּ"ל לְהֵאִיר שֶׁהוּא בְּחֵינֵת: "וְהִגִּית לְבִי תְבוּנוֹת". שְׁעַל־יְדִיזָה מְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ לְהַנְקָדָה הַשִּׁדְךָ לְלִבּוֹ בְּעַת הַזֹּאת וּמִשְׁבֵּר הַחֶרְפָּה הַשׁוֹרָה עַל לְבֹו הַמְּשִׁבֵּר אֶת הַלֵּב:

וּגַם צִרְיָד כָּל אֶדָם לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאָת שָׁמַיִם כְּדֵי לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת בְּלִבּוֹ מִהַנְקָדָה שֶׁיֵּשׁ בַּחֲבֵרוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ כִּי הַנְקָדָה הִיא בְּחֵינֵת צַדִּיק לְגַבִּי חֲבֵרוֹ וּמֵאִיר לְלֵב חֲבֵרוֹ הַנִּקְרָא וְאוֹ:

וּכָל הַנְקָדוֹת הַנּוּ"ל הֵם עֲנָפִים לְהַצַּדִּיק שֶׁהוּא נִקְדָּה הַכְּלָלִית בְּחֵינֵת מִשָּׁה שֶׁהוּא נִקְדָּה שֶׁל כְּלָלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. עַל כֵּן צִרִיכִין הַכֹּל מִתְחַלָּה לְקַבֵּל מִהַצַּדִּיק הַזֶּה כִּי קִדְּם כָּל הַעֲקָר הוּא הַתְּקַשְׁרוֹת לְהַצַּדִּיקִים וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם בִּירְאָת שָׁמַיִם וְהֵם יֵאִירוּ וַיַּעֲזְרוּ אֶת לְבֹו עַל־יְדֵי נִקְדָּתָם הַקְּדוּשָׁה הַכְּלָלִית. וְאַחֲרֵי־כֵן צִרִיכִין לְדַבֵּר גַּם עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאָת שָׁמַיִם כִּנּוּ"ל לְקַבֵּל דֵּין מִן דֵּין. וְכֵן יִקַּבֵּל כָּל אֶחָד מִנֶּה וּבִה עַל־יְדֵי שְׁיַדְבֵּר כָּל אֶחָד בְּעֲצֻמוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו כִּנּוּ"ל. וְעַל־יְדֵי שְׁלֹשׁ בְּחֵינֹת אֵלוֹ נִתְבַּטְּלִין הַחֶרְפוֹת הֵינּוּ הָאֲהָבוֹת רְעוֹת הֵינּוּ עֶרְלַת הַלֵּב. וְזוֹהוּ "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֲהָבָה", כִּי הַתְּאוֹוֹת רְעוֹת נִתְבַּטְּלִין עַל־יְדֵי שֶׁשָּׁם שׁוֹרָה הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּקְרָאת כֶּהֵן. כִּי נִתְנָה כֶּהֵנָה לְאַבְרָהָם אֹהֲבֵי (נִדְרִים ל"ב) וְהִיא שׁוֹרָה בְּמָקוֹם בְּרִית שְׁלוֹם עַל כֵּן נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל מִמְּלֶכֶת כְּהַגִּים. וּכְשֶׁנִּתְנָה כֶּהֵנָה לְפִינְחָם נֶאֱמָר לוֹ: "הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (בַּמִּדְבָּר כ"ה יב), כִּי הַכֶּהֵנָה בְּחֵינֵת אֲהָבָה בְּחֵינֵת אֲבָרָהֶם שׁוֹרָה בְּמָקוֹם בְּרִית שְׁלוֹם הֵינּוּ צַדִּיק יִסוּד עוֹלָם כִּנּוּ"ל שְׁאוֹר הַחֶסֶד נִשְׁאָר בִּיסוּד דְּאַצִּילוֹת:

קצור לקוטי מוהר"ן

ח ולפעמים מקבלין הנקדה מחברו על ידי שמדברין עמו שיחת חלון. ואז יכולין לקבל אור והתעוררות לעבודת השם ותפרד מהנקדה הזאת על ידי התלבשות שמתלבשת בדבורים אלו:

אשרי העם יודעי תרועה. זרקא – לה

א דע פי תשובה היא להשיב הדבר למקום שנפל משם בחינת זרקא (תקונים כ"א מ"ג), דהינו להשיב ולהחזיר הדבר לשרשו. ושרש כל הדברים הוא חכמה כמו שכתוב: "בלם בחכמה עשית" (תהלים ק"ד ב). לכן צריך כל אחד לשמור את חכמתו ושכלו משכליות חיצוניות המכנים בשם פת פרעה. פת היא רמו לחכמה שאינה חכמה כמו שאמרו חכמינו וזכרונם לברכה (מנחת ק"י). ופרעה לשון בטול כמו שכתוב: "תפריעו את העם" (שמות ה' ד) ותרגם אונקלוס: 'תבטלון'. הינו חכמות בטלות שהם שאר החכמות. פי עקר החכמה לקנות שלמות אינה רק חכמת אלקות. ושאר החכמות הם רק חכמות בטלות ואינם חכמות כלל:

ב על פן צריך כל אדם לשמור מאד את שכלו ומחשבתו שלא יכניס במחשבתו שום מחשבה חיצונה ושום חכמה חיצונה או מחשבה זרה ומפל שפן הרהורים רעים. פי כל הפגמים וכל החטאים והעוונות חס ושלום, כלם אינם באים כי אם על ידי פגם המחשבה כנ"ל שאינו נוהר לשמרה פראוי שלא תצא חוץ מגבול הקדשה. וכשנוהר ושומר היטב המחשבה שהיא החכמה שבמח זהו עקר תקונו ותשובתו על העוונות* שמתגבר לגרש כל המחשבות החיצוניות מדעתו ושכלו. פי השכל הוא הנשמה וכשמקדש שכלו הינו נשמתו על ידי זה מגביה ומשיב הכל לשכלו וזה עקר התשובה:

* כמו שכתוב: יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל ה' וירחמנו (ישעיה נ"ה ז) ומאריך בענין המחשבה בפרשה זאת שהיא מתרמי דתיובתא.

אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. זֶרְקָא – לַה קַבָּא

ג וְכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל שֶׁהוּא בַחֲנִינַת חֻמְבָּה וְעַל־
שִׁסְזוֹה נִקְרָאִים רֵאשִׁית כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית"
זכו' (נִרְמָה ב' ג). אֲבָל בְּשַׁעַת הוֹלְדָה הַשְּׁכָל מְצַמְצֵם אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.
וּכְשֶׁמֶתְחִילִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בַּהֲתַבּוֹנָנוֹת בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲזִי שְׁכָלוֹ
הוֹלֵךְ וְגָדוֹל כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְתִרְבַּח חֻכְמַת שְׁלֹמֹה" (מְלָכִים א' ה' י). אֲבָל
כְּשֶׁאֲדָם מִכְּנִים בְּתוֹךְ שְׁכָלוֹ הַקִּדְשׁ מִחֻשְׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הֵם חֻכְמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת אֲזִי נִתְמַעַט קִדְשַׁת שְׁכָלוֹ כְּפִי תַפִּיסַת הַמְּקוֹם שֶׁל הַחֻכְמָה
הַחִצוֹנִית. וְעַל הַשְּׁכָל הַחִצוֹן הַזֶּה מִתְלַקְטִים וּמִתְחַבְּרִים כָּל הַמְּדוֹת רְעוֹת
וּמְגוֹנוֹת וְהַתְּאוּזוֹת:

ד עַל כֵּן הָעֵקֶר לְשֹׁמֵר מִחֻשְׁבָּתוֹ וּמְחוֹ מִמִּחְשְׁבוֹת וְחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
שְׁעֵלֵיהֶם הוּא כָּל בְּנִינּוֹ שֶׁל הַיִּצֵר הָרַע רַחֲמָנָא לְצַלֵּן שֶׁהוּא בַחֲנִינַת
נֶחֱשׁ הַקִּדְמוֹנִי שֶׁהוּא כְּרוּךְ אַחֵר הַקִּדְשָׁה. וְעַל־שִׁסְזוֹה נִקְרָא כְּרוּךְ גָּדוֹל
שֶׁהוּא כְּרוּךְ תְּמִיד אַחֵר גָּדוֹלֵי הַדוֹר בְּיוֹתֵר מִשְׁאַר הָאֲנָשִׁים כְּמֵאמֵר
חֻכְמִינוֹ זְכוֹנָם לְבִרְכָה, עַל פְּסוּק: "כִּי הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת" (סֵפֶה נ"ב). כִּי
מִחֻמַּת שֶׁהַתְּלִמִּידֵי חֻכְמִים וְהַלּוֹמְדִים יֵשׁ לָהֶם דַּעַת גָּדוֹל בְּיוֹתֵר עַל כֵּן
כְּרוּךְ אַחֲרֵיהֶם לְהַחֲטִיאֵם רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְהָעֵקֶר לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד
מִמִּחְשְׁבוֹת רְעוֹת כְּנ"ל:

ה וּכְשֶׁהָאֲדָם שׁוֹמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִשְׁכָּלִיוֹת חִיצוֹנִיּוֹת לֹא זוֹ אַף זוֹ שְׁצָרִיךְ
לְחַדֵּשׁ הַשְּׁכָל בְּכָל עַת וּבִזְהָ מְחַדֵּשׁ נִשְׁמָתוֹ. כִּי הַשְּׁכָל
הוּא הַנְּשֻׁמָה כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "נִשְׁמַת שְׂדֵי תְבִינִים" (אִיּוֹב ל"ב ח) וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ
חֻכְמִינוֹ, זְכוֹנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת י) שֶׁהַנְּשֻׁמָה זְנָה וּמְחִיָּה אֶת הַגּוּף וְהִיא
בַּעֲצֻמָּה הַשְּׁכָל כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "הַחֻכְמָה תְּחִיָּה" (קִהְלַת ז' יב):

ו וְחֻדוּשׁ הַשְּׁכָל הַיְנוּ חֻדוּשׁ הַנְּשֻׁמָה הוּא עַל־יְדֵי שְׁנָה כְּמוֹכָא בְּזִהַר
הַקִּדְוֵשׁ (ח"א י"ט וּח"ב ר"ג): עַל פְּסוּק: "חֻדְשִׁים לְבָקָרִים" (אִיכָה
ג) וְנִשְׁמָתָא אִיהִי חֻדְתָּא וְכוּ' בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא' וְכוּ'. כִּי בְשֶׁהַמְחִין

קצור לקוטי מוהר"ן

מתנגעים או עלידי השנה הם מתחדשים בנראה בחוש. ובשעת השנה המחין הינו הנשמה באה בתוך האמונה בבחינת: "חדשים לבקרים רבה אמונתך" כנ"ל ועל-ידיה נתרבה האמונה שלו. וזהו שאנו מברכין: "הנותן לעם כח" כי היו מתחלה עיפים ועכשו נתחזקו:

ו' ויש כמה בחינות שנה. יש שנה בגשמיות שהיא נוחה למחין גם יש בחינת למוד שהוא גם כן בחינת שנה לגבי דבקות הבורא יתברך והוא למוד פשטי אורייתא (זהר הקדוש חלק ג רמ"ד:) במאמר חכמינו, זכרונם לברכה "במחשבים הושיבני" - זה תלמוד בבלי (סנהדרין כ"ד) בבחינת אמונה כנ"ל. ואדם הדבוק תמיד בעבודת הבורא ונתנגעין המחין שלו מחמת גדל הדבקות או ילמד פשטי אורייתא:

ח ועל ידי אמונה מקבלין המחין הינו הנשמה מאור הפנים כמו שכתוב: "באור פני מלך חיים" (משלי ט"ו). ויש כמה בחינות באור הפנים כי יש מקבלין השכל מאור הפנים של התורה כי שבעים פנים לתורה. ויש מקבלין מאור פני הצדיקים כשהצדיק מסביר לו פנים או מקבל שכל חדש ונשמה חדשה מאור פניו הקדושים. כי עקר השכל מאור הפנים כמו שכתוב: "חכמת אדם תאיר פניו" (קהלת ח):

ט וגם יש שנה שהיא בחינת משא ומתן באמונה. וכשעוסק במשא ומתן באמונה או המחין הינו נשמתו באה לתוך האמונה ונתחדשין שם ונתחזקין מעיפתם וממשוך שכל חדש מאור הפנים. ועקר הדבר הוא האמונה שצריכין לשמר את האמונה מאד. ואז כשהמחין שלו נתנגעים, מחדש אותם בתוך האמונה עלידי איזה בחינת שנה הן עלידי שנה בגשמיות בפשיטות שאז המחין נתחדשין בנראה בחוש, אבל העקר הוא האמונה שצריכין קדם השנה לקשר עצמו אל האמונה שזהו בחינת קריאת-שמע שעל המטה שקורין קדם השנה. וצריכין לקרותה בכונה כדי לקשר נשמתו ולהכניסה לתוך האמונה בשעת השנה. ואזי תתחדש שם נשמתו בבחינת: "חדשים לבקרים רבה

אַמוּנְתְךָ" כַּנ"ל וְיִזְכֶּה עַל־יְדֵי הַשָּׁנָה לְקַבֵּל שְׂכַל חֲדָשׁ וּנְשֻׁמָּה חֲדָשָׁה מֵאוֹר הַפְּנִיּוֹת. וְכֵן מִי שֵׁיִשׁ לוֹ בְּחִינַת דְּבָקוֹת וּמְחוּ נְתִיבָע עַל־יְדֵי־זוּה אֲזִי צְרִיךְ לְעַסֵּק בְּפִשְׁטֵי אוֹרֵיתָא וְאֲזִי צְרִיךְ גַּם בֵּן לְכַנְס לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה. דְּהֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁמְחוּ מִתְחִיל לְהִתְפַּלְּל וְאֵינּוּ יוֹכֵל לְהִיּוֹת דְּבוּק עוֹד בְּהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּבְחִינַת דַּעַת וּמַחִין. אֲזִי צְרִיךְ לְסַלֵּק הַדַּעַת וְהַמַּחִין לְגַמְרֵי וּלְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ אֶל הָאֲמוּנָה בְּפִשְׁטוֹת וְלְעַסֵּק בְּפִשְׁטֵי אוֹרֵיתָא בְּתַמִּימוֹת וּבְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה. כִּי בְּאֲמַת גַּם בַּעַת קִיּוֹם הַמַּחִין בְּדְבָקוֹת אוֹ בְּאִיזָה דְרָגָא שְׁהוּא גַּם אֲזִי עֵקֶר קִיּוֹם הַדַּעַת וְהַמַּחִין הוּא עַל־יְדֵי אֲמוּנָה כִּי אֵין לְסַמְּךְ עַל הַשְּׂכַל לְבַד (כַּנ"ל בְּסִימָן כ"ד). אֲבָל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַדַּעַת צְרִיכִין לְכַנְס אֶל הָאֲמוּנָה לְבַד עַל־יְדֵי אִיזָה בְּחִינַת שָׁנָה כַּנ"ל. וְכֵן לְפַעְמִים הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן הִיא בְּחִינַת שָׁנָה לְחֲדָשׁ הַמּוֹחַ כַּנ"ל וְשֵׁם גַּם בֵּן הָעֵקֶר הוּא הָאֲמוּנָה. וְכִשְׁעוֹשֶׂה הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן בְּאֲמוּנָה אֲזִי בָּאָה נִשְׁמַתוֹ שְׁהִיא שְׂכָלוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה וְנִתְחַדָּשׁ שֵׁם כַּנ"ל:

· וְאִי אֶפְשָׁר לְעַסֵּק בְּמִשְׁאֵל־וּמַתָּן בְּאֲמוּנָה כִּי אִם בְּשִׂיחָהּ בְּקִי בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת שְׂלָא יִכְשַׁל בָּהֶם כִּי כָּל דִּינֵי מְמוֹנוֹת שְׂיָךְ לְמִשְׁאֵל־וּמַתָּן. נִמְצָא שֶׁבִשְׁעַת הַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן הוּא עוֹסֵק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת:

י" וְכִשְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵל־וּמַתָּן בְּאֲמוּנָה צְרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת הָאֲמוּנָה מְאֹד שְׂלָא יִתְנַבְרוּ הַחִיצוֹנִים עַד שֵׁיפְגֹם חַס וְשְׁלוֹם בְּאֲמוּנָתוֹ. עַל בֵּן צְרִיךְ לְהִתְנַבֵּר לְעַסֵּק בְּמִשְׁאֵל וּמַתָּן כְּלִיכָךְ בְּאֲמוּנָה כְּמוֹ רַב סַפְרָא לְקַיָּם: "וְדוֹכֵר אֲמַת בְּלִכְבוֹ" (תְּהִלִּים ט"ו) שְׂאֶפְלוּ מִזֶּה שְׁנַגְמַר בְּלָבוֹ לֹא יִשְׁנָה כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ, וְזָרוֹנָם לְבַרְכָּה (מִכּוֹת כ"ד). וְכִזָּה יִמְשִׁיךְ חֲשֵׁמֶל (גִּמְטְרִיא מְלַבּוּשׁ) הֵינּוּ מְלַבּוּשׁ מַעוֹלָם הַבֵּינָה כִּי בֵינָה לְבָא וּנְקָרָאת: "אִם לְבִינָה תִקְרָא" (מִשְׁלֵי ב' ג'). וְאֲזִי אֲמָא מִסְכָּכָא עַל בְּנֵהָא שְׁהֵלֵב עוֹשֶׂה חֲשֵׁמֶל הֵינּוּ מְלַבּוּשׁ סְבִיב הָאֲמוּנָה שְׂלָא יִינְקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים. וְכִזָּה יִשְׁמַר מְחוּ וּנְשֻׁמַתּוֹ וְאֲמוּנָתוֹ וְאֲזִי יוֹכֵל לְחַדָּשׁ נִשְׁמַתוֹ וְשְׂכָלוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה שְׁבַמִּשְׁאֵל־וּמַתָּן כַּנ"ל:

קצור לקוטי מוהר"ן

י. וכשארדם עוסק במשאומתן באמונה זהו בחינת הקרבת קרבן התמיד והקטרת הקטרת. כי מחין שלו דהינו חכמה בינה ודעת שלו הוא מקשר אז אל האמונה פשמי אוריתא שהם בחינת יצירה. ואז האמונה מתגברת להעלות כל הניצוצות הקדושים שבקלפות בסוד אחד עשר סממני הקטרת. ועל-ידיה נופלים כל הקלפות והעפוסים והארצות שפכיבות האמונה הנקראת "ירושלים קריה נאמנה" (ישעיה א' כא) בבחינת פריחת זרעו של עמלק שהיא אחת משלש מצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ (סנהדרין כ) על-ידי העלאת הניצוצות הקדושים מהם. ועל-ידיה כשזה נופל זה קם שהיא המצוה להעמיד מלך שהיא בחינת אמונה בחינת מלכות. ועל-ידיה זוכין להמצוה לבנות בית-המקדש וירושלים הינו האמונה בנ"ל ואז נתחדש ונתעלה מחו בבחינת בנין בית-המקדש כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה: 'מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית-המקדש בימיו' (ברכות ל"א). בבחינת אור הפנים שהוא בחינת חדוש המחין והנשמה (ועין בסימן ר"פ):

י. וחשמי"ל הנ"ל הוא בחינת רצועות של תפלין שהם מקיפי מלכות הינו אמונה ורצועה גימטריא ש"ע (שלש מאות ושבעים) עם הפולל). לרמוז שעל-ידי החשמל הזה שהוא בחינת: "ודובר אמת בלבבו" נשמרת האמונה. והנשמה הינו המחין שבתוכה ומקבלת מאור הפנים שהוא ש"ע (שלש מאות ושבעים) גהורין של הפנים העליונים הנמשכים מתקון ואמת. כי על-ידי רצועות של תפלין שומרים האמונה בנ"ל:

ד. ואפלו מי שאינו בר אורין ואינו מקבל בעצמו מחין חדשים על-ידי המשאומתן באמונה מאחר שאינו עוסק בתורה שהיא עקר המח והשכל. אף-על-פי-כן גם הוא עושה תקון גדול על-ידי שהוא עושה משאומתן באמונה. כי על-ידיה עושה טובה לחברו שהוא משרשו שמחין של חברו נתחדשין בתוך המשאומתן שלו שהוא באמונה. ויהיה לו מחין חדשים ללמוד ולדבוקת הבורא יתברך:

טו וְזֶה בַּחֲנִינַת תְּקִיעוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה. כִּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּחֲנִינַת שָׁנָה כַּיְדוּעַ
בַּחֲנִינַת מִשְׁאֵל־זִמְתָן בְּאִמּוֹנָה הַנִּלְל. וְתִקְיֵעוֹת הֵם הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה
שֶׁהֵיא הַתְּחִדְשׁוֹת הַמַּחֲזִין דְּהֵינּוּ הַשְּׂכָל וְהַנְּשֻׁמָה שֶׁל כָּל אֶחָד מֵאוֹר
הַפְּנִיִם. וּמִזֶּה הוּא הַתְּאֲדָמוֹת פְּנֵי הַתּוֹקֵעַ שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ אוֹרוֹת מִפְּנִי
הַעֲלִיּוֹנִים. וְעַל־יְדִיָּזָה יִזְכֶּה כָּל אָדָם לְפִי בַּחֲנִינָתוֹ לְהַמְשִׁיךְ שְׂכָל חֲדָשׁ
וּנְשֻׁמָה חֲדָשָׁה מֵאוֹר הַפְּנִיִם:

יום י'א' לחודש

בְּקֶרֶב עָלֵי מְרַעִים – לו

א כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם שֵׁישׁ לָהּ הַתְּגָלוֹת בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה אִזִּי מְנַסִּין
וּמְצַרְפִּין אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּגִלוֹת שֶׁל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת הֵינּוּ בַּתְּאוֹתֵיהֶן.
כִּי כָּל אִמָּה וְאִמָּה מֵהַשְּׁבָעִים אֲמוֹת יֵשׁ לָהּ מִדָּה רַעָה בְּפָנֶי עֲצֻמָּה מֵהַ
שָׂאִין בַּחֲבָרְתָּהּ, וּמַחֲמַת הַמּוֹדוֹת הָאֵלוֹ הֵם מְרַחֲקִים מֵהַשְּׁבָעִים פְּנִיִם שֶׁל
תּוֹרָה. וְהַקְּלָפָה קֹדְמָה לְפָרִי וּמִי שְׂרוּצָה לְאֵכָל הַפְּרִי צָרִיךְ לְשַׁבֵּר מִקֹּדֶם
הַקְּלָפָה. לְכֵן קֹדֶם הַתְּגָלוֹת הַדַּעַת שֶׁהֵיא הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵיא עֵקֶר
הַדַּעַת וְהַחֲכָמָה הָאֲמִתִּית מְכַרַחַת הַנֶּפֶשׁ לְבוֹא בְּגִלוֹת דְּהֵינּוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם
וְתְאוֹתֵיהֶם שֶׁל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת, כְּדֵי לְשַׁבֵּרם וּלְבוֹא אַחֲרֵיכֶם לְהַתְּגָלוֹת
בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה; וּכְשֶׁבִּאָה הַנֶּפֶשׁ בְּגִלוֹת הַנִּלְל, אִזִּי הוּא צָרִיךְ לְצַעֵק קוֹלוֹת
הַרְּבִי לְהִשָּׁם יַתְּבַרְךָ, הַכְּלוּלִים בְּשְׁבָעִים קוֹלוֹת, כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת מִמֶּשׁ
שְׂצוּעֵקַת מַחֲמַת מְרִירוֹת כְּאֵב חֲבִלֵי לְדָה שְׁבָעִים קוֹלוֹת כְּנֶגֶד שְׁבָעִים
תְּבוֹת שְׁבַמְזֻמּוֹר "יַעֲנֶה ה' בְּיוֹם צָרָה" (וַיִּרְהֹק־שׁ חֶלֶק ג רמ"ט) שְׁבִלָא זֶה אִי
אֲפָשֶׁר לָהּ לִילֵד. וְהַתְּגָלוֹת בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה הֵיא בַּחֲנִינַת לְדָה שֶׁיִּזְכֶּה לָזֶה
עַל־יְדֵי שְׁבָעִים קוֹלוֹת הַנִּלְל, שְׂצוּעוֹק עַד שִׁירְחֵם עָלָיו הַשֵּׁם יַתְּבַרְךָ וְיִזְכֶּה
לְהַתְּבַר וּלְשַׁבֵּר כָּל הַתְּאוֹת:

ב וְדַע שֶׁעֵקֶר הַנְּסִיּוֹן וְהַצְּרוּף שֶׁמְנַסִּין אֶת הָאָדָם אִין מְנַסִּין אוֹתוֹ אֶלָּא
בַּתְּאוֹת נְאוּף שֶׁהֵיא כְּלוּלָה מִכָּל הַתְּאוֹת וְהַמּוֹדוֹת רַעוֹת שֶׁל
הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת וְלִשְׁנוֹנֹת. וּמִי שֶׁמְשַׁבֵּר הַתְּאוֹה הַזֹּאת אִזִּי בְּקָל יוֹכֵל לְשַׁבֵּר

קצור לקוטי מוהר"ן

כל התאוות. ועל בן כשאדם בא בנסיון של הגלות הזה כל אחד לפי בחינתו אזי הוא צריך להרים קולו ולצעק שבעים קולות להשם יתברך ולא פחות מהם. שיצעוק קולות הרבה עד שירחם עליו השם יתברך ויזכה להתגבר ולשבר התאוה הזאת עם כל התאוות שהוא תקון הכללי שכוללת כלם כנ"ל:

ג וכל אחד לפי תקונו תקון הכללי ורחוקו מתאות נאוף בן הוא קרוב להתגלות התורה וכן להפך חס ושלוש. וכשיעמד בנסיון וישבר הקלפה שקדמה לפרי שהעקר הוא לשבר התאוה הזאת אזי יזכה להוליד המחין ואז נפתחין לו סודות התורה דמטמרין מגלין לה. וכל אחד כפי מה שעומד בנסיון זה ומשבר התאוה הזאת בן זוכה להתגלות גדול בתורה ועבודה. וכפי תקונו כך זוכה להשבעים פנים של תורה:

ד ותקון של הרהורי זנות שבא לאדם הוא שיאמר שמע וכו' אחד, וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כי תאות נאוף היא באה מעכירת הדמים הינו מטחול שהיא לילית שהיא שפחה בישא אמא דערב רב שהיא מלכות הרשעה. וההפך מפנה הוא מלכות שמים בחינת גבירה אשה יראת ה' שהיא בחינת ים של שלמה העומדת על שנים עשר בקר שהם שנים עשר שבטי י"ה (זהר ח"א רמ"א). ובקבלת על מלכות שמים בשמים עשרה תבות דשני פסוקים דקריאת שמע שהוא נגד שנים עשר שבטים ובשניהם ארבעים ותשע אותיות נגד ארבעים ותשע אותיות שבשמות השבטים* או בולל נשמתו בשנים עשר שבטי י"ה. ומפריש נשמתו מנשמת ערב רב הבאים מאשה זונה שהיא שפחה בישא הנ"ל, שממנה באה התאוה הזאת שכולל כל המדות רעות של

* ומבא בפסר "אור הגנוז" כי לעתיד לבוא נאמר ברוך השם כבוד מלכותו לעולם ועד, דהינו נון אותיות בשניהם גימטריא י"ה. וכן יש מנין אחר של י"ה אותיות בשמות השבטים הקדושים כמובא וזהו ים של שלמה.

בְּקֶרֶב עֲלֵי מְרַעִים – לו

קבו

השִׁבְעִים לְשׁוֹן. וְעַל כֵּן סוֹגְרִין הַעֵינִים בְּשַׁעַת קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם לְהוֹרוֹת שְׁעַל-יְדֵי-יָדָה הוּא בְּכַחֲנִית עוֹלִימְתָא שְׁפִירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינִין (וְהִיר-הַקְדוּשׁ חֵלֶק ב' צ"ה) שָׁאִין לָהּ הַתְּאֵוָה שְׁכוּלְלַת הַמְדוּת רְעוּת שֶׁל הַשִּׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת:

ה וְכָל זֶה כְּשֵׁישׁ לוֹ לְאָדָם הִרְהוּר בְּאֶקְרָא בְּעֶלְמָא אֲזִי דִי לוֹ בְּאִמִּירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים הַנִּלְא. אֲבָל אִם הוּא רְגִיל חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּהִרְהוּר שֶׁל תְּאֵוָה הַכְּבֻלִית וְאִינוּ יָכוֹל לְהַפְרִד מִמֶּנָּה אֲזִי צָרִיךְ גַּם כֵּן לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם. כִּי הַדְּמַעוֹת הֵם מְמוֹתְרוֹת הַמְרָה שְׁחוּרָה וּמְרָה שְׁחוּרָה הִיא מְחוּל בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה אֲשֶׁה זֹנָה הַנִּלְא. וּכְשִׁמּוֹרִיד דְּמַעוֹת אֲזִי נִדְחִין וְיוֹצְאִין לְחוּץ הַמְּמוֹתְרוֹת הֵינּוּ הַתְּאֵוּוֹת שֶׁל גֵּאוּף הַבָּאִים מֵעֵבִירַת הַדְּמִים שֶׁל מְחוּל וּמְמוֹתְרוֹת וְכוּלָל נִשְׁמַתוֹ בְּמַלְכוּת שָׁמַיִם. וְצָרִיךְ שְׁיַעֲזֹר אֶת עַצְמוֹ עַד שְׁיִכְבֶּה וְיוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת אִמִּירַת שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד:

ו וְכִשְׁהַצְדִּיק הָאֵמַת מְגַלָּה אֵיזָה דְּבַר תּוֹרָה אֲזִי מוֹרִיד נִשְׁמַתִּין חֲדָתִין, נִשְׁמַת חֲדָשׁוֹת לְכָל אֶחָד מְשׁוּמְעֵי הַתּוֹרָה מֵאֲנָשֵׁי מְקַבְּבֵי הַמְּקַשְׂרִים בְּתוֹרָתוֹ לְכָל אֶחָד כְּפִי בְּחִינַתוֹ וּתְפִיסָתוֹ:

ז וְזֶה הוּא כְּלָל גְּדוֹל שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַשִּׁיג וּלְתַפֵּס בְּדַבְּרוֹ שֶׁל הַצְדִּיק אִם לֹא שֶׁתִּקַּן תַּחֲלָה אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ בְּרָאוּי. אֲבָל עַל-יְדֵי פְּנֵם הַבְּרִית נִפְגַּם דַּעְתּוֹ וּמְחוּ עַד שְׁאִינוּ תוֹפְסִים וּמִשִּׁיג כְּלָל דְּבַר הַצְדִּיק. וְיִוְכַל לְהַכְשִׁיל בָּהֶם אִם יֵלֵךְ אַחֲרֵי עַקְמִימִיוֹת שְׁבָלְבוּ וְהַקְשִׁיוֹת שֶׁל שְׁמֹת שְׁנוּפְלוֹים בְּדַעְתּוֹ עָלָיו, "כִּי יִשְׂרִים דְּרַכֵּי ה' צְדִיקִים יִלְכוּ בָם וּפְשָׁעִים יִכְשָׁלוּ בָם" (הַשֵּׁע י"ד ט). שְׁהַתּוֹרָה שֶׁל הַצְדִּיק נַעֲשֶׂה לְכָל אֶחָד כְּפִי תְפִיסָתוֹ כְּפִי הַכְּלִי שֶׁלּוֹ שֶׁהִיא הַמְּחִין. נִמְצָא כְּשֶׁתִּקַּן אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כְּרָאוּי אֲזִי הַמְּחִין שֶׁלּוֹ בִּשְׁלֵמוֹת כְּמוֹבָא בְּזִהַר הַקְדוּשׁ (חֵלֶק ב' ק"ו) כִּי סְלוּקָא דִּיסוּדָא עַד אֲבָא וְאִמָּא שְׁהֵם יוֹד קָא שְׁהֵם הַמְּחִין וְאִזּוּ יָכוֹל לְהַבִּין דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצְדִּיק וּנְעִשָׂה לוֹ נִשְׁמָה חֲדָשָׁה מִהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה. וְלְאָדָם אַחַר חֶסֶד וְשְׁלוֹם לְהַפּוֹךְ כְּנִלְ

קצור לקוטי מוהר"ן

בחינת "ופשעים יכשלו בהם". כי כפי התקון של כל אחד כך היא השגתו והבנתו:

ח וזה הוא כלל גדול כי "מפי עליון לא תצא הרעות והטוב" (איכה ג' לח) כי אם אור פשוט, אך כפי בחינת הכלי המקבל את האור כך נצטיר האור בתוכו. כי אור הפשוט הבא מלמעלה הוא בחינת קמין וסתום אך כפי בחינת הכלי מהמקבלים הוא בחינת צירי שנצטיר האור לפי בחינת הכלי. אם הוא בשלמות אז מקבל בבחינת מאורות מלא ואם חס ושלום להפך אזי מקבל בבחינת מארת חסר ואו כמו שכתוב: "מארת ה' בבית רשע" (משלי ג' לג). ובשביל זה יעץ בלעם לבלק להכשילם בדבר ערוה כדי לקלקל עליהם שעל ידי תאוות נאוף פוגם המחין ויכול להיות משגע ממש חס ושלום. ועל פי חכמי הרופאים הפרוס הוא רפואה למשגע. וזה הוא סלוקא דיסודא עד אבא ואמא בחינת שמי יוד קא מעיד עליהם בחינת המחין:

דרשו ה' ועזו - לז

א עקר הבריאה היא בגין דישתמודעין לה (וזה הקדוש ח"ב מב), כמו שכתוב (ישעיה מ"ג ז): "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו'":

ב והגוף לגבי הנפש הוא בחינת חמר ובהמה וסכלות וחשך בחינת מיתה ושכחה. בחינת חכמות חיצוניות כנגד חכמות התורה שהם בחינת אדם כמו שכתוב: "זאת התורה אדם" (במדבר י"ט ד) בחינת צורה בחינת אור וחכמה וזכרון וחיים. וצריך כל אדם לתכניע החמר הינו בחינת מיתה בחינת סכלות של הגוף שהם התאוות דהינו להפריש את עצמו מכל התאוות:

ג וזה נעשה על ידי תענית שעל ידי זה מחלישין הארבעה יסודות של הגוף שמהם באים כל התאוות. ונכנע ונתבטל החמר שהוא בחינת סכלות ושכחה וחשך וכו' ונתגבר ונתעלה השכל והצורה

והזכרון וכו' כנ"ל ומבטל הדין והחשך וממשיך חסדים בעולם. ועקר תקון התענית היא על-ידי צדקה. גם מכניע החכמות החיצוניות כנגד חכמות התורה. גם זוכה לפרנסה:

ו וַיֵּשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת צְדָקָה; צְדָקָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ וְצְדָקָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְצְדָקָה שְׁנוֹתַיִן לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל הִיא גְדוּלָה וְלַמַּעֲלָה מְצַדֶּקֶת חוּץ-לְאֶרֶץ. וְכֵן יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת תּוֹרָה כִּי אֵינָה דוּמָה הַתּוֹרָה הַיּוֹצֵאת מִהֶבֶל שֵׁשׁ בּוֹ חֵטָא לְתוֹרָה הַיּוֹצֵאת מִהֶבֶל שְׁאִין בּוֹ חֵטָא (שֵׁשֶׁת ק"ט). כִּי אִין הַדִּין נִמְתָּק וְאִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֱלָא עַל הֶבֶל פֶּה שֶׁל תִּינוּקוֹת שְׁאִין בּוֹ חֵטָא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלוּ הָאֲבוֹת בְּעוֹלָם לְהַגִּן. וְעַל-יְדֵי צְדָקָה לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל תִּכְלַל עֲצֻמָּךְ בְּאוּרַא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת הֶבֶל הַקְּדוּשׁ שְׁאִין בּוֹ חֵטָא. שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקֵר בְּטוּל הַדִּין וְהַחֲשֵׁךְ וְהַשְׂכָּחָה וְהַסְּכָלוֹת מִן הָעוֹלָם וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְּעִין הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת וְזוֹכִין לְחֲכָמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְזוֹכִין לְזִכְרוֹן בְּחִינַת אוֹר וְכו' כנ"ל:

ה וְעַל כֵּן צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ מְאֹד אַחֵר מִלְּמַד כְּשֶׁר וְהַגּוֹן וִירָא שְׁמַיִם וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מְאֹד עַל זֶה. כְּדֵי שְׁלֹא יִקְלַקַּל הַמְּלַמֵּד אֶת הֶבֶל פֶּה הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׁעַלֵּיהֶם מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם, (כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עֲכָשׁוּ מְצוּיִים חֲבוֹרוֹת שֶׁל חַנוּךְ נְעָרִים לְלַמֵּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַקְּטָנִים חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם סְבֻלוֹת וְחֲשֵׁךְ כנ"ל וְכֵן לְשׁוֹנוֹת הַעֲבוּ"ם (כַּמּוּבָא בְּ"לִקוּטֵי הַלְכוֹת" הַלְכוֹת פֶּסַח הַלְכָה ז), שֶׁהֵם מְטַמְּאִים הֶבֶל פִּיהֶם הַקְּדוּשׁ שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית-רַבֵּן וְכַנְרָאָה בְּחוּשׁ שְׁנַתְּגַדְלִים אַחֲרֵי-כֵן לְאַפִּיקוֹרְסִים וְכוּפְרִים וְכו'. וְעַל כֵּן כָּתַב שֵׁם: "אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְרַחֵק אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת בְּנָיו מֵהֵם". וְהַיּוֹב שְׁלֹא לִתֵּן אֶת בְּנָיו לְהַדְרֵר שְׁלוּמֵדִים בּוֹ אֶחָד מִבְּנֵי הָאֱלוֹ הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הָרַעִים הַנ"ל וְלוֹמְדִים חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְלְשׁוֹנוֹת אֶפְלוּ בְּמָקוֹם אַחֵר כִּי אֶסוּר לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם כֻּלָּל וְכו'):

ו וְצִרְיָכִין לְזַהַר בְּזָקֵן שֶׁשִּׁכַּח תְּלַמוּדוֹ מִחֲמַת אָנְסוֹ - לְכַבְּדוֹ (פְּנִיחֵרִין צ"ו). וְעַל-יְדֵי הַכְּבוֹד שְׁנוֹתַיִן לוֹ מִבְּטָלוֹן מִמֶּנּוּ הַשְׂכָּחָה וְנִתְגַּלָּה

קצור לקוטי מוהר"ן

הנפש דהינו בחינת זכרון התורה כנ"ל. ונתבטלין הדינים והחשכות וכו' ונמשך אור וחסדים ותיים והכמת התורה בעולם. כי שרש התורה הוא כבוד השם יתברך כמו שכתוב: "לכבודי בראתיו" (ישעיה מ"ג ז), ואמרו חכמינו, זכרונם לברכה: 'אין כבוד אלא תורה' (אבות פ"ק ו):

ו עקר הסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו אין זה אלא עלידי השוחטים שאינם הגונים. כי יש שוחט הגון שמאכיל ומפרנס לישראל והוא מעלה את הנפש שבחי המגלגלת בו, במדבר הינו בדבור הברכה שהוא מברך על השחיטה בכונה. וצריך השוחט לכוון בה כראוי להעלות הנפש שבדם ועלידיה באה הנפש ועולה להשכינה בבחינת מין נוקבין ואזי השכינה מודגת עלידי המין נוקבין שיש לה ועלידי הזוג היא מקבלת פרנסה לישראל. ועל כן נקרא החלף מאכלת כמו שכתוב: "ויקח את המאכלת" (בראשית כ"ב י) עלשם השוחט ההגון שמאכיל לישראל. אבל כשהשוחט אינו הגון, ואפלו בשעת הברכה חושב מחשבת פגול ואינו שם בשעת הברכה אוי כשעומד עם החלף לשחט את החי הוא עומד כרוצח נפשות ויש צער לנפש החי וצווקת בקול מר. כי החלף שלו הוא חרב המדבר ואינו חרב לה' (ישעיה ל"ד ו) בחינת השכינה בחינת דבור, כי אינו מעלה את הנפש המגלגלת, אדרבה הוא מוריד את הנפש ממעלתה שבבחינת חי גם כן ואין לה מנוח לכף רגלה. אוי לו להשוחט הזה אוי להנפש שהרג את הנפש ומסר אותה בכף אויביה ואין להשכינה מין נוקבין להמשיך טרף לביתה. ועלידיה "בנפשנו נביא לחמנו מפני חרב המדבר" (איכה ה' ט), שביגיעה וטרח גדולה צריכים חס ושלום להמשיך מעט הפרנסה מפני החלף שלו הנקרא חרב המדבר (שמסר את הנפש לקלפות שהם שולטים במדבר כידוע):

ה ועלידי השוחטים האלו נכנעת הנפש לגבי הגוף והחומר ומתגברים תאוות הגוף בחינת חמר וכו' כנ"ל. אבל עלידי שוחטים

מרכבות פרעה – לח

קלא

הגונים מעלין את הנפש ונכנע הגוף והחומר בחינת בהמה וסכלות וכו' כנ"ל, בחינת חכמות חיצוניות ונתעלה הנפש והצורה וכו' כנ"ל בחינת חכמת התורה, ועלידידיה נמשך פרנסה בשפע גדול. וזה פרוש: "טרף נתן ליראיו" (תהלים ק"א) טרף לשון המריפני לחם (משלי ל' ח) ולשון מרפה. לרמוז כי כשישראל שומרים את עצמם ממרפה עלידידיה יש להם פרנסה:

ט וזהו פרוש: 'וזהרו בכני עם הארץ' (פרוש לכבדים) שמהם תצא תורה (סנהדרין צ"ו). כי ידוע שבקלפת נגה נלכדו נפשות נכבדות והקלפה רוצה שתשתמע שם הנפש ונותנת אותה בתוך טפת זוגו של עם הארץ כדי שתתמנה הנפש והיא ביותר, נמצא שבני עם הארץ הם נפשות יקרות אלא שהם בצפירים האחוזות בפה. ומאין אנו יודעים הדר הפארקם, אלא עלידי תורתם כשאנו רואים שהם בני תורה ביודע שיש להם נפש יקרה. ועל כן צריכין לזהר לכבדם כי עלידי הכבוד תתגלה ביותר התורה שבהם מהתעלמותה. כי שרש הכל הוא כבוד השם ותברך כמו שפתיב: "ולכבודי בראתיו" (ישעיה מ"ו), והנפש שהיא התורה משתוקקת להכלל בהשרש שהיא הכבוד. ועלידידיה מהם תצא תורה ותתעלה הנפש והצורה והחסד וכו' כנ"ל ותהיה נדחה תאות הגוף והחומר וכו' כנ"ל ויתבטלו כל הדינים אמן כן יהי רצון:

מרכבות פרעה – לח

א צריך כל אדם לפשפש את עצמו בכל עת אם הוא דבוק בהשם ויתברך והסימן של דבקות הוא תפלין (עין "הרשי אנרות מהרש"א"

ברכות ו):

ב ואי אפשר לבוא לבחינת תפלין אלא עלידי קדשת הדבור ותקונו כי הדבור הוא בחינת מלכות פה בחינת ים בחינת אדני, כמו שכתוב: "אדני שפתי תפתח" (תהלים נ"א ז), וכשפוזמין הדבור שהוא רוח

קצור לקוטי מוהר"ן

פיו של הקדוש ברוך הוא אזוי עלידי הפגם נעשה מרוח פיו רוח סערה. כי העשרים ושבע אותיות כל אחד כלול מעשרה גימטריא מאתים ושבעים ונעשה מבחינת הדבור בחינת אדני מאתים ושבעים אותיות. סערה ס"ה הוא גימטריא אדני ומאתים ושבעים אותיות. ורוח סערה הזה הוא המקמרג הגדול שממנו באים כל הקטרוגים והנסיגות והוא אחר הדברים כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"א ק"ט:): והוא מסער גופה דבר נש (תקוני זהר תקון י"ח). וכל המלשינות והרעות שדוכרים על האדם בא מרוח סערה הזה כי הוא בחינת קץ כל בשר שעושה קץ וסוף לכל בשר:

ג ובני אדם שהם דנים את כל אדם לבף חובה וחוקרים תמיד על חובות בני אדם הם מתקף הסטרא אחרא מבחינת קץ כל בשר הנ"ל, שהוא חוקר תמיד לעשות קץ וכליון חס ושלום ולעורר דין ולהלשין ולקמרג. ועקר כחם נמשך מפגם הדבור ועקר הכנעתם ובטולם הוא עלידי תקון הדבור:

ד וצריך כל אדם לראות לאכפאי סטרא דקץ כל בשר תחת הדבור של הקדשה. דהינו שיהיה נוטל ממנו כל הדבורים שנפלו לתוכו עלידי פגם הדבור ויעלה את הדבור לשרשו ויתקנהו ואז זוכה לבוא לבחינת תפלין שהם דבקות:

ה וצריך להעלות את הדבור לשרשו שהוא הזרוע שהוא חמש אצבעין שבנד שמאל שהם חמשה גבורות בחינת חמשה מוצאות הפה שמשם מגבורות נעשה הדבור, כמו שכתוב: "וגבורתך ידברו" (תהלים קמ"ה יא). והתחלת עלית הדבור היא מראשו הינו מהמבחר האמת שיש בדבור שנקרא ראש כי יש במה מיני אמת כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סנהדרין צ"ו) האמת נעשה עדרים וכמו שנאמר: "ראש דברך אמת" (תהלים קי"ט קס). הינו שידבר לפני השם יתברך ויפרש כל שיחתו באמת גדול לאמתו ובכח וגבורה. כי עלידי

שְׁלִימַת הַרוּחַ סַעְרָה אֵין בִּיכְלֵת לְדַבֵּר בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי הַרוּחַ מְכַלְכֵּל אוֹתוֹ.
וְצָרִיד לַעֲקֹם אֶת הַדֶּרֶךְ כִּשְׂאֵל יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר בְּאִמַּת מַחְמַת
הַבְּלָבּוֹל וּכְשִׁמְתַקְנוּ אֲזִי אֵין לוֹ בְּלָבּוֹל:

וּתְקוּן הַדְּבוּר הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלוּמְדִין גַּם בְּעִנְיֹת וּבְדַחְקוֹת בְּעַת
שְׂצַר לוֹ וּבְכָל מִינֵי חֲשָׁכוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים רַחֲמָנָא לְצַלָּן
הָעוֹבְרִים עַל הָאָדָם. וּכְשִׁמְתַגְבֵּר אֲזִי לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו
חוּט שֶׁל חֶסֶד כְּמוֹ שְׂאִמְרוֹ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבָרְכָה (תְּנִיגָה י"ב) עַל הַלּוּמֵד
תּוֹרָה בְּלִילָה שֶׁהוּא זְמַן שְׁלִימַת קֶזֶן כָּל בֶּשֶׂר הַנִּיל. וְעַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפְלִים כָּל
הַמְקַטְרָגִים הַשּׁוֹלְטִים עַל הַדְּבוּר וְנִתְגַּרְשִׁים הֵם וְכָל בְּעָלֵי הַדִּין וְכָל
סַטְרָא דְמְסֻאָבָא וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַן הַדְּבוּר וּמַעֲלֵהוּ לְשָׁרְשׁוֹ. וְאֲזִי הַדְּבוּר
יוֹצֵא בְּשִׁיר וְשִׁבְחָ וְהַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁזוּכָה לְהַתְפַּלֵּל וּלְהוֹדוֹת
וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ הַיּוֹטֵב בְּחַמִּימוֹת שְׁפִלָּב לְפָנָי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ:

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוּנֵי בְּשִׁלְהַבַת הַגְּבוּרוֹת אֲשֶׁר כָּל
אָדָם צָרִיד לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוּנֵי בְּאִמַּת
גְּדוֹל לְאִמַּתוֹ כִּנ"ל. וּפְרָשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ עַד שִׁיעוֹרָר אֶת לְבוֹ בְּאִמַּת לַעֲבוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שִׁיתְחִיל לְדַבֵּר בְּחַמִּימוֹת שְׁפִלָּב דְּבָרֵי אִמַּת שְׁבִלְבוֹ
בְּהַתְעוֹרוֹת הַתְּשׁוּבָה עַד שִׁירָאָה פְּחִיתוּתוֹ וּגְדֻלַּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ עַד
שִׁיתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ. כִּי עַד עַכְשָׁו הַשְּׁלִיךְ חַטָּאתָיו אַחַר כְּתָפָיו
וְלֹא עֵין בְּהֵם, וְעַכְשָׁו כְּשִׁיּוֹדֵעַ אוֹתָם אֲזִי נִכְנָם בּוֹ בּוֹשָׁה גְּדוֹלָה עַל גְּדֵל
פְּשָׁעָיו נִגְדַר רַב וְשִׁלִּיט עֲקָרָא וְשָׂרְשָׁא דְכָל עֲלָמִין. וּבַתְחִלָּה עֲדִין הַבּוֹשָׁה
אֵינָה בְּפַעַל עַל פָּנָיו כִּי חַטָּאתָיו מִמְמַטְמִין שְׁכָלוֹ וְדַעְתּוֹ עַל-יְדֵי רוּחַ
שְׁמוֹת שְׁבִקְרָבוֹ, עַל בֶּן קָדָם שְׁזוּכָה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵין לוֹ דַּעַת כְּלִי-כָד
שִׁיתְבַּיֵּשׁ בְּרָאוּי לוֹ לְהַתְבַּיֵּשׁ לְפָי עֵצִם פְּשָׁעָיו וּלְפִי גְדֻלַּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ
שִׁפְשָׁע בְּנִגְדּוֹ. אֲבָל אַחַר-כֵּן כְּשִׁעוֹשָׁה תְּשׁוּבָה וּמְסִיר מִמֶּנּוּ הַטְּפָאוֹת
וְנִתְוַסֵּף בּוֹ שְׁכָלוֹ אֲזִי הוּא מִתְבַּיֵּשׁ בְּיוֹתֵר וְנִתְגַּלָּה הַבּוֹשָׁה עַל פָּנָיו. וְזֹאת

קצור לקוטי מוהר"ן

הבושה היא בחינת אור התפלין שהם סימן על דבקות הבורא יתברך והיא בחינת קרון עור הפנים. ועל ידי הבושה הזאת מוחלין לו כל עוונותיו ומדבק עצמו בעץ החיים:

ה ובוזה אנו יכולין להבין אם יש לאדם יראת שמים הינו בושה כמו שאמרו חכמינו, וזכרונם לברכה (נדרים ב) לאחר תקון החטא כשאנו מסתכלין על פניו ונפול עלינו יראה ובושה, הינו שנמשך עלינו דעת בגדלת הבורא יתברך. וזהו פרוש: "אז תבין יראת ה'" (משלי ב' ה), הינו בזה תבין שיש לו יראת ה'. ודעת אלקים תמצא הינו כשימצא גם לך דעת בגדלת הבורא יתברך הינו בושה ויראה. וזה בחינת: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" (דברים כ"ח י) 'אלו תפלין' (ברכות ו). ויראו ממך הינו שנמשך עליהם גם כן יראה ובושה בחינת תפלין שנקראים פאר (ברכות י"א) שהוא כלליות הגנוני כמו שכתוב: "וישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מ"ט ג) שהם כלולין מגנוני סגיאין. וזהו שאנו רואין שכשאדם מתבייש נעשה כמה גנוני:

ט על כן אמרו חכמינו, וזכרונם לברכה: 'העובר עברה ומתבייש בה מוחלין לו מיד' (ברכות י"ב). כי העברה מכניס באדם רוח שמות ועל ידי בושה מחזיר המחין כמו שכתוב: "אז תבין יראת ה'" בחינת בושה כנ"ל שהיא עקר התשובה שעל ידיה זוכין לאור התפלין בחינת קרון עור הפנים. 'ומי שיש בו עזות בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני' (נדרים ב) 'ובידוע שנכשל באשת איש' (תענית ו), שהוא דבוק בזהמת הנחש שמשם בא קונו שעמד על תאומתו של הבל (מדרש רבה בראשית, פרשה כ"ב תאומה ותרד נולדה עם הבל). וישראל שעמדו על הר סיני פסקה זהמתן הינו זהמת הנחש וגוים שלא עמדו לא פסקה זהמתן. וזהו 'רגלי אבותיו' רגלי דיקא כי אין להם רגלים כמו שכתוב: "על גהנוך תלך" (בראשית ג' יד) וגם נדבק באילנא דמותא ויורד לגיהנם. כי אדם הראשון פגם בבחינת תפלין בחינת עץ החיים כמו שכתוב: "ה' עליהם

מִרְכְּבוֹת פְּרָעָה – לַח

קלה

יחיו" (ישעיה ל"ח טו) וְדַבַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵילָנָא דְּמוֹתָא וְעַל־יְדֵי־זוּהָ וְיִגְרַשׁ אוֹתוֹ מִגֵּן עֵדֶן" (בראשית ג' כד) 'פִּי עַז פָּנִים לְגִיהֶנֶם' (אבות פ"ה), וּכְשֶׁשָּׁב בְּתִשְׁבָּה בְּתִיב: "וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּתוּבֹת עוֹר" - דָּא תְּפִלִּין (תְּפִלִּינֵי ק"ה) בְּחִינַת קְרוֹן עוֹר הַפָּנִים. נִמְצָא שְׁעַל־יְדֵי הַבוּשָׁה בְּחִינַת אוֹר הַתְּפִלִּין מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵץ הַחַיִּים, וְמִי שְׂאִינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ מִצְדִּיקֵי אֱמֶת וִירָאִים וּכְשָׁרִים יֵשׁ בּוֹ עֲזוֹת דְּסִמְרָא אַחֲרָא וְיִוָּרֵד לְגִיהֶנֶם. וּכְשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה וּמִתְבַּיֵּשׁ עַל עוֹנוֹתָיו מוֹחֲלִין לוֹ כַּנֶּ"ל וּמְגַרֵּשׁ הָרוּחַ שְׁמוֹת מְקַרְבוֹ וְזוֹכֵה לְבְּחִינַת אוֹר הַתְּפִלִּין בְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים כַּנֶּ"ל:

י וְזוּהוֹ שְׁסִפֵּר הַתְּנָא: 'אֲרוֹז נֶפֶל בְּמִקוּמְנוֹ וְעִבְרוּ עָלָיו שְׁשִׁעְשֵׁרָה קְרָנוֹת עַל חֲדוֹ' (בְּכוֹרוֹת ג'י). כִּי יְדוּעַ שְׁהַצְדִּיק הָאֱמֶתִי נִקְרָא אֲרוֹז בְּלִבְנוֹן וְעוֹבֵד אֶת ה' בְּדַבְּקוֹת גְּדוֹל וּבִשְׁכָּל גְּדוֹל. וּכְשֶׁהוּא נוֹפֵל לְאִיזָה מִדְּרָגָה פְּחוּתָה מִמֶּנָּה אֶרֶץ־עַל־פִּי שְׂוֹאֵת הַמְּדְרָגָה שְׁהוּא עִכְשׁוֹ בַּה גַּם הִיא מִדְּרָגָה גְּדוֹלָה לְעַרְףֵי שְׂאֵר הַצְדִּיקִים, וְזוּהוֹ 'נֶפֶל בְּמִקוּמְנוֹ' שְׁנֶפֶל לְהַשְׁגֵּת אֱלֻקוֹתוֹ וְיִתְבַּרֵּךְ שְׁנִקְרָא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם לְפִי הַשְׁתַּנְּנוֹ, הַגֵּם שְׁהִיא גַּם בֵּין גְּדוֹלָה אֲבָל לְפִי עֵרְפוֹ הִיא לוֹ נְפִילָה. וְסִפֵּר הַתְּנָא בְּשִׁבְחַת הַצְדִּיק הַדּוֹר שְׁהוּא מִתְבַּיֵּשׁ בְּמִדְּרָגָה הַזֹּאת כְּאִלוֹ חֲטָא אִיזָה חֲטָא, כִּי נִחְשָׁב לוֹ נְפִילָה וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל זֶה כְּאִלוֹ חֲטָא. וְכֹא עַל־יְדֵי־זוּהָ לְבוּשָׁה גְּדוֹלָה שְׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַתְּפִלִּין וְנִתְחַדְדִין הַשְּׁכָּל וְהַמְּחִין שְׁלוֹ בְּיוֹתֵר וְנִתְוַסַּף בּוֹ הַכְּרָה וְיִדְעָה חֲדָשָׁה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ וְיִתְבַּרֵּךְ. שְׁעַל־יְדֵי חֲדוּשׁ שְׁכָלוֹ בְּתוֹרָה שְׁקִבַּל עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת י"ו [שְׁשִׁעְשֵׁרָה] עַל־שֵׁם שְׂרֵשׁ הַתּוֹרָה שֶׁהֵם הַלּוּחוֹת וְנִקְרְאוּ י"ו [שְׁשִׁעְשֵׁרָה] עַל שֵׁם עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת וְאֲרָבֵן וְאוֹ וְרַחֲבָן וְאוֹ (כְּנֵא־בְתָרָא י"ד), וְעִבְרוּ לְשׁוֹן הַתְּגִלוֹת כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "וְעָבַר ה' לְנֶגֶף" וְגו' (שְׁמוֹת י"ב כג) וְתִרְגַּם אוֹנְקֵלוֹס: 'וְאֵתְגַלִּיה'. י"ו [שְׁשִׁעְשֵׁרָה] קְרָנוֹת עַל חֲדוֹ, הֵינּוּ עַל־יְדֵי חֲדוּד וְחֲדוּשׁ שְׁכָלוֹ, שְׁקִבַּל עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, הַנִּקְרָאת שְׁשִׁעְשֵׁרָה כַּנֶּ"ל, נִתְגַּלָּה קְרוֹן עוֹר הַפָּנִים, הֵינּוּ בּוּשָׁה בְּחִינַת תְּפִלִּין, וּמִתְבַּיֵּשׁ בְּיוֹתֵר עַל־יְדֵי שְׁנִתְוַסַּף בּוֹ הַכְּרָה חֲדָשָׁה בְּגִדְלַת הַבוּרָא וְיִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן כָּל אָדָם, עַל־יְדֵי חֲדוּשׁ הַשְּׁכָּל בְּתוֹרָה נִתְוַסַּף בּוֹ

קצור לקוטי מוהר"ן

הַפְּרָה בְּנֹל וּמִתְבַּיֵּשׁ בְּיוֹתֵר עַל חֲטָאֵיו, שְׁזָה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, וְזוֹכֵה לְאוֹר הַתְּפִלִּין, בְּחֵינַת עֵץ הַחַיִּים וְכוּ' בְּנֹל:

א וְצִרִיד כָּל אָדָם לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבָּת, בְּחֵינַת בּוֹשֶׁה ("בְּרֵאשִׁית" - יר"א ב"ש"ה, בְּחֵינַת יר"א ש"ח), בְּחֵינַת יִרְאָה, בְּחֵינַת אוֹר הַתְּפִלִּין, לְקִדְשׁ יָמֵי הַחֹל, בְּדֹאֵיתָא בְּמִכִּילְתָּא: "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת" - 'זְכָרְהוּ מֵאַחַד בְּשַׁבָּת'. וְלִפֵּי הַקִּדְשָׁה שְׁמַקְדֵּשׁ אֶת יָמֵי הַחֹל בְּן נִדְחָה זְהֵמַת הַנְּחָשׁ קִין כָּל בְּשָׂר שֶׁהוּא בְּחֵינַת רוּחַ סַעֲרָה בְּנֹל. וְעַל־יִדְיָוָה עוֹלָה הַדְּבָר לְשָׂרְשׁוֹ בְּנֹל. עַל־יְדֵי שְׁתַּקְדֵּשׁ יָמֵי הַחֹל מִל"ט [מִשְׁלוּשִׁים וְתִשְׁעַ] מְלֹאכּוֹת ל"ט [שְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעַ] קְלָלוֹת שְׁגָרַם זְהֵמַת הַנְּחָשׁ וְיִדְמָה לְךָ בְּיָמֵי הַחֹל כְּפֹאֵלוּ עִכְשׁוֹ יוֹם קִדְשֵׁי (עַן פָּנִים):

וְנִתְתִי עֵשֶׂב - לֹט

יום יב' לחודש

א כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּשׁ אִיזָה רַעְבוֹן, שְׁמִתְגַּבֵּר עָלָיו תַּאֲוֹת אֲכִילָה יַדַּע שֵׁישׁ לוֹ שׁוֹנְאִים כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, וְכַרְזָנָם לְבִרְכָה: 'בְּיוֹן שְׁנַעֲשֶׂה אָדָם רֵשׁ מְלֻמָּה נַעֲשֶׂה רֵשׁ מְלֻמָּעָה' (פְּנֵה־רוּן ק"ג). בְּכֵן צִרִיד לְשׁוֹדֵד וְלִשְׁבֵּר הַבְּהֵמִיּוֹת שְׁלוֹ הַמִּתְאוּוָה לְאָכֵל כִּי עֵקֶר הַרַעְבוֹן הוּא לְהַבְהִמִיּוֹת וְעַל־יִדְיָוָה יִנְצַל מֵהַשׁוֹנְאִים:

ב גַּם רַעֲב הוּא מַחְלֶקֶת בְּחֵינַת: "חֲרַפַּת רַעֲב" (הַזְמַל ל"ו ל), הֵינּוּ שְׁעַל־יְדֵי תַּאֲוֹת אֲכִילָה בָּא מַחְלֶקֶת שְׁמִחְרַפִּין וּמְבִזִּין אוֹתוֹ וְכֵן לְהַפְּד. וְהַרַעֲב הַזֶּה הוּא בְּחֵינַת עֲרֵלָה כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר: "חֲרַפָּה הִיא לָנוּ" (בְּרֵאשִׁית ל"ד יד). וְהֵינּוּ שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת הַמְּסַבְּבִין הַבְּרִית שְׁלוֹם. וְכִשְׁמִשְׁבְּרִין אֶת הָעֲרֵלָה בְּחֵינַת חֲרַפָּה בְּחֵינַת תַּאֲוֹת אֲכִילָה אֲזִי נִתְגַּלָּה הַבְּרִית שְׁלוֹם שְׁזוֹכִין לְשְׁלוֹם לְמִטָּה וְאֲזִי יֵשׁ גַּם בֵּן לְמַעְלָה שְׁלוֹם כְּמֵרֹמְיוֹ. וְאֲזִי נִתְגַּלָּה וְנִתְרַבָּה שְׁבַע גְּדוֹל בְּעוֹלָם [כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר: "הַשֶּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֶלֶב חַטָּיִם יִשְׁבִּיעֶךָ" (תְּהִלִּים קמ"ז יד)]:

- ג כְּשִׁיחִיהָ זִוּוּגָהּ בְּקִדְשָׁהּ וּתְשׁוּבָהּ נֶפֶשׁ הַמִּתְאַוֶּה שֶׁלֹּךְ הַיְגוֹ נֶפֶשׁ הַבְּהִמִיּוֹת וְיִדְמָה לָךְ כְּאִלּוּ כִּפְאֹד שֶׁד עַל־יְדִיָּוָה יִהְיֶה לָךְ בְּנֵי קְנִימָא. כִּי מִיתַת הַבְּנִים חֵם וְשָׁלוֹם הִיא מַחֲמַת נֶפֶשׁ הַבְּהִמִיּוֹת:
- ד גַּם צְרִיף שִׁיחִיהָ עֶקֶר זִוּוּגָהּ בְּלִיל שַׁבַּת כְּדֵי שִׁיחִיו לָךְ בְּנִים חַיִּים וְקַיִמִים:

אלה מסעי - מ

- א כָּל הַנְּסִיעוֹת וְהַטְּלוֹלִים שֶׁל אָדָם הֵם בְּשִׁבִיל קַלְקוּל הָאֵמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה. כִּי אִם הָיָה מֵאֲמִין בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁיִּכּוּל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִזְמִין לוֹ כָּל צָרְכָו לֹא הָיָה נֹסֵעַ שׁוֹם נְסִיעָה* וְעַל־יְדֵי הַטְּלוֹל מִתְּקַן לְפַעֲמִים הַטְּלוֹל שְׁגָרָם לְמַעַלָּה כְּכִיכּוֹל (שֶׁהַעֲנֵשׁ הוּא הַתְּקוּן כְּמוֹכָא בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעַל כֵּן מְכַפְּרִים הַנְּסִיעוֹת עַל פְּגַם הָאֵמוּנָה וּמִתְקַן וּמְמַתִּיק עַל־יְדִיָּוָה הַחֲרוֹן אֵף מִן הָעוֹלָם וְנִמְשָׁךְ רַחֲמֹנֹת בְּעוֹלָם:
- ב גַּם עַל־יְדֵי פְּגַם הָאֵמוּנָה בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה נִמְנַעַת הַמָּטָר. וְאִין שִׁבְעָ וְאִין שָׁלוֹם וְאִין אִישׁ עוֹזֵר לְחַבְּרוֹ וְכָל אֶחָד צְרִיף לְנִסְעַ וְלִטְלוֹל מִמָּקוֹם לְמָקוֹם בְּשִׁבִיל פְּרַנְסָתוֹ:
- ג גַּם עַל־יְדֵי עֲבוּדָה זָרָה כָּא עֲצִירַת גְּשָׁמִים וּכְשִׁאִין קָמַח אִין תּוֹרָה. וְעַל־יְדֵי כְּפֹול תּוֹרָה כָּא גְּלוּת וּנְסִיעוֹת לְדַרְכִּים כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "גְּלָה עַמִּי מִבְּלֵי דַעַת" (שְׁעִיָּה ה' יג):

רקודין - מא

- א רְקוּדִין שֶׁל מְצוּהָ כְּגוֹן שְׁשׁוּתָהּ יוֹן בְּשַׁבַּת יוֹם־טוֹב אוֹ בְּחַתָּנָה שֶׁל מְצוּהָ אוֹ בְּשִׁאֲרֵי סְעוּדוֹת מְצוּהָ. וְשׁוּתָהּ כְּמִדָּה וּכְוִנָּתוֹ לְשִׁמּוּם לְזִכּוּת לְשִׁמְחַת יִשְׂרָאֵל לְשִׁמּוּחַ בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ מִכָּל הָעַמִּים
- * וְעַן "לְקוּטֵי תַפְלוּת" כָּאן הַפְּרָשׁ שֶׁעַל־יְדֵי אֵמוּנָה וּבִטְחוֹן כְּרָאוּי לֹא הָיָה עוֹשֶׂה שׁוֹם פְּעֻלָּה וּנְסִיעָה כָּלל בְּשִׁבִיל פְּרַנְסָה.

קצור לקוטי מוהר"ן

וכו'. ונתעורר לשמחה על ידיה עד שנמשך השמחה לתוך הרגלין
דהינו שמרקד מחמת שמחה. על ידיה מגרש החיצונים הנאחזין ברגלין
וממתיק ומבטל כל הדינים וזוכה לקבל כל הברכות. והתלהבות הזאת
של הרקודין הוא "אשה ריח נוחח לה". אבל מי שמרקד בהתלהבות
היצר הוא בחינת: "אש זרה" (נקרא י"א) והיין ששתה הוא בחינת יין
המשכר שמשם אחיזת החיצונים חס ושלום:

ב וּנְמָצָא שרקודין דקדושה ממתיקין הדינים כמו פדיון נפש שעושה
הצדיק שמניח ידיו על הממוץ הנקרא עמודים, הינו רגלין
בחינת דין כי עקב גימטריא שתי פעמים אלקים. וממשיך לתוכן שרש
הדינים, בינה, להמתיקם שהוא שם מ"ב בבינה. ושלש פעמים י"ד
גימטריא מ"ב שממשיך יד הגדולה ויד החזקה ויד הרמה לשם. ושם
מ"ב יש בו שבעה שמות וכל שם יש בו שש אותיות ויבון להמשיך את
הוויין לעמודים הנ"ל. ואז נקרא ווי העמודים וחשקיהם כסף (שמות כ"ז),
שעל ידי חשוקה והתחברות הוויין עם העמודים נעשה כסף חסד
ונמתקין הדינים. ועל פן טוב לאדם להרגיל את עצמו לתן בכל פעם על
פדיון לצדיקים ויראים כדי להמתיק ולבטל ממנו כל הדינים. הינו אפלו
כשאין לו צרה חס ושלום, אף על פי כן יתן בכל עת על פדיון כדי
להמתיק מעליו הדינים שלא יבוא לידי צרה חס ושלום:

ג גם על ידי מלוי גרונם של תלמידים חכמים יין הוא בחינת פדיון
וממתיק הדינים. וזה פרוש: 'תלמידים חכמים מרבים שלום
בעולם' (ברכות ס"ד) שעל ידם נמשך שם מ"ב אותיות שהם ש"ע נהוויין
המאירין ועם ח' הורתא גימטריא בשלו"ם בחינת בינה ("עין חיים" פ' י"ג
ו"ד). ותלמידים חכמים נקרא נצח והוד רגלין בחינת עמודי עולם בחינת
עצות כמו ונהנינו ממנו עצה ותשיה' (אבות פ"ו) עצת גימטריא תלמידים
עם האותיות). וזהו: "יתן לך כלבבך" (תהלים כ' ה) אימתי - פאשר וכל
עצתך ימלא" על ידי מלוי גרונם של תלמידים חכמים יין בחינת בינה

בְּחִינַת וַיֵּן הַמְשַׁמַּח כַּנְּל בְּכִחִינַת הַלֵּב מִבּוֹן בְּחִינַת כִּלְכֵּב דְּגִמְטְרִיא
 בְּנ״ו עִם הַתְּבָה וְהַבּוֹל לְ'וְחֹשִׁיב כְּנִסְכִּים' (וַיֵּמָא ע"א) הַנְּקֵרָאִים כָּל
 מִנְחוֹתֶיהָ (כְּלָשׁוֹן הַמְּשַׁנָּה שְׁקָלִים פָּרָק ה):

וַיֵּרָא בַעַר לָהֶם – מִב

א **עַל־יְדֵי** נְגִינָה נִמְתְּקִין הַדֵּינִים כִּי קוֹל הַנְּגִינָה הוּא תֵּלֶת גּוּנִין דְּקִשְׁתָּ
 שְׁיֵשׁ בְּקוֹל אִשׁ וּמִים וְרוּחַ. שְׁהֵם שְׁלֵשָׁה אָבוֹת וְהֵם שְׁלֵשָׁה
 גּוּנִין דְּנִהּוּרִין לְבוּשִׁין דְּשְׁכִינְתָּא שְׁהִיא הַקִּשְׁתָּ (וְהִרְהַקְדוּשׁ חֶלֶק ג רט"ו וְחִנְיָה
 ט"ז) וְתֵּלֶת גּוּנִין דְּקִשְׁתָּ הֵם הָאָבוֹת. וְכִשְׁהִיא מִתְּלַבְּשָׁת לְבוּשִׁין דְּנִהּוּרִין
 אִזֵּי נִתְקַנֵּים: "וְרֵאִיתִיהָ לְזֹכֵר בְּרִית עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית ט' טז) וְאִזֵּי: "וְחַמַּת הַמְּלֶךְ
 שְׁכָכָה" (אֶסְתֵּר ו' י). וְכִי שְׁמֻנְגָן אוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה שְׁהִיא הַשְּׁכִינָה כְּמוֹ
 שְׁפִתָּיוֹב: "אֲדֹנָי שְׁפִתַי תִּפְתָּח" (תְּהִלִּים נ"א ז') שְׁהַדְּבוּר הוּא שֵׁם אֲדֹנָי
 וְנִקְרָא קִשְׁתָּ לְשׁוֹן בְּקִשָּׁה כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַש"י: 'בְּחֶרְבִי וּבְקִשְׁתִּי' (בְּרֵאשִׁית מ"ח
 כב). וְעַל־יְדֵי קוֹל הַנְּגִינָה שְׁהִיא בְּבִהּוּרֵת וּזְכוּת גְּדוֹל אוֹ מְלִבִּישׁ הַשְּׁכִינָה
 הֵינּוּ הָאוֹתִיּוֹת לְבוּשִׁין דְּנִהּוּרִין וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוּאָה אוֹתָהּ אִזֵּי:
 "וְחַמַּת הַמְּלֶךְ שְׁכָכָה". וְזֶה שְׁפָרֵשׁ רַש"י: "בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנְתָּם" (תְּהִלִּים ק"ו
 מד) בְּזֻכוֹת הָאָבוֹת הֵינּוּ כַּנְּל שְׁהַלְבוּשִׁין דְּשְׁכִינְתָּא הֵם בְּזֻכוֹת וּבִהּוּרֵת
 אִזֵּי: "וַיִּנְחַם כָּרֵב חֲסִדָּיו" וְנִמְתְּקִין הַדֵּינִים:

ב **גַּם** עַל־יְדֵי אִמוּנַת חֲכָמִים שְׁמַאמִּין שְׁפָל דְּבִרְיָהּ וּמַעֲשֵׂיהֶם אֵינּוּ פְּשׁוּט
 וַיֵּשׁ בְּהֵם רִזּוֹן עַל־יְדֵיזוּה מְלִבִּישׁ הַקִּשְׁתָּ לְבוּשִׁין דְּנִהּוּרִין כַּנְּל
 וְנִמְתְּקִין הַדֵּינִים. כִּי הַצְּדִיק הוּא בְּחִינַת קִשְׁתָּ כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר
 יוֹחָאי לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי הַנְּרָאָה קִשְׁתָּ בְּיָמֶיךָ וְכו' (בְּתַבּוֹת ע"ז וּבְזִהַר הַקְדוּשׁ
 ה"ל) שְׁהַצְּדִיק מְאִיר בְּכָל מַעֲשָׂיו לְהַשְׁכִּינָה וּמְפָשִׁט לְבוּשֵׁי קְדוּת
 הַפְּשׁוּטִים מִמֶּנָּה לְקַשְׁמָה לְבוּשִׁין דְּגּוּנִין נִהּוּרִין דְּרִזּוֹן דְּאוֹרִיתָא דְּאוֹר
 תּוֹרָה רַז אֶתְקַרֵּי. וְעַל־יְדֵיזוּה וְרֵאִיתִיהָ לְזֹכֵר בְּרִית עוֹלָם וְסָלִיק מִנְּהָ רוּגְזָא
 דְּבִרְיָה "וְחַמַּת הַמְּלֶךְ שְׁכָכָה" וְנִמְתְּקִין הַדֵּינִים:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג וגם על־ידי שעושיין לבוש נאָה להצדיק נעשין התקונים הנ"ל:

ד וגם על־ידי תקיעת שופר בראש השנה נמתקין הדינים כי תקיעה שברים תרועה הם האבות וסימנך קש"ת הינו תקיעה וכו'. והם שלשה שמות היחוד "ה' אלקינו ה'" שהם י"ד [ארבע־עשרה] אותיות בחינת הגנון הנ"ל בחינת י"ד דשדי והאבות שלשה ענפי האילן שהם שי"ן משם שדי. וזהו פרוש: "והיה שדי בצרוד" (איוב כ"ב כה) (וען כל זה ב"הר־הקדוש" חלק ג ר"ל רל"א) (וען בזה ב"לקוטי הלכות" הלכות חוקת מטלטלין הלכה ה):

להתרחק מדבורים של רשע – מג

א דע שדבורים של רשע שהוא בר דעת מולידים נאוף בהשומע. וצריך לזהר מלשמע דבוריו כי הם דבורים ארסיים של נאוף שמדבר ומוציא מפיו הכלים ואוירים ארסיים של נאוף והשומע דבוריו ונאשם נשימות מכנים בגופו אלו האוירים. ולפיכך כבלעם שהוא דעת דקלפה שהיה דגמת דעת דקדשה כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: 'באמות העולם קם פמושה ומנו בלעם' (זהר־הקדוש כ"א ע"ב) הוליד אוירים ארסיים של נאוף במדין, כמו שכתוב (במדבר ל"א טז): "הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם". 'בדבר' דיקא על־ידי דבריו שהוא התגלות הדעת שלו. וכשבאו ממלחמת מדין כתיב: 'ונקרב את קרבן ה' וגו' לכפר על נפשותינו לפני ה'" (שם) ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה: 'אם מידי עברה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו' (שבת ס"ד):

מחיאת פנים בתפלה – מד

א מה שמבין כף אל כף בשעת התפלה, כי עשרים ושמונה פרקין ידדים הם בחינת עשרים ושמונה אתון דמעשה בראשית, שהכל נברא בהם, ונקראין: "בַּח מעשיו הגיד לעמו, לתת להם נחלת

גוים" (תהלים ק"א ו), וכשאנו מוחיזין כף אל כף, בזה נתעוררין העשרים ושמונה אתון הנ"ל, עלידי זה יש כח בידינו למהר אויר ארץ העמים ולגרש אויר הטמא. כי חוזר ארצם תחת ממשלת הקדוש-ברוך הוא שבידו לתת לכל מי שירצה ונמהר אויר המקום שמתפלל שם איש הישראלי ושואב האויר הקדוש כמו בארץ-ישראל נמצא עלידי-זה התפלה היא באוירא דארץ-ישראל:

ב ועל כן צריך לקבע מקום לתפלתו, כי אפלו בשעומד להתפלל במקום שהתפלל צדיק אף-על-פירכּוּן קשה לו מאד להתפלל שם כי אינו מרגל באוירא של מקום וכל שכן להפך:

ג וזה פרוש: "תפלות כנגד תמידין תקנום" (ברכות כ"ו), הינו שצריך לראות שיתפלל תפלתו באוירא דארץ-ישראל דהינו תקון מחשבות זרות שבתפלה שהם בחינת תפלות כנגד שתקנום עלידי בחינת ארץ-ישראל שכתוב בה: "תמיד עיני ה' אלקיך בה" (דברים י"א ג):

ד וזה פרוש: "וביד הנביאים אדמה" (הושע י"ב יא) עלידי מחייאת כף עלידי הידים הדבורים גדברים באדמת קדש. נביאים לשון דבור (כמו שפרש רש"י שמות ז ועין ארחימים סימן ק"ב ס"ק ג כמ"ז ביה). גם נתפטר הרג ואכדון מהעולם (ועין לקמן סימן מ"ו) בבחינת: "ונתתי שלום בארץ וכו' והרב לא תעבר בארצכם" (ויקרא כ"ו ו). ועלידי המחאת כפיים התפלה היא באוירא דארץ-ישראל והוא דר באוירא דארץ-ישראל ויש לו אלקים ונתפטר מחשבות עבודה זרה וכפירות הנקראים כנגד האמונה שהיא תפלה, בחינת ידיו אמונה - תרגם אונקלוס - פרישן בצלו. ותקנום על-ידי תמידין עלידי ארץ ישראל עלידי מחייאת כף כנ"ל:

ה פרוש אחר - תמידים הם כבשים בחינת "וכבשים ללבושך" (משלי כ"ו כו) ואמרו חכמינו זכרונם לברכה, שהם כבשי דרחמנא (חגיגה י"ג) שעלידי תפלה נתגלה סודות התורה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו פרוש אחר - תפלה כנגד הינו המחשבות זרות שהם כנגד ונקראים מבול שהם מבלבלין התפלה. ותקונו שיתן צדקה לארץ ישראל ועל ידיה הוא נכלל באורא דארץ ישראל שעליה אמרו חכמינו, זכרונם לברכה: "שלא ירדה מבול לארץ ישראל" (ובחים ק"ג) וזהו: 'תמידין תקנום תקנום ארץ ישראל'. וגם על ידיה נודפך מחו הינו מחשבתו כי 'אורא דארץ ישראל מחכים' (בכאפתרא ק"ח). וזהו: "וראיתיה" הינו ארץ ישראל על ידיה נתעורר ונתתקן ברית עולם בחינת שמונה עשרה ברכאן דצלותא בחינת צדיק ח"י עלמין:

מחיאת כפיים בתפלה - מה

א על ידי מחיאת כפיים בתפלה נתעוררים כנפי הראה שמשם נתהוה הדבור ועל ידי המחויאת כף חמש אצבעות ימין בחמישה שבשמואל וכן להפך נתהוה בחינת מ"י גימטריא חמשים שערי בינה בחינת יובל כי חמש פעמים חמש גימטריא עשרים וחמש ושתי פעמים עשרים וחמש גימטריא חמשים, בחינת חמשים פעמים יציאת מצרים שזכר בתורה שעל ידי בחינת יובל יצאנו ממצרים. ושם היה הדבור בגלות ועל ידי הגאולה (גימטריא מי) נתהוה בחינת פה ודבור בחינת: "מי שם פה" (שמות ד' יא) והפה מקבל הדבורים לתוכו מכנפי הראה:

נפשי בכפי תמיד - מו

א מחיאת כפיים בתפלה זה בחינת זווג נתינת המטה בין צפון לדרום (ברכות ה) שהם בחינת שתי ידים (וענ לעיל סימן ט' שעל ידי תפלה פראוי זוכה לזווג ולפרנסה):

ב גם על ידיה נמתקין הדינים כי הימין יד הגדולה והשמואל יד החזקה ובשעת הפאה שנתחברים יחד זה בחינת יד רמה והם בחינת שלש ידים בחינת שלש היות. כי יד הוא בחינת הוי"ה עשר

אוֹתוֹת בְּמִלּוֹי וְאַרְבַּע אוֹתוֹת פְּשׁוּט נֶגֶד אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה פְּרָקִין שֶׁבְּכָל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי שְׁלֹשׁ הַיָּדִים שֶׁהוּא שְׁלֹשׁ הַיּוֹת נִמְתָּקִין הַשְּׁלֹשׁ אֱלֻקִּים שֶׁהֵם הַדֵּינִים בְּחֵינַת הַדְּבֻרִים הַיּוֹצְאִים מֵהַגְּרוֹן שֶׁהִיא גִּימְטְרִיאַ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֱלֻקִּים:

ג גַּם עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹלִין מִשְׁכָּחָה וְזוֹכִין לְזַכֵּרֵן כִּי מִמֵּתִיק אֵת הַדֵּינִים בְּחֵינַת אֱלֻקִּים בְּכַפּוֹ כַּפּוֹ כַּפּוֹ אֶל כַּפּוֹ. בְּחֵינַת: "נִפְשִׁי בְּכַפֵּי תָמִיד" (תהלים ק"ט קט) נִפְשִׁי בְּחֵינַת תְּפִלָּה וְדְבֻר כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שיר השירים ה' ו'): "נִפְשִׁי יֵצֵאָה בְּדַבְּרוֹ", וְעַל־יְדֵי־זֶה: "וְתוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי" רֵאשִׁי־תְבוֹת שֶׁל"ו גִּימְטְרִיאַ שְׁלֹשׁ הַיּוֹת וְשְׁלֹשׁ אֱלֻקִּים, הֵינּוּ הַמִּתְקָת הַדֵּינִים בְּחֵינַת מַחִין דְּקַמְנוֹת שְׁמִשֵּׁם הַשְּׁכָחָה וְכֹא לְמַחִין דְּגִדְלוֹת בְּחֵינַת זְכָרוֹן וְדְבֻר הַתְּגַלוֹת הַמַּחִין. וְעַל כֵּן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה יוֹדַע אִם הוּא בְּמַחִין דְּקַמְנוֹת אוֹ דְּגִדְלוֹת:

ד גַּם עַל־יְדֵי־זֶה מְכַבֵּל הַמַּחְלֶקֶת כִּי כָּלֵם נִמְשָׁכִים מִבְּחֵינַת קֶרֶח בְּחֵינַת חֲשֵׁד (גִּימְטְרִיאַ כְּרַח) בְּחֵינַת שְׁמָאֵלֵא. עַל אַהֲרֹן בְּחֵינַת אֹר בְּחֵינַת יְמִין. וְעַל־יְדֵי מַחִיאוֹת כַּפּוֹ נִבְלָלִים זֶה בְּזֶה וְנִעֲשִׂים אַחֲדוֹת. וְזֶה פְּרוּשׁ: "כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כַּף" (תהלים מ"ב ב) 'לְשׁוֹן הַתְּחַבְּרוֹת' (כַּפְרוּשׁ רַש"י שם):

ואַכְלֶתֶם אֶכּוֹל וְשִׁבֹעַ – מו

א מִי שֶׁהוּא מִשְׁקַע בְּתַאוֹת אֲכִילָה בִּידוּעַ שֶׁהוּא רְחוֹק מֵאַמֶּת וּבִידוּעַ שְׂדֵינִים שׁוֹרִין עָלָיו. גַּם זֶה סִימָן עַל דְּלוֹת. גַּם יְבוֹא לְיַד בְּזִיוּנוֹת וּבּוֹשׁוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "כָּרֵם זֹלַת לְבַנֵּי אָדָם" (תהלים י"ב ט), וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה: "שֶׁהַנְּצַרְךָ לְבָרִיּוֹת נִשְׁתַּנָּה פְּנֵיו כְּכֹרוֹם" (בְּרִכּוֹת ו) לְכַמְּה גִּנּוּיִן:

ב וּמִי שֶׁמְשַׁבֵּר תַּאוֹת אֲכִילָה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עַל יָדוֹ מוֹפְתִים:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג וְהָאֵרֶת הַפָּנִים הוּא תְּקוּן וְאֵמֶת (תְּקוּן שְׁבִיעִי מִשְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים)
 בְּחֵינֵת יַעֲקֹב כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב: "תִּתֵּן אֵמֶת לַיעֲקֹב" (מִיכָה ז' ב)
 שֶׁהוּא בְּחֵינֵת תְּפִלֵּין הַנִּקְרָאִים פֶּאָר כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב: "פֶּאָרְךָ חֲבוּשׁ" (יְחֻזְקָא
 כ"ד ז). כִּי יַעֲקֹב הוּא תְּפָאֶרֶת כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנֵין בְּחֵינֵת אֵמֶת בְּחֵינֵת חַיִּים
 וּמִשָּׁם עָקֵר הַעֲשִׂירוֹת וְכָל הַהֲשַׁפְּעוֹת טוֹבוֹת בְּחֵינֵת קִשְׁטָא קֵאִי (שְׁבֵת
 ק"ד) בְּחֵינֵת: "הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם" - 'זֶה מִמוֹנֵי שְׁעָלְיוֹ קֵאִי' (פִּסְחִים
 ק"ט). וּכְשֶׁפּוֹגְמִין בְּתְּפִלֵּין חֵס וְשְׁלוֹם בָּא עֲנִיּוֹת וּבִזְיוּנוֹת וְחִזְיוֹ תְּלוּיִים
 מִנְּגַד, רַחֲמָנָא לְצִלָּן (בְּרֵכוֹת כ"ד). וְכֵן כְּשֶׁפּוֹגֵם בְּאֵמֶת בָּא עָלָיו חֵס וְשְׁלוֹם,
 דְּלוֹת וּבִישׁוֹת אֲבָל הָאוּחוֹ בְּמִדַּת הָאֵמֶת פֶּרְנִסְתּוֹ בְּרוּחַ:

ד וְעַל כֵּן הַמְּשַׁקֵּעַ בְּאֲכִילָה רְחוּק מֵאֵמֶת, שֶׁהִיא בְּהִסְתַּרְתּוֹ פָּנִים מִבְּחֵינֵת
 אֵמֶת בְּחֵינֵת: "וְהִסְתַּרְתִּי פָּנַי מֵהֶם וְהָיָה לָאֲכֹל" (דְּבָרִים ל"א ז).
 וְאִם מְדַקְדָּקִין יִשְׂרָאֵל לְבָלֵי לָאֲכֹל הַרְבֵּה כִּי אִם לְשִׁבְעַת נִפְשָׁם אֲזִי הֵם
 בְּבְחֵינֵת: "יִשְׂאֵא ה' פָּנָיו" שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹשֵׂא לָהֶם פָּנִים (בְּרֵכוֹת ב)
 וְנוֹזְנִים מִמִּדַּת הָאֵמֶת. וְלִהְפֹךְ אֶפְלוֹ אִישׁ צְדִיק שְׁכַבֵּר יֵצֵא מִתְּהַאָּוָה וְנִפְלַ
 מִמִּדְרַגְתּוֹ וְנִפְלַ לְתַאֲוֹת אֲכִילָה סִימָן שֶׁיֵּצֵא שְׁקֵר מִפִּיו וַיֵּשׁ דִּין עָלָיו
 לְמַעַלָּה וְהוּא סִימָן עֲנִיּוֹת:

ה וְהִנֵּה כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִזּוֹן מִשְׁפַּע שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (עַן זִהְרֵי-הַקְדוּשׁ חֵלֶק
 ב' קנ"ו:) בְּיַדְעוּ. וְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמָהּ מִקְבֵּלַת הַשְּׁפַע מִן הָאֵמֶת
 שֶׁהוּא מִדַּת יַעֲקֹב בְּחֵינֵת שְׁמִים אִשׁ וּמִים שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַגּוֹנֵין בְּחֵינֵת
 תְּפִלֵּין שְׁנִקְרָאִים חַיִּים (מְנַחוֹת מ"ד). וְעַל כֵּן נִקְרָא אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ הַחַיִּים.
 וְעַל כֵּן כְּתוּב בָּהּ: "תְּמִיד עֵינַי ה' אֶלְקֶיךָ בָּהּ" (דְּבָרִים י"א יב) כִּי "דַּבֵּר
 שְׁקָרִים לֹא יִבּוֹן לִנְגַד עֵינַי" (תְּהִלִּים ק"א ז) אֲךָ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא מִדַּת
 אֵמֶת עַל כֵּן "תְּמִיד עֵינַי ה' בָּהּ". וְשִׁבְחָהּ "אֲשֶׁר לֹא כְּמִסְכַּנַּת תֹּאכַל בָּהּ
 לָחֶם" (דְּבָרִים ח' ט) שֶׁלֹּא מִחֲמַת עֲנִיּוֹת תֹּאכַל בָּהּ לָחֶם לְבַד אֲלֵא מִחֲמַת
 שְׁבוּר וּכְפּוּל תַּאֲוֹת אֲכִילָה. מִחֲמַת שֶׁהוּא בְּבְחֵינֵת אֵמֶת וְהוּא מִפְּשָׁט
 מִתַּאֲוֹת אֲכִילָה וְאִינוּ בּוֹחֵר רַק בְּלָחֶם לָאֲכֹל:

ו ועל כן על כל צרה שלא תבוא גוזרין תענית, כי הצרה חס ושלום, בחינת הסתרת פנים בחינת דינים. ועל כן גוזרין תענית לשבר תאות אכילה שעל ידיה פא בחינת נשיאות פנים בחינת המתקת וכפול הדינים ועל ידיה נתבטלון כל הצרות:

ו וכשאנו אוכלים שפע אמת הבא דרך ארץ ישראל ואחר כך אנו מדברים הלולו של הקדוש ברוך הוא, בזה הפח נעשים בשתפים להקדוש ברוך הוא לברא שמים חדשים בחינת פני יעקב. וארץ חדשה בחינת ארץ ישראל כמו שכתוב: "ולאמר לציון עמי אתה" - אל תקרי עמי אלא עמי (זה הקדוש ח"א ה) בשתפות. נמצא שמשנים הנהגת הגלגלים והמזלות בשמים על ידי דבורים קדושים ואמתים בתפלה ותורה. בחינת: "ואכלתם אכול ושבוע" (ויאל ב' כו) שאוכלים רק לשבע הנפש ועל ידיה "והלתם את שם ה'", אזי תהיו שתפים להקדוש ברוך הוא לברא שמים וארץ וזהו: "אשר עשה עמכם" ואז "להפליא" שתוכלו לעשות נפלאות. "ולא יבושו" כי מאחר שאתם בבחינת אמת כלליות הגונים דקדשה אינכם צריכים להתביש שהוא כלליות הגונים במדות הנפולים בחינת נצרכים לבריות שגשתנה פניו לכמה גונים (שהוא כנדון בשני דינים אש ומים (ברכות י), כי אול סמקא שהוא תולדת אש ואתי חורא שהוא תולדת מים) (מהרש"א שם) ועל כן "ולא יבושו עמי לעולם":

על אשר מעלתם בי – מח

א ציירי זה בחינת ויצר בחינת בינה ששם נוצר הולד כמו שכתוב: "אם לבינה תקרא" (משלי ב' ג). והיא בחינת ספה כמו שכתוב: "תסבני בכמן אמו" (תהלים קל"ט יג) והיא בחינת מה שמתפללין בכח שהוא מכנים כל כחו באותיות התפלה בבחינת: "כל עצמתי תאמרנה" (שם ל"ה י) בחינת ספה כמו שכתוב: "ובעצמות וגידים תשכבני" (איוב י"א). והם בחינת עשרים ושמונה אתון דעבדא דבראשית (פנ"ל סימן מ"ד)

קצור לקוטי מוהר"ן

שבהם נברא העולם, ועשרה מאמרות שבהם נברא העולם מקבלין כח מכ"ח אתון אלו. ואלו הדבורים שמדבר בכח הם עצמן הדבורים של הקדושי ברוך הוא בחינת: "ואשם דברי בפיך" וגו' (ישעיה ג"א טו). והמאמרות הנ"ל הם בחינת חסד כמו שכתוב: "אמרת עולם חסד יבנה" (תהלים פ"ט ג) בחינת סבה שהיא בחינת חבוק יד ימין וזהו: "ובצל ידי כפיתיד" על ידי "ואשים דברי בפיך" כנ"ל:

ב אכל הדבורים שאינם דבורים קדושים גורמים שנתעורר חס ושלום סבת נוצרים סבת עכו"ם, כמו שכתוב: "אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר" (תהלים קמ"ד ח) שהוא חבוק דסטרא אחרא. ומתגבר חס ושלום ימין שקר ומתגבר גלות אמות העולם ונתרחקים מקדשת ארץ ישראל. ועל ידי זה נתעלם האמת והרבי האמת ומתגבר חס ושלום ריב ומחלקת ואזי השכינה היא ריב עם קדשא ברוך הוא (תקון כ"א מ"ד) על בנהא בגלותא שגלו מעל שלחן אביהם ומארצם יצאו:

ג על כן סבה היא סגלה לבנים והינו גם כן תפלה בכח כנ"ל וכן ארץ ישראל - שלשתם סגלה לבנים וכלם הם בחינה אחת ותלוים זה בזה. וזוכין לבוא לארץ ישראל על ידי תפלה בכח וכן על ידי מצות סבה כי עקר ארץ ישראל הוא על ידי כח מעשיו וכו' בחינת תפלה בכח (כנ"ל סימן מ"ד):

ד וכן שלשתם מצילים מריב ומחלקת בחינת: "תצפנם בסבה מריב לשונות" (תהלים ל"א כא). שלא יתגברו חס ושלום לשונות העכו"ם כי אז יתקיים: "אז אהפך אל העמים שפה ברורה" וגו' (צפניה ג) ויהיה שפה אחת לעבדו שכם אחד. ואז נדחה השקר ויתגבר ויתגלה האמת בעולם ויזכו כלם לידע מהרבי האמת שבדור שיתפרסם ויתגלה, ועל ידי זה הפל יחזור להשם יתברך ואפלו אמות העולם לעבדו שכם אחד במהרה בימינו אמן:

לְשֵׁמֶשׁ שֵׁם אֱהֹל בְּהֵם - מַט

יום יג' לחודש

א כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֶלֶק אֱלֹקֵי מַמְעַל וְעַקֵּר הַאֲלֻקוֹת הוּא בְּלֵב. והַאֲלֻקוֹת שְׂפֹלֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא בְּחִינַת אֵין סוּף כִּי אֹר לְהִבְיּוֹתוֹ הוּא עַד אֵין סוּף הֵינּוּ שְׂאִין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית לְתִשׁוּקָתוֹ. וְלִפִּי גִדְל הַתְּלַהֲבוֹת הַלֵּב שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא עַד אֵין סוּף לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבוּדָה וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְגַלּוֹת שׁוּם מִדָּה טוֹבָה, כִּי מִגִּדְל הַתְּלַהֲבוֹתוֹ עַד אֵין סוּף אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂבִתְחַלַּת הַבְּרִיאָה לֹא הָיָה מְקוּם לַבְּרִיאָה מִחֲמַת שֶׁהָיָה הַכֹּל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְרִצָּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא שְׂתִּתְגַּלֶּה מְלִכּוּתוֹ וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וְזֹאת אֱלֹא עַל-יְדֵי הַמַּדּוֹת שֶׁהֵם הָעוֹלָמוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיבִין אֲלֻקּוֹתוֹ וְיִוָּדְעִין שְׂשֵׁשׁ אֲדוּן וּמוֹשֵׁל וּמְנַהִיג. עַל פֶּן צִמְצָם אֹרּוֹ הָאֵין-סוּף לְצַדִּיין וְנִשְׂאָר חֲלָל פְּנוּי וּבִתּוּכוֹ בְּרֵא הָעוֹלָמוֹת. עַל פֶּן בְּהִכְרַח צְרִיךְ כָּל אָדָם לְצִמְצָם אֹר לְהִבְיּוֹת לְבוֹ שֶׁהוּא עַד אֵין סוּף כְּדֵי שְׂיִכַּל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה בְּעֲבוּדָתֵנוּ שְׂנַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֶּה מְלִכּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ:

ב וּכְשֶׁמְצַמְצָם הַתְּלַהֲבוֹת לְבוֹ שְׁלֹא יִבְעַר יוֹתֵר מִדֵּי אֲזִי נִשְׂאָר חֲלָל פְּנוּי בְּלֵב בְּחִינַת: "וְלִפִּי חֲלָל בְּקַרְבִּי" (תְּהִלִּים ק"ט כב), וּבִתּוּכוֹ נִתְגַּלֵּין מַדּוֹתָיו הַטּוֹבוֹת שֶׁהוּא סוּד בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת שֶׁהָיָה בְּתוֹךְ חֲלָל הַפְּנוּי כִּנ"ל. וְעַקֵּר הַבְּרִיאָה הָיָה עַל-יְדֵי חֲכֵמָה כְּמוֹ שְׂכַתּוּב: "כִּלְם בְּחֲכֵמָה עֲשִׂיתָ" (שֵׁם ק"ד כד), וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁעַקֵּר עֲבוּדַת ה' לְזִבוֹת לְמַדּוֹת טוֹבוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הוּא עַל-יְדֵי שְׂשׁוּמֵר הַחֲכֵמָה שְׂפֹלֵב הֵינּוּ מַחֲשָׁבוֹת לְבוֹ שְׁזֵהוּ עַקֵּר הַיְצִרִין, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב: "וְכֹל יִצֵּר מַחֲשָׁבוֹת לְבוֹ" (בְּרֵאשִׁית ו' ה). עַל פֶּן הַלֵּב הוּא הַיְצִיר שֶׁל הַמַּדּוֹת הֵינּוּ הַחֲכֵמָה שְׂפֹלֵב בְּחִינַת: "צוּר לְבָבִי" (תְּהִלִּים ע"ג כו) (וְעַן בְּרִכּוֹת י') בְּבְחִינַת: "וַיִּצֵּר" - בְּשֵׁנֵי יוֹדִין (בְּרִכּוֹת ס"א) יְצִירָה לְטַב וּלְבִישׁ בְּחִינַת שְׂנֵי יְצִרִין הֵינּוּ מַחֲשָׁבוֹת

קצור לקוטי מוהר"ן

טובות הם יצר טוב ומחשבות רעות הם יצר הרע. על כן כל תקון האדם וקלקולו חס ושלום הכל תלוי בשמירת המחשבה שפלבב (ועין לעיל סימן ל"ה):

ג. וכשנזקק ממשחשבות רעות וחוישב מחשבות טובות בלבו איך לעבד את השם יתברך בזה נעשה לבו בבחינת "צור לבבי" כנ"ל ובבחינת "ולבי חלל בקרבי" כנ"ל. וזוכה לעשות פעולות ומדות טובות המתגלים בתוך החלל ועל-ידיה נתגלה שהוא מקבל עליו על מלכות שמים שלמה:

ד. וכשהלב הוא בבחינת ולבי חלל כנ"ל אז לבו פתוח בחכמה ועל-ידיה מתקן את הבריאה שהוא על-ידי חכמה כנ"ל בבחינת מחשבות טובות. ועל-ידי שחוישב מחשבות רעות חס ושלום, שהם מפשות הלב בבחינת: "ערלת לבבכם" תרגם אונקלוס: 'מפשות לבבון' (דברים י טו), אז מטמטם את הלב ובוה הוא מטמטם בחינת החלל של הבריאה שהוא על-ידי חכמה ומקלקלה ונחשב כאלו החריב את העולם. וכשחוישב מחשבות טובות זה בחינת תקון הבריאה ועל-ידי שמתהר הלב ומגרש ממנו מחשבות רעות וחוישב מחשבות טובות יזכה שיוכל לחדש מעשה בראשית ולעשות נסים בעולם. וזה בחינת: 'הרוצה לנסף יין על-גבי המזבח ימלא גרונו של תלמיד-חכמים יין' (יומא ע"א), כי גרונו הוא בחינת השיתין שמגנבין ומחללין עד התהום (ספ"ה מ"ט), והינו בחינת "ולבי חלל בקרבי" כי תהום דא לבא וקנה (והר-הקדוש) ותהום בחינת נסים שעל דבר נפי הכל תמהין בחינת ותהם כל העיר (רות א' יט). על כן הצדיק שלבו פתוח בחכמה בבחינת ולבי חלל בקרבי כנ"ל בחינת צור לבבי על-ידיה יכול לחדש מעשה בראשית ולעשות נסים. כמו שפיתוב: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית" "ובטובו" זה הצדיק שנקרא טוב כמו שפיתוב: "אמרו צדיק כי טוב" (ישעיה ג' ו) כי אמרו חכמינו זכרונם לברכה, חללים מעשה ידי אמן אלו

לְשֵׁמֶשׁ שָׁם אֶהְלֵ בָהֶם – מַט

קמט

השיתין שְׁמַחֲלָלִין וְכו' (ספד שם), וְזוּה בְּחִינַת מַעֲשֵׂה יְדֵי אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא שְׁוָהוּ בְּחִינַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם בְּחִינַת לֵב הַצְדִּיק כַּנִּלְ*:

ה וְזוּה בְּחִינַת: "וְלָעֲבָדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם" (דברים י"א ג) 'איזה היא עבודה שְׁבֵלֵב זוּ תַפְלָה' (תענית ב), כִּי עֵקֶר הַתַּפְלָה תְּלוּי בְּלֵב שְׂיָשִׁים כָּל לְבוֹ עֲלִיָּה דְהֵינּוּ שְׂיָקָשֶׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ הַיָּטֵב לְדַבְרוֹי הַתַּפְלָה שְׁלֵא יִהְיֶה לְבוֹ רְחוּק מֵהַדְּבֻרִים רַק יִשְׁמַע הַיָּטֵב מֵה שְׁהוּא מְדַבֵּר, וְעַל־יְדִיָּוָה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְנוֹפֵל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְנִמְשָׁךְ לְיִשְׂרָאֵל חֵיטָה גְדוֹל וְשִׁפְעַ וְעִשְׂוִירוֹת גְּדוֹל וּבְרַכָּה עַד בְּלֵי דֵי וְנַעֲשֵׂה עַל־יְדִיָּוָה יַחֲוֹדָא עֲלָאָה וְיַחֲוֹדָא תַתָּאָה וְזוֹכָה לְהַתְגַּלּוֹת אוֹרִיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה. כִּי תַפְלָה בְּחִינַת מַלְכוּת דְּוֹד כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְאֲנִי תַפְלָה" (תהלים ק"ט ד), וְתַפְלָה שְׁבֵלֵב בְּחִינַת הַתְגַּלּוֹת מַלְכוּתוֹ בְּתוֹךְ הַחֲלָל הַפְּנוּי (שְׁבֵלֵב):

ו וְזוּה בְּחִינַת ה"א כִּי כְּשִׁמְמָמָם לְבוֹ בְּמַפְשׁוֹת 'וְאִין עָנִי אֶלָּא בְּדַעַת' (נדרים מ"א) אִזּוּ הוּא בְּחִינַת דְלוֹת בְּחִינַת ד"לָת. וְכִשְׁמַקְדָּשׁ מַחֲשַׁבְתּוֹ וְלִית קְדוּשָׁה פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה (וְהַרְהִקְדוּשׁ חֶלֶק ב קכ"ט) זוּה בְּחִינַת יו"ד שְׁמַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ הַדְּלָת וְנַעֲשִׂית ה"א בְּחִינַת: "הִיא הָעוֹלָה" (ויקרא ו' ב) בְּחִינַת: "מִי זֹאת עוֹלָה" (שיר השירים ח' ה) מִי עִם זֹאת עוֹלָה. שְׁמַעֲלָה בֵּיתָא עֲלָאָה וּבֵיתָא תַתָּאָה עַל־יְדֵי הַקָּמַת הַתַּפְלָה בְּחִינַת מַלְכוּת בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם בְּחִינַת בֵּיתָא תַתָּאָה. שְׂיָבוֹא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה עַל־יְדֵי בְּנֵין יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמָאָה בְּחִינַת תַּפְלָה (תענית ה). וְשְׁנִיָּהֶם בְּחִינַת יַחֲוֹדָא עֲלָאָה וְיַחֲוֹדָא תַתָּאָה בְּחִינַת אָכִיב שְׁנַקְרָא נִיסָן שְׁבוֹ הוֹקָם הַמְשֻׁכָּן וְכוּ וְיַתְחַנֵּךְ הַבֵּית לְעַתִּיד לְבוֹא (יְחֻקָּא מ"ה יח) (נְגַד שְׁנֵי בְּתִים תַּנְ"ל) אֶלְ"ף עִם בֵּי"ת יו"ד עִם בֵּי"ת:

* וְעַן לְעִיל סִימָן מ"א כִּי נִסְקַד הֵינן בְּחִינַת בְּטוֹל הַדִּינִים דְהֵינּוּ בְּחִינַת נְסִים שְׁהוּא שְׁנוּי וּבְטוֹל הַטְּבַע (נִיטְשָׁא אֶלְקִים) וְעַל־יְדֵי הֵינן נִפְתָּח חֲלָל הַלֵּב בְּכַחֲנַת וְלִבֵּי חֲלָל וְכו' בְּחִינַת חֲמָרָא וְרִיחָנִי פְּקַחִין (ויקרא מ"ו).

קצור לקוטי מוהר"ן

ו ועל־ידי־זה יתעורר לעתיד לבוא השיר כמו שכתוב: "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג" (ישעיה ל' כט) (פי תפלה בחינת אמונה וכתוב "ואמונו בדבריו ישירו תהלתו" (תהלים ק"ו יב) וענן "שערי־ציון", שער ג), שישירו בליל פסח שיר פשוט, כפול, משלש ומרבע, והם עשרה מיני נגינה, בחינת ה"א, שהיא דל"ת עם יו"ד, וזהו על־ידי שיתגלה מלכותו בבחינת שיר, בחינת שרה על כל העולם (ברכות יג), בחינת מלכות דוד, שהוא בחינת נעים זמירות ישראל (שמואל ב' כ"ג א), בחינת סבת דוד, שצריך להקימה (עמוס ט' יא), וספה בחינת שרה, שפכתה ברוח־הקדש (מגלה יד), בחינת מלכות, בחינת תפלה, שיעלה ויקים אותה משפלות וקטנות, בחינת "המאור הקטן" (בראשית א' טו), בחינת "עצתו נופלת" (סנהדרין כב), לגדלות, בבחינת "המאורות הגדולים" (בראשית שם), ואז יזכה לעצה שלמה ולתשובה שלמה:

ה כפי זה בחינת תשובה אותיות תשוב ה' - לעשות מדל"ת, ה"א. ועקר התשובה תלוי בלב כמו שכתוב: "ולבבו יבין וש"ב" (ישעיה ו' י) הינו במחשבה שבלב, שיתגבר לברח ממחשבות רעות ולחשב בכל עת מחשבות טובות. לשים אל לבו היטב מה יהיה תכליתו וסופו ולחשוב עצות ותחבולות איד יזכה לשוב אל השם יתברך ועל־ידי־זה יזכה לתשובה. ועל־ידי־זה יזכה להגיע ולהשיג אוריתא דעתיקא סתימאה הינו סתרי פנימיות התורה שהם עקר שעשועי עולם הבא בחינת ענג שבת, ושבת זה בחינת תשובה כמו שכתוב: "ושבת עד ה' אלקיך" (דברים ל' ב). ואיתא בתקונים (תקון כ"א מ"א) והיא נקראת קבלה פד איה בין תרין דרועין דמלכא ותרין דרועין הם ניסן ותשרי והם ימי תשובה, פי בניסן עתידין לגאול (ראש־השנה י"א). ואין הגאולה אלא על־ידי תשובה כמו שכתוב: "ובא לציון גואל ולשבי" וגו' (ישעיה נ"ט כ) הינו עקר ידיעת סודות התורה שהם חכמת הקבלה יהיה לעתיד על־ידי תשובה:

לְשִׁמְשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֵם – מַט

קנא

ט וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית הֵינּוּ בְּחִינַת תְּכֵלֶת (פְּרוּשׁ עֵקֶר מִצְוַת צִיצִית הוּא עַל־יְדֵי תְּכֵלֶת כְּמוֹבֵא בְּ"לְקוֹטְיֵי הַלְכוֹת" הַלְכוֹת צִיצִית הַלְכָה ה' אֹת ג וְעַן מִסְכַּת סוּפָה י"ו וְחֲלוּץ פ"מ, שָׁכְנוּ לְחוּט שֶׁל תְּכֵלֶת וּפְרַשׁ רַש"י לְצִיצִית וְכו') 'דְּאֶכְלֵי כְּלָא וְשִׁצִי כְּלָא' (וְהִרְהַקְדוּשׁ ח"א ג"א ע"א), 'שֶׁהִיא הַתְּנַלְלוֹת מִלְכוּת דְּקַדְשָׁה שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יִכְנַע וְיִתְכַפֵּל מִלְכוּת דְּסִמְרָא אַחֲרָא. וְיִשְׂרָאֵל הַדְּבָקִים בְּמִלְכוּת דְּקַדְשָׁה מְקַבְּלִים חַיּוּתָם מִשָּׁם, כִּי מִשָּׁם בָּא עֵקֶר הַחַיּוּת בְּבְחִינַת 'דְּוֹד מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם' (רֵאשׁ הַשָּׁנָה כ"ה). כִּי תְּכֵלֶת בְּחִינַת: "וְתִכַּל נֶפֶשׁ דְּוֹד" (שְׁמוּאֵל־ב י"ג לט) וּבְחִינַת פְּלָה בְּחִינַת "פְּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם" (יִרְמְיָה ל' יא) דְּאֶכְלֵי כְּלָא וְכוּ. וּמִשָּׁם הִנְגִּינָה בְּחִינַת "מִכְנַף הָאָרֶץ זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ" (יִשְׁעָיָה כ"ד טו) "מִכְנַף" דִּיקָא שְׁהוּא בְּחִינַת תְּכֵלֶת (כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "הַכְּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת"). וְזֶה בְּחִינַת ה"א שֶׁהִיא ד"לֶת עִם יו"ד; ד"לֶת זֶה בְּחִינַת אַרְבַּע כְּנָפוֹת, יו"ד זֶה בְּחִינַת עֶשְׂרֵה מֵינֵי נְגִינָה בְּחִינַת הַשִּׁיר הַנִּלְל. וְעֵקֶר בַּח הַפְּלָה הֵינּוּ בְּחִינַת תְּכֵלֶת הִיא מְקַבְּלַת מִבְּחִינַת 'אִמָּא אוֹזְפַת מְאֵנְהָא לְבִרְתָּא' (וְהִרְהַקְדוּשׁ ח"א ב ע"א), כִּי מִבְּיַנָּה שָׂרַשׁ הַדִּינִים שְׁעַל יְדֵה נְמַתְקִים וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹשִׂין מִדְּל"ת ה"א וּמְמַשְׁיכִים מִמֶּנָּה שְׁפַע וְעֵשְׂרִיּוֹת גְּדוּל וּבִרְכָה עַד פְּלֵי דֵי. וְעַל־יְדֵי שְׁנוּהֲרִים בְּמִצְוַת צִיצִית זֹכֵין לְכָל הַנִּלְל:

· וְזֶה פְּרוּשׁ: "לְשִׁמְשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֵם" (תְּהִלִּים י"ט ה), שְׁהַצְדִּיק נִקְרָא שְׁמִשׁ כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "וְזָרַח הַשְּׁמֶשׁ" (קֹהֶלֶת א' ה). וְזִרְיַחְתּוֹ הֵינּוּ הַשְּׁגָתוֹ אִינוֹ אֱלָא עַל־יְדֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חַכְמֵינוּ וְזָרוּנָם לְבִרְכָה, עַל פְּסוּק: "לֶךְ יֵרֵד" וְגו' (שְׁמוֹת ל"ב ז). כְּלוּם נִתְּתִי לֶךְ גְּדֻלָּה אֱלָא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל וְכו' (בְּרֻכּוֹת לב). וְזֶהוּ: "אֱהֵל בְּהֵם" אֱהֵל לְשׁוֹן זְרִיחָה לְשׁוֹן בְּהֵלֹ גְרוֹ (אִיּוֹב כ"ט ב). בְּהֵם בְּיִשְׂרָאֵל. וּכְשֶׁנִּכְנְסִין חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּחֻקֵּי הַיְצוּנוּת שֶׁל הָאֱמוּנוֹת אֲזִי נּוֹפֵל הַצְדִּיק מֵהַשְּׁגָתוֹ וְנִתְחַפֵּה וְנִתְכַּפֵּה הַשְּׁגָתוֹ. וּכְשִׁיּוֹצְאִין יִשְׂרָאֵל מִחֻקֵּי הָאֱמוּנוֹת אֲזִי הַצְדִּיק יוֹצֵא מֵהַחֻפָּה וְהַמְכַסֶּה שְׁהִיָּה לוֹ עַד עַכְשָׁיו בְּבְחִינַת: "וְהוּא כְּתוּן יוֹצֵא מִחֻפָּתוֹ":

קצור לקוטי מוהר"ן

א מה שהפלה שולחת להחתן מלית יש על זה טעם גדול על-פי תורת אמת, וכן מה שצוּעֵקִין ואומרים "שבת" ומלי דבדיחותא (שקורין עלה) הפל שיקד לחתנה על-פי האמת (ועין עוד במקום אחר מענין פל הדברים שעושים על חתנה מה שמכסין הפלה וכו') ומה שזורקין על החתן מה שקורין 'האפין' ומה שהחתן דורש ופוסקין לו הדרשה ונותנין לו מתנות לדרשה וכן מה שהדקנים מהפכין עצמן וכו' הפל מאת ה'. ומבארים שם על זה טעמים נפלאים ואין פאן מקום לבאדם):

ב צריך להיות בגבור לרוץ ארצה. כי אפלו בשזוכה לעשות תשובה ולתקן מה שקלקל עדין צריך למלאת העבודה שהיה יכול לעשות בזמן שהיה נוזף לפני השם יתברך. על פן צריך לרוץ מאד ולהודרו הרבה בעבודת השם יתברך כדי שיוכל למלאת חסרון העבודה שהיה יכול לעבד בימי קלקולו:

הצילה מחרב נפשי - ג

א כל הפוגם בבְּרִית אינו יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמתי תאמרנה" (תהלים ל"ה י) הינו שאינו יכול לטעם מתיקות בדבורי התפלה שזאת הבחינה נקראת "כל עצמתי תאמרנה". כי אינו יכול לטעם מתיקות בתפלה אלא כשתקן פנים הברית:

ב מי שפגם בבריתו הוא בחינת מין מרירין מין מסאבין זרע טמא. ואינו יכול להתפלל בבחינת "כל עצמתי תאמרנה" כנ"ל ואז פלפא נחת לאכל קרבנו הינו תפלתו והוא בחינת מרה בחינת חרב בחינת גיהנם. אבל כשמתקן הברית אזי הוא בבחינת מין מתיקין מין דדכין זרע קדש ואזי דבוריו מתוקים וטובים. וכשיצאים מפיו ומשמיעם לאזניו אזי נכנסים מתיקות הדבורים לתוך עצמותיו ואזי תפלתו בבחינת "כל עצמותי תאמרנה" ואז אריה נחת לאכל קרבנו:

ג כל אחד פפי תקון הברית וכפי התקשרותו לצדיקי אמת שהם שומרי הברית כמו כן הוא יכול לטעם מתיקות בדבורי התפלה:

ד מי שפגם בביתו ישמר את עצמו מפלבים ומחרב:

ה ודע שהעני פנים שיש בדור הן הן הפלבים והן העומדים והן החולקים על תפלת איש הישראלי שעדין לא תקן בריתו בשלמות:

ו ומזה תבין ממילא כמה גדול עוונם של החולקים על תפלת איש הישראלי ורוצים לבלבל תפלתו כי הם נקראים פלבים ממש בחינת: "והפלבים עני נפש" (ישעיה נ"ו יא). כי אף-על-פי שזה האיש שמתפלל לא זכה עדין לתקון הברית ומחמת זה בא עליו המחלקת הזאת שהיא בחינת פלפא נחת וכו' כנ"ל, אבל החולקים אינם פטורים מחמת זה מענשים. כי הם עוקרים את נפשם מן הקדשה ומכניסים עצמם להיות נקראים בשם פלבים ממש על-ידי שחולקים על תפלתו אף-על-פי שלא תקן בריתו בשלמות וכנ"ל. כי בודאי הוא צריך ליגע עצמו להתפלל בכל כחו אף-על-פי שהוא כמו שהוא אף-על-פי שאינו יכול להרגיש מתיקות בדבורי התפלה והיגיעה בעצמה יקרה מאד (כמבאר במקום אחר) אבל החולקים הם בחינת פלבים ממש וגדול עוונם מנשוא כנ"ל:

ז הצדיק - אכילתו היא יקר הערך כי משיביע את הנפש דקדשה ועל כן אסור לו להתענות אבל מי שצריך להתענות צריך בודאי להתענות ומצוה היא:

ח החולאת של שבירת עצמות (שקורין ברעכניש) רחמנא לצלן באה מחמת תאות נאוף:

אמר רבי עקיבא - גא

א השקר מזיק לעינים בגשמיות וברוחניות:

ב כשאומר שקר מתגברים עכירת הדמים שמשם באה המרה שחורה והדמעות שמקלקלין עיניו. כי אי אפשר לדבר שקר עד

קצור לקוטי מוהר"ן

שיעבר את דמיו. ואמת אי אפשר לדבר כי אם כשמוכף מקדם את הדמים:

ג **השקר** הוא הרע הוא הממאה ועל־ידי־זה מסיר השגחת השם יתברך מעליו. אבל על־ידי אמת השגחת השם יתברך עליו בשלמות:

ד **האמת** הוא אחד והשקר הוא הרבה. כי אי אפשר לומר האמת על הדבר כי אם אחד דהינו כמו שהוא דיקא, כגון על כסף כסף לבד ועל זהב זהב לבד וכו'. אבל השקר הוא הרבה כי יכולין לומר שקרים בלי שעור כגון על כסף שהוא נחשת או ברזל או עופרת ושאר שמות בלי שעור. על כן סוף כל סוף יתגלה האמת בודאי ויתבטל ההתנגדות, כי כל ההתנגדות הוא מחמת רבוי השקר בלי שעור שמשם בא כל ההתנגדות כי באחד לא שיק התנגדות. והאמת שהוא אחד בודאי ישאר קים לעולם כי האמת הוא אחדותו יתברך. שכל השקרים שהם ההתנגדות המה יאבדו, והוא יעמד לעולם כי "אמת ה' לעולם":

ה **כשתרצה להכלל באחד עד שיהיה נכלל אחר הבריאה בבחינת קדם הבריאה, שיהיו בלם אחד בלז טוב בלז קדש כמו שיהיה קדם הבריאה. תשמר את עצמך משקר ותדבר רק אמת ותהיה איש אמת לאמתו. ועל־ידי־זה תהיה נכלל באחד כנ"ל כי האמת הוא אחד כנ"ל:**

הנעור בליקה - נב

א צריך כל אחד לראות שיהיה נכלל בשרשו. ולהכלל בשרשו צריך שיהיה לו בטול. ואי אפשר לבוא לידי בטול כי אם על־ידי התבודדות, כי על־ידי שמתבודד בינו לבין קונו על־ידי־זה יכול לבטל הכל ולהתדבק בהשם יתברך ולהכלל בשרשו:

ב עקר ההתבודדות הוא בלילה שאז כלם ישנים ושיהיה המקום מחויג לעיר שילך בדרך יחידי דהינו במקום שאין בני אדם הולכים שם אפלו ביום. ועלידיהוה שמתבודד בלילה בדרך יחידי כנ"ל מפנה לבו ודעתו מפל עסקי העולם הזה ומבטל הכל עד שמבטל את עצמו לגמרי. דהינו שבתחלה מתפלל הרבה עד שמבטל מדה זאת ואחר-כך מבטל מדה אחרת עד שמבטל את עצמו לגמרי שלא יהיה בו שום גאות ושום ממשות עד שיהיה בעיניו כאין ואפס ממש עד שזוכה לבוא לבחינת בטול באמת. ועלידיהוה נכלל כל העולם עמו בשרשו דהינו שנכלל עמו הכל באחדותו יתברך:

ה"א הדעת - נג

א עלידי שמשתדלים לקרב אנשים להשם יתברך ולצדיקי אמת על-ידיהוה זוכין לבנים:

ב צריך האדם להשתדל שיגיע לשלמות הדעת דהינו שיזכה לדעת דקדושה כל מה שאפשר לאדם לידע ולהשיג מה שאי אפשר לאדם לידע יותר. ואי אפשר לבוא לזה כי אם על-ידי שעוסק עם בני אדם לקרבם לעבודת השם יתברך עלידיהוה נשלם דעתו כנ"ל ועל-ידי זה זוכה לבנים ויובל לפקד עקריות:

ג וזהו הטעם שהצדיקים מונעים את עצמם ורודפים אחר בני אדם לקרבם לעבודתו יתברך כי אין זה כדי להרבות כבודם חס ושלום אלא כדי להשלים דעתם כנ"ל:

ויהי מקץ - נד

א צריך לשמור מאד את הזכרון שלא יפל לשכחה דהינו שיזכר תמיד בעלמא דאתי* ולא ישכח. וכך ראוי להיות מנהג איש

* פשוט שכל הדברים הקשים לשכחה קשים גם לענון זה, מפל שכן דברים הצריכים נטילה

קצור לקוטי מוהר"ן

הישראל, שתכף בפקר בהקיצו משנתו מיד כשיפתח את עיניו קדם
 שיעשה שום דבר ויפיר את עצמו תכף בעלמא דאתי וזהו זכרון
 בכלליות, ואחר-כך צריך להמשיך הזכרון בפרטיות דהינו שיגדיל דעתו
 בכל מחשבה דבור ומעשה. ולהסתפל ולהתבונן היטב על כל הסבות
 והענינים שהשם יתברך מזמין לו ומגלגל עמו בכל יום ויום, כי כל יום
 יש בו מחשבה דבור ומעשה משנה מחברו. וצריך שתדע שהשם יתברך
 מצמצם אלקותו מאין סוף ואין תכלית עד נקדת המרכז של עולם
 הגשמי שהאדם עומד עליו. ומזמין לכל אדם מחשבה דבור ומעשה לפי
 היום ולפי המקום ולפי האדם ומלביש לו בהם רמזים כדי לקרבו
 לעבודתו. בכן צריך להסתפל על כל זה להגדיל דעתו ושכלו להבין
 הרמזים שהשם יתברך מרמז לו בהם להתקרב אליו בכל פעם מפל
 מקום שהוא. כי בכל הענינים ובכל המלאכות ובכל המושא ומתן ובכל
 הדברים שבפעולם שהשם יתברך מזמין לאדם בכל יום ויום בכלם יש
 בהם רמזים פרטיים כנ"ל** וצריך להגדיל דעתו ולהסתפל על זה היטב
 להבין רמזותיו של השם יתברך:

ד אף צריך לזהר לצמצם דעתו שלא יעמיק מחשבתו בזה יותר מדי
 שלא יצא מנבול הקדושה. דהינו שלא תשומט מחשבתו על-ידי-
 זה לחקירות ובבלבולים רק לפי שכל האנושי שלו פן יגדיל דעתו
 ומחשבתו בזה. וכן לא יסתפל בזה למעלה ממדרגתו:***

שאמרו בהם בפרוש שיצא מדעתו, דהינו שאיראפשר לו להבין ולהגדיל דעתו במדה שלא
 יצא מנבול הקדושה.

** וכל זה כולו בדברי חז"ל: בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו (ברכות ל"ה).

*** פרוש: כי יש דברים שהם דרכי האמרי שהם רמזים דסטרא אחרא שיצא חוץ לנבול
 הקדושה, כגון פתו נפלה מפיו וכו'. וכיצא בו. וצריך לזהר שלא יסתפל בזה כי אין בזה
 שום טעם על-פי שכל האנושי, וזה שכתוב "רק לפי שכל האנושי שלו יגדיל מחשבתו
 בזה". וכן לא יסתפל בזה למעלה ממדרגתו. למשל כששומע או רואה איזה ענין רע או
 הפשוטי אנשים צריכין להבין שגם הם פגמו בזה או מעין זה להיתר גדול קצת. ולהגדיל

ג. אַפְלוּ מִי שִׁידוּעַ וּמְבִין הַרְמוּזִים מִכָּל הַדְּבָרִים אֲפֵלוּ מִדְּבָרֵי חַל אֶף-עַל-פִּיכֵן אֲסוּר לֹא לַעֲמֹק רַק בְּדְבָרֵי חַל (מִשְׁנֵי טַעְמִים הַמְבֹאָרִים בְּפָנִים) אֲלֵא גַם הוּא צְרִיךְ שִׁיחִידָה לֹא הִסְתַּפְּקוּת לְהִסְתַּפֵּק רַק בְּהַכְרַחֲיוּת. כִּי אֵלּוּ שְׂאִין לָהֶם מִדַּת הַהִסְתַּפְּקוּת וּמִנְהִיגִים אֶת בֵּיתָם בְּגִדּוּלוֹת דְּוָקָא כְּנִהוּג עֲכָשׁוּ בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים בְּהַרְבֵּה אֲנָשִׁים, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "מֵאֲרֵת ה' בְּבֵית רָשָׁע" (מִשְׁלֵי ג' לג). כִּי לַעֲוֹלָם חֶסֶר לָהֶם הַרְבֵּה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וּכְמֵן רָשָׁעִים תִּחְסַר" (שֵׁם י"ג לג). אֲבָל בְּצַדִּיקִים שֵׁישׁ לָהֶם הִסְתַּפְּקוּת בְּמִה שֶׁחֲנֻנֵם ה' כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "צַדִּיק אוֹכֵל לֶשְׂבַע נִפְשׁוֹ" (שֵׁם) אֲצֵלֶם הוּא אוֹר מְלֵא וְנִשְׁפָּע עַל יָדָם כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת:

ד. וְאֲפֵלוּ מִזֶּה הַהִסְתַּפְּקוּת גּוֹפֵה צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ לְצַדִּיקָה וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד בֵּין צַדִּיק לְכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּמִבְאָר בְּפָנִים:

ה. וְהַהֲמוֹן עִם שְׂאִין לָהֶם שֶׁכָּל לְהַבִּין הַרְמוּזִים הַנִּלְעָשֶׂה אֲצֵלֶם כָּל זֶה מִמִּילָא עַל-יְדֵי שְׁנֵה וְצִיצִית וְתַפְלִין וְתוֹרָה (או קְרִיאַת-שְׁמַע לַעַם הָאָרֶץ) וְתַפְלָה וּמִשְׁאָ וּמִתֵּן. שְׁנֵה הִיא בְּחִינַת לְאֲדַבְּקָא מִחֻשְׁבְּתָא בְּעָלְמָא דְאֵתִי כִּי בִשְׁעַת הַשְּׁנֵה הַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה. תַּפְלִין הִיא בְּחִינַת הַגְּדֵלַת הַשֶּׁכֶל לְהַבִּין הַרְמוּזִים הַנִּלְעָשֶׂה. צִיצִית הִיא בְּחִינַת הַצְּמֻצוּם הַנִּלְעָשֶׂה כִּי עַל-יְדֵי מְצוֹת צִיצִית מְמַשְׁכִּין תַּקוּן זֶה שְׁלֵא יֵצֵא מִחוּץ לְגָבּוּל כְּשֶׁמִּגְדִּיל דַּעְתּוֹ לְהַבִּין הַרְמוּזִים. וְעַל כֵּן צִיצִית קוֹדֵם לְתַפְלִין כִּי צְרִיכִין לְתַקֵּן מִקֶּדֶם הַמִּחוּץ שְׁלֵא יֵצֵא הַמִּחוּץ לְגָבּוּל וְאַחַר-כֵּן יְכוּלִין לְהַגְדִּיל דַּעְתָּם לְהַבִּין הַרְמוּזִים שֶׁל הַשֵּׁם וּתְבַרְךָ שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּפְלִין. תוֹרָה הִיא בְּחִינַת הִסְתַּפְּקוּת הַנִּלְעָשֶׂה כִּי הַתוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים דְּמוּן לְכֵלֵא בַּהּ. וְגַם בְּלִמּוּד הַתוֹרָה בְּעֲצֻמָּה צְרִיכִין בְּחִינַת הִסְתַּפְּקוּת כִּי לַפְּעָמִים מְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם מִה שְׂרוּצָה לְלַמֵּד יוֹתֵר מִדִּי כִּי רוֹאֵה שֵׁישׁ הַרְבֵּה לְלַמֵּד וְרוֹצֵה לְלַמֵּד כָּל הַתוֹרָה עַל

בְּמַעְלָה הַרְמוֹן הוּא שֶׁצְרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינִים שֶׁמִּתְּחִלָּה נִשְׁתַּלְשֵׁל הַדְּבָר הַרַע שֶׁשׁוּמַע או רוֹאֵה. וְכִיצָא זֶה בְּשָׂאָר עֲנִינִים הַרְמוּזִים הַמֵּה בְּדָבָר אֶחָד לְגִדּוּלִים וּבִינּוּנִים וּקְמָנוּסִים, אֲבָל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִרְמוּזֵינוּ לֹא לְפִי עָרְכוּ וּבְחִינַתּוֹ וּמִדְרַגְתּוֹ (בְּאִי הַחַל).

קצור לקוטי מוהר"ן

רַגַל אַחַת וּמַחֲמַת זֶה הוּא נִתְבַּלְבֵּל מְאֹד וְלִפְעָמִים נִתְפַּטֵּל עַל־יְדֵי־זֶה לְגַמְרֵי. עַל פֶּן צָרִיךְ גַּם בַּתּוֹרָה שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּחִינַת הַסְּתַפְקוּת* וְכַלּוֹל בְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָּה 'וְעֵשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה' (אָבוֹת פָּרָק א'): וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָּה: 'לֹא עֲלִיד הַמְּלֵאכָה לְגַמֵּר' (אָבוֹת פ"ב) וְהֵינּוּ בְּנִ"ל. תְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת רַגְלֵי הַקְּדוּשָׁה הַמְּלַבְּשִׁין בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמִבְאֵר בַּפְּנִים:

ו **מִשָּׂא** וּמִתֵּן הוּא בְּחִינַת יְחִוּד צְדִיק וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל הַנִּקְרָאִים מִשָּׂא וּמִתֵּן כְּמִבְאֵר בַּפְּנִים. וְיְחִוּד זֶה שֶׁל צְדִיק וּכְנֻסַת־יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי מִשָּׂא וּמִתֵּן בְּאִמּוּנָה כִּי כָּל עַסְקֵי הַמִּשָּׂא־וּמִתֵּן שְׁנֵתַנְגְּלוּלִים הַסְּחוֹרוֹת וְהַחֲפָצִים מֵאָדָם זֶה לְאָדָם אַחֵר הַכֹּל הוּא כְּפִי הַנִּיצוּצוֹת שְׂבָהָם. וְלִפְעָמִים צָרִיךְ הַחֲפִץ לִיצֵאת מִרְשׁוֹת אַחֵר וְאֶחָר־כֶּךָ יְחִוּד לְרְשׁוֹתוֹ - הַכֹּל כְּפִי הַנִּיצוּצוֹת שְׂבָאוֹתוֹ הַדְּבָר וּכְפִי חֻלְקֵי הַנֶּפֶשׁ רוּח־נִשְׁמָה שֵׁישׁ לְהָאָדָם בְּכָל עַת וּזְמַן. עַל פֶּן אֵין לְדַחַק אֶת הַשְּׂעָה בְּשׁוּם דְּבָר לְדַחַק עֲצָמוֹ בְּיֹתֵר לְמַכּוֹר אוֹ לְקַנּוּת דְּוָקָא בְּאוֹתָהּ הַשְּׂעָה שְׂחָפִץ כִּי עַת לְכָל חֲפִץ כְּפִי בְּרִוּר הַנִּיצוּצוֹת וּכְפִי חֻלְקֵי הַנֶּפֶשׁ־רוּח־נִשְׁמָה שְׂבָאוֹת. וְעַל־יְדֵי מִשָּׂא־וּמִתֵּן בְּאִמּוּנָה מַעֲלָה וּמִתְקַן הַנִּיצוּצוֹת וּמְשָׁלִים וּמְאִיר הָאָרֶז בְּנִפְשׁוֹ־רוּח־נִשְׁמָה שְׁלוֹ וְנִתְיַחַד צְדִיק וּכְנֻסַת־יִשְׂרָאֵל (שֶׁהוּא יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ) הַנִּקְרָאִים מִשָּׂא וּמִתֵּן:

ו **בְּדֵי** לְשִׁמּוֹר אֶת הַזְּכוּרָן הַנִּ"ל צָרִיךְ לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמוֹ שְׁלֹא יִפֹּל לְרַע עֵין שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּא שְׂכָחָה וּנְפָגָם הַזְּכוּרָן וְלָבוֹ מֵת בְּקִרְבוֹ וְאִינוֹ זוֹכֵר אֶת תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי. שְׂצָרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת בְּכָל יוֹם וְלֹא־דַבָּקָא מַחֲשַׁבְתָּהּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וְעַל־יְדֵי רַע עֵין אִינוֹ מְשִׁים לְבוֹ לְכָל זֶה:

* וּמִזֶּה יֵדוּן בְּעֲצָמוֹ קַל וְחִמְרָ בְּצָרְכֵי הַגּוֹף בְּהַכְרַחְיוּת. כִּי אִם בְּתֵי עוֹלָם צָרִיךְ הַסְּתַפְקוּת קַל וְחִמְרָ לְחַיִּי שְׂעָה, וְדַגְמַת קַל וְחִמְרָ זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָּה לְעַנְן בְּרַבַּת הַתּוֹרָה (בְּרַכּוֹת ל"ה) וְכַלּוֹל בְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָּה 'וְעֵשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה' (אָבוֹת פָּרָק א').

ח וַיֵּשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בְּרַע עֵינָן; יֵשׁ שְׁעֵינוּ צָרָה בְּהַתְנַשְּׂאוֹת שֶׁל חֵבְרוֹ וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בּוֹהַ. וְצָרִיד לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִזֶּה מְאֹד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם עֵינָן רָעָה עַל חֵבְרוֹ בְּלֹל וְכֵן צָרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִצְלַל מִרַע עֵינָן שֶׁל חֵבְרוֹ. וּמִי שְׂאִינוּ מְרַגֵּישׁ בְּעֲצֻמוֹ שְׂיִיכַל לְעֹמֵד בְּנֶגֶד הָרַע עֵינָן לְהִכְנִיעוֹ צָרִיד לְבַרַח מִמֶּנּוּ אֲבָל מִי שְׂיִכּוֹל לְתַקְנּוֹ צָרִיד לְתַקְנּוֹ*:

ט גַּם צָרִיד לְשֹׁמֵר אֶת הָעֵינָן מִכַּחַת הַמְדָּמָה וְאֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא טוֹב עֵינָן צָרִיד לְשֹׁמֵר עֲצֻמוֹ מִזֶּה. כְּמוֹ שְׂאֵנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ שְׂאֶפְלוּ מִי שְׂיֵשׁ לוֹ רְאִיָּה יָפָה יְכוֹל לְמַעוֹת עֲצֻמוֹ עַל־יְדֵי שְׂרוּאָה מִרְחוֹק וְנִדְמָה לוֹ הַפֶּדָּה מִן הָאֵמֶת וְכו'. כֵּן הוּא בְּעֵינֵי הַשֶּׁכֶל בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת כְּגוֹן לְפַעְמִים נִדְמָה לוֹ שְׂחֵבְרוֹ נוֹטָה מִן הָאֵמֶת** אוֹ שְׁעוֹשָׂה כְּנֶגְדּוֹ שֶׁלֹּא כְּהִגֵּן וְכו' וּמַחֲמַת זֶה יֵשׁ בְּלִבּוֹ עָלָיו וְיִיכַל לְהִתְעוֹרֵר עַל־יְדֵיזוֹה מַחֲלָקָת. וְנִדְמָה לוֹ שְׂחֹלֵק עַל חֵבְרוֹ לְיֵשׁ שְׂמִים וּבְאֵמֶת הַכֹּל בֹּא מְפֹעוֹת שֶׁל כַּח הַמְדָּמָה שְׂנִדְמָה לוֹ עַל חֵבְרוֹ דְבָרֵי שְׂקָרִים וּבְדוּוּיִים. וְכֵן יֵשׁ בּוֹהַ כַּמָּה בְּחִינּוֹת מִזֶּה שְׂעֵינֵי הַשֶּׁכֶל נוֹטִים מִהָאֵמֶת עַל־יְדֵי מַעוֹת שֶׁל כַּח הַמְדָּמָה, כִּי כַּח הַמְדָּמָה יְכוֹל לְהַמְעוֹת אֶפְלוּ לְמִי שֶׁהוּא טוֹב עֵינָן. עַל כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר שְׂמִירָה יִתְרָה לְשֹׁמֵר עֲצֻמוֹ מְאֹד מְפֹעוֹת שֶׁל הַמְדָּמָה:

י וְזֶה זֹכִינָן עַל־יְדֵי שְׂשׁוּמְרִין אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מִלְּשׁוֹן הָרַע מִלְּאֶמְרוֹ וּמִלְּקַבְלוֹ, כִּי עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע מִתְגַּבֵּר הַמְדָּמָה וּפְגָם הַזִּכְרוֹן הַג'ל שֶׁהוּא תְלוּי בְּתַקוֹן הָעֵינַיִם כַּנ"ל. וְכַח הַמְדָּמָה הוּא כַּח הַבְּהִמּוּיּוֹת כִּי גַם בְּהִמָּה יֵשׁ לָהּ כַּח הַמְדָּמָה. וְנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַדַּעַת וְאִזִּי נֹפֵל מֵאֲהַבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאֲהַבַת הַבְּהִמּוּיּוֹת שֶׁהֵם כֹּל הַתְּאוֹזוֹת הַבְּאִים מִכַּח הַמְדָּמָה שְׂמִתְגַּבֵּר בְּיֹתֵר עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע כַּנ"ל:

* עַל דְּרָךְ שְׁעוֹשָׂה יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְהִכְנִיעַ עֵינֵי הָרַעָה שֶׁל עֵשׂוּ בְּדָבָרִים, שְׂאֵמֵר לוֹ אִיךְ כְּרָאִי לְשֵׁנָא אוֹתִי עַל הַבְּרִכוֹת וְכו', וּבְמִנְחָה שְׂנַתָּן לוֹ לְהַשְׁבִּיעַ עֵינֵי הָרַעָה.

** וּכְמֵאמַר חז"ל וְקָרַח שֶׁפָּקַח הָיָה, מִזֶּה רָאָה לְשִׁמּוֹת זֶה, עֵינֵי הַמְעֵתוֹ, וְכֵן מַעוֹת שֶׁל נִבְטָה וְהַרְבֵּה גְדוֹלִים.

קצור לקוטי מוהר"ן

יא **על־ידי רע עזו וכן על־ידי לשון הרע אינו מניח אחריו בן זכר:**

יב **הכֹּחַ המְדַמָּה הוא מְחִיר דְּקָא לְשֵׁרוֹת עַל־פִּי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת מִפְּעֵם הַמְבַאֵר בְּפָנִים, וְעַל בֵּן אִם מְחַדְּשִׁים בַּתּוֹרָה הוּא חֲדוּשׁ נֶאֱדָה (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנוּ גְלִיד) כִּי הוּא מְדַמָּה מְלֵתָא לְמֵלְתָא. אֲדָךְ אֵלּוּ הַחֲדוּשִׁים קָשִׁים לְפָרְנֶסְתָּה, שְׂפָשֵׁם שְׁעַל־יְדֵי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמַתִּיִּים בָּאִים כָּל הַהֲשַׁפְּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת לְעוֹלָם כַּמְבַאֵר בְּפָנִים בֵּן עַל־יְדֵי הַחֲדוּשִׁים הַבָּאִים מִכַּח הַמְדַמָּה בָּא רָעַב לְעוֹלָם חֵם וְשָׁלוֹם:**

יג **הַתְּנַבְּרוֹת כַּח הַמְדַמָּה הוּא עַל־יְדֵי עֲצֻבוֹת שֶׁהוּא רוּחַ נִכְאָה רוּחַ רָעָה וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא הַתְּנַבְּרוֹת הַשְּׂכָחָה הַנ"ל. וְעַל בֵּן צָרִיד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְעַל־יְדֵי־זֶה עָקֵר הַכְּנַעַת הַמְדַמָּה וְזוֹכִין לְזַכֵּר בְּעֵלְמָא דְאֵתִי:**

יד **שְׂמִיעַת קוֹל נִגּוֹן עַל כְּלֵי זָמֵר מִמְּנַגֵּן כְּשֶׁר לְשֵׁם שְׁמַיִם הוּא סְגֻלָּה גְדוֹלָה לְזִכּוֹת לְשִׂמְחָה וּלְהַכְנִיעַ הַמְדַמָּה וְלְזִכּוֹת לְזַכְרוֹן הַנ"ל. גַּם עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לְהַשִּׁיג רוּחַ נְבוּאָה וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ וְיָכוֹל לְשַׁפֵּךְ שִׁיחוֹ כַּמִּים נִכַח פְּנֵי ה', עַל בֵּן צָרִיד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד:**

טו **עַל־יְדֵי הַתְּבוּדָּה בְּלִילָה שְׂאֵז עָקֵר זְמַנָּה וְכֵן עַל־יְדֵי קִימַת חֲצוֹת זוֹכָה לְכָל הַנ"ל וְלַחֲשֵׁב בְּכָל עֵת עַל תְּכִלְתּוֹ וְסוּפוֹ הָאֲחֵרוֹן לְעוֹלָם הַבָּא עַד שְׁיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת. וְזוֹכָה לְהַסְתַּכֵּל עַל כָּל מָה שֶׁהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִסַּבֵּב עִמּוֹ וְלְהַכִּין שֶׁהַכֵּל הוּא כְּדֵי לְרַמּוֹ לוֹ רְמִזִּים בְּכָל עֵת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו שְׂזֵהוּ עָקֵר תִּישׁוּב הַדַּעַת הָאֲמִתִּי. וְעָקֵר קִימוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם מִסַּפֵּר יָמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ וְכָל מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל יוֹם הַכֵּל בְּאֲשֶׁר לְכָל הוּא בְּשִׁבְלֵי זֶה לְבַד:**

טז **עַל־יְדֵי מִצּוֹת נֵר חֲנֻכָּה מִמְּשִׁיכִין עַל עֲצֻמוֹ הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמֹן הַטּוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן דְּהִינּוּ לְזַכֵּר תָּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֵתִי בְּכָלֵל וּבְפָרְט:**

י מי שהוא טוב עין זוכה לאמת ועל־ידי־זה זוכה לדבקות אמתי בהשם
יתברך:

יום יד' לחודש

אבא שאול אומר – נה

א לראות במפלתן של רשעים אי אפשר כי אם על־ידי בחינת ארץ
ישראל כמו שכתוב: "שב לימיני עד אשית אויביך הדם
לרגליך" (תהלים ק"א א) וארץ־ישראל נקראת ימין כמאמר חכמינו, וזכונם
לברכה (הובא בפרוש רש"י פרשת וישלח על־פסוק ואביו קרא לו בנימין):

ב ואפלו עכשו בגלות שארץ־ישראל היא תחת יד הסמרא אחרא ואין
יכלת בקדשתה להתגלות אף־על־פירכן יכולין לגלות
ולהמשיך קדשתה על־ידי התנוצצות זכות אבות, כמו שכתוב:
"וזכרתי את בריתי יעקב וגו' והארץ אזכר" (ויקרא כ"ו מב). ועל־ידי
התנוצצות זכות אבות נתגלה קדשת ארץ־ישראל ועל־ידי־זה זוכין לראות
במפלתן של רשעים. ולא די שהאדם נצול מהרשע אלא גם רואה ברשע
מה שהרשע רצה לראות בו:

ג כי הרשעים ממשיכים רע עין על שונאיהם כמאמר חכמינו, וזכונם
לברכה: 'ולא עוד אלא שרואה בשונאיו' שנאמר: "מרום משפטיך
מנגדו" (ברכות ז), ועל־ידי למוד זכות שהאדם מלמד על הרשע נצול
מהרע עין של הרשע. גם מה שהרשעים זוכין בדין (כמו שאמרו שם) ומורם
ומסלק משפטיו יתברך מהם הכל הוא למזכות הצדיק, כי גם הקדוש־
ברוך־הוא מלמד זכות על הרשע בשביל להציל את הצדיק מעינו הרע.
כי השם יתברך אחזו ביד מדת משפט וכשמסלק משפטו שלא ישלט על
הרשע נתגלה יד ה' ונעשה צל שבו נתכסה הצדיק, כמו שכתוב: "ובצל
ידי כסיתוך" (ישעיה נ"א טו), ואזי הרשעים, שעניניהם בגלות המר הזה
למזונות בראי מצק, על־ידי הצל נכהו מאוד עיניהם, שאין ארסם יכול

קצור לקוטי מוהר"ן

להזיק, אבל הצדיקים שמאור עיניהם בזמן הזה קטן כמו שכתוב: "מי עור כמשלם" (ישעיה מ"ב יט) על ידי הצל נתחזק מאור עיניהם, כדרך חלושי הראות שאינם יכולים לראות היטב באור גדול וצריכין לצל כדי שיוכלו לראות. ועל ידי הצל נתחזק מאור עיניו של הצדיק ויכול לראות למרחוק ורואה ומשיג צדקתו של הקדוש ברוך הוא, שהצדק שהקדוש ברוך הוא מצדיק את הרשע במשפט זהו צדקתו של הקדוש ברוך הוא "כי לא מצדיק רשע" (שמות כ"ג):

ד ועל ידי שרואה צדקת ה' נתחזק אמונתו ונתפשט לבו מעקמימותו שהיה לו מקדם ויכול להתפלל. כי עקר התפלה היא על ידי אמונה שמאמין שהכל הוא ברשות הקדוש ברוך הוא אפלו לשנות הטבע ואין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה' (פסחים ק"ח), ואז מחזק את עצמו ומתפלל על צרכיו. והוא בחינת פרה אדמה פרה - זה בחינת תפלה כמו שכתוב: "ונשלמה פרים שפתינו" (ישעיה י"ד ג), "אדמה תמימה וכו' אשר לא עלה עליה על" (במדבר י"ט ב) הוא בחינת מה שרואה ומשיג צדקת ה' שמחליש כח הדין ומסלקו מהרשע לטובת הצדיק שעל ידי זה נתחזק אמונתו ויכול להתפלל במבאר בפנים כל זה:

ה וזהו בחינת עפר ואפר הנאמר בפרה, כי התפלה צריכה לבחינת עפר ואפר. כי בשעת התפלה צריך להכניע הרע שבפרט והרע שבכלל תחת הטוב בבחינת: "ועפותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם" (מלאכי ג' כא). הרע שבפרט הינו גופו וחמרו המגשם וכלל בשעת התפלה כמו חסידים הראשונים שהיה להם בשעת התפלה התפשטות הגשמיות. והרע שבכלל הינו התפלות של פושעי ישראל שמתפללין עמו וכלל הרע שלהם ויעשה מהרע כפא לקדושה (עין בספר "באבי הנחל" באור על זה): זהו בחינת אפר שיש בתפלה. ועפר שבתפלה הינו שיקשר עצמו עם נפשיו רוחין ונשמתין של שוכני עפר ויעורר אותם בתפלתו בבחינת: "הקיצו ורגנו שוכני עפר" (ישעיה כ"ו יט) זהו

בכלל. ובפרט הינו חלקי נפש-רוח-נשמה שלו שבאו כבר בגלגול ונתקנו יעוררם גם כן כנ"ל. וזה נקרא תפלה בצבור כי אותיות צב"ר ראשי-תבות צדיקים בינונים רשעים, בינונים הוא המתפלל, צדיקים זה בחינת עפר, רשעים זה בחינת אפר הנ"ל (עין פנים):

ו גם צריך לתקן בתפלתו שלשה דברים. א. צריך המתפלל לתקן בתפלתו להעלות את הנופלים לאמונות פזביות להעלותם בתפלתו לאמונה אמיתית שהיא תפלה ולקבע בלבם אמונה שלמה. ב. צריך לבנו מאד בתפלתו ועל-ידי פונת הלב שבתפלה מתקן את לב אותם ששכלם יותר ממעשיהם ואין פח בלבם להכיל את שכלם ואין השכל מחטיאם ביותר. והן הן הפילוסופים שאין להם לב מהור ואין לבם יכול לקבל השכל בקדשה באמת לאמתו פראוי. כי עקר חזוק הלב הוא על-ידי מעשים טובים אבל בששכלם יותר ממעשיהם איז לבם חלוש וחסר. ובפרט הנואפים העוסקים בחכמת הפילוסופיא שמזיק להם מאד מאד כי על-ידי הנאוף לבם חסר מאד כמו שפיתוב: "נואף אשה חסר לב" (משלי ו' לב). ואין בלבם יכלת להכיל את השכל בתוכו להתרחק מחטאים ולהתדבק בהשם יתברך על ידו שהוא עקר השכל האמת (ומזיקים להם ולכל העולם יותר מנחשים ועקרבים ומכל מיני מזיקים שבעולם, כי מהרפים ומגדפים בחכמתם כלפי מעלה וכנגד התורה הקדושה ובפרט נגד חכמי הגמרא והצדיקים שאחריהם זכרונם לברכה פירע ומפרסם. בעל הרחמים ישמר שארית ישראל מהם ומחמנם. רק צריך לבטל את שכלו נגד אנשי אמת שהולכים בדרך האמת כפי מה שקבלנו מרבותינו זכרונם לברכה):

ו גם צריך להפך כל הפזיונות לכבוד כמו שפיתוב: "ויבתיכלו פלו אומר פבוד" (תהלים כ"ט ט). כי פשאדם עומד בהיכל המלך ומכבול את עצמו מפל וכל ואינו רואה שום דבר רק את המלך. מוכן פודאי שאם שומע איזה חרפה ובזוי הוא מפרשה לפרוש של פבוד להמלך כי איך אפשר שיבוא אחד לתוך היכל המלך ויבזה את המלך. ואין לחשב שפא

קצור לקוטי מוהר"ן

אלו החרפות עליו נאמרים כי מי הוא הלא ישותו נתבטל ואין פאן אלא המלך בעצמו ובודאי דבורים אלו המה דבורי כבוד. ומתבונן בדבורים אלו איך לפרש ולצרף אותם שיתהוה מהם כבוד למלך. והנמשל מוכן כי בשעת התפלה האדם עומד בהיכל המלך. וכל זה צריך המתפלל לתקן בתפלתו. והשלישה דברים הנ"ל הם בחינת השלישה דברים שהיו בפרה "עין ארו ואזוב ושני תולעת" כמבאר בפנים:

ה ועל ידי תפלה בתקונה כנ"ל מתנוצץ אור זכות אבות ועל ידי זה ממשיכין בחינת קדשת ארץ ישראל גם עכשו בגלות. ועל ידי זה זוכין לראות במפלתן של רשעים ולא די שצול מעינם הרע אלא שגם רואה בהם מה שהם רצו לראות בו. וכל זה נעשה על ידי למוד זכות שמלמדו על הרשע שעל ידי זה יכולין להתפלל. גם על ידי זה הצדיקים שהם עושי טוב וזכים לפני ה' כי קדם פירות הרשעים היה פני ה' מסתר בעושי רע כדי להכריתם ועכשו נתגלה פני ה' לעושי טוב:

ט לאו כל אדם יכול לתקן את הדברים הנ"ל בתפלתו ולהכניע על ידי זה את הרשעים כי אם הצדיק הגדול במעלה מאד בבחינת משה רבנו עליו השלום. וגם הוא צריך לחגור מתניו מאד לעמוד נגד הרשעים הגדולים לכלותם ולבטלם:

י מצות חלה היא בחינת ירשת הארץ כמבאר בפנים, כי על ידי מצות חלה זוכין להמשיך אור זכות אבות שעל ידי זה יכולין לגלות קדשתה גם בזמן הזה:

יא על פי רב הגבהי קומה המה כסילים ולהפך הקטני קומה המה בעלי שכל וזה מוכן בשכל כמבאר בפנים:

וביום הבכורים - נו

א כל אחד מישראל יש לו בחינת מלכות וממשלה לפי בחינתו. יש שהוא שורר בביתו ויש שהוא מושל ביותר וכן יש שהוא מושל על כל העולם. ובחינת המלכות הזאת שיש בכל אחד היא באתגליא ובאתכסיא (עין פנים). וצריך כל אחד לזהר ביותר לבלי להשתמש עם המלכות והממשלה שיש לו להנאתו ולצרכו פי אם לעבודת השם ותברך לבד, דהינו להזהיר ולהוכיח את כל הנכנעים תחתיו להשיכם אל ה'. אם הוא מושל בביתו לבד צריך להזהיר ולהוכיח את בני ביתו בעבודת ה', ואם יש לו ממשלה יותר כל אחד לפי בחינתו מוטל עליו להזהיר ולהוכיח יותר ויותר אנשים כל אחד לפי הממשלה שיש לו:

ב כל אחד לפי הממשלה שיש לו כשאינו נזהר להוכיחם ולהזהירם כראוי הוא נענש עליהם ונתקצצין ימיו חס ושלוש ועליו נאמר: 'אוי לרבנות שמקברת את בעליה' (פסחים פ"ו). אבל כשמוכיחם ומוזהירם בעבודת ה' הוא ממשיך חיים ואריכת ימים:

ג אבל אי אפשר להוכיחם ולהזהירם כראוי פי אם על ידי עסק התורה. שעל ידי זה יכולים להוכיח לכל אחד ואחד אפלו לרחוקים ממנו מאד ואפלו אם אינו יודע מה שצריך להם. פי על ידי עסק התורה זוכים שגם הרחוקים מאד ישמעו קול התורה שמכרות וצועקת תמיד: "עד מתי פתים תאהבו פתי" (משלי א' כב) ועל ידי זה ישובו כלם אל ה':

ד גם על ידי עסק התורה זוכין לאריכת ימים, פי על ידי עסק התורה קורין את חי החיים ותברך שמו כבכול וממשיכין ממנו חיים ואריכות ימים. וצריכין לעסק בתורה בפה דוקא להוציא דברי תורה מפיו ואז זוכין לקרותו ותברך ולהמשיך ממנו חיים ואריכות ימים:

קצור לקוטי מוהר"ן

ה יש שתי בחינות הסתרה כי יש הסתרה ויש הסתרה שבתוך הסתרה. וכשהשם יתברך נסתר בהסתרה אחת גם כן קשה מאד למצוא אף אף-על-פי-כן אפשר ליגע ולחתר עד שיימצא אותו יתברך, מאחר שידע על כל פנים שהשם יתברך נסתר ממנו. אבל כשהשם יתברך נסתר בהסתרה שבתוך הסתרה דהינו שההסתרה בעצמה גם כן נסתרת ממנו שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו אזי אי אפשר למצוא אותו יתברך מאחר שאינו יודע כלל מהשם יתברך.

ודע כי מי שעובר ושונה חס ושלום הוא נופל להסתרה אחת ואזי אף-על-פי שקשה לו לצאת ולשוב כי כבר נסתר ממנו השם יתברך ונעשה לו כהתר אף-על-פי-כן עדין הוא יודע מן ההסתרה דהינו שידע שנעשה לו כהתר. ועל כן אפשר לו להשיב אל לבו זה בעצמו דהינו מה שנפל והגיע להסתרה זו שנסתר ממנו השם יתברך והתורה עד שנעשה לו כהתר ועל-ידי-זה יכול לבקש ולחתר עד שיצא מזה. אבל אם חס ושלום אחר שעבר ושנה עשה יותר עברות רחמנא לצלן אזי נופל להסתרה שבתוך הסתרה ואזי נסתר ממנו השם יתברך והתורה כליכך עד שאינו יודע כלל מהאסור. ואינו יודע כלל שנעשה לו כהתר רק כל הדברים הרעים דומין לו למישור גמור וכאלו אין אסור כלל חס ושלום. אבל אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל ואפלו מי שנופל לבחינת הסתרה שבתוך הסתרה אף-על-פי-כן גם שם מלבש חיותו יתברך כי בלא חיותו אין שום קיום לשום דבר בעולם. ואפלו תקף הקלפות והעברות ואפלו ההסתרות שבתוך הסתרות גם כן מקבלים חיות ממנו יתברך. ומי שזוכה לדעת זאת נתבטלן אצלו כל ההסתרות וזוכה לשמע קול הברו הגדול של התורה שמכרות תמיד בקול גדול "עד מתי פתים תאהבו פתי" וזכה לשוב אל ה'.

ולזכות לדעת זאת הוא על-ידי התורה פי על-ידי עסק התורה יכולין לעורר גם אותו שהוא בהסתרה שבתוך הסתרה ולהודיעו

מהשם יתברך שיש לו גם בן תקוה עד שישוב אל האמת ויתקרב להשם יתברך. כי בכח הצדיקי אמת יכולים להתקרב אל השם יתברך תמיד בכל עת אידך שהוא ובכל מקום שהוא. ואפלו אם עשה מה שעשה ונפל למקום שנפל חס ושלום גם שם מלבש חיותו יתברך כי הוא מְחִיָּה את כלם. ואזי יכול לשוב מכל מקום שהוא ולזכות לשמע את קול התורה הנ"ל. כי מה שאין שומעין את קול הכרוז הגדול של התורה הוא מחמת רבוי ההסתרות על-ידי רבוי העוונות, כי השם יתברך נסתר עתה מאתנו בעוונותינו הרבים בהסתרה שפתוך הסתרה בכחינת: "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים ל"א יח). אבל על-ידי עסק התורה מגלין ההסתרות עד שפועלין שגם הרחוקים מאד ישמעו קול הכרוז והתוכחה של התורה*. ועז עוד שם שזהו ענין מקום שבפועל תשובה עומדין וכו'. ועוונות נתהפכין לזכויות עין שם:) עד שישובו כלם אל ה':

ו יש בני אדם שנתרחקו מהשם יתברך שנשו וקפצו ממקומו של עולם, ויש שכבר היו אצל השם יתברך קצת אדך כבר שכחו מזה, ויש שגם עתה הם זוכרים את השם יתברך אדך שנשנתה גבורתם ואין לאל ידם להתגבר על יצרם ועל-ידי עסק התורה ישובו כלם אל ה' כנ"ל:

ז במקומות הנמוכים מאד ורחוקים מאד מהשם יתברך שם דיקא מלבש חיות גבה מאד בבחינת סתרי תורה. על כן מי שנפל מאד צריך לידע ששם במקומו דיקא יכול להתקרב אל השם יתברך ביותר כי שם דיקא נעלם חיות גבוה מאד. וכשזוכה לשוב להשם יתברך תתגלה על ידו דיקא תורה גבהה דהינו סתרי תורה:

ח על-ידי תאות מוזן מתגבר חס ושלום מלכות הרשעה שהיא מלכות המון עמלק שהיא רודפת תמיד אחר מלכות דקדושה

* הינו שגופלין לו הרהורי תשובה מהסתרי תורה המלבשת בתוך העברות וההסתרות (באפי הנח"ל). ועז עוד שם שזהו ענין מקום שבפועל תשובה עומדין וכו'. ועוונות נתהפכין לזכויות עין שם.

קצור לקוטי מוהר"ן

שחיותה היא על-ידי הדעת שהיא התורה. ומלכות הרשעה היא ההפוך מזה כי מתאווה תמיד לאסוף ממון ובלעת ניצוצות הקדשה הנעלמים בממון שהוא בשרשו גנין עלאין. וכל אחד כפי שמשבר תאות ממון ומושך עצמו אל התורה והדעת דקדשה בן מוציא הניצוצות הקדושות ממלכות הרשעה. והכל בכח הצדיקים אמתיים שעוסקים בתורה באמת שיש להם כח להכניע מלכות הרשעה ולהוציא כל הניצוצות הקדושות וכל הממון משם ולעשות מהם תורה. וצריך מאד להתגבר ולשבר תאות ממון:

ט כפי תאות ממון בן נתמעט הדעת והחיים והאריכות ימים ואינו שומע קול הפרוז של התורה שמכרות תמיד לשוב להשם יתברך. ועל-ידיזה הוא מכרח להתנגע אחר פרנסתו במרח גדול ופרנסתו בכבדות ובדחק מאד. אבל כשמתגבר להגדיל דעתו לחשב רק בתורה ומשבר תאות ממון על-ידיזה פרנסתו בנקל. וזכה לשמע הרמזים והפרוזים של התורה שהם המחשבות הטובות העולים בלבו בכל עת לשוב להשם יתברך עד שיוכה להתקרב אליו יתברך באמת:

י עציבות רוח שבא על-ידי יגיעת ורדיפת הממון ביותר הוא זהמת הנחש. ועל-ידיזה נעשים כל האיברים כבדים ונחלש רוח הדפק שבאדם שבו תלוי חייתו. וכל מה שנחלש רוח הדפק יותר נעשים האיברים כבדים ביותר וכן נחלש רוח הדפק עוד וחוזר חלילה, עד שתוכל נפשו לצאת על-ידי טרדת תאות ממון שמשם עקר הדאגות והעציבות רוח:

יא על-ידי אגחה דקדשה שמתאגח לשוב להשם יתברך הוא חוזר ומכריא את הרוח הדפק וחוזר חייתו. ונצול מהעציבות רוח שבא על-ידי יגיעת וטרדת הפרנסה וזכה לדעת גדול ולקבל דבורים מן השמים:

יב לְפִי הַגְּדֵלְת הַדַּעַת כֵּן הַפְּרִנְסָה בְּנִקְל וְכֹל מִי שֶׁחָסַר בְּדַעַת בְּיֹתֵר
הוּא יִגַע וְיִזְרַח אַחַר הַפְּרִנְסָה בְּיֹתֵר:

יג לְפִי הַגְּדֵלְת הַדַּעַת כֵּן נִתְרַבָּה הַשְּׁלוֹם, כִּי מַחְלֶקֶת וְכַעַס וְאַכְזָרִיּוֹת
הוּא מַחְסְרוֹן הַדַּעַת. וְכֹל מִה שֶׁנִּתְרַבָּה הַדַּעַת נִתְפַּטֵּל הַכַּעַס
וְנִתְרַבָּה הַרְחֻמְנוּת וְהַחֶסֶד וְהַשְּׁלוֹם. עַל כֵּן עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה שֶׁעַל-יְדֵי
זֶה נִמְשָׁךְ דַּעַת נִתְפַּטֵּל הַכַּעַס וְנִמְשָׁךְ רַחֲמָנוּת וְשְׁלוֹם וְזוֹכִין לְרַפּוּאָה:

יד מְבִילֵת מְקוּה מוֹשִׁיעַ מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִמְתַּהַרֵת מִכָּל הַטְּמָאוֹת וּמִכָּל
הַחֲטָאִים כִּי מְקוּה מִמְשַׁכֵּת דַּעַת וְחֶסֶד עֲלִיוֹן מְאֹד. וְזוֹכֵה
לְפְרִנְסָה בְּנִקְל וְלְרַפּוּאָה וְלַחַיִּים וְלִאֲרִיכוֹת יָמִים וְלַעוֹרֵר בְּנֵי אָדָם לְהַשֵּׁם
יְתִבְרַךְ. וְנִתְפַטֵּל הַמַּחְלֶקֶת וְהַכַּעַס וְזוֹכֵה לְשְׁלוֹם וְלִרְחֻמִּים וְלַדַּעַת גְּדוֹל:

טו מְבִילֵת מְקוּה בְּשָׁבוּעוֹת הִיא חֶסֶד עֲלִיוֹן וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים וְדַעַת נִפְלָא
מְאֹד. כִּי שָׁבוּעוֹת הוּא שֶׁכֵּל דַּק וְעֲלִיוֹן וְנִבְהָ מְאֹד שֶׁהוּא
חֶסֶדִים וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים מְאֹד כִּי הַרְחֻמִּים הוּא כְּפִי הַדַּעַת כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר
בְּמָקוֹם אַחֵר. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֵה לְקַבֵּל קִדְשַׁת שָׁבוּעוֹת בְּפֶרֶט הַמְקוּה שֶׁל
שָׁבוּעוֹת שֶׁהִיא שֶׁל שַׁעַר הַחֲמֻשִׁים שֶׁמִּזְשֵׁם נִמְשַׁכֵּת הַקִּדְשָׁה וְהַטְהָרָה אִז
עַל יִשְׂרָאֵל:

טז הַשְּׁלוֹם תְּלוּי בְּדַעַת וְהַמַּחְלֶקֶת הוּא הַפֶּךָ הַדַּעַת. אִךְ יֵשׁ מַחְלֶקֶת
לְשֵׁם שְׁמִים שֶׁהוּא בְּאֵמֶת דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד יוֹתֵר מִהַדַּעַת
שֶׁל שְׁלוֹם כִּי בְּאֵמֶת זֶה הַמַּחְלֶקֶת הוּא אֶהְבֵּה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל. וּבְמִצְרִים
שֶׁהָיָה הַדַּעַת בְּגִלּוֹת בּוֹדְאֵי לֹא הָיָה מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמִים כִּי זֶה תְּלוּי
בְּדַעַת כְּנִ"ל. אִךְ אַחֲרֵיכֶם כְּשֶׁנִּגְאָלוּ מִמִּצְרַיִם עַל-יְדֵי מוֹשֶׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת
דַּעַת אִז זָכוּ לָזֶה הַדַּעַת שֶׁל מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמִים שֶׁהוּא בְּאֵמֶת תְּכֵלִית
הַשְּׁלוֹם:

שאלו את רבי יוסי בן קיסמא – נז

א הפלל והעקר הוא שתהיה לו אמונת חכמים ולהזהר בכבודם ולירא מהם מאוד. ואף אם נדמה לו שהם עושים חס ושלום כנגד התורה, הוא צריך להאמין שבנדאי הם עושים נכונה עלפי התורה כי התורה נמסרה לחכמי הדור לדרשה כפי מה שיודעים. על כן צריך להשליך שכלו ונדעתו רק לסמוך עליהם:

ב כל הרפואות תלויים בתורה בבחינת: "ולכל בשרו מרפא" (משלי ד' כב) והתורה נמסרה לחכמים ואנחנו מצוים לשמע מהם ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל. ומי שמוזל ואינו מאמין בדבריהם מחמת שנדמה לו שמדאורייתא אינו כן, על-ידי-זה נחלה במכה שאין לה רפואה ומת בה כמאמר חכמינו זכרונם לברכה, 'דלקא חויא דרבנן מרקה דלית לה אסותא' (שבת ק"ו):

ג בשנפולין מאמונת חכמים התקון לזה הוא נדר, שידר איזה נדר וינקים מיד על-ידי-זה וישוב לאמונת חכמים וזכה לרפואה שלמה. ועל-ידי-זה מתנוצצים בו אורות האבות וזוכה לענג שבת הינו בחינת אכילה בקדשה, וזוכין לבטל הכעס ולהכניע ולהפיל האויבים והשונאים. ועל-ידי- זה יפל השער דסמרא-אחרא ויבוא משיח ויבנה שערי הקדשה:

ד על-ידי פעם נתעורר המקמרג הגדול שהוא עשו הוא אדם ומן המקמרג העליון נתעוררים ונשתלשלים מקמרגים וצרים על האדם הפועם ושולטים עליו. כי על-ידי הפעם חכמתו מסתלקת וצלים אלקים סר מעל פניו ופניו נופלים בבחינת למה חרה לך ולמה נפלו פניך (בראשית ד' ו) ואין לו פני אדם. ואז יוצא מגדר אדם לגדר בהמה*

* עין ירושלמי נדה הובא ב"פרי מגדים" וזרה דעה סימן י"ג ב'שפתי דעת' סעיף קטן י"ח וזה לשונו: כלו אדם ופניו של בהמה עומד וקוצא בתורה אומרים לו בא לשחטך וכו'.

ועל ידי זה שולטים בו השונאים וצרייו מצרים לו כי נדמה להם כבהמה ואינם יראים ממנו:

ה תקון לפעם הוא תענית כי על־ידי תענית מכניע את הפעם וזה עקר מעלת התענית. על כן ביום התענית הפעל דבר מתגרה באדם ביותר ומזמין לו פעם לקלקל את התענית חס ושלום. וצריך שמירה יתרה לזה לשמור עצמו מאד מהאש של הפעם ביום התענית כי עקר התענית הוא להכניע את הפעם. ועל־ידי התענית הוא מתקן את פניו ומחזיר לעצמו את חכמתו שהוא צלם אלקים המאיר בפניו ואז הכל יראים ממנו ואויביו נופלים לפניו:

ו הזוֹכָה לבחינת ענג שבת דהינו לאכילה בקדושה או אינו צריך לצום כי הוא פועל באכילתו מה שפועל על־ידי הצום דהינו לכל הדברים הנ"ל בזכות ענג שבת:

ז אכילת שבת יקרה וקדושה מאד כי אכילת שבת נעשה קדושה ואלהות גמור בלי תערובות סיגים כלל. ואין חלק להסמטרא אחרא מאכילת שבת כלל וכלל כי אכילת שבת הוא כלו קדש. ועל־ידי אכילת שבת נתבטל הפעם וכל שלטני רגזין בלהו ערקון ואתעברו ואז בלא אהבה ושלום:

ח לכתול ולהכניע האויבים די בצום או באכילת שבת לבר, אבל לרב השלום צריכין גם להרבות בצדקה על כן צריכים לתן צדקה ביום התענית כמאמר חכמינו וזכרונם לברכה: 'אגרא דתעניתא צדקתא' (ברכות ו). וכן צריכין לתן צדקה לעניים על שבת או להזמין על שלחנו בשבת ואז יזכה גם לשלום רב הינו שיזכה לשלום שיש לו פה. כי לפעמים יש שלום שאין לו פה הינו שיש שלום בין בני אדם אבל אין יכולין לדבר זה עם זה בבחינת: "ולא יכלו דברו לשלום" (בראשית ל"ד). אבל על־ידי אכילת שבת עם הצדקה זוכין לשלום שיש לו פה הינו שהשלום בשלמות שמדברים זה עם זה בבחינת: "למען אחי ורעי

אָדבֶּרֶה נָא שְׁלוֹם בְּךָ" (תהלים קכ"ב ח) כִּי הִפֵּה נִשְׁלֵם בְּאוֹר גְּדוֹל בְּשַׁעַת אֲכִילַת שַׁבָּת:

תְּלַת נִפְקִין מִיַּחַד – נח

א הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֵׁישׁ לוֹ שְׁלֹמוֹת הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת מוֹשֶׁה וְהוּא כְּלוּל מִשְׁלֹשָׁה אָבוֹת. וְהוּא מִמְּשִׁיךְ שֶׁלֵּשׁ הַשְּׁפָעוֹת שֶׁהֵם אֲכִילָה שְׂתִיָּה וּמִלְבוּשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת מֶן בְּאֵר וְעֵנָן. וְהַצְּדִיק לֹחֵם תְּמִיד מִלְחָמַת ה' כִּי הוּא לֹחֵם נֶגֶד קְלַפַּת הַמֶּן עִמָּלֵךְ שְׂמַמְנוּ נִמְשָׁךְ פָּנִים הִבְרִית. וְהַצְּדִיק מִכְנִיעַ אוֹתוֹ וְאֵת כָּל הַצָּרִים הַרֹדְפִים אַחַר הַחֲלוּשֵׁי כַּח שְׂבִישְׂרָאֵל וּמְחֹזֵק אוֹתָם וּמְכַנְּיָם אוֹתָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמִמְשִׁיךְ אוֹתָם לְבְּחִינַת תְּקוּן הִבְרִית. וְעַל־יְדִיזוּה זֹכָה לְשַׁפֵּעַ כְּפוּלָה הֵינּוּ בְּחִינַת לָחֵם מוֹשֶׁה בְּשַׁבַּת הֵינּוּ מוֹשֶׁה תוֹרָה שְׂזוּכָה לְחַדֵּשׁ בְּשַׁבַּת חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא עַל חַד תְּרִין וְזוּכָה לְרְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף. וְעַל־יְדִיזוּה נִתְעוֹרֵר הָעוֹלָם לְתִשׁוּבָה מֵאֲהָבָה. וְכָל הַפְּשִׁימִים שְׂבִדוֹר נִתְרַפְּאִים מֵהִיפּוּסוֹרִים שֶׁסָּבְלוּ מִקִּדְּם וְנַעֲשִׂים מְכַבְּדִים בְּעֵינֵי הִבְרִיּוֹת וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְּשֵׁרוֹתוֹ כֵּן מִקְבֵּל יָפִי וְהָרָר וְנִתְגַּדֵּל בְּעֵינֵי הִבְרִיּוֹת. וְלִפִּי הַגְּדֻלָּה וְהַכְּבוֹד שֵׁישׁ לוֹ לְפִי כְּשֵׁרוֹתוֹ כֵּן יָכוֹל לְקַבֵּל הַתְּחַדְּשוֹת הַתוֹרָה שֶׁהִיא תוֹרָה הַצְּפוּנָה שֶׁהַשְּׁפִיעַ הַצְּדִיק בְּיוֹם הַשַּׁבָּת:

ב עֶקֶר קִיּוּמוֹ שֶׁל הַדַּעַת [שְׁעַל־יְדִיה נִמְשָׁךְ שֶׁלֵּשׁ הַשְּׁפָעוֹת הַנ"ל] הוּא עַל־יְדֵי שֶׁלֵּשׁ בְּחִינּוֹת. א. צְרִיךְ לְלַמֵּד חֻמְתּוֹ לְאַחֲרִים וּלְקַרְבָּם תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה. ב. צְרִיךְ לְהַקְדִים יְרֵאת חֲטָאוֹ לְחֻמְתּוֹ. ג. צְרִיךְ לְדַקְדֵק אִיךְ לְהוֹצִיא חֻמְתּוֹ שְׁלֵא יִהְיוּ נְבוּזִים רַק יִהְיוּ דְבָרָיו "דְּבָרֵי פִי חֻכָּם חֵן" (קהלת י' יב). וְאִזִּי זֹכָה עַל־יְדֵי הַדַּעַת לְכָל הַדְּבָרִים הַנ"ל:

ג זֶה שֶׁהַחֻכָּם מוֹשְׁפִיעַ לָחֵם מוֹשֶׁה הַנ"ל דֵּהֵינּוּ מוֹשֶׁה תוֹרָה [וְכֵן כָּל הַדְּבָרִים הַנ"ל] הוּא עַל־יְדֵי שַׁבָּת* כִּי שַׁבַּת מוֹשְׁפִיעַ לְכָל הַמּוֹדְרָגוֹת וּמִשְׁלַח הָאֲרוֹתָיו וּמְרַפָּא רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף:

* כִּי גַם הַצְּדִיק הוּא בְּחִינַת שַׁבַּת דְּכֻלְהוּ יוֹמֵי.

היכל הקדש – נט

קעג

ו על־ידי שמכניעין קלפת עמלק שהיא פגם הברית וזוכין לתקון הברית זוכין לשבת. ואז בחינת שבת משפיע לשאר העולמות ועל־ידי הארת שבת נתעורר העולם לתשובה מאהבה ולכל הנ"ל:

ה כְּשֶׁהֲדוּר אֵינָם שׁוֹמְרִים אֶת פִּיהֶם אִזּוּ אֵין יִכְלֹת בְּיָדָם לִקְבֹּל בְּחִינַת שֶׁבֶת הַנִּזְלָה כִּי שֶׁבֶת תְּלוּי בְּשִׁמְרַת הַדְּבוּר בְּבְחִינַת: "וְדַבֵּר דְּבַר" (ישעיה נ"ח יג) הַנֶּאֱמָר בְּשֶׁבֶת. וְאִזּוּ נִתְקַלְקַל אֶצְלָם הָאֵרֶת הַתְּשׁוּבָה וְאִזּוּ כְּשָׂא גְדֻלָּה וְכְבוֹד לְכִשְׂרֵי הַדּוֹר אִזּוּ הֵם נִכְשָׁלִים בְּנֵאוֹת וְהוּא בְּחִינַת גְּלוּת הַשְּׂכִינָה. עַל כֵּן הַכִּשְׂרֵי הַדּוֹר צְרִיכִין לְהִתְבּוֹנֵן מְאֹד בְּהַחֲדוּ וְהַגְּדִלָּה הַבָּא לָהֶם שְׁלֵא יִכְשְׁלוּ בְּנֵאוֹה וְגְדֻלוֹת חֵם וְשָׁלוֹם:

היכל הקדש – נט

יום טו' לחודש

א מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לִקְרֹב בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ צְרִיף לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמוֹ שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַקְּלָפוֹת וְהָרַע שֶׁל אֱלוֹ בְּנֵי אָדָם. וְהַעֲצָה עֲלוֹזָה הוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט הַיְנוּ שִׁירָאָה לְשִׁפְט אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה אִם הוּא כְּהֵנָּה אוֹ לֹא. וְיִזְכִּיחַ וְיִיִּסַר אֶת עֲצָמוֹ עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה שְׁלֵא כְּהֵנָּה. וְעַל־יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט הַזֶּה נִתְלַהֵב הַלֵּב וְאִשׁ שֶׁל הַתְּלַהּבוֹת הַזֹּאת שׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת מְלַהֲתֵאֲחִזוּ בּוֹ וְאִזּוּ מִכְּנִיעַ אוֹתָם גַּם מְלַהֲתֵאֲחִזוּ בָּאֱלוֹ הַנְּפִשׁוֹת שֶׁקָּרְבָן לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ:

ב זֶה הָאִישׁ הַמִּשְׁתַּדֵּל לִקְרֹב וְלַעֲשׂוֹת נְפִשׁוֹת הוּא בּוֹנֵה בְּחִינַת הַיִּכָּל הַקִּדְשׁ. וְאֶף־עַל־פִּי שֵׁישׁ כְּמָה וְכְמָה נְפִשׁוֹת שְׁנוּפְלִים מִקִּדְשָׁתָם וְאֵינָם מִתְקַיְּמִים, אֶף־עַל־פִּי כֵּן מֵאֱלוֹ שְׁנִשְׁאָרוֹ דְּבָקִים בִּירָאָה עַל יְדוֹ עַל־יְדִיזָה קְדוּשׁ יֵאָמֵר לוֹ. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ נִתְכַּפֵּר מְאֹד עַל־יְדֵי שְׁמִקְרָבִין לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אֱלוֹ הַרְחֻקִים כִּי זֶה עֶקֶר כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרַךְ כְּשֶׁהֲרַחֲקִים מְאֹד נִתְקַרְבִים אֵלָיו:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג על־ידי שִׁמְקָרְב נִפְשוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל־יְדֵי הַתְּבוּדוֹת שֶׁמִּתְבוּדֵד וּמְשִׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ וְשׁוֹפֵט וְדָן אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶׁעָשָׂה זֹכֶה לְשִׁמִּירַת שְׁבֵת שֶׁהוּא בְּפוּל הָרַע וְהַקְּלָפוֹת. וְעַל־י אָמַר הַנְּבִיא: "וְנִתְתִי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת" (ישעיה' ג"ו ה). יד הִינּוּ שִׁיחָה לֹא כַח לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים וְלְהַמְשִׁיךְ בָּהֶם רוּחַ חֲכָמָה. וְשֵׁם הִינּוּ שִׁיזְכָּה לְשֵׁם טוֹב שֶׁכָּל הַנִּפְשׁוֹת יִתְאוּזוּ תְּאוּזָה לְהַכְּלִל בְּנִפְשׁוֹ וְשִׁמּוֹ בְּבִחִינַת: "לְשִׁמּוֹךְ וְלִזְכָּרְךָ תְּאוּזָה נִפְשׁוֹ" (ישעיה' כ"ו ח). וְזֶה טוֹב לֹא בּוֹדֵאי מִבְּנִים וּבְנוֹת כִּי בְּנִים וּבְנוֹת הֵם מְעַמִּים זֶה שְׁזָכָה לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים חֲכָמִים וְזָכָה שִׁיכָלְלוּ בְּנִפְשׁוֹ נִפְשׁוֹת שֶׁל רַבִּים הָרִי הוּא כְּאֵלּוֹ יֵלְדֵם וְהֵמָּה מְרַבִּים וּמְקַבְּלִים חַיִּית מִמֶּנּוּ*:

ד עֵקֶר שְׁמִירַת הַשֵּׁם שֶׁהִיא שְׁמִירַת הַנִּפְשׁוֹת הוּא עַל־יְדֵי שִׁישְׁמֹר עַצְמוֹ מִכַּעֵם כִּי הַכַּעֵם פּוֹגֵם בְּנִפְשׁוֹ. וּכְשִׁשְׁמֹר עַצְמוֹ מִכַּעֵם וּכְשִׁבֵּא לְאַיִזָּה כַּעֵם הוּא מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וּמֵאֲרִיךְ אָפוֹ וְכוּבֵשׁ כַּעֵס זֹכֶה לְעִשְׂרוֹת גְּדוֹל. וְעַל־יְדֵי־זֶה מְגִדִיל שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ זֹכֶה לְשֵׁם טוֹב וְכָל הַנִּפְשׁוֹת תְּאָבִים לְהַכְּלִל בְּנִפְשׁוֹ. וְזֹכֶה לְקָרֵב לְנִפְשׁוֹת הַרְּבָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁזָּה עֵקֶר כְּבוֹדוֹ:

ה כַּעֵם מְזִיק לְעִשְׂרוֹת, וּכְשֶׁהֵיצֵר מִסִּית לְאָדָם שִׁיכַעֵם יֵדַע שְׁבוּאֹת הַשָּׁעָה יִשְׁפִּיעוּ לֹא מִלְּמַעְלָה אִיזָה סְכוּם מְמוֹן וְהֵיצֵר רוֹצֵה לְקַלְקֵל זֹאת הַהִשְׁפָּעָה שֶׁל הָעִשְׂרוֹת. וְעַל־יְדֵי קִלְקוּל הַשָּׁפַע שֶׁל הָעִשְׂרוֹת הֵבֵא עַל־יְדֵי הַכַּעֵם פּוֹגֵם שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ כִּנְ"ל. אֲבָל כְּשִׁשְׁמֹר עַצְמוֹ מִן הַכַּעֵם יִזְכָּה לְעִשְׂרוֹת וְיִגְדִיל שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ וְיִזְכָּה לְשֵׁם טוֹב וְלְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים הַרְּבָה וּלְקָרֵב נִפְשׁוֹת רַבּוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכִנְ"ל:

* וְזֶה שֶׁאֵמַר אֶלְקָנָה לְחַנָּה: הֲלֹא אֲנִי טוֹב לְךָ מִעֲשֶׂרָה בְּנִים (שְׁמוֹנֵי־א' ח) כִּי אֶלְקָנָה זָכָה אֶת הַרְּבִים כְּמֵאמַר חו"ל וְעַל־יְדֵי אֲהַבְתָּם נַעֲשׂוּ שְׁנֵיהֶם נֶפֶשׁ אַחַת וְאוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת שֶׁקָּרֵב נְכַלְלוּ גַם בְּנִפְשׁ חַנָּה.

ו וְדַע שֵׁשׁ כִּמָּה רְשָׁעִים שְׂאֵסוּר לְקַרְבָּם תַּחַת כַּנְּפֵי עֲבוּדָתוֹ יִתְפַּרֵּד, כִּי
הֵם מוֹרִידִים אֶת הַמְּקַרְבָּם מִמִּדְרַגְתּוֹ וְאִין כַּח בְּמִשְׁפָּט הַנִּלְל
לְהַכְנִיעַ הָרַע שְׁלֵהֶם, וְאִין כַּא קְלִקוּל גְּדוֹל בְּכִמָּה בְּחִינּוֹת כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים.
עַל כֵּן זֶה הַמְּשַׁתְּדֵל לְקַרֵּב נַפְשׁוֹת צָרִיד לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְהִשָּׁם יִתְפַּרֵּד
שְׂזִמְכָה לִידַע אֶת מִי לְרַחֵק וְאֶת מִי לְקַרֵּב:

פֶתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן - ס

א דַּע שֵׁשׁ שְׂכִילֵי הַתּוֹרָה שֵׁשׁ בָּהֶם הַתְּבוּנּוֹת גְּדוֹל מְאֹד שְׂאֵי אֶפְשֵׁר
לְבֹא לְהַתְּבוּנּוֹת הַזֹּאת כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲשִׂוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וְכִי
יִשְׁשַׁכֵּר שֶׁהִיָּה לָהֶם הַתְּבוּנּוֹת הַזֹּאת בְּכַחֲנִית: "וּמִכֵּי יִשְׁשַׁכֵּר יוֹדְעֵי
בִּינָה" (דְּבַר־הַיָּמִים א י"ב לג) לֹא זָכוּ לָזֶה כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲשִׂוֹת, בְּחִינַת:
"יִשְׁשַׁכֵּר חֲמוֹר גָּרָם" (בְּרֵאשִׁית מ"ט יד) וְתַרְגוּמוֹ: "עֲתִיר בְּנִכְסִין". וְעַל כֵּן כָּל
הַנְּבִיאִים הָיוּ עֲשִׂוִּים כְּמֵאִמֵר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה. וְכֵן עוֹד כִּמָּה
צַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד שֶׁהָיוּ עֲשִׂוִּים גְּדוֹלִים מְאֹד. בְּפֶרֶט אוֹתָם
שְׁעֵבֶר דְּרָךְ יָדָם הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ מִשֵּׁה רַבֵּנוּ שֶׁהִבִּיא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל וְכֵן
רַבֵּי שְׁפָדֵר וְחַתָּם אֶת הַמְּשֻׁנּוֹת וְכֵן רַב אֲשֵׁי שְׁפָדֵר וְחַתָּם אֶת הַתְּלִמּוֹד,
שְׁפָלָם הָיוּ עֲשִׂוִּים גְּדוֹלִים מְאֹד כְּמֵאִמֵר חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה. כִּי
צְרִיכִין עֲשִׂוֹת גְּדוֹל לְהַתְּבוּנּוֹת הַזֹּאת כִּנ"ל:

ב לְבֹא לְעֲשִׂוֹת דְּקִדְשָׁה הַזֹּאת הוּא עַל־יְדֵי אַרְיֵכַת יָמִים הֵינּוּ שִׁירָאָה
שְׁכָל יוֹם וְכָל שְׁעָה שְׁבִאָה אַחֲר־כֵּךְ תִּהְיֶה אַרְפָּה וְרַחֲבָה יוֹתֵר
בְּתוֹסַפַּת קִדְשָׁה וְטַהֲרָה. כִּי כָל יוֹם וְיוֹם מִמְּקוֹם שְׁמִתְחִיל אֲצֵל כָּל אֶחָד
בְּתַחֲלָה הוּא קָצֵר הֵינּוּ שְׁבַתְחֵלַת הַיּוֹם קִשָּׁה עָלָיו מְאֹד הָעֲבוּדָה שְׁצָרִיד
לְעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְעַל כֵּן צְרִיכִין הַתְּנַבְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם
לְכָל יַפֵּל מְזֶה שְׂרוּאָה כְּבִדּוֹת הָעֲבוּדָה בְּכָל יוֹם, רַק יִתְחַזַּק בְּכָל יוֹם
לְהַתְּחִיל מִן הַמְּצַר וְהַדְּחַק וְהַכְּבִדּוֹת הַגְּדוֹל כְּפִי מַה שְׂיוּכַל לְהַתְּנַבֵּר
וְאַחֲר־כֵּךְ יִהְיֶה מִתְּרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְפַּרֵּד. וְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה שְׁבִאָה

קצור לקוטי מוהר"ן

אחר-כך יראה להגדילה ולהרחיבה בתוספת קדשה וכן בכל יום מימי חייו יראה להגדילו ולהרחיבו בתוספת קדשה יתרה מיום שלפניו וכן לעולם, וזה עקר אריכת ימים שעל-ידיה זוכין לעשירות דקדשה. וזהו: "ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כ"ד א) הינו אריכת ימים הנ"ל ועל-ידי זה: "וה' ברח את אברהם בכל" הינו בעשירות דקדשה הנ"ל:

ג על-ידי יראה זוכין לאריכת ימים הנ"ל בחינת: "יראת ה' תוסיף ימים" (משלי י"ב) הינו שהיראה מביאה תוספת קדשה בכל יום ויום שעל-ידיה נתארכין ונתרחבין הימים כנ"ל:

ד יש כמה מיני חן של שקר, שעושין בני-אדם בעמידה ובאכילה ובדבורים עם בני-אדם וכן בשאר דברים, ולכל דבר יש חן אחר מיוחד, והאדם נלכד בזה על-ידי שאינו נוהר מתאות הכל יפי הנשים, כי זה תלוי בזה, בחינת: "שקר החן והכל היפי" (שם ל"א ל), ועל-ידי זה בא לעניות, כמו שכתוב: "אל תחמד יפיה בלכבד, כי בעד אשה זונה עד כפר לחם" (שם ו' כו) וזה בחינת: "חזן מהכל ימעט" (שם י"ג א), על-ידי הכל היפי נתמעט החזן. ויראה היא ההפוך מזה כמו שכתוב: "שקר החן והכל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל" (שם ל"א ל). נמצא שעל-ידי יראה נצולין מתאות שקר החן והכל היפי שעל-ידיה באין לעניות וזוכין על ידה לעשירות דקדשה הנ"ל שעל-ידיה זוכין להתבוננות הנ"ל:

ה עקר התבוננות השכל שיהיה על תקונו שיוכל להתבונן הוא על-ידי לחות ושמונים שבגוף. ועל-ידי תאות נאוף והכל היפי נפסקת הנשימה (עין פנים) שהיא עקר חיות האדם, ועל-ידיה נתיבשין לחות הגוף ונתקלקל התבוננות המוח והשכל. ועל כן כל המשגעים נעשין על-ידי נאוף בידוע. וכן שאר בני אדם שאינם משגעים אבל יש בהם חסרון ובלבול הדעת הרבה הכל בא על-ידי נאוף שמויבש לחות ושמונים שבגוף ועל-ידיה נתקלקל השכל כנ"ל:

וּ שְׁלֵמוֹת הַיְרָאָה הוּא בְּשֵׁלֶשׁ בְּחִינּוֹת וְכֹל בְּחִינָה כְּלוּלָה מִשְׁלֵשׁ.
הַבְּחִינָה הָרֵאשׁוֹנָה - מוֹרָא שְׁמַיִם שֶׁהִיא עַל־יְדֵי הַתְּבוּנָנוֹת
בְּגֵדֵת הַבוּרָא יִתְפָּרֵד בְּחֻכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ וְדַעְתּוֹ, וְצָרִיד שֶׁכֵּל הַשְּׁלֵשָׁה מֵחִין
יְהִיו מְלֵאִים מִיְרֵאת ה'. הַבְּחִינָה הַשְּׁנִיָּה - מוֹרָא רַבָּד שֶׁהִיא עַל־יְדֵי
הַלְמוּד שֶׁמְקַבֵּל מֵהֶרֶב וְצָרִיד לְהַמְשִׁיכָה בְּכֹל שְׁלֵשָׁה חֻלְקֵי הַלְמוּד בְּחִינַת:
'אוֹרֵיתָא תְּלִיתָאָה' (שַׁבַּת פ"ח). הַבְּחִינָה הַשְּׁלִישִׁית - מוֹרָא אָב וְאִם וְצָרִיד
לְהַמְשִׁיכָה בְּבְחִינַת "בֵּית וְהוֹן נִחְלַת אָבוֹת". (מִשְׁלֵי י"ט) וְצָרִיד שֶׁתְּתַפְּשֵׁט
הַיְרָאָה עַל כָּל שְׁלֵשָׁה חֻלְקֵי הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם נִחְלַת אָבוֹת בְּחִינַת: 'לְעוֹלָם
וְשָׁלִישׁ אָדָם אֵת מְעוֹתָיו שְׁלִישׁ בְּקִרְקַע וְשָׁלִישׁ בְּפִרְקַמְטִיָּא וְשָׁלִישׁ תַּחַת
יְדוֹ' (בְּבֵא מִצְעָא מ"ב):

וּ בְּכֹל הַתּוֹרָה פְּלָה לֹא נִזְכַּר תַּבַּת עֲשִׂירוֹת רַק שְׁלֵשׁ פְּעָמִים הֵינּוּ אֶצֶל
סְדוּם: "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשֵׂיתִי אֵת אֲבָרָם" (בְּרֵאשִׁית י"ד כג).
וְאֶצֶל רַחֵל וְלֵאָה "כִּי כָל הָעֵשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים" וְכו' (שֵׁם ל"א טו).
וְאֶצֶל שְׁקֵלִים: "הָעֵשֶׂר לֹא יִרְבֶּה" (שְׁמוֹת ל' טו), כִּנְגַד שְׁלֵשָׁה חֻלְקֵי
הָעֲשִׂירוֹת הַנ"ל. שְׁלִישׁ שֶׁבְּפִרְקַמְטִיָּא הוּא כִּנְגַד הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכַּר אֶצֶל
סְדוּם, כִּי בְּסְדוּם כְּתִיב: "הַנְּשֻׁכִּים מִנֵּי רֶגֶל" (אֵיזֹב כ"ח ד), שֶׁרְצוּ לְכַפֵּל
הַמִּשְׁאָא וּמִתָּן שֶׁהוּא בְּחִינַת רֶגֶל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "שִׁמְחָ זְבוּלוֹן בְּצִאֲתָךְ"
(דְּבָרִים ל"ג יח) וְעַל כֵּן צָרִיד דְּוָקֵא שְׁלִישׁ בְּפִרְקַמְטִיָּא וּמִשְׁאָא וּמִתָּן. וְשְׁלִישׁ
שֶׁבְּקִרְקַע הוּא כִּנְגַד הָעֲשִׂירוֹת שֶׁאֶצֶל רַחֵל וְלֵאָה כִּי בְּאֵמַת עֶקֶר הָעֲשִׂירוֹת
הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַתְּבוּנָנוֹת הַתּוֹרָה, אֲבָל בְּלֹא זֶה הָעֲשִׂירוֹת הוּא פְּסֻלָּת
וְהוּא רַק בְּשִׁבִיל נְשִׁים וְקַמְצֵי הַדַּעַת כְּמוֹתָן. וְזֶה שֶׁאִמְרוּ רַחֵל וְלֵאָה כִּי כָל
הָעֵשֶׂר וְכו' שֶׁהוּא לֹא בְּשִׁבִיל הַתְּבוּנָנוֹת לָנוּ הוּא וּלְכַנְיָנוּ, הֵינּוּ שֶׁהוּא רַק
בְּשִׁבִיל נְשִׁים וְקַמְצֵי הַדַּעַת אֲבָל: "וְאַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים
עִשָׂה" הֵינּוּ שֶׁאַתָּה צָרִיד לְעֲשִׂירוֹת בְּשִׁבִיל הַתְּבוּנָנוֹת בְּגֵדֵלוֹת ה' וְכִנְגַד זֶה
צָרִיד שְׁלִישׁ בְּקִרְקַע בְּחִינַת: 'אֲשֶׁה קִרְקַע עוֹלָם הִיא' (סַנְהֶדְרִין ע"ד). וְשְׁלִישׁ
שֶׁבִידוֹ הוּא כִּנְגַד הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכַּר אֶצֶל שְׁקֵלִים שֶׁנִּזְכַּר שֵׁם לְכַפֵּר עַל

קצור לקוטי מוהר"ן

נפשותיכם בחינת: "אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש" * (איוב י"ב):

ה התגלות היראה הוא על ידי פקידת עקרות (עז פנים), וכל מה שנפקדו עקרות ביותר נתגלה היראה ביותר. ועל פן בראש השנה היה פקידת יצחק שהוא תקף התגלות היראה מאד בחינת פחד יצחק, וכשנפקדה שרה נפקדו כמה עקרות עמה כמאמר חכמינו זכרונם לברכה. ועל ידי יראה זוכין לאריכת ימים בחינת זקן כנ"ל ועל פן אמרה שרה: "כי ילדתי בן לזקניו" (בראשית כ"א ז) פי על ידי לדת יצחק שהוא התגלות היראה על ידי זה נמשך אריכת ימים בחינת זקן כנ"ל **:

ט פקידת עקרות נעשה על ידי שמעוררין את בני אדם משנתם. כי יש בני אדם שישנים את ימיהם ואף שנדמה להעולם שהוא עובד את ה' ועוסק בתורה ובתפלה אף על פי כן הוא בבחינת שנה פי

* אמר המעתיק, נראה שבוה מבאר דבריו הקודמים שכתב, שצריך שתתפשט היראה על כל חלקי העשירות, פי אף ששם מדבר ממורא אב ואם אבל הלא ידוע פי כל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל פן צריך שתתפשט היראה על השליש שבפרקמטאי כדי שיעשה המיטא ויתן באמונה כראוי, וכן על ידי שתתפשט היראה על השליש שבקרקע ויכיר את עצמו, שאם לא ישתמש בעשירות בשביל התבוננות יהיה בכלל נשים וקמני הדעת שהוא בחינת אשה קרקע עולם היא, וכן על ידי שתתפשט היראה על השליש שבדיו ויכיר את עצמו שעל פן אמרו חז"ל שיהיה שלישי כספו בידו כדי שיהיו מומנים בידו לעשות צדקה הרבה עם כספו. פי ויכיר את עצמו שאף שכספו בידו והיצר הרע מתגבר עליו לכלי לרחם על העני, אבל הלא נפשו (שהיא משרש אחד עם כספו בחינת ואלו הוא נושא את נפשו (דברים כ"ד ט) כמבאר בדבריו הקדושים במקום אחר) היא בידו של הקדוש ברוך הוא, ולכן צריך להרבות בצדקה כדי לכפר על נפשו כמו שנאמר בשקלים לכפר על נפשותיכם בחינת אשר בידו נפש כל חי וכו'.

** אמר המעתיק, וזהו ואברהם זקן בא בימים וה' ברוך את אברהם בכל, ודרשו חז"ל בכל בגימטריא בן, פי על ידי שברכו בפן הזה שהוא תקף התגלות היראה וזה לבחינת זקן והדרש והפשט הכל אחד, כי כבר פירש לעיל שעל ידי זה ברכו ה' בכל כפשוטו בעשירות דקדשה נמצא שהתוב הזה מסופו לראשו כדרש וכן מראשו לסופו והבן.

כָּל עֲבוֹדַתָּה נִשְׁאָר לְמַטָּה כִּי הִיא בְּלֹא חַיִּית וְשִׁכְלָה וְאִין לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ
 נַחַת מִמֶּנָּה וְאִינָה יְכוּלָה לְהִתְרוֹמֵם וְלַעֲלוֹת לְמַעְלָה. וְיֵשׁ שְׁנַפְלוּ לְבַחֲיַת
 שְׁנָה עַל־יְדֵי תַאוּזוֹת וּמַעֲשִׂים רָעִים. וְיֵשׁ שְׁהֵם אֲנָשִׁים בְּשָׂרִים וְיָפִים רַק
 שְׁנַפְיִלְתָּם הִיא עַל־יְדֵי אֲכִילָה, כִּי לַפְעָמִים, בְּשִׂאוֹכֵל אָדָם מֵאֲכָל שְׂלֵא
 נִתְבָּרַר עַדִּין לְמֵאֲכָל אָדָם, עַל־יְדִיּוֹה אוֹבֵד אֶת פְּנֵיו הֵינּוּ חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ
 בַּחֲיַת: "חֲכָמַת אָדָם תֵּאִיר פְּנָיו" (קֹהֶלֶת ח' א) (עַן פְּנִים) וְנוֹפֵל לְבַחֲיַת
 שְׁנָה. וְצָרִיכִין לְעוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ וְאִי אֶפְשָׁר לְעוֹרְרוֹ כִּי אִם בְּשִׁנְתַּעֲוֹרֵר תַּחֲלָה
 קִצַּת מַעֲצָמוֹ כִּי צָרִיךְ אֶתְעוֹרֹת דִּלְתַּתָּא. רַק בְּשִׁנְתַּעֲוֹרֵר מַעֲצָמוֹ אִם לֹא
 הִיוּ מַעֲוֹרְרִין אוֹתוֹ הִיָּה נִשְׁאָר יֵשׁן יוֹתֵר עַל כֵּן תִּכְפֹּר בְּשִׁנְתַּעֲוֹרֵר צָרִיכִין
 לְהִרְאוֹת לוֹ פְּנָיו וְלַהֲלַבֵּישׁ לוֹ אֶת הַפְּנִים בְּסַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. וְיֵשׁ שְׁבַעִים
 פְּנִים לַתּוֹרָה וְהֵם בַּחֲיַת שְׁבַעִים שָׁנִים. וְצָרִיכִים לְהַלְבִּישׁ אֶת הַפְּנִים
 דְּקוֹא, כִּי כְּמוֹ בְּשִׁמְרַפְּאִין אֶת הָעוֹר צָרִיכִין לְסַגְרוֹ וְלַצְמִצֵּם לוֹ אֶת הָאוֹר
 בְּדֵי שְׂלֵא יִזִּיק לוֹ מֵה שִׁירָאָה אֶת הָאוֹר פְּתָאָם, כֵּן לְוֵה שְׁהִיָּה בְּשִׁנְה
 וּבַחֲשָׁד זְמַן רַב בְּשִׁרְוֹצִין לְהִרְאוֹת לוֹ פְּנָיו וְלַעֲוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ צָרִיכִין לְהַלְבִּישׁ
 לוֹ אֶת הַפְּנִים בְּסַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת בְּדֵי שְׂלֵא יִזִּיק לוֹ פְּתָאָם הָאוֹר (עַן פְּנִים
 עוֹד שְׁנֵי מַעֲמִים עַל זֶה).

וְיֵשׁ כַּמָּה בַּחֲיַנוֹת בְּוֵה שְׁמַלְבִּישִׁין אֶת הַפְּנִים, כִּי יֵשׁ מִי שְׂאִי אֶפְשָׁר
 לְעוֹרְרוֹ בְּפְנִים שְׂלוֹ וְצָרִיכִין לְהִרְאוֹת וְלַהֲלַבֵּישׁ לוֹ פְּנִים גְּבֵה
 מִמְּדַרְגַּת הַפְּנִים שְׂלוֹ שְׁנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ בְּשַׁעַת שְׁנָה. וְיֵשׁ מִי שְׁנַפֵּל מִכָּל
 הַשְּׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה וְנִפְיִלְתּוֹ גְּדוּלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שְׂאִי אֶפְשָׁר
 לְעוֹרְרוֹ בְּשׁוּם פְּנִים מֵהַשְּׁבַעִים פְּנִים שְׁהֵם בַּחֲיַת שְׁבַעִים שָׁנִים כִּי אִם
 עַל־יְדֵי סַפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת. שְׁכָּל הַשְּׁבַעִים פְּנִים מְקַבְּלִין
 חַיִּית מִשָּׁם וְעַל יָדָם יְכוּלִים לְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה אֶפְלוּ לְמִי שְׁנַפֵּל מִכָּל
 הַשְּׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אֲשֶׁרֵי הַזִּכָּה לְבוֹא לְצַדִּיק בְּוֵה
 שְׂיִוְכַל לְעוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ בְּתַקּוּנִים נוֹרָאִים כְּאַלְה שְׂלֵא יְבַלָּה יָמָיו חֵם וְשִׁלּוּם
 בְּשִׁנְה. וְעַל־יְדִיּוֹה נַעֲשֶׂה פְּקִידַת עַקְרוֹת כִּי מִקְדָּם בְּשִׁהִיוּ בְּבַחֲיַת שְׁנָה

קצור לקוטי מוהר"ן

היו חרשים שלא שמעו התעוררות החכם ועלידייה לא יכלו גם כן לדבר שום דבור לפני השם יתברך, כי סתם חרש הוא שאינו שומע ואינו מדבר' (הגינה ב). ועכשו כשמעוררו החכם ושומע דבריו אז יוכל לדבר דבורים קדושים לפני השם יתברך. ומחמת שהיה הדבור מצמצם אצלם בלִבָּךְ זמן רב מאד שהיו חרשים ואלמים על כן עכשו פשיצא הדבור יוצא בכח גדול בבחינת: "נפרי כח עשי דברו" (תהלים ק"ג ב), וזה הכח בא לכלי ההולדה בבחינת: "כחי וראשית אוני" (בראשית מ"ט ג). וצריכין לראות שהיו כלי הדבור סמוכין וקרוכין אל כלי ההולדה שהם הפליות כדי שייכלו לקבל כח הדבור, הינו שיצא הדבור פאמת שלא יהיה בבחינת: "קרוב אתה בפיהם ורחוק מפליותיהם" (ירמיה י"ב ב) ועלי ידי זה נעשה פקידת עקרות. נמצא שעלידי הצדיק האמת שהוא מעורר את העולם משנתם עלידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות נעשה פקידת עקרות ועלידייה נמשך יראה גדולה וזוכין לכל התקונים הנ"ל:

בשעוסק לעורר את בני אדם משנתם צריך לשמור עצמו מתלמידים שאינם הגונים כדי שלא יזיק לו הרע שלהם. אך אי אפשר לבשר ודם לשמור עצמו מזה שלא ישמעו תלמידים שאינם הגונים, על כן צריך שלמודו עם תלמידיו יהיה כאלו עשאו לחברו וכאלו עשאו לדברי תורה כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (סנהדרין צ"ט עין פנים). ואז השם יתברך שומר אותו שלא יהיו דבריו נכתבין בכח הזכרון של התלמיד שאינו הגון רק יהיו נשפחין ממנו:

במחוני הדור הם בחינת כלי ההולדה, ועל כן הפליות שהם כלי ההולדה נקראים בטוחות, כי כל ההולדות וכל ההשפעות נמשכים עלידי בטחון. ועל כן עלידי ששומעין ולומדין ספורי מעשיות הקדושים מצדיקים גדולים, שמעוררין את בני אדם משנתם שעלידייה מתחילין לדבר לפני השם יתברך בכח גדול ובאמת, עד שהכח הזה בא

לכלי ההולדה כנ"ל, על-ידי-זה נתחזק הבטחון דקדושה ונפקדים העקרונות וזוכין לכל התקונים הנ"ל:

י יֵשׁ בַּטְחוֹן דְּסִמְרָא אַחְרָא בְּחִינַת "מְבַטֵּחַ בּוֹגֵד" (מִשְׁלֵי כ"ה יט). וְעַל-יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת הַזּוּגִימִים דְּקַדְשָׁה שֶׁהוּא בְּשִׁבְלֵי הוֹלְדָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בַּטְחוֹן בְּחִינַת כְּלוּת שְׁהִם כְּלֵי הַהוֹלְדָה כְּנ"ל בְּחִינַת: "בַּטַּח בְּהַ לֵּב בַּעֲלֵה" (מִשְׁלֵי ל"א יא), עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבֵּר הַבַּטְחוֹן דְּסִמְרָא אַחְרָא כְּחֵרֶם הַנִּשְׁבֵּר. וְעַל זֶה מְרַמֵּז מַה שְּׁשׁוֹבְרִין כְּלֵי חֵרֶם בְּשַׁעַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַשְּׂדוּכִים בְּבְחִינַת: "וְתַבְטְחוּ בַּעֲשָׂק וְנִלְוּ וְכוּ' וְשִׁבְרָה כְּשִׁבְרֵי נֶבֶל יוֹצְרִים וְכוּ' וְלֹא יִמְצָא בְּמַכְתָּתוֹ חֵרֶשׁ" וְכוּ' (שְׁעִיָּה ל' יבד). וְנִבְאָר הַדְּבָר קִצָּת כִּי עֵקֶר מַעֲלַת הַבַּטְחוֹן הוּא לְבַטַּח בְּה' וְלַעֲשׂוֹת טוֹב כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "בַּטַּח בְּה' וַעֲשֵׂה טוֹב" (תְּהִלִּים ל"ז ג). דְּהִינּוּ שְׁלֵא יִתְבַּלְבֵּל בְּתוֹרָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ מִחֻמַּת דְּאֵגַת וְטְרֵדַת הַפְּרָנְסָה, רַק יַעֲסֵק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה וְיִכְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיִּפְרְנְסוּ כָּל יְמֵי חַיָּו, וְאִם אֵינּוּ אוֹחִז בַּבַּטְחוֹן כְּזֶה שְׁיִסְלַק עֲצָמוֹ מִעַסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי וְרוּצָה לַעֲסֵק בְּמִשְׁאֵי-וּמַתָּן אוֹ בְּמִלְאָכָה גַם כֵּן, עַל כָּל פְּנִיּוֹת יִקְבַע עֵתִים לְתוֹרָה וְיִתְבַּלְבֵּל בּוֹמְנֵי וְכוּ' וְלֹא יִדְאָג וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מִחֻמַּת דְּאֵגַת הַפְּרָנְסָה רַק יִבְטַח בְּה'. גַּם לַעֲנִין צְדָקָה וְגַמְלוֹת חֲסִדִּים וְלְהוֹצִיא מִמוֹן עַל עַסְקֵי מְצוּוֹת יְהוָה לוֹ בַּטְחוֹן בְּה' שְׁיִמְלֵא מִחֲסוּרוֹ וְכַגְלַל הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכְהוּ ה'. וְאִפְלוּ אִם יוֹדַע בַּעֲצָמוֹ שְׂאִין מַעֲשֵׂיו עוֹלָיִם יִפְהַ פְּרָאוֹי אֵל יִפַּל מִבַּטְחוֹן מִחֻמַּת זֶה לֹאִמֵּר מִי אֲנִכִּי לְבַטַּח וְלִשְׁעֵן בְּה' מֵאַחַר שֶׁהֲרַעוֹתִי אֶת מַעֲשֵׂי כָּל-כֶּף. רַק יִבְטַח בְּחֲסִדֵי ה' אֲשֶׁר לֹא תִמְנֶנּוּ וְכִרְחִמֵּי שְׂאִינִים כְּלִימ, שְׁיִרְחֵם עֲלָיו וְיִזִּין וְיִפְרְנֶם אוֹתוֹ גַם כֵּן כִּי "טוֹב ה' לְכָל". וְאֵל יִטְרִיד עֲצָמוֹ בְּדַאגוֹת וְטְרֵדוֹת הַפְּרָנְסָה מִחֻמַּת קִמְנוּתוֹ בַּעֲנִי עֲצָמוֹ רַק יִתְחַזֵּק בַּבַּטְחוֹן אִיךָ שֶׁהוּא מִחֻמַּת שְׁפִינְתוֹ לְשִׁמּוּם. וְכָל זֶה וְכוּ' יִכְיָצֵא כְּזֶה הוּא בַּטְחוֹן דְּקַדְשָׁה. אֲבָל לַעֲשׂוֹת אִיזָה עוֹלָה חַס וְשְׁלוֹם מְכַלֵּשׁ בְּן אִיזָה גּוֹלָה וְרַמְאוֹת אוֹ לַעֲסֵק בְּזִינְפִים וְשִׁקְרִים וְלִשְׁחַר בְּסַחֲרוֹת מַחוּץ לְמִדְינָה שְׂאִסְרָם הַמְּלֻכּוֹת, וְלְבַטַּח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁיִצְלוּ וְיַעֲזֹר לוֹ

קצור לקוטי מוהר"ן

לגמור העסק שלא יתודע הדבר, זהו בפחון דסטרא אחרא בחינת "מבטח בוגד" הנ"ל בחינת: "ותבטחו בעשק וגלו" ובפחון פזה הוא כחרם הנשבר שאין בו תקוה. ואפלו מי שעוסק במשא-ומתן בגדולות ממנו הרבה ומרבה ללוות מכמה אנשים ובזמח שהשם יתברך יעזרו לגמור המשא-ומתן, גם זה הוא בפחון דסטרא אחרא. אדרבה צריך לבטח בבפחון חזק שאפלו אם לא ינהיג משא-ומתן גדול פזה אף-על-פי כן יפרנסו השם יתברך כראוי. והמשפיל יבין דברים הרבה מתוך דברינו איך לברח מבפחון דסטרא אחרא שהוא פנגד התורה ולהתחזק בפחון דקדשה אף אם הוא כמו שהוא וכנ"ל:

י. תקיעת שופר בראש-השנה היא בחינת התעוררות השנה שמעוררין בני העולם מהשנה שלא יבלו ימיהם בשנה חס ושלוש. ועל-ידיה מוציאין הדבור בכח גדול ונמשך בפחון ופקידת עקרית ונמשך יראה גדולה, שעל-ידיה נצולין מנאוף ומחבל היפי ומחן של שקר וזוכין לאריכות ימים דקדשה הנ"ל וזוכין לעשרות גדול דקדשה, שעל-ידיה זוכין להתבוננות גדול מאד בתורה. וכל זה זוכין על-ידי תקיעת שופר של ראש-השנה אצל הצדיקי אמת שיודעין להמשיך כל התקונים האלה:

חדי רבי שמעון – סא

א על-ידי אמונת חכמים נודבך המח וזכה לשכל ברור ועל-ידיה זוכה להוציא ולקבל מכל מה שלומד בתורה משפטי אמת, דהינו הנהגות ישרות לעבודתו יתברך. שידע איך להתנהג בכל דבר הן לעצמו הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו. אבל כשפוגם חס ושלוש, באמונת חכמים הוא גדון ביגיעת בשר דהינו במותרות, כמו שאמרו רבותינו, וזכרונם לברכה: 'הלועג על דברי חכמים גדון בצואה רותחת' שנאמר "ולחג הרבה יגיעת בשר" (ערוכין כ"א). ואז עולים עשנים סרוחים

אֵל הַמּוֹחַ וּמַעֲרַבִּין וּמְבַלְבְּלִין דַּעְתּוֹ וְאִינוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִלְמוּדוֹ מִשְׁפָּטֵי אֵמֶת וְהַנְהִיגוֹת אֱמִתוֹת אֲדַרְבָּה הוּא מוֹצִיא דְבָרִים הַפּוֹכִים מִן הָאֵמֶת. כְּמוֹ דְּזָאג הָאֲדוּמִי שְׁהוֹצִיא מִשְׁפָּט מַעֲקֵל שְׂאִין דְּוָד רָאוּי לָבוֹא בְּקַהֲלָא עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹדוֹ הִיָּה מְבַחֲנִית אֵלּוּ הַמּוֹתְרוֹת (עַן פְּנִים):

ב יֵשׁ מְנַהֲיָנִים שְׁנַקְרָאִים בְּשֵׁם רַבֵּי שְׁלֵמוֹדִם מְמוֹתְרוֹת וּפְסֻלָּת. וּבּוֹדְאֵי אֵינִם יְכוּלִים לְהַנְהִיג אִפְלוּ אֶת עֲצָמָם מִכַּל־שִׁבְן אֶת אַחֲרִים וְאֶף־עַל־פִּירְכֵּן נוֹטְלִין גְּדֻלָּה לְעֲצָמָם וְרוֹדְפִים אַחַר הַתְּנַשְׂאוֹת לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם. וְצָרִיךְ כֹּל אֶחָד לְרְאוֹת שְׂלָא לְהַסְמִיךְ אוֹתָם וְשְׂלָא לְתַן לָהֶם שׁוּם תַּקָּף וְעוֹ שְׂלָא יִהְיוּ מְכֻנִּים בְּשֵׁם רַבֵּי. כִּי הֵם עֲצָמָם אֵינִם חַיִּבִּים כְּלַכְּךָ כִּי יֵשׁ לָהֶם יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם. אֲדָךְ אֵלּוּ הַנּוֹתְנִים לָהֶם תַּקָּף וְעוֹ וְנִסְמָכִים עַל יְדָם שִׁיְהִיו נִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבֵּי הֵם עַתִּידִים לְתַן דִּין וְחֻשְׁבוֹן:

ג עַל־יְדֵי שְׁמַסְמִיכִין רַבֵּי שְׂאִינוּ הַגּוֹן נַחֲלֵשׁ כְּתַב יִשְׂרָאֵל וְנוֹתְנִים כַּח כְּכַתֵּב יְדָם. וּמַחֲמַת זֶה הֵם גּוֹזְרִים שְׂלָא יִהְיֶה תַּקָּף לְכַתְּבִים שְׁלָנוּ רַק לְכַתְּבִים שְׁלָהֶם וְיִשְׂרָאֵל יִהְיוּ מְכַרְחִים לְלִמּוּד כְּתַב שְׁלָהֶם. וְעַל־יְדִירָזָה גּוֹזְרִין לְגַרֵּשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְּקוֹם הַיְשׁוּב הַשְּׁנַת־יִשְׁבּוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל מִכְּבָר אֵל מְקוֹמוֹת שְׂלָא הִיוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל מְעוֹלָם שְׂזָה בְּחִינַת גְּרוּשׁ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יְדִירָזָה נִלְקַח מֵאַתְנֵן חֻכְמַת תְּהִלּוּכַת גְּלַגְלֵי הָרַקִּיעַ לִידַע כֹּל הַהֲשִׁתְנִיגוֹת וְהַעֲתִידוֹת הַבָּאִים עַל־יְדֵי גְלַגְלֵי הָרַקִּיעַ שְׂזָה בְּחִינַת סוּד הָעֵבּוֹר, וְנִמְסָר לָהֶם. כִּי הַנְּשִׁמָּה מְנַהֲגַת כֹּל גְּלַגְלֵי הָרַקִּיעַ (עַן פְּנִים), וּמִי יוֹדַע הַנְּהַגְתָּם כְּמוֹ הַמְּנַהֲיָג, אֲבָל הַנְּשִׁמָּה הַזֹּאת צְרִיכָה שִׁיְהִיָּה לָהּ גּוֹף וְזָךְ וְנָקִי. וּבְמִקּוֹם שִׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים שֵׁם נִתְקַדֵּשׁ הָאוֹיֵר בְּכַחֲנִית אוֹיְרָא דְאַרְץ יִשְׂרָאֵל (עַן פְּנִים), וְאִז כֹּל הַפְּרוֹת וְהַתְּבוּאוֹת הַגְּדֻלִּים שֵׁם שְׁמֵהֶם גּוֹזֵן הָאֲדָם וּמָהֶם בְּאֵ הַטְּפָה זְרַעִית וּמִשֵּׁם נִרְקָם הַגּוֹף הַכֹּל הוּא בְּכַחֲנִית: "פְּרֵי הָאָרֶץ" (ישעיה ד' ב). וְאִז רָאוּי לְקַבֵּל נִשְׁמָה גְּדוֹלָה שְׁמַנְהֲגַת כֹּל גְּלַגְלֵי הָרַקִּיעַ וְעַל־יְדִירָזָה יוֹדַע חֻכְמַת תְּהִלּוּכַת הַגְּלַגְלִים שְׂזָה בְּחִינַת סוּד הָעֵבּוֹר

קצור לקוטי מוהר"ן

כנ"ל. אבל כשנתגדרים מבחינת ארץ ישראל ואז אין יכולים להתרדם גופים זכים ואין יכולים לקבל נשמה גדולה על פן על-ידיה נלקח מאתנו סוד העבור וכל זה על-ידי שמסמיכין רבי שאינו הגון. אבל כשהחכם הראוי לסמיכה נסמך בשם רבי על-ידיה מביא הארה ובה בכתב ידינו ואז גם כל משפטי הנהגות שלהם כלם על-ידי פתב ידינו. ועל-ידי פתב ישראל נתקדש האויר בבחינת אוירא דארץ-ישראל ועל-ידיה נתתקן כל הנ"ל:

ד גם על-ידי פגם אמונת חכמים אין לו עצה שלמה לעולם והוא תמיד מספק ועצתו חלוקה לכאן ולכאן. כי על-ידי פגם זה על-ידי שגדון במותרות כנ"ל נעשה לבו ממנף כמו בית הפסא שהוא מקום עצת הנזשים כמאמר רב עיליש (נפיו מ"ה). ואז כל עצותיו הם עצות נבערות ואינו יודע לגמר עצה שלמה בלבד אף להתנהג בשום דבר:

ה כל המלעג על הספרים הקדושים שהולכים על-פי תורתנו הקדושה הוא גדון גם פן בצואה רותחת. ואינו זוכה להוציא ולקבל מלמודו הנהגות ישרות ותמיד עצתו חלוקה עד שישוב על-זה בתשובה שלמה ואז יתתקן כל הנ"ל:

ו מי שכבר נשקע באלו המותרות יש מים שמטהר מזאת הטנפת בחינת: "וורקתי עליכם מים טהורים וכו' ומכל גלולים אטהר אתכם" (יחזקאל ל"ו כה). ואלו המים הם בחינת מחלקת שנקרא פלוגתא בחינת: "פלג אלהים מלא מים" (תהלים ס"ה י) כי על-ידי המחלקת שבא עליו הוא שב בתשובה ומתקן פגם אמונת חכמים. כי עקר המחלקת שבא על האדם הוא מחמת פגם אמונת חכמים ולפי גדל הפגם פן בא עליו מחלקת. ועל פן על-ידי המחלקת יוכל להתבונן אף פגם באמונת חכמים ולשוב על-ידיה לאמונת חכמים ועל-ידיה יתתקן כל הנ"ל. ויש צדיקי הדור שאמונתם שלמה בודאי ואף-על-פי-כן יש עליהם מחלקת והוא בבחינת: "והוא הטא רבים נשא" וכו' (ישעיה נ"ג יב),

שְׁסוּבְלוֹן צַעַר הַמַּחֲלָקֶת בְּשִׁבִיל פְּנֵם אַמוּנַת חֲכָמִים שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי
הַמַּחֲלָקֶת שָׁבָא עֲלֵיהֶם מִתְקַנִּים אַמוּנַת חֲכָמִים אֵצֶל הַהַמּוֹן עִם:

וּבְשִׁנְתֵּי עוֹרָר מִן הַמַּחֲלָקֶת שָׁבָא עָלָיו לְשׁוּב עַל פְּנֵם אַמוּנַת חֲכָמִים,
עַל־יְדֵי־זוּה גַּמְתְּקוֹן כָּל הַדֵּינִים וְכָל מְקוּם שִׁישׁ אִיזוּה

צִמְצוּם וְדִין גַּמְתְּקַת עַל־יְדֵי־זוּה. כִּי יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עֲכָשׁוּ הַהוֹלְכִים עַל־פִּי
תוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה שְׁבַכְתָּב וּבַעֲל־פֶּה וְכֵן עֲתִידִין לְהִיּוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים
וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהָעוֹלָם וְאִסוּר לְהַלְעִיג עַל שׁוּם אֶחָד מֵהֶם כַּנ"ל. וּבַתְּחִלָּה
כִּשְׁלֹא הָיָה לוֹ אַמוּנַת חֲכָמִים אִם כָּל הַסְּפָרִים הָיוּ אֵצֶלָּו כִּלְאֵי כִּי הָיָה

מַלְעִיג עֲלֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי שְׁנַתֵּי עוֹרָר מִן הַמַּחֲלָקֶת שָׁבָא עָלָיו לְשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה
עַל פְּנֵם אַמוּנַת חֲכָמִים חוֹזְרִים וְנַחֲשָׁבִים בְּעֵינָיו הַסְּפָרִים שֶׁהָיוּ בְּעֵינָיו
כִּלְאֵי. וְזוּה בְּחִינַת: "וּסְפָר פֶּתַב אִישׁ רִיבִי" (איוב ל"א לה), שְׁעַל־יְדֵי הַרִיב

וְהַמַּחֲלָקֶת שָׁבָא עָלָיו נַעֲשֶׂה מְזָה סֵפֶר. וְיֵשׁ צְדִיקֵי הַדּוֹר שְׁאִמּוּנַתְם שְׁלֹמָה
בְּוֹדָאֵי וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחֲלָקֶת מִחֲמַת שְׁאִין לָהֶם אַמוּנָה

בְּעֵצָמָם. וְאִינֶם מֵאִמִּינִים שִׁישׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעִשׂוּעִים מַחְדוּשֵׁי תוֹרַתְם
שֶׁהֵם מְחַדָּשִׁים וְעַל־יְדֵי־זוּה הֵם מַתְרַשְׁלִים בְּחַדוּשִׁים שְׁלָהֶם וְאִינֶם כּוֹתְבִים

אוֹתָם בְּסֵפֶר. כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְחַדָּשׁ חַדוּשֵׁי תוֹרָה בְּעֵצָמוֹ וְכּוֹנֵתוֹ לְשִׁמּוּם
צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ אַמוּנָה גַּם בְּעֵצָמוֹ שְׁאִמִּין שִׁישׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעִשׂוּעִים

גְּדוֹלִים גַּם מִהַחְדוּשִׁים שְׁלוֹ כַּנ"ל. וְאִם אִינוֹ מֵאִמִּין בְּחַדוּשִׁים שֶׁל עֵצָמוֹ
הוּא גַּם כֵּן פְּנֵם אַמוּנַת חֲכָמִים וְעַל־יְדֵי־זוּה בֹּא עֲלֵיהֶם גַּם כֵּן מַחֲלָקֶת,

וְעַל־יְדֵי־זוּה הֵם שָׁבִים בַּתְּשׁוּבָה וְנַחֲשָׁבִים אֵצֶלָּם חַדוּשִׁים שְׁלָהֶם וְחוֹזְרִים
וּמַחְדָּשִׁים וְכוֹתְבִים אוֹתָם בְּסֵפֶר וְנַעֲשֶׂה מְזָה סֵפֶר. וְהִנֵּה הַמַּחֲתֶקֶת כָּל

הַדֵּינִים הִיא עַל־יְדֵי הַשִּׁכָּל שְׁנִקְרָא קִדָּשׁ בִּידוּעַ וְכָל דִּין וְצִמְצוּם יֵשׁ לוֹ
שִׁכָּל פְּרַטִּי שְׁנִמְתְּקַת עַל יְדוֹ אֵךְ יֵשׁ חֲכָמָה עֲלָאָה שְׁשֵׁם גַּמְתְּקִים כָּל

הַצִּמְצוּמִים וְכָל הַדֵּינִים. וְהַתּוֹרָה יוֹצֵאת מִחֲכָמָה עֲלָאָה (כְּמוֹ שְׁמִכְבָּר בּוֹהַר
הַקְדוּשׁ חֶלֶק ב ס"ב) וְאִינֶה וְכוּלָּה לְקַבֵּל מִחֲכָמָה עֲלָאָה רַק בְּשִׁישׁ לָהּ שְׁלֹמּוֹת,

וְשְׁלֹמּוֹת הַתּוֹרָה הוּא עַל־יְדֵי תוֹרָה שְׁבַעֲל־פֶּה, וְעַל כֵּן עַל־יְדֵי הַסְּפָרִים

קצור לקוטי מוהר"ן

שנתחדשים אצלו על־ידי המחלקת על־ידיה נשלם התורה, ואז היא יכולה לקבל מהחכמה עלאה שהיא בחינת שכל הכולל בחינת קדשי קדשים בחינת אבן שתיה ומשפעת בכל החכמות והשכליים ועל־ידיה נמתקין כל הדינים:

ה על־ידי שנוסעים על ראש השנה לצדיקים אמתים על־ידיה נמתקין כל הדינים שבעולם וזה צריכין בראש השנה על פן נוסעין על ראש השנה דיקא:

ט גם על־ידי שבאים כמה נפשות ישראל להצדיק האמת על ראש השנה ונכללים יחד באהבה רבה על־ידיה באה שמחה גדולה וחדוה רבה:

ויסב אלהים – טב

יום טז' לחודש

א על־ידי אכילתם של ישראל נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה אפין באפין. רק האכילה צריכה להיות מאכל אחר שנתברר מאחיות הקלפות שנתערבו במאכלים על־ידי אכילת עץ הדעת. כי על־ידי מאכל שיש בו תערובות הנ"ל יוכל האדם לחמוט ועל־ידי החמטים נעשה פרוז בין קדשא בריך הוא ושכינתה:

ב הברור של המאכלים הוא על־ידי אמונה. וכשיש לו אמונה בשלמות יוכל להיות על־ידי אכילתו יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה כנ"ל בחינת "ורעה אמונה" (תהלים ל"א) בחינת אכילה על־ידי אמונה:

ג מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין היא מצוה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בריו ועל זה נאמר ודע מה שתשיב לאפיקורוס (אבות פרק ב). אבל יש קשיות שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תרוץ על קשיא כזו, רק לעתיד לבוא יתגלה התרוץ - אסור לאדם לעזן בהם. וכל מי שפומד על שכלו ומעזן וחוקר בהם על

זה נאמר: "כל באיה לא ישכון" (משלי ב' יט), כי על קשיא כזו אסור לסמוך על שכלו רק להעמיד על אמונה:

ד אפלו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב על האפיקורסות שבלבו. וזה בחינת: "חלק לבם" (הושע י' ב) שיש מחלקת בלבו בין שני יצריו. כי הידיעה היא מהיצר הטוב שבלב והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב והיא היא האפיקורסות והקשיות שהיצר הרע מקשה את לבו לכל ברעה. והתקון לזה הוא למוד הפוסקים כי שרש המחלקת הזאת הוא ממחלקת שבקדשה הינו מחלקת התנאים והאמוראים שבנמרא ומהשתלשלותם למטה נתהוה ממנו מחלקת היצר הרע. ועל ידי למוד הפוסקים הלכות פסקות נתקשר אל השלום שבקדשה ואז נתבטל מחלוקת היצר הרע שבלבו ונפתחין לו שערי השכל שידע להשיב על האפיקורסות שבלבו. וכל זמן שאינו זוכה לחדד ולפתח שכלו צריך לסמוך רק על אמונה גם בקשיות אלו כי העקר הוא האמונה:

ה שלום ראשיתבות ודע מ'ה שתשיב לאפיקורס, כי על ידי למוד פסק הלכה שהוא ההכרעה והשלום זוכין לדעת להשיב על האפיקורסות שבלבו:

ו גם על ידי למוד הפוסקים זוכה להתפלל פראוי בכל לבבו. כי עקר מניעת התפלה שאינו מתפלל בכונה פראוי הוא רק מחמת שאין האמונה בשלמות ולבו חלוק מהשם יתברך. כי באמת אם היה האדם יודע ומאמין בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו והוא יתברך עומד עליו בשעת התפלה ושומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של התפלה, בודאי היה מדרקד מאד לבון את דבריו והיה מתפלל בהתלהבות גדול. רק מחמת שלבו חלוק ואינו חזק בידיעה זאת בלב שלם בשביל זה אינו מדרקד כל כך ואינו מכון לבו היטב בתפלתו. וכל זה נמשך מהקשיות והכפירות שבלב הנ"ל שהם בחינת מחלקת היצר הרע שבלב. ועל כן

קצור לקוטי מוהר"ן

על־ידי למוד הפוסקים שעל־ידי־יה מבלין מחלקת היצר הרע בשרשו כנ"ל על־ידי־יה זוכה להתפלל פראוי בכל לבבו באמת. וזה: "אודך בישר לבב" (תהלים ק"ט ז) 'לבב' דיקא בשני יצרין אימתי "בלמדי משפטי צדקך" כנ"ל:

ו עקר שלמות וקשומי האמונה הוא על־ידי שמקרבין רחוקים להשם יתברך. ולהשלים את האמונה הינו לקרב הרחוקים צריך מתחלה להעלות ניצוצי אותיות הדבור. והתקון לזה הוא תענית כי כל התאוות הם בחינת קלפות ומותרות כי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים. וכשמתגברין התאוות על האדם הוא התגברות הקלפות על הקדשה. וראשי התאוות הם תאוות אכילה ושתיה שכל התאוות נמשכין אחריהם. וכשהם מתגברים ממשכיין הדבור אל הגלות למצר הגרון להערה שאינו יכול לדבר שום דבור לפני השם יתברך בחינת: "נחר גרוני" (תהלים ס"ט ד). ועל־ידי התענית שמרעיב את עצמו מלחלח מצר הגרון שיתקיים: "קרא בגרון אל תחשך" (ישעיה נ"ח א), שיוכל לדבר לפני השם יתברך ולהתפלל בכונה. ואז הופך עצמו הדבור ומלקט ניצוצות הקדשה מבין הקלפות ונשארים בלא חיות. ואז העפ"ם שנינקתם מהקלפות בשרואין שאין להם שום חיות משליכין את אמונתם ופונים בלם לאמונת ישראל. ועל־ידי־יה הוא משלים את האמונה וזוכה לאמונה שלמה וזוכה לברר את המאכלים, ואז נעשה על־ידי אכילתו יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה אפין באפין:

ה אמונה אינה שיכה אלא בדבר שאינו יודע הטעם ואף־על־פי־כן אצל המאמין הדבר גלוי כאלו רואה בעיניו הדבר שמאמין בו מחמת גדל אמונתו השלמה:

ט האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר בחינת "חדשים לבקרים" (איכה ג' כג), וביום מחמת מטרות עסקי העולם נתכסה

האמונה:

· **מַחֲמַת שְׁאִין הָאֵמוּנָה** בשלמות על־ידי־זוּה רבים נכשלים במטעות ועושים את הסבות אמצעים בינם לבין השם ותברך. הינו שמאמינים בהשם ותברך אבל מאמינים גם כן באמצעי ואומרים שצריך לסבות, הינו שמאמינים למשל בסבת הפרנסה שהוא המשא־ומתן ואומרים שהסבה של המשא־ומתן היא העקר כאלו חס ושלום, בלא הסבה של המשא־ומתן אין יכלת ביד השם ותברך לתת להם פרנסה. וסבת הרפואה שהיא סמים עושים מהם עקר כאלו חס ושלום בלי סמים אין יכלת ביד השם ותברך לרפאות. ואין הדבר כן כי השם ותברך הוא סבת כל הסבות ועלת כל העלות ואינו צריך לשום סבה. ובעסקנו באלו הסבות צריכין להאמין בהשם ותברך לכד ולא לעשות מהסבות עקר:

א **עקר** כל הדברים הוא ההתחלה כי כל ההתחלות קשות מחמת שיצא מהפך אל הפך, אבל אחר ההתחלה הוא נכנס מעט בהרגל ואין קשה עליו כל־כך. ועל כן העבודה והיראה של האדם בכל יום היא כפי ההתחלה. כי בכל יום צריך לחזור לאחוריו לקבל פח מן ההתחלה שאז היה קשה עליו ביותר כנ"ל. על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש כי פן ואולי לא היתה התחלתו כראוי ואם כן גם כל עבודתו אינה בשלמות כראוי כי הכל כפי ההתחלה כנ"ל. על כן צריך להתחוק לעורר לבו להתחיל בכל פעם מחדש בכח התלהבות גדול ובהתגברות חדש לעבודתו ותברך כאלו לא התחיל עדן מעולם, כדי שתהיה עבודתו כראוי כפי פח ההתחלה כנ"ל. וכן בכל פעם צריך לחשוב חששא זאת פן לא התחיל עדן כראוי ויתגבר להתחיל מעתה מחדש כנ"ל:

ב **בכל** פעם שבא להצדיק צריך גם כן שיראה שיבוא בכל פעם מחדש. לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשו הוא בא פעם

קצור לקוטי מוהר"ן

שנית רק כמו שבא עכשו מחדש פעם ראשונה. כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש כי העקר הוא ההתחלה בנ"ל:

י. על-ידי מחלקת באים בפירות שעל-ידיה אין יכולים גם להתפלל בכונה בנ"ל. אבל כשיש שלום נתפמלים הכפירות והאפיקורסות שיש בלב כל אחד. כי כשיש שלום ומתועדים זה עם זה יוכל כל אחד להשיב את חברו מדעותיו הרעות ויוציא הכפירות והאפיקורסות מלבו. אבל על-ידי מחלקת אינם מתועדים יחד לדבר אחד עם חברו להפך דעתו אל האמת ואפלו כשמדברים יחד אין אחד שומע דברי חברו מחמת הנצחון של המחלקת, נמצא שעקר האמונה תלויה בשלום:

ד. לזכות לשלום הוא על-ידי שילמוד פוסקים:

סוד פונת המילה – סג

א. ברית נקרא בלשון תרגום אמה והוא בחינת אמה בת ששה טפחים שהברית כלול מהם והוא בחינת "שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים" (וכו')* (ישעיה ו' ב):

ב. הצדיקים המנהיגים האמתיים יש בהם פמה שנויים בענין הנהגת בני העולם המתקרבים אליהם. כי לפעמים הצדיק מקרב עצמו אל העולם מאד ולפעמים הוא מכסה ומעלים עצמו מהם ומתרחק מהם מאד. ולא די שמתרחק מהם ואינם יכולים להתקרב אליו אלא גם גופלים עליו קשיות ותמיהות עד שנתעקם ונתבלבל מחם

* אמר המעתיק, נראה שבגתו כי ברית הוא יסוד שהוא המדה הששית שכל המדות הראשונות כלולות בה וכמו שמבאר בסיומן כ"ט, שכשמתקן תקון הברית ממילא נתתקן כל המדות ענן שם, ועל-כן הוא בחינת אמה בת ששה טפחים כי הששה טפחים הם בחינת הששית ימים בחינת הנה טפחות נתת ימי כמו שנאמר לקמן, והששית ימים הם בחינת הששה מדות בידוע.

מהנהנתו עמָהם וְכֹל זֶה לְטוֹבַת הַמַּחְקָרִים אֵלָיו. עַל כֵּן אֵל יְבַהֲלוּךָ
רַעְיוֹנֶיךָ עַל זֶה כִּי הִכַּל לְטוֹבְתֶךָ:

ג כָּל מִה שֶׁנִּתְקָרַב יוֹתֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ צָרִיךְ לִידַע שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. כִּי אִם יִחְשַׁב וַיִּדְמֶה בְּדַעְתּוֹ שֶׁכִּבֵּר נִתְקָרַב לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרַךְ וַיִּוֹדַע בִּיְדִיעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה סִימָן שְׂאִינוֹ יוֹדַע כָּלֵל, כִּי אִם הִיָּה
יודע קצת מהשם יִתְבָּרַךְ הִיָּה יוֹדַע שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְאִינוֹ
יודע כָּלֵל. וְזֶה דְבַר שְׂאִי אֶפְשָׁר לָפֶה לְדַבֵּר וּלְהַסְבִּיר זֹאת כִּי לְגַדְלַת
הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ אִין שְׁעוֹר:

ד הַצְּדִיק לַפְעָמִים מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ יְסוּרִין בְּשִׁבִיל הָעוֹלָם. הֵינּוּ שְׂאִינוֹ
רוֹצֵה הַהֲשָׁפְעָה וְהַשְּׁגָחָה שֶׁהִיָּה צָרִיךְ לְבוֹא אֵלָיו וּמְקַבֵּל עַל
עֲצָמוֹ יְסוּרִין כִּנְ"ל כִּי הוּא בּוֹחֵר בְּהֲשָׁפְעָה וְהַשְּׁגָחָה רּוּחַנִית. וְאוֹתָהּ
הַהֲשָׁפְעָה שֶׁהִלְכָה לָהּ נִתְפָּאֵרָה בֵּין הָעוֹלָם:

ה יֵשׁ נַחֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲכָמִים הֵמָּה לְהַרְע' הַחֹקְרִים פִּילוֹסוֹפִיא
וְאַפִּיקוֹרְסוֹת. וְעַל־יְדֵי דְבוּרִים רָעִים, כְּגוֹן: לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת,
שְׂקָרִים, לִיצְנוֹת, חֲנוּפָה, וּמְכִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ בְּדְבוּרִים וְנִבּוּל פֶּה וּדְבָרִים
בְּטִילִים וְשָׂאֵר דְבוּרִים רָעִים וּכְפָרַט כְּשֶׁמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל צְדִיקִים
וּכְשָׂרִים, עַל־יְדֵי כָּל אֵלוֹ הַדְּבוּרִים רָעִים עוֹשִׂים כְּנַפְּיִם לְהַנְחֵשׁ שְׂיֻכַּל
לְעוֹף וְלַהֲזִיק בְּעוֹלָם מְאֹד חָס וְשְׁלוֹם, הֵינּוּ שְׂמִתְנַפְּרֵת וּמַעוֹפֶפֶת חֲכָמָתָם
וְאַפִּיקוֹרְסוֹת שְׁלָהֶם שֶׁהוּא בְּחִינַת נַחֵשׁ הַקְּדוּמוֹנִי עַל־יְדֵי דְבוּרִים רָעִים
הַנְ"ל וּמְזִיקִים מְאֹד לְהָעוֹלָם. אֲבָל עַל־יְדֵי דְבוּרִים קְדוּשִׁים עוֹשִׂים כְּנַפְּיִם
דְּקֻדְשָׁה, וּכְשֶׁהַכְּנַפְּיִם דְּקֻדְשָׁה הֵם כְּתוּנָם וְאִין לְהַנְחֵשׁ כְּנַפְּיִם מִדְּבוּרִים
רָעִים הַנְ"ל אִזּוֹ אֵינָם יְכוּלִים לְהִזִּיק כָּל־כֶּף לְהָעוֹלָם*:

* אִמֵּר הַמַּעֲתִיק, נִרְאֶה שֶׁכְּנָתוֹ עַל הַשֵּׁשׁ כְּנַפְּיִם הַנְ"ל בְּאוֹת א' שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׂשֵׁה מְדוּת
הַכְּלוּלִים בְּכַרִּית כִּנְ"ל וְעַל־יְדֵי דְבוּרִים קְדוּשִׁים עוֹשִׂים וּמִתְקַנְּיִם כָּל הַמְדוּת הַקְּדוּשׁוֹת וְכֵן
לְהַפְּךָ עַל־יְדֵי דְבוּרִים רָעִים מַחְזִיקִים אֶת הַמְדוּת הָרַעוֹת שֶׁל הַחֲכָמִים לְהַרְע וְנֹתְנִים לָהֶם כַּח
לְהִזִּיק בְּחֲכָמָתָם הָרַעָה אֶת הָעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלָּן. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ מִזֶּה וְיִפְנֹנוּ לְדְבוּרִים
קְדוּשִׁים חֲמִיד.

בא אל פּרעה - סד

א אסור גדול לענן בספרי המחקרים, כי יש כמה קשיות הנמשכים מבחינת חלל הפנוי (עין פנים) שאי אפשר למצא עליהם תרוץ בשום אפן. רק לעתיד לבוא יתגלה התרוץ כי אז יתגלה סוד הצמצום של החלל הפנוי וזה בעצמו יהיה הקבול שכר של הצדיקים, ששינוי השנות ובינו מה שהיה בלתי אפשר להם להבין בעולם הזה. אבל בזה העולם אי אפשר לישבם בשום שכל ומי שמענן באלו החכמות הנמשכין משם יהיה נשקע ונאבד שם. כי עליהם נאמר: "כל באיה לא ישובו" (משלי ב' יט), כי אי אפשר למצא שם את השם יתברך להשיב על הקשיות והמבוכות שבהם בשום שכל. רק ישראל עלידי אמונה עוברים על כל החכמות ועל כל המבוכות שבועולם כי הם מאמינים בהשם יתברך ובתורתו הקדושה בלי שום חקירה וחכמה רק באמונה שלמה. ועל שם זה נקראים ישראל עבריים על-שם שעלידי אמונתם הם עוברים ועולים על כל מיני חקירות וחכמות. כי אינם צריכים לחקר כלל כי הם יודעים האמת לאמתו עלידי אמונתם השלמה שמאמינים בהאמת כפי מה שקבלנו מאבותינו ורבותינו הקדושים ועלידינו הם עוברים ועולים על כל החכמות כלם:

ב ודע שיש צדיקים גדולים שהם צריכים דוקא לענן באלו החכמות. אף שגם הם אי אפשר להם לגלות האלהות שיש שם ולתרוץ כל הקשיות והמבוכות הבאים מחלל הפנוי כי זה אי אפשר עד לעתיד לבוא כנ"ל. אף-על-פי-כן עלידי עיונם בהם הם מעלים ומוציאים מהם כמה נשמות שנפלו ונשקעו בהם כי ברב קדשת הצדיק כשמענן בחכמות אלו מכניע פח המבוכות והחקירות הבאים מחכמות אלו. ומחמת שכל דבר חושק לשרשו על פן כשהצדיקים עוסקים באלו החכמות אז כל הנשמות שנפלו בהם חושקים ונתלהבים להתדבק בנשמת הצדיק והוא מוציא אותם משם:

ג. **עַל־יְדֵי הַנַּגְנוּן** שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֲמִתִּי הוּא מַעֲלָה אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְאִפְסוּרֹסוֹת הַנַּ"ל שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן תְּשׁוּבָה* (עַן פְּנִים):

ד. **מֵה שֵׁיִשׁ מַחֲלָקַת בֵּין הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים** זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי (עַן פְּנִים) וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין זֹאת בְּשִׁכְלִי, וְעַל כֵּן אֶסוּר לְהִרְהַר עַל הַמַּחֲלָקַת הַזֶּה רַק לְהֶאֱמִין כִּי אֵלֹו וְאֵלֹו דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים, רַק שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהִבִּין זֹאת וְאָנּוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק רַק בְּאִמּוּנָה לְבַד:

וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֵל רוּת – סה

א. **יֵשׁ שָׂדֵה הַעֲלִיּוֹנָה שֵׁשֶׁם גְּדֻלִּים** כָּל הַנְּשָׁמוֹת וְאֵלֹו הַנְּשָׁמוֹת צְרִיכִים בְּעַל שָׂדֵה שֵׁיעֶסֶק בְּתַקּוּנָם. וְכֵל מִי שֶׁרוֹצֵה לְרַחֵם עַל נַשְׁמָתוֹ שֶׁלֹא תִהְיֶה עֲרֻמָּה וְנִעְנֶה וְנִדְּהָ מִחוּץ לְשָׂדֵה צְרוּךְ לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵיו, שֵׁיזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הַזֶּה שֶׁהוּא בְּעַל הַשָּׂדֵה. שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד לְהִבְיֵאוֹ אֶל הַתְּכֵלִית שֶׁהוּא כְּלוֹ אֶחָד וְכֵלֹו טוֹב כְּמִבְּאֵר לְקַמֵּן אוֹת בַּ וְאוֹת ג. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבֹא אֶל הַתְּכֵלִית הַטוֹב הַנִּצְחִי כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּעַל הַשָּׂדֵה:

ב. **עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא כְּשׁוֹכֵה לְבֹא אֶל הַתְּכֵלִית לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל הַתְּפִלָּה.** כִּי כְּשֶׁאֲדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל כְּשִׁמְתֵּחִיל לוֹמֵר הַתְּבָה הִרְאוּשׁוֹנָה כְּגוֹן תְּבַת בְּרוּךְ, תִּכְפַּף כְּשִׁיִּצְאָת הָאוֹת הִרְאוּשׁוֹנָה מִהַתְּבָה כְּגוֹן אוֹת בַּ מִתְּבַת בְּרוּךְ אִזְ הָאוֹת מִבְּקִשָׁת וּמִתְחַנְנַת מִהַנְּפֵשׁ לְכָל תְּפִירָד מִמְּנָה, וְאִינָה מִנְּחַת אֶת הַנְּפֵשׁ לִילָךְ וְיִדְבֵּר יוֹתֵר וּמִחֲבִקַּת וּמִלְפַפֵּת אֶת הַנְּפֵשׁ וּמִבְּקִשָׁת אוֹתָהּ לְכָל תְּפִירָד מִמְּנָה. וּמִכָּל שְׁכָן כְּשֶׁגּוֹמֵר תְּבָה אַחַת אִזְ כָּל הַתְּבָה מִחֲבִקַּת וְאוֹחֹזֵת אֶת הַנְּפֵשׁ וְאִינָה

* אָמַר הַמַּעֲתִיק, עַן כִּסְפֵר "וְיָמֵר הָאָרֶץ" שֶׁכָּתַב שֵׁם שֶׁהוּא שֶׁאֲמַר הַכְּתוּב: "נָאִם הַגִּבֵּר הַקָּם עַל" (שְׁמַיִל־ב כ"ג א) וְדָרְשׁוּ חו"ל שֶׁהוּקָם עָלָה שֶׁל תְּשׁוּבָה וְנִעִים וּמִזוֹת יִשְׂרָאֵל כִּי עַל־יְדֵי וּמִזוֹת וּשְׁיִרוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם הַחַיּוֹר אֶת כָּל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתְשׁוּבָה, אֶפְלוֹ אוֹתָם שֶׁנִּפְּלוּ לְמִבְּכוֹת שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי וְעַל כֵּן מִבְּאֵר כְּדָבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל שֶׁאֲמִירַת תְּהִלִּים מִסְּגֵל לְתְשׁוּבָה עַן שֵׁם.

קצור לקוטי מוהר"ן

מנחת אותה לילך ממנה לדבר שאר דבורי התפלה. כי כשאדם עומד ומתפלל ומדבר דבורי התפלה אז הוא מלקט יציים ופרחים ושושנים נאים. כאדם ההולך בשדה ומלקט שושנים ופרחים נאים אחת לאחת עד שעושה אגדה אחת, ואחר כך מלקט עוד אחת לאחת ועושה אגדה אחרת ומחברם יחד וכן הולך ומלקט ומקבץ כמה וכמה אגדות יפות ונאות. כמו כן הוא הולך בתפלה מאות לאות עד שנתחברים כמה אותיות ונעשה מהם דבור ותבה ואחר כך הולך ומחבר עוד כמה אותיות ונעשה מהם תבה שניה וכו' ואחר כך נתחברים שתי התבות. ואחר כך הולך ומלקט יותר עד שגומר ברכה אחת ואחר כך מלקט יותר ויותר והולך מאבות לגבורות ומגבורות לקדושות וכן הולך להלן יותר. ומי יפאר גדל פאר הלקוטים והקבוצים שאדם מלקט ומקבץ בדבורי התפלה. וכשהדבור יוצא והדבור יוצא מהנפש ובא ונשמע לאזניו אז הדבור מבקש מהנפש ואינו מניח אותה לילך יותר ומחבק ומלפף אותה לכל תלך ותפרד ממנו כנ"ל. כי איך תוכל לילך ממני הלא אתה רואה את יקר יפיי וזיוי והדרי ותפארתי, כי הלא אני תבת ברוך ושמע נא מה שאתה מדבר והשמע לאוניך מה שאתה מוציא מפיו. ואיך תוכל לילך יותר כדי ללקט עוד סגולות יקרות וחמודות גדולות, כי איך תוכל לפרד מאתי ולשפח אותי, על כל פנים תראה שבכל מקום שתלך ותבוא לשם לא תשפח אותי ולא תפרד ממני. על כן עקר שלמות התפלה היא בשזוכה לעשות אחד מכל התפלה, וכשעומד בתבה ארוגה של התפלה יהיה עדין עומד בתבה הראשונה. שעל ידיה לעולם אינו נפרד מן האות הראשונה של התפלה אפלו בגמר התפלה. ואז התפלה בשלמות, אבל לזכות לזה אי אפשר כי אם על ידי הצדיק הגדול האמתי שהוא בחינת בעל השדה העליונה, שהוא יכול להביא את כל אחד אל התכלית האמתי שהוא פלו טוב וכלו אחד. ועל ידיה יזכה לעשות אחד מכל התפלה שזהו עקר שלמות התפלה כנ"ל:

ג **בְּשֵׂאדָם** זוכה על־ידי הפעל שָׁדָה להסתכל על התכלית או אין לו שום צער ושום יסורין מכל דבר שבְּעוֹלָם. ובאמת אין שום רע בעולם רק בלו טוב. ועקר הצער שֵׁישׁ לָאָדָם בְּשֵׁישׁ לוֹ אִיזָה יסורים חס ושלום הוא רק מחמת שלוקחין ממנו הדעת עד שאינו יכול להסתכל על התכלית שהוא בלו טוב. כי אם היה זוכה להסתכל על התכלית לא היה לו שום צער כלל מהיסורים הללו. כי פונת השם יתברך בנדיא לטובה, אם להזכירו שישׁוב בתשובה, אם למרק עוונותיו כדי שיוֹכֵחַ לחיי עולם. ואם בן היסורין הם טובות גדולות, והיה ראוי לו להיות מלא שמחה מגדל הטובה שעושה לו השם יתברך באלו היסורים אם היה זוכה להסתכל על התכלית הטוב:

ד **צָרִיךְ** להרגיל את עצמו בכל פעם בבחינת הפסול, להסתכל על התכלית הטוב האמתי והנצחי, וזה אי אפשר כי אם על־ידי שִׁסְתָם עֵינָיו מחזו דהאי עֲלֵמָא, לבלי להסתכל כלל על תאוות עולם הזה והבלי. כי אי אפשר להסתכל ולהכלל בהתכלית כי אם על־ידי סתימו דעינין שִׁסְתָם עֵינָיו לַגְּמֵרִי מחזו דהאי עֲלֵמָא, אף גם לרחקם בהאצבע ואז לא יהיו לו יסורים וצער משום דבר שבְּעוֹלָם. אך אי אפשר להיות קבוע תמיד בבחינת הפסול כי יצא מגדר אנושי. ועל כן בהכרח שיהיה הפסול בבחינת רצוא ושוב, ואז הרשימו של הפסול מאיר אל הדעת אור מתיקות נעימות התנוצצות אלהות מה שאי אפשר לאחד לספר לחברו כלל, ועל ידי זה נמשך שמחה גדולה ועל ידי זה נמשכין חדישין דאורייתא, ועל ידי זה יוכל להחיות את עצמו בכל היסורים והרפתקאות שעוברים עליו חס ושלום, ויוֹכֵחַ לטעם ולהרגיש בעולם הזה מעין עולם הבא:

ה **בְּאֵמֶת** בשעת הפסול אל התכלית שהוא בלו טוב נתבטלין היסורים בנ"ל, אך אי אפשר להיות תמיד קבוע בבחינת הפסול

קצור לקוטי מוהר"ן

ומכרח הפטול להיות בכחינת רצוא ושוב כנ"ל. וכשחוזר השכל מהפטול אל המוח אז אי אפשר להמוחין לקבל זה השכל של בחינת פטול, כי הוא בחינות אין סוף, ומחמת זה מרגיש המוח הצער של היסורין, אף גם מתגברין היסורין ביותר ממה שהיו מקדם, כדרך שני אנשים הנלחמים זה עם זה, כשאחד רואה שחברו מתגבר עליו אז הוא מתחזק ומתגבר ביותר, אך אחר-כך מקלין היסורים ומתנחמים עליהם על-ידי התחדשות התורה שזוכה על-ידי היסורין, כי על-ידי הפטול שנתפטל אל התכלית והשיג שכל היסורים הם טובות גדולות על-ידי זה נתמלא שמחה, והשמחה הוא כלי להדושין דאורייתא (עין פנים) ועל-ידי התחדשות התורה מקררין היסורים, וזה בחינת "אשרי הגבר אשר תיסרנו יח ומותרתך תלמדנו", כי על-ידי היסורים זוכה להתחדשות התורה*:

ו זה סימן שפעל על ידי היסורין וקבלם כראוי כשזוכה אחר-כך להדושין דאורייתא. כי זה סימן שזוכה לכטל עצמו אל התכלית על-ידי היסורין, ואף שהכרח לשוב עצמו מהפטול אף-על-פי-כן מהרשימו שנסאר מהפטול נתמלא שמחה וזכה להדושין דאורייתא*:

* אמר המעתיק, וזה שפנים הכתוב להשקיט לו מימי רע, כי על-ידי החדושים דאורייתא מקלין היסורים כנ"ל.

** אמר המעתיק, עין בפנים בסוף התורה הזאת שכתב שם וזה בחינת הנן עין בחינת משה ואהרן, גן הוא בחינת והיתה נפשם כגן רוח. עין הוא בחינת התכלית כי עין עין לא ראתה בחינת פטול כנ"ל עין שם. נראה לפי עניות דעתי לכאר שכונתו כזה כי הם בעלי השדה והנן עין שכולים להביא נשמות ישראל אל התכלית כי אהרן הוא בחינת הנן בחינת והיתה נפשם כגן רוח שפנים שם הכתוב וריתי נפש הכהנים דשן. ומשה הוא בחינת העין הפטול אל התכלית כמו שכתוב בסימן ד' שמושה פטול כל ישותו ודבק עצמו להתכלית לאור אין סוף, שאין שם שום שני רצון אלא ה' הוא האלהים וכלו טוב. ושם כגן עין יעשה הקדוש ברוך הוא הפחול לצדיקים לעתיד לבוא וכל אחד מראה באצבעו. שמכאן בסוף התורה הזאת שהפחול הזה הוא השמחה הבאה מהפטול הנ"ל שהוא הכלי לקבלת התורה שהיא בחינת כתובים באצבע אלקים.

יום י' לחודש

וַיְהִי נָא פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחַךְ אֱלֹהֵי – סו

א דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת אֲצֵל הַסְתַּלְקוֹת הַצַּדִּיק אִפְלוּ מִי שְׁאִינוּ תַלְמִידוֹ, כִּי נִתְגַּלָּה אִזּוֹ הָאָרֶה גְדוֹלָה מְאֹד. וְהוּא טוֹבָה גְדוֹלָה לְכָל מִי שֶׁנִּמְצָא שָׁם. וְזוֹכֵן עַל־יִדְרִיזָה לְאֲרִיכוֹת יָמִים. אֵךְ לְהַתְלַמְּדִים הָעוֹמְדִים אִזּוֹ מִנְיַע לָהֶם הָאָרֶה גְדוֹלָה בְּיוֹתֵר. וְיִכּוּלִין לְזִכּוֹת אִזּוֹ לְקַבֵּל פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחוֹ שֶׁל רַבּוֹ. וּבְלִבְדּוֹ בְּשֶׁהֶם מְקַשְׂרִים בּוֹ הַיֵּטִב כְּעִנְפִים בְּאֵילִן עַד שֶׁהֵם מְרַגְּשִׁים בְּעִצְמָם כֹּל הָעֲלִיּוֹת וְהַיְרִידוֹת שֶׁיֵּשׁ לָרַבִּים אִפְלוּ בְּשַׁעֲהָ שְׁאִינָם אֲצֵלוֹ. וְאִזּוֹ יִכּוּל לְהִיּוֹת שֶׁהַתְלַמִּיד יִתְפַּלֵּל כְּכֹנֶה וְיִצְיֵא מִבֶּחַ אֶל הַפְּעַל עֲבָדוֹת וְצַדִּיקוֹת יוֹתֵר מְרַבּוֹ, וּבְקִאֲמַת הַכֹּל כְּכֹחוֹ שֶׁל רַבּוֹ:

ב הַתְלַמְּדִים הֵם מְשַׁרְשׁ אֶחָד עִם רַבִּים הַצַּדִּיק, וְהֵם תְּלוּיִים בּוֹ כְּעִנְפִים בְּאֵילִן, שֶׁהָאֵילִן יוֹנֵק חַיּוֹת מְשַׁרְשׁוֹ וְהָעִנְפִים יוֹנְקִים חַיּוֹת דְּרָךְ הָאֵילִן. וְיֵשׁ בְּזוֹה כִּמְהָ בְּחִינַת. כִּי יֵשׁ תְּלַמְּדִים שֶׁהֵם בְּכַחַיִּינַת עִנְפִים, וְיֵשׁ שֶׁהֵם בְּכַחַיִּינַת עֲלִים, וְכֵן שְׂאֵר הַבְּחִינּוֹת, וְעַל כֵּן יִכּוּלִין לְקַבֵּל פִּי שְׁנַיִם בְּעַת הַהַסְתַּלְקוֹת כִּנ"ל (עַן פְּנִים):

ג יֵשׁ כִּמְהָ בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת, כִּי יֵשׁ גַּם בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת הַשָּׁם, שְׁמִסְלַק שְׁמוֹ וּפְרָסוֹמוֹ שֶׁהוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת הַנְּפֶשׁ. כִּי הַשָּׁם הוּא הַנְּפֶשׁ, בְּחִינַת: "נְפֶשׁ חִיָּה הוּא שְׁמוֹ" (בְּרַאשֵׁית ב' יט) וְיֵשׁ בְּזוֹה בְּחִינַת מִסִּירַת נְפֶשׁ מִמּוֹשׁ (עַן לְפָנוּ סִימּוֹן ר"ס) וְיֵשׁ גַּם הַסְתַּלְקוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא. וּכְפִי הַבְּחִינָה שֶׁל הַהַסְתַּלְקוֹת כֵּן יִכּוּלִין הַתְלַמְּדִים הָעוֹמְדִים אִזּוֹ אֲצֵל הַצַּדִּיק לְקַבֵּל גַּם אִיזוֹה בְּחִינָה מִבְּחִינַת פִּי שְׁנַיִם. וּבְשַׁעֲת הַהַסְתַּלְקוֹת לְגַמְרֵי אִזּוֹ הַקְּבֵלָה שֶׁל פִּי שְׁנַיִם בְּמִדְרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה וְגְדוֹלָה וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּכָל פְּעַם, כִּי אוֹלֵי עֲכָשׁוֹ הוּא עַת שֶׁל אִיזוֹה בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת וּכְשִׁירְגִיל עֲצֻמוֹ בְּזוֹה יִכּוּל לְזַכּוֹת לְבְּחִינַת פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחוֹ שֶׁל רַבּוֹ:

קצור לקוטי מוהר"ן

ד כל המצוות והעבירות עקרון על-ידי שמוציאין מבח אל הפעל, כי עקר שלמות המצוה הוא רק כשזוכה לעשותה בפעל, ובשמוציאה לפעל הוא בחינת בריאת העולם ממש. והרי הוא מקים עולם מלא, וכן להפך בעברה חס ושלום, בתחלה העברה בכח שחושב לעשותה חס ושלום, ואחר-כך בשמוציאה לפעל ועושה אותה, אז הוא רשע גמור וחשוב כמות, והרי הוא מאבד עצמו ומאבד עולם מלא חס ושלום, כי כל העולם לא נברא רק על-ידי בחינה זאת שיצאה הבריאה מבח אל הפעל על ידו יתברך, ועל כן בכל עברה חס ושלום פוגמין בכלליות העולמות ובכלליות השמות הקדושים, רחמנא לצלן רחמנא לשזבן. ואין תקוה כי אם בתשובה, כי על-ידי תשובה על-ידי שמתחרטים על העברה ועוזבים אותה, על-ידיה נתתקן כל הנ"ל וחוזר ומוציא תקון כל העולמות מבח אל הפעל:

ה להוציא מבח אל הפעל הוא על-ידי שלמות הדבור כי כל עשייה שעושה האדם צריכה לבוא בתחלה בתוך הדבור, כי כל הדברים צריכין לבוא לבחינת מחשבה דבור ומעשה, וכל המחשבות שיש להאדם כלם מברחים לבוא בתוך הדבור בשעת המחשבה, ואף על-פי שאין האדם מרגיש זאת אף על-פירכין הוא בדקות גדול, כמו שכתוב בזהר הקדוש ועל ידי הדבור נגמר המעשה ויוצא מבח אל הפעל ועל כן צריכין להשלים את הדבור כדי להוציא מבח אל הפעל. (עין לקמן אות ח):

ו שלמות הדבור נעשה על-ידי בחינת עלמא דאתי, כי עכשו הדבור חסר ואינו בשלמות, מאחר שאין כל העולם קוראין להשם יתברך עם הדבור, אבל לעתיד יקראו כלם להשם יתברך עם הדבור. כמו שכתוב: "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'" (צפניה ג' ט), 'שפה ברורה' דיקא. כי מאחר שהכל יקראו להשם יתברך עם הדבור על כן אז יהיה להדבור שלמות. וכל זה יהיה לעתיד על-ידי

גִּדְלַת הַתְּגִלּוֹת הָאֵמֶת שֶׁיְהִיָּה אִזּוֹ. שְׁעַל־יְדִיָּוָה יִרְאוּ הַכֹּל גִּדְלַת וְתַפְאֶרֶת הַצְּדִיקִים וְהַבְּשָׁרִים, וְכֵן לְהַפְדָּ מִפְּלֵט הַרְשָׁעִים, כִּי עָקַר גִּדְלַת הַצְּדִיקִים וְהַבְּשָׁרִים הַגְּדֹלִים אֲלֵיהֶם יִתְגַּלֶּה רַק לְעֵתִיד לְבֹא, בְּיוֹם הַדִּין הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא, כִּי אִזּוֹ יִרְאוּ הַכֹּל גִּדְלַתְּם וְתַפְאֶרְתֶּם. "מָה רַב טוֹבְךָ הַצֶּפּוֹן לָהֶם". וְכֵן לְהַפְדָּ יִרְאוּ הַכֹּל אִזּוֹ מִפְּלֵט הַרְשָׁעִים. כִּי אִזּוֹ יְהִיָּה יוֹמָא דְדִינָא רַבָּא שֶׁיְהִיָּה הָאָדָם נִדּוֹן עַל כָּל מַעֲשֵׂה עַל כָּל פְּרַט וּפְרַט, וְלֹא יוֹתֵרוּ לוֹ עַל שׁוּם דְּכַר קָטָן כִּי אִין שְׂכַחָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְהַכֹּל יְהִיָּה נֹזֵר לוֹ אִזּוֹ. וְאִזּוֹ יִרְאוּ הַחֲלוּק שְׁבִין צְדִיק לְרָשָׁע וּבִין מִי שְׂזִכָּה לְהִתְקַרֵּב וְלְהִתְחַבֵּר לְצְדִיקִי אֵמֶת וּבִין מִי שְׂחָלַק עֲלֵיהֶם. וְעַל־יְדִי גִדְלַת הַתְּגִלּוֹת הָאֵמֶת הַזֶּה יִשׁוּבוּ כָּל־ם לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ וַיִּקְרְאוּ כָּל־ם בְּשֵׁם ה' וְעַל־יְדִיָּוָה יְהִיָּה הַדְּבֹר בְּשִׁלְמוֹת:

ו אַבְל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת עֲלֵמָא דְאֵתִי גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה, דְּהֵינּוּ שֶׁיְהִיָּה מִפְּלֵה לְרָשָׁעִים גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדִי אֵמֶת כַּנ"ל. כִּי עָקַר מִפְּלֵט הַרְשָׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא יְהִיָּה עַל־יְדִי הָאֵמֶת שֶׁיִּתְגַּלֶּה אִזּוֹ (עַן פְּנִים). וְעַל כֵּן כְּשִׁזְכָּה הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּאֵמֶת בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְכַד בְּלִי שׁוּם פְּנִיָה בְּשִׁבִיל בְּנֵי אָדָם, עַל־יְדִיָּוָה זֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַבְּחִינָה שֶׁל עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, דְּהֵינּוּ שֶׁיְהִיָּה מִפְּלֵט הַרְשָׁעִים גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה עַד שֶׁיִּכְרַחוּ כָּל־ם לְשׁוּב אֶל ה'. וְעַל־יְדִיָּוָה מְמַשְׁכִּין שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר דְקַרְשָׁה גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל־יְדִיָּוָה זֹכִין לְהוֹצִיא מִבֶּחַ אֶל הַפַּעַל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁפְּקַדְשָׁה שְׁחוּשָׁק לַעֲשׂוֹת:

ח מִי שֶׁהוּא נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה אוֹ אֶפְלוֹ יֵשׁ לוֹ פְּרִנְסָה מִשְׁלוֹ, אַבְל יֵשׁ לוֹ תַּאֲוָה שֶׁל כְּבוֹד וְחִשְׁבּוֹת שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּכֹלל נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת כִּי הוּא נִצְרָךְ לְכְבוֹד וְחִשְׁבּוֹת שְׁלָהֶם, אוֹ יוֹכֵל לִפְל בְּשִׁקָר גְּדוֹל בְּתַפְלָתוֹ הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת תְּנוּעוֹת בְּשִׁקָר בְּשִׁבִיל בְּנֵי אָדָם מֵאַחַר שֶׁהוּא נִצְרָךְ לָהֶם בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה אוֹ כְּבוֹד וְכִיּוֹצָא. וְאֶפְלוֹ מִי שֶׁהוּא בְּשִׁר קֶצֶת וְאֵינּוּ צְבוּעַ וְשִׁקְרָן גְּמֹור. אַף־עַל־פִּי־כֵן כְּשֶׁהוּא נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת בְּאִזְוָה בְּחִינָה כַּנ"ל קִשָּׁה לוֹ מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה תַפְלָתוֹ בְּאֵמֶת גְּמֹור לְאֵמֶתוֹ, כִּי אַף שְׂמַת־בֵּישׁ

קצור לקוטי מוהר"ן

בעצמו להתפלל בשקר גמור ממש ורוצה להתפלל באמת אבל האמת הוא הרבה מאד, דהיינו שהוא מטעה את עצמו ועושה איזה תנועה או איזה המחאת כף וכו' בשביל איזה פניה של פרנסה או כבוד וכיוצא. וגונב דעת עצמו וממציא לעצמו סבוכים במחשבתו שהוא צריך באמת לעשות אותה התנועה בתפלתו ומכסה השקר באמת. אבל בוחן לבות יודע שאין זה אמת, כי האמת הוא רק אחד, להתפלל בשביל השם יתברך לבדו בלי שום פניה אחרת, ועל כן מי שהוא נצרך לבריות באיזה בחינה שהוא כנ"ל קשה לו מאד להתפלל ברבים, כי ברבים, נופלים עליו פניות גדולות ושקרים המכסים באמת כנ"ל. על כן צריך האדם לזהר בשעת תפלתו ועבודתו שעל כל פנים אז לא יהיה בכלל נצרך לבריות. רק ישים שברו ובטחונו על ה' אלהיו באמת ולא יחשב בשעת התפלה בשום בן אדם ושום בריה כלל ואז יוכל לעמוד בין אלפים אנשים ולהתפלל באמת בשביל השם יתברך לבדו, וזה: "אהללה ה' בחיי" (תהלים קמ"ב), הינו כשאני חי חיים שלי ואיני נצרך לבריות כי הנצרך לבריות חיו אינם חיים הינו שאינם חיים משלוי. כי הוא חי מאחרים, אבל כשאני נצרך לבריות ואני חי חיים שלי אז אוכל להללו ולהתפלל לפניו באמת:

ט על-ידי החשק והכסופין שחושקים להוציא מכת אף הפעל המצוה או שאר דבר שבקדשה שחושק וכוסף לעשות, על-ידי זה ממשיך נקדות אל אותיות הדבור שיוכל להוציא הדבור בשלמות ממצר הגרון שיקרא ויצעק להשם יתברך הרבה עם הדבור, עד שיוציא הדבר שבקדשה מכת אף הפעל. וזה בחינת: "נקדות הכסף" (שיר השירים א' יא) שעל-ידי הכסופין והחשק נעשין נקדות לאותיות הדבור להוציא בשלמות כנ"ל ויזכה להוציא לפעל את הדבר שבקדשה:

כ כל המניעות שיש לאדם, כלם הם רק בשביל החשק כדי שיהיה לו חשק יותר להדבר שבקדשה. כי כן דרך האדם שכל מה

שְׁמוֹנָעִים אוֹתוֹ יוֹתֵר מֵאִזְהָ דָבָר הוּא חוֹשֵׁק בְּיוֹתֵר לַעֲשׂוֹתוֹ, וְעַל כֵּן כְּשֵׁאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת דָבָר הַצָּרִיךְ לוֹ לַיהוּדוֹתוֹ. וּבַפְּרָט כְּשֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת דָבָר שֶׁכָּל יְהוּדוֹתוֹ תְּלוּי בּוֹה הֵינּוּ לְנִסְעַ לְצַדִּיק הָאֵמֶת, אִזּוֹ נֹתְנֵינּוּ לוֹ מִלְּמַעְלָה חֶשֶׁק. וְהַחֶשֶׁק שֶׁנֹּתְנֵינּוּ לוֹ הוּא עַל־יְדֵי הַמְּנִיעָה שְׁמוֹמִינִים לוֹ, כִּי עַל־יְדֵי הַמְּנִיעָה מִתְגַּבֵּר הַחֶשֶׁק כִּנְ"ל, עַל כֵּן יָדַע הָאָדָם שְׂאִין שׁוֹם מְנִיעָה בְּעוֹלָם שְׁלֵא יוֹכֵל לְשַׁבְּרָה אִם יִרְצֶה. כִּי הַמְּנִיעָה הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַחֶשֶׁק וּבְשִׂיחָהּ לוֹ חֶשֶׁק וְרִצּוֹן חֶזֶק וְכַסּוּפֵינּוּ גְדוֹלִים כִּרְאוּי לְזֶה הָעִסְק דְקַדְשָׁה שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, בּוֹדָאֵי יוֹכֵה לְגַמְרוֹ וּלְהַצִּיאֵו מִכַּח אֶל הַפַּעַל, כִּי הַמְּנִיעוֹת הֵם רַק בְּשִׁבִיל הַתְּגַבְרוֹת הַחֶשֶׁק כִּדֵּי שְׁעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יוֹכֵה לְגַמְרוֹ כִּנְ"ל:

יא וְדַע שְׁכָל מַה שֶׁהַנְּחָשֶׁק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר מִזְּמִינִים לוֹ מְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר כִּדֵּי שִׁתְּגַבֵּר הַחֶשֶׁק בְּיוֹתֵר, כִּי הַחֶשֶׁק הוּא כְּפִי הַמְּנִיעָה. וְעַל כֵּן רְאוּי לְאָדָם לְהִבִּין כְּשֵׁיִשׁ לוֹ מְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק וְעוֹמְדִים וּמִשְׁתַּפְּחִים לְפָנָיו מְאֹד מִכָּל הַצְּדִיקִים לְמַנְעוֹ, מִזֶּה בְּעֲצֻמוֹ יָדַע וַיְבִין עֲצָם מַעֲלַת הַנְּחָשֶׁק שֶׁמַּחֲמַת זֶה הַמְּנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת כִּלְ-כָּד, כִּי עַל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּקַדְשָׁה יֵשׁ מְנִיעוֹת רַבּוֹת וּבַפְּרָט כְּשׁוֹרְצָה לְנִסְעַ לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שְׁבּוּהָ תְּלוּי הַכֹּל אִזּוֹ בּוֹדָאֵי מִתְגַּבְּרִים הַמְּנִיעוֹת בְּיוֹתֵר, אֲבָל יֵשׁ בַּחֲיִנַּת נִקְדַּת הָאֵמֶת בֵּין הַצְּדִיקִים שֶׁכְּשׁוֹרְצִים לְהִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם שְׁבּוּהָ תְּלוּי הַכֹּל אִזּוֹ מִתְפַּשְׁטִים וּמִשְׁתַּפְּחִים הַמְּנִיעוֹת מְאֹד מְאֹד מִכָּל הַצְּדִיקִים, וּמִזֶּה בְּעֲצֻמוֹ יוֹכֵל לְהִבִּין מַעֲלַת הַנְּחָשֶׁק כִּנְ"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר שִׂיחָהּ לוֹ רִצּוֹן וְחֶשֶׁק חֶזֶק מְאֹד כְּפִי מַעֲלַת הַנְּחָשֶׁק הַזֶּה. וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹכֵה לְשַׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת וּלְהַגִּיעַ אֵלָיו. כִּי זֶה כִּלְל שְׂאִין שׁוֹם מְנִיעָה בְּעוֹלָם שְׁלֵא יוֹכֵל הָאָדָם לְשַׁבְּרָה, רַק צָרִיךְ שִׂיחָהּ הַחֶשֶׁק וְהַרְצוֹן חֶזֶק מְאֹד כְּפִי מַעֲלַת הַנְּחָשֶׁק כִּנְ"ל:

יב גַּם אִין רְאוּי לְהָאָדָם לְפַטֵּר עֲצֻמוֹ וְלְמַצֵּא לְעֲצֻמוֹ תְּרוּץ לִזְמַר מֵאַחַר שֶׁהוּא חֲפִיץ וְחוֹשֵׁק לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר שֶׁבְּקַדְשָׁה, רַק שֵׁיִשׁ לוֹ מְנִיעוֹת

קצור לקוטי מוהר"ן

ואנם על בן יהיה נחשב לו כאלו עשאה כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'חשב לעשות מצוה ונאנם ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה' (ברכות ו). כי כל זה נאמר רק למו שרוצה לצאת בזה או יוצא בזה כי מה לו לעשות, כי הלא יש לו אנם, אבל מי שאינו רוצה לצאת בזה רק שהוא רוצה המצוה או הדבר שבקדשה בעצמו אם בן מה מועיל לו מה שמקלין לו שנחשב כאלו עשאה, כי הוא אינו מקרר דעתו עם הכאלו, כי הוא חפץ ותאב ומתנגע מאד לעשות המצוה בעצמה ולא לצאת עם הכאלו. כי באמת ראוי לאיש הישראלי שיגמור חפצו ורצונו בכל דבר שבקדשה ולהוציאו מבח אל הפעל בשלמות, ומי שיש לו חשק בזה בודאי יזכה לגמור ולהוציאו מבח אל הפעל וישבר ויכחל כל המניעות והאנשים. כי בלם לא באו רק בשביל החשק בנ"ל וכשיהיה לו חשק חזק כפי מעלות הנחשק בנ"ל בודאי יזכה לגמור כל מה שירצה לעשות בעולם איזה דבר שבקדשה שיהיה:

ג. בעם מזיק לפרנסה (עין לקמן סימן ס"ח) ועל ידיה הוא רחוק מאמת, כי כשפרנסתו דחוקה נעשה בכלל נצרך לבריות. שעל ידיה אינו יכול להתפלל באמת בנ"ל ועל ידיה אינו יכול לגמור ולהוציא מבח אל הפעל כל המצוות וכל הדברים שבקדשה שצריך לעשות:

ד. כשמתגבר ומשבר הפעם על ידיה נעשה ונמשך בחינת רוחו של משיח, ונחשב כאלו על ידו נתהוה ונברא כל העולם ומלואו, ואז זוכה לפרנסה ולהתפלל באמת לה' לבדו בלי פניות בשביל בני אדם חס ושלום, וזכה להוציא מבח אל הפעל כל המצוות וכל הדברים שבקדשה שצריך לעשות:

ה. שבת הוא בחינת אמת, ועל ידיה נמשך מפלת הרשעים ונתגלה גדלת הצדיקים והבשרים ועל ידיה נשלם הדבור דקדשה ועל ידיה התפלה בשלמות:

ויבן ה' אלהים את הצלע - סז

א **כְּשָׂא** איזוה פֿבוֹד חֲדָשׁ לְאָדָם צָרִיךְ לְהַתִּירָא מְאֹד, כִּי לְפַעֲמִים בָּא לֹו הַפֿבוֹד בְּשִׁבִיל הַסְּתַלְקוֹת נַפְשׁוֹ חֶס וְשָׁלוֹם, עַל פֿן צָרִיךְ לְזַהַר לְקַבֵּל אֶת הַפֿבוֹד בַּקִּדְשָׁה גְדוֹלָה לְשִׂמּוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וְלִבְלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַפֿבוֹד לְצָרְכּוֹ וְלְהִנָּאת עֲצֵמוֹ כֻּלָּל. כִּדִּי שְׂלֵא יִזִּיק לֹו הַפֿבוֹד חֶס וְשָׁלוֹם. שְׂלֵא יִקַּח אֶת נַפְשׁוֹ, כִּי הַנֶּפֶשׁ הִיא יְקָרָה מְאֹד וְצָרִיכִין לְזַהַר בָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ מְאֹד, וְצָרִיכִין לְהַתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ שְׂלֵא יִזִּיק לֹו הַפֿבוֹד, שְׂלֵא תַסְתַּלֵּק נַפְשׁוֹ עַל־יְדִיזוֹה חֶס וְשָׁלוֹם, כִּי הַפֿבוֹד הוּא שֶׁרֶשׁ כָּל הַנֶּפֶשׁוֹת, וְכִשְׁהַנֶּפֶשׁ מִסְתַּלְקֶת הִיא מִסְתַּלְקֶת לְתוֹךְ הַפֿבוֹד שְׁרָשָׁה:

ב **אֵךְ** עַל־פִּי רַב בָּא הַפֿבוֹד לְטוֹבָה, כִּי כְּשָׂא נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה לְאָדָם הִיא בָּאָה מִלְּבַשֶׁת בְּכָבוֹד, עַל פֿן בְּשִׂזוּכָה לְקַבֵּל הַפֿבוֹד פֿראוּי יִכּוֹל לְקַבֵּל נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה עַל־יְדֵי הַפֿבוֹד שְׁהַגִּיעַ לֹו:

ג **עַל־יְדֵי תַאֲוֹת** אֲכִילָה נִפְגָּם הַפֿבוֹד וּפּוֹגֵם בְּכָבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֵן הוּא בְּחֵינַת הַסְּתַרַת פָּנִים. וְהַדִּינִים מִתְגַּבְּרִין חֶס וְשָׁלוֹם, וְאֵן נּוֹפֵל הַפֿבוֹד לְהַעֲזִי פָּנִים שְׂבִדוֹר שְׁהֵם נּוֹטְלִין כָּל הַפֿבוֹד, וְכָל הַמְּנַהֲיגוֹת וְהַמְּלוּכָה וְהַמְּמֻשָּׁלָה וְהַפֿבוֹד הוּא אֵצֶל הַעֵבּוֹ"ם וְהַרְשָׁעִים וְהַעֲזִי פָּנִים, וְעַל פֿן כְּשִׁשְׂרָאֵל צָרִיכִין לַפְּעַל אִיזוה תְּקִיפוֹת לְצָרִיךְ קִיּוֹם דְּתַנּוּ תְּקִדוּשָׁה צָרִיכִים אֲנַחְנוּ לְקַבֵּל הַכַּח מֵהֶם, אֲכָל כְּשִׁמְשִׁבְרִין תַּאֲוֹת אֲכִילָה אֵן מַעֲלִין הַפֿבוֹד דְּקִדְשָׁה, וְאֵן אִין שׁוֹם פְּקִידָה וּשְׂרָרָה וְהַתְּמַנּוּת וְכָבוֹד לְהַעֲזִי־פָּנִים, וְאֵן הוּא בְּחֵינַת נְשִׂאוֹת פָּנִים, שְׁהוּא כְּטוֹל הַדִּינִים:

ד **עַל־יְדֵי** צְדָקָה מְמַשִּׁיכִין חֲסָדִים וּכְטוֹל הַדִּינִים וּמְתַקְנִים פָּגָם הַפֿבוֹד שְׁגוֹרֵם הַסְּתַרַת פָּנִים כְּנ"ל וּמַעֲלִין הַפֿבוֹד וְהַמְּלֻכּוֹת מִהַסְּמֵרָא אַחֲרָא, וּמְתַקְנִים פָּגָם תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְחֹזֵר הַפֿבוֹד אֶל הַמְּבִינֵי מִדַּע שְׁהֵם מְנַהֲיגֵי אָמַת:

ה על כן נותנין צדקה אצל 'ואתה מושל בכל', כדי להעלות הכבוד והממשלה מהסטרא אחרא אל הקדשה כנ"ל:

ו בשחזור הכבוד להמביני מדע דהינו למנהיגים אמתיים, או בתחלת ממשלתם נעשה מחלקת:

ז על-ידי הפרוד שיש בין השונאים של המביני מדע הנ"ל על-ידי-יהוה יש להם קיום ביותר. אבל כשהשונאים מתחברים יחד או יונקים מהרה המותרות שבמח שמשם חיותם וגופלים מהרה:

ח בשבא כבוד חדש לאדם ומלבש בתוכו נפש דקדשה כנ"ל צריך לחזק עצמו במדת היראה ובמדת האהבה ועל-ידי-יהוה יזכה להוליד ולגדל את הנפש החדשה הבאה לו על-ידי הכבוד כנ"ל (ען פנים):

ט צריך להתפלל בכל לבו עד שירגיש דבורי התפלה בכל עצמותיו, אבל כשמתפלל בלא לב או נתרקת הנפש משרשה ואז נפשו עיפה ועצמותיו נבהלים ואין לו חיות לא בנפשו ולא בעצמותיו, גם גורמים חס ושלום על-ידי שמתפלל בלא לב הסתלקות החכמה מן הזקנים והחכמים:

י על-ידי שנותנין כבוד לזקן ששכח תלמודו, על-ידי-יהוה ממשיכין מים קרים בבחינת מימי הדעת להחיות נפשו העיפה דהינו שמתקנים הפגם של המתפללים בלא לב שעל-ידי-יהוה נפשו עיפה:

יא על-ידי צדיקי אמת נמשכין בחינת מים קרים מימי הדעת ומחיים נפשו העיפה. ואז זוכה להתפלל בכל לבו בכונה גדולה עד שקל עצמותיו שומעין היטב כל דבורי התפלה ואז תפלתו בבחינת: "כל עצמותי האמרנה" וכו' (תהלים ל"ה), שמתפלל עם כל כחו ומחו שבעצמותיו שזה עקר שלמות התפלה:

יב זהו החלוק שביין הלומד מתוך הספר ובין השומע מפי צדיקי אמת, כי הלומד מתוך הספר אינו יודע השעור שצריך ללמד להחיות נפשו, אבל בששומע מפי הצדיק אזי משפיע לו בחינת מים קרים לפי הראוי לו לפי מדרגתו:

חומר אסור פעס - סח

א הנפש באה ממקום עליון שהמזון בא ונתתלשל ונתהוה משם, כי התחלת המקום שנשתלשל משם המזון הוא בחינת קדושה ושפע קדשי, רק אחר-כך נתגשם למטה ונתהוה מזון, וזה שנאמר על המזון של שכיר יום: "ואליו הוא נושא את נפשו" (דברים כ"ד טו). ועל כן הנפש תאבה למזון מחמת שהנפש באה ממקום שהמזון בא משם, אך צריך לבלי להתאוות להמזון בעצמו כמבאר כבר גדל גנות תאות מזון רק להתאוות ולהאבב המקום שהמזון בא ומשתלשל משם כנ"ל:

ב דע שראוי שכל ישראל יהיה להם מזון, אך יש מדה אחת שמפסדת ומאבדת מהם המזון, והמדה הרעה הזאת היא מדת הפעם שעל ידה מפסיד ומאבד המזון שהיה ראוי שיהיה לו, ותדע שכשהיצר הרע מסית אותך לכעס תדע שבזאת השעה משפיעין לך מלמעלה איזה סוד מזון והיצר הרע רוצה לקלקל ההשפעה הזאת על-ידי הפעם שהזמין לך שהוא מוזיק את השפעת והעשירות (עין פנים):

ג ודע שאפלו אם כבר הגיעה לו השפעת ונתהוה ממנו מזון וכבר יש לו המזון, על כל זה לפעמים הפעל דבר מגרה אותו בכעס גדול כל כך עד שמפסיד ומאבד מאתו אפלו המזון שיש לו כבר. ה' ישמרנו ויצילנו ממדה המגנה הזאת אמן כן יהי רצון:

חֲמוֹר אֲסוּר גְּזֵלָה – סט

א אֲסוּר גְּזֵלָה חֲמוֹר מְאֹד כִּי כְּשֶׁגִּזְלוּ אֶת חֲבֵרוֹ מִמּוֹן בְּזֶה הוּא גִּזְלוּ מִמֶּנּוּ בָּנִים, הֵינּוּ שֶׁהִגְזִלוּ נֹטֵל מִהִנְגֹּל בָּנִים, וְאִם זֶה הִנְגֹּל עֲדִין לֹא הָיָה לוֹ בָּנִים יוּכַל לְגַזֵּל מִמֶּנּוּ שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ, וְאִפְלוּ אִם כָּבֵר יֵשׁ לְהִנְגֹּל בָּנִים יוּכַל לְהִזִּיק לוֹ הִגְזֵלוֹן שְׂמִימוֹתוֹ בְּנֵיו חֵם וְשְׁלוֹם עַל־יְדֵי הַגְּזֵלָה שֶׁגִּזְלוּ מִמֶּנּוּ מִמּוֹן:

ב עַל־יְדֵי שֶׁגִּזְלוּ אֶת חֲבֵרוֹ בֶּאֱהָרָהוּרִים שֶׁהוּא מִתְדַבֵּק וְנִכְסֵף לְאִשֶׁת חֲבֵרוֹ שֶׁגִּזְלוּ עַל־יְדֵי הַמּוֹן שֶׁנִּטַּל מִמֶּנּוּ:

ג גַּם לְפַעְמִים יֵאבֵד הַגְּזֵלוֹן בַּת זֹוג שֶׁלוֹ עַל־יְדֵי הַגְּזֵלָה וְלְפַעְמִים יוּכַל הַגְּזֵלוֹן לְגַזֵּל מִהִנְגֹּל אֶת הַבַּת זֹוג שֶׁל הִנְגֹּל:

ד גַּם אִפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לְהֵאָדָם מִמּוֹן גְּזֵלָה אֶף־עַל־פִּי שְׂלֵא גֹזֵל כְּלוּם בְּיָדוֹ, כִּי גַם עַל־יְדֵי חֲמֻדָּה וְתַאֲוָה וְהַשְׁתַּוְקָקוֹת שְׂיֵשׁ לוֹ לְמִמּוֹן חֲבֵרוֹ גַּם בְּזֶה לְבַד יוּכַל לְגַזֵּלוֹ, וְזֶהוּ הָאֲסוּר הַחֲמוֹר שֶׁל לֹא תַחֲמוֹד, כִּי הַחֲמֻדָּה בְּעֲצֻמָּה הִיא אֲסוּר חֲמוֹר מְאֹד, כִּי גַם בְּהַחֲמֻדָּה יֵשׁ כַּח לְגַזֵּל מִחֲבֵרוֹ מִמּוֹנוֹ וְנֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנֹתָיו כְּמוֹ הַגְּזֵלוֹ מִמֶּשׁ:

ה עַל יְדֵי צָדָקָה יוּכַל לְתַקֵּן מִמּוֹן גְּזֵלָה שְׂיֵשׁ לוֹ הֵינּוּ שֶׁגִּזְלוּ עַל־יְדֵי חֲמֻדָּה, אֲבָל גְּזֵלָה מִמֶּשׁ אֵין לָהּ תַקֵּן עַד שְׂיֵשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אוֹ אִם גִּזְלוּ אֶת הַרְבִּיבִים שְׂאֵי אִפְשָׁר לְהַחְזִיר יַעֲשֶׂה מֵהֶם צָרְכֵי רַבִּים כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל:

ו אִם רוּאָה אָדָם שֶׁמּוֹזְנוֹתָיו מְצַמְצָמִין יַעֲשֶׂה מֵהֶם צָדָקָה. כִּי עַל־יְדֵי צָדָקָה מִתַּקֵּן מִמּוֹנוֹ שִׁיְהִיָּה לוֹ מִמּוֹן וּפְרֻנְסָה בְּרוּחַ:

ז הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה לְשֵׁם מִמּוֹן הוּא שׁוֹטֵה וְכַסִּיל וּפּוֹגֵם וּמֵאֲבֵד דַּעְתּוֹ וְעַל־יְדֵי זֶה הוֹנֵן לָהּ בָּנִים שְׂאִינִם מִהִנְגֵּינִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ, וְכַרְוֵנָם לְבִרְכָה (קְדוּשֵׁין ע):

ח **עַל־יְדֵי תַאֲוֹת מָמוֹן נַעֲשִׂים שׁוֹנְאִים וְכַפֵּי הַתַּגְּבֹרוֹת תַּאֲוֹת מָמוֹן בֵּן**
הַתַּגְּבֹרוֹת הַשׁוֹנְאִים, וְכַשְׂמַתְגֵּבֵר תַּאֲוֹת מָמוֹן בְּיֹתֵר נַעֲשִׂים
עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹנְאֵי הַנֶּם:

ט **עַל־יְדֵי תַאֲוֹת מָמוֹן נִתְעַבֵּר וְנִתְבַּלְבַּל מַחוּ וְנַעֲשֶׂה כְּסִיל וְכֵן כָּל מַה**
שְׂמַתְאָה יֹתֵר לְמָמוֹן נִתְעַבֵּר הַמַּח בְּיֹתֵר:

י **כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ מוֹתְרֵי מַחִין שְׂמֵהֶם יוֹצְאִין הַשְּׁעָרוֹת, וְהַחֲכָם וְהַצַּדִּיק**
אֶף שֵׁישׁ לוֹ גַּם בֵּן מוֹתְרֵי מַחִין בְּחִינַת שְׁעָרוֹת, אָבֵל הֵם בְּחִינַת
שְׁעַר בְּיָמִין עַל הַשֵּׁי"ן, שְׂמוֹתְרֵי מַחִין שְׁלוֹ הֵם בְּחִינַת שְׁעָרִים שְׂפּוֹתֶה
בָּהֶם שְׁעָרֵי הַחֲכָמָה וְהַמַּדְעָה לְעַבֹּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי מַחֲמַת שְׂמַחוּ
בְּעַצְמוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹם לְסַבְּלוֹ לְקַבֵּל מְאוּרֹ, הוּא צָרִיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ
וְלַהֲשִׁיל עַצְמוֹ לְדַבְּרִים קְטָנִים נְמוּכִים כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ הָעוֹלָם לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ
כְּדֵי שְׂיִפְתַּח לָהֶם שְׁעָרֵי הַחֲכָמָה וְהַמַּדְעָה לְקַרְבָּם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

יא **הַמַּחִין שֶׁל הַצַּדִּיק הֵם בְּחִינַת תְּפִלִּין. וְיֵמָּה שְׂהַצַּדִּיק מִשְׁפִּיל עַצְמוֹ**
לְפַעֲמִים לְדַבְּרִים קְטָנִים וְנְמוּכִים כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ הָעוֹלָם לְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ שְׂזֵהוּ אֶצְלוֹ בְּחִינַת מוֹתְרֵי מַחִין כַּנֵּ"ל זֶה בְּחִינַת רְצוּעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין:

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי - ע

א **יֵשׁ צַדִּיק אֲמִתִּי שֶׁהוּא יֹסֵד הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וְצַדִּיק יֹסֵד עוֹלָם"**
(מְשָׁלִי י' כה), וְזֶה הַצַּדִּיק הוּא רַק יְחִיד בְּעוֹלָם כִּי הוּא יֹסֵד הָעוֹלָם
שְׂכָל הַדַּבְּרִים נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ, וְאֶפְלוּ כָּל הַצַּדִּיקִים הֵם רַק עֲנָפִים מִמֶּנּוּ כָּל
אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ, יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵנָף מִמֶּנּוּ. וַיֵּשׁ שֶׁהוּא בְּבְחִינַת עֵנָף
מִן הָעֵנָף. וְזֶה הַצַּדִּיק הַיְחִיד בְּעוֹלָם הוּא עֵנֵו וְשִׁפְלֵ וּמְשִׁים עַצְמוֹ כְּעֶפֶר
וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ בַּח הַמוֹשֵׁךְ לְהַמְשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם אֵלָיו לְקַרְבָּם לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ וְלִתְאוּרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה הַצַּדִּיק מִמְּשִׁיךְ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת לְהָעוֹלָם:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג הוא בְּחִינַת מִשְׁכַּן שֶׁהָיָה לוֹ בַּח הַמּוֹשֵׁד לְהַמְשִׁיד אֱלֹהוֹת לְהַמְקוֹם
שֶׁהָיָה עוֹמֵד שָׁם וְכֵן הַצַּדִּיק הָיָה יֵשׁ לוֹ בַּח הַמּוֹשֵׁד לְהַמְשִׁיד
אֱלֹהוֹת לְמָקוֹם שֶׁהוּא שָׁם:

ג הַכְּבוֹד שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם מְקַטְנֵן וְעַד גְּדוֹל כָּלֵם הֵם מְקַבְּלִים
רַק מֵהַצַּדִּיק הַזֶּה, כִּי כָּל הַכְּבוֹד וְהַגְּדֻלָּה הוּא רַק אֶצְלוֹ וְכֵלֵם
מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ. וְכֵן הַתְּחַדְּשׁוֹת הַכְּבוֹד, כִּי בְּכָל פַּעַם נִתְחַדֵּשׁ הַכְּבוֹד שֶׁהָיָה
הַמְּמַנֶּה בָּא לְהַתְּמַנּוֹת אַחֵר וְנִתְחַדֵּשׁ הַרְּאשִׁיּוֹת וְהַכְּבוֹד הוּא הַכֹּל עַל־יְדֵי
זֶה הַצַּדִּיק כְּפִי הַקְּמַתוֹ אֶת הַמִּשְׁכָּן בְּכָל פַּעַם שֶׁמִּשְׁשׁ בָּא כָּל הַכְּבוֹד:

ד מֵה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מִן הַצַּדִּיק הַזֶּה וְאִין הַכֹּל נִמְשָׁכִים אֵלָיו הוּא
עַל־יְדֵי כַּח הַמְּכַרִּיחַ. שֶׁהוּא כֹּנֵן בַּח הַמּוֹשֵׁד שֶׁל הַצַּדִּיקִים, כִּי
יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁעַל־יְדֵי דְבוּרֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם הֵם מַפְסִיקִים וּמְכַרִּיחִים
לְהַתְּרַחַק מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְעַקֵּר הַתְּנַבְּרוֹת כַּח הַמְּכַרִּיחַ הוּא עַל־יְדֵי
גֵאוֹת וְנַסּוֹת הַרוּחַ וְכְבוֹד שֶׁמִּתְיָרָא שֶׁהָיָה נִפְחַת כְּבוֹדוֹ וְיִתְבַּוֵּה
כְּשִׁיתְקַרֵּב אֶל הָאֵמֶת, עַל כֵּן כָּל מִי שֶׁרוּצֵה לִידַע הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ יִשְׁפִּיל
דַּעְתוֹ בְּאֵמֶת וְיִזְכֹּר פְּחִיתוֹתוֹ וְשִׁפְלוּתוֹ בְּאֵמֶת וְכֹל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו
מֵעוֹדוֹ, וּבְשִׁירְגֵיִשׁ שִׁפְלוּתוֹ בְּאֵמֶת אִזּוּ בּוֹדָאֵי יִתְגַּלֶּה לוֹ הָאֵמֶת וְיִתְנַבֵּר כַּח
הַמּוֹשֵׁד עַל כַּח הַמְּכַרִּיחַ וְיִהְיֶה נִמְשָׁד בּוֹרִיּוֹת גְּדוֹל לְהַצַּדִּיק הָאֵמֶת:

ה כְּשֶׁנּוֹתֵן צַדִּיקָה לְהַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁמִּשִּׁים עֲצָמוֹ כְּעֶפֶר הוּא מִתְבַּרֵּךְ מִיָּד,
כִּי הוּא בְּחִינַת זְרִיעָה עַל הָעֶפֶר שֶׁמִּצְמַח כַּפְּלִי כַּפְּלִים
בְּבְחִינַת: "זְרַעוּ לָכֶם לְצַדִּיקָה וְקַצְרוּ לָפִי חֶסֶד" (הושע י"ב):

ו כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם מְקַטְנֵן אֶת עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר יֵשׁ לוֹ בַּח הַמּוֹשֵׁד יוֹתֵר
דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיד שְׂכִינַת אֱלֹהוֹתוֹ לְתַחְתּוֹנִים שֶׁיִּשְׁכַּן עִמָּנוּ שֶׁהוּא
רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִיּוֹם שֶׁבְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ. וְכֵן לְהַמְשִׁיד אֲנָשִׁים אֵלָיו לְקַרְבָּם
לְעַבּוֹדָתוֹ וְיִתְבַּרֵּךְ וְכֵן לְהַמְשִׁיד הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת וּבְרָכוֹת לְיִשְׂרָאֵל וְכֵמוֹ כֵּן
הוּא זוֹכֵה לְהַמְשִׁד וְלְהַתְּקַרֵּב לְהַצַּדִּיק הָאֵמֶת כְּנ"ל:

עא

« קָשָׁה מְאֹד לְהִיּוֹת מְפָרָסֵם, כִּי מִי שֶׁהוּא מְפָרָסֵם צָרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִים בְּשִׁבְלֵי רַבִּים, רַק שְׂיֵשׁ שְׂמִיכְרָחִים מִן הַשָּׁמַיִם לְהִיּוֹת מְפָרָסֵם:

לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם נֶגְדַּ הַיֵּצֵר הָרָע – עב

יום יח' לחדש

« אִם מִתְעוֹרֵר אָדָם לְתִשׁוּבָה אִזּוֹ בְּשִׁרְצָה לִכְנֵס בְּדַרְכֵי ה' וְלִנְסֵעַ לְהַצְדִּיק מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פַּעַם יֵצֵר הָרָע יוֹתֵר גְּדוֹל, עַל פֶּן צָרִיךְ בְּכָל פַּעַם הַתְּגַבְרוּת בְּיוֹתֵר וְהִתְחַזְּקוֹת חֲדָשׁ נֶגְדַּ הַיֵּצֵר הָרָע הַחֲדָשׁ שְׂמִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פַּעַם, וּמִזֵּה בָּא מֵה שְׁלִפְעָמִים בְּשִׁנְתְּעוֹרֵר הָאָדָם לִנְסֵעַ אֶל הַצְדִּיק וְלֵאנְשֵׁי אִמָּת וַיֵּשׁ לוֹ תִשׁוּבָה גְּדוֹלָה, וְאַחֲרֵיכֶן בְּשִׁמְתִּחִיל לִנְסֵעַ נִחְלָשׁ חִשְׁקוֹ וְלִפְעָמִים בְּשָׂבָא לְהַצְדִּיק נוֹפֵל מִתְּשׁוּבָתוֹ לִגְמָרִי. כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַה הַנ"ל כִּי תִכְף בְּשִׁנְתְּעוֹרֵר לִנְסֵעַ לְהַצְדִּיק הָאִמָּת אִזּוֹ הַמִּית יֵצֵרוֹ הָרָע שֶׁהָיָה לוֹ בַּתְּחִלָּה וְאַחֲרֵיכֶן בְּשִׁרְצָה לִנְסֵעַ נִתְהוּה לֹא יֵצֵר הָרָע חֲדָשׁ חֹזֵק מִבְּתַחֲלָה כִּי 'כֹּל הַגְּדוֹל מִחֲבָרוֹ יֵצֵרוֹ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ' (סָפָה נ"ב). עַל פֶּן מִי שֶׁרֹצֵה לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאִמָּת צָרִיךְ הִתְחַזְּקוֹת חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם נֶגְדַּ הַיֵּצֵר הָרָע הַחֲדָשׁ שְׂמִתְחַדֵּשׁ עָלָיו בְּכָל פַּעַם:

ב כִּי יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בְּיֵצֵר הָרָע וְרַב הָעוֹלָם הַיֵּצֵר הָרָע שְׁלָהֶם הוּא נִמְדָּךְ וּמִנְשָׁם מְאֹד רוּחַ שְׁטוֹת מִמֶּשׁ, וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ דַּעַת צַח כֹּל שֶׁהוּא וּמִשְׁעַר בְּלָבוֹ קָצַת אֶת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. בְּוֹדָאֵי הַיֵּצֵר הָרָע הַזֶּה הוּא אֶצְלוֹ שְׁטוֹת גְּדוֹל וְשִׁגְעוֹן וְאַפְלוֹ נְסִיּוֹן שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף הוּא אֶצְלוֹ שְׁטוֹת וְאִין צָרִיךְ שׁוּם הַתְּגַבְרוּת נֶגְדּוֹ. רַק שְׂיֵשׁ לוֹ יֵצֵר הָרָע אַחַר גְּבַה מִזֵּה הַרְבֵּה אֲבָל הַיֵּצֵר הָרָע שֶׁל רַב הָעוֹלָם הוּא שְׁטוֹת גְּדוֹל בְּאִמָּת לְמִי שֶׁהוּא רַק בַּעַל שְׂכָל אִמָּת לְבָר:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג וַיֵּשׁ שְׁהִיצַר הָרַע שְׁלֵהֶם הוּא בְּחִינַת קְלִפָּה דְקָה וְזוּה הִיצַר הָרַע אֵין מְגַרֵין אֵלָא בְּאִישׁ חֵיל גְּדוֹל בְּמַעֲלָה קָצַת אַבְל עֲדִין אֵין זֶה הִיצַר הָרַע שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים כִּי הִיצַר הָרַע שְׁלֵהֶם הוּא מְלֵאךְ הַקְּדוּשׁ מִמֶּשׁ:

ד גַּם בְּעֵינֵן הַהֲתַקְרְבוּת עֲצֻמוֹ לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵךְ יֵשׁ יִצַר הָרַע גְּדוֹל, הַיְנוּ שְׁלִפְעָמִים רַבּוּי הַהֲתַלְהָבוּת חוּץ מִהַמְּדָה הוּא מִהִיצַר הָרַע וְזוּה בְּחִינַת: "פֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלֶת אֶל ה'" (שְׁמוֹת י"ט כא). וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְהַנְצִיל גַּם מִזֶּה:

ה כִּי שֵׁישׁ עָלָיו דִּינִים חֵם וְשְׁלוֹם וַיֵּשׁ לוֹ אִיזָה צָרָה רַחֲמָנָא לְצַלֵן צָרִיד לְרֵאוֹת לְהַתְגַּבֵּר וְלְהַתְחַזֵּק אִזּוּ בְּיֹתֵר לְהַנְצִיל מִהִיצַר הָרַע. כִּי אִזּוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו הִיצַר הָרַע בְּיֹתֵר, כִּי עֵקֶר שָׂרֵשׁ כָּל הִיצָרִין רָעִים הוּא גְּבוּרָתוֹ וְדִינִים:

ו וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שֵׁישׁ לָהֶם הִרְהוּרֵי נְאוּף חֵם וְשְׁלוֹם וּמִתְגַּבְּרִים עֲלֵיהֶם בְּיֹתֵר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וַיֵּשׁ שְׁבִשְׁעָה שְׁעוּמֵד לְהַתְּפַלֵּל מִזְדִּמְנִים לְפָנָיו דְּמִיּוֹנוֹת, כְּאֵלוֹ עוּמֵד לְפָנָיו דְּמוֹת עֲבוּדָה זָרָה אוֹ שְׂאָר דְּמִיּוֹנִים רָעִים, וּמְבַלְבְּלִים אוֹתָם מְאֹד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וַיֵּשׁ לָהֶם יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מֵהֶם. וְרוֹצִים לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד לְהַעֲבִיר אוֹתָם מִחֻשְׁבוֹת מִדְּעָתָם וּזְזוּרִים רֵאשֵׁם הֵנָּה וְהֵנָּה, אַבְל דַּע שְׁכָל מַה שֵׁישׁ לָהֶם יִסּוּרִים יוֹתֵר וְכָל מַה שְׁהֶם מִתְגַּבְּרִים בְּיֹתֵר לְהַעֲבִיר מִדְּעָתָם, אִזּוּ אֵלוֹ הַבְּלָבוּלִים וְהַדְּמִיּוֹנוֹת הָרָעִים מִתְגַּבְּרִים יוֹתֵר וְיֹתֵר. כִּי כִּד מְבַעֵם שְׁכָל מַה שְׁחוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם יוֹתֵר לְדַחֲוֹתָם הֵם כְּרוּכִים אַחֲרָיו יוֹתֵר, עַל כֵּן עֵקֶר הַעֲצָה לְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלָל וְלֹא יִכְפַּת לָהּ כָּלָל מַה שְׁעוּמְדִים לְפָנָיו אֵלוֹ הַדְּמִיּוֹנוֹת וְהַהֲרַהוּרִים וְלֹא יִשְׁמַע אוֹתָם כָּלָל, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּמַה שְׁהוּא עוֹסֵק בְּתוֹרָה אוֹ תְּפִלָּה אוֹ מִשְׁא וּמִתָּן, וְלֹא יִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלָל וְלֹא יִבִּישׁ לְאַחֲרָיו אִם נִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּמַה שְׁהוּא עוֹסֵק וּבָזָה

יסתלקו ממנו ממילא. אך זה הוא רק עצה לפי שעה והעקר שצריך לקדש ולטהר גופו וילד אצל צדיקי אמת ויורו לו דרכי האמת או יסתלקו מעליו בתכלית:

י עֲצָבוֹת מְזִיק מְאֹד וְנוֹתֵן כַּח לְהִיצֵר הָרַע לְהַתְנַבֵּר, גַּם עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת נוֹתֵן כַּח לְאֵלוּ הַבְּלֹבָלִים הַנ"ל שִׁיתְנַבְּרוּ חֵם וְשָׁלוֹם, עַל כֵּן צָרִיךְ לְכַלֵּי לְהַתְעַצֵּב מִזֶּה שֵׁישׁ לוֹ בְּלֹבָלִים אֵלּוּ וְאֵל יִתִּירָא וַיִּפְחַד מֵהֵם בְּלֵל רַק יִתְנַבֵּר מְאֹד לְשַׂמַּח אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל דְּרָכֵי הַעֲצוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּמִקוּמָם, כִּי עֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ בְּחִינַת: "כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזָּם" (נחמיה ח' י), וּכְשִׁיתְחַזֵּק בְּשְׂמֵחָה מִמִּילָא יִסְתַּלְקוּ, רַק אֵל יַעֲמֹד הַדְּבַר לְנִסְיוֹן לְהַסְתַּכֵּל בְּכָל פַּעַם לְאַחֲרָיו אִם כָּבֵר נִסְתַּלְקוּ רַק יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֵם לְגַמְרֵי כַּ"ל וְהֵבֵן:

עג

א עַל־יְדֵי תַפְלָה בְּכֹנֵה שְׂמֵקֶשֶׁר הַמְחֻשְׁבָּה אֵל הַדְּבֹר שֶׁל הַתַּפְלָה בְּקֶשֶׁר אַמִּיץ וְחֹזֵק זֹכָה לְהַשִּׁיג נִסְתָּרוֹת וּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְהַתַּפְלָה הַזֹּאת מְבִיאָה הַשְּׁפָעוֹת וּבְרָכוֹת לְהַעוֹלָם. וְעַל כֵּן הַקְדוֹשׁ־בְּרֻךְ־הוּא הוּא מְתַאוֹה לְתַפְלָתוֹ כִּי הוּא חַפֵּץ לְהַשְׁפִּיעַ טוֹבוֹ לְבְרִיּוֹתָיו:

דומה על שמים אלהים – עד

א יֵשׁ יִסּוּרִים שְׂבָאִים עַל הָאָדָם מִבְּחִינַת דִּינָא קְדִישָׁא שְׂוָה בְּחִינַת יִסּוּרִים שֶׁל אֱהָבָה בְּחִינַת: "אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ" (משלי ג' יב), שְׂוָה בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת שֶׁהוּא הַתְּחַלַּת הַהִתְקַרְבוֹת, וְיֵשׁ יִסּוּרִין שְׂבָאִין מִבְּחִינַת דִּינָא דְמִסְאָבָא חֵם וְשָׁלוֹם. וְסִימֵן שְׂיַדַּע הָאָדָם אִם הוּא בְּכִינַת דִּינָא דְמִסְאָבָא אוֹ בְּחִינַת דִּינָא קְדִישָׁא סִימֵן לְדַבֵּר תַּפְלָה, כְּשֶׁאֵין בּוֹ בְּטוֹל תַּפְלָה יַדַּע שֶׁהַיִּסּוּרִים הֵם מִבְּחִינַת דִּינָא קְדִישָׁא בְּחִינַת יִסּוּרִין שֶׁל אֱהָבָה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ב התפלה היא בחינת פנים (עין פנים). ובטול תפלה הוא בחינת הסתרת פנים חס ושלום בבחינת: "הסתרת פניך הייתי נבהל":

ג על-ידי שמתנגע בתורה עד שזוכה לידע אותה ולהבינה, על-ידי-זה הוא מרפא את נפשו ומעלה אותה למקום שרשה וממתיק כל הדינים והוא נוטע אילנא דחיי לעלא דכלא אסותא. גם הוא מקים ומחדש כל העולמות ומגלה כבודו ותברך בעולם שזהו עקר התכלית של כל עבודת האדם כדי שיתגלה כבודו ותברך שמו:

ד מי שעוסק בתורה ואינו יכול להבין, גם זה טוב מאד, כי כל דבור עולה למעלה והקדוש-ברוך-הוא שמח בהם ונעשה מהם בחינת ערבי נחל:

ה הושענא רפא ושמחת תורה הם בחינת דבורים בתורה בלא דעה שאינו יכול להבין עדין, ודבור בדעה, שזוכה לידע ולהבין חקמת התורה שהוא רפואת הנפש (עין פנים):

יברכנו אלהים - עה

א מדת הנצחון והמחלקת ומלחמה נמשך מהדמים שעדין לא עבד בהם את השם ותברך, כי צריך כל אדם לראות שיעבד את השם ותברך בכל הטפי דמים שנמצאים בו, דהינו שידיבר הרבה בתורה ותפלה ואז יזכה לשלום ויבטל כל מדת הנצחון והמחלקת:

ב על-ידי דבורי תורה ותפלה מעלין כל הנצוצות הנפולים ונתקנים ונתחדשים כל העולמות הנפולים ונחשב באלו ברא שמים וארץ וכל העולמות מחדש. על כן צריכין לדבר רק דבורים קדושים ולא דבורים אחרים כדי להעלות הניצוצות לתקן כל העולמות ועל-ידי-זה יתקרב ביאת המשיח:

ג צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה עַד שִׁיחִיָּה הַגּוֹף בְּמִל לְגַמְרֵי
בְּאֵין וּכְאֵפֶס. וְזֶה זֹכֵין עַל־יְדֵי מִדַּת הַיְרָאָה וְעַל־יְדֵיזָה וְזָכָה
לְשָׁלוֹם וְעַל־יְדֵיזָה נִמְשָׁכִים כָּל הַפְּרָכּוֹת:

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה – עו

א « עַל־יְדֵי בְּטָחוֹן לְהִשָּׁם יִתְפָּרֵךְ שְׂמִסְתַּפֵּל וְצוֹפֵה לְהִשָּׁם יִתְפָּרֵךְ לְכַד
וּבּוֹטָח בּוֹ עַל־יְדֵיזָה עוֹשֶׂה כְּלֵי לְהִשְׁפֵּעַ וְזוֹכָה שֶׁתּוֹבֵא לוֹ
הַשְּׁפָע וְהַפְּרָנָסָה בְּעַת וּזְמַן שְׁצָרִיךְ, בְּבַחֲיִנַת: "עֵינֵי כָל אֱלֹיךְ יִשְׁבְּרוּ"
(תהלים קמ"ה טו) וְעַל־יְדֵיזָה "וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֻלָּם בְּעַתּוֹ" הֵינּוּ בְּעַת
שְׁצָרִיךְ לָהּ:

ב יֵשׁ בְּחִינַת צְמָאָה נִפְשִׁי, הֵינּוּ כְּמוֹ מִי שֶׁהוּא צְמָא מְאֹד שְׁשׂוֹתָה אֶפְלוֹ
מִיּוֹם הַרְעִים כְּמוֹ כֵּן גַּם בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְפָּרֵךְ, יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם
תָּמִיד בְּבַחֲיִנַת צְמָאוֹן וְלֹמְדִים וְעוֹבְדִים עִבּוּדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ תָּמִיד וְהֵם תָּמִיד
בְּבַחֲיִנַת צְמָאוֹן כִּי נִפְשָׁם שׁוֹקֵקֵת תָּמִיד לְעִבּוּדַת ה'. אֵךְ שֶׁהוּא בְּלֹא זְמַן
וְשִׁכְל כִּי 'לִפְעָמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה' וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב: "עַתָּה
לַעֲשׂוֹת לָהּ הַפְּרוֹ תוֹרָתְךָ" (תהלים קי"ט קכו), וְעַקֵּר הַצְּמָאוֹן הוּא מַחְמַת
שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת מַחִין דְּקַמְנוֹת וְאֵינָם זוֹכִים לְהַתְחַדְּשׁוֹת הַמַּחִין וְהֵם בְּבַחֲיִנַת
סוּמִים וְעוֹרִים בְּעִבּוּדַת ה'. וְהַסּוּמָא אֵין לוֹ שְׁבַע כְּמָאֵר חֲכָמֵינוּ וְזָכוֹנָם
לְבָרְכָה וְעַל כֵּן אֵינָם יוֹכֵלִים לְהִשְׁבִּיעַ אֶת נַפְשָׁם וּלְרוֹזֵת צְמָאוֹנָם בְּעִבּוּדַת
ה'. וְזֶה מַעֲלַת הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, כִּי עַל־יְדֵיזָה זֹכֵין שֶׁתְּהִיָּה הָעִבּוּדָה
בְּבַחֲיִנַת רֵאִיָּה וְשִׁכְל הִיא בְּבַחֲיִנַת גְּבוּל וּזְמַן כְּרָאוּי וְלֹא בְּבַחֲיִנַת
צְמָאוֹן. עַל כֵּן צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים, כִּי אֶפְלוֹ מִי שְׁלֹמֵד
וְעוֹבֵד עִבּוּדָתוֹ תָּמִיד אֵין יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּעִבּוּדָתוֹ בְּלֹא הַצְּדִיק:

ג עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה מְאֻהָבָה לֹא נִשְׁאָר מִהַחֲמָאִים שׁוּם רִשָּׁם וְאֵן זוֹכָה
לְהַתְּפַלֵּל וּלְלַמֵּד בְּשִׁכְל צַח שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחִין דְּגַדְלוּת, וְאֵן זוֹכָה
לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי וּלְלַמֵּד וּלְהַבִּין כְּלֵי עֵינָן, וְזוֹכָה לְחַדֵּשׁ מַחוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם:

קצור לקוטי מוהר"ן

עז

« הַכֶּלֶל הוּא כָּל מַה שְּׁאֵנוּ עוֹשִׂים הֵן הַתְּפִלָּה וְהֵן לְמוּד הוּא כְּדֵי שִׁיתְגַּלֶּה מְלֻכוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ:

וַיִּתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ - עח

« הַדְּבֹר דְקִדְשָׁה הֵינּוּ דְבוּרֵי תוֹרָה וְתְפִלָּה וַיֵּרָא שְׁמַיִם הוּא גְבוּהַ וַיִּקַּר מְאֹד, כִּי הַדְּבֹר דְקִדְשָׁה הוּא בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה, בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת מְלֻכוֹתוֹ וְאַמוּנָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בְּחִינַת רִחוּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ וּבְחִינַת רִחוּוֹ הַקָּדָשׁ וּבְחִינַת תְּחִיַּת הַמַּתִּים וּבְחִינַת יְחִיד קְדָשָׁא כְּרִיד הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ:

ב גִּם הַדְּבֹר הוּא בְּחִינַת אֵם הַבָּנִים, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהָאֵם הוֹלֶכֶת תָּמִיד עִם בְּנֵיהָ אֶפְלוֹ לְמִקּוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים וְאֵינָה שׁוֹכַחַת אוֹתָם כְּמוֹ כֵּן הַדְּבֹר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם תָּמִיד אֶפְלוֹ בְּמִקּוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים וּמְזִכִּיר אוֹתוֹ תָּמִיד אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ שְׁאֶפְלוֹ אִם הָאָדָם מְנַח חַס וְשְׁלוֹם בְּשִׁפְלַת הַמְּדֻרְגָה מְאֹד בְּמִקּוֹם שֶׁהוּא חַס וְשְׁלוֹם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן עַל־יְדֵי הַדְּבֹר יְכוּל לְהִזְכִּיר אֵת עֲצֻמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְעוֹלָם, דִּהֵינּוּ שְׁאֶפְלוֹ אִם הוּא בְּמִקּוֹם שֶׁהוּא אִם יִתְחַזַּק גַּם שֵׁם לְדַבֵּר עַל כָּל פְּנִים דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תוֹרָה וְתְפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוּנּוֹ אוֹ לְשׁוּחַ עִם רַבּוֹ אוֹ חֲבֵרוֹ בִּירֵאת שְׁמַיִם יְכוּל לְהִזְכִּיר אֵת עֲצֻמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְעוֹלָם, אֶפְלוֹ שֵׁם בְּמִקּוּמוֹת הַרְחוּקִים מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים אֶפְלוֹ אִם נָפַל לְמִקּוֹם שֶׁנָּפַל רְחֻמָּא לְצַלֵּן, כִּי הַדְּבֹר אֵינּוּ מְנִיחַ אוֹתוֹ לְשִׁכַּח אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהֵבֵן הַדְּבַר הַיָּטִב מְגֻדֵּל כַּח הַדְּבֹר, וְהוּא עֲצָה נְפִלְאָה וְנִרְאָה לְמוֹ שְׁחַפֵּץ בְּאַמֶּת לְבַל יֵאבֵד עוֹלְמוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשְׁלוֹם:

ג בלא עסק התורה אי אפשר לחיות כי לפעמים בוער האדם להשם יתברך אבל הוא יותר מדאי עד שהיה אפשר להיות נשרף לגמרי חס ושלוש מגדל התבטחה חוץ מהמדה, ועלידי עסק התורה מקרה איש התבטחה שיהיה במדה פראוי ויכול להתקיים, וכן להפוך חס ושלוש שלפעמים בוער האדם אל תאוות עולם הזה בלכך עד שהיה אפשר לשרף כל הגוף חס ושלוש מעצם תבטחה איש התאוות, אבל בשלומד תורה מונת עליו ומצלת אותו ומכבה האש הבוער בו ויכול לחיות, נמצא שעקר החיות עלידי התורה:

בטח בה' ועשה טוב - עט

א צריך כל אדם לראות שמצדו לא יהיה עכוב ביאת משיח, דהינו שיראה לתקן מעשיו ולעשות תשובה שלמה כדי שהוא לא יעכב בעונותיו ביאת משיח:

ב בכל צדיק אמתי יש בו התגלות משיח, ועל כל פנים יש בו מדה של משיח שהוא בחינת משה, הינו שהוא ענו מאד וכו' ויודע שפלותו באמת וחשיבות וגדלת ישראל עד שמוסר נפשו וחיותו בעד ישראל. וכל זה זכה עלידי שעשה תשובה שלמה בלכך עד שנדחה הרע לגמרי ונעשה בלוי טוב שזה גם כן בחינת משה משיח:

ג אלו בני אדם שאינם קבועים עדין בעבודת ה' ואין תשובתם שלמה עדין, רק לפעמים נופלים להם הרהורי תשובה ומתחילים קצת בעבודתו יתברך ואחר-כך נופלים מזה, ואחר-כך חוזרים ונתעוררים וכן משתנים בכל פעם מרע לטוב ומטוב לרע, בבחינת פעם טמא ופעם טהור פעם פסול ופעם כשר וכו' התשובה הזאת היא בחינת ששת ימי החל, פי אין לו ניהא, אבל כשעושה תשובה שלמה זה בחינת שבת שיש לו ניהא מכל וכל, ונדחה הרע לגמרי ונעשה בלוי טוב, ועלידי-זה זוכה לראות שפלותו באמת וחשיבות וגדלת ישראל, עד שמחמת זה

קצור לקוטי מוהר"ן

מוסר נפשו וחיותו בעד ישראל שזה בחינת המדה של משה משיח
בנ"ל:

ד על-ידי קדשת שבת זוכה לענוה באמת, דהינו לראות שפלותו
ולחביר חשיבות ישראל ולמסר נפשו בעדם כמו משה
רבנו, עליו השלום:

ה עקר הענוה שיחזיק האדם את עצמו למטה ממדרגתו שפל ממה
שהוא, בבחינת מה שנאמר בשבת: "שבו איש תחתיו" (שמות
ט"ז כט), הינו תחת מדרגתו, ועל כל פנים לא יצא איש ממקומו למעלה
ממדרגתו:

ו על-ידי ענוה ושפלות על-ידיה אין שום אדם יכול להוציא
ולדחותו ממקומו דהינו לקפח פרנסתו חס ושלום:

ה' עז לעמו יתן - פ

א עקר השלום הוא לחבר שני הפכים, על כן אל יבהלוד רעיוניך אם
אתה רואה איש אחד שהוא בהפך גמור מדעתך וידמה לך
שאי אפשר בשום אופן להחזיק בשלום עמו, וכן כשאתה רואה שני
אנשים שהם שני הפכים ממש אל תאמר שאי אפשר לעשות שלום
בניהם, אדרבא זהו עקר שלמות השלום להשתדל שיהיה שלום בין
שני הפכים כמו השם ותברך שעושה שלום במרומי בין אש ומים
שהם שני הפכים:

ב לזכות לשלום הוא על-ידי מסירת נפש על קדוש השם (עז פנים)
ועל-ידיה זוכין לדבר דבורים קדושים של תורה ותפלה,
דהינו שזכה להכנים כל מחו וחקמתו ודעתו בתוך הדבורים, ויקשר
מחשבתו היטב להדבורים עד שיכין וישמע היטב מה שהוא מדבר שזה
עקר קדשת הדבור ויש להשם ותברך תענוג גדול מדבור כזה, וכל זה
זוכין על-ידי השלום שזוכין על-ידי מסירת נפש על קדוש השם:

ג אַפְלוּ הַקֵּל שְׁבוּיִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּשִׂרְוּצִים לְהַעֲבִירָם עַל דַּת חַס וְשָׁלוֹם הֵם מוֹסְרִים נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כְּאֲשֶׁר רָאִינוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה בְּכָל יוֹם שֶׁהוּא מְרַצֵּה לְמִסַּר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כִּי זֶה עִקַּר קְדוּשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי וְעַל־יְדִיזוּה יִזְכֶּה לְשָׁלוֹם בַּנֶּ"ל:

ד וְזֶה עֲצָה טוֹבָה לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנָה, כִּי בְשִׂאָדָם רוּאָה שְׁקִשָּׁה לוֹ לְכוֹן דַּעְתּוֹ בְּתַפְלָה מְרֻבּוּי הַמַּחְשָׁבוֹת הַמְּבַלְבְּלִין וּמְטַרְדִּין אוֹתוֹ אִזְּכֹר אֶת עַצְמוֹ שְׁבוּדָאֵי הוּא מְרַצֵּה לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כִּי אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מוֹסְרִין נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בַּנֶּ"ל. וְעַל־יְדִי מִסִּירַת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם יִזְכֶּה לְקִשְׁר הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדְּבוּר וְיִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה בַּנֶּ"ל, גַּם בְּלֹא זֶה עִקַּר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא לְהַתְּפַלֵּל בְּמִסִּירַת נַפְשׁוֹ:

פא

א לְפַעְעָמִים מְדַבֵּר הַצַּדִּיק עִם הָעוֹלָם שִׂיחַת חֲלִין וְהוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה לָהֶם, כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂרָחוּקִים מֵהַתּוֹרָה וְהַדַּעַת מְאֹד עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְקַרְבָּם עַל־יְדֵי דְבָרֵי תּוֹרָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׂיחַת חֲלִין דִּיקָא שֶׁהַצַּדִּיק מַלְבִּישׁ בָּהֶם אֶת הַתּוֹרָה. גַּם לְפַעְעָמִים הוּא טוֹבָה לְהַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְפַקֵּחַ דַּעְתּוֹ וּלְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עַל־יְדֵי שִׂיחָה זֹאת וּמִמּוֹלָא עַל־יְדִיזוּה מוֹנִיעַ טוֹבָה גְּדוֹלָה גַּם לְזֶה הָאִישׁ שֶׁמְדַבֵּר עִם הַצַּדִּיק שִׂיחַת חֲלִין וּמַחֲיָה אוֹתוֹ:

פב

א הַחֲרָפָה הִיא בְּחִינַת עֲרָלָה כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "לֹא נֹכַח וְכוּ' אֲשֶׁר לוֹ עֲרָלָה כִּי חֲרָפָה הִיא לָנוּ" (בְּרַאשִׁית ל"ד יד). וְיֵשׁ שְׁלֹשָׁה עוֹרוֹת בְּהֶעֱרָלָה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ קְלָפוֹת: "רוּחַ סַעֲרָה" וְ"עֵנָן גְּדוֹל" וְ"יָאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת", וְעַל־יְדֵי הַשְּׂתִיקָה עַל הַחֲרָפָה דוֹחֵן אוֹתָם כִּי אֵינוּ

קצור לקוטי מוהר"ן

רוצה לריב ולחרף את חברו, ויש בחינת עור דק רביעי שהיא בחינת נגה בחינת חשמל הינו חש מל, פי לחשות ולשתק על החרפות הוא בחינת מילה. והנה יודע כי נגה לפעמים נכללת בקדשה ולפעמים להפך, ועל כן גם בשתיקה על החרפה יש בזה שתי בחינות, לפעמים הוא שותק לחברו כדי לעשות לו יסורים ביותר, נמצא שעל־ידיהו הוא מחרף את חברו ביותר, ואז נכללת השתיקה בחינת נגה בקלפה בבחינת חרפה כנ"ל, אבל השומעים חרפתם ואינם משיבים ועושים מאהבה הינו ששותקים מחמת אהבה שאינם רוצים לכיש ולחרף את חברם או נכללת השתיקה הזאת שהיא בחינת נגה בקדשה, והנה כתיב בכתבי הא"ר, זכרונו לברכה: שבערב שבת קלפת נגה נכללת בקדשה, ורוצים גם השלשה קלפות הטמאות לעלות לאחו בקדשה, ואז יורד שלהבת יה ומכיה אותם שלא יתאחזו בקדשה עין שם. ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שפת פ"ח) על העושים מאהבה הנ"ל ועליהם הפתוב אומר: "ואהביו כצאת השמש בגברתו" (שופטים ה' לא), הינו בחינת שלהבת יה הנ"ל שעל־ידיהו נכלל נגה בקדשה בבחינת ח"ש מ"ל, כי זאת השתיקה היא בחינת בטול הערלה והחרפה כנ"ל:

פג

« **טמאת** מקרה לילה הוא על־ידי הקלפה לילית ויניקתה מן הששה אותיות של האלף־בית, שכשכותבין אותן במלואם יש בהם אות פא (הינו א כ ד פ ה ק): וששה פעמים פ גימטריא ת"פ כמנן שמה, ואז נעשה מן פ"א א"ף התנגרות הדינין שנוקמין בו רחמנא לצלן, והתקון לזה לתת צדקה בסתר כי על־ידיהו יפדה הניצוצות הקדושות מן הקלפה ואז יהפך הא"ף לאות פ"א. וזהו "מתן בסתר יכפה אף" (משלי כ"א). הינו שכופה והופך הא"ף ונעשה פ"א:

פד

« אִיתָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ: 'לֹא תִשְׁכַּח יוֹם דְּלִית בֵּה טוֹב וְאִין טוֹב אֱלָא תוֹרָה, הִינּוּ כִי בְּכָל יוֹם יֵשׁ בּוּ טוֹב הִגְנוּ הִינּוּ רִזִין דְּאוּרִיתָא הַשְׂקֵי לְזֵה הַיּוֹם אֵךְ כְּשֶׁאֲדָם רוּצָה לְהַגּוֹת וְלַחֲשֹׁב בְּדַבְרֵי תוֹרָה הִינּוּ בְּרִזִין דְּאוּרִיתָא וְהוּא אִינּוּ כְּדָאי לְזֵה, אִזִּי בְּאִים נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים וּמְכַלְבָּלִים מַחֲשַׁבְתּוּ דְּלֹא יַעוּל לְאַתֵּר דְּלֹא דִילָהּ. וְאֵלוּ הֵם הַמַּחֲשָׁבוֹת הַבְּאִים לְהֶאֱדָם וּמְכַלְבָּלִים אוֹתוֹ, וְעַל־יְדֵי שְׁהֶאֱדָם רוּצָה וְחוּשֵׁק עַד מְאֹד לְכַנֵּם אֶל הַטוֹב הִגְנוּ וּמְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת אִזִּי הַמְדוֹת טוֹבוֹת הֵם שְׁעָרִים וּפְתָחִים לְרֹאוֹת וְלַחֲשִׁיג עַל יְדֵם הַטוֹב הִגְנוּ שְׁכַכְל יוֹם, וְאִזִּי כָּל יוֹם וְיוֹם אַרְךְ וְגִדּוֹל אֲצֻלוֹ עַד מְאֹד כִּי רוּצָה וּמְשִׁיג הַטוֹב הִגְנוּ הִינּוּ רִזִין דְּאוּרִיתָא הַשְׂקֵי לְכָל יוֹם. וְזֵהוּ עַקֵּר אַרְיִכוֹת יָמִים, וְהַעֲקֵר זֹכִין לְזֵה עַל־יְדֵי מַדַּת הַתְּרַנּוּת שְׁהֶאֱדָם וְתָרַן בְּמַמוֹנֵי שְׁזָהוּ מַדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבְינּוּ, עָלוּי הַשְׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֵה נּוֹפְלִין וְנִתְבַּלְּטִין כָּל הַנַּחֲשִׁים וְעַקְרָבִים הִינּוּ הַמַּחֲשָׁבוֹת זֹרוֹת הַמְכַלְבָּלִין מַחֲשַׁבְתּוֹ וְנַעֲשֶׂה הַמוֹחַ צַח וְוָךְ, וְאִזִּי יִכּוֹל לְבוֹא בְּכָל יוֹם אֶל הַטוֹב הִגְנוּ הַשְׂקֵי לוֹ כְּנ"ל:

פה

« עַל־יְדֵי הַמּוֹחִין וְהַדַּעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְכוּ' מִתְקַנִּים וּמְגַדְלִים אֶת הַמַּלְכוּת לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם (עֵין פְּגִים):

פוסעים בו פְּסִיעָה קְטָנָה – פו

« עַקֵּר שְׁלִיטַת הַחַיּוֹנוֹנִים בְּיַמֵּי הַחַל הוּא בְּכַחֲנִית רַגְלִין, הִינּוּ שְׂאִין מְנִיחִין לְהֶאֱדָם לִילָד בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וּבִשְׁבַת קֹדֶשׁ חוֹזְרִין וּמְקַבְּלִין כַּח הַהֲלִיכָה הַנ"ל בְּכַחֲנִית: "אִם תָּשִׁיב מִשְׁבַּת רַגְלֶךָ" (ישעיה נ"ח יג). אֵךְ כְּמוֹ הַתִּינּוֹק כְּשֶׁמִּתְחִיל לִילָד עַדִּין צָרִיךְ סַעַד לְתַמְכוֹ כְּדִ

קצור לקוטי מוהר"ן

בְּשֶׁהָאָדָם מֵתְחִיל בְּשַׁבַּת לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ צָרִיךְ עוֹד סַעֲד לְתַמְכוֹ, וְהַסַּעֲד הַזֶּה הוּא עַל־יְדֵי בַחֲיִינַת אֵמֶת שְׂכָלִיל בְּקִדְשַׁת שַׁבַּת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, וְזָרוּנָם לְבִרְכָה: 'אִפְלוּ עַם־הָאָרֶץ יֵרָא לְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת' (דְּמָאי פָּרָק ד) אִךְ עֲדִין צָרִיכִין לְתַת כַּח לְכֵלֵי הַהֲלִיכָה כְּדֵי שְׂיֻכַּל לִילָךְ הַיָּטֵב, וְזֶה זֻכֵּין עַל־יְדֵי צְדָקָה שֶׁל שַׁבַּת הֵינּוּ שְׁנוֹתַן צְדָקָה לְאָדָם עַל צָרְכֵי שַׁבַּת אוֹ שְׂמֵאֲכֶסֶן עָנִי עַל שְׁלַחְנוּ:

ב צְדָקָה הוּא בַחֲיִינַת שְׂמֵשׁ כְּמוֹ שַׁפְּתוֹב: "שְׂמֵשׁ צְדָקָה" (מְלָאכֵי ג' ב) וְצְדָקָה שְׁעוֹשִׂין בְּיָמֵי הַחַל הוּא כְּנֶגֶד שְׂמֵשׁ שְׁבוּמָן הַזֶּה וְצְדָקָה שֶׁל שַׁבַּת הוּא כְּנֶגֶד שְׂמֵשׁ הַעֲתִידָה לְהַתְחַדֵּשׁ לְעֵתִיד לְבוֹא שֶׁהוּא בְּאוֹר שַׁבַּעַת הַיָּמִים:

פז

א תִּכְרַךְ בְּשִׂרְוֹצָה הָאָדָם לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַיֵּשֶׁר צָרִיךְ לְהִיּוֹת לוֹ יִרְאָה הֵינּוּ יִרְאָת הָעֵנֶשׁ עַל כָּל פְּנִיָּם, וְהִירְאָה הַזֹּאת נִקְרָאת צְדָק שֶׁהִיא בַחֲיִינַת דִּינִים וּמִזָּה בָּא שְׁעַל־פִּי רַב בְּתַחֲלַת הַהֲתַקְרְבוֹת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם מֵתְעוֹרְרִין עַל הָאָדָם דִּינִים וְיִסּוּרִים חַס וְשְׁלוֹם. אִךְ אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁבָּא אֶל הָאֵמֶת הֵינּוּ לְבַחֲיִינַת יִרְאָת הַרֹמְמוֹת שְׁנִקְרָאת אֱמוּנָה אוֹ כָּל הַדִּינִים נִמְתָּקִים בְּשִׂרְשָׁם וְנִמְשַׁכִּין עֲלֵיו חֲסִדִים וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים:

הַמִּכְסָּה שְׂמִיָּם בַּעֲבֵיָם – פח

יום יט' לחודש

א מְדַת הִירְאָה וְהַאֲהָבָה שֶׁל הַצְּדִיק הֵם הַיָּדִים שְׁלוֹ לְקַבֵּל בָּהֶם כָּל הַהֲשַׁפְּעוֹת וְכָל הַבְּרָכוֹת וְלְהַמְשִׁיכֶם לְיִשְׂרָאֵל, וְהוּא מִכְסָּה וּמִסְתִּיר אֶהֱאָבָה וְהִירְאָה שְׁלוֹ כְּדֵי שְׁלֹא יִקְטַרְנוּ הַמְקַטְרְגִים עָלָיו וַיִּגְלוּ מִמֶּנּוּ הַהֲשַׁפְּעוֹת:

ב אִךְ כְּשֶׁהַצְּדִיק הוּא מְפָרְסֵם גְּדוֹל הַמְקַטְרְגִים יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ וּמֵתְאַמְצִים מְאֹד לְכַלֵּי לְהַנִּיחַ לוֹ לְהוֹרִיד הַשַּׁפַּע לְיִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הַקְּדוֹשׁ

ברוך־הוא נותן בלב צדיק אחר לעשות מחלקת עמו כדי לכסותו ויוכל להוריד השפּע:

פט

« בְּשֵׁאֲדָם יוֹדַע שְׂכַל הַחֲסָרוֹנוֹת שְׁלוֹ נוֹגְעִים גַּם לְהִשְׁכִּינָה. בּוֹדָאֵי יוֹכֵל לְהִיזֵת לוֹ יוֹתֵר צַעַר גְּדוֹל וְעֲצֻבוֹת וְלֹא יוֹכֵל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עַל כֵּן צָרִיד לְהִשָּׁיב לְעֲצֻמוֹ - מָה אֲנִי שֶׁהַפְּלִדָּה בְּעֲצֻמוֹ יִסְפֵּר לִי הַחֲסָרוֹן שְׁלוֹ וְכִי יֵשׁ כְּבוֹד גְּדוֹל מְזֶה וְעַל־יְדִי־זֶה יָבוֹא לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְיִתְחַדְּשׁוּ הַמַּחֲיוֹן שְׁלוֹ:

צ

« עַל־יְדֵי שְׂמִשְׁמִיחַ עֲצֻמוֹ בְּה' נִשְׁלָמִים כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת בְּהִשְׁכִּינָה:

צא

« צָרִיד שִׁיְהִיָּה הָאֲמוּנָה חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הָאֲמוּנָה בְּכָל הָאֵיבָרִים. וְאִזּוֹ יוֹכֵל לְזַכּוֹת לָבוֹא אֶל הַשְּׂכָל עַל־יְדֵי הָאֲמוּנָה. הִינּוּ שֶׁהַדְּבָר שֶׁהָיָה צָרִיד מִתְחַלָּה לְהֵאֱמִין מַחֲמַת שְׁלֹא הֵבִין הַדְּבָר, זֹכָה אַחֲרֵי־כֵן לְהֵבִינּוּ בְּשִׂכָל. אִךְ אַחֲרֵי־כֵן יֵשׁ לוֹ דְּבָרִים גְּבוּהִים יוֹתֵר שְׂאִינּוּ יָכוֹל לְהֵבִינֵם בְּשִׂכָל, צָרִיד לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר בְּאֲמוּנָה לְהֵאֱמִין בְּמָה שְׂאִינּוּ מֵבִין עַדִּין בְּשִׂכָלוֹ עַד שִׁזְפוּה לְהֵבִין גַּם אֵלּוֹ הַדְּבָרִים וְכֵן לְעוֹלָם:

צב

« עַל־יְדֵי מָה שֶׁאֲדָם נָע וְנָד אֶפְלוֹ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ יָכוֹל לְהַמְתִּיק הַדִּינִים וְלְהַחֲיוֹת מַתִּים (עַן פְּנִים):

קצור לקוטי מוהר"ן

משא ומתן באמונה – צג

« על־ידי משא ומתן באמונה, שם שמים מתאהב על ידו, ומקים מצוות עשה של "ואהבת" שהוא שרש כל המצוות כמו שכתוב בתקונים תקון כ:

ב גם בא על־ידיזה למדרגה שלמעלה מהזמן ועל־ידיזה יוכל להתפלל בשכל צח:

צד

« כשאתה רוצה שהשם יתברך ישפיע חסדיו לישראל תאמין שיש בכל דבר ניצוצות הקדושים ותצרף אל האמונה את החכמה (כי על־ידי אמונה באים לשכל כ"ל סימן צ"א), ואז תהיה לך עין קדושה בזאת אשר כשתסתכל בכל דבר שבעולם יתעלו הניצוצות שהם האותיות, וכשתעלה אותם נעשה מהם דבורים קדושים ועל־ידי הדבורים האלה ישפיע השם יתברך רב טוב לישראל. וזהו כל תענוגי השם יתברך:

צה

« כשפרנסים ומנהיגי הדור נתגאים אז הקדוש־ברוך־הוא מקים עליהם בני אדם שיחלקו וידברו עליהם כדי שלא יזוהו דעתם:

צו

« המחשבות זרות הבאים בשעת התפלה בפרט אצל האדם הצדיק שרוצה להתפלל בדבקות גדול הם מהניצוצות הקדושים שגפלו בשעת שכירת כלים, והמחשבות זרות הם אצל כל אחר ואחד מעין אותה המדה והמדרגה שהוא עומד בה עתה, והצדיק צריך לידע מאיזה עולם ומאיזה מדה היא המחשבה הזרה הזאת, וגם

צָרִיךְ לִידַע בְּמֵה לְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹתוֹ עוֹלָם וְהַמִּדָּה שֶׁהוּא בָּהּ עֵתָה, אֲךָ לְפַעֲמִים הַצָּדִיק רוֹצֵה לְהַעֲלוֹתָהּ וְאִינוּ יָכוֹל, זֶה מַחֲמַת כִּי הַמַּחֲשֶׁבֶה הַזֶּה הִיא מִבְּחִינַת מִדְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה שְׁלֵא בָּא עֲדוֹן הַצָּדִיק לְמִדְּרָגָה זֹאת וְעַל כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַעֲלוֹתָהּ, אֲךָ מֵאַיִן בָּא זֹאת שֶׁתְּבוֹא לוֹ מַחֲשֶׁבֶה יִרְה קִדְּם וּמִנֵּה, זֶה מַחֲמַת כִּי בְּשֵׁישׁ מַחֲלֶקֶת עַל אִיזֵה צָדִיק אִזּוּ נּוֹפֵל מַחֲשֶׁבֶה יִרְה מֵעֵין אוֹתוֹ הַמַּחֲלֶקֶת לְצָדִיק אַחֵר, וּמַחֲמַת שֶׁהַצָּדִיק רוֹצֵה לְהַעֲלוֹתָהּ אֶף-עַל-פִּי שְׁאִינוּ מַעֲלָה אוֹתָהּ, מִשְׁבֵּר בְּכַח הַרְצוֹן כָּל בְּעָלֵי הַמַּחֲלֶקֶת:

צז

« כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יָכוֹל לְמַשֵּׁל בְּתַפְלָתוֹ לְפַעַל מַה שְׂרוֹצֵה אֲךָ עֶקֶר הַמְּנִיעָה הִיא מַחֲמַת גְּדֻלוֹת וּפְנִיּוֹת וּמַחֲשֻׁבוֹת זְרוֹת, כִּי יֵשׁ שֵׁישׁ לוֹ גְּדֻלוֹת מַחֲמַת שֶׁהוּא מִיָּחָס גְּדוֹל אוֹ מַחֲמַת שֵׁינַע וְעַמֵּל בְּעִבּוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ וְאִזּוּ בּוֹדָאי אֵי אֶפְשָׁר שְׂהִיְיָה לוֹ מִמְשָׁלָה בְּתַפְלָתוֹ, עַל כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּנַבֵּר בְּשַׁעוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל לְשִׁבְר כָּל זֶה וּלְשַׁכַּח יָחוּסוּ וְגַם עֲמָלוֹ שֶׁעֲמַל בְּעִבּוֹדַת ה', וְיִהְיֶה נְדָמָה לוֹ כְּאִלוֹ הַיּוֹם נִבְרָא וְלֹא עֲמַל עֲדוֹן כָּלֵל בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם וְגַם כְּאִלוֹ הוּא יָחִיד בְּעוֹלָם וְאִין לוֹ שׁוֹם יָחוּס. וְכֵן צָרִיךְ לְשִׁבְר וּלְכַמֵּל שְׁאֵרֵי הַמַּחֲשֻׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה הַבְּאִים מַחֲמַת עוֹזוֹנְתוֹי הָרֵאשׁוֹנִים בְּמוֹיֵד אוֹ שֶׁהִרְהַר בְּמוֹיֵד וְאִזּוּ יִכָּל לְמַשֵּׁל בְּתַפְלָתוֹ, וְאִזּוּ נִתְמַלֵּא רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ וְיֵשׁ לוֹ יִתְבָּרַךְ תַּעֲנוּג גְּדוֹל מִתַּפְלָתוֹ וְעַל-יְדִיָּזָה מִמְשִׁיךְ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת בְּעוֹלָם:

צח

« הָאֲדָם אִינוּ רוֹאֶה עַד הֵיכָן פְּגָמֵי עוֹזוֹנְתוֹי מְגִיעִים, וְהַצָּדִיק יֵשׁ לוֹ עֵינֵי ה' כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" (תְּהִלִּים ל"ד טו) וְרוֹאֶה עַד הֵיכָן הַפְּגָמִים שֶׁל הָאֲדָם מְגִיעִים. וּכְשֶׁהַצָּדִיק רוֹצֵה לְהַעֲנִישׁ אֶת אֶחָד

קצור לקוטי מוהר"ן

נותן עיניו בהאדם שיראה גם בן עד היכן הפנמים שלו מגיעים שעד הנה היה נסתר ואת ממנו, ואין ענש גדול מזה כשאדם רואה מה שפנים:

צט

« צריך האדם להתחזק בתפלה בין שיזכה להתפלל בדבקות בין בשאינו זוכה להתפלל בדבקות ואין תפלתו שגורה בפיו חס ושלום ואף על פירכין יתחזק גם אז להתפלל בכל כחו וכונתו, כי בעת שיזכה להתפלל בדבקות ותהיה תפלתו שגורה בפיו פראוי או יעלו כל התפלות עם התפלה שהוא שהתפלל פראוי:

ק

« הצדיק אשר השיג מאור גדול במאור התורה, ומעשיו גם בן בשוים על כל פנים לפי השגתו בהתורה או צדקתו ותורתו שניהם מתישבים בשובה ונחת ולפיכך דעתו נוחה עם הפריות, אבל הצדיק שאור חכמת התורה שהשיג גדולה מאד ממעשיו או התורה מרתחת בו האש הקדושה של התורה ואי אפשר שתהא דעתו נוחה עם הפריות ומערבת עם המון עם כמו הצדיק הראשון הנ"ל:

קא

« בכל אדם ואדם יש בחינת אנפין נהירין, שזה בחינת ידיעת השגת התורה הקדושה בבחינת סם חיים שזה קדשת ישראל הרחוקים בשרשם מכל המדות והתאוות, ויש בו גם בן בחינת השבעים עב"ם שהם בחינת סם מות בחינת אנפין חשוכין שהם בחינת חשכות והסתרת הידיעה, ועל ידי שהאדם מתנגע בתורה לשם שמים עד שזוכה להשיג ולהבין חכמת התורה הקדושה על ידי זה יוצא מבחינת אנפין חשוכין לבחינת אנפין נהירין ואז נתבטל ממנו השעבוד של

התאוות והמדות רעות של השבעים עכו"ם שהם בחינת אנפין השוכין ואז נקרא אדם בחינת: "זאת התורה אדם", בחינת: 'אתם קרויים אדם' (יבמות ס"א), כי עקר שם אדם זוכין על-ידי התורה הקדושה שהיא בחינת אנפין נהירין והיא בחינת הרחקת ושבירת כל התאוות ומדות רעות ועל-ידיה זוכה שנתבטל ממנו על השעבוד של העכו"ם גם בגשמיות כמאמר רבותינו, וזרונם לברכה: 'כל המקבל עליו על תורה' וכו' (אבות פרק ג):

קב

« כל אדם יזהר בתפלתו שיתפלל באפן שיוכל לעורר ולהמשיך שפע בעולם וזה תלוי ביראה, כי 'כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים' (ברכות ו). ויש שני מיני יראה, הינו כי יש יראה עליונה שבאה להאדם לפעמים מתי שתרצה, ועל יראה כזו אין שכל. ויש יראה שבאה להאדם מפת האדם עצמו, ויראה זאת היא בחינת: "צדיק מושל ביראת אלהים" (שמואל ב' כ"ג). ועל-ידי יראה כזאת תפלתו נשמעת ויורד שפע בעולם ונתגלה ונתגדל מלכותו יתברך:

קג

« מזה שקרא משה לבני נד ולבני ראובן: "תרבות אנשים חטאים" (במדבר ל"ב יד) ותרגם אונקלוס: 'תלמידי גבריא חייבא', עין פנים:

קד

« מעם למה שאיתא במדרש בשביל שאמר משה לבני נד וכו' תרבות אנשים חטאים נענש שכן בנו עבד לפסל מיכה, עין פנים:

קצור לקוטי מוהר"ן

קה

« עקר התשובה תלויה בתורה, הינו כשלומד תורה ומתינגע בה עד שזוכה להבין דבר מתוך דבר ולחדש בה לשם שמים זהו תשובה גמורה, ואז מחזיר ומקשר כל האותיות והצורפים שבחלקן מקלילות העולמות אל שרשן ואל מקומן ומשיב אותם כלם מכל המקומות שנדחו ונתפזרו לשם ונעשה בריה חדשה ואז הדעת מישוב. וזוכה לעורר רחמים אצלו יתברך עד שזוכה שהשם יתברך בעצמו יתפלל עליו, דהינו שהשם יתברך יעורר ברחמיו הפשוטים את רחמיו המרבים והגדולים ואז יהיה לו ישועה גדולה בשלמות אמן:

קו

« כשארדם הוא בקמנות המחין צריך לחזק את עצמו ולבוא לגדלות המחין. וכשבא לגדלות המחין נמתקין כל הדינים וממשיך עליו חסדים ורחמים ואם לא יכול בעצמו לבוא לגדלות המחין עצה לזה שישכיל אחרים ועל־דריזה נתעורר גם אצלו:

קז

« כשהיצר הרע מתגבר עליו להכניס בך גדלות ולחשב שכבר אתה בבחינת: "צדיק מושל ביראת אלהים" וכביכול רצון השם יתברך בידך כי מי מושל בי צדיק' או צריך להשיב אל לבו דבר זה בעצמו ולומר איד אני מושל כשיש לי גאווה ואין השם יתברך שורה עמי כמו שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה:

קח

« כשארדם מתפלל בראוי בדבקות או מתבודד בראוי ובאמצע הוא נופל ממדרגתו זה נמשך מפגם אמונה. ואז צריך שישבר

לבו בקרבו וְתַבְיִישׁ בְּעִצְמוֹ עַל שִׁנְפַל וְנִשְׁלַף מִשְׁמִימִים לְאָרֶץ וּרְחִם עַל עִצְמוֹ עַד שִׁיתַּאֲנַח עַל זֶה וְעַל־יְדֵי הָאֲנָחָה יַחֲזֵר לְמִדְרַגָּתוֹ:

אֲנָחָה דְקִדְשָׁה – קט

א אֲנָחָה דְקִדְשָׁה יִקְרָה מְאֹד כִּי עַל־יְדֵי שְׁמִתָּאֲנַח עַל שְׂרָחוֹק מִהַקְדְּשָׁה. עַל־יְדֵי־זֶה נִפְסַק מִחֻבֵּל הַטְּמֵאָה וְנִתְקַשֵּׁר לְחֻבֵּל דְקִדְשָׁה וְכֵן בְּשְׁמִתָּאֲנַח עַל אֵיזָה דְבַר תְּאוּוֹה שֶׁהוּא נִכְסֵף אֵלֶיהָ הוּא לְהַפְדֵּי חִם וְשָׁלוֹם:

ב אֲנָחָה שְׁמִתָּאֲנַח הָאָדָם עַל עֲוֹנוֹתָיו אוֹ עַל מְעוֹט הַשְּׁגָתוֹ הִיא יוֹתֵר טוֹבָה מִכְּמָה סְגוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת:

קי

א הַתּוֹרָה הִיא רוּחָנִיּוּת. וְדַבֵּר רוּחָנִי אֵינִי תוֹפֵס מְקוֹם, וְעַל כֵּן מִי שֶׁנִּדְּבַר וַיֵּשֶׁר פָּעֵלוֹ וְשִׁכְלוֹ רוּחָנִי יִכּוֹל לְתַפֵּס כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה וְלֹא יִשְׁכַּח דְבַר, אֲךָ מִי שֶׁהוּא מְגַשֵּׁם דְבָרֵי הַתּוֹרָה וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מַמְשׁוֹת עַל־יְדֵי־זֶה בָּא שְׂכַחַת הַתּוֹרָה חִם וְשָׁלוֹם:

קיא

א רֵאשִׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁי־תְבוֹת רַבִּי. וְלִהְפֵּד רִשְׁעִים בְּחֻשְׁדֵּי יַדְמוּ רֵאשִׁי־תְבוֹת רַבִּי:

קיב

א הַכְּלָל הַיּוֹצֵא לְעֵבְרָא וְלַמְעֵשָׂה מִהַמְאָמֵר הַזֶּה מְגַדֵּל מַעֲלַת דְבִיּוֹר הָאֵמֶת בְּהַתְּפִלָּה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵאִיר לוֹ הַשֵּׁם וְיִתְבַּרַךְ בְּעִצְמוֹ לְרֵאוֹת הַפְּתוּחִים שֶׁיֵּשׁ בְּהַטְּמֵאָה וְלִצְאַת מִחֻשְׁדֵּי לְאוֹר גְּדוֹל וְכוּ', כִּכְר וְעֵתֵק לְעִיל בְּסִימָן ט עֵיז שֵׁם. וּבְכָאן מְבָאֵר בְּיוֹתֵר שְׁהַמְשִׁכִּיל הַמְכִּינֵי יֵשׁ

קצור לקוטי מוהר"ן

לו להתפלל כל ימיו שזכה פעם אחד כל ימי חייו לדבר דבור אחד של אמת לפני ה' בראוי ועל ידי עצה זאת יכולין להיות איש כשר באמת כל ימי חייו, כי תמיד איך שהוא יכולין להחיות את עצמו ולהחזיק את עצמו על-ידי האמת שהוא אור השם יתברך בעצמו אשר גם כל השד לא יחשיך ממנו, כי אין שום טמאה וסמרא אחרא בעולם שלא יהיה שם פתחים לצאת משם רק שאין רואים אותם מגדל החשכות שיש שם. אבל על-ידי האמת מאיר לו השם יתברך בעצמו ויופה לראות ולמצא פתח תקוה גם בעמק נפילתו לצאת מאפלה לאורה ולהתקרב אליו יתברך באמת תמיד אמן:

קיג

« הבעל-שם-טוב הקדוש זכר צדיק לברכה אמר: קדם שגזרין גזר דין על איזה איש, שואלין את האיש בעצמו שנגזר עליו הדין ואם הוא מסכים אז נגזר הדין חס ושלום, הינו ששואלין אותו על פיוצא בו והוא פוסק הדין ואז נגזר הדין, בענין שמצינו בדרך המלך עליו השלום, שספר לו נתן הנביא מעשה האורה והכבשה (שמואל-ב י"ב א) ונפסק עליו הדין באשר יצא מפיו. ובכל הדבורים וספורים שאדם שומע צריך לזהר מאד לבלי לגזר הדין כי הוא סכנת נפשות כי יש בענין ספורי דברים ענינים גבוהים:

קיד

« כפר מובא מזה הענין לעיל סימן פ"ח עין שם, ובכאן הוסיף לכאור שיש גם רשע שחולק על הצדיק, וכל זה גם כן מכון מלמעלה בכדי שיוכל הצדיק להמשיך השפע, אך הרשע מבקש להמיתו וה' לא יעזובו בידו:

קטו

« מִי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּנִשְׁמִיּוֹת כָּל יָמָיו, וְאַחֲר־כֵּן נִתְלַהֵב וְרוֹצֵה לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִז מִדַּת הַדִּין מְקַמְרַג עָלָיו וְאֵינוּ מְנִיחַ אוֹתוֹ לְהִתְקַרֵּב לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמוֹמִין לוֹ מְנִיעָה, וְהַכֶּסֶל כְּשֶׁרוֹאֶה הַמְּנִיעוֹת חוֹזֵר לְאַחֲרָיו. אֲכַל מִי שֶׁהוּא בֵּר דַּעַת הוּא מְקַרֵּב עַצְמוֹ אִז דִּיקָא לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי הוּא מְסַתְּפֵל וּמוֹצֵא בְּהַמְּנִיעָה בְּעַצְמָה אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ כִּי בְּאַמַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ נִסְתָּר בְּהַמְּנִיעָה הַזֹּאת:

קטו

« הַנּוֹתֵן צְדָקָה נְצוּל מֵעֵבְרוֹת:

קיז

« בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת מִתְחִיל הַתְּנַלּוֹת אֵלָיו וְעַל־יְדִיּוֹה נִדְחָה הַשְּׁקָר שֶׁהוּא מִבְּחִינַת הַנְּחַשׁ שֶׁהֵבִיא מִיְתֵה לְעוֹלָם, וְעַל כֵּן קָשָׁה אִז לִישֵׁן, כִּי שִׁנָּה הָיָא גַם בֵּן מִבְּחִינָה זֹאת (עַן פְּנִים), וְגַם כִּי הַבְּדִלָה שֶׁל מוֹצָאֵי שַׁבָּת הוּא בְּבָחִינַת דַּעַת כִּי 'אִם אֵין דַּעַת - הַבְּדִלָה מִנֵּין' (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פֶּרֶק ה'), וְעַל כֵּן קָשָׁה לִישֵׁן כִּי הַשִּׁנָּה הוּא הַסְּתַלְּקוֹת הַדַּעַת:

לְפָרֵשׁ הַלְמוּד - קיח

« כְּשֶׁלּוֹמֵד, טוֹב לְפָרֵשׁ הַדְּבָר בְּלִשׁוֹן שְׂמִינִין וְהוּא טוֹבָה לְהַעוֹלָם:

« כָּל צְדִיק הַדּוֹר הוּא בְּחִינַת מוֹשֶׁה מוֹשִׁיחַ, וְכִשְׂמֻחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה הוּא בְּבָחִינַת "רוּחַ אֱלֹהִים" - 'דָּא רוּחוֹ שֶׁל מוֹשִׁיחַ' "מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - שֶׁהוּא הַתּוֹרָה (וְהַרְהֻקְדוּשׁ וַיֵּשֶׁב דָּף קצ"ב). וְכִמוֹ שְׂמוֹשִׁיחַ סָבִיל מְרַעִין עֲבוּר כָּל יִשְׂרָאֵל לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּמוֹ כֵּן כָּל צְדִיק הַדּוֹר הוּא סוֹבֵל יְסוּרִים בְּשִׁבִיל כָּלל יִשְׂרָאֵל לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם, גַּם מֵה שְׂאִין אָנוּ זוֹכִים

קצור לקוטי מוהר"ן

להשיג הדברים של חדושי תורה של הצדיק פמות שהם כמו שיצאו מפי הצדיק בנבחי מרומים רק צריכים לפרשם לנו בדרך חל בלשון אשכנז או פויצא בו בלשון חל שרגילין לדבר בו זהו גם בן בחינת: "והוא מחלל מפשעינו" בחינת דאתעבד חל בגניניהו (שם ח"ג ר"פ) וזה גם בן אצל הצדיק בחינת סביל מרעין לכפר על ישראל:

קיט

« **בשבת** נמשך על כל אחד דעת, ועל-ידיה מתגבר בו מדת הרחמנות לרחם על הפריות כי הרחמים תלוי בדעת, ועל-ידי שיש לו רחמנות מרחמים עליו מן השמים:

קב

« **בשלומד** מתוך הספר אין בו פח כל כך לעורר אותו כמו בששומעין מפי הצדיק בעצמו וענין זה מפרש בתורה (עין פנים):

קכא

« **בכל** מקום שהוא רואה ולומד באיזה ספר ימצא את עצמו הינו שיקח לעצמו מוסר, ויראה פחיתותו ושפלותו וזה סימן שהוא חפץ לעשות רצונו יתברך:

קכב

« **הנצחון** אינו סובל האמת ואף אם יבררו לעיניו דבר אמת ידחה אותו מחמת הנצחון, על פן מי שרוצה האמת לאמתו יסלק מקדם מדת הנצחון ואז יכול לראות האמת אם ירצה אבל השם יתברך אף בהנצחון הוא אמת, וזהו: "וגם נצח ישראל לא ישקר" (שמואל-א ט"ו כט):

קבג

« **הַעֲקֹר** וְהִסּוֹד שֶׁהַכֹּל תִּלְוִי בּוֹ הוּא לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׂבִדוֹר וְלִקְבֹּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דְּבַר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל וְלִבְלִי לְנִטּוֹת מִדְּבָרָיו חֵם וְשָׁלוֹם יָמִין וְשְׂמָאל, וְצָרִיד לְהַשְׁלִיךְ מֵאֵתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת וְלִסְלַק דַּעְתּוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שֶׁכֹּל בְּלַעְדֵי אֲשֶׁר יִקְבֹּל מִהַצְדִּיק וְהָרַב הָאֵמֶת, וְכֹל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שׁוֹם שֶׁכֹּל עֲצָמוֹ אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר עֲדוֹן לְהַצְדִּיק, וְכֵן עָקֵר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הִיָּה שִׁישְׂרָאֵל הַשְּׁלִיכּוֹ מֵאֵתָם כָּל הַחֲכָמוֹת וְהָאֵמִינוּ בֵּה' וּבְמִשְׁחָה עֵבֶדוֹ בְּבַחֲיִנַת: "עַם נִבְּלָ וְלֹא חָכָם" (דְּבָרִים ל"ב ו) וְתַרְגּוּמוֹ: 'עַמָּא דְקִבְּלוּ אוֹרֵיתָא וְלֹא חֲכִימוֹ' וְכֵן עָקֵר קִבְּלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם הוּא עַל־יַדֵי שְׁמֹשֶׁלִיכִין וּמְבַטְלִין כָּל הַחֲכָמוֹת, רַק לִילָף בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת כִּי רַק הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הוּא הַחֲכָמָה הָאֵמֶתִית. וְשָׂאֵר כָּל הַחֲכָמוֹת הֵם בְּטָלִים אֲצִלָּה:

קבד

« **כְּשֶׁמִּדְּבַר** לְפָנֵי הַמָּקוֹם וּמִפְרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ בְּמַעֲנוֹת וּבְקִשּׁוֹת, וְרוֹצֵה לְנַצַּח אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּכִיכּוֹל שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ, יֵשׁ לְהֵשֵׁם יְתַבָּרַךְ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה מְזֵה, עַל כֵּן שׁוֹלַח לוֹ הֵשֵׁם יְתַבָּרַךְ דְּבוּרִים כְּפִיו שֶׁיִּזְכֹּל לְנַצַּח אוֹתוֹ, כִּי בְּלֹא זֶה בּוֹדָאֵי לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר לְבָשֵׁר וְדָם לְנַצַּח אֶת הֵשֵׁם יְתַבָּרַךְ, אֲדָּ הֵשֵׁם יְתַבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ מִסִּיעַ לוֹ בְּזֶה כֵּן":

קבה

« **אֲכִילַת** שֶׁבֶת יְקָרָה וְקְדוּשָׁה מְאֹד, וּמִצְוָה לְהִרְבוֹת בְּמֵאכְלֵי שֶׁבֶת כִּי הִיא בְּלֵה אֱלֹהוֹת וְכִלָּה קִדְשׁ, עַל כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר בָּהּ שְׁלֹא יְהִיָּה בָּהּ שׁוֹם חֶלֶק וְאַחִיזָה מִימֵי הַחֹל, הֵינּוּ שְׁלֹא יֹאכַל כְּפִשּׁוּמוֹ בְּשָׂבִיל שֶׁהוּא רַעֲב מֵאֲתָמוֹל, אוֹ כְּדֵי שְׁלֹא יְהִיָּה רַעֲב לְמַחַר, כִּי עַל־יַדֵיזָה יֵשׁ

קצור לקוטי מוהר"ן

אחיוה וחלק לימי החל באכילתו, ועל פן צריך לבנו באכילתו בשבת רק בשביל קדשת שבת עצמו, וזה בחינת תלתא היום דכתיב אצל אכילת שבת, לרמוז שיהיה אכילתו רק בשביל קדשת וכבוד היום עצמו:

קב

יום כ' לחודש

א תכף בשעת כניסת שבת, אז מחמת גדל התענוג של הנפש יתרה שפא בשבת, מתחילים תכף להתנגעע ולהצטער על אבדת הנפש במוצאי שבת קדש, וזה בחינת "שבת וינפש" שאומרים בכניסת שבת ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה: 'ביון ששבת וי אבדה נפש' (ביצה ט"ו), וזה בעין שמוכא בזהר הקדוש שבעת שהתענוג החבריא מאד מקדשת התגלות של רבי שמעון בר-יוחאי, התחילו להתנגעע מאד ואמרו: 'וי לדרא כד תסתלק', וזה בעין הנ"ל ממש:

קבו

א הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים; והבגדים בעצמם תובעין את האדם לדון, אם לא נוהר בשמירתם לכבודם פראוי ולהחזיקם בנקיות:

קבח

א יש אנשים בשרים קצת, ומחמת שנוגע יראת ה' בלבם משפיל עיניו קצת ואינו מסתפל בנשים, ואף-על-פי-כן הוא גונב את העין בלאחר יד ומסתפל מן הצד, וזה בחינת מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה לעגון היצר הרע דעברה: 'פחלינהו לעינה' (וימא ס"ט), שמשמא עיני היצר הרע על-ידי שמונע עצמו מלהסתפל, ואף-על-פי-כן נשארו היצר הרע פי מסתפל מן הצד בלאחר יד:

ארץ אוכלת יושביה - קבט

א האמונה לבודה שמאמין בהצדיק ומקרב עצמו אליו, אפלו אם לא יקבל ממנו כלל, זה בעצמו טוב מאד, כי עלידי האמונה וההתקרבות לבד נאכל הרע שלו ונתהפך למהות הצדיק, ובלבד שיהיה פונתו לשמים. אבל מי שנוסע ומקרב עצמו להצדיקים בשביל פונה אחרת לא יועיל לו ההתקרבות כלל:

ב מי שנוסע לארץ ישראל וכונתו לשמים באמת כדי לשוב עלידיה להשם יתברך, בודאי תועיל לו ארץ ישראל מאד, כי עלידיה לבד שונכם לארץ ישראל נאכל אצלה ונתהפך למהותה הקדוש, ועל פן אפלו המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מבטח לו שהוא בן עולם הפא (פתבות ק"א). אבל אם אין רצונו כלל בשביל עבודת השם לכלות הרע שלו, לא יועיל לו ישיבת ארץ ישראל, כי היא מקיאה אותו בבחינת "כאשר קאה" (ויקרא י"ח כח):

קל

א עלידי ענה נצול מנאוף וזכה לשמירת הברית אבל עלידי גאווה וגדלות מתגבר עליו היצר הרע בתאוה זאת:

קלא

א צריך להתירא ולפחד מן הכבוד, כי כבוד הוא ספנה גדולה ספנת נפשות, על פן שפגיע איוה כבוד להאדם צריך לזהר מאד לקבלו כראוי לשמו יתברך לבד, כי אם חס ושלום יפנם בהכבוד פחוט השערה ולא יקבלו כראוי יוכל להסתלק חס ושלום עלידיה:

קלב

א יֵשׁ צְדִיק שֶׁהוּא מְפָרֵס גְּדוּל בְּמָקוֹמוֹ, וּבְמָקוֹם אַחֵר הַסְּמוּךְ לוֹ אֵינּוּ מְפָרֵס וְאֵינּוּ חָשׁוּב כְּלָל, וְשׁוֹב בְּמָקוֹם אַחֵר הוּא מְפָרֵס בְּיֹתֵר, אֵךְ בְּאֵמֶת אֶפְלוּ בְּמָקוֹם שְׂאִינּוּ מְפָרֵס וְאֵינּוּ חָשׁוּב כְּלָל גַּם שֶׁם עָקֵר הַקִּיּוּם וְהַחַיּוּת רַק עַל יְדוֹ, רַק שֶׁהוּא בְּהַעֲלֵם, וְהוּא בְּכַחֲשֵׁי מַה שֶׁכְּתוּב בַּזֶּהֱרֵךְ הַקְּדוּשׁ (תַּצֵּא ר"פ): מַעֲיֵן דְּנִפְק מֵאַתֵּר חַד וְאוּל מֵתַחֲזוֹת לְאַרְעָא עַד שְׁנוּבַע וְיוֹצֵא בְּמָקוֹם אַחֵר, וְאַף בְּמָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ תַּחֲזוֹת אֲרַעָא הוּא מִשְׁקָה שְׂרָשֵׁי אֵילָנָא:

קלג

א בְּאֵמֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהַצְדִּיקִי אֵמֶת הֵם מְאִירִים כְּכֹל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם בְּאוֹר גְּדוּל מְאֹד, וְאוֹרֵם גְּדוּל אֲלֵפִים וּרְכֻבוֹת פְּעָמִים מְכֹל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלָיו, אֲבָל מַחֲמַת שְׁבָנֵי אֲדָם מִשְׁקַעִים מְאֹד בְּהַבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה, וְהוּא סְמוּךְ לְעֵינֵיהֶם מְאֹד וְנִדְמָה לָהֶם שְׂאִין טוֹב מְזוּהָ, עַל כֵּן הָעוֹלָם הַזֶּה אֵף שֶׁהוּא קָטָן וּמַעֲט מְאֹד וְאֵין בּוֹ מִמָּשׁ כְּלָל, אֶף-עַל-פִּי כֵּן הוּא עוֹמֵד לְנֶגֶד עֵינֵיהֶם, וּמוֹנֵעַ אוֹתָם מִלְּרְאוֹת אוֹר הַגְּדוּל וְהַקְּדוּשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִי אֵמֶת וְהוּא כְּמוֹ אִם תַּחֲזִיק מִטְּבַע קְסֻמָּה נֶגֶד עֵינֶיךָ בְּסְמוּךְ לֹא תוּכַל לְרְאוֹת הַר גְּדוּל, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַר גְּדוּל אֲלֵפִים וּרְכֻבוֹת פְּעָמִים מִן הַמְּטַבֵּעַ הַקְּסֻמָּה, כֵּן הָעוֹלָם הַזֶּה הַקָּטָן, וְתַאֲוֹת הַמְּמוֹן וְהַמְּטַבֵּעַ שְׁעוֹמֵד נֶגֶד עֵינָיו מוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִלְּרְאוֹת אוֹר הַגְּדוּל שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִים, אֲבָל בְּאֵמֶת אִם מְשִׁים הָאֲדָם זֶה הַדְּבָר עֲצֻמוֹ אֵל לְבוֹ הַיָּטִב, אֵיךְ שֶׁהַדְּבָר קָטָן מוֹעֵר כְּזוֹה מַעֲכָב וּמוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִלְּרְאוֹת אוֹרוֹת גְּדוּלִים כְּלִי-כָף, וְכֹל זֶה מַחֲמַת שֶׁהוּא סְמוּךְ מְאֹד לְנֶגֶד עֵינָיו, אִזּוֹ בְּהַעֲבָרָה בְּעֵלְמָא יוּכַל לְהַעֲבִיר הָעוֹלָם הַזֶּה מִנֶּגֶד עֵינָיו, דִּהְיִינוּ שֵׁיטָה עֵינָיו מִן הָעוֹלָם וְלֹא יוֹסִיף עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, רַק יֵרִים רֵאשׁוֹ וַיִּגְבִּיהַ עֵינָיו וַיִּסְתַּבֵּל לְמַעְלָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה הַקָּטָן מְאֹד וּמִפְסִיק וְחוֹצֵץ. וְאִזּוֹ תַּכְּרַ

קלד

רלה

יזכה לראות האור הגדול והמפלג של התורה והצדיקי אמת בשלמות, כמו במישל המטבע הנ"ל שבקל יוכל לסלקה מנגד עיניו ותכף יראה החר הגדול, כמו בן ממש לענן העולם והתורה, וכמו שאמר הפעל-שם טוב הקדוש זצ"ל: 'אוי ואבוי, העולם מלא אורות וסודות נפלאים ונוראים מאד, והידי הקטנה עומדת בפני העינים ומעכבת מראות אורות גדולים כאלה':

קלד

א צריך לזהר מאד כשאומר תורה ברבים שדבוריו יתחלקו שלא ישמע כל אחד כי אם מה שצריך לו - לא יותר, ואף-על-פי שאומר בפני רבים לכלם בשות, עם כל זה לא יכנס בלב כל אחד ואחד כי אם הנוגע לו וצריך לו:

בי אקח מועד - קלה

א סגלה להנצל מגדלות, לכבד את הימים טובים ולקבלם בשמחה וחרוה ובהרחבת הלב, ולענגם במאכל ומשתה וכסות כראוי כפי יכלתו:

ב התקרבות להצדיק מבטל גם בן הגדלות, על בן זה סימן אם הוא מקשר להצדיק באמת אם יש לו שפלות:

ג עקר ההתקשרות הוא אהבה, שיאהב את הצדיק אהבה שלמה שיהיה נפשו קשורה בנפשו, עד שעל-ידי אהבת הצדיק יתבטל ממנו אהבת נשים בבחינת: "נפלאתה אהבתך לי" וכו' (שמואל-ב א' כו):

ד בשמקבל יום-טוב כראוי הוא בחינת הקבלת פני רבו ברגל, אף אם הוא רחוק מרבו כמה פרסאות, וכן להפך אם הוא מקשר להצדיק יוכל להרגיש קדשת יום-טוב, ועל-ידיה הוא מעלה מלכות

קצור לקוטי מוהר"ן

דקדושה מבין הקלפות ונופל מלכות הרשעה ונתבטל כח מלכות העבו"ם:

ה ביום טוב צריכין לשוב בתשובה מתוך שמחה, פי בכל הימים טובים העולם נדון כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: בארבעה פרקים וכו' (ראשהשנה ט"ז), על כן צריכין אז לשוב בתשובה ועל ידיה יוצא מלכות דקדושה מבין הקלפות כנ"ל ומקרב את הגאולה:

קלו

א צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפלו את אלו החולקים עליו צריך לחקר למצא זכות בהם במה שחולקים עליו, ועל ידיה תוכל לבטל המחלקת לגמרי או שיהיה מפלה להחולקים:

קלו

א החלק אלהי מפעל שיש לי אומר לי ומלמד אותי לשמר בדבריך:

קלח

א מי שהוא בר לבב בבחינת: "ולבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט כב) יוכל לידע עתידות על ידי מה שחלב אומר לו שהוא דברי ה' ממש:

קלט

א בחול שיש שליטת החיצונים, כשאדם עושה מצוה או יונקת הקלפה מהרגלין של המצוה שלא תוכל לעלות ולילך לפני השם יתברך, ובשבת נתבטל שליטת החיצונים ואז עולה המצוה והולכת לפני הקדוש ברוך הוא, וזה בחינת: "אם תשיב משבת רגלך" (ישעיה נ"ח יג), והקדוש ברוך הוא משתעשע ומתענג בה ועושה מפעמי רגליו דרך כבושה:

קמ

« הַצְדִּיק בְּעֵצְמוֹ אִי אֶפְשֶׁר לְהַשְׁיִגוֹ, כִּי אֵין בּוֹ שׁוּם תְּפִיסָה כִּי הוּא לְמַעַלָּה לְגַמְרֵי מִשְׁכַּלְנֹו, רַק עַל־יְדֵי אֲנִשְׁוֵי הַמְקַרְבִּים אֵלָיו שֶׁהַעוֹלָם אֵינֶם רְחוּקִים עֲדֵין מֵהֶם כְּלַכְּךָ וּבֵהֶם יֵשׁ לָהֶם תְּפִיסָה וְהַשְׁגָּה, עַל יָדָם יְכוּלִים לְהַכִּין מַעַלַת הַצְדִּיק:

וּמַל ה' אֱלֹהֶיךָ אֵת לְבַבְךָ – קמא

« אִם יִזְכֶּה שִׁירְגִישׁ בְּאֵמַת פֶּאֶב חֲטָאִיו, דְּהֵינֹו כְּשִׁימוֹל עָרְלַת לְכַבּוֹ עַד שִׁירְגִישׁ לְכַבּוֹ בְּאֵמַת גְּדֹל פֶּאֶבֹו וְיִצְטַעַר וְיִתְחַרַט וְיָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה בְּאֵמַת, אֹז יִרְגִישׁוֹ גַּם כָּל הַלְכָבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת שְׁנִמְשָׁכוֹ מִמֶּנּוּ, הֵן בְּנֵיו מִמֶּשׁ הֵן אוֹתָם שְׁנִמְשָׁכוֹ לְמָקוֹם אַחַר חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כְּלָם יִהְיֶה גְמוֹל עָרְלַת לְכַבְּם וְיִרְגִישׁוֹ הֵיכֵן הֵם מִטְּלִים, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה רַעֲשׁ גְדוֹל בִּינֵיהֶם וְיִתְעוֹרְרוּ לְתַשׁוּבָה כְּלָם:

ב הַזְּמַן הַמְסַגֵּל לָזֶה הוּא חֲדָשׁ אֱלוֹל, שְׁאֹז יְכוּלִין לְזַכּוֹת לְהַרְגִישׁ פֶּאֶב חֲטָאִיו בְּאֵמַת עַד שִׁירְגִישׁוֹ גַּם הַלְכָבוֹת שֶׁל זֵרַעוֹ לְהֵיכֵן שְׁנִמְשָׁכוֹ, עַד שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה רַעֲשׁ גְדוֹל בִּינֵיהֶם וְיָשׁוּבוּ בְּתַשׁוּבָה כְּלָם:

קמב

« מִי שְׁאִי אֶפְשֶׁר לוֹ לְלַמֵּד כְּלָל, כְּגוֹן שֶׁהוּא עִם הָאָרֶץ. אוֹ שְׁאֵין לוֹ שׁוּם סִפֵּר. אוֹ שֶׁהוּא בְּדַרְךָ וּבְמַדְבַּר וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה רַק שְׁלַבּוֹ בּוֹעַר בּוֹ וְכוּסְפָה וּמִשְׁתַּוָּקֵק מְאֹד לְלַמֵּד תּוֹרָה. אֹז מַה שֶׁהַלֵּב חוֹמֵד לְלַמֵּד זֶה בְּעֵצְמוֹ כְּחִינַת לְמוֹד מִתּוֹךְ הַסִּפֵּר (עֵין פִּינִים):

קמג

« עַל־יְדֵי שְׁמַקְבֵל עֲצָה מִצְדִּיקֵי אֵמַת נַעֲשֶׂה הַמְתַּקַת הַדִּינִים, גַּם עַל־יְדֵי זֶה יָבוֹא לוֹ יְשׁוּעָה, גַּם אִם אֵינֹו מְקַבֵּל עֲצָה מִצְדִּיקִים אֹז

קצור לקוטי מוהר"ן

אפשר שתבוא לו רעה חס ושלום על ידי עצמו בבחינת: "אולת אדם תסלף דרכו" וכו' (משלי י"ט ג) אבל אם הוא מקבל עצה מצדיקים אף אם אחר-כך לא עלתה לו יפה הוא יודע שהוא רק מלמעלה:

קמד

« הצדיק שמשבר תאות אכילה עד שאפלו בימים שהתרה אכילה ושתיה, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'ביום טוב חציו לה' וחציו לקם' (פסחים ס"ח) אוהו גם כן תאותו בידו, אצל הצדיק הזה אין חלוק בין מיתה לחיים, כי תמיד הוא עובד השם:

קמה

« מי שאוהו תאותו ממחלקת זוכה שיאמרו דבר הלכה משמו, ואו הוא דר בשני עולמות וכאלו לא מת:

קמו

« התורה עומדת אצל האדם בתקף תשוקת תאותו, וקוראה אותו: "עד מתי פתים תאהבו פתי" (משלי א' כב), ומחמת תשוקת תאותו אינו שומע קריאתה, ועושה העברה מחמת הרוח שטות שנכנס בו אבל אחר גמר תאותו הוא מרגיש תקף את קול קריאתה ומתחרט על העברה:

קמוז

« מי שהוא עזות פנים אין לו חלק בתורה, וכן להפוך מי שאין בו עזות דקדשה אין לו גם כן חלק בתורה. כי צריך שיהיה לו עזות דקדשה כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'הוי עו פנמר' (אבות פרק ה) ומדת הענוה הוא ענין אחר לגמרי, ועקר מדת הענוה שיהיה במדרגה שיוכל להתפאר שהוא ענו, כמו משה רבנו, עליו השלום

שכתב בעצמו "והאיש משה ענו", וכמו שמצינו שאמר רב יוסף: 'לא תיתני ענוה דאיכא אנא' (סוטה מ"ט), והו מדרגת הענוה בתכלית:

קמה

« במדרת היראה יש מדרגות, יראה למעלה מיראה עד אין סוף, עין פנים:

חצות לילה אקום להודות לך - קמט

« קימת חצות הוא המתקת הדינים והוא מסגל כמו פדיון:

ב זמן חצות הוא תמיד אחר שש שעות מתחלת הלילה, בין פקין בין בחרף, ואז מתחיל זמן חצות, ונמשך עד גמר אשמורה שניה, דהינו שתי שעות, ובבקר טוב להסתפל על השמים, ועל-דירוח נמשך הדעת (עין וזרהקדוש בשלח דף נ"ו):

קג

« דמות דיוקנו של אביו ראה (סוטה ל"ו תנחומא פרשת וישב), הוא דבר נסתר מאד איך הדמות נראתה, כי בודאי יעקב לא ידע מזה כי סבר שטרף מרף יוסף, ומעלת הנסיון אף שראת דמות דיוקנו הם דברים נסתרים ומכסים מבני אדם:

קנא

« סגולה לזרע של קימא שיאמרו שניהם איש ואשתו קדם הזוג פרשת ובראשי חדישיכם, וכן בשהתינוק חולה חם ושלום יאמרו אז גם בן האיש והאשה פרשת ובראשי חדישיכם:

קצור לקוטי מוהר"ן

קנב

א כְּשֶׁבֵּא נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה לְהַעֲלוֹם עִם הָעֲנָפִים הַשִּׁיכִים לָהּ, אִז הַקְּלָפָה מְסֻבֶּכֶת אוֹתָהּ, רַק נִשְׁאָר פֶּתַח נֶגֶד אַמוּנָה, שְׂכַנְנָד הָאֲמוּנָה הַפֶּתַח פְּתוּחָה, וְלִפְעָמִים מַחְמַת פָּנִים הָעֲנָפִים מִשְׁלִיכִים אוֹתָם מִשֵּׁם הַיְנוּ מִן הָאֲמוּנָה, וְאִז מִתְפַּשֵּׁטת הַקְּלָפָה גַם עַל הַפֶּתַח וְאִינִים יְכוּלִים לְכַנֵּס וְלִהְתַּקְרֵב אֶל שְׂרָשֵׁם שֶׁהוּא הַנִּשְׁמָה הַנְּ"ל, וְהִנֵּה סְתִימַת הַפֶּתַח דְּהֵינּוּ הָאֲמוּנָה בְּנִ"ל הוּא רַק לְפִי שְׁעָה, בְּעַת שְׂצָרִיכִין לְהַשְׁלִיךְ לַחוּץ אֶת מִי שְׂאִינּוּ רְאוּי לְהִתְקַרֵּב, אֲבָל תַּכְף אַחֲרֵיכֶם חוֹזֵר הַפֶּתַח וְנִפְתַּח כְּבִתְחִלָּה, וּכְשֵׁי שֵׁ חֵם וְשְׁלוֹם רְבוּי פְּנָמִים אִז מִתְיָרְאִין וְחוֹשְׁשִׁין שְׁלֵא יִסְתֵּם הַפֶּתַח לְגַמְרֵי חֵם וְשְׁלוֹם עַל־יְדֵי הַתְּנַבְרוּת הַקְּלָפָה הַמְּסַבֶּכֶת הַנְּ"ל, וְאִז מִעֲמִידִים בַּפֶּתַח הַנְּ"ל יֵרָא שְׁמַיִם שְׂיַעֲמֹד לְשֹׁמֵר שְׁלֵא יִכְנָסוּ לְשֵׁם, וְאִף־עַל־פְּרִיכֵן הוּא תוֹעֵלֶת נֶגֶד הַקְּלָפָה הַמְּסַבֶּכֶת הַנְּ"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִתְנַבֵּר וְלִהְתַּפְּשֵׁט עַל הַפֶּתַח מַחְמַת הִירָא שְׁמַיִם שְׂעוֹמֵד שֵׁם, וְעַל־יְדֵי מְסִירַת נֶפֶשׁ כְּשִׁמוּסָר נִפְשׁוּ לְנִסְעַ וְלִהְתַּקְרֵב אֶל הַצְּדִיק, עַל־יְדֵי־זוֹה אֶפְשָׁר לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֵלָיו אִף שְׂעוֹמֵד שֵׁם הִירָא שְׁמַיִם וְשׁוֹמֵר שְׁלֵא יִכְנָסוּ לְשֵׁם, אִךְ אִף־עַל־פְּרִיכֵן אִי אֶפְשָׁר שְׂיֵאִיר אֵלָיו הַחֲכָמָה דְּהֵינּוּ הַמִּתְּחַבֵּר בְּעֲצָמוֹ:

קנג

א הַתְּלַמִּיד וְהָרַב הֵם בְּחִינַת חֲמָה וּלְבָנָה, וְאִם הַתְּלַמִּיד יֵשׁ לוֹ פְּנִים הֵינּוּ בְּחִינַת אֲנָפִין נְהִירִין, אִז יְכוּל לְקַבֵּל אֹרֶךְ פְּנֵי הָרַב עַד שְׂיִתְרָאָה בְּפָנָיו אֹרֶךְ הָרַב מִמֶּשׁ, וְכִמוֹ שֶׁהִלְבְּנָה מִקְבֵּלַת אֹרֶךְ הַשֶּׁמֶשׁ. וְזוֹהוּ עֲנִין קְבֵלַת פְּנֵי תְלַמִּיד־חֲכָם, הֵינּוּ קְבֵלַת פְּנִים שֶׁל הָרַב לְתוֹךְ הַפְּנִים שְׁלֹו מִמֶּשׁ, אִךְ אִם הַתְּלַמִּיד אִין לוֹ פְּנִים דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא בְּבְחִינַת אֲנָפִין חֲשׁוּכִין עַל־יְדֵי שֶׁהוּא מִשְׁקַע בְּתַאוֹת מְמוֹן אִז אִין מִתְרָאָה בְּתוֹכוֹ פְּנֵי הָרַב. וְכֵן מִי שֶׁהוּא עֲזוּת פְּנִים אִין לוֹ גַם כֵּן פְּנִים דְּקַדְשָׁה וְאִינוּ יְכוּל לְקַבֵּל פְּנֵי הָרַב בְּהַפְּנִים שְׁלֹו כְּנִ"ל:

קנד

א הַעֲצָה הַיּוֹצֵאת מִהַמְּאֹמֶר הִזָּה מֵעַנְיָן שְׁעַל־יְדֵי הַתְּבוּדוֹת שְׁאָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ מִלְּמַטָּה וְעַל־יְדִיָּה אֵין עָלָיו דִּין מִלְּמַעְלָה, וְאִזּוֹ אֵין צְרִיךְ לִירָא מִשּׁוּם דְּבַר וְעַל־יְדִיָּה מַעְלָה הִירָאָה לְשִׁרְשָׁה לְדַעַת, שְׂיַדַע מִמֵּי יַתִּירָא וְכו' כְּכַר מִבְּאֵר מוֹהַ בְּאִרְכּוֹת לְעִיל בְּסִימָן ט"ו עֵין שָׁם:

עֲצָבוֹת הִיא מִדָּה רַעָה מְאֹד - קנח

א אַמוּנָה הִיא בְּחִינַת כַּח הַגִּדֵל וְכַח הַצּוּמָח (עַן פִּינִים) וְהוּא בְּחִינַת אִרְכּוֹת אֲפִים, הֵינּוּ כְּשֵׁישׁ לֹא אַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת הוּא גִדֵּל וְצוּמָח בְּעִבְדוּתוֹ וְיִתְבַּרַךְ אֲפֵלוֹ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מוֹה. כִּי לֹא יוּכַל לְכַלְבֵּלוֹ שׁוּם בְּלָבוֹל וּמוֹנֵעַ רַק הוּא מְאִרְיָךְ אֲפֹ לְסַבֵּל כָּל מוֹה שְׂיַעֲבֹר עָלָיו, כִּי כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַכְּלָבוֹלִים מֵעִבְדוּת ה' מוֹה שְׂאִינֹ מִתְקַרֵּב לִירְאֵי ה', הַכֵּל הוּא מַחֲמַת עֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת וְכַבְדוֹת שְׂבָא מַחֲמַת חֶסְרוֹן אַמוּנָה, כִּי אִם הִיָּה לֹא אַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַאֲמַת כְּרָאוֹי בּוֹדְאֵי הִיָּה רִץ וּמְוַדְרוֹ מְאֹד לְהִתְקַרֵּב לָהֶם, וְכֵן מוֹה שְׂאִינֹ מִתְפַּלֵּל כְּרָאוֹי הוּא גַם בֵּין מַחֲמַת עֲצָלוֹת וְכַבְדוֹת שְׂבָא מִחֶסְרוֹן אַמוּנָה, כִּי בּוֹדְאֵי אִם הִיָּה לֹא אַמוּנָה שְׁלֵמָה וְהִיָּה מְאִמִּין שְׂהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו וְשׁוֹמֵעַ כָּל דְּבִוּר וְדְבִוּר שְׂיִוְצֵא מִפִּיו וּמְאִוִּין לְקוֹל תְּפִלָּתוֹ, בּוֹדְאֵי הִיָּה מִתְפַּלֵּל כְּרָאוֹי בְּהִתְלַהֲבוֹת וְחִשְׁק גְּדוֹל, אִךְ עֶקֶר בְּלָבוֹל הַתְּפִלָּה הוּא מַחֲמַת חֶסְרוֹן אַמוּנָה. וְכֵן כָּל הַהִתְרַחֲקוֹת מִצְדִּיקִים וִירְאִים וּמֵעִבְדוּת ה' בְּאֲמַת, הַכֵּל מַחֲמַת חֶסְרוֹן אַמוּנָה, שְׁעַל־יְדִיָּה בְּאֵ עָלָיו עֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת וְכַבְדוֹת הַגִּדֵל, אֲכַל כְּשֵׁישׁ לֹא אַמוּנָה שְׁלֵמָה אֵינֹ יְכוּל לְמַנְעוֹ שׁוּם דְּבַר רַק מְאִרְיָךְ אֲפֹ לְסַבֵּל הַכֵּל, וְגִדֵּל וְצוּמָח בְּעִבְדוּת ה' אִךְ שְׂיִהִיָּה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ב לְיָבוֹת לְאִמּוֹנָה וְאִרְיכוֹת אַפִּים בְּנ"ל הוּא עַל־יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיךְ
 כָּל אֶחָד לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיְהִי לוֹ כְּסוּפִים וְנִגְנוּעִים
 לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל עַד שְׂיִזְכֶּה לְבֹא לְשֵׁם, וְגַם שִׁיְהִי גִעְגּוּעִים לְכָל הַצְּדִיקִים
 לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְהוּא סִגְלָה לְכַמֵּל כַּעַם וְעַצְבוֹת, כִּי אִמּוֹנָה וְאִרְיכוֹת אַפִּים
 שְׂזוּכִין בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הֵם הַפּוֹדֵי הַכַּעַם וְהָעַצְבוֹת:

קנו

א הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַיּוֹצְאוֹת מֵהַמַּאֲמָר הַזֶּה בְּקִצְרָה כְּבָר נִעְתְּקוּ לְעִיל
 בְּסִימָן כ"א עֵין שָׁם:

קנו

א מִי שֶׁמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאִמְתּוֹ, לְדַבְרֵי תוֹרַת הַיּוֹצְאִים מִפִּי הַצְּדִיק, וְנִהְיֶה
 מֵהֵם בְּאִמְתּוֹ, בְּוַדַּאי אֵי אֶפְשֶׁר לוֹ אַחֲר־כֵּן לְסַבֵּל וְלַחֲפֹץ בְּלֵל חַיֵּי
 הָעוֹלָם הַזֶּה:

קנח

א הַרְשָׁעִים מְלֵאִים חֲרָטָה, וְאֵלוֹ הַחֲרָטוֹת מְתַקְבְּצִים וּבָאִים לְאִיזָה
 אָדָם, וְעַל־יְדֵי־זוֹה נִבְעֵר לְבוֹ פְתָאֵם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמִתְחִיל
 בְּעִבּוּדַת ה', וּכְפִי מִסְפַּר הַחֲרָטוֹת הַבָּאִים לוֹ כֵּן נִמְשָׁךְ הַזְּמַן שְׂבוּעֵר לְבוֹ
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי יֵשׁ שְׂנֵבֵעֵר לְבוֹ פְתָאֵם וּמִתְחִיל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְתַכְּף
 לְאַחַר שְׁעָה נִתְכַּמֵּל וְחוֹזֵר לְקִדְמוֹתוֹ, וְלַפְעָמִים נִמְשָׁךְ אִיזָה יָמִים אוֹ אִיזָה
 שְׂבוּעוֹת אֵךְ לֹא לְנִצָּח וְלֹא לְזִמְנֵי מְרַבָּה, וְכָל זֶה מִחֲמַת שֶׁהַתְּעוּרָרוֹת
 בָּא לוֹ רַק מִבְּחִינַת הַחֲרָטוֹת הַנ"ל, אֵךְ יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂאִין הַתְּלַהֲבוֹת
 שְׂלָהֶם בָּא לָהֶם מֵאֵלוֹ הַחֲרָטוֹת רַק מִמְּקוֹם אַחֵר, כִּי לֹא כָּל אָדָם שָׂוֶה
 בְּזוֹ:

קנט

א בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה יֵשׁ שְׁנֵי כַחוֹת - אִשׁ וּמִים, וְכֵן הָאָדָם בְּשַׁעָה שְׁעוֹסֵק וּמַעֲזֵן בַּתּוֹרָה יוֹצֵאִים הַבָּלִים וְאָדִים מִמֶּנּוּ וַיֵּשׁ בָּהֶם חַמְיָמוֹת וְלַחֹת שָׁהֶם גַּם כֵּן בְּחִינַת אִשׁ וּמִים, וּמִי שְׁזוּכָה שְׁלֵמוֹדוֹ עוֹלָה לְהַשְׁכִּינָה נַעֲשֶׂה מִבְּחִינַת שְׁנֵי הַכַּחוֹת הַזֵּ"ל שֶׁפַע רוּחַנִיּוֹת וְשֶׁפַע גְּשָׁמִיוֹת, אֲדָךְ לֹא כֹל אָדָם זוֹכֶה לָזֶה שִׁיְהִי לְמוֹדוֹ עוֹלָה לְהַשְׁכִּינָה. וְאִזּוֹ כִּשְׁהַתּוֹרָה יוֹצֵאת וְאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְעֵלוֹת אֶל מְקוֹם מְכֻנָּה וּבְתוֹךְ כֶּךָ בָּאִים הַגְּרָדִינִי נִמּוּסִין (הַמְבֹאֲרִים בְּזֶהר הַקְדוּשׁ מִקֵּץ ר"ג:) הַשּׁוֹלְטִין בְּלִילָה וּמִכֵּים עָלֶיהָ וְנוֹפֶלֶת לְמַטָּה וְנִתְפָּאֶרֶת בְּכָל הָעוֹלָם, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם שׁוֹאֲבִים מֵהָאֵוִיר שֶׁהוּא מְלֵא הַתּוֹרוֹת הָאֵלוֹ שְׁלֵא זְכוֹ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה וְנִתְפָּאֶרֶוּ בְּאֵוִיר הָעוֹלָם, אִזּוֹ אֶצֶל אָדָם גְּדוֹל וְצָדִיק אוֹ עַל כָּל פְּנִים אֶצֶל אָדָם כָּשֵׁר וִירֵא שְׁמִים נַעֲשֶׂה מְזֶה מַל תּוֹרָה, וּקְצַת זוֹכִים לְהַשִּׁיג מְזֶה הַשְּׁגוֹת וְחִדוּשִׁים דְּאוֹרֵי־תֵא, וְלִקְטָנִים שְׂאִינֵם יְכוֹלִים לְהַשִּׁיג וּלְחַדֵּשׁ מַגִּיעַ לָהֶם מְזֶה הַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ וְחֶשֶׁק נִמְרָץ לְהַתּוֹרָה. שְׁזֶה גַם כֵּן בְּחִינַת חִדוּשִׁין שְׁנִתְחַדֵּשׁ הַחֶשֶׁק וְהַתְּעוֹרְרוֹת אֶצְלוֹ, אֲבָל כְּשֶׁמְקַבְּלִים מְזֶה בְּנֵי אָדָם שְׂאִינֵם כְּשָׂרִים אִזּוֹ נַעֲשֶׂה אֶצְלָם מֵאֵלוֹ הַתּוֹרוֹת שְׁלִשִׁים וְתִשְׁעַ מְלָאכּוֹת וּמַגִּיעַ לָהֶם עַל-יַדֵּי־זֶה חֶשֶׁק נִמְרָץ וְהַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ לִיגִיעוֹת וּמְרַחֲוֹת וְעִבּוּדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא הַהַפּוּךְ מִכּוּשׁ מִט"ל תּוֹרָה הִיגוֹ שְׁלִשִׁים וְתִשְׁעַ מְלָאכּוֹת כַּנ"ל:

קס

א הַדְּפָק דּוּפֵק וְנוֹקֵשׁ בְּאָדָם וְלַפְעָמִים הוּא מוֹכִיר אוֹתוֹ לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם בְּבְחִינַת: "קוֹל דּוּדֵי דּוּפֵק" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה' ב), וְלַפְעָמִים הוּא מוֹכִיר אוֹתוֹ לְהַפּוּךְ חֵם וְשְׁלוֹם:

קצור לקוטי מוהר"ן

קסא

« הַמַּחְלָקֶת מִגְבִּיחַ וּמְרִים אֶת הָאָדָם, כְּמִשַּׁל הַפִּיּוֹם שׁוֹמְפִים
שְׁמֵנִישָׁאִים וּמְרִימִים אֶת הָעֵץ הַשׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ:

קסב

« עַל-יָדֵי עֲנֹה שֶׁהוּא אֵין מִמֶּשׁ עַל-יְדֵיזָה יִזְכֶּה לְתוֹרָה וּגְדֻלָּה בְּמָקוֹם
אַחַד, אֲבָל בְּלֹא זֶה קִשָּׁה שֶׁיְהִי שְׁנֵיהֶם יַחַד תּוֹרָה וּגְדֻלָּה:

אַרְבַּעַת צְרִיכִין לְהוֹדוֹת - קסג

« עַל-יָדֵי תְּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא שׁוֹם דְּבוּר לְפָנֵי
הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ (עַן לְעֵיל בְּסִימָן ס"ב):

ב כָּל הָאַרְבַּעַת צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, מְרַמֵּז עַל עֲנֵן צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּעִבְרוֹת
הַשָּׁם, שֶׁהִיא בְּבַחֲיִנַת: "תָּעוּ בְּמִדְבָּר", וְחוֹלָה וְחִבּוּשׁ בְּבֵית
הָאֲסוּרִים, "וַיַּעֲלוּ שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ תְּהוֹמוֹת" שְׁבַבְחֵינַת "יִוְרְדֵי הַיָּם", שְׁשׂוֹכְלַת
עֲנִיּוּם וַיִּסְוִי וְטַלְטוּלִים גְּדוּלִים וְצְרוֹת מְשֻׁנוֹת וְכו' וְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מִצִּיל
אוֹתָהּ בְּכָל פַּעַם מִכָּל הַצְּרוֹת, וְעַל זֶה אָנוּ חַיִּבִים לְהוֹדוֹת תָּמִיד:

קסד

יום כא' לחודש

« יֵשׁ שְׁבָא אֶל הַצְּדִיק שֶׁהוּא רוֹפֵא חוֹלֵי הַנֶּפְשׁוֹת וְרוֹצֵה שְׁיַתֵּן לוֹ
הַצְּדִיק רְפוּאוֹת הֵינּוּ הַנְּהַגוֹת וּדְרָכִים, כְּפִי מַה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ, אֲבָל
בְּאֵמַת הַצְּדִיק יֵשׁ לוֹ רְפוּאוֹת יְקָרִים וְחִשׁוּבִים וּדְרָכִים יְשָׁרִים אֲחֵרִים
שֶׁצָּרִיךְ לְהַנְהִיגוֹ לְרְפוּאוֹתָו הָאֲמִתִּית. וְלַפְעָמִים אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַצְּדִיק
לְגַלוֹת לוֹ פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הַצְּרִיךְ לְרְפוּאוֹתָו בְּכַדֵּי שְׁלֵא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ
מִזֶּה סָם מוֹת חָס וְשָׁלוֹם, עַל כֵּן הַהִכָּרַח לְהַלְבִּישׁ לוֹ פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה
בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה אֲחֵרִים, וְלַפְעָמִים גַּם זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל וּמְכַרַח הַצְּדִיק

לְהִלְבִּישׁ הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי דְבָרִים חִיצוֹנִים לְמַעַן יוּכַל לְקַבֵּל הַרְפוּאָה
הַהַגּוּנָה:

קסה

« תִּסְבֵּל וְתִקְבַּל בְּאַהֲבָה כָּל הַרְעוֹת וְהִיסוּרִים הַבָּאִים עֲלֶיךָ חֵם וְשָׁלוֹם,
כִּי רָאוּי שֶׁתַּדַּע שְׁלֹפֵי מַעֲשֵׂיךָ עַדִּין הוּא מִתְנַהֵג עִמָּךְ בְּרַחֲמִים
רַבִּים, כִּי הִיָּה מֵגִיעַ לְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם לְפִי מַעֲשֵׂיךָ:

קסו

« בְּשֶׁהָעוֹלָם אֵצֶל הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ מְמֹשְׁלָה:

קסז

« דַּע וְהֵאֱמַן כִּי הַשְּׂבָתִים שְׂשׁוּבָתִים אֵצֶל הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם הָאֱמֵת הֵם כְּמוֹ
תַּעֲנִית:

קסח

« כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם גְּדֻלוֹת סִימָן שְׂיָבֹוא לוֹ צָרָה רַחֲמָנָא לְצַלָּהּ, וְכֵן לְהַפְּוֹד
כְּשֶׁהוּא עָנָו וְשָׁפַל יָבֹוא לְכַבּוֹד גָּדוֹל:

קסט

« עַל־יָדֵי הַתְּבוּדָרוֹת שֶׁדָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ אִם כֶּף רָאוּי לוֹ לְהִתְנַהֵג,
וּמִתְקַן מַעֲשָׂיו שֶׁיִּתְנַהֵג עַל־פִּי דִינֵי וּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה נִמְתְּקִין
הַדִּינִים, וְעַל־יְדֵי־זוֹכֵן לְשִׁמְחָה עַד שֶׁיִּרְקַד מִחֲמַת שִׁמְחָה:

ב עֶקֶר פְּנֵם הַבְּרִית הוּא עַל־יָדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וְכֵן לְהַפְּוֹד עַל־
יָדֵי שִׁמְחָה אִז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר לוֹ אֶת הַבְּרִית, הֵינּוּ
שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ עוֹזֵר לוֹ לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּרִית קִדְשׁ:

קצור לקוטי מוהר"ן

קע

א על-ידי היסורים והצרות שיש להאדם נכנע החמר והגוף, ועל-ידי זה נתגדל ומאיר הצורה והנפש, ועל-ידיה הוא יכול לשאת ולהקים ולהרים רבים לשרשם:

קעא

א כשנתעורר ונתגלה שכל חדש בעבודת השם, יש בזה צדיקים ילכו בם שעובדים עם זה השכל את השם יתברך, ופושעים יבשלו בם, שאינם עובדים בזה את השם יתברך, רק שעל-ידיה מבזין ומחרפין את העולם על שהם יודעים מזה השכל החדש והעולם אינם יודעים מזה:

שילמות החסרונות - קעב

א כל החסרונות שיש להאדם הן בנים או פרנסה או בריאות הכל הוא מצד האדם עצמו, כי אור השם יתברך שופע עליו תמיד, אך האדם על-ידי גשמיותו ועל-ידי מעשיו הרעים עושה צל לעצמו שאין מגיע עליו אור השם יתברך, ומזה באים לו כל החסרונות, ועל פן אם האדם זוכה לתקן מעשיו ומדותיו וכל גשמיותו, עד שזוכה לכפול עצמו לגמרי עד שהוא בכחיתת אין שאינו כלל מזה העולם אז אינו עושה צל, וזוכה לקבל אור השם יתברך בשלמות ונשלמים אצלו כל החסרונות:

ב החכמים שהם בכחיתת אין זוכין לכבוד שהוא עקר אור השם יתברך:

ג כשהשם יתברך וכן הצדיק מראים פנים שוחקות חיים ומוכה לעולם ולהפוך - להפוך חס ושלום:

קעג

« הַנֶּפֶשׁ וְהָאֲמוּנָה הֵם בְּחִינַת אַחַת. וַיֵּשׁ עוֹלָם הָאֲמוּנָה שְׁמוֹשׁם גְּלוּקָה מֵדַת הָאֲמוּנָה, וְעוֹלָם הָאֲמוּנָה בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ לוֹ גַּם בֶּן אֲמוּנָה בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְזֶה בְּחִינַת שְׂרֵשׁ הָאֲמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת הָאֲמוּנָה וְהוּא גַּם בֶּן בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְהֵנָּה הַכּוֹתֵב גּוֹתֵן נִפְשׁוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב בְּבְחִינַת "אֵנָּה" "נֶפֶשׁ" "כְּתִיבַת" "יְהִיבִית" (שֶׁבַת ק"ה), וְעַל בֶּן עַל־יְדֵי הַכְּתָב יְכוּל הַצְּדִיק הָאֵמֶת לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהָאֲמוּנָה וְשְׂרֵשׁ הָאֲמוּנָה שֶׁל הַכּוֹתֵב. וְהַדְּבוּר שֶׁמְדַבֵּר עִם הַצְּדִיק הוּא בְּמַעֲלָה גְדוֹלָה מֵהַכְּתָב, כִּי הַכְּתָב אֵינּוּ רַק פְּעֻלַת הַנֶּפֶשׁ, וְהַדְּבוּר הוּא הַנֶּפֶשׁ בְּעֶצְמוֹ, עַל כֵּן יְכוּל לְרַאוֹת מֵהוּת הַנֶּפֶשׁ בְּעֶצְמוֹ:

קעד

« כְּשֶׁהַדֵּינִין חֵם וְשְׁלוֹם גּוֹבְרִין עַל הָאָדָם אֵין לְהַמְתַּפְּלֵל עֲבוּרוֹ לְהוֹפִיר שְׁמוֹ שְׁלֵא יִתְגַּבְּרוּ הַדֵּינִים חֵם וְשְׁלוֹם. (עַן בְּרַכּוֹת דף ל"ד וְעַן בְּ"מִנְן אֲבָרְהֵם" אֵרַח חַיִּים סִימֵן ק"ט סְעִיף קָמֵן א':)

קעה

« עֵקֶר מַעֲלַת הַבְּכִיָּה הוּא כְּשֶׁהִיא מַחֲמַת שְׂמֵחָה וְחַדְוָה, וְאִפְלוּ הַחֲרֻטָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה מַחֲמַת שְׂמֵחָה, שְׂמֵרֵב שְׂמֵחָתוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִתְחַרֵּט וְיִתְגַּעְגַּע מְאֹד עַל שְׂמֵרֵד נִגְדוֹ, וְיִתְעוֹרֵר לוֹ בְּכִיָּה מַחֲמַת הַשְּׂמֵחָה:

קעו

« צְרִיךְ לְמַהֵר מְאֹד לְגַרֵּשׁ מִלְּבֹבוּ הַרוּחַ שְׂמֹת שְׂנֵאֲנֵם בּוֹ וְדְבוּק בּוֹ, וְעַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְהַצְּדִיק הָאֵמֶת הֵינּוּ שְׂאוּהֵב אֶת הַצְּדִיק אֶהְבֵּת נֶפֶשׁ, עַל־יְדִירְזוּהָ מְגַרֵּשׁ בְּמַהִירוֹת גְּדוֹלָה אֶת הַרוּחַ שְׂמֹת מִלְּבֹבוּ וְעַל־יְדִירְזוּהָ זוֹכֵה לְלֵב נִשְׁפָּר:

קצור לקוטי מוהר"ן

קעז

א י"ש צדיקים אמתיים שיש להם פח פודה, פששותין יין לפעמים זוכין לקבל חכמה ומחין קדושים פאלה, עד שיכולין עלידידה לכפר ולמהל עונות ישראל בבחינת: "ואיש חכם יכפרנה" (משלי ט"ז יד):

ב צריך האדם לבטל רצונו לגמרי נגד רצון השם יתברך שלא יהיה לו שום רצון אחר רק כמו שרוצה השם יתברך הן שיהיה לו ממוז ובנים הן לאו חס ושלום, וכשהוא מסתפק עצמו ומתרצה רק ברצון השם יתברך אז ממליך עליו מלכותו יתברך:

קעח

א צריך לפרט את החטא, כי צריכין דוקא ודוי דברים להתודות בדבורים בכל פעם כל מה שעשה בפרטיות, ויש עלוה מניעות רבות, לפעמים נשכח מאתו החטא, ויש שזוכר את החטא וקשה לו להוציא הדבור להתודות. ועלידי שמחה של מצוה כגון חתנה של מצוה, או כשמתגבר לשמח בשמחה גדולה בעת שעושה מצוה, עד שמרקד הרבה מחמת שמחה, עלידידה יוכל להתודות ודוי דברים ועלידידה מתקן פגם חטאיו:

גדל מעלת התענית - קעט

א התענית מבטל מחלקת בגשמיות וברוחניות. כי כשאינו יכול להתפלל או לעשות מה שצריך בעבודת ה'. זה גם כן בכלל מחלקת. והתענית מועיל לזה להכניע הלב לדבק בהקדוש-ברוך-הוא ולעשות שלום:

ב התענית מחיה מתים, הינו שמחיה הימים שעברו בחשך ואין להם שום חיות, כי מי שפוגם איזה יום שאינו עושה בו מצוות

ומעשים טובים, ומכל שכן כשעושה בו רע חס ושלום, אז אין לאותו היום חיות, והוא ממות אותו היום (עין פנים), והתענית מחיה הימים המתים הללו, והכל לפי התענית, וכל מה שמתענה יותר כן הוא מחיה יותר ימים מתים שעברו בחשך:

ג על-ידי התענית זוכין לשמחה וכפי ימי התענית כן זוכין לשמחה:

קפ

« ענין סגלות הפדיון עין פנים: »

קפא

« כשמתקשרים יחד איזה אנשים וחולקים על איש אחד, אף-על-פי שהוא אדם חשוב יותר מהם, עם כל זה יכולין להפילו, רק שלא יהיו רשעים, כי קשר רשעים אינו מן המנוג, אבל אם אינם רשעים אז יכולין להפיל מי שחולקין עליו על-ידי הקשר אף-על-פי שכל אחד לבדו נמוך ממנו, אם לא שזה שחולקין עליו הוא גדול במעלה מאד או אדרבא הם נתבטלים לפניו, וכשמפילין איזה אדם עקר הנפילה שנופל לתאות נאוף רחמנא לצלן: »

ב כל הדברים שדוברים על הצדיק האמת ועל אנשיו הם טובות גדולות מאד בגשמיות ורוחניות והן הן המציבין אותם:

קפב

« כל מה שהעולם מדברים בכל ימי הספירה הם מדברים רק מהספירה של אותו היום, ומי שהוא מבין יוכל לשמע ולירע זאת, אם יטה אזנו היטב לספורי דבריהם ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו היום: »

קצור לקוטי מוהר"ן

קכג

« הַצְדִּיקִים שְׂבֻדוֹר הֵם יוֹשְׁבֵים עַל סֵדֶר הָעֵגוּל, וְהֵם בְּחִינַת בֵּית־דִּין וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רֹאשׁ בֵּית־דִּין שְׁלֵהֶם, וּמֵהֶם יוֹצֵא הַמְּשַׁפֵּט לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הֵן לְזִכּוֹת וְהֵן לְחֻבּוֹת, וְכֵן הֵם מַחְלָקִים הַפְּרָנְסָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ, וְהַעֲקָר הוּא שִׁיתִּיהָ אֲהָבָה בֵּינֵיהֶם עַד שִׁיתִּיהוּ בְּבַחֲבִינַת רוּאִין זֶה אֶת זֶה: »

קכד

« כְּשֶׁמְדַבְּרִין עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם, אִף שָׂאִין חֲבֵרוֹ מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אִף־עַל־פִּיכֵן הוּא בְּעֵצְמוֹ מְקַבֵּל עַל־יְדֵיָהּ הַתְּעוֹרְרוֹת מִחֲבֵרוֹ, כִּי עַל־יְדֵי שִׁינְאוֹ הַדְּבּוּרִים מִפִּי לְחֲבֵרוֹ חוֹזֵר הַאֹר אֵלָיו. וְאִם הִיָּה מְדַבֵּר אֵלּוֹ הַדְּבּוּרִים בֵּינּוּ לְבֵין עֵצְמוֹ יָכוֹל לְהִיטֵל שְׂלֵא הִיָּה מִתְּעוֹרֵר מֵהֶם כִּלָּל וְעַל־יְדֵי שְׂדַבְּרָם לְחֲבֵרוֹ אִף שֶׁחֲבֵרוֹ לֹא נִתְעוֹרֵר, עִם כָּל זֶה הוּא בְּעֵצְמוֹ נִתְעוֹרֵר כִּי חוֹזֵר אֵלָיו עַל־יְדֵי בְּחִינַת הַהֲבָאָה, כְּמוֹ מִי שֶׁמְבַּה וּמְשַׁלֵּךְ אִיזָה דְּבָר לְכַתֵּל חוֹזֵר הַדְּבָר אֵלָיו: »

קכה

« עֲקָר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא הִירְאָה, וְיֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי יְרֵאוֹת, יֵשׁ מִי שֶׁהוּא יֵרֵא מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִגְדֵּלְתוֹ וְרוֹמְמוֹתוֹ בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט, וְעַל־יְדֵי יְרֵאָה זֹאת אֲשַׁתְּלִים שְׂמָא קְדִישָׁא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיֵשׁ יְרֵאָה לְמַטָּה מִמֶּנּוּ הֵינּוּ שְׂבָא לִירְאָה עַל־יְדֵי יְרֵאוֹת תַּחְתּוֹנוֹת, עַל־יְדֵי שִׁירָא מַחִיָּה אוֹ מִשֵּׁר אוֹ מְאִיזָה פַּחַד אַחַר עַל־יְדֵיָהּ הוּא נּוֹכַר וּבָא לִירְאֵת ה', וְעַל־יְדֵי יְרֵאָה זֹאת נִמְשָׁךְ הַשְּׁפָעוֹת בְּעוֹלָם, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּלֵי לְקַבֵּל הַשְּׁפָע, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַשְּׂתוֹקְקוֹת וְהַרְצוֹן לְנַסֵּעַ לְצַדִּיקֵי אֲמֵת, שְׁעַל־יְדֵיָהּ נַעֲשֶׂה רֵשֶׁם הַכְּלִי, וְאַחֲרֵיכֵן כְּשֶׁבָא אֵלָיו נַעֲשֶׂה הַכְּלִי, וְכָל מִי שִׁישׁ לוֹ יְגִיעוֹת וּמִנִּיעוֹת יוֹתֵר בְּתַחֲלַת הַהֲתַקְרְבוֹת וְהוּא מְשַׁבֵּר עַל־יְדֵי-

זֶה יֵשׁ לוֹ כְּלֵי גְדוֹל בְּיוֹתֵר, כְּגוֹן כְּשֵׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת מֵאֲבִיו וְחוֹתָנוּ וְאִשְׁתּוֹ
 וְכִיּוֹצֵא בָהֶם שְׂאֵרֵי מְנִיעוֹת וְהוּא צָרִיךְ לְהִתְנַגֵּעַ לְמִרְחַ וְלְהִתְחַזֵּק מְאֹד
 לְשִׁבְרָם, עַל־יְדִיּוֹה הוּא עוֹשֶׂה כְּלֵי לְקַבֵּל בְּתוֹכָהּ קִדְשָׁה וְטַהֲרָה אַחֲרֶיהָ.
 וְכֵל מַה שֶׁהִיגִיעוֹת וְהַמְנִיעוֹת יוֹתֵר, וְכִשְׁמִשְׁבָּרָם, הַכְּלֵי יוֹתֵר גְּדוֹלָה לְקַבֵּל
 בְּתוֹכָהּ קִדְשָׁה וְטַהֲרָה לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדִיּוֹה זוֹכֵה לִירְאָה
 וְלְהַמְשִׁיךְ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת וְזוֹכֵה לְהִשְׁלִים שְׂמָא קִדְיָשָׁא, כִּי עֵקֶר
 הַשְׁלֵמוֹת עַל־יְדֵי הִירְאָה:

קפו

« עַל־יְדֵי אֱמוּנָה שְׂמָאמִין בְּדַבְרֵי הַצְּדִיק הוּא רוֹאֶה מִמֶּנּוּ מוֹפְתִים
 גְּדוֹלִים בְּכָל עֵת, כִּי הַצְּדִיק בּוֹדֵאֵי מְלֵא מוֹפְתִים, וְכִשְׁהוּא
 מֵאֱמִין בְּהַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא מְכִין לְמַפְרַע בְּדַבְרֵי הַצְּדִיק בְּכָל מַה שְׂיֵאָרַע
 לוֹ שְׂזָה הִיְתָה כְּנֹגַת הַצְּדִיק, כִּי בְּהַדְבָּרִים שְׁדַבֵּר עִמּוֹ רָמַז לוֹ שְׂיִהְיֶה כֵּן,
 שְׁכָּל מַה שְׂעֲשֶׂה אַחֲרֶיהָ רוֹאֶה שֶׁהַכֵּל הִיָּה מְרַמֵּז בְּדַבְרָיו:

קפו

« מַה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁלֵּם לְאָדָם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה הוּא חֹסֵד גְּדוֹל
 מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדִיּוֹה הוּא מְכִין הַחֲטָא שְׁפָגַם בּוֹ
 וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וְעֵקֶר מַה שְׂמִשְׁלֵם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה הוּא
 בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שֵׁם מְדַקְדָּקִים לְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ, וְזֶהוּ: "אֶרֶץ
 אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ" (בַּמִּדְבָּר י"ג לב) אֲכָלֶת רְאִשֵׁי־תְבוֹת אֶתְהָ תִשְׁלֵם לְאִישׁ
 כְּמַעֲשָׂהוּ (תְּהִלִּים ס"ב):

קפח

« קָדָם שְׂיִוְצֵא הָאָדָם לְאוּרֵי הָעוֹלָם מִלְּמַדִּין וּמֵרְאִים לוֹ כָּל מַה שְׂצָרִיךְ
 לַעֲבֹד וְלְהַשְׁיִיג בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכִיּוֹן שְׂיִוְצֵא לְאוּרֵי הָעוֹלָם מִיַּד

קצור לקוטי מוהר"ן

נשפח ונאבד ממנו הכל, ובשביל זה צריך לנסע להצדיק לבקש אחר אבדתו, כי כל האבדות האלה של כל בני העולם כלם הם אצל הצדיק:

קפט

« עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, על כן צריך לזהר מאד מעצבות ועצלות:

קצ

« הצדיק האמת שהוא בחינת משה, במה שיצא הדבור מפי ה' לעשות אין לו שום בחירה על זה לעשות, רק עקר בחירתו הוא לכונן רצון השם יתברך ולהבין רצונו יתברך במה שאינו מנלה רצונו בפרוש בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו (שפת פ"ו), שבוה היה תלוי בחירת משה לקבל את התורה או שלא לקבל כי לא היה אפשר לקבל את התורה רק אחר שלשה ימים כמו שהיה באמת, והשם יתברך לא אמר לו רק שני ימים, ומשה בעצמו היה צריך להבין מדעתו ובחר לו לקבל את התורה והוסיף יום אחד:

קצא

« עקר הרגשת תענוג ושעשוע עולם הבא וכל הש"י [השליש מאות ועשרה] עולמות שעתיד הקדוש-ברוך הוא להנחיל לכל צדיק וצדיק הוא רק בלב, כי הלב יכול לתפס במקומו המעט עד אין חקר ואין מספר, ושם מקום הרגשת כל התענוגים והשעשועים, ועל כן אפשר שישב אחד אצל חברו בגן עדן ולזה יהיו לו כל התענוגים והשעשועים וכל הש"י [השליש מאות ועשרה] עולמות, וחברו אף-על-פי שיושב אצלו לא ירגיש כלום, כי לבו חסר מכל הטובות והשעשועים שיש לחברו הצדיק בתוך לבו, אשרי לו:

מעלת הדבור של הצדיק - קצב

א מי ששומע דבור מפי הצדיק האמת וכפרט בשרואה אותו או, הוא מקבל בחינת הפנים של הצדיק וביחינת שכלו ונשמתו, אך צריך לשמר עצמו משכחה, כי שכחה משפחת כל זה ממנו, וכשזוכה לזכרון לזכר דברי הצדיק כמו שאמרם או על ידי מה שחוזר מאה ואחת פעמים שעל ידי זה זוכר, אז פשיאמר זה הדבר בשם הצדיק נצטיר לפניו דמות דיוקנו של החכם והרי הוא כאלו אמרו הצדיק בעצמו, אך שיהיה הזכרון באמת בכח הזכרון:

ב כששומע החדוש מפי הרב בעצמו בעת שחדש אותו הרב על ידי זה יזכרו היטב, אבל כשאינו שומע מפי הרב בעצמו או אפלו מפיו לאחר כך שלא בעת שחדש אותו החדוש או יוכל לשכחו בקל:

ג בכל ספר יש שם דמות דיוקנו של החכם שחדש אלו הדבורים שבוה הספר:

ד הדבור האמת שיוצא מפי הצדיק האמת אפלו במלי דעלמא הוא יקר מדברי תורה של צדיק אחר, כי שם יכול להיות תערובות הרבה, אבל זה הדבור היוצא מפי הצדיק האמת הוא רק אמת לבד, וכיון שהוא רק אמת ואין בו שום תערובות אין יקר ממנו:

ה אמת הוא הפנים של כל הפנים דקדשה:

קצב

א המחשבה יש לה תקף גדול ואם יחזק ויגבר מחשבתו על איה דבר שבעולם יוכל לפעל שיהיה כך, רק שהמחשבה תהיה בבטול כל ההרגשות והמחשבה תקיפה כל כך עד שאפשר למסר

קצור לקוטי מוהר"ן

נִפְּשׁוּ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ מִמּוֹשׁ, הֵינּוּ שִׁיקְבֵּל בְּמַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁהוּא מְרַצֶּה לְמַסַּר נַפְשׁוֹ
עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּאִיזָה מִיתָה שֶׁתְּהִיָּה עַד שִׁירְגִישׁ צַעַר הַמִּיתָה מִמּוֹשׁ. אִךְ
יְכוּלִין עַל־יְדִיזָה לְמוֹת מִמּוֹשׁ, עַל פֶּן בְּעַת שִׁירְגִישׁ שֶׁקְרוּב שֶׁתִּצְאָא נַפְשׁוֹ
צָרִיךְ לְמַנַּע וּלְהַרְחִיק עֲצָמוֹ לְבָלֵי לְשֹׂאֵר שֵׁם, שְׂלָא יָמוּת בְּלֹא עֵתוֹ חֵם
וְשָׁלוֹם:

קצד

א מִי שְׁרוּצָה כְּבוֹד הוּא שׁוֹטֵה, עֵינַי פָּנִים:

בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִי - קצה

א צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע שֶׁבְּכָל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרֵינִי שֶׁפְּעוּלָם יֵשׁ בָּהֶם אִיזָה הִרְחַבְתָּ,
מִלְכָּר מַה שֶׁצָּרִיךְ לְצַפּוֹת שֶׁבְּחֶסְדֵּי וְתַבְרֵיךְ יוֹשִׁיעַ וַיִּכְפַּל הַצָּרָה
לְגַמְרִי, אִךְ גַּם בְּהַצָּרָה בְּעֲצָמָה בְּוֹדָאֵי יֵשׁ בָּהּ אִיזָה הִרְחַבְתָּ, וְתַסְתַּכֵּל עַל
זֶה הַיִּטֵּב לְמִצְאָה הִתְרַחַבְתָּ שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּרָה, וְעַל־יְדִיזָה תוּכַל לְסַבֵּל וּלְקַבֵּל
כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְלֹא תִתְבַּהֵל מִשׁוֹם דְּבָר, וְעַל־יְדִיזָה תוּכַל
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְתַבְרֵךְ תְּמִיד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְעַל־יְדִיזָה יוֹשִׁיעַ לְךָ
הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ:

קצו

א אִסוּר לְהֵאָדָם לְהִתְעַקֵּשׁ בְּתַפְלָתוֹ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ יַעֲשֶׂה לוֹ דְּוָקָא
בְּקִשְׁתּוֹ, כִּי זֶה כְּמוֹ לֹקַח דְּבָר בְּחֻזְקָה בְּגוּלָה, רַק צָרִיךְ
לְהִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּגִים אִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ יִתֵּן וְאִם לֹא לֹא:

קצז

א אֵינִי זֶה מַעֲלֵת הַעֲנוּה לְהִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ בְּדַרְךְ שְׁמוֹת
כְּאֵלֵינוּ הוּא עֲנוּ, כִּי זֶה עֲנוּה פְּסוּלָה, וְעַקֵּר שְׁלֹמוֹת הַעֲנוּה כְּשֶׁהִיא

בְּחֻמָּה, וְעַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע שֶׁהָעוֹלָם מְדַבְּרִים נַעֲשֶׂה פְּרוּד בֵּין עֲנֵה לְחֻמָּה. וְאִזּוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְצַדִּיקִים לְהִיּוֹת עֲנוּיִם*, אִם לֹא מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד בְּמִדַּת הָעֲנִוּה, עַד שֶׁגַּם פָּנִם לְשׁוֹן הָרַע שֶׁל הָעוֹלָם אֵינּוּ מוּזִיק לוֹ לְעֲנֵה שְׁלוֹ:

קצח

« כִּשְׂאֹחַד צוּעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אוֹמְרִים לוֹ לִפְעֵ, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב: "מִה תִצְעַק אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְעוּ" (שְׁמוֹת י"ד טו):

קצט

« עַל־יְדֵי שְׁמִרְגִישִׁים מַעַם מְתִיקוֹת בְּהַתּוֹרָה נְצוּלִין מְעַנֵּשׁ שֶׁל אֱלֹמֵן שְׁלֹא תָמוֹת אֲשֶׁתּוֹ חֵם וְשְׁלוֹם:

ר

« הַצַּדִּיקִים שֶׁפְּזָמֵן הִזָּה הֵם הֵם הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ בְּזָמַיִם הַקּוֹדְמִים בְּסוֹד הַגְּלִגּוֹל וּכְבָר קִיְמוּ הַתּוֹרָה מְעַנֵּי עַל פֶּן זֹכִים עִתָּה לְקִיְמָה מְעַשֶׂר:

צְדָקָה תִצִּיל מִמּוֹת – רֵא

« מְרָמוֹ בְּתִרְגוּם (אִיכָה ב' ט) בְּפָסוֹק: "קוֹל נָתַנּוּ בְּבַיִת ה' כִּיּוֹם מוֹעֵד" שֶׁבְּפָסֶס צוּעִיקִים בְּתַפְלָה:

ב צְדָקָה תִצִּיל מִמּוֹת רְאִשֵׁי־תִבּוֹת מִצַּ"ת*:

* אִמֹר הַפּוֹעֵתִיק, בְּזֶה מוּבָן הַתְּרַגוּם יוֹנְתָן 'כֹּד חָמִי מִשֶׁה עֲנוּתְגוּתִיהָ קָרָא שְׁמוֹ יְהוֹשֻׁעַ' וּדְרָשׁוּ חו"ל יְהוֹשֻׁעַד וְכו' הִינּוּ שֶׁהַתְּפִלָּל עֲלָיו שְׁעַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע שֶׁל הַמְּרַגְלִים לֹא יִפְנֵם הָעֲנֵה שְׁלוֹ.

* נִרְאָה מִזֶּה שֶׁצְדָקָה מְסַגֵּל לְהַנְצִל בְּפָסֶס מְאֹסוֹר חֲמִין שֶׁהוּא סְמָרָא דְמוֹתָא וְלִבּוֹת לְקִרְשֵׁת אֲכִילַת מִצָּה בְּשִׁלְמוֹת, וּמִזֶּה מוּבָן קִצַּח מִה שֶׁנִּתְפָּסֵד מִקְדְּמוֹנִים וּמִדְּבָרֵי רְבוּתִינּוּ וְכוּרָנִם לְכַרְכָּה לְתַת מְעוֹת חָסִים לְעַנִּים קָדָם פֶּסֶח.

קצור לקוטי מוהר"ן

ג סגולה לחלי נופל רחמנא לצלן לפור צדקה, פור נתן לאביונים (תהלים)
 קי"ב ט) ראשי-תבות נפ"ל:

רב

א כל מי ששכלו קטן ביותר צריך לחלק לו כבוד ביותר על פן צריך
 האדם להגדיל דעתו פדי שלא ירצה בכבוד ויהיה בורח מן
 הכבוד:

רג

א מרדכי היה מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר
 שהיא השכינה פידוע, כי מרדכי היה משיג זאת לידע שלום
 השכינה על ידי ספורי דבריהם:

רד

א המעות שנותנין לתלמיד חכם הוא בחינת תורה ממש, ואין עברה
 יכולה לכבות זה המעות שנותנין לתלמיד חכם כי אין
 עברה מכבה תורה, וזה מעות ראשי-תבות "ואין" "עברה" "מכבה" "תורה"
 (סוטה כ"א):

תקון למקרה לילה - רה

יום כב' לחודש

א תקון למקרה לילה רחמנא לצלן, לומר עשרה קפיטל תהלים באותו
 היום שארע לו חס ושלום, כי יש פח באמירת תהלים להוציא
 הטפה מהקלפה שלקחה אותה, וצריך לבון בשעת אמירת תהלים
 שתהלי"ם בגימטריא תפ"ה, שהוא מבון כמספר השני שמות אל אלהים
 במלואו בזה, אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם, שעלידי השני
 שמות אלו יוצאה הטפה מהקלפה לילית שגימטריא שלה ת"פ, ועם
 החמש אותיות תפ"ה (במנין תהלים) שהיא הממנה על זה, ומה שצריכין

לומר עֲשֶׂה קַפִּיטל תְּהִלִּים דּוֹקא עֵין פְּנִים, וְאֵלֹו הֵן, מִכְּתָם לְדוֹד מ"ו,
 לְדוֹד מִשְׁפִּיל ל"ב, אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל מ"א, בְּאֵיל תַּעֲרַג מ"ב, לְמַנְצַח
 אֶל תִּשְׁחַת נ"ט, לְמַנְצַח עַל יְדוּתוֹן ע"ו, תִּפְלָה לְמִשְׁה צ', הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ
 ק"ה, עַל נְהוּרֹת בְּכָל קל"ו, הִלְלוּיָהּ הִלְלוּ אֶל בְּקִדְשׁוֹ ק"ג, וְהֵם תִּקְוֹן גְּדוֹל
 מְאֹד לְוָה, וְמִי שְׁזוּכָה לְאֶמְרָם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אֵין צְרִיךְ לִפְחַד עוֹד כְּלָל
 מִפְּנֵם הַנּוֹרָא הַזֶּה כִּי בּוֹדָאֵי נִתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי-וָה:

תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֲבָד - רו

א הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ דְּרַכּוֹ לְקִרּוֹת אֶת הָאָדָם תִּכְף בְּשִׂרְוָהּ שֶׁהוּא תוֹעָה
 מִדְּרָךְ הַשֶּׁכֶל, יֵשׁ שְׁקוֹרָאוּ בְּרַמְיֹוה וְיֵשׁ בְּקִרְיָהּ מִמּוֹשׁ, וְיֵשׁ
 שְׁבוּעָטָ בּוֹ וּמִפְּהוֹ, וּכְשֶׁעֲדוֹן לֹא נָמָה הִרְבֵּה מִדְּרָךְ הַיֵּשֶׁר אִזּוֹ אִפְשָׁר לוֹ
 בְּקָל לְשׁוּב מִחֲמַת שֶׁהוּא מִכִּיר עֲדוֹן אֶת הַקּוֹל וְרָגִיל בּוֹ, כִּי זֶה סְמוּךְ הִיָּה
 אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ וְעֲדוֹן לֹא שָׁכַח אֶת הַקּוֹל, אֲבָל בְּשֶׁכַּחַר נָמָה הִרְבֵּה
 מִהִדְרָךְ אִזּוֹ כְּבָר שָׁכַח קוֹל הַתּוֹרָה וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ, וְאִינוּ מִכִּיר בּוֹ, וְקִשָּׁה לוֹ
 אִזּוֹ לְשׁוּב, כְּמִשַׁל הַרוּעָה שֶׁתַּעָה אֶצְלוֹ שֶׁה מִהִדְרָךְ, וּכְאֲשֶׁר לֹא תַעָה
 הִרְבֵּה עֲדוֹן, אִזּוֹ מִכִּיר אֶת קוֹל הַרוּעָה, וּכְשֶׁהַרוּעָה קוֹרָא אוֹתוֹ הוֹלֵךְ
 אַחֲרָיו תִּכְף אֲבָל בְּשִׁתְעָה הִרְבֵּה מִהִדְרָךְ, כְּבָר שָׁכַח אֶת קוֹל הַרוּעָה
 וְאִינוּ מִכִּיר בּוֹ, וְגַם הַרוּעָה מִיֵּאֵשׁ מְלַבְקָשׁוּ מִחֲמַת שֶׁזֶה זְמַן רַב שֶׁתַּעָה
 מֵאִתּוֹ. עַל כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ וְלַצַּעַק בְּקוֹל גְּדוֹל מֵעַמֵּק הַלֵּב
 "תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֲבָד בְּקֵשׁ עֲבָדְךָ", הִיגוֹ שֶׁתִּמְהַר לְבַקְשָׁנִי כֹּל זְמַן שֶׁאֵינִי זוֹכֵר
 עַל כָּל פְּנִים עֲדוֹן קוֹל הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וְזֶה "כִּי מִצּוֹתֶיךָ לֹא שָׁכַחְתִּי"
 עֲדוֹן עַל כֵּן רַחֵם עָלַי וּמְהַר לְבַקְשָׁנִי מִיָּד לְמַעַן לֹא אֲבָד חַס וְשְׁלוֹם:

רו

א כָּל הַדְּבוּרִים הֵם בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְצְרִיךְ לְהַמְתִּיקָם. וְהַהֲמַתְקָה הוּא עַל־
 יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה וְדְבוּרִים טוֹבִים שֶׁמְדַבְּרִים, עַל כֵּן צְרִיךְ לְשַׁמֵּר
 אֶת הַדְּבוּר מְאֹד וְלִכְלִי לְדַבֵּר דְּבוּרִים רַעִים וּבְכַפְרָט לְשׁוֹן הָרַע חַס וְשְׁלוֹם,

קצור לקוטי מוהר"ן

מכל שפן וכל שפן שצריך לשמור מאד מלדבר חס ושלום על צדיק הדור כפי שלא יתגברו הדינים חס ושלום. ועל ידי אלו הדבורים רעים יכולים לגרם שיפול הצדיק הדור ממדרגתו חס ושלום, כשאינו בעל פה גדול להמתיק אלו הגבורות הקשות, או שישתלק חס ושלום על ידיה, ואז על ידי השתלקותו, נשמתו ממתקת אלו הגבורות הנ"ל:

צופה רשע לצדיק – רח

« מזה שהרשעים עושים יסורים לצדיקים ורודפים את הצדיקים, זה סבה מאת השם יתברך כפי שיתבונן הצדיק ויפשפש במעשיו, והם כמו שומרים לשמור את הצדיק מלפול בגשמיות:

ב גם הוא טובה להם לצדיקים מעט המחלקת שיש עליהם, כי המחלקת הוא כמו מכסה להם שלא יתגלו ויתפרסמו יותר מפדי הצורך, אך החולקים רוצים לכפותם לגמרי להעבירם מן העולם חס ושלום אבל השם יתברך לא יעזבם בידם:

רט

« יש לכל אדם תפלות רעות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: 'גנבא על מחתרתא רחמנא קריא' (ברכות ס"ג לפי נסחת ה"עין עקב) ואחר כך בשעומד להתפלל אז התפלה הרעה מבלבלת אותו, והתקון לזה הכנסת אורחים תלמידי חכמים:

רי

« על ידי משא ומתן באמונה מקים מצות עשה ואהבת, ששם שמים מתאהב על ידו כנ"ל סימן צ"ג, ועל ידיה יהיה לו פרנסה בלי יגיעה וטרח:

ריא

א מַה שֶׁהַעוֹלָם נוֹסְעִים עַל רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה לְצַדִּיקִים, כִּי עֵקֶר הַמִּתְקַת הַדֵּינִים אֵינוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי קִדְשָׁת וְטָהֳרַת הַמַּחְשָׁבוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ הַמַּחְשָׁבָה אֶלָּא עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא מְקוֹר הַדֵּינִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְצָרִיךְ לְטַהֵר הַמַּחְשָׁבוֹת כְּדֵי לְהַמְתִּיקָם, וּבְשָׂבִיל זֶה נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה וּלְהַמְתִּיק הַדֵּינִים:

ריב

א עַל־יְדֵי הַמַּחְאָת כֶּף אֶל כֶּף בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְדַבֵּר כְּרֵאוֹי הַשְּׂכָחִים וְהַתְּאָרִים שֶׁאֵנוּ מְכַנִּים וּמְדַמִּים אוֹתוֹ וַתְּכַרֵּךְ שׂוּהָ בַחֲנִינָת שְׂמִימִיטִין בְּתַמוּנַת ה'. גַּם זֶה בַחֲנִינָת וִידֵי אָדָם מִתַּחַת כְּנִפְיָהֶם (יְחֻזָּא ל' א), כִּי הַכְּנָפִים הֵם הַדְּבוּרִים בַּחֲנִינָת: "וּבַעַל כְּנָפִים יִגִּיד דְּבָר" (קֹהֶלֶת י' ב). גַּם עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל הַתְּפִלָּה בְּתוֹךְ תּוֹרַה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרַה שֶׁבְּעַל פִּה:

ב כַּח הַדְּבוּר בָּא עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים:

ריג

א יֵשׁ שֵׁם סֵא"ל הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק "אַתָּה" סֵתֵר "לִי" (תְּהִלִּים ל"ב ז), וּבְשֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹצֵה לְהַצִּיל אֶת הָאָדָם מִמּוֹת שְׁנֹגְזוֹר עָלָיו וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אוֹתוֹ מִן הַבַּעַל דְּבָר אֹז הוּא מַסְתִּיר וּמְכַסֶּה אוֹתוֹ בּוֹה הַשֵּׁם, וְהַבַּעַל דְּבָר מְבַקֵּשׁ מְקוֹם שְׂיוֹכַל לְהַכְּנִס תַּחַת הַמְּכַסֶּה וְהַמְּסְתִיר. אִךְ תִּכְף כְּשִׂמְבִיט עָלָיו אֵין לוֹ כַּח מַחְמַת הַשֵּׁם הַזֶּה (עַן פְּנִים):

ב צָרִיךְ לְהַפְסִיק בֵּין תַּבַּת אַתָּה סֵתֵר לִי לְתַבַּת מִצַּר כְּדֵי שְׂלֵא לַעֲשׂוֹת צָרוּף הַשֵּׁם סֵמָל חֵם וְשְׁלוֹם (עַן פְּנִים):

ריד

« מַה שְׁמַצִּינוּ בְּנוֹ אָדָם שְׂמֵתִים בְּאִמְצַע לְמוֹדֵם, שְׁלֹא בְּדוֹרוֹת
הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהָיָה יוֹדֵעַ יוֹם מִיתָתוֹ הָיָה עוֹסֵק בְּתוֹרָה וְלֹא הָיָה
לְהַבְעֵל דְּבַר שׁוֹם שְׁלִיטָה עָלָיו, דַּע שְׂאֵם הַלְמוּד כְּהִגָּן בְּדֹאֵי אִין לֹא
שׁוֹם כַּח, אֲבָל אִם אִין הַלְמוּד פְּרָאוּי, בְּפִרְט לְמוּד גְּמָרָא אִם אִינוּ פְּרָאוּי
אִז הוּא מְקַבֵּל יוֹתֵר כַּח מִהַלְמוּד. כִּי תִלְמוּד בְּגִימְטְרִיא אוֹתוֹת שֶׁל שְׂמָה
(לִילִית) עַל כֵּן יֵשׁ כַּח בְּלְמוּד הַתִּלְמוּד אוֹ לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ אוֹ לְהַפְרֹד חֵם
וְשָׁלוֹם:

רטו

« יֵשׁ עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה מִיְּנֵי פְדִיוֹנוֹת לְהַמְתִּיק הַדִּין מִכָּל הָעֲשָׂרִים
וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים וּכְנֻגָּד כָּל בֵּית־דִּין יֵשׁ פְּדִיוֹן מִיָּד וְיֵשׁ פְּדִיוֹן
אַחַד שְׂכּוֹלֵל כָּל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, וְלֹא נִמְצָא כִּי אִם חַד
בְּדָרָא שְׂיַדַּע זֶה הַפְּדִיוֹן, וּפְעָמִים אֶפְלוּ כְּשֶׁזָּה הַצַּדִּיק עוֹשֶׂה פְּדִיוֹן אֶף־
עַל־פִּיכֵן אִינוּ מוֹעִיל, זֶה מַחֲמַת כִּי לֹא בְּכָל פַּעַם בָּא לָהֶם מְלַמְטָה
פְּדִיוֹן כֹּזֵה שְׂיֻכַּל לְהַמְתִּיק כָּל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים בְּבַת אַחַת.
וְעַל כֵּן כְּשֶׁבָּא לָהֶם הַהַמְתָּקָה הַזֹּאת מִשְׂתַּמְּשִׁין עִמָּה לְצַרְדָּא דְּבַר אַחַר
הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת גְּרִים, כִּי כָּל זְמַן שְׂיֵשׁ עֲבוּדָה זָרָה בְּעוֹלָם חֲרוֹן אַף בְּעוֹלָם,
וּכְשֶׁמְמַתִּיקִים הַדִּין וְהַחֲרוֹן אֶף נִמְתַּק הָעֲבוּדָה־זָרָה וְנַעֲשִׂין גְּרִים:

רטז

« מַה שְׂיֵשׁ ח"י בְּרִכּוֹת הַתְּפִלָּה חוּץ בְּרַפְת הַמִּינִים, כִּי עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה
אִנוּ מְכַמְלִין הַטֵּבַע שֶׁהַפִּילוֹסוֹפִים קוֹרִין אוֹתָהּ אִם כָּל חַי,
וּמְכַנְעִין וּמְכַמְלִין הַמִּינִים וְהַאֲפִיקוֹרְסִים:

ריז

א "זָכְרוּ" תּוֹרַת "מֹשֶׁה" (סוף מִלְאכֵי) רֵאשִׁי-תְבוֹת תִּמְזוּ חֶסֶד וְאִו. כִּי אָז
 בְּתִמְזוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיד הַזְכָּרוֹן לְתַקֵּן הַשְּׂכֵחָה שְׁנֵת־הוּהוּ עַל-יְדֵי
 הַלּוּחֹת שְׁנֵשְׁתַּבְּרוּ בוֹ, וּמֵאַחַר שְׁנֵשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחֹת נִסְתַּלַּק הָאוֹר כִּי
 הַלּוּחֹת אָרְכָן וְאִו וְרַחֲבָן וְאִו:

ריח

א לְפַעֲמִים פְּתֹאם הָאָדָם נוֹסֵעַ לְאִיזָה מְקוֹם רְחוֹק וְהוּ כְּדִי לְהַסְתִּיר אֶת
 עַצְמוֹ מֵאִיזָה גְזֵרָה שְׁנִגְזָר עָלָיו. וְאִף שֶׁהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִזֶּה
 עִם כָּל זֶה הַנֶּפֶשׁ יוֹדַעַת מִזֶּה, עַל כֵּן בָּא לוֹ רְצוֹן לְנִסְעַ, אֵד כְּשֶׁנִּתְפָּרֵסם
 שֵׁם יוֹכֵל לְהִזִּיק לוֹ חֵם וְשָׁלוֹם. ה' יַצִּילֵנוּ:

ריט

א בְּשִׂאֲדָם מַעֲלִים וּמְסַתִּיר וּמְקַטֵּין אֶת עַצְמוֹ בַּעֲנֵה וְשִׁפְלוֹת אֵז הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ כְּכִיכּוֹל גַּם בֵּן מְרֹאָה עַצְמוֹ אֵלָיו בְּבַחֲיִנַת עֲנֵה
 וְשִׁפְלוֹת, וּמְצַמְצֵם אֶת גְּאוֹתוֹ וּגְאוֹנוֹ וּמְקַטֵּין אֶת עַצְמוֹ כְּכִיכּוֹל וְשׁוֹכֵן עִמּוֹ
 בְּבַחֲיִנַת אֲשַׁפֵּן וְאֵת דִּבְא. אֲכַל בְּשִׂאֲדָם מִתְנַאֵה וּמִתְגַּדֵּל חֵם וְשָׁלוֹם אֵז
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם בֵּן מְרֹאָה גְּאוֹתוֹ וּגְדִלְתוֹ אֲשֶׁר מִי יוֹכֵל לְסַבֵּל וּלְקַבֵּל
 כְּבוֹדוֹ וּגְאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָלוּד" וְכו' (מְלָכִים-א ח כז)
 וּמִזֶּה בָּא חֲרָבָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים:

רב

א אִם יֵשׁ אִיזָה צַעַר לְאָדָם חֵם וְשָׁלוֹם וְהוּא מְסַפֵּר צַעְרוֹ לְפָנַי חֲכָם אוֹ
 גְּבוֹר אוֹ עֲשִׂיר עַד שְׁיַעֲזוֹר רַחֲמִים אֲצִלוֹ יְכוֹל לְהוֹשִׁעַ מִצַּעְרוֹ:

קצור לקוטי מוהר"ן

רכא

א על־ידי שנותנים מעשר, השם יתברך מושיט ידו ומכסה עליו בצל
ידו ומצילו משונאיו:

ב גם זוכין על־ידי מעשר להסתפקות שיתפק עצמו במה שיש לו:

רכב

א צריך להיות תמיד בשמחה ולעבד את ה' בשמחה, ואם לפעמים
נופל ממדרגתו צריך לחזק את עצמו בימים הקודמים שהיה
מזריח לו איזה הארה קצת ויאחו את עצמו עתה בהתעוררות והזריחה
שהיה לו מקדם, עד אשר יעורו השם ויחזיר ויזרח לו אורו יתברך אמן:

רכג

א לפעמים יכול להיות שלא ימלאו בקשת הצדיק פי זמנין דשמע
וזמנין דלא וכו' (זהו ורא ק"ה): אבל יש צדיק שיכול לגוד
ולומר אני אומר שהיה כן:

רכד

א אפלו הרחוקים מן הצדיק מקבלים חיות והארה ממנו:

רכה

א יש כמה מעלות ומדרגות בכחחון עד אין סוף וכל מה שהשכל גדול
ביותר יש לו בכחחון יותר, וכפי הכחחון כן זוכה להרבות בצדקה,
ועל־ידיה זוכה להשלים ולתקן הדבור שהוא גדר האדם:

רכו

« יֵשׁ נְגוּנִים שֶׁל יִלְלָה וְעַצְבוֹת שֶׁהֵם מִבְּחִינַת הַסְּמָא אַחֲרָא, וְדַרְךְ בְּנֵי אָדָם לְמִשְׁךְ אַחַר נְגוּנִים הָאֵלֶּה וּכְשֶׁמְזַמְרִין הַנְּגוּנִים הָאֵלֶּה בְּשֶׁבֶת עַל־יְדִיָּה מַעֲלִין אוֹתָם:

רכז

« בְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הַקּוֹצְרִים וְאוֹמְרִים לָהֶם ה' יַעֲזֹר (שְׁתֵּי פְעָמִים) עַל־יְדֵי זֶה יֵשׁ עֲלֵיהָ לְהַרְשָׁעִים הַמְּגַלְגָּלִים בְּעִשְׂבִּים הָאֵלֶּה:

רכח

« בְּשֶׁהֶקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא מִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שְׂתוּכַל לְהַחְזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה וְלַעֲשׂוֹת גְּרִים אִזּוּ הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ כְּבִיכּוֹל מִבְּקִשׁ וְרוּאָה שִׁיְהִיָּה מַחֲלַקֶּת עֲלֵיהָ:

רכט

« יֵשׁ עֲצִים בְּשֶׁעוֹשִׂים מֵהֶם מִטָּה, מְסַגְּלִים לְהוֹלִדֵת בְּנִים וּלְגַדְלֵם וְכֵן לְהַפּוֹךְ יֵשׁ שְׂאִינָם מְסַגְּלִים וְכוּ':

רל

« מִי שִׁישׁ לוֹ עֵינָיִם לְרִאוֹת יְכוּל לְרִאוֹת וּלְהַכִּיר בְּהַפְּנִים שֶׁל הַתְּלֻמִּיד מִי הוּא רַבּוֹ, וּבִלְבָד בְּשֶׂרָאָה רַבּוֹ פְּעַם אַחַת:

רלא

« בְּשֶׁעָה שְׂאוֹמְרִים וְצָבֵא הַשְּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים רְאוּי לְהַתְּפַלֵּל עַל כָּל דְּבָר, כִּי אִזּוּ בָּאִים כָּל צָבֵא הַשְּׁמַיִם לְהִשְׁתַּחֲוֹת וּלְתַת שְׂבָחָה

קצור לקוטי מוהר"ן

והודאה אליו ותברך, על בן טוב לבקש אז מהשם ותברך שיצוה עליהם שימשיכו לו כל מה שצריך. כגון אם צריך לרפואה יכון במחשבתו אז שיצוה השם ותברך עליהם שימשיכו הכחות הצריכים לרפואתו בתוך לחם ומים וכן כל פיוצא בזה (עין לקוטי מוהר"ן תננא סימן א):

רלב

א **בְּשֵׁעָה** שאומר הללו את ה' מן השמים וכו' הללוהו כל מלאכיו וכו' ראוי להאדם להתעורר להתפלל בחיות והתלהבות גדול מאחר שהאדם בתפלתו הוא קורא לכל המלאכים והשרפים והאופנים וחיות הקדש ולכל העולמות ומצוה ופוקד עליהם להללו ולשבחו ותברך:

רלג

א **מַחְשְׁבוֹת** מהורות הם בחינת חיות מהורות ומחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות, והמלחמה שיש להאדם במחו בענין המחשבות הוא מלחמה ממש בין החיות מהורות והטמאות, ומניחים בכונה מלמעלה שינצחו זה עם זה, כי יש להקדוש-ברוך-הוא תענוג גדול בשהם מנצחים זה עם זה, והאדם מתגבר על החיות טמאות ומנצח אותם:

ב **הַבְּלָל** שאי אפשר בשום אופן שיהיו שני המחשבות ביחד בפעם אחת. על בן בקל יכולין לגרש המחשבות רעות רק בשב ואל תעשה. דהיינו שלא לחשב אותה המחשבה רק לחשב איזה מחשבה אחרת בתורה ועבודה או אפלו משא ומתן וכיוצא בזה שימשך מחשבתו לאיזה מחשבה אחרת ועל-ידי-זה יפטר ממילא ההרהורים והמחשבה רעה שבאה עליו, כי אי אפשר שיהיה שני מחשבות ביחד בשום אופן, וכבר מבאר שאין צריכין לנענע ראשו הנה ונהה כדי לגרש

המחשבות רעות כי אין זה מועיל כלל, רק יחשב מחשבה אחרת כנ"ל,
ואל יסתכל לאחוריו כלל וכנ"ל:

ספורי מעשיות מצדיקים – רלד

א המחשבה גבה מאד ומי שרוצה לחשב מחשבות קדושות לעלות
לעולם המחשבה, אז הוא צריך לשתק לגמרי, כי אפלו
אם ידבר אז דבור הגון הוא מפסיד את המחשבה, אך אפלו אם ישתק
לגמרי עדן יש בלבלולים הרבה שמבלבלין המחשבה ועל זה צריכין
טהרת המחשבה:

ב לזכות לטהרת המחשבה הוא עלידי ספורי מעשיות מצדיקים, הנינו
שיספר מה שנעשה עמם ואת כל הגדולות אשר עשו, כי
זה הוא דבר גדול מאד כי עלידיה נטהר מחשבתו ועלידיה ממתיק
הדינים ונצול מכל הצרות, אבל אי אפשר לספר מעשיות מצדיקים כי
אם מי שיודע להבדיל בין האור ובין החשך, דהנינו בין מעשיות של
צדיקים למעשיות של רשעים ושקרנים (ען פנים), ולזכות לזה הוא עלידי
ארץ ישראל:

ג ארץ ישראל הוא כלליות הקדשה שבכל הקדשות, ושם זוכין ליצאת
מטבעיות ולידע ולהאמין שהכל בהשגחה לבד שזה הוא
כלליות הקדשה, ועלידיה יכולין להדמות אליו יתברך ולהבדיל בין
האור והחשך, ואז יכולין לספר ספורי מעשיות של צדיקי אמת, כי יודעין
להבחין ביניהם להפוך, ואז זוכין עלידיה לטהרת המחשבה ולהמתיק
הדינים ולהנצל מכל הצרות כנ"ל:

ד יש שם שפירוצים לעשות מלך משתמשין בזה השם והשם הוא
קמ"ה ראשיתבות "השקיפה" ממעון "קדש" (דברים כ"ו טו) וזה
בחנית (דניאל ב): "מהעדה מלכין ומה'קים' מלכין". וזה שנאמר ביוסף:
"והנה קמ"ה אלמתי" (בראשית ל"ו ז):

קצור לקוטי מוהר"ן

רלה

« מי שהולך ונחלק ונפל והעולם שוחקין ממנו והוא מתבייש עלידי זה, כל זה בא לו על ידי שפגם בשמחת יום טוב, ולפעמים הוא לו לכפרה ולפעמים אין מתכפר לו בזה רק כדי להזכירו שישוב:

רלו

« מי שנוהג רבנות בכשרות ובתמימות, עלידי זה זוכה שכל מה שנחשב לגדלה באותו הדור הוא עולה לגדלה זו בסוף ימיו, ובדור הזה שהכבוד הוא בשמחזיקין אותו לצדיק מפרסם זוכה שיתקבל בסוף ימיו למפרסם גדול אף שבאמת אינו בן רק שהוא איש כשר פשוט, ונותנין לו שכתרו קדם שיוצא מן העולם ואחר כך וכו':

רלז

« התחברות שני דברים הוא עלידי נגון וכלי שיר (עז פנים) וזה בחינת כלי זמר שמנגנים על החתנה:

רלח

« כששני אנשים מחלקים באיזה ענין ובא השלישי ומסכים עם אחד יותר מעם חברו, זה מחמת שזה האחד סמוך לשרשו יותר מחברו:

מעלת השלום - רלח

« עלידי המחלקת קשה להתפלל ולדבר דבורים דקדשה, על בן קדם התפלה צריכין לקבל עליו מצות עשה של ואהבת לרעהו כמוך כדי להמשך אהבה ושלום. כי עקר הדבור הוא משלום:

ב כָּל הַדְּבוּרִים בָּאִים מִחֲמוּמוֹת, וְיָמִי שֵׁשׁ בּוֹ חֲמוּמוֹת הַרְבֵּה בַקְדֻשָּׁה
מְדַבֵּר הַרְבֵּה לְפָנַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עַן פָּנִים):

רמו

א כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת הֵם בָּאִים רַק מֵהַצְדִּיק הָאֵמֶת, וְעַל כֵּן מִי שֶׁהוּא רְחוּק
מֵהַצְדִּיק אִזּוֹ בָּא לוֹ בְּקִשֵׁי גְדוֹל הַשְּׁפַע שְׁלוֹ עַד שֵׁשׁ אֶפְלוֹ
בְּשִׂמְשִׁיךְ אִיזָה עֲשִׂירוֹת הוּא מֵת עַל־יְדִיָּוָה, וְלַפְעָמִים גַּם הַעֲשִׂירוֹת
נֶאֱכָד וְאִינוּ נִשְׁאָר אֶפְלוֹ לְבָנָיו, וְכָל זֶה מַחֲמַת הַתְּרַחֲקוּתוֹ מֵהַצְדִּיק. וְיָמָה
שֶׁאֵינוּ רוֹאִים לַפְעָמִים שֶׁאֲדָם מֵתְקָרֵב לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת וְאוֹכֵד הַעֲשִׂירוֹת, זֶה
מַחֲמַת שֶׁהוּא רוֹאֵה דְבַר יָקָר מְאֹד הֵינּוּ אוֹר הַצְדִּיק שֶׁהוּא יָקָר מִפְּנֵי
וּמְפִינִים, וְאֶף־עַל־גַּב דְּאִיהוּ לֹא חוּי מְזֻלָּה חוּי, וְאִזּוֹ מִשְׁלִיךְ הַמְּזֻל
הַעֲשִׂירוֹת כְּלֹאֲחֵר יָד מִכָּל־שִׁבְן כְּשׁוֹכֵחַ לְהַרְגִּישׁ גַּם בַּעֲצָמוֹ שֶׁהַתְּקָרְבוֹת
לְהַצְדִּיק הוּא יָקָר מִכָּל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, בּוֹדָאִי אִינוּ מִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל
מְמוֹן וְאִינוּ רוֹצֵה בַּעֲשִׂירוֹת כָּלֵל:

רמא

א בְּשֵׁשׁ דִּינִים עַל אָדָם אַחֵר חֵם וְשְׁלוֹם וּבָא אָדָם אַחֵר וְעוֹמֵד וְחוֹלֵק
עָלָיו אִזּוֹ מֵדַת הַדִּין מִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, כִּי הָאָדָם יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר בַּחַ
לְנֶקֶם (עַן פָּנִים), וְעַל כֵּן מִי שֶׁהוּא צְדִיק גְּדוֹל וּמִשְׁגִּיחַ עַל תְּקוּן הָעוֹלָם
הוּא חוֹלֵק לַפְעָמִים בְּכוֹנֵה עַל צְדִיק אַחֵר כְּדִי לְסַלֵּק מֵעָלָיו מֵדַת הַדִּין,
אֲבָל אַחֲרֵי־כֵן הוּא עוֹשֶׂה בְּרַחֲמִים וְאִינוּ עוֹשֶׂה יְסוּרִים לְאוֹתוֹ הַצְדִּיק:

רמב

א הַרְהוּרֵי נְאוּף הֵם אֲבֵי אֲבוֹת הַמַּמְאָה בְּחִינַת מְמַאֵת מֵת, וְצִדְקָה
מִצְלַת מֵהֵם. וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶסוּר לְסַמְךָ עַל זֶה וְלַהֲרַבּוֹת
שִׂיחָה עִם הַנָּשִׁים חֵם וְשְׁלוֹם, רַק מֵה שֶׁמְכַרְח לְדַבֵּר עִמָּהֶם אִינוּ מוֹזִיק לוֹ
עַל־יְדֵי זְכוּת וְכֹחַ הַצְדֻקָּה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ב י"ש הרהורים שנמשכין מקלפה כזאת שקשה מאד להנצל מהם, ואף אם יעצים עיניו אף-על-פי-כן בכל צד שיפנה מודמנים לו, וצדקה מצלת מהם:

רמג

יום כג' לחודש

א י"ש צדיק גדול מאד עד שאין העולם יכול לסבל קדשתו, ומחמת זה הוא מתעלם מאד ואין רואים ממנו שום קדשה ופרישות יתרה:

רמד

א מי שהוא מערכ בין העפוי"ם, דהינו שיש לו עסקים ומשא ומתן עמהם צריך לשמר עצמו מאד מאד שלא יפל ממדרגת יהדותו שיש לו, וצריך להיות בידו חזק כל יפוט ממדרגת פשרותו ויהדותו, וצריך לבקש הרבה מהשם יתברך שלא ילמד ממעשיהם ודרכיהם:

רמה

א י"ש חדרי תורה, ומי שזוכה להם בשמתחיל לחדש בתורה הוא נכנס בהחדרים ומחדר לחדר וכו' ומלקט משם אוצרות וסגלות יקרות וחמודות מאד - אשרי לו. אבל צריך לזהר מאד לכל ימעה עצמו שפכר השיג השגה שלמה, כי יש מי שנדמה לו שפכר נכנס לפני ולפנים בהשגות התורה, ובאמת עדין הוא עומד מבחוץ לגמרי, כי אפלו בהשגות התורה אמתיות דקדשה יש בזה כמה בחינות (עין פנים), כי יש כמה וכמה חדושין והשגות שנדמה להאדם להשגות גדולות, ובאמת הם באים רק מהיכלי התמורות על פן צריכין לזהר מאד לכלי למעות בזה, והצדיק הגדול מאד אף בשזוכה להשיג השגות גדולות דקדשה באמת, אף-על-פי-כן אינם נחשבים בעיניו לגדל עצם הפרתו את גרלת הבורא יתברך ועל פן הוא משתדל ומתחזק בכל פעם שיתחיל השם יתברך להראות לו אור התורה כאלו לא התחיל להשיג כלל מימיו:

רמו

« **לַפְעָמַיִם** צְרִיכִין לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שְׂמֻצִינוּ אֶצֶל יְהוֹשֻפֵט שְׁכַתוֹב אֶצְלוֹ: "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים י"ו ו) וְהוּא מוֹעִיל כְּמוֹ תַעֲנִית, כִּי כְשֶׁצְרִיכִין לְעֹלוֹת לְהִשָּׁנָה יוֹתֵר גְּדוּלָה צְרִיךְ לְשַׁבַּח אֶת חֻכְמַתוֹ שְׂמֻקְדָם, וְכֵמוֹ שְׂמֻצִינוּ שְׂרָבֵי יוֹרָא הִתְעַנָּה כְּשֶׁבֵא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְשַׁבַּח תְּלֻמוֹד בְּבִלִי (כָּבֵא מִצִּיעָא פ"ה) וְעַל-יְדֵי גְאוֹת שׁוֹכַחִין אֶת חֻכְמַתוֹ כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, וְזֵרוּנָם לְבִרְכָה: 'כֹּל הַמִּתְנַאֵה חֻכְמַתוֹ מִסְתַּלְקֵת מִמֶּנּוּ' (פְּסוּחִים ס"ו), עַל כֵּן צְרִיכִין לַפְעָמַיִם לְהִגְבִּיהַ לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּאוֹת כְּדֵי לְשַׁבַּח חֻכְמַתוֹ שְׂמֻקְדָם. אֵךְ צְרִיךְ לִזְוֹה אֲמָנוֹת יִתְרָה, כִּי בְּיִדֵי גְאוֹת הוּא אֶסוּר גְּדוּל, וְאִם יִתְנַאֵה בְּאֵמַת בְּיִדֵי תַסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ חֻכְמַתוֹ לְגַמְרֵי וְלֹא יָבוֹא כָּלֵל לְהִשָּׁנָה. עַל כֵּן צְרִיךְ לִזְוֹה אֲמָנוֹת יִתְרָה, שְׂיִגְבִּיהַ לְבוֹ רַק כְּדֵי לְשַׁבַּח חֻכְמַתוֹ שְׂמֻקְדָם שֶׁהוּא צְרִיךְ לִזְוֹה, וְאֶף-עַל-פִּי כֵן יִהְיֶה עָנוּ בְּאֵמַת:

רמוז

« **אֵיתָא** בְּזִהְרֵ הַקְדוּשׁ: תִּיקוּ הַנְּאֻמֵר בְּש"ס הוּא בְּחִינַת מְחַסֵּר תִּיקוּן (צ"ו דף כ"ו:), הֵינּוּ שְׁנַחֲסֵר הַנּו"ן שֶׁל תִּיקוּן וְנִשְׁאָר תִּיקוּ, וְדַע שְׁזֹאת הַנּו"ן פְּשוּטָה כְּשֶׁנַּחֲסֵרֵת מִהַתִּיקוּן הִיא נִשְׁפָּלֶת וְנִכְפָּפֶת וְנַעֲשֶׂה צְרוּף קִינּוֹת, וְכִשְׂיִגְאֻלָּנוּ ה' יִתְהַפְּכוּ הַקִּינּוֹת לְתִיקוּן וְיִתְתַּלְּקוּ הַתִּיקוּ:

רמח

« **עַל-יְדֵי** סְפוּרֵי מַעֲשִׂוֹת מִצְדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַחֵב הַלֵּב בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּל לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בַּחֲשֵׁק גְמָרִץ מְאֹד, וְכֵמוֹ צְדִיקִים גְּדוּלִים וְנוֹרְאִים מְאֹד סְפְרוּ שְׁעַקֵּר הַתְּעוֹרְרוֹת שְׁלֵהֶם לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ הִיָּה עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂוֹת מִצְדִּיקִים, שְׁזֵה הַכַּעִיר לָבֵם לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שְׂיִגְעוּ בַּעֲבוּדָתוֹ וְזָכוּ לְמָה שְׂזָכּוּ, אֲשֶׁרֵי לָהֶם:

קצור לקוטי מוהר"ן

רמט

« עקר הגבורה הוא בלב, כי מי שלבו חזק אינו מתירא משום אדם ומשום דבר, והוא יכול לעשות גבורות נוראות ולכבש מלחמות חזקות עלידי חזק ואמין לבו שאינו מתפחד ורץ לקשרי המלחמה החזקה, וכמו כן הוא ממש בעבודת ה' והבן היטב:

רנ

« עקר הצער והיסורין הוא רק מחסרון הדעת, שאינו מישב דעתו שהכל בהשגחה מאתו יתברך לטובתו, ועלידי שבוכין בדמעות לפני השם יתברך בשעת הצער והיסורין, עלידיזה ממשיכין דעת והשגחה, ועלידיזה נתבטל הצער והיסורין:

וצדקה תהיה לנו – רנא

« עלידי מחלקת, עלידי זה נופלין מחשבות של רשעים שהם מחשבות של כפירות על אנשים כשרים, והתקון לזה שישתק וימסר המלחמה לה':

ב איש אמת שעושה כל המצוות בכל הדקדוקים בינו לבין קונו כמו בפני בני אדם, ואין חלוק אצלו כלל, כי אין בו שום צד שקר לעשות חס ושלום איזה תנועה בעבודתו בשביל בני אדם, הוא ממשיך לעצמו פח כל הצדקות, ועלידיזה הוא מבטל המחשבות של כפירות הנ"ל:

רנב

« כשיש אחרות בין הצדיקים אין הצדקה מזקת, כי עליפי הטבע בשנותנים צדקה נחסר מאתו מה שנתן, ועלידי האחרות

שְׁבִין הַצְּדִיקִים יוּכַל לְתַת צְדָקָה הַרְבֵּה וְלֹא יִחְסַר כְּלָל. וְכֵן עַל־יְדִיּוּהָ
יְכוּלִים שִׁיחֶיהָ לְהֶאֱדָם מִסִּירַת נַפֶּשׁ בְּאֵמֶת וְאֶף־עַל־פִּירְכָּן לֹא יִזִּיק לוֹ כְּלָל
וַיִּשְׁאֵר בְּחַיִּים:

רנג

« מַעֲוֵט שְׁנֵה הוּא מִמַּעַט תַּאֲוֹת נְאוּף (עַן פְּנִים):

רנד

« עֵינַיִם הֵם דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וְנִבְהִים מְאֹד וְהֵם רוֹאִים תָּמִיד דְּבָרִים
גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים הֵינּוּ מִרְאוֹת וְחַוִּיזוֹת, וְאִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֵה
לְעֵינַיִם בְּשָׂרִים, הָיָה יוֹדֵעַ דְּבָרִים גְּדוֹלִים רַק מִמָּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, כִּי הֵם
רוֹאוֹת תָּמִיד אֵךְ שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ מַה רוֹאָה:

רנה

« כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין בְּהַצְּדִיק כְּלִי שׁוֹם דַּעַת אֶפְשָׁר לוֹ לִפְלֵ מִהֶאֱמוּנָה,
אָבֵל אִם יֵשׁ לוֹ גַּם דַּעַת לְהַכִּין בְּדַעְתּוֹ גְּדֻלַּת הַצְּדִיק אִי
אֶפְשָׁר לוֹ לִפְלֵ:

רנו

« שֵׁם אֶתָּה מִסְגָּל עַל הַיָּם לְהַכְנִיעַ הַגְּלִים*:

רנח

« כְּשֶׁיֵּשׁ מַחֲלָקַת עַל הָאָדָם יְכוּלִין לְהַטּוֹת אוֹתוֹ מִדְּרֹךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ
וְלְהַפִּילוֹ מִמִּדְרַגְתּוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, אִם לֹא אָדָם גְּדוֹל מְאֹד שְׂאִינוֹ

* אָמַר הַמַּעֲתִיק, עַן בְּסִפֵּר "חַי מוֹהַר"ן שֶׁהִפְרֹשׁ הוּא לְכַתֵּב עַל חֲמֵשׁ חֲתִיכוֹת קֶלֶף עַל כָּל
אֲדָר תַּבַּת וְרַב חֶסֶד חֲמֵשׁ פְּעָמִים, וְרַב חֶסֶד עוֹלָה אֶל"ף ת"ו וְהַחֲמֵשׁ חֲתִיכוֹת קֶלֶף הֵם ה"א
וְנִשְׁלַם שֵׁם אֶתָּה, וְבַחֲקֵף הַרוּחַ סְעָרָה וְהַתְּנַבְּרוּת הַגְּלִים לְהַשְׁלִיךְ הַחֲמֵשׁ חֲתִיכוֹת אֶל הַיָּם
וְעִמָּד הַיָּם מִנְעָפוֹ.

קצור לקוטי מוהר"ן

מתירא מזה, כמו דוד המלך עליו השלום שהתפאר - "רבים רודפי וצרי" ואף-על-פי-כן "מעדותיך לא נמיתי" (תהלים קי"ט קנ):

רנט

« כשאדם מתבודד ומפרש שיחתו וצערו לפני השם יתברך ומתודה ומתחרט על גדל הפגמים שעשה, אז גם השכינה פגדה מפרשת לפניו שיחתה וצערה, כי כל פגם ופגם שפגם בנושמתו פגם אצלה גם כן בכיכול, והיא מנחמת אותו שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים:

רס

« עקר יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה הוא על-ידי הקדושים שמסרו נפשם על קדוש השם בידוע מענין עשרה הרגוי מלכות, והשם הוא הנפש כמו שכתוב: "נפש היה הוא שמו" (בראשית ב' יט), ועל כן יש צדיקים שמוסרים שםם ופרסומם על קדוש השם, הינו שעושים בכונה בכדי לאבד שמו ופרסומו, כי הכל דוברים עליו ובודים עליו כזבים ויש לו שפיכות דמים מזה, וזה בחינת מסירת נפש ממש כי השם הוא הנפש כנ"ל, וגם יש לו שפיכות דמים מזה כנ"ל, וכזה מצילים את ישראל ממה שהיה ראוי לבוא עליהם חס ושלום בשביל היחוד קדשא בריך הוא ושכינתה:

רסא

« כשנופל אדם ממדרגתו ידע שפני השמים הוא, כי התרחקות הוא תכלית ההתקרבות, על כן נפל כדי שיתעורר יותר להתקרב להשם יתברך, ועצתו שיתחיל מחדש להפגם בעבודת ה' כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת השם שצריך ממש בכל יום להתחיל מחדש:

רסב

« מִי שְׂזוּכָה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים דְּאוֹרֵיתָא שְׁיֵשׁ בְּהֵם מִמֶּשׁ, הוּא צְרִיךְ לְכַבּוֹת מִקְדָּם, וְעַל־יְדִיזָה נְצוּל שְׁלֵא יִינְקוּ הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְלָפוֹת מֵאֵלוּ הַחֲדוּשִׁים:

רסג

« בְּשֵׂאֲדָם אוֹכֵל אֲכִילָה יִתְרָה הוּא כְּמוֹ בְּהֵמָה, כִּי גֵדֵר הָאָדָם הוּא לְאִכֵּל רַק כְּפִי מַה שְׁצְרִיךְ, וּכְשֵׂאוֹכֵל יוֹתֵר הוּא מַעֲשֶׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ, וְעַל־יְדִיזָה שְׂאוֹכֵל אֲכִילָה יִתְרָה בְּאֵ חֲלֵי הַקְּדַחַת רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ, וְכֵן עַל־יְדֵי שְׂמוֹדֵמֵן לְהָאָדָם בְּתוֹךְ מֵאֲכֵלוּ מֵאֲכֵל שְׁלֵא נִתְבָּרַר עֲדוֹן לְמֵאֲכֵל אָדָם בְּאֵ גַם בְּן חֲלֵי הַקְּדַחַת רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ:

ב זַעֲרָה הוּא רְפוּאָה לְחֲלֵי הַקְּדַחַת רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ:

רסד

« צְדָקָה הוּא תְּקוּן לְפָנִים הַבְּרִית, אֲבָל צְרִיךְ לְזַהֵר שְׁלֵא לְתַנּוֹן לְעֵנִי שְׂאִינוּ הַגּוֹן, כִּי עַל־יְדִיזָה נְפֻסָּם יוֹתֵר, עַל כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂזוּכָה לְעֵנִים מְהֻנְיָם לְהַשְׁפִּיעַ לָהֶם, וְהוּא תְּקוּן גְּדוֹל מְאֹד לְפָנִים הַבְּרִית:

רסה

« טַעַם עַל שְׂבִירַת כְּלֵי חָרָם בְּשַׁעַת הַתְּקַשְׁרוֹת הַשְּׂדוּךְ, כִּי אֵלוּ הַנְּשֻׁמּוֹת שֶׁל הַזּוּגָה הֵם לְמַעַלָּה אַחַד, וּלְמַטָּה אֵין יוֹדְעִים מֵהַתְּאֲחָדוֹת שְׁלָהֶם עַד הַשְּׂדוּךְ, כִּי אִזּוֹ נִתְגַּלָּה הַהַתְּקַשְׁרוֹת שְׁלָהֶם, אִךְ זֶה הַהַתְּגַלּוֹת שְׁנִתְגַּלָּה בְּעַת הַתְּנָאִים הוּא בְּכַחֲנִית וְהַחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב, כִּי נִתְגַּלָּה אִזּוֹ הַהַתְּקַשְׁרוֹת וְתַכְּף וּמִיָּד נִתְעַלֵּם, כִּי עֲדוֹן הִיא אֲסוּרָה עָלָיו עַד

קצור לקוטי מוהר"ן

החפה, והנה כתוב: "והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק" (הקאל א' יד) פרוש: 'באור היוצא מן החרסין, הינו הניצוץ שיוצא בשעה ששוכרין החרס שהוא רק לפי שעה, ועל כן בשעת ההתקשרות שאז נתגלה אור האחדות שלהם בבחינת רצוא ושוב, שוכרין אז כלי חרס, זה מרמז על סוד והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק כנ"ל:

מעלת מצות ספה - רסו

א כשפוגמין במצות ספה על-ידיה נופלין משפע של אדם לשפע של בהמה, ועל-ידיה בא מיתת בהמות וחיות בלא זמנם רחמנא לצלן:

ב על-ידי שמקמין מצות ספה פראוי על-ידיה יוכל לעסק בבגנן ולא זויק לו, כי העוסקים בבגנן מויק להם הבגנן ועל-ידי מצות ספה נצולין מזה:

ג על-ידי שנכנסין בספה נעשים בעצמן בחינת התורה, כי מבחינת ספה יוצאת התורה:

רסז

א בשבועות מקבלין התורה, ואז יכולים לקבל חיות חדש ולהמשיך רפואה להראה:

רסח

א כשאין האדם מסתפל על התכלית - למה לו חיים:

ב הנפש מתגעגעת תמיד לעשות רצון יוצרה, וכשרואה שאין האדם עושה רצונו יתברך מתחלת להמשיך עצמה להסתלק מגוף האדם, ומזה נחלה האדם, ומה שהאדם חוזר לבריאותו על-ידי רפואות, הוא מחמת שהנפש רואה שהאדם יכול לכף תאותו ולקבל רפואות

מרים בשביל איזה תכלית על בן היא חוזרת אליו כי היא מצפה שיכף גם בן תאָתו בשביל התכלית האמתי לעשות רצון יוצרו יתברך:

רסט

« מְדִירַת הַצְדִּיק נִכְרַ מַעֲשֵׂה הַדּוֹר:

ער

« כְּמוֹ בְּשֵׁאֶחָד אוֹמֵר בְּקִשּׁוֹת וּסְלִיחוֹת בְּהִתְעוֹרְרוֹת בְּלֵב נִשְׁכָּר, אִזְ חִבְרוּ מִתְעוֹרֵר מִמֶּנּוּ גַם בֶּן, וּמִתְחִיל גַּם בֶּן לֹמֵר בְּקִשּׁוֹת בְּהִתְעוֹרְרוֹת הַלֵּב, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ אֵצֶל הָאָדָם עֲצֻמוֹ הִתְעוֹרְרוֹת מִנֶּה וּבֵה, בְּשֵׁאוֹמֵר בְּקִשּׁוֹת וּתְחִנּוֹת בְּהִתְעוֹרְרוֹת וְצוּעֵק וְיֵלֵךְ נִתְעוֹרֵר גַּם בֶּן לְפַעֲמִים, שְׂמֵתִחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ מִי צוּעֵק כִּדְ הֵלֵא וְיֵלֵךְ מִמֶּשׁ וְצוּעֵק הַפַּעַם הַשְּׁנִיִּית וְיֵלֵךְ בְּהִתְעוֹרְרוֹת יוֹתֵר:

רעא

« עַל-יְדֵי שְׁעוֹשֵׂה וְעוֹבֵד הַרְבֵּה אֵת ה' זוֹכֵה לְעֻזּוֹת דְּקִדְשָׁה לְדַבֵּר עִם הָרֵב וְהַצְדִּיק, וְעַל-יְדֵי שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר לְעַבֵּד אֵת ה', נִמְצָא שְׁזֶה תְלוּי בּוֹה וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה דְבָרִים בְּעֵינֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם שְׂתִלוּיִים זֶה בּוֹה וְאִין יוֹדְעִין מֵהִיכֵן הִתְחַלָּה כִּי כָל אֶחָד מִתְחִיל מִחִבְרוֹ:

ערב

« כָּלֵל גְּדוֹל בְּעֲבוֹדַת ה' שְׁלֵא יֵשִׁים לְנַגֵּד עֵינָיו כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁעוֹמֵד בוֹ, הֵן בְּעֶסֶק פְּרִנְסָה וְהַצְמִיכּוֹתוֹ צְרִיךְ שְׁלֵא יַחֲשֹב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ כַּמּוֹבָא בְּסִפְרִים, וְכֵן בְּעֲבוֹדַת ה' לֹא יֵשִׁים לְנַגֵּד עֵינָיו כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה לְבַר, כִּי כְּשׂוֹצִים לְכַנֵּם בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם נִדְמָה

קצור לקוטי מוהר"ן

לְהֵאדָם כְּאִלוֹ הוּא מִשָּׂא כְבֹד וְאִי אֶפְשֶׁר לוֹ לִשָּׂא מִשָּׂא כְבֹד בְּזֹאת, אֲבָל
 בְּשִׂיחֵשֶׁב שְׂאִין לוֹ רַק אוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה לוֹ מִשָּׂא כְּלָל, גַּם שְׂלֵא יִדְחֶה
 מִיּוֹם לַיּוֹם לְאֹמֵר מִחֵר אֶתְחִיל מִחֵר אֶתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה וּבְכֹחַ כְּרֵאוֹי וְכוּיָצֵא
 בְּזֶה, כִּי אֵין לוֹ לְהֵאדָם בְּעוֹלָמוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשְּׂעֵה שְׂעוֹמֵד
 בּוֹ, כִּי יוֹם הַמִּחְרָת הוּא עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ"
 (תהלים צ"ה ז) הַיּוֹם דִּיקָא:

רעג

« יֵשׁ צְדִיקִים גְּדוֹלִים מְאֹד שֶׁהִנְשָׂמוֹת שְׂמֻמְשִׁיכִים לְכַנְיָהֶם הֵם בְּכַחֲנֵית
 לְמַעַלָּה מִשְׂשִׁים רְבוּא נִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל:

רעד

« יֵשׁ רְשָׁעִים שְׂעוֹבָדִים וַיִּגְעִים כָּל יְמֵיהֶם כְּדֵי לַעֲקֹר עֲצָמָם מֵהַשָּׁם
 יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין לָהֶם תַּעֲנוּג מֵהַעֲבֹרוֹת וְהַתְּאוּוֹת שְׁלֵהֶם מִחַמַּת
 הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ עֲדִין בְּתוֹכָם, עַל כֵּן הֵם יִגְעִים
 כְּדֵי שְׂיִגְעוּ לְכַפִּירָה גְּמוּרָה, אֲבָל הַיְהִדוּת שְׂפָהֶם אֵינָה מִנַּחַת אוֹתָם, וְדַע
 שִׁישׁ מֵהֶם כְּשִׂמְגוּיָעִין לְכַפִּירָה גְּמוּרָה בְּלֵי סַפֵּק אֵל הַאֲמֵת, אִז תִּכְרַ
 מֵתִים וְאִז רוּאִים הַאֲמֵת:

ערה

« כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁהֵאָדָם עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם נַעֲשִׂין מֵהֶם גְּרוֹת,
 לְחַפֵּשׁ בְּגִנְזָא דְּמִלְכָא אַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לָזֶה כִּי זֶה
 תְּכַלִּית כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַבָּא:

ב הַצְּדִיק שְׂמֻמִּית עֲצָמוֹ בְּחַיּוֹ הוּא זּוֹכֶה גַּם בְּחַיִּים לְחַפֵּשׁ בְּגִנְזָא
 דְּמִלְכָא, שְׂזֶה כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַבָּא כְּנ"ל:

רעו

א אכילת שבת אינה בשביל שביעה כלל, רק בגין דיתברכין מנה כל שתא יומין:

צדיק בתמר יפרח - רעו

א כשיש מחלקת על האדם אין לאדם לעמוד עצמו כנגד השונאים, לומר כמו שעושה לי בן אעשה לו כנגדו כי זה גורם שהשונא יבוא למבקשו לראות בו חס ושלום מה שהוא רוצה לראות בו, רק אדרבא ראוי לדון אותם לכף זכות ולעשות להם כל הטובות, ועל ידיה מפיר מחשבות השונא, ואז אדרבא תשוב מחשבתו הרעה על ראשו:

ב וכל זה כשהחולקים הם רשעים. אבל כשחולקים עליו צדיקים בודאי כוננתם הוא רק לטובה שמרימין ומנשאין אותו על ידיה, וממתיקין דינים מעליו על ידי שחולקין עליו. וזה צריך האדם לדעת כשיש עליו מחלקת של צדיקים שהוא רק לטובה, וצריך לבקש מהשם יתברך שלא יטעה עצמו בזה לומר שהוא מחלקת גמורה חס ושלום, כדי שלא יתגבר מחלקת גמורה דסטרא אחרא חס ושלום על ידיה:

ג על ידי מחלקת בא עניית ואין זוכין לרפואה, אבל על ידי שלום בא רפואה ופרנסה:

ד עקר כבוד שבת הוא האכילה של שבת כי אכילת שבת יקרה מאד. כי היא בלה אלהות, בלה קדש, ועל בן מצוה גדולה להרבות באכילת שבת והוא תקון לחלול שבת:

ה חלול שבת הוא בחינת מיתת אשתו הראשונה רחמנא לצלן, ואכילת שבת הוא תקון לזה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ו כל המצוות שעושין בימי החל אין להם כח לילך לפני השם יתברך, כי אם בשבת או עולים והולכין לפני השם יתברך, והוא משעשע בהם אף אם נעשים על ידי קטן שבקטנים ובלי פגנה ושלמות הראוי להמצוה. והם עושים דרך כבושה ורחבה להתקרב להשם יתברך, וכך זה נעשה על ידי אכילת שבת שהוא עקר כבוד שבת כנ"ל:

ו "אזיה לי כי גרתי משך" (תהלים ק"ב ה), הנה דרכו לבון בתפלתו שמצמער על שהיה מתירא מיראות הנפולות שהם באים מש"ך דינים, וזהו "כי גרתי משך":

רעה

א על חליף טוב יכולים לראות כל הכלים של הבית המקדש אזיה פנים יש להם (עתה):

ב יש צדיק שהוא גדול במעלה פל"קך עד שאינו מקנא שום צדיק לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, רק אותו לבדו יתברך בחינת: "בקנאו את קנאתי" (במדבר כ"ה יא):

ודבר פי בער לי - רעט

א יש אומרים תורה שהיא למטה רחבה מאד שמרחיבין הדבר ומגדילין אותה מאד, אבל למעלה היא קצרה מאד כי למעלה בקדשה לא נשאר ממנה רק איזה ניצוץ בעלמא. אבל יש להפוך פי הצדיקים אמתיים אומרים תורה שהיא למטה נראה קצרה אבל למעלה היא רחבה וגדולה מאד מאד, אשרי להם:

ב אף-על-פי שאין האדם יכול לדבר כלל לפני השם יתברך ונדמה לו שאין יכול לפתח פיו בתפלה והתבודדות, מגדל הגשמיית שלו ומכבד צרות הנפש והגוף שעוברים עליו, אף-על-פי-כן

צָרִיד לְהִתְחַזֵּק אִזּוּ דִּיקָא לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לְקַרְא לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַּךְ מִן הַמִּצְוֹת וְהִדְחֵק. כִּי עֵקֶר הַהִתְעוֹרְרוֹת הוּא שְׂיִתְעוֹרֵר הָאָדָם מִן הַמִּצְוֹת וְהִדְחֵק וְעַל־יְדִיָּוָה יִזְכֶּה אַחֲרֵי־כֵן עַל־פִּי רַב לְהִרְחֵב גְּדוּלָּה, עַד שְׂיִוָּכַל לְהִתְפַּלֵּל וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בְּרֵאוּי, עַד שְׂיִוָּכַל לְבֹא לְבַחֲנֵת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, עַל־יְדִיָּוָה דִּיקָא שְׂנִתְעוֹרֵר לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַּךְ מִתּוֹךְ הַמִּצְוֹת וְהַמְרִירוֹת כֹּה:

רפ

א כָּל הַמַּשְׂא וּמִתֵּן הוּא בְּלוֹ תוֹרָה, וְעַל כֵּן בְּשַׁעוֹשֵׁין מַשְׂא־וּמִתֵּן צָרִיד לְקַשֵּׁר מַחְשְׁבָתוֹ רַק בְּהִתּוֹרָה וְהַדְיָנִים הַמְּלַבְּשֵׁין שָׁם. וְאִם אֵינִי מְקַשֵּׁר מַחְשְׁבָתוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּשַׁעֲהַ שְׁעוֹשֶׂה הַמַּשְׂא־וּמִתֵּן, אִזּוּ עֲנִשׁוּ שְׂאֲחֵר־כֵּן הוּא צָרִיד לְבֹא לְפָנֵי הַדְיָנִים לְדוֹן לְפָנֵיהֶם בְּדִין תּוֹרָה. וְהַכֵּל לְפִי הַפָּנִים, יֵשׁ אֶחָד שְׂאִין עֲנִשׁוּ רַק שְׂצָרִיד לְדוֹן אֲבָל זֹכֶה בְּדִין. אֲבָל יֵשׁ אֶחָד שְׂעָקֵר יוֹתֵר הַמַּשְׂא וּמִתֵּן מִן הַתּוֹרָה אִזּוּ גַם אֵינִי זֹכֶה בְּדִין:

ב בְּשַׁעֲהַ שְׁעוֹשֶׂה הַמַּשְׂא־וּמִתֵּן הוּא שְׁעַת מְלַחְמָה, כִּי צָרִיד אִזּוּ לְלַחֵם עִם הַסְּמָרָא אַחֲרָא לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת מִשָּׁם נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים כִּי עֵקֶר הַמַּשְׂא־וּמִתֵּן הוּא לְבָרֵר נִיצוּצוֹת, וְעַל־יְדֵי שְׁעוֹשֵׁין הַמַּשְׂא־וּמִתֵּן בְּאִמּוּנָה כְּפִשׁוּמוֹ שְׂיִהְיֶה הַדְּבֹר דְּבֹר אִמָּת, הֵן הֵן וְהֵלֵאוּ לָאוּ, גַם מְקַשֵּׁר מַחְשְׁבָתוֹ אֶל הַתּוֹרָה כִּי צָרִיד שְׂיִהְיֶה רַק חִיצוֹנִיּוֹת מַחְשְׁבָתוֹ בְּהַמַּשְׂא־וּמִתֵּן אֲבָל פְּנִימִיּוֹת הַמַּחְשְׁבָה צָרִיד לְקַשֵּׁר רַק אֶל הַתּוֹרָה בְּנִל, עַל־יְדִיָּוָה זֹכֶה לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת כְּמָה נִיצוּצוֹת וְכְמָה קְדָשׁוֹת נְפִלוֹת עַל־יְדֵי הַמַּשְׂא־וּמִתֵּן, וְנַעֲשֶׂה עֲלֵיתָ הַעוֹלָמוֹת וְתַקוּנִים גְּדוּלִים עַל־יְדֵי הַמַּשְׂא־וּמִתֵּן כְּמוֹ עַל־יְדֵי תְּפִלָּה:

רפא

א אֲפִלּוּ אָדָם פָּשׁוּט אִם יֵשֵׁב עַצְמוֹ עַל הַסִּפֵּר וְיִסְתַּבֵּל עַל אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַיָּסֵב יְכוּל לְרֹאוֹת חֲדָשׁוֹת וְנִפְלְאוֹת, רַק שְׁלֵא יַעֲמִיד הַדְּבָר לְנִסְיוֹן (עֵין פְּנִים):

אזמרה לאלהי בעודי - רפב

יום כד' לחודש

א כְּשִׁמְתַחִיל הָאָדָם לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ וְרוֹאֵה שֶׁרְחוּק מְטוֹב וְהוּא מְלֵא עוֹנוֹת אִזּוּ יוֹכַל לִפְלַע עַל־יְדִיָּוָה, וְלֹא יוֹכַל לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל, עַל כֵּן הוּא מְחִיב לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ עוֹד אִיזָה מְעַט טוֹב, כִּי אִיךְ אֶפְשֶׁר שְׁלֵא עֲשֵׂה מִיָּמָיו אִיזָה מִצְוָה אוֹ דְבָר טוֹב. וְאִף כְּשִׁמְתַחִיל לְהִסְתַּפֵּל בְּאוֹתוֹ טוֹב שֶׁעֲשֵׂה הוּא רוֹאֵה שֶׁהַטּוֹב בְּעֲצָמוֹ הוּא מְלֵא פְּצָעִים וְאִין בּוֹ מָתָם, כִּי הַטּוֹב מְעַרֵב בְּפִגְיוֹת וּבְפִסְלֵת הַרְבֵּה, אִף־עַל־פִּי־כֵן אִיךְ אֶפְשֶׁר שְׁלֵא יִהְיֶה בְּהַמְעַט טוֹב אִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, וְכֵן צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ עַד שִׁמְצָא בְּעֲצָמוֹ עוֹד אִיזָה דְבָר טוֹב, וְאִף שָׁגַם זֶה הַטּוֹב מְעַרֵב גַּם כֵּן בְּפִסְלֵת הַרְבֵּה. עִם כֵּל זֶה עַל כָּל פְּנִים יֵשׁ בּוֹ אִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, וְכֵן יִחַפֵּשׁ וּיִבְקֵשׁ עוֹד עַד שִׁמְצָא בְּעֲצָמוֹ עוֹד אִיזָה נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְעַל־יְדִיָּוָה שְׁמוּצָא בְּעֲצָמוֹ אִיזָה זְכוּת וְטוֹב עַל־יְדִיָּוָה יוֹצֵא בְּאִמַּת מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת וְיוֹכַל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וְעַל־יְדִיָּוָה יוֹכַל לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ אִיךְ שֶׁהוּא. וְאִזּוּ יוֹכַל לְהִתְפַּלֵּל וּלְזַמֵּר וּלְהוֹדוֹת לַה'. כִּי עַל־פִּי רַב כְּשֶׁהָאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אִזּוּ עוֹלָה עַל דַּעְתּוֹ מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים, וְעַל־יְדִיָּוָה נֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְאִינוּ יוֹכַל לְהִתְפַּלֵּל בְּחֶשֶׁק וְחַיּוּת כְּרֵאוֹ, עַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ קִדְּם הַתְּפִלָּה עַל־יְדֵי שִׁיחַפֵּשׁ וּיִבְקֵשׁ וּיִמְצָא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת כַּ"ל, וְעַל־יְדִיר זֶה יוֹכַל לְהִתְפַּלֵּל כְּרֵאוֹ כַּ"ל:

ב וְצְרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר מְאֹד לִילֵךְ בְּדַרְךְ זֶה, כִּי הוּא כָּלֵל וְיִסוּד גָּדוֹל לְמִי שֶׁיִּרְצֶה לְהִתְקַרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְכָל יֵאבֵד עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי הָעֶקֶר הוּא לְהִרְחִיק עֲצָמוֹ מִעֲצָבוֹת וּמִרָה שְׁחוֹרָה בְּכָל מַה דְּאֶפְשֶׁר. כִּי רַב בְּנֵי אָדָם שֶׁרְחוּקִים מִהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עָקֵר רְחוּקִים הוּא מִחַמַּת מְרָה שְׁחוֹרָה וְעֲצָבוֹת, עַל־יְדֵי שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם מִחַמַּת שְׁרוּאִים בְּעֲצָמָם עֵצִים קְלֻקּוֹלִים שָׂרֵב מַעֲשִׂיהֶם מְקַלְקְלִים, כְּפִי מַה שִׁיּוֹדַע כָּל אֶחָד

בְּנַפְשׁוֹ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבָיו, וּמַחֲמַת זֶה נּוֹפְלִים בְּדַעְתָּם וּמֵיֵאֱשִׁים
עַצְמָם לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וְאִינָם מִתְפַּלְלִים בְּכוּנָה כָּלֵל, וְאִינָם עוֹשִׂים
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם אֲפֹלוּ מִה שְׁהָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת עֲדוּן, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם
לְהַשְׁכִּיל מְאֹד עַל דְּבַר זֶה כִּי הִרְבֵּה נַפְשׁוֹת שִׁקְעוּ עַל־יַדֵּיהֶן, כִּי הֵיֵאוּשׁ
חַס וְשְׁלוֹם קֶשֶׁה מִן הַכֵּל. עַל כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לִילָךְ עִם דְּרָךְ זֶה
הַנִּ"ל לְחַפֵּשׂ בְּעַצְמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּכֹל פְּעַם כְּדִי לְהַחֲיוֹת עַצְמוֹ וּלְחַזֵּק
עַצְמוֹ תְּמִיד, וְעַל־יַדֵּיהֶן יֻכַּל לְהִתְפַּלֵּל בְּחָשֶׁק וּבְחַיּוּת וּבְשִׂמְחָה תְּמִיד
וְלָשׁוּב אֶל ה' בְּאַמַּת כִּנ"ל:

ג. הַשְּׁלִיחַ צָבוּר הַמִּתְפַּלֵּל לִפְנֵי הָעֲמוּד צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּחִינָה גְבוּהָ כּוֹן
שְׂיֻכַּל לְקַבֵּץ כָּל הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שְׂיֵישׁ בְּכֹל אֶחָד מִהַמִּתְפַּלְלִין
וְכֹל הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת יִהְיוּ נִכְלָלִין בוֹ, וְהוּא יַעֲמֹד וְיִתְפַּלֵּל עִם כָּל הַטּוֹב
הַזֶּה - אֲשֶׁרֵי הַצָּבוּר שְׂזוֹכִין לְשְׁלִיחַ־צָבוּר כּוֹה:

ד. בְּכֹל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ רוּעָה יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת מֹשֶׁה רַעֲיָא מִהִימְנָא, וְזֶה
הַרוּעָה עוֹשֶׂה מִשְׁכָּן, שְׂמַהֲמִשְׁכָּן הַזֶּה מְקַבְּלִין הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית
רַבֵּן הֶבֶל פִּיהֶם שְׂאִין בוֹ חֵטָא, וּמִשָּׁם מִתְחִילִין לְקָרוֹת וּלְהַכְנִס בְּתוֹךְ
הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן הֵם מִתְחִילִים מִן וִיקְרָא שְׂמַדְבַּר מִגְּמַר הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן.
וְדַע שֶׁכֹּל הַצְּדִיקִים שְׂבִדוֹר בְּכֹל אֶחָד וָאֶחָד יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת מֹשֶׁה וְכֹל אֶחָד
וָאֶחָד הוּא בְּחִינַת רוּעָה וְעוֹשֶׂה בְּחִינַת מִשְׁכָּן, וְכֹל אֶחָד לְפִי בְּחִינַת
הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ לוֹ תִּינוּקוֹת שְׂמַקְבְּלִין הֶבֶל פִּיהֶם מִשָּׁם.
אִךְ לִידַע כָּל זֹאת הֵינּוּ לְדַעַת כָּל צְדִיק וְצְדִיק אִיזֵה הֵם הַתִּינוּקוֹת
הַשְּׂכִיכִים לוֹ, וְכִמְהָ הֵם מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ, וְלִידַע כָּל הַבְּחִינּוֹת שְׂיֵישׁ בּוֹ, וְהַדּוֹר
שְׂיֻכּוֹא מֵהֶם עַד הַסּוֹף. דַּע שְׂמִי שְׂיֻכּוֹל לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת
וּלְחַפֵּשׂ וּלְמַצֵּא הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שְׂיֵישׁ בְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲפֹלוּ בְּהַפּוֹשְׁעֵי
יִשְׂרָאֵל. שְׂעַל־יַדֵּיהֶן יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה גְבוּהָ כּוֹן שְׂיֻכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂלִיחַ־צָבוּר וְחָזֵן
כִּנ"ל, הוּא יוֹדַע כָּל זֶה הַנִּ"ל בְּשִׁלְמוֹת. וְזֶה סוֹד מַה שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
וְכִרּוֹנָם לְבַרְכָּה 'הַחֲזֵן רוּאָה הֵיכֵן הַתִּינוּקוֹת קוֹרִין' (שֶׁבַת "א"):

קצור לקוטי מוהר"ן

ה צָרִיךְ לָדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וְאִפְלוּ מִי שֶׁהוּא רָשָׁע גְּמוּר חֵם וְשָׁלוֹם צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וְלִמְצֹא בּוֹ אִיזָה מְעֵט טוֹב שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמְעֵט אֵינוֹ רָשָׁע. וְעַל־יִדְיָהּ שֶׁמוֹצֵא בּוֹ אִיזָה מְעֵט טוֹב שְׁשֵׁם אֵינוֹ רָשָׁע. וְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יִדְיָהּ מַעֲלָה אֶת הַרְשָׁע בְּאַמַּת לְכַף זְכוּת. וְיֻכַּל לְהַשִּׁיבוּ בְּתֻשׁוּבָה עַל־יִדְיָהּ. וְזֶה בְּחִינַת "וְעוֹד מְעֵט וְאִין רָשָׁע" הֵינּוּ עַל־יְדֵי שֶׁמוֹצֵא בּוֹ עוֹד אִיזָה מְעֵט שְׁשֵׁם אֵינוֹ רָשָׁע עַל־יִדְיָהּ "וְהַתְּבוּנָתָ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינְנו". הֵינּוּ שְׁעַל־יִדְיָהּ אֵינְנו עַל מְקוֹמוֹ הֲרֵאשׁוֹן כִּי נִתְעַלָּה בְּאַמַּת לְכַף זְכוּת. וְכֵן הָאָדָם אֵצֶל עֲצֻמוֹ צָרִיךְ גַּם כֵּן לִילָךְ בְּדַרְךְ הַזֶּה, שֶׁאִפְלוּ כִּשְׂרֹאָה בְּעֲצֻמוֹ שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ צָרִיךְ לִמְצֹא גַם בְּעֲצֻמוֹ עוֹד אִיזָה מְעֵט טוֹב שְׁשֵׁם אֵינוֹ רָשָׁע כִּנ"ל, וְעַל־יִדְיָהּ יוֹצֵא בְּאַמַּת לְכַף זְכוּת*:

רפג

« לַפְעָמַיִם יֵשׁ מַחֲלָקֶת בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקִים אֶף־עַל־פִּי שֶׁשְׁנֵיהֶם מִשְׁרָשׁ אַחַד וְשְׁנֵיהֶם גְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד, רַק מַחֲמַת שְׂאֵחָד

* אָמַר הַמַּעֲתִיק עַן בְּ"לְקוֹטֵי הַלְכוֹת" הַלְכוֹת עֲרוּבֵי תַחֲמוּיִן הַלְכָה ו' שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם שְׁעָקָר נֶאֱלָט מִצְדִּיקִים הָיָה עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת רֵאָה רְאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי, וְדָרְשׁוּ חו"ל רֹאֵה אֲנִי שְׂתִי רְאִיתִי. רֹאֵה אֲנִי שֶׁסּוֹפֵן לְחַמֵּא אֶף־עַל־פִּירְכוֹן רְאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי, הֵינּוּ כִּנ"ל שֶׁאֶף־עַל־פִּירְכוֹן אֲנִי מִסְתַּפֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבָּהּ, וְאֵינִי מִסְתַּפֵּל עַל הָרַע שֶׁבָּהּ וְעַל יְדֵי זֶה הֵם רְאִיִּים לְגֵאֱלָה. וְעִנְיָן זֶה לְחַפֵּשׁ תְּמִיד הַטּוֹב שֶׁבִּישְׂרָאֵל וְלִלְמַד עֲלֵיהֶם זְכוּת הוּא עִנְיָן גְּבוֹה וְעַמֵּק מְאֹד מְאֹד. וְעַל כֵּן מוֹשֶׁה רַבְּנוֹ אֶף־עַל־פִּי שֶׁהָיָה כֵּלּוּ טוֹב לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מַתְחַלָּה עַד הֵיכֵן מִנְּעֵי רַחֲמֵינוּ יִתְבַּרְךְ וְלֹא הָיָה רֹצֵה מַתְחַלָּה לִילָךְ בִּשְׁלִיחוֹתָו עַד שֶׁהֲרָאָה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ אוֹת הַמַּטָּה שֶׁרָמּוּ לוֹ בְּזֶה שְׁלֹא יִדְבֵר עַל יִשְׂרָאֵל. כִּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכוּרָנִם לְבַרְכָה כִּי הֲרָאָה לוֹ שֶׁבָּקָל חוֹזֵר וְנִתְהַפֵּךְ הַנְּחֹשׁ לְמַטָּה כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שְׁלַח יָדְךָ וְאַחֲזוּ בְּגִבּוֹ וְכו' וְהָיָה לְמַטָּה כַּכּוּף, שֶׁרָמּוּ לוֹ שְׁגַם בְּתַקָּה וְהַמַּת הַנְּחֹשׁ יְכוּלִין לְאַחֲזוּ בְּאִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה וְעַל־יְדֵי זֶה יִתְהַפֵּךְ מִנְּחֹשׁ לְמַטָּה וְכִנ"ל עַן שֵׁם. וְכ"לְקוֹטֵי הַלְכוֹת" הַשְּׂכֵמַת הַבְּקָר ה"ה מִכְּבָאֵר שְׁעָקָר הַתַּקָּוִן וְהַנְּאֱלָה כִּפְזֵי הַחֲרוֹזִין עַל יְדֵי מוֹשִׁיחַ צִדְקָנוּ יִהְיֶה גַם כֵּן עַל יְדֵי בְּחִינַת זֹאת עַן שֵׁם. כִּי מוֹשִׁיחַ צִדְקָנוּ יִמְצֵא זְכוּת כִּבְּלֵ אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל עַד שִׁיתְעַלּוּ בְּאַמַּת לְכַף זְכוּת וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה הַנְּאֱלָה בְּמַתְרָה כִּימִינוּ אֲמֵן.

מהם הוא בבחינת חסד דאִתְפַּשֵּׁט לְכַר שְׁמוֹנֶלֶה תּוֹרָתוֹ לְאַחֵרִים וְהַשְׁנִי הוא בבחינת טוב דְּטוֹבָה גָּנוּ בְּגוּיָה (עין פנים). נִמְצָא שְׁמַחֲלֶקֶת שֶׁל צִדִּיקִים נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרָה. אֲבָל יֵשׁ מַחֲלֶקֶת שֶׁל רָשָׁעִים שְׂאִינּוּ נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרָה כִּלְלָל, וְעַל כֵּן בְּאֵמֶת צְרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. שְׁבָאִם רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִהְיֶה עָלָיו רְדִיפוֹת וּמַחֲלֶקֶת שְׂיִהְיֶה עַל כָּל פְּנִיִם מִבְּחִינַת מַחֲלֶקֶת הַצִּדִּיקִים הַנִּלְבָּל בְּבַחֲבִינַת "אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי" (תהלים כ"ג ו):

רפד

« צְרִיךְ הָאָדָם לְחַטֵּף וְלַגּוֹל אִיזָה שְׁעָה בַּיּוֹם לְעִסַּק בַּתּוֹרָה:

רפה

« כְּשִׁטּוֹעֵמִין מַעַם הַטּוֹב שֶׁל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת, אִזּוֹ אֶפְלוּ בַּעַת הַהִתְרַחֲקוֹת שֶׁהוּא בַּחֲבִינַת לִילָה וְחֻשְׁךְ הִינּוּ שְׁנַמְנָנֵעַ אַחֲרֵיכֶם וְאִינּוּ מִתְקַרֵּב אֶף־עַל־פִּירְכּוֹן תְּמִיד תְּאִיר לוֹ אֹזֶר הַתּוֹרָה שְׁמַעַם אֶצֶל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת:

רפו

« עַל־יְדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים וְ"שְׁלַחַן עֲרוּךְ" זוֹכִין לְהִיּוֹת בְּעַל הַבַּיִת וּמוֹשֵׁל עַל הָאָרֶץ, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֵה לְהִקָּים שְׁעָרֵי גֶן עֵדֶן וְלַהֲשִׁיב עַל־יְדֵי־זֶה חֲכָמָה עֲלֵיָהּ וְחֲכָמָה תַּמְאָה שֶׁהוּא עֶקֶר תַּעֲנוּג גֶּן עֵדֶן. וְעִין בְּ"שִׁיחוֹת הַר"ן" שֶׁכָּתַב שָׁם חַיִּיב גְּדוֹל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְלַמּוֹד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר פּוֹסֵק חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאֶפְלוּ בְּשַׁעַת הַדְּחָק כְּשִׂאִין לוֹ פְּנָאֵי אוֹ שֶׁהוּא בְּרִדָּךְ אֶף־עַל־פִּירְכּוֹן עַל כָּל פְּנִיִם יִלְמַד אִיזָה סְעִיף "שְׁלַחַן־עֲרוּךְ" בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, אֶפְלוּ בְּמְקוֹם שְׂאִינּוּ עוֹמֵד שָׁם בְּסִדֵּר לְמוֹד בְּ"שְׁלַחַן־עֲרוּךְ". בְּאֶפֶן שֶׁכָּל יְמֵי חַיָּיו לֹא יֵצֵא יוֹם בְּלִי לְמוֹד "שְׁלַחַן עֲרוּךְ". וּבְשִׂאֵר

קצור לקוטי מוהר"ן

הימים בשאין שעת הדחק ילמד כל הארבעה "שלחן ערוך" בסדר עד שיגמר כלם ואחר כך יחזור ויתחיל בסדר. והוא תקון גדול מאד לברר ולתקן כל הפגמים שפגם על ידי עוונותיו, כי על ידי למוד פוסקים מבררין הטוב מהרע שהוא כלל כל התקונים:

תם ונטלם חלק ראשון

קיצור לקוטי מוהר"ן השלם - תנינא

תקעו ממשלה - א

א איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים וזה התכלית והסוף של ישראל, וצריך כל אחד לראות שיבוא לזה התכלית. אבל המלאכים מתקנאים מאד באדם כזה שיש לו ממשלה עליהם, על כן צריך לשמר עצמו מאד ולראות שיהיה לו כח לעמוד בממשלה זאת שלא יפילו אותו המלאכים חס ושלום על-ידי קנאתם בו:

ב העצה על זה לקשר עצמו עם כל נשמות ישראל. והנה כל נשמות ישראל נחלקים תחת כל מנהיגי הדור כי כל מנהיגי הדור יש כמות נשמות פרטיות השייכים לחלקו. ועל כן צריך לקשר עצמו עם כל מנהיגי הדור ועל-ידיה הוא ממילא מקשר עם כל פרטי נשמות ישראל. ועל-ידיה יציל מקנאת המלאכים ותתקים ממשלתו עליהם (אמר המעתיק - מנה נראה כי אין להמלאכים כח להלחם רק עם נשמה אחת מישראל, אבל עם כלליות נשמות ישראל אשר כל העולם נברא בשבילם בנודע אין להם כח כלל להלחם):

ג אך צריך לידע ולהכיר את המנהיגים. כי יש כמה מנהיגים אשר כל גדלתם וממשלתם הוא רק על-ידי עזות כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'עזות מלכותא בלא תנא':

ד והעצה על-זה הוא לזכות לבנין ירושלים בחינת יראה שלם. הינו שלמות היראה מהשם יתברך התלויה בלב כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'דבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלהיך', וכשזוכה לשלמות היראה עזותם נופל לפניו. ואז יוכל להתקשר עם המנהיגים אשר כל נשמות ישראל נחלקים תחתם. וממילא יהיה מקשר עם כל נשמות ישראל ועל-ידיה יתקים ממשלתו על המלאכים:

קצור לקוטי מוהר"ן

ה על־ידי תאוות ממוזן ותאוות משגל ותאוות אכילה ששרשם בלב נפסד ונפגם היראה שבלב:

ו תאוות משגל הוא כפי החלב שיונק בקטנותו. על בן צריך לשמר את התינוק מאד שיונק מאשה כשרה. כי כשהתינוק יונק מאשה חצופה או מתגבר בו חס ושלום תאוות נאוף שמפסדת היראה מהשם יתברך. וכן להפוך כשיונק מאשה כשרה אין לו חמימות לתאוה זאת רק מעט המכרח למצות הבורא יתברך:

ז כשאדם נופל חס ושלום בשלש תאוות הנ"ל שעל־ידי זה נפסדת היראה או הקדוש־ברוך־הוא יושב ושואג על זה פארי:

ה על־ידי כבוד השלש רגלים פראוי במאכל ומשתה ובגדים נאים כפי יכלתו ובקדשת וטהרת המחשבה ובשמחה וטוב ללב ובתפלה בכונה, וכיוצא בזה שאר עניני קדשת ושמחת יום־טוב, בפרט על־ידי המצוות הקדושות השייכים לכל רגל, על־ידי־זה זוכה האדם לדעת את ה' ולהמשיך הדעת הזה אל הלב. ועל־ידי־זה יתקן ויטהר את הלב מהשלש תאוות רעות הנ"ל וזכה ליראה שלמה התלויה בלב שזה הוא עקר הכל. כי יבוא על־ידי־זה להתכלית של איש הישראלי שיתקיים ממשלתו על המלאכים:

ט בכל רגל ורגל נתתקן תאוה אחת משלש תאוות הנ"ל. הינו בפסח - נתתקן תאוות ממוזן. בשבועות - נתתקן תאוות משגל. בסוכות - נתתקן תאוות אכילה. (ועל בן סוכה בנימטריא מאכל) ולכן צריך להזהר מאד מאד בהמצוות של כל רגל ורגל ולכבד מאד את כל רגל כנ"ל, כדי לזכות ליצאת משלש תאוות רעות הנ"ל אשר כל עקר היהדות לירא את השם הנכבד ושיניצל מקנאת המלאכים, שלא יפילו אותו לחטאים חס ושלום ויתקיים מממשלתו עליהם תלוי רק בתקון שלש תאוות רעות אלו כנ"ל:

י. **על-ידי** תקון שלמות היראה שבלב זוכין להמשיך השפעת הנבואה. אך צריך לזהר מאד מתאוות ההתמנות להיות ראש ולמשל על עם ישראל (הפוך הממשלה דקדשה שאריכו לכות להיות לו ממשלה על המלאכים) כי ההתמנות מפסיד השפעת הנבואה:

יא. **על-ידי** השפעת הנבואה זוכה האדם לתפלה בשלמות. כי התפלה הוא עכשו בגלות בעוונותינו הרבים. כי התפלה הוא גבה מאד ובני אדם מזוללים בה וכשעומדים להתפלל חפצים לפטר התפלה מעליהם. אך על-ידי יראה שלמה הבאה על-ידי תקון שלש מדות הנ"ל עד שזוכין על ידה להמשיך השפעת הנבואה אף-על-פי שאין עכשו מי שיתנבא נגאלת על כל פנים על-ידי-זה התפלה מן הגלות ואז התפלה הוא בתכלית השלמות בבחינת נבואה בחינת דבר ה', שהשם יתברך בעצמו פותח את פיו ושולח לו דבורים קדושים להתפלל לפניו בבחינת: "אדני שפתי תפתח" שאומרין קדם התפלה. וזה סוד סמיכת גאלה לתפלה הינו לגאל את התפלה מן הגלות (אמר הפעתיק - בזה מתרץ רשית הנגרא ברכות דף ד היכי מצי למסמך גאלה לתפלה והאמר רבי יוחנן בתחלה אומר ה' שפתי תפתח ומתירין כיון דתקיני רבנן בתפלה אריכתא דמיא. ועל פי דברי המאמר הזה מוכן כי על כן אין זה הפסק כלל כי כל סוד סמיכת גאלה לתפלה הוא שתהיה התפלה בבחינת דבר ה' אדני שפתי תפתח):

יב. **כשנגאלת** ונפדית התפלה אין צריכים לשום רפואה על-ידי רופאים ודאקטורים כי יכולים להתרפאות על-ידי כל מה שאוכל אפלו על-ידי לחם ומים כמו על-ידי רפואות:

יג. **לפעמים** החולאת עדן נעלמת בהאדם ואינו נתגלית ואז אין שום רופא ודאקטור יכול לרפאות אותה כי אין יודע כלל את החולאת. אבל כשזוכה לתקון שלש התאוות הנ"ל וליראה בשלמות ולתפלה בשלמות יוכל להתרפאות אפלו כשעדן לא נתגלה החולאת

קצור לקוטי מוהר"ן

ויתרפא מקדם בעת צמיחת המחלה ולא יבוא לידי מחלה כלל:

י אַךְ יש שלש מדות רעות שהם מפסידים את התפלה (א) אל תהי בו לכל אדם שלא לבזות שום אדם (אפלו במחשבה) ובשאינו נוהר בזה נפגמת התפלה. (ב) קלקול האמונה שאין האמונה בשלמות שנה בחינת עבודה זרה. (ג) פגם הברית. וכשזוכה לצאת משלש מדות רעות אלו הנ"ל זוכה לתפלה בשלמות ואז אין צורך לשום רפואה כי יוכל להתרפאות בכל דבר שאוכל אפלו על ידי לחם ומים. וזה סוד חזקיהו שסמך גאלה לתפלה שגאל את התפלה מן הגלות כנ"ל גנו גם ספר הרפואות:

טו כְּשֶׁזֹכֵין לְגַאֵל אֶת הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת בְּבַחֲנֵית סְמִיכוֹת גְּאֵלָה לַתְּפִלָּה הַיָּא בְּבַחֲנֵית הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ: (אמר המעתיק - בזה תבין שרש הדברים מה שכתב בלקוטי תננא סימן ק"ב שפורעו ורות הם סוד סמיכת גאלה לתפלה עין שם. כי הם היו התנוצצות משיח בנודע):

טז כְּשֶׁזֹכֵךְ הָאָדָם לַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת עַל־יְדֵי כָל הַתְּקוּנִים הַנִּזְ"ל הַיְנוּ עַל־יְדֵי קִרְשֵׁת הַשֵּׁלֶשׁ רְגָלִים שְׁעַל יָדָם מִתְּקַנִּים הַשְּׁלִשָּׁה תְּאוֹת רְעוֹת; מִמוֹן וְאִכִּילָה וּמִשְׁגָּל. וְאִזּוֹכֵין לִירְאָה וְלִהְמוֹשֵׁד הַשְּׁפַעַת הַנְּבוּאָה וְלַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת וְלִרְפוּאָה. וְיוֹצֵא גַם מִשְׁלֵשׁ מִדּוֹת רְעוֹת הַנִּזְ"ל שֶׁהֵם מִפְּסִידִים אֶת הַתְּפִלָּה. עַל־יְדֵי כָל זֶה, כָּל צָבֵא הַשָּׁמַיִם וְכָל הַכּוֹכָבִים וְהַמְּזוּלוֹת וְכָל הַשָּׁרִים הַעֲלִיּוֹנִים כֻּלָּם הֵם נִכְבָּעִים תַּחְתּוֹ וְהוּא נוֹשֵׂא חַן בְּעֵינֵי כֻּלָּם. וְכָל הַדְּבָרִים הֵם בַּחֲנֵית לוֹזִין אֲצִלּוֹ כִּי כֻּלָּם לוֹזִים וּמְקַבְּלִים כַּחַם מִמּוֹנוֹ וְהוּא בַּחֲנֵית מְלוֹה הַגְּדוֹל. וְעַל כֵּן אִזּוֹכֵךְ לַהֲפִיר הַמְּנַהֲגִים שְׁכָל מִמְשַׁלְתָּם הוּא רַק עַל־יְדֵי עֲזוּת כִּי עֲזוּתָם נוֹפֵל לְפָנָיו. בְּבַחֲנֵית 'אֵין אָדָם מַעֲזוֹ פָּנָיו בְּפָנֵי בַּעַל חוּבוֹ. וְאִזּוֹכֵךְ אֶת הַמְּנַהֲגִים אֲמִתִּיִּים שֶׁנִּשְׁמָוֵת יִשְׂרָאֵל נִחְלָקִים תַּחְתָּם. וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹכֵל לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ בָּהֶם וּמִפְּיֵלָא יְהִיָּה מְקַשֵּׁר עִם כָּל נִשְׁמָוֵת יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנְצֵל מִקְּנֵאת הַמַּלְאָכִים וְיִתְקַים מִמְשַׁלְתּוֹ עֲלֵיהֶם:

ז כְּשֶׁאַדָּם יוֹשֵׁב לְדַבֵּר מִחִבְרוֹ זֶה בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא דְדִינָא. כִּי הוּא יוֹשֵׁב וְדִן אֶת חִבְרוֹ. וְצִרְיָד לְזַהַר מִזֶּה מְאֹד וְלִהְסֵתְכַל עַל עֲצֻמוֹ הַיָּמֵב אִם הוּא רָאוּי לְזֶה לְשֹׁפֵט אֶת חִבְרוֹ כִּי הַמְּשֻׁפָּט לְאֱלֹהִים הוּא. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבֵּי: 'אֵל תִּדְיִן אֶת חִבְרְךָ עַד שֶׁתִּגְיַע לְמִקוּמוֹ'. וּמִי הוּא שֶׁיִּכּוֹל לִידַע וְלִהְגִיעַ לְמִקוּם חִבְרוֹ. רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבָרוֹ שֶׁהוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאִין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ וְכֹל אֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוּם אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ. הוּא לְבָרוֹ יִכּוֹל לִהְגִיעַ לְמִקוּם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד וְלָדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת:

ח מִי שְׂזוּכָה לְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ עִם כֹּל הַנְּשֻׁמוֹת עַל־יְדֵי כֹל הַתְּקוּנִים הַגּוֹל הוּא גַם כֵּן בְּבְחִינַת מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְהוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ־הַשָּׁנָה וְלָדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת:

ט רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא חֶסֶד גָּדוֹל מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אִיךָ הֵינּוּ מְרִימִין פְּנִינּוֹ לְבִקֻּשׁ כְּפָרָה מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ. עַל כֵּן עָשָׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בְּיוֹם דִּין וְקִבַּע יוֹם הַדִּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֹאשׁ הַדָּשׁ, שְׂאֵז כִּבְיָכוֹל הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ מִתְחַרֵּט וּמְבַקֵּשׁ כְּפָרָה בְּבְחִינַת הִבְיָאוֹ עָלַי כְּפָרָה עַל שְׂמַעְמַתִּי אֶת הַיָּרֵחַ שְׂמִשְׁשׁ נְמֻשְׁכִּים כֹּל הַחַטָּאִים. וְעַל כֵּן אִין לָנוּ בּוֹשָׁה בְּיוֹם הַדִּין לְהִתְחַרֵּט וּלְבַקֵּשׁ כְּפָרָה עַל כֹּל מַעֲשֵׂינוּ. כִּי אֵז גַּם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְחַרֵּט וּמְבַקֵּשׁ כְּפָרָה:

כ הַשׁוֹפָר הוּא בְּחִינַת יְרֵאָה. גַּם הוּא בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה. גַּם הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה שְׂנִגְּאֵלֶת מִן הַגְּלוּת, גַּם הוּא בְּחִינַת מַה שֶּׁכֹּל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה חוֹזְרִים בָּחֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה שְׁעַל־יְדִירְזָה יִכּוֹלִין לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ־הַשָּׁנָה:

קצור לקוטי מוהר"ן

ימי חנכה – ב

א ימי חנכה הם ימי הודאה שזה בחינת שעשוע עולם הבא:

ב עקר שעשוע עולם הבא הוא להודות ולהלל לשמו יתברך ולדעת ולהכיר אותו יתברך שעל-ידיה סמוכין וקרובים אליו יתברך.

כי כל מה שיודעין ומכירין אותו יתברך ביותר סמוכין אליו יתברך ביותר. כי שאר כל הדברים כלם יתבטלו לעתיד לבוא ולא ישאר רק הבחינה הזאת להודות ולהלל ולדעת אותו יתברך וזה יהיה כל שעשוע עולם הבא:

ג למוד הלכות בפרט כשזוכין לחדש בהם זה גם כן בחינת שעשוע עולם הבא:

ד על-ידי הודאה להשם יתברך וכן על-ידי למוד הלכות על-ידיה פאה הולדה בנגל. וכן נצולין על-ידיה מפל הצרות:

ה כשצריך באיזה צרה חס ושלום או האמת הוא פגום. על כן צריך לשמור מאד או את עצמו ביותר שלא יהיה נלכד באיזה טעות ושקר על-ידי הצרה חס ושלום:

ו על-ידי שמבטלין תלמידים חכמים מלמודם על-ידיה נעשה חולה על רגליו:

ז כשזוכין להלל והודאה להשם יתברך בכל עת על כל מה שעובר עליו בפרט כשיוצא מאיזה צרה חס ושלום וכן על-ידי למוד הלכות על-ידיה זוכין לשלשה קני האמת, הינו להתפלל באמת שזה עקר שלמות התפלה. גם לקבל תורת אמת מרפי אמתיו שיודה אותו בדרך ישר בתורתו האמתית. גם לעשות שדוכים אמתיים שיזמין השם יתברך לו ולבניו וזווגם האמת. והאמת יאיר וישלים את ארבעה חלקי הדבור (המבארים באות ח) ועל-ידיה יזכה להמשיך הברכה

והקדשה והשמחה של שבת לששת ימי החול. ועל־ידי־זה יתגלה אהדות הפשוט מתוך פעלות משתנות להאמין ולידע באמת שכל הפעלות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך, שזאת הבחינה יקרה מאד למעלה בכל העולמות ואפלו אצלו יתברך הוא דבר יקר וחשוב ונפלא מאד:

ח **ארבעה** חלקי הדבור הם: (א) 'דבור של צדקה' פי גדר האדם הוא הדבור וזה הדבור נמשך מצדקה, פי צדקה וחסד הוא גם כן גדר האדם פי גדר האדם מדבר הוא לגמל חסד עם הבריות. ומי שאינו עושה צדקה וחסד פוגם בהדבור מאד והוא בבחינת בעל חי ואינו בכלל אדם כלל, פי אין האדם נקרא אדם רק על־ידי צדקה וגמילות חסדים. (ב) 'דבור של תשובה' לדבר דבורים הרבה של תשובה לפניו יתברך. (ג) דבור של עשירים קרובים למלכות שישפיע להם השם יתברך דברי חן בשפתותיהם לבטל כל הגזרות קשות ולפעל טובות וישועות על ישראל. (ד) 'דבור של מלכות דקדשה' שיביא לנו השם יתברך את משיח צדקנו ונזכה לשמע דבוריו הקדושים והמהורים והנוראים מפיו הקדוש:

ט **עקר** קיום ושלמות הדבור הוא על־ידי אמת:

י **תמכי** אוריתא שנותנים מוזן לתלמידי חכמים זכותם גדול מאד. פי על־ידי מוזנם שמחזיקין התלמידי־חכמים על־ידי־זה יכולים להתלמידי־חכמים לעסק בתורה ולהוליד הלכות וחדושי תורה. נמצא שיש להם חלק בהתורה שגולדה ונתגלה על ידם. וכל המוזן שנותנים להתלמידי־חכמים אף שנחסר לפי שעה אצלם אף־על־פירכן על־ידי ההלכות שגולדו ונתחדשו על ידם נשפע על־ידי־זה חסד וחזון ונתמלא להם החסרון. וזוכין לשעשוע עולם הבא שהוא בחינת מלוי החסרון (עין פנים) ולכל שלשת קני האמת שיאירו בכל ארבעה חלקי הדבור הנ"ל ולכל התקונים הנ"ל:

קצור לקוטי מוהר"ן

א על־ידי התפלה שישראל מתפללין באמת נקראים בשם אל. כי הקדוש־ברוך־הוא נקרא אל על שם הכח, כי הוא תקוף ובעל היכולת. ועל־ידי התפלה אנו לוקחין לעצמנו הכח ממנו יתברך כי אנו מבטלין גזרותיו. ואז ישראל נקראים בשם אל:

ב על־ידי הדלקת נר חנכה ועל־ידי ההלל וההודאה של חנכה שנה עקר שעשוע עולם הבא כנ"ל על־ידי־זה זוכין גם כן שיאירו כל שלשת קני האמת בארבעה חלקי הדבור הנ"ל וישלימו את הדבור. ועל־ידי־זה יזכו להמשיך הקדשה והשמחה של שבת לששת ימי החל. ועל־ידי־זה יתגלה אחדותו הפשוט מתוך פעולות משתנות כנ"ל. אשרי הזוכה לחנכה כזה להמשיך כל התקונים הנוראים האלה:

ג מי שזוכה לשלמות הדבור על־ידי התקונים הנוראים האלה יכול לעשות עם הדבור כרצונו הינו לשנות הטבע כרצונו על־ידי שלמות דבורו:

ד סגולה למקשה לילד לומר אז מזמור לתודה כמה וכמה פעמים:

פדיון נפש - ג

יום כה' לחדש

א אחר הפדיון שעושין בשביל להמתיק הדין אז יש רשות לרופא לרפאות אבל לא קדם. כי עקר הרפואה על־ידי פדיון:

ואת העורבים צויתי - ד

א עקר עבודת הצדקה היא לשפר האכזריות שלו להפכו לרחמנות להתנדב לצדקה. כי מי שהוא רחמן בטבעו ונותן צדקה מחמת רחמנות שבטבעו אין זה עבודה. על כן כל הנדיבי לב שרוצים לקיים מצות צדקה כראוי צריכין לילך ולעבר בתחלה דרך בחינה זאת. דהינו שבתחלה צריכין לשפר האכזריות שלהם שבטבעם להפכו

לרחמנות לתן צדקה, כי זה עקר עבודת הצדקה כנ"ל. ועלידיה
נתהפך גם רגו השם יתברך לרצון:

ג כל המצוות ומעשים טובים וכל עבודת השם הם בחינת הולדה. כי עקר תולדותיהם של צדיקים הם מעשים טובים. וכמו שהולדת קדם הולדה צריכה לסבל כמה חבלים וצירים ולצעק כמה קלין של אח ואבוי וכו' כמו כן ממש בעבודת השם פשרוזה לעבד איוה עבודה או תשובה, בהכרח שהיה לו כמה יגיעות. וצריך לצעק כמה קלין של אח ואבוי וכמה גניחות וכמה כפילות וכמה הפיות וכו' ובפרט בהתחלה שאז קשה מאד, כי כל התחלות קשות. ואז צריכין ביותר כמה קלין וכמה גניחות וכו' קדם שמתחילין איוהו התחלה. וגם אחר כך לאחר ההתחלה גם כן אינו בא בנקל עבודת השם וצריכין כמה יגיעות וכמה תנועות כנ"ל קדם שזוכין לעשות איוה עבדא שהיה לה הדור אף ההתחלה קשה מאד כנ"ל. על כן אל יבהלוד רעיוניך על כל מה שעובר עליך כי בהכרח לסבל הכל כנ"ל. ולפום צערא אנרא:

ד הצדקה מרחבת כל הפתחים של הקדשה שכשארדם נכנס באיוה דרך ועבודה מעבודת ה' אז הוא צריך לפתח שם פתח לכנס באותו הדרך, ובשביל זה כל ההתחלות קשות ועלידי הצדקה מרחיב הפתח. ואפלו כשיש כבר פתח הצדקה מרחבת ופותחת ביותר כל הפתחים של הקדשה, ועל כן קדם כל מצוה ועבודה טוב לתן צדקה כדי להרחיב פתח הקדשה שצריך לעשות בעבודתו ולא יהיה קשה וכבד עליו כל-כך לכנס בהם:

ה התחלת הצדקה הוא קשה וכבדה מאד. אבל התועלת של הצדקה גדול מאד מאד. כי צרכי הגוף הם רבים מאד. ואפלו ההכרחיות הם רבים מאד אכילה ושתיה ומלבושים ודירות והם מונעים את האדם מאד מאד מעבודת הבורא יתברך. ועלידי הצדקה מתבטלים כל אלו המניעות. כי עלידי צדקה זוכה שישפיע חסדו יתברך עד שלא

קצור לקוטי מוהר"ן

יִצְמַרְךָ לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק וּמְלָאכָה בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה רַק תְּהִיָּה מְלָאכְתּוֹ
נְעִישֵׁת עַל־יְדֵי אַחֲרִים וְהוּא יַעֲסֵק בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ:

ה רב החסד אי אפשר לקבל פי אין יכולין לקבל רב טובה וצריך
לעשות כלי וצנור לקבל על ידו את החסד, ועל־ידי יראה נעשה
כלי וצנור לקבל על ידה את החסד:

ו עַל־יְדֵי שְׁנֵתְנִלָּה שֶׁהֵבֵל מִתְנַהֵג בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאִין שׁוּם חַיִּיב הַטֹּבֵעַ
כָּלֵל עַל־יְדֵי־זוֹהָ נַעֲשֶׂה יְרָאָה, כִּי אִזּוֹ יוֹדְעִים שְׁמִישׁ שְׂכָר וְעִנְשׁ
וְשִׁדָּה לְהִתְיָרָא מִפְּנֵי יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל כְּשֶׁנּוֹפְלִין לְכַפִּירָה כְּאֵלוֹ הֵבֵל מִתְנַהֵג
עַל־פִּי הַטֹּבֵעַ אִין שִׁדָּה יְרָאָה חֵם וְשְׁלוֹם. (אמר המעתיק - עין איוב ט"ו ד שאמר
אליפו לאיוב שתלה הכל במערכת השמים אף אתה תפר יראה):

ז הַתְּנַלּוֹת הַרְצוֹן הַנ"ל הוּא עַל־יְדֵי הַיָּמִים טוֹבִים. כִּי כָּל יוֹם־טוֹב קִדְשׁ
קוֹרָא וּמְכַרְיֵוֹ וּמְנַלָּה אֶת הַרְצוֹן שֶׁהֵבֵל מִתְנַהֵג רַק בְּרִצּוֹנוֹ
יִתְבָּרֵךְ וְאִין שׁוּם חַיִּיב הַטֹּבֵעַ כָּלֵל. כִּי בְּכָל יוֹם־טוֹב וְיוֹם־טוֹב עֲשֶׂה הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ עִמּוֹ אוֹתוֹת נוֹרְאוֹת שֶׁהֵם הַפֶּךְ הַטֹּבֵעַ, בְּפִסְחָ יִצְיָאָת מִצְרַיִם
שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, בְּשִׁבּוּעוֹת מִתֵּן תּוֹרָה שְׁנַתֵּן אֶת
הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, בְּסִפּוֹת הַקָּף עֲנִי כְבוֹד, שְׁעַל־יְדֵי כָּל אֵלוֹ
הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנוֹרְאִים שְׁעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל הַשָּׁלֶשׁ רְגָלִים נִתְנַלָּה
שֶׁהֵבֵל מִתְנַהֵג רַק בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכַד וְאִין שׁוּם חַיִּיב הַטֹּבֵעַ כָּלֵל. אִךְ
צְרִיכִין לְהַפְתּוֹת אוֹנוֹ וְלָבוֹ הַיֵּטֵב לְשִׁמְעַ קוֹל הַקְּרִיאָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת וְעַל־
יְדֵי־זוֹכָה לְשִׁמְחַת יוֹם־טוֹב, כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי מוֹה שְׁזוֹכָה לְשִׁמְעַ בְּלָבוֹ
קוֹל הַקְּרִיאָה הַנ"ל שֶׁל יוֹם־טוֹב שֶׁהֵבֵל מִתְנַהֵג בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכַד כֵּן
זוֹכָה לְשִׁמְחַת יוֹם־טוֹב:

ח יֵשׁ חֵיוֹת רְעוֹת דוֹרְסִים וְטוֹרְפִים, וְהֵם חֲכָמֵי הַטֹּבֵעַ שְׂרוּצִים לְהִרְאוֹת
עַל־פִּי חֲכָמָתָם הַמְּמַעִיִת שֶׁהֵבֵל עַל־פִּי הַטֹּבֵעַ חֵם וְשְׁלוֹם, וְהֵם
דוֹרְסִים וְטוֹרְפִים רַבִּים מִבְּנֵי עַמּוֹנוֹ. כִּי כַּמּוֹה נַפְשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל שִׁקְעוּ בְּזוֹה
רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְאֵלוֹ הַנְּפִשׁוֹת הֵם כְּצַפְרִים הַאֲחוּזוֹת בְּפֶתַח. עַל כֵּן כָּל מִי

ואת העורבים צייתי - ד

רצה

שחם על נפשו צריך לברח ולמלט נפשו מהם שלא תהיה נפשו נמרפת ונדרסת חס ושלום על ידם. כי התגברותם גדול מאד וקול שאגתם עולה ומתגבר על קול הקריאה של יום-טוב שקורא וצועק ומגלה את הרצון. על פן חלילה להסתכל כלל באלו הספרים המדברים מחקירות. אפלו בספרים שחברו גדולי ישראל, כי אין רעה גדולה מזו:

ט על-ידי הזקנים מאריכי ימים שבדור שאין בהם שלמות על-ידיה ומתגבר חכמת הטבע חס ושלום כי צריך האדם כל מה שנתוסף וכא לו יום מימי חייו להוסיף בכל יום קדשה ודעת את השם. כי כל יום שבא אחר-כך צריך שיאיר ביותר בתוספות קדשה ודעת את ה'. ורק זה נקרא זקן דקדשה באמת, אבל בשפונים את ימיו ואינו מוסיף קדשה ודעת בכל יום אף-על-פי שמזקין אינו נקרא זקן כלל רק אדרבא הוא נקרא קצר ימים. ועל-ידי נפילת הדעת דקדשה של הזקנים הנ"ל יזק ומתגבר חס ושלום דעת חכמת הטבע בעולם.

· התקון לזה הוא צדקה, כי על-ידי צדקה מתקנים הפגם של הזקנים מאריכי ימים שבדור שאינם פראוי, ועל-ידי זה זוכים לבטל שרש חכמת הטבע וזוכין לשמע קול הקריאה של יום-טוב קדש שקורא ומגלה את הרצון, שהכל ברצונו יתברך ועל-ידיה זוכין לשמחת יום-טוב. ועל פן צריכין להרבות בצדקה קדם כל רגל כדי לזכות על-ידיה לשמחת יום-טוב בשלמות, ועל-ידיה שישמע קול הקריאה של יום-טוב שקורא ומגלה את הרצון, וזכה ליראה. ועל ידה יוכל לקבל השפעת חסדו יתברך עד שלא יצטרך לעשות שום עסק בשביל פרנסה. וכל מלאכתו תהיה געשית על-ידי אחרים. ויוכל לעסק בעבודתו יתברך בלי שום מניעות מחמת פרנסה. נמצא שתועלת הצדקה גדול מאד הן לעצמו שיוכל לעסק בעבודתו יתברך בלי מניעות. והן בכלליות העולם שיתגלה אמונת הרצון בעולם וכל הנפשות שפבר נצודו בחכמת הטבע בצפרים האחוזות בפה יפרחו ממצודתם ויצאו משם לשלום על-ידי הצדקה:

קצור לקוטי מוהר"ן

א לפעמים אפלו בשמכניעין את חכמי הטבע עדן חזורים ומפילים
 איזה ספק ברצון ואז צריכין לחזור ולהרבות בצדקה, כי
 צדקה מכנעת ומשפלת חכמת הטבע תמיד ומגלה שהכל מתנהג רק
 ברצונו ותברך לברך:

ב צדקה היא רפואה לכל המכות:

תקעו אמונה - ה

א העקר הוא האמונה וצריך כל אחד לחפש את עצמו אם אמונתו
 שלמה ולחזק את עצמו באמונה תמיד. כי על ידי פגם
 אמונה באים מכות מפלאות שאין מועיל להם לא רפואות ולא תפלה
 ולא זכות אבות. כי כל הרפואות הם על ידי עשבים והם גדלים רק על
 ידי אמונה, גם עקר כח הרפואה שיש בכל עשב ועשב הוא על פי
 הסדר שיש להעשבים והזרעים לפי המקום והזמן. הינו לקצרים במקום
 הראוי. ששגדליו באותו המקום יש להם כח לרפאות ולא בשגדליו
 במקום אחר, וכן לקצרים בזמן הראוי להם כי יש עשב שכל כחו
 לרפאות הוא כשקוצרים אותו עד שלא הביא שליש ולא אחר כך. וכן
 יש עשב שכל כחו לרפאות רק כשנגמר עד שגופל מאליו ולא קדם.
 ועל ידי אמונה נעשה סדר הזרעים לקצרים במקומם ובזמנם הראוי כדי
 שיהיה להם כח לרפאות. ועל ידי נפילת האמונה קוצרין אותם הזרעים
 עצמם לרפואות אבל שלא במקומם ובזמנם הראוי, ועל פן אין להם כח
 לרפאות. גם עקר התגלות זכות אבות לזכות לרפואה בזכותם הוא גם
 כן רק על ידי אמונה. גם עקר מה שמועלת התפלה לפעל בקשתו הוא
 גם כן רק על ידי אמונה. גם על ידי נפילת האמונה אין מועיל להתחלה
 קול צעקה של אח וגיחות שלפעמים מרחמין עליו מן השמים על ידי
 זה ועל ידי נפילת האמונה גם זה אין מועיל:

ב כְּשֶׁאַדָּם נֹפֵל מֵאֲמוּנָה וְאִין מוֹעִיל אֶפְלוּ קוֹל צְעָקָה בְּלֹא דְבוּר. אִזְ צָרִיד לְצַעַק מֵעַמֵּק הַלֵּב בְּבַחֲיַנַּת: "מִמַּעַמְקִים קְרֹאתֶיךָ ה'", מִמַּעַמְקָא דְלִבָּא, וְעַל־יַד־יָזָה נִתְגַּלִּים עֲצוֹת עֲמֻקוֹת שְׂיֻדְעִים לְתַת עֲצָה לְנַפְשָׁם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁצָרֶיךָ. וְעַל־יַד־יָזָה גְּדֻלָּה הָאֲמוּנָה וְנִתְתַקְנַת, וְעַל־יַד־יָזָה חוֹזְרִים וְנִתְתַקְנִים כֹּל הַדְּבָרִים הַנִּלְ שֶׁהֵם רְפוּאָה וְזָכוּת אֲבוֹת וְתַפְלָה וְכו':

ג עֵקֶר גְּדוּל הָאֲמוּנָה הִיא בְּבַחֲיַנַּת: "וְאֲמוּנַתְךָ בְּלִילוֹת" הֵינּוּ כֹל מֵה שְׁנִדְחָה וְהוֹלֵךְ חֵלֶק מֵהַלְּיָלָה וְנִתְקַרֵב אֶל אֹרֶז הַיּוֹם נִתְגַּדֵּל הָאֲמוּנָה בְּיֹתֵר, עַד שְׁבָאוֹר הַיּוֹם אִזְ נִתְגַּדֵּל הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּבַחֲיַנַּת חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֲמוּנַתְךָ. וְאִזְ הִיא עֵקֶר צְמִיחַת הַרְפוּאָה בְּבַחֲיַנַּת: "אִזְ יִבְקַע כְּשֶׁחָר אֹרֶךְ וְאֶרְכַּתְךָ מֵהֵרָה תִצְמַח", וְכִמוּ כֵן עַל־יַד־יִתְגַּלֵּת הָעֲצָה שֶׁהִיא גַם כֵּן בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ עַל־יַד־יָזָה נִתְגַּדֵּלֶת גַּם כֵּן הָאֲמוּנָה וְעַל־יַד־יָזָה עֵקֶר הַרְפוּאָה כִּנ"ל:

ד עַל־יַד־יִתְגַּלֵּת נְפִילַת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עַל־יַד־יָזָה נַעֲשֶׂה וְנִתְחַזַּק אֲמוּנוֹת כּוֹבִיּוֹת. וְכֵן לְהַפְּקֵד כְּשֶׁמַּעֲלִין וְמִתְקַנְיִן הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עַל־יַד־יָזָה נִחְלָשִׁין וְנוֹפְלִין הָאֲמוּנוֹת כּוֹבִיּוֹת וְחוֹזְרִים וְשׁוֹבִים הַעֲפוּ"ם מֵאֲמוּנוֹת כּוֹבִיּוֹת שְׁלֵהֶם לְאֲמוּנוֹתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וְנַעֲשִׂין גְּרִים. וְלַפְּעָמִים נַעֲשֶׂה גְּרִים כִּכֹּחַ דְּהֵינּוּ אֶרְע־עַל־פִּי שְׂאִינִם בְּאִים לְהַתְּגַדֵּר מִמֶּשׁ בַּפֶּעַל אֶרְע־עַל־פִּי כֵּן מְכִירִים שֵׁם בְּמָקוֹם שֶׁהֵם אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְיֻודְעִים וּמְאֲמִינִים שֵׁישׁ יְחִיד קְרָמוֹן יִתְבָּרַךְ. וְלַפְּעָמִים נַעֲשֶׂה גְּרִים בַּפֶּעַל מִמֶּשׁ שְׂבָאִים וּמִתְגַּדְּרִים מִמֶּשׁ:

ה אֵלּוּ הַגְּרִים הֵם קָשִׁים וּמְזִיקִים לְיִשְׂרָאֵל כִּי הֵם מְכַנְּסִין גְּאוּה בְּיִשְׂרָאֵל.

ו עַל־יַד־יִתְגַּלֵּת הַגְּאוּה שְׁנִכְנַסְתָּ בְּיִשְׂרָאֵל עַל־יַד־יִתְגַּלֵּת הַגְּרִים כִּנ"ל, עַל־יַד־יָזָה מִקְבָּלִין חֶרֶב הַגְּאוּה בְּחִינַת וְאִשֶׁר חֶרֶב גְּאוּתְךָ מִנְהֵיגֵי הַדּוֹר שֶׁל שְׂקָר שְׂמִתְנָאִים עַל הַדּוֹר בְּחִנָּם, כִּי לֹא נִתַּן לָהֶם גְּדֻלָּה מִן הַשָּׁמַיִם כֹּלל, וְיֵישׁ כֹּחַ לְאֵלּוּ הַמְּנַהֲיִגִים אֶפְלוּ לְהַעֲנִישׁ אֵת מִי שְׂאִינּוּ רוּצָה לְהַכְּנִיעַ

קצור לקוטי מוהר"ן

עצמו תחת ממשלתם. ובאמת אין זה נקרא מעניש אלא מוזיק פי הם מוזיקי עלמא. וכל הכח הזה הם מקבלים על-ידי חרב הנאווה הנ"ל:

ו על-ידי הנאווה של אלו המנהיגי הדור הנ"ל על-ידיהו מתגבר הם ושלום תאות נאוף בעולם. ועל-ידיהו בא השחתת זרע חס ושלום, שהוא בחינת "החתים בשרו" שהוא חותם דסטרא אחרא על האדם שלא יוכל לצאת ממנה. ואי אפשר להנצל ממנה כי אם על ידי כח המגנים שפדור שהם הצדיקים והכשרים שנקראים מגני ארץ, שיש להם מלחמה גדולה בענין זה, והם מעלין מבחינת "החתים בשרו" לבחינת חותם דקדשה שהוא בחינת תפלין פידוע. שהם התנוצצות המחין לידע ולהודיע אלהותו יתברך בעולם. שעל-ידיהו נמשך עליו הארת השבעה רועים שהם כנגד השבעה ראשים של השני שיניין שבתפלין שהם המחין. כי עקר תקון המוח הוא כפי שבירת תאוה זאת, הינו כשמתגברין על האדם ההרהורים מאד מאד והיו יכולין לבוא על-ידיהו למקרה לילה חס ושלום, שהוא בחינת "החתים בשרו". והם מתגברים מאד לשבר ולגרש ההרהורים מהם ולהמשיך על עצמם מחשבות קדושות. על-ידיהו מעלין מהחתים בשרו לבחינת תפלין שהם חותם דקדשה שהוא התנוצצות המחין. ומאלו המגני ארץ צריך כל אחד לקבל כח להתגבר על ההרהורים ולהפך אותם למחין דקדשה כנ"ל. וזה צריך כל אדם לידע שכל מה שמתגברין עליו ההרהורים ביותר, כשמתגבר כנגדם ובורח מהם ומשברם הוא עושה בזה תקון גדול מאד. ומעלה הקדשה מהקלפה וממשיך בחינת קדשת התפלין שהם התנוצצות המחין. לידע ולהודיע אלהותו יתברך בעולם. וכל מה שמתגברין עליו יותר ויותר כשמתגבר כנגד גדל התפשטותם לשברם, נעשה בזה בחינת תקון התפלין ביותר ורק בשביל זה נשלחו עליו ההרהורים ורעיונים רעים וזרים כאלה כדי שיתהפך ויהיה נעשה מהם דיקא בחינת תקון התפלין כנ"ל:

ח כְּשֹׁזְכִין לְתַקֵּן הַמִּחִין צְרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְצַמְצַם אֶת מִחוּ שְׁלֵא לְהַנִּיחַ אֶת הַמִּחַ לְצֵאת חוּץ לְגִבּוֹל שֵׁשׁ לוֹ. וְאִפְלוּ בְקִדְשָׁהּ וּבְהַתְנוּצְצוֹת אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא יֵצֵא חוּץ מִהַגְּבּוֹל חֵם וְשָׁלוֹם שְׁלֵא יִבּוֹא לְיַד הַרִיסָה:

ט עַל־יְדֵי מַצּוֹת תְּפִלִּין מִמְּשִׁיכִין עַל עַצְמָם הַתְּנוּצְצוֹת הַמּוֹחִין כִּנ"ל וְגַם מִמְּשִׁיכִין עַל עַצְמָם עַל־יְדֵי הַתְּפִלִּין תְּקוּן הַצְּמֻצוֹם שֶׁל הַמּוֹחִין כִּנ"ל:

י עַל־יְדֵי שְׂבִירַת תְּאוֹת נְאוּף זֹכִין לְדַבּוּרִים בְּשָׂרִים לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב בָּהֶם אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ, שְׁצָרִיכִין לְהַחֲיוֹתָם וּלְהַשִּׁיבָם בְּכָל מִינֵי מַטְעָמִים הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְעַל־יְדֵי תְּקוּן הַבְּרִית שׁוֹזְכִין עַל־יְדֵי־זֶה לְתַקֵּן הַמּוֹחִין נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה אֵצֶל הָאָדָם דְּבּוּרִים בְּשָׂרִים לְהַחֲיוֹתָם וּלְהַשִּׁיבָם:

יא עַל־יְדֵי שְׁמֻשְׁבְּרֵין הַרְהוּרֵי נְאוּף וּזֹכִין לְתַקֵּן הַמּוֹחִין כִּנ"ל עַל־יְדֵי־זֶה זֹכִין לְחַלּוֹם עַל־יְדֵי מַלְאָךְ וְאִזּוּ הוּא נִקְרָא אָדָם, וְכֵן לְהַפְּדֵי בְּשֵׂאִין הַמּוֹחִין זָכִים אֶז חַלּוֹם עַל־יְדֵי שֵׁד חֵם וְשָׁלוֹם וְאִזּוּ הוּא נִדְמָה כִּבְהֵמָה:

יב גַּם יֵשׁ לְהַמְאָכְלִים חֶלֶק בְּחַלּוֹם, עַל פֶּן לַפְּעָמִים נִפְגַּם הַחַלּוֹם בְּכַחֲיוֹת חַלּוֹם עַל־יְדֵי שֵׁד חֵם וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי הַמְּאָכְלִים שְׂאוּכָלִים. וַיִּכּוֹלִים לָבוֹא עַל־יְדֵי־זֶה לְמַמְאֵת קָרִי חֵם וְשָׁלוֹם. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא שְׂמֻחָה לְהַתְּחוּק לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה תְּמִיד. כִּי עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה נּוֹתֵנִין חֻזֶק לְהַמְלָאכִים הַמְּקַבְּלִים אֶת שְׂפַע הַמְּאָכְלִים וּמְכַנְיְעִין אֶת הַשָּׂדִים שְׁלֵא יִינָקוּ מִהַשְׂפַּע יוֹתֵר מִהֶרְאוּי לָהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹלִין מִמַּמְאֵת הַמְּקַרָּה חֵם וְשָׁלוֹם שְׂהִיא בְּאֵה לַפְּעָמִים עַל־יְדֵי הַמְּאָכְלִים בְּשֵׂאִין חֻזֶק בְּהַמְלָאכִים. כִּי עַקֵּר חֻזֶק הַמְּלָאךְ הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה:

קצור לקוטי מוהר"ן

י **בְּנִיּוֹן** נתחזק כח המלאכים (עין פנים), נמצא שניסן הוא תקון הברית. ועל-ידי שמחה ממושיכין קדשת ושמחת ניסן בכל השנה בלה, וזוכין לתקון הברית ולהנצל ממקרה לילה חס ושלום:

יד **אָבֵל** לפעמים גם על-ידי רבנים ודינים שאינם כשרים שמעותין את המושפט. על-ידיהו בא טמאת המקרה חס ושלום. והתקון לזה הוא קשור המרפכה* והוא מה שנתיסד מהקדמונים לומר קדם השנה בשם ה' וכו' מימינו מיכאל וכו' שהוא קשור המרפכה, והוא סגלה להנצל על-ידיהו ממטמאה הנ"ל שבאה על-ידי עוות המושפט של הדינים שאינם כשרים כנ"ל:

טו **רֵאשׁ** השנה הוא בחינת תקון האמונה. פי על-ידי גדל הקבוצים שכל הקהלות הקדושות מתקבצין יחד בראש השנה בפרט כשמתקבצין אל צדיקי אמת, על-ידיהו נתלקטים ונתקבצים כל לקוטי האמונה הקדושה, ונתתקנה האמונה בשלמות, גם המחין מתנוצצים ונתתקנים בראש השנה. וכן בכל עשרת ימי תשובה נמשך על-ידי התשובה שעושים אז, התנוצצות המחין שהם בחינת תפלין בחינת חותם דקדשה כנ"ל. וכיום-הכפורים אז גמר תקון החותם דקדשה שהוא תקון התנוצצות המחין, ובספות ממושיכין שמחה שהוא תקון המאכלים שלא יקלקלו את החלום שלא לבוא לידי טמאת קרי חס ושלום על-ידי המאכלים, ובשמיני עצרת נמשך בחינת תקון המושפט. ועל-ידיהו נצולין מפגם המקרה חס ושלום שבאה על-ידי דינים שאינם כשרים כנ"ל. גם בפרטיות בראש-השנה בעצמו נתתקן כל הנ"ל על-ידי תקיעה תרועה שברים, פי על-ידי התקיעה זוכין לתקון האמונה, ועל-ידי התרועה זוכין

* עין לקוטי הלכות ראש חודש הלכה ו' שמבואר שם שקשור המרפכה הוא לקשר ולחבר מחשבתו יחד למקום אחד רק להשם יתברך ולתורתו הקדושה. וכמוכא בתקונים שמחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות, ומחשבות קדושות הם בחינת החיות של המרפכה עין שם.

לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי הַתְּפִלִּין שֶׁהֵם הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲוִין, וְעַל־יְדֵי הַשְּׂבָרִים נִמְשָׁךְ תְּקוּן הַחֲלוּם וְתְקוּן הַמְּשַׁפֵּט לְהַנְצִיל מִמְקָרָה לִילָה בְּכָל הַבְּחִינֹת כַּנִּל:

טו **עַל־יְדֵי רַבִּי אֲמַתִּי עִם תְּלַמִּידִים נִתְתַּקַּן גַּם בֵּן כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּל** דְּהִינּוּ תְקוּן הָאֲמוּנָה. כִּי הָאֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת "אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת",

הַפּוֹד "אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּנִים הָאֲמוּנָה שֶׁמִּקְלָקֵל סֵדֶר הַזְּרָעִים כַּנִּל, וְהֵרֵב הָאֲמַתִּי הוּא מְשַׁנֵּיחַ עַל כָּל חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקַבְּצֵם וְלְהַעֲלוֹתָם. וְעַל כֵּן נִקְרָא לַמּוֹד הֵרֵב עִם הַתְּלַמִּידִים יְשִׁיבָה עַל שֵׁם קְבוּץ חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת". גַּם נִתְתַּקַּן עַל יָדָם תְּקוּן הַבְּרִית שֶׁהוּא תְקוּן הַמַּחֲוִין וְתְקוּן הַשְּׁנָה שֶׁתְּהִיָּה בְּקִדְשָׁה וּבְמַהֲרָה שְׁעַל־יְדֵי־זֵה נְצוּלִין מִמַּמְאָת מְקָרָה, הֵן עַל־יְדֵי הַמַּאֲכָלִים וְהֵן עַל־יְדֵי רַבָּנִים שְׂאִינָם כְּשֵׁרִים כַּנִּל. גַּם כָּל הַחֲמֻשָּׁה חוּשִׁים שֶׁל הַמַּח נִתְתַּקְּנִים עַל־יְדֵי שְׂפָאִים לְצַדִּיק שֶׁהוּא רַבִּי אֲמַתִּי. כִּי עַל־יְדֵי הָרְאִיָּה בְּעֵצְמָה שְׂרׁוּאִין אֶת הֵרֵב נִתְתַּקַּן חוּשׁ הָרְאִיָּה, כִּי הָרְאִיָּה בְּעֵצְמָה שְׂרׁוּאִים אֶת הֵרֵב הוּא דָּבָר גָּדוֹל. וְעַל־יְדֵי שְׂשׁוּמְעִין הַמּוּסָר שֶׁל הֵרֵב עַל־יְדֵי־זֵה מִתְקַנֵּין חוּשׁ הַשְּׂמִיעָה, וְעַל־יְדֵי הַפְּרָחוֹת וְהַיְגִיעוֹת שִׁישׁ לְכָל אֶחָד כְּדֵי לְנַסֵּעַ וּלְבֹא אֶל הֵרֵב, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבֹא אֶל הֵרֵב וּלְקַבֵּל וּלְיַנֵּק מִחֲכֻמָּתוֹ הַקְּדוּשָׁה כִּי אִם עַל־יְדֵי מְרָחוֹת וַיְגִיעוֹת וְעַל־יְדֵי־זֵה מִתְקַנֵּים חוּשׁ הָרִיחַ. וְעַל־יְדֵי שְׂזוּכִין לְמַעַם וְלְהַרְגִישׁ טַעַם אֲמָרֵי נַעַם שֶׁל הֵרֵב עַל־יְדֵי־זֵה נִתְתַּקַּן חוּשׁ הַטַּעַם, וְעַל־יְדֵי הַהוּצָאוֹת שִׁישׁ לְכָל אֶחָד שְׂמוּצִיא אֶת מְמוֹנּוֹ וַיְגַיעַ כְּפֹו כְּדֵי לְבֹא לְהֵרֵב, עַל־יְדֵי־זֵה נִתְתַּקַּן חוּשׁ הַמְּשׁוּשׁ. וְעַקֵּר זְמַן הַקְּבוּץ לְהֵרֵב הָאֲמַתִּי הוּא בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה שְׂאֵז הוּא תְקוּן שֶׁל כָּל הַחֲמֻשָּׁה חוּשִׁים הַנִּל וְאֵז נִתְתַּקְּנִים כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּל בְּתְקוּנִים נִפְלְאִים. כִּי תְקוּן הַחֲמֻשָּׁה חוּשִׁים שְׁעַל־יְדֵי הֵרֵב עִם הַתְּלַמִּידִים וְתְקוּן הַחֲמֻשָּׁה חוּשִׁים שְׁעַל־יְדֵי רֹאשׁ הַשְּׁנָה מְאִירִים וּמְחַזְּקִים זֶה אֶת זֶה:

י **עַל־יְדֵי הַתְּעִנִּית זוֹכָה לְשִׂמְחָה.** וְכִפִּי יְמֵי הַתְּעִנִּית בֵּן זוֹכָה לְשִׂמְחָה. וְעַקֵּר תְּקוּן הַחֲלוּם הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה כַּנִּל. עַל כֵּן מִתְעַנֵּין

קצור לקוטי מוהר"ן

על החלום כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֵחָה שְׂזָה עֵקֶר תִּקּוּן הַחֲלוּם. וְעַל כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה לְהִתְעַנּוֹת עַל הַחֲלוּם אוֹמְרִים לוֹ הַמַּיְטִיכִין, "לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לְחֶמֶד", כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן עַל־יְדֵי הַשְׂמֵחָה:

י"ח צָרִיךְ כֹּל אֶחָד לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפִשְׁטוּת וּבְתַמִּימוּת. כִּי צָרִיךְ שִׂיחָה מַעֲשִׂיו מֵרַבִּין מַחֲכָמָתוֹ כִּי 'לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה'. וְלֹא מִפְּעִיא חֲכָמוֹת שֶׁל סֵתֵם בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּאֵמֶת, שְׂמוֹת וּכְסִילוֹת בּוֹדְאֵי צְרִיכִין לְהַשְׁלִיכֵם לְגַמְרֵי. אֲלֵא אֶפְלוֹ חֲכָמוֹת גְּמוּרוֹת, אֶפְלוֹ מִי שֵׁישׁ לוֹ מִחַ גְּדוֹל בְּאֵמֶת, בְּשִׂמְחָה לְאִיזָה עֲבוּדָה הוּא צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת וְלַעֲסֵק בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפִשְׁטוּת וּבְתַמִּימוּת. וְצָרִיךְ אֶפְלוֹ לְהִתְנַהֵג וְלַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שְׂנֵאָה בְּמִשְׁנָע בְּשִׁבִיל עֲבוּדַת ה'. כִּי צְרִיכִין לַפְעֻמִּים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים הַנִּרְאִים כְּשֶׁנֶּעֱזָב כְּדִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי צְרִיכִין לְהִתְנַלְּג בְּכָל מִינֵי רָפֶשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל עֲבוּדַת ה' וּמִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא דוֹקָא בְּשִׁבִיל מִצְוָה מִמֶּשׁ אֲלֵא אֶפְלוֹ כֹּל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִקְרָא גַם כֵּן מִצְוָה. וְצָרִיךְ לְגַלְּגַל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רָפֶשׁ וְטִיט כְּדִי לַעֲשׂוֹת אִיזָה רְצוֹן וּנְחַת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁאֲהַבְתוּ חֻזְקָה כָּל־כֶּף לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִזָּה הוּא בְּחִינַת כֵּן יִקְרָ וְחָבִיב מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹמֵל עָלָיו וּמְנִיחֵהוּ לְחַפְשׁ בְּגִזְיָא דְּמִלְכָא הַגְּנוּזִים וְצַפּוּנִים בְּיֹתֵר. עַד שְׂזוֹכָה שִׂיתְגַּלָּה לוֹ הַהִשְׁנָה שֶׁל צְדִיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ. וְזוֹכָה לְסִתְרֵי תוֹרָה וְלַהֲעֵלוֹת הַמִּשְׁפָּט שֶׁנֶּפֶל עַד הַתְּהוֹם וְלִתְקַנּוֹ:

על-ידי זְעֵה טוֹבָה – ו

« עַל־יְדֵי שְׂמִיזְעִין בְּשִׁבִיל דְּבַר שְׂבִקְדָּשָׁה עַל־יְדֵי־זוֹהַ זוֹכִין לְשִׂמְחָה, גַּם זוֹכָה לְרַבּוּתָהּ:

כִּי מֵרַחֵם יִנְהַגֵּם - ז

יום כו' לחודש

א מִי שֶׁהוּא רַחֲמָן הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת מְנַהֵיג יִשְׂרָאֵל. וְעַקֵּר הַרְחַמְנוּת הוּא בְּשִׁישְׁיִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ גּוֹפְלִין חֵם וְשְׁלוֹם בְּעוֹנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. כִּי זֶהוּ הַרְחַמְנוּת הַגְּדוֹל מִכָּל מִינֵי רַחֲמָנוּת. כִּי כָּל הַיְסוּדִים הַקְּשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָם נַחֲשָׁבִים כְּלָל כְּנֶגֶד הַמִּשְׁאוּי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹנוֹת חֵם וְשְׁלוֹם. כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ, לְפִי גִדְל קְדֻשָּׁתָם מִשְׁרָשָׁם וְגִדְל רִוּחַנִיּוּתָם וְדַקּוּתָם אֵינָם יֹכְלִים לִשְׂאֵא עֲלֵיהֶם כְּלָל הַמִּשְׁאוּי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹנוֹת אִפְלוּ יוֹם אַחֵד. וְהַמְנַהֵיג הָאֵמֶת הוּא רַחֲמָן מְאֹד וּמְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ לְהוֹצִיאָם מֵעוֹנוֹת. וּבִקְאֻמַּת מַהֲיֵכֵן בָּאִים לְעוֹנוֹת הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׂאִין לְהֶאֱדָם דַּעַת שִׁישׁ אֱלֹהִים שְׁלִיט בְּאֶרֶץ. כִּי 'אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֱלֹא־אָם בֵּן נִכְנָם בּוֹ רִיחַ שְׁטוּת'. וְעַל בֵּן כָּל רַחֲמָנוּת הַמְנַהֵיג הָאֵמֶת עַל יִשְׂרָאֵל הוּא לְהַכְנִים בָּהֶם דַּעַת וְיִרְאֵת שָׁמַיִם כְּדֵי לְהוֹצִיאָם מֵעוֹנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְהוּא הוּא הַעוֹסֵק בִּישׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם שְׂיִהְיֶה הָעוֹלָם מִישֵׁב מִבְּנֵי אָדָם הֵינּוּ בְּנֵי דַעַה. כִּי עַקֵּר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת וּמִי שְׂאִין לוֹ דַּעַת אֵינּוּ מִן הַישׁוּב וְאֵינּוּ מְכַנָּה בְּשֵׁם אָדָם כְּלָל רַק הוּא בַחֲנִיַת חַיָּה בְּדַמּוֹת אָדָם:

ב וְאַפְלוּ בְּשִׁמְגִיעַ זְמַנּוֹ לְהַסְתַּלַּק וּנְשַׁמְתוּ עוֹלָה לְמָקוֹם שְׁעוֹלָה אִין זֶה תְּכָלִית וּשְׁלָמוֹת שְׂתִהְיֶה הַנְּשַׁמָּה דְּבוּקָה רַק לְמַעְלָה. רַק עַקֵּר הַשְׁלָמוֹת שֶׁל הַנְּשַׁמָּה הוּא אֲשֶׁר בַּעַת שֶׁהִיא לְמַעְלָה תִּהְיֶה לְמַטָּה גַם בֵּן. וְעַל בֵּן צָרִיךְ שִׁישְׂאָר אַחֲרָיו בְּרַכָּה בֵּן אוֹ תְּלָמִיד כְּדֵי שִׁישְׂאָר דַּעַתוֹ לְמַטָּה גַם בֵּן בַּעַת שְׁנִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, שְׁעַל־יְדֵי הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ שְׁנִשְׂאָר אַחֲרָיו בְּכַנּוּי וּבְתַלְמִידִיו יִצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת לְדוּרֵי דוּרוֹת. כִּי מִי שְׂיִדְעַ קִצַּת מִיְדֵיעָתוֹ יְתַבְרַךְ הוּא יוֹדַע, אִף שֶׁהֵשֵׁם יְתַבְרַךְ יֵשׁ לוֹ שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפְנִים וְכו' שֶׁהֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ יְתַבְרַךְ אִף־עַל־פִּי־כֵן עַקֵּר תַּעֲנוּגָיו וְשַׁעֲשׁוּעֵיו יְתַבְרַךְ הוּא רַק שְׂאֵנַחְנוּ מֵעוֹלָם הַזֶּה הַשְּׁפָל נִגְדַל וְנִקְדַּשׁ שְׁמוֹ יְתַבְרַךְ. וְעַל בֵּן הוּא מִשְׁתַּדֵּל לְהַשְׂאִיר דַּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּכַנּוּים וְתַלְמִידִים:

קצור לקוטי מוהר"ן

שְׂאִירוֹ אֶת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת
לְעוֹלָם וָעַד. וְעַל־יְדִי־זוֹהָ נַחֲשָׁב כְּאִלּוּ הוּא בַּעֲצָמוֹ מִמָּשׁ נִשְׁאָר בְּעוֹלָם:

ג וְכָל אָדָם צָרִיךְ לָקִים זֹאת לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאָם מֵעוֹנוֹת. לִידַע
וּלְהוֹדִיעַ שֵׁשׁ אֱלֹהִים שְׁלִיט בְּאָרֶץ וְשֹׂאֵין שׁוֹם תְּכֵלֶת בּוֹה
הָעוֹלָם כִּי אִם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְתַבְרָךְ. כִּי אֵין נִשְׁאָר מִהָאָדָם אַחַר
הַסְּתַלְקוּתוֹ כִּי אִם הַדַּעַת הַזֶּה שֶׁהָאִיר בְּחִבְרֹון. וְכִשְׁאַחַד מְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ
בִּירְאֵת שְׁמַיִם וּמֵאִיר בּוֹ דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁקָּבַל מֵרַבּוֹ בְּאִיזוֹ דְבַר
שֶׁמְדַבֵּר עַל לְבוֹ לְהַשִּׁיבוֹ מֵעוֹנוֹתָיו. אִזְ חֵבְרוֹ נַחֲשָׁב אֶצְלוֹ תַלְמִיד. וְכֵן
לְהַפְךָ כְּשֶׁחֵבְרוֹ מֵאִיר בּוֹ אִזְ נַחֲשָׁב הוּא תַלְמִיד לְגַבֵּי חֵבְרוֹ וְאִזְ כְּשֶׁמִּגִּיעַ
זְמַנוֹ לְהַסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם אִזְ יִתְלַבֵּשׁ בּוֹה הַדְּבַר שֶׁהָאִיר בְּחֵבְרוֹ וַיְהִי
נַחֲשָׁב כְּאִלּוּ הוּא בַּעֲצָמוֹ מִמָּשׁ קִיָּם בְּעוֹלָם. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַנְּשֻׁמָּה.
וְכָל אָדָם מְחִיב לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹה כִּי "לֹא תִהְיֶה בְרָאָה לְשִׁבְתַּת יְצִרָה". וְכֵמוֹ
שֶׁהָאָדָם מְצוּה לְהַעֲמִיד בְּנִים בְּעוֹלָם בְּשִׁבִיל קִיּוֹם הַמִּין בֵּן הוּא מְצוּה
לְהַכְנִים דַּעַת וּירְאֵת שְׁמַיִם כְּבִנֵי אָדָם. כִּי זוֹלַת זֶה אֵינוֹ בְּכָלל אָדָם כְּלָל
כַּנ"ל:

ד כְּשֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת שְׁמַיִם צָרִיךְ לְרַחֵם גַּם עַל עֲצָמוֹ
לְצַאת מֵעוֹנוֹת וְשִׁיְהִי לּוֹ יְרֵאֵת שְׁמַיִם כְּדֵי שִׁיְהִי דְבָרֵיו
נִשְׁמָעִין, וְגַם כְּדֵי שִׁיְתַקְּמוּ דְבָרֵיו אֶצְלוֹ חֵבְרוֹ. שְׁלֹא יַעֲבֹר הַדְּבַר מִלְּב
חֵבְרוֹ תַקְף:

ה עַל־יְדֵי שְׁעוֹסָקִים לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת שְׁמַיִם עַל־יְדִי־זוֹהָ זוֹכֵין
לְהַשִּׁיג אִוְרוֹת הַמַּקִּיפִין, הֵינּוּ שׁוֹכְכָה לְהַשִּׁיג וְלְהַבִּין מַה שְׁלֹא
הָיָה מְשִׁיג וּמְבִין בְּתַחֲלָה. וְכֵן זוֹכֵה לְהַשִּׁיג בְּכָל פַּעַם לְפִי מְדַרְגָּתוֹ
מַקִּיפִים גְּבוּהִים יוֹתֵר:

ו וְלִמְעַלָּה מִן הַכֹּל הֵם הַמַּקִּיפִים הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל חֲכַם הַדּוֹר. וְכִשְׁזוֹהוּ
הַחֲכַם שֶׁבְּדוֹר מְכַנֵּים דַּעְתּוֹ בְּתַלְמִידוֹ וְעוֹסֵק לְדַבֵּר עִמָּהֶם
בִּירְאֵת שְׁמַיִם עַל־יְדִי־זוֹהָ מְשִׁיג אִוְרוֹת הַמַּקִּיפִין שְׁלוֹ שְׁהֵם בְּחִינַת עוֹלָם

הבא. כי עולם הבא הוא למעלה מהזמן, כי כל הזמן של כל העולם הזה כלו - מה שהיה ומה שיהיה הוא כלו אין ואפס נגד יום אחד ואפלו נגד רגע אחת של עולם הבא שהוא יום שכלו ארך ושם הוא למעלה מהזמן ואין שם שום זמן כלל. רק סדר הזמנים שיש שם הם בחינת השגות של מקיפים, שיש מקיפים שהם בחינת ימים ויש מקיפים שהם בחינת שנים. והשגות מקיפים הללו זה עקר התענוג והשעשועים של עולם הבא, והם בחינת "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך". אשרי מי שזוכה להשיגם:

ו **הַחֲכָם** וְהַצַּדִּיק שְׂזוּכָה לְאֵלוֹ הַמְּקִיפִים הַנִּזְלָ צָרִיךְ שְׂיֻכַּל לְלַמֵּד עִם דְּרֵי מַעֲלָה וְעִם דְּרֵי מַטָּה הַיְנוּ לְהִרְאוֹת לְהַגְבִּיחַם בְּמַעֲלָה שְׂאִינֵם יוֹדְעִים כָּלֵל בִּידְעֵתוֹ וַתִּבְרַךְ בְּחֵינַת מַה חֲמִיּוֹת מַה פְּשִׁשְׁתָּ וְכוּ' וְלִהְיוֹת לְדְרֵי מַטָּה שֶׁהֵם הַמְּנַחִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם בַּתּוֹךְ הָאָרֶץ מִמֶּשׁ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לָהֶם, שְׁעֵדֵן ה' עִמָּם וְאַצְלֵם וְקִרְוֵב לָהֶם וְלַחֲזֹקֵם וְלִאֲמֹצֵם שְׁלֵא יִתְיַאֲשׁוּ חֵם וְשְׁלוֹם בְּשׁוֹם אִפֵּן בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְהַצַּדִּיק הָאֲמֵת אֵינוֹ נִקְרָא בְּשֵׁם צַדִּיק כִּי אִם בְּשֵׁיִשׁ לוֹ הַכַּח הוּא לְלַמֵּד עִם דְּרֵי מַעֲלָה וְדְרֵי מַטָּה כִּנֵּ"ל. גַּם לְכוֹלְלֵם יַחַד לְהִרְאוֹת לְהַדְרִי מַטָּה גַּם מִהַלְמוֹד שֶׁל דְּרֵי מַעֲלָה וְכֵן לְהִרְאוֹת לְהַדְרֵי מַעֲלָה גַּם מִהַלְמוֹד שֶׁל דְּרֵי מַטָּה וְלִקְנִים כֵּלָם בְּגִדֵל כַּחוֹ כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לָהֶם יְרָאָה (עַן פְּנִים):

ה **גַּם** זֶה הַחֲכָם הַדּוֹר הַנִּזְלָ צָרִיךְ לְדַעַת אִיךְ לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלַעֲשׂוֹת סִיג לְדַבְּרָיו לְשִׁתּוֹק בְּמָקוֹם שְׁצָרִיךְ, לְשִׁתּוֹק כְּדֵי שְׁלֵא יִכְנָסוּ הַשּׁוֹמְעִים בְּקִשּׁוֹת וְתַרְוִיצִים שְׂאִסּוּרֵין לְכַנֵּם בָּהֶם (עַן פְּנִים):

ט **עַל-יְדֵי** הַרְמְזִים שֶׁהֵרֵב הָאֲמֵת מְרַמֵּז לְתַלְמִידָיו בִּידְוֵו. כִּי כִּשְׁהֵרֵב לִוְמֵד עִם תַּלְמִידָיו וּמְכַנִּים בָּהֶם דַּעַת וְיִרְאַת שְׁמַיִם יֵשׁ דְּבָרִים שְׂאֵי אִפְשָׁר לְהַסְבִּיר לָהֶם בְּפִרוֹשׁ וְעוֹשֶׂה סִיג לְדַבְּרָיו כִּנֵּ"ל וּמְרַמֵּז לָהֶם הַדְּבָרִים עַל-יְדֵי רְמָזִים שֶׁהֵם בְּחֵינַת יָדִים שְׂמֻרְמָזוּ לָהֶם וְנוֹטָה לָהֶם בִּידְוֵו. עַל-יְדֵי אֵלוֹ הַרְמְזִים נִמְשָׁךְ פְּרָנְסָה:

קצור לקוטי מוהר"ן

י. מי שרוצה להמשיך פרנסה להתלויים בו, צריך שיהיה איש חיל ולא תהפוך (שקורין שלמלניק), כי צריך שיהיו לו קצת ממשלה. ועל ידי זה יוכל להמשיך פרנסה:

יא. המלכות מקבלת הפרנסה מהידים והרמזים הנ"ל שיש בים החכמה שהחכם עוסק לרמו לתלמידיו. ומחמת שבאלו הרמזים מאירים המקיפים. כי בהם מרמזים השכל העליון של החכם, שאינו רשאי לגלות בפרוש לתלמידיו בכדי שלא ימשיך מקיפים עליונים שאין להמשיכם. והמקיפים הנ"ל הם בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. על כן כל מי שהוא גם כן איש חיל מקבל ממנו הפרנסה הזאת. ועל ידי זה יוכל לזכות בשעת אכילתו את פרנסתו להארת הרצון. הינו שדוקא בעת האכילה יאיר לו רצון מפלג שירצה ויכסף וישתוקק להשם יתברך ברצון חזק ומפלג בלי שעור ובלי שום ידיעה. עד שלא ידע כלל מה הוא רוצה, רק רצון פשוט בכלות הנפש אליו יתברך. כי כל אכילתו נמשכת מהמקיפים שהם גם כן בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. וכל זה זוכין על ידי הצדיק האמת ותלמידיו שניקו מדעתו הקדושה. על כן צריך כל אחד לרחם על עצמו ולהתחנן לפני השם יתברך בדמעות שליש שיופה למצא רחמן אמתי בזה שיוכל להוציא אותו מעוונות ולזכות אותו לכל הנ"ל:

יב. ישראל עם קדוש לפי גדל רוחניותם ודקותם אין יכולין לשא עליהם המושא של עוונות אפלו יום אחד. בשביל זה צריך להם הבית המקדש. כי התמיד של שחר היה מכפר על עוונות של לילה והתמיד של בין הערבים היה מכפר על עוונות של יום. ובשביל זה היה משה רבנו עליו השלום מוסר נפשו בשביל ישראל לבקש מהשם יתברך שייסלח להם עוונותיהם. כי ידע שאי אפשר לישראל לשא כלל המושאוי של עוונות אפלו יום אחד. ועל כן מי שנכשל חס ושלום באיזה עון צריך לעשות תשובה ולבקש סליחה וכפרה מהשם

יתברך. כי העוון הוא משאוי כבוד לנפש ישראל אשר אי אפשר לשא משא כזאת אפלו יום אחד:

י כל אחד כפי מה שזוכה לפעל ביום-הכפורים בקשת סלח נא וכו' כמו כן הוא זוכה לקדשת חנכה שהוא בחינת הבית-המקדש, ועקר קדשת הבית-המקדש שממשיכין בחנכה הוא לזכות להדעת הקדוש לידע ולהודיע כי ה' הוא האלהים. כי מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית-המקדש בימיו. ולזכות על-ידי-זה הדעת ליצאת מעוונות כנ"ל ולהמשיך הדעת הזה בבנים ותלמידים לדורות לנצח. ולזכות על-ידי-זה להשגת המקיפין הקדוש שהם עקר שעשוע עולם הבא שהם נמשכין על-ידי הדלקת השמן הקדוש של נר חנכה. ולזכות על-ידי הדלקת השמן הקדוש הזה לפרנסה הנמשכת ממקור הרצון. שיכולין לזכות על ידה בשעת האכילה להארת הרצון המפלג. שייכספ וישתוקק להשם יתברך ברצון מפלג בלי שעור. ומאליו יבין האדם אשר לחנכה כזה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי התקרבות להרב והמנהיג שהוא הרחמן פאמת כנ"ל אשרי לזוכה למצא אותו:

יד בשמענינים ומדברים מאיזה חדוש שחדש החכם שבדור נתעורר ונתגלה ים החכמה. שמשם מקבל המלכות את הפרנסה. ומלכות הוא מקור היראה. ועל-ידי זה נתעורר היראה של החכם שחדש זה החדוש. שעל-ידי זה היו דבריו נשמעים ונתקמו לדורות עולם. ועל-ידי כל זה נופל יראה ופחד גדול מהשם יתברך על זה שמעין בהחדוש:

תקעו תזכחה - ח

א אף-על-פי שתזכחה הוא דבר גדול ומפל על כל אחד מישראל להזכית את חברו כשרואה בו שאינו מתנהג בשורה,

קצור לקוטי מוהר"ן

אף-על-פי-כן לאו כל אדם ראוי להוכיח. כי על-ידי תוכחה של מי שאינו ראוי להוכיח לא די שאינו מועיל בתוכחתו אף גם הוא מבאיש ריח של אלו הנשמות השומעים תוכחתו. ועל-ידי-זה הוא מחליש את נשמתם. ומפסיק השפע מכל העולמות התלויים בהם. כי אי אפשר להוכיח את ישראל על עוונותיהם כי אם מי שיכול להוסיף ולתן ריח טוב בהנשמות על-ידי שהוא מוכיחם. שזה אי אפשר כי אם כשזוכה לבחינת הקול המזקה את הגן עדן. שמשם גדלים כל הריחות וכל היראות. שהוא קול השיר שיתער לעתיד וכו' (עין פנים):

ב על-ידי מוונא דגופא דהינו תאות אכילה ושתיה, נחלש מוונא דנשמתא. ונפגם היראה שהוא בחינת ריח טוב שהיא עקר מוונא דנשמתא:

ג המוח ודעת של האדם הוא מגן בפני תאות נאוף. כי יש שלשה מחין באדם. וכל אחד ואחד הוא מחצה פרוסה בפני זאת התאווה. כי עקר התגברות התאווה הזאת הוא על-ידי רוח שמות, על פן צריך כל אדם לידע ולזכור זאת שבכל פעם שרוצים להתגבר עליו ההרהורים אלו חס ושלום, יברח מיד מהרוח שמות אל הדעת ויפרש מחצות המחין בפני התאווה הזאת, כי הדעת האמתית מגן בפני זאת התאווה כמו מחצה ממש. והבן זאת כי אי אפשר לבאר זאת רק כל אחד יבין מעצמו איך לברח ולהפסיק דעתו מהרוח שמות הנ"ל. ולהמשיך עצמו אל הדעת שהוא בחינת מחצה פרוסה בפניהם כנ"ל:

ד עקר התפלה הוא רחמים ותחנונים. ועקר הרחמים תלוי בדעת. וכשהסמרא אחרא יונקת מהרחמנות חס ושלום (שהיא מרחמת על האדם ברחמנות שלה לפרק על התורה ולעסק רק בלמודי לשונות העמים כי על-ידי-זה יהיה לו פרנסה ברות. או שעל-ידי רחמנות שלה מסיתה את האדם לעשות תורתו ארעי ומלאכתו קבע) אז נפגם הרחמנות ונעשה פעם ואכזריות ועל-ידי-זה נקטן הדעת. ואז מתגבר תאות נאוף חס ושלום. ואז התפלה בבחינת דין (הינו

שהוא מקרה להתפלל מצד הדין ואינה רחמים ותחנונים וכשעומד להתפלל חפץ לפטר התפלה מעליו) ואז הסטרא אחרא יונקת מהתפלה וכולעת אותה ואז צריכים בעל כח גדול שייכול להתפלל תפלה בכחינת דין לעשות פלילות עם קונו. והסטרא-אחרא רוצה לכלע גם התפלה הזאת, אך התפלה הזאת של הפעלי"ח הנ"ל עומדת בבית הפליעה שלה ומכרחת על-ידי זה להקיא כל מה שבלעה. וגם מוציא על-ידיה גם עצמות חיותה ממש ומתקן הכל. ועל-ידיה נעשין גרים ונתרבה ונתגדל כבודו ותברך, ועל-ידיה זוכין להתפשטות הנבואה, ועל-ידיה נתברר המדמה, וזוכין לאמונה בשלמות, ועל-ידיה זוכין להשיר שיתער לעתיד. שזה הוא בחינת קולו של המוכיח הראוי, ואז הוא מוסף ונותן ריח טוב בהנשמות על-ידי תוכחתו:

ה על-ידי השכן שנתוסף להקבוץ של ישראל, בגון כשיש קבוץ של ישראל שעוסקין בתפלה בשנתוסף עליהם עוד נפש אחת או נתרבה ונתגדל מאד בתי התפלה. כי נתרפין הצרופין קדושים מאד מאד ונבנים בתים הרבה מאד בקדשה העליונה מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב. ונעשה מזה שעשועים גדולים ונפלאים למעלה. ועל-ידיה נמחלין ונסלחין העוונות. ונמשך רפואה ונתבטל כל מיני חולאת:

ו כל מנהיג אמתי שפכל דור יש לו בחינת רוח נבואה. וגם עכשו שפכמל הנבואה ואין לו נבואה ממש. אף-על-פי-כן בהכרח שיהיה לו רוח אחרת דקדשה מה שאין לשאר אנשים שהוא בחינת רוח הקדש רוח נבואה. ועל-ידי בחינת רוח נבואה של הצדיק המנהיג האמת על-ידיה עקר ברור המדמה שעל-ידיה עקר שלמות האמונה הקדושה, כי עקר שלמות האמונה הוא כפי ברור המדמה, על כן צריך כל אחד לחפש מאד אחרי מנהיג אמתי להתקרב אליו כדי לזכות לאמונה שלמה. דהינו להאמין בחדוש העולם. שהשם יתברך ברא את עולמו יש מאין המחלט. כי חדוש העולם אי אפשר להבין בשום שכל רק באמונה.

קצור לקוטי מוהר"ן

שזוכין על ידי צדיק האמת כנ"ל. ואל תדמה בנפשך שבנקל יכול אתה לזכות לזה להתקרב למנהיג אמתי. כי באמת צריכין לחפש ולבקש מאד אחריו. ולבקש מאד מהשם יתברך שיזכה למצא מנהיג אמתי שיזכה לאמונה שלמה על ידו, כי יש מנהיגים של שקר. וכשמתקרבים אליהם אז אדרבא באים לאמונות פוזיות. על פן צריכין לחפש מאד אחר מנהיג אמתי כנ"ל כדי שיזכה לאמונה שלמה על ידו שהוא עקר הכל וכל העולם תלוי בוה. ועל ידי זה יזכה לחדוש העולם שלעתיד. עד שיזכה להנגן והשיר שיתער לעתיד בשיחודש השם יתברך את עולמו. שהוא הנגון שיתנגן על ע"ב [שבעים ושנים] נימין. שמשם גדלים כל הריחות טובות וכל היראות. שזה הנגון הוא עקר קבול שער של הצדיקים לעתיד לבוא. אשרי הזוכה לזה:

ו על ידי התקרבות לצדיק האמת נפקס זהמת הנחש. ולהפוך על ידי מנהיג של שקר מתגבר הזהמא חס ושלום:

ה על ידי אמונה זוכין לחסדים. ועל ידי זה יהיה חדוש העולם לעתיד. ויתבטל הטבע, ויתנהג העולם על ידי השגחה ונפלאות שלא בדרך הטבע. ואז יתער שיר חדש הנ"ל:

ט בראש השנה צריכין להכריח את עצמו להתפלל בכח גדול ביותר. ולקשר תפלתו להצדיק האמת שהוא בעל כח גדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין כמו שאצריכין להתפלל בראש השנה. ועל ידי זה זוכין להוציא מהסמרא אחרא כל החיות שבלעה מקדשת ישראל. כי על ידי התפלה של הבעל כח הנ"ל מכרחת להקיא ולהוציא מקרבה כל התפלות והרחמנות והדעת דקדשה שבלעה. ועל ידי זה זוכין שיתרבה כבודו יתברך על ידי גרים שמתגורין. ועל ידי זה זוכין להתפשטות הנבואה, ולהאמונה הקדושה ושיתבטלו אמונות פוזיות. וזוכין על ידי זה לחדוש העולם שלעתיד שהוא בחינת בטול הטבע. שיתנהג העולם בבחינת קדשת ארץ ישראל על ידי השגחה ונפלאות

לְבַד. וְעַל־יְדִיָּזָה זֹכִין לְקוֹל הַשִּׁיר וְהַגָּנוּן שְׂיִתְעַר לְעֵתִיד שֶׁהוּא עֶקֶר תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא:

· **על ידי הקולות של השופר תקיעה שְׁבָרִים תְּרוּעָה נִתְתַקְנִין גַּם כֵּן תְּקוּנִים הַנ"ל.** עַל־יְדֵי תְּקִיעָה זֹכִין לְהַתְגַּלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל־יְדֵי תְּרוּעָה זֹכִין לְהַתְפַּשְׁטוֹת הַנְּבוּאָה שֶׁבֵּא עַל־יְדֵי הַתְגַּלּוֹת הַכְּבוֹד. וְעַל־יְדֵי שְׁבָרִים זֹכִין לְכַמֵּל אַמּוֹנוֹת כּוֹפִיּוֹת וּלְתַקֵּן הָאֱמוּנָה דְקַדְשָׁה. גַּם זֹכִין עַל־יְדֵי שְׁבָרִים לְכַמֵּחֵן דְקַדְשָׁה בְּבַחֲנִית "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁפְּרוּ". וְשֶׁאֵר כָּל הַתְּקוּנִים הַנ"ל שֶׁזֹּכִין עַל־יְדִיָּזָה כַּנ"ל כֻּלָּם מְרַמְזִים בְּעֵנֶן רֵאשִׁי־הַשְּׁנָה וְתִשְׁרִי (עַן פָּנִים):

א **יש הבלי עולם של שמות שהם בחינת הכל המה מעשה תענועים,** בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה. וְצָרִיכִין לְצִיאַת מֵאֱלוֹ הַהֶבְלִים וּלְזוֹכוֹת לְהֶבְלִים דְקַדְשָׁה שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְלָה זוֹה הוּא בְּחִינַת גָּרִים הַנ"ל שְׁעַל־יְדִיָּזָה זֹכִין שְׂיִתְגַּלֵּה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְכָל הַתְּקוּנִים הַנ"ל:

ב **כל התארים והשבחים שאנו מדמין אותו יתברך הם בבחינת** הַמְדַמָּה. כִּי בְּפִנְיִמִיּוֹת הַשֶּׁכֶל הוּא יִתְבָּרַךְ מִפְּשֵׁט לְגַמְרֵי מְכַל הַשְּׁבָחִים וְהַתְּאָרִים. וְעַל כֵּן כִּשְׁהַמְדַמָּה מְבָרַר וּמְתַקֵּן אֵין יְכוּלִים לְסַדֵּר שְׁבָחִים וְתְּאָרִים לוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכִשְׂאִין הַמְדַמָּה מְתַקֵּן אֵין אֵין יוֹדְעִים כֻּלָּל לְתַאֵר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּכִיכּוֹל:

אֵל אֲשֶׁר יְהִיָּה שְׁמָהּ הַרוּחַ (יְחֻזְקָאֵל א' יב) – ט

א **הַצְּדִיקִים מְנַהֲיֵי הַדּוֹר הָאֱמַתִּיִּים הֵם בְּחִינַת רוּחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב** (בְּמִדְבָּר כ"ז יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", שְׂיִוָדַע לְהַלֵּךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אָחָד. וְיִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת לֵב, כִּי הֵם לְפָא דְכָל עֲלָמָא (וְהַר הַקְּדוֹשׁ פִּתְחָם רַב"א): וְצָרִיכִין מְנַהֲיֵי הַדּוֹר לְנִשְׁבַּב בְּבַחֲנִית רוּחַם (עַן "לְקוּשֵׁי מוֹתְרִין" חֶלֶק רֵאשׁוֹן סִימָן ח) עַל כָּל אָחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְנַפְחָ מֵהֶם הָעֶפְרוּרִיּוֹת.

קצור לקוטי מוהר"ן

דהיננו מרה שחורה ועצבות שנופל עליהם חס ושלום. שעל-ידי זה אינו יכול האיש הישראלי שהוא בחינת לב לדלק ולבער להשם יתברך ועל-ידי זה הצדיקים האמתיים מלהיבים לכבות ישראל להשם יתברך:

ג גם לפעמים בוער האדם ביותר להשם יתברך חוץ מהמדה וגם זה אינו טוב. כי זה מבחינת רוח סערה ונקרא הריסה. והצדיקים האמתיים משגיחים גם על זה להכניע הרוח סערה שלא יבערו יותר מהמדה. רק לב פל אחד מישראל יתלהב להשם יתברך כראוי במזג השוה:

ג יש רשעים שהם בחינת ערב רב, וכשהם נופלים על הלב דהיננו על ישראל זה גם כן בחינת עפרוריות, כי כמו כשנופל על הגר עפרוריות ונפרדו חלקי אש שיש בו מיסוד האש ואינם יכולים לבער על ידי זה הוא כבוי הגר. ועל כן כשמנפחין בו אזי הרוח מנפח העפרוריות מן הגר וחוזרים ונתחברים חלקי האש ומתחילין לדלק. ולפעמים מדליקין הגר שנוכחה, על ידי שמנשבין בו הרוח כנ"ל. וכן מכבין הגר על-ידי הרוח שמנפח ומפריד האש מהגר, כמורכב צריכין מנהיגי הדור לנפח פל בחינת העפרוריות הנ"ל מן הלב דהיננו מפל אחד מישראל וחוזרין ונתחברים חלקי האש שבכל אחד ואחד מישראל. ונתקשרין ישראל ביחד ונעשין בחינת לב למקום שצריך שיהיה שם בחינת לב פל אחד ואחד מישראל. וחוזר ובוער להשם יתברך כראוי.

בי בשמחה תצאו (ישעיה נ"ה יב) - י

א מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקרבים אליו יתברך הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת ואינם מיישבים עצמם, והעקר הוא להשתדל לישוב דעתו היטב מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני עולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף הן תאוות שחוץ לגוף כגון כבוד וכיוצא, ואז בודאי ישוב אל השם:

כּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ

שיג

ב וְעַקֵּר יָשׁוּב הַדַּעַת הוּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כּי עַל־יְדֵי הַשִּׂמְחָה יוּכַל לְהַנְהִיג אֶת הַמּוֹחַ כְּרִצּוֹנוֹ וּלְיֹשֵׁב דַּעְתּוֹ לְחַשֵּׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי, כּי שִׂמְחָה הִיא עוֹלָם הַחַרוּת. וְעַל כֵּן כְּשֶׁמְקַשֵּׁר שִׂמְחָה לְדַעְתּוֹ אֵינוֹ דַּעְתּוֹ בְּחַרוּת וְאֵינוֹ בְּגָלוּת וְיוּכַל לְיֹשֵׁב דַּעְתּוֹ כַּנִּלְוֵה:

ג אִיךְ עַל־יְדֵי מְרָה שְׁחוֹרָה וְעֲצָבוֹת הַמּוֹחַ וְהַדַּעַת בְּגָלוּת וְקִשְׁיָה לֹא לְיֹשֵׁב דַּעְתּוֹ לְיֹשֵׁב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִמְצָא שְׁעֲצָבוֹת הִיא מְנִיעָה גְדוֹלָה מְאֹד לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה נַעֲשֶׂה כֵּן חוֹרֵן וְיוֹצֵא מִן הַגָּלוּת בְּבַחֲבִינַת: "כּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ" (יִשְׁעִיָה נ"ה יב) וְלִהְפֹךְ עַל־יְדֵי גָלוּת אֵין הַדַּעַת מֵיֹשֵׁב כְּמֵאִמֵר חֲכָמֵינוּ וְזָכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה (מְנַלְהָ י"ב): עַל כֵּן עִמּוֹן וּמוֹאָב: דְּמִיתְבָּא דַּעְתֵיהוּ מַחֲמַת שְׁלֵא הִלְכוּ בְּגָלוּת שְׁנֵאמֵר (יְרֵמְיָה מ"ח יא): "שְׂאֲנָן מוֹאָב וְגו' וּבְגוֹלָה לֹא הִלְךְ עַל כֵּן עִמְדוֹ טַעְמוֹ בּוֹ" וְכו'.

ד וּמְבֹאֵר בְּסִימָן מ"ח זֶה לְשׁוֹנוֹ, וְדַע שֶׁתְּכַף כְּשֶׁאֲדָם רוֹצֵה לְכַנֵּס בְּעַבְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרוֹצֵה לְהִיּוֹת אִישׁ פֶּשֶׁר אֵינוֹ תְכַף הִיא עֲבָרָה גְדוֹלָה כְּשִׁישׁ לֹא עֲצָבוֹת חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כּי עֲצָבוֹת הִיא סִטְרָא אַחְרָא וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹנֵא מְאֹד הַמְרָה שְׁחוֹרָה וְעֲצָבוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן*:

ה וְצָרִיךְ לְחֻזַק עֲצֻמוֹ שֶׁיְכוֹא לְשִׂמְחָה בְּכָל מָה דְאֶפְשֵׁר וְלִהְשִׁתְּדֵל לְבַקֵּשׁ לְמִצָּא בְּעֲצֻמוֹ אִיזָה נִקְדָּה מוֹכַח כְּדֵי לְכוֹא לְשִׂמְחָה כְּמְבֹאֵר עַל פְּסוּק אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְעוֹדֵי (בְּסִימָן רפ"ב חֶלֶק רִאשׁוֹן), וְעַל כֵּן פָּנִים יֵשׁ לֹא לְשִׂמְחָה בְּמָה שְׂוִכָה לְהִיּוֹת מִזְרַע יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא עָשְׂהוּ גוֹי, וְזֹאת הַשִּׂמְחָה הִיא בְּדֵאֵי שִׂמְחָה נִפְלְאָה כְּלִי שְׁעוֹר וְאֵין בָּהּ שׁוֹם בְּלִבּוֹל מֵאַחַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ. כּי בְּכָל הַדְּבָרִים יְכוֹל הַבַּעַל דְּבַר לְעֵרֵב בְּהֵם עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה אֲבָל בְּשִׂמְחָה הַזֹּאת שְׁלֵא עָשְׂהוּ גוֹי, בְּזֶה אֵין שׁוֹם בְּלִבּוֹל מֵאַחַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ. כּי עַל כֵּן פָּנִים אִיךְ

* וְעַיִן בְּתַקּוּנֵי זֶהר הַקְדוּשׁ רִישׁ דְּף ג"ט מֵאֵן דְּאִוִּיל לְמַחְמֵי לִי (פִּרְשׁוּ בְּגִלוּת תְּרִיל). צָרִיךְ לְגַמֵּר כְּרַמֵּי מַעֲצָבוֹ דְּאִיזֵי לִלִית חֲשׁוּכָא עֲצָבוֹן וְכו' דְּאִיזֵי מוּם, וְעַלֵי אַחְמֵר כֹּל אִישׁ אִשֵּׁר בּוֹ מוּם לֹא יִקְרַב (וְיִקְרָא כ"א יח) וְכִי שְׁהוּא עֲצָב נִקְרָא בַעַל מוּם רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

קצור לקוטי מוהר"ן

שהוא זה בעצמו שזכה להיות מזרע ישראל ולא נברא גוי הוא שמחה גדולה עד אין סוף, וראוי לאדם לשמח בזה כל ימיו תמיד בכל מה שיעבר עליו, ויהיה רגיל לומר בפיו ובלבו בשמחה ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וכו' וקדשנו במצוותיו וקרננו לעבודתו ונקרא שמו הגדול והקדוש עלינו וכו':

ו גם כמה פעמים צריך לשמח את עצמו על ידי מלי דשמונתא מלי דבדיחותא, ומרבוי צרות האדם שפובל כל אחד בגוף ונפש ומזון, על פן על פי רב אין יכולין לשמח את עצמו פי אם על ידי מלי דשמונתא, לעשות עצמו בשוטה כדי לבוא לשמחה* שכל החיות בגוף ונפש תלוי בזה. וגם למעלה נעשה מזה יחוד גדול על ידי שמקשר האדם השמחה למחו ודעתו, ואז המוח משחרר ויש לו ישוב הדעת. וזהו בחינת בדיחא דעתה (שפת ע"י) שהוא דבר גדול. וזכנו השם יתברך לזה תמיד אמר בן יהי רצון**:

יא

יום כז' לחודש

א כשהאדם מתפלל בשדה או כל העשבים וכל שיח השדה באים בתוך התפלה ומסיעין ונותנין לו בוח בתפלתו, וזה בחינת: "ויצא יצחק לשוח בשדה", שתפלתו היתה עם סיעה וכח עשבי

* אמר הפעתיק, עין בזה בגמרא כתבות דף י"א. אהיה ליה שמותי לסבא. ופרש רש"י שהיה מתנהג בשוטה לשמח חתן וכלה: ובגמרא ערובין נ"ד ע"ב ברש"י דבור המתחיל באהבתה תשנה תמיד בשביל אהבתה תעשה עצמך שוטה ופתי וכו'. וישמחו כל חוסי כך לעולם ורגנו וכו' ויעלצו כך אהבי שמך. נמצא שמחה בה/ היא מענין אהבתו יתברך פמוכא בפפרים הקדושים.

** ועין בגמרא תענית כ"ב שהגיד אליהו ו"ל לרב ברוקא על שני אחים שהם בני עולם הפא, ושאל אותם מה מעשיהם ואמרו לו שהם שמחים ומשמחים בני אדם מעצבתם. וגם שעושים שלום בין שנים שמתקומטים זה עם זה על ידי שממריחים את עצמם במלי דבדיחותא לעשות שלום ביניהם. ופרש רש"י דהבאת שלום בין אדם לחברו הוא אחד מהדברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והפנן קמית לו לעולם הפא.

הַשְּׂדֵה, וְעַל כֵּן בְּקִלְלָה נֹאמֵר "וְהֵאדְמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ", הֵינּוּ שְׂיָבוּל
הֵאדְמָה לֹא יִתְּנוּ כַח בְּתַפְלֹתוֹ. יָבוּל - רֵאשֵׁי-תִבּוֹת וַיֵּצֵא יֶצְחָק לְשׂוֹחַ
בִּשְׂדֵה:

אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ - יב

א כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, וְיִכַּל לִפְּלֵ בְּמַעֲוֵתִים וּמְכַשׁוֹלוֹת
רָעִים וְלִבּוֹא לְיַדֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, כְּאֲשֶׁר רַבִּים
נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מְאֹד עַל-יַדֵי חֻכְמָתָם וְחֻטְאוֹ וְהַחֲטִיאוֹ אֶת הַרְבִּים רַחֲמֵנָא
לְצִלָּן. וְהַכֵּל הִיָּה עַל-יַדֵי חֻכְמָתָם הַרְעָה. כִּי עֶקֶר הַיְהוּדוֹת הוּא לִילֵךְ
בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוֹם חֻכְמוֹת וְלִהְסַתְּפֵל כְּכֹל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה שִׁיחָהּ
שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כֻּלָּל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בּוֹה
כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה וְאִם לֹא לֹאוֹ. וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם:

ב כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ וּלְפַעֲמִים נִפְּלֹתוֹ וְיִרְדָּתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד
רַחֲמֵנָא לְצִלָּן. כִּי יֵשׁ שְׁנוּפֵל לְמִקּוּמוֹת מְגֻנִים מְאֹד שְׁנִקְרָאִים
בְּחִינַת מְקוּמוֹת הַמְטַנְפִין וְנוֹפֵל לְסַפְקוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים מְגֻנִים וְזָרִים
מְאֹד וּבְלִבּוֹלִים רַבִּים וְלִבּוֹ סִחְרָחַר שֶׁהַקְּלָפָה מְעַקְמָת וּמִסְבַּבַּת לְבוֹ
בְּעַקְמוּמוֹת וּבְלִבּוֹלִים עֲצוּמִים (עַם אִיז פֶּאָר דְּרִיִּיט דָּאָם הַאֲרִיז), וְאִף-עַל-פִּי
שְׁבִמְקוּמוֹת אֵלוֹ אִי אֲפֹשֶׁר לְמַצֵּא שֵׁם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִף-עַל-פִּי כֵּן גַּם
שֵׁם יֵשׁ תִּקְנָה גְּדוֹלָה עַל-יַדֵי שִׁיחַפֵּשׁ וּיִבְקֵשׁ מִשֵּׁם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וְיִהְיֶה שׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ אֵיה קְדוּשָׁתוֹ אֵיה טְהוּרָתוֹ. וְכֹל מִה
שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת עֲצָמוֹ רְחוּק בְּיֹתֵר מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ יִצְטַעַר וְיִשְׁאֵל וּיִבְקֵשׁ
יֹתֵר אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וְעַל-יַדֵי-יָוֵה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מִצְטַעַר וּמִבְקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ
וּמְגַעְגַע אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְצוּעַק וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ עַל-
יַדֵי-יָוֵה בְּעֲצָמוֹ הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה. כִּי זוֹכֵה עַל-יַדֵי-יָוֵה לְעֹלוֹת
לְהַקְדִּישָׁה תְּעֻלּוּנָה מְאֹד מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵיה (עַן פְּגִים). וְזֶה עֶקֶר
הַתְּשׁוּבָה שִׁיחַפֵּשׁ וּיִבְקֵשׁ תָּמִיד אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ כְּכֹל שְׁעַל-יַדֵי-יָוֵה

קצור לקוטי מוהר"ן

הירידה נתהפך לעליה גדולה. והיו בחינת ירידה תכלית העליה המובא בכל ספרי קדש. ועין בפנים והבן שם היטב פי עמק הוא:

יג

« כְּשֶׁחֹלְקִים עַל הָאָדָם וְרוֹדְפִים אוֹתוֹ יוּכַל לְהִתְקַרֵּב עַל־יְדִיָּוָה יוֹתֵר לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי הֵם רוֹדְפִים אוֹתוֹ וְהוּא בּוֹרֵחַ בְּכָל פַּעַם לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי הִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם וְכָל מָה שֶׁחֹלְקִים עָלָיו בְּיוֹתֵר מְקַרְבֵּין אוֹתוֹ בְּיוֹתֵר לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ:

יד

« כִּשְׁם שִׁישׁ לְהָאָדָם שׁוֹנָאִים לְמַטָּה כִּד יֵשׁ לוֹ שׁוֹנָאִים לְמַעְלָה:

טו

« מַחֲמַת שְׁנִמְצָאִים צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד וְהֵם דְּרָפָם לְדַבֵּר גְּדוֹלוֹת נִפְלְאוֹת, כִּי הֵם בְּאֵמֶת יוֹכֵלִים לַעֲשׂוֹת גְּדוֹלוֹת וְלַעֲבֹד ה' בְּכָל דָּבָר שֶׁפְּעוּלָם אֶפְלוּ בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּכְיוּצָא. וַיֵּשׁ צְדִיקִים שִׁיבּוֹלִין לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן עַל־יְדֵי אֲכִילָתָם. וּמַחֲמַת שִׁישׁ צְדִיקִים כְּאֵלוּ עַל כֵּן נִמְצָאִים גַּם כֵּן שְׁקֵרִים שְׂמֵת־פָּאָרִין גַּם כֵּן בְּגְדוֹלוֹת וּנְפִלְאוֹת כְּאֵלוּ. וַיֵּשׁ שֶׁהֵם מְנַהֲיֵי הַדּוֹר וּמְטַעֲמִים אֶת הָעוֹלָם כְּאֵלוּ אֵין דָּבָר נִמְנַע מֵהֵם וְהַכֹּל בְּיָדָם. וְכָל זֶה הוּא מַחֲמַת שִׁישׁ צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים שִׁישׁ לָהֶם בְּאֵמֶת זֶה הַכֹּחַ, עַל כֵּן הֵם מְתַדְּמִים אֵלֵיהֶם כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם וְהֵם נִקְרָאִים נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר. אֲבָל בְּאֵמֶת הֵם עוֹשִׂים טוֹבָה לְהַצְדִּיקֵי אֲמֶת. כִּי יֵשׁ שְׁנוֹתָיִם צְדָקָה וְהֵם רְשָׁעִים וְנוֹאֲפִים וְהַצְדָּקָה שְׁלָהֶם הִיא מְזוּקָת לְהַצְדִּיק הָאֲמֶת. וְעַל כֵּן הוּא טוֹבָה מָה שְׁנִמְצָאִים הַשְּׁקֵרִים הַנִּלְשָׁעֵל־יְדִיָּוָה הַרְשָׁעִים הַנִּלְשָׁעִים אֵלֵיהֶם בְּצַדְקָתָם. כִּי הִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מְכַשִּׁיל אֶת הַרְשָׁעִים שִׂיתְנוּ הַצְדָּקָה שְׁלָהֶם לְהַשְּׁקֵרִים הַנִּלְשָׁעֵל־יְדִיָּוָה נִצּוֹל הַצְדִּיק הָאֲמֶת מֵהַצְדָּקָה שְׁלָהֶם:

ב הצדיק האמת מקבל דבור פיו הקדוש מבעלי צדקה:

טז

« עיני פנים תרוץ על הקשיא שהקשו במקום שהקשו, למה פשהאדם
מבקש פרנסה אין נותנים לו תקף פרנסתו מזמן רק עלידי סבות
לכל אחד לפי סבתו:

יז

« עלידי השמחה של שבת זוכה לחרות ואז הדעת בשלמות ואינו
מבלבל. ועלידיזה יזכה ליראה עם דעת בלי פסילות.
ומעלה כל היראות הנפולות שלא יהא מתירא משום דבר לא מאיזה שר
ואדון וכיוצא רק מהשם ותפרך לברו:

ב וצריך לזהר מאד להיות אך שמח ומוב לב בשבת. כי מעלת וקדשת
שבת גדולה ויקרה מאד כמבאר בכל הספרים ובפרט בספר
"ראשית חכמה" שער הקדשה בתחלתו. וראוי ללמד שם ולשום לבו
היטב על כל הדברים הנאמרים שם בעצם מעלות קדשת שבת כדי
שיתלהב לבו לקבל שבת בשמחה גדולה ועצומה, כי עקר מצוות כבוד
שבת קדש הוא השמחה להיות שמח מאד בשבת קדש ולבלי להראות
חס ושלום שום עצבות ודאגה כלל בשבת ולהרבות בתענוגי שבת בכל
מיני תענוג הן אכילה ושתייה הן מלבושים כפי מה שיוכל, כי אכילת
שבת הוא פלו קדש פלו רוחניות פלו אלהות ועולה למקום אחר לגמרי
מאכילת חל. אשרי המשתדל לשמח בשבת. כי עקר כבוד שבת הוא
השמחה בפ"ל:

ג דרך השם ותפרך להביט על הטובות שעושין ואף שנמצא בהם גם
כן מה שאינו טוב אינו מסתכל עליוה. מפל שפן האדם אסור

קצור לקוטי מוהר"ן

לו להביט על חברו לרעה למצא בו דוקא מה שאינו טוב ולחפש ולמצא פגמים בעבודת חברו. רק אדרבה מחיב להביט רק על הטוב:

יח

« ספנה גדולה להיות מפרסם ולהנהיג העולם, לא מפעיא כשאינו ראוי כלל ולובש מלית שאינו שלו, רק אפלו עובדי ה' באמת גדולי הדור יש עליהם ספנות נוראות בהנהגת העולם. כי בהנהגת העולם ובחדושין דאורייתא שמחדשים יכולים לעבר ממש גנוב ונאוף ורצוח בכל פעם ובכל רגע רחמנא לצלן:

יט

« עקר העבודה הוא רק תמימות ופשיטות גמור בלי שום חכמות וחקירות. וזהו עקר התכלית האמתית. ובאמת הוא אסור גדול להיות מחקר חס ושלום וללמוד ספרי החכמות. רק הצדיק הגדול מאוד הוא יכול להכניס עצמו בזה ללמוד השבע חכמות (עין "לקוטי מוהר"ן" חלק א סימן ס"ד). כי יש אבן נגף בכל חכמה וחקמה שהוא בחינת עמלק. כי עמלק היה פילוסוף ומחקר וכפר בעקר. ועל ידי האבן נגף הזאת יכולין לפל חס ושלום. אבל הצדיק הגדול מאוד שהוא בחינת משה רבנו כשנכנס באלו השבע חכמות הוא מחזיק עצמו ונשאף קים על עמדו על ידי אמונה בבחינת: "וצדיק באמונתו יחיה". כי "שבע יפול צדיק וקם". הינו הצדיק הגדול הולך דרך אלו השבע חכמות ואף על פי שיכולים להתחיל ולפל שם על ידי האבן נגף בחינת עמלק, אבל וקם על ידי אמונה כנ"ל. וזה שבע יפול צדיק וקם ספירתבות עמלק, שהוא האבן נגף של השבע חכמות שעל ידו נופלין חס ושלום, והצדיק עומד וקם ומחזיק עצמו על ידי אמונה. אבל אנשים פשוטים אסור גדול להם לכנס בספרי חקירותיהם. ואפלו ספרי ישראל שמדברים מחקירות אסור

להביט בהם כלל, כי מוֹזִיקִים הָרַבָּה לְאִמּוּנָה הַקְדוּשָׁה שֶׁהִיא יְסוּד הַכֹּל. וְתִהְיֶה לְאֵל יֵשׁ עֲכָשׁוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים הָרַבָּה מְאֹד הַמְלֵאִים מוֹסֵר מִירֵאת הַשֵּׁם בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת שְׂאִינָם מְיֻסָּדִים עַל דַּעַת חֲכָמֵי יוֹן יַמַּח שְׁמָם. רַק יְסוּדָתָם בְּהִרְרֵי קִדְשׁ עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ וְכֹרֶנָם לְבִרְכָה בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבְפָרֵט הַמְיֻסָּדִים עַל דְּבָרֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בְּרִיּוֹחַאֵי וְחִבְרֵיו. הַפֶּךָ בָּהֶם וְהַפֶּךָ בָּהֶם. בָּהֶם דִּיקָא וְלֹא בְּהַסְפָּרִים שְׁמַעְרַב בָּהֶם דַּעַת הַגּוֹיִים הַכּוֹפְרִים בַּעֲקָר שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת עֲמֻלָּה. מִהֵר הַמְלֵט עַל נַפְשָׁךְ מֵהֶם וּמֵהַמוֹנֵם וְתִהְיֶה לָךְ נַפְשָׁךְ לְשִׁלָּל לְחַיֵּי עוֹלָם וְלַעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחָה נִצְחָיִים:

כ

« **כְּשֶׁאֶחָד נִכְנַס בְּעִבּוֹרַת ה'** הוּא צָרִיךְ לְשִׁהוֹת וּלְהַתְמַהֵמָה עַד שְׂיִתְפָּרַס בְּעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי הַמַּחְלָקַת שֵׁישׁ בְּעוֹלָם נִתְפָּרַס קִדְשׁ זְמַנּוֹ וְעַל־יְדֵי־זוֹהַ הֵם גּוֹרְמִים הֹזֵק וְהַפְסֵד לְהֵאִישׁ הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה מְפָרַס קִדְשׁ זְמַנּוֹ. אוֹ גַם לְהַדְרִיךְ לְעִבּוֹרַת הַשֵּׁם שֶׁהִיא זֶה רוּצָה לְגִלוֹת בְּעוֹלָם. וְאִז גּוֹרְמִין מִיָּתֵהּ לְבַעֲלֵי הַמַּחְלָקַת. וְלַפְעָמִים שְׂאִין הַפָּנִים גְּדוֹל כַּל־כָּךְ אִזִּי גּוֹרְמִין עֲנִיּוֹת, וְזֶה הַסּוּד מְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה בַּפָּסוּק: "וְכִי יִנְצוּ אֲנָשִׁים יַחְדָּו" וְכו' עֵין פָּנִים:

כא

« **כְּשֶׁמְחַדְשִׁין חֲדוּשֵׁי תוֹרָה צָרִיךְ לְלַמֵּד פּוֹסְקִים קִדְשׁ הַחֲדוּשׁ שְׁמַחֲדָשׁ** וְכֵן אַחַר כָּךְ:

כב

« **בְּעֵנֶן** הַהַכְנָעָה טוֹעִים הָעוֹלָם הָרַבָּה וְצָרִיכִין דַּעַת גְּדוֹל לִידַע אִיךְ לִהְיוֹת עֵנּוּ. וְלֹא פֶל אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת עֵנּוּ פְּרָאוּי רַק מִשֶּׁה רַבְּנוּ עֲלָיו הַשְּׁלוֹם הוּא הִיא יָכוֹל לִהְיוֹת עֵנּוּ מִכָּל הָאָדָם. וְחֲכָמֵינוּ וְכֹרֶנָם לְבִרְכָה קִרְאוּ לְעֵנּוּהָ שְׂאִינוּ פְּרָאוּי חֲנֻפָּה (סוּטָה מ"א: עֵין שָׁם):

קצור לקוטי מוהר"ן

כג

« כְּשֶׁאָדָם שָׁמַח, אִזְּ הַמְּרָה שְׁחֹרָה וְהַיְסוּרִים נִסְתַּלְקִין מִן הַצַּד. אֲבָל מַעֲלָה יִתְרָה לְהַתְאֲמִין לְרַדְף אַחַר הַמְּרָה שְׁחֹרָה דִּקְא לְהַפְכָה לְשִׂמְחָה. כְּדִרְדָּ הֵבֵא לְתוֹךְ הַשְּׂמִיחָה שְׂאֵז מַגְדֵּל הַשְּׂמִיחָה וְהַחֲדוּהָ מִחֶפֶץ כָּל הַדְּאָגוֹת וְהַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה שְׁחֹרָתוֹת שְׁלוֹ לְשִׂמְחָה. וְדַעַת לְנִבּוֹן נִקַּל לְמִצָּא בְּכָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִין וְהַדְּאָגוֹת אִיזוּה הִרְחֵבָה שְׁעַל־יְדֵיזוּה יוֹכַל לְהַפְךָ כָּל הַמְּרָה שְׁחֹרָה לְשִׂמְחָה וְזוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה:

כד

« מִצְוָה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד וְלִהְתַּנַּבֵּר לְהִרְחִיק הַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה שְׁחֹרָה בְּכָל כּוֹחַ וְלִהְיוֹת אֵף שְׂמִיחַ תְּמִיד. וְהוּא רְפוּאָה לְכָל מִינֵי חוֹלָאוֹת. כִּי כָּל מִינֵי חֲלָאִים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן בְּלָם בְּאִים מַעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחֹרָה. וְצָרִיכִין לְשִׂמְחַ עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת. וְעַל־פִּי רַב עַל־יְדֵי מְלֵי דְשִׂטוֹתָא דִּיקְא בְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְאֵף שְׂגָם לֵב נִשְׁבֵּר הוּא טוֹב מְאֹד זֶה רַק לִיחַד לֹא אִיזוּה שְׁעָה בְּיוֹם לְשִׁבְרָ לְבוֹ וְלִפְרֹשׁ שִׁיחַתוֹ לְפָנָיו וְתַבְרָךְ בְּמִוֶּבֶא אֲצִלְנוּ אֲבָל כָּל הַיּוֹם בְּלוֹ צָרִיד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. כִּי מִלֵּב נִשְׁבֵּר בְּקַל יוֹכִלִים לְבוֹא לְמְרָה שְׁחֹרָה. יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יוֹכִלִים לְפִשֵּׁל עַל־יְדֵי שְׂמִיחָה לְבוֹא לְאִיזוּה הוֹלְלוֹת חֵם וְשְׁלוֹם. עַל פִּן צָרִיד שִׁיזוּה בְּשִׂמְחָה תְּמִיד. רַק בְּשְׁעָה מִיחֲדַת יִהְיֶה לֹא לֵב נִשְׁבֵּר:

כה

« הַהִתְבּוֹדָדוֹת הוּא מַעֲלָה גְּדוּלָה וְדִרְדָּ נִבּוֹן וְיִשָּׁר מְאֹד לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם וְתַבְרָךְ. וְצָרִיד כָּל אֶחָד לְקַבֵּעַ לוֹ עַל זֶה אִיזוּה שְׁעוֹת בְּיוֹם שִׁיפְרֹשׁ שִׁיחַתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם וְתַבְרָךְ בְּלִשׁוֹן שְׂמִדְבָרִים בּוֹ. הִינּוּ בְּמִדְיַנְתָּנוּ בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנוּ. כִּי בְּלִשׁוֹן שְׂמִדְבָרִים בּוֹ בְּנִקַּל יוֹתֵר לְפָרֹשׁ כָּל שִׁיחַתוֹ הַיִּטֵּב וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ יִשׁוּחַ לְפָנֵי הַשֵּׁם וְתַבְרָךְ. הֵן חֲרַטָּה

והשוֹבָה על הַעֵבֶר הֵן בְּקִשּׁוֹת וְתַחֲנוּנִים שִׁיזָכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְיִתְבַּרֵּךְ
 מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה בְּאֵמֶת. וְאִם אֵינּוּ יָכוֹל לְדַבֵּר כָּלֵל לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִצְעַק
 וְיִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ אִזּוּ עַל זֶה בְּעִצְמוֹ שְׁנִתְרַחַק כָּל־כֶּךָ עַד שְׂאִינּוּ
 יָכוֹל אֲפֹלוּ לְדַבֵּר לִפְנֵי יִתְבַּרֵּךְ. וַיִּבְקֹשׁ מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים
 שִׁיחַמֹּל עָלָיו וַיִּפְתַּח פִּיּוֹ עַד שִׁיּוּכַל לִפְרֹשׁ שִׁיחֲתוֹ לִפְנֵי יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵן אֶחָד
 כִּפִּי מִה שִׁיּוֹדֵעַ נִגְעֵי לִבּוֹ אִיךָ הוּא מְרַחֵק מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִשִּׁיחַ וַיִּסְפֹּר
 הַכֹּל לִפְנֵי יִתְבַּרֵּךְ. וְעַצֵּם מַעֲלַת הַנְּהִיגָה זֹאת אֵין לְבֹאֵר וּלְשַׁעֵר. כִּי זֹאת
 הַנְּהִיגָה עוֹלָה עַל הַכֹּל וְהִיא פּוֹלְלַת כָּל עֲבוּדַת הַשֵּׁם. כִּי עַל־יַדֶּיהָ
 יְכוֹלִין לְבֹאֵר לְכֹל טוֹב בְּזֶה וּבְבֹאֵר כִּי הַכֹּל יָכוֹל לַפְעֵל עַל־יַדֵּי תַפְלָה
 וְתַחֲנוּנִים, וְכֵן גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים לֹא בָּאוּ לְמַדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל־יַדֵּי הַנְּהִיגָה
 זֹאת. וּמִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יְבִין מַעֲצָמוֹ גָּדַל מַעֲלַת הַנְּהִיגָה זֹאת. אֲשֶׁר־
 הַזִּזְכָּה לְקַבֵּעַ עֲצָמוֹ עַל זֶה שְׁעָה מִיחַדָּת בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם וְשָׂאֵר הַיּוֹם יִהְיֶה
 בְּשִׂמְחָה:

ד גַּם טוֹב לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תַּפְלוֹת. וְעֵין בְּפָנִים וְהֵבִין:

כו

« צָרִיךְ לְהִרְחִיק אֶת עֲצָמוֹ מִשְׁכָּרוֹת וּלְדַקְדֵּק שְׁלֵא לְשִׁתּוֹת יוֹתֵר מִיכְלָתוֹ.
 כִּי הַשּׁוֹתֵה יוֹתֵר מִדְּאִי וּמִשְׁתֵּכֵר, אִזּוּ מִתְגַּבְּרִין גְּבוּרוֹת דִּסְמָרָא
 אַחֲרָא וְנַעֲשֶׂה כַּעַם וְרָגוּ וַיּוּכַל לְבֹאֵר לִידֵי רַעוּת וְכוּ' חֵם וְשָׁלוֹם. וְדַע כִּי
 מוֹשֶׁה רִבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הוּא מְלַבֵּשׁ בְּכֹל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכֹל אֵיבֵר
 וְאֵיבֵר וּמוֹכִיר כָּל אֵיבֵר וְאֵיבֵר שִׁיעֲשֶׂה הַמִּצְוָה הַשִּׁיבָה לְאוֹתוֹ אֵיבֵר. כִּי
 רַמ"ח מִצְוֹת כְּגוֹנֵי רַמ"ח אֵיבָרִים. וְעַל־יַדֵּי הַשְּׁכָרוֹת שׁוֹכֵחַ אוֹתָם:

כו

« מִי שְׁהוּא פְּרָנָם אִזּוּ מְנַהֵג וְהוּא מְנַהֵג בְּכִשְׁרוֹת וּבִישָׁר וְרוֹאֶה וּמִסְתַּכֵּל
 לְהַטִּיל הַמִּשְׁאוּי שֶׁל מַסִּים וְאַרְגוּנוֹת עַל כָּל אֶחָד כְּרָאוּי לוֹ בִּישָׁר

קצור לקוטי מוהר"ן

להכביד על זה ולהקל על־זה פראוי. על־ידי־זה מבטל הארבע מדות רעות, דהינו עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים ולשון הרע:

כח

« יש חלוקים בין התורות. יש שנתנה לכתב ויש שלא נתנה לכתב. ומי שיודע להבחין ולהפיר בין התורות איזהו נתנה לכתב ואיזהו לא נתנה לכתב הוא יכול להפיר את איש הישראלי אפלו אם עומד בין פמה אמות:

כט

« בַּשְּׂאֲרֵע שאלה בבית האדם על־ידי תעובות אסור בהתר ואין בהתר כדי לבטל את האסור. בזה מראין לו שפגם באיזה יחוד של מעלה:

ל

« בַּשְּׂבֵא ספר חדש לעולם ויש חדושים שנעשין על־ידי דמעות. כי צריכין לבבות מקדם שמחדשין בתורה כמבאר בלקוטי א' סימן רס"ב אז אלו הדמעות שמהם נעשה הספר החדש עומדין כנגד גזרות האמות ומבטלים אותם:

לא

« על־ידי הנגינה אדם נפר אם קבל עליו על תורה:

לב

« כל אחד מישראל כפי טהרתו וקדשותו בן יש לו בחינת משיח. וצריך לשמר עצמו מאד שלא יתקלקל בחינת משיח שלו. ועקר הוא שישמר את עצמו מנאוף וצריך לשמר את עצמו מאד אפלו מריח נאוף כי הוא פוגם בחינת משיח שלו:

ב רוחו של משיח נעשה רוח קנאה והולך ומקנא בכל מקום שיש שם פגם נאוף. ואפלו במקום שאין שם נאוף גמור רק פגם בעלמא הוא גם בן מקנא על זה. כי לגדל הקדושה והטהרה של בחינת משיח אינו יכול לסבל אפלו פגם בעלמא של נאוף והוא מקנא מאד על זה רחמנא לצלן:

ג בְּשֵׁהֲזוּג דְּהִינּוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה בְּשָׂרִים בְּלִי שְׂמִיךְ פְּסוּל. וְזוּגָם בְּכִשְׂרוֹת וּבְקִדְשָׁה גְדוּלָה אִזְ נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי זְוָגָם יְחוּדָא עֲלָא. וְזוּגָא שְׁלָהֶם יָקָר מְאֹד:

ד הַרוּחַ קְנָאָה שֶׁל מְשִׁיחַ שׁוֹרָה עַל אַנְפֵי אֹרִיחָא עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׂמַנְלִין הַפְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה. בְּבַחֲנִית "רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" הוּא הַתּוֹרָה. וְהִנֵּה עַל־יְדֵי הַרוּחַ קְנָאָה יוֹכֵל לְהַתְקַלֵּקל גַּם הַשְּׁלוֹם שֶׁבֵּין הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הַבְּשָׂרִים. כִּי הֵלֵא אַף־עַל־פִּיכֵן זְוָגָם הוּא בּוֹהַ עֵוֹלָם. וְעַל כֵּן בְּשִׁבּוּל זֶה הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים מְעַלְמִים סְפְרִיהֶם. וְלַפְעָמִים שׁוֹרְפִים אוֹתָם כְּדֵי שְׁעַל־יְדִיזוּה מִמִּילָא יְהִיָּה נִסְתַּלַּק הַרוּחַ קְנָאָה שֶׁל מְשִׁיחַ הַשׁוֹרָה עַל סְפְרִיהֶם. וְעַל־יְדִיזוּה לֹא יִתְקַלֵּקל חֵם וְשְׁלוֹם שְׁלוֹם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הַבְּשָׂרִים. וְהִנֵּה הַסֵּפֶר הוּא בְּחִינַת שֵׁם ה' (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּיַד בְּרָאשִׁית דָּף ל"ז): בְּחִינַת שְׂמִי שְׁנִכְתָּב בְּקִדְשָׁה. וְאִזְ נֹשְׂאִין קַל־וְחֹמֶר לְמַעַלָּה (הַמּוֹבָא בְּמַסְכַּת שֶׁבַת דָּף קמ"ז) וְזֵה שְׂמִי שְׁנִכְתָּב בְּקִדְשָׁה (שֶׁהוּא הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים) אִמְרָה תּוֹרָה - יִמְחָה בְּשִׁבּוּל לְהַטִּיל שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, סְפְרֵי הַמִּוּנִים שְׂמִיטִילִים שְׁנָאָה וְתַחֲרוּת בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִיִם. עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׂיִמְחוּ וְיִאֲבִדוּ וְיַעֲקְרוּ מִן הָעוֹלָם. נִמְצָא שְׁעַל־יְדֵי שְׁנָאָבְדוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל צְדִיקִים אֲמַתִּיִּים בָּא מִטְּבַח לְעוֹלָם. שְׁנָאָבְדוּ וְנַעֲקְרוּ עַל־יְדִיזוּה גַּם סְפְרֵי מִוּנֵים הַרְבֵּה. וְיִכּוּלִים לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדִיזוּה:

קצור לקוטי מוהר"ן

לג

« כָּל הַשְּׂמֵחוֹת כְּגוֹן חֲתָנָה אוֹ בְרִית הֵם רַק בְּשַׁעֲתָן וְאִם יִסְתַּבֵּל עַל הַסּוּף אֵין שׁוֹם שְׂמִיחָה בְּעוֹלָם. כִּי סוּף אָדָם וְכוּ'. אֲכַל אִם יִסְתַּבֵּל עַל הַסּוּף שֶׁל הַסּוּף אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה מְאֹד. כִּי סוּף כָּל סוּף דִּהְיִינוּ הַתְּכֵלִית הוּא טוֹב מְאֹד וְכוּ' עֵינֵי פְּנִים:

לד

« צָרִיךְ לְבִנוֹן מִחֲשֵׁבָתוֹ לְהִסְתַּבֵּל תָּמִיד עַל הַשְּׂרֵשׁ הַכֹּל שֶׁשָּׂם הוּא שְׂרֵשׁ כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַשְּׂמֵחוֹת יְחֵד. וְאִזּוֹ יוֹכֵל לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד. כִּי כְּשֶׁמִּסְתַּבֵּל עַל שְׂרֵשׁ הַכֹּל שֶׁהוּא כֵּלוֹ טוֹב אִזּוֹ נִכְלָלִין כָּל הַטּוֹבוֹת וְכָל הַשְּׂמֵחוֹת יְחֵד וּמְאִירִין בְּאוֹר גְּדוֹל מְאֹד:

לה

« לְוִמְרֵי תוֹרָה רְאוּי לָהֶם לִידַע עֲתִידוֹת:

לו

« תִּכְרַף שְׁנַעֲשֶׂה סִפְרֵי יֵשׁ עָלָיו חֲפִיִּים וְהַסְתְּרוֹת שְׁנַחֲפָה וְנִסְתָּם אוֹרוֹ הַצֶּחַ וְהַנְּפֵלָא. וְהַדְּפִים שֶׁל הַפְּרִיכָה הֵם מִחֲפִים וְכוּ':

לז

« עֲקָר הַתְּכֵלִית הוּא רַק לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִלְבֵד בְּדַרְכָּיו לְשִׂמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂזֵהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי מִי שֶׁעוֹבֵד בְּשִׁבִיל עוֹלָם הֵבֵא זֶהוּ נִקְרָא מְלוֹי כְּמִן שְׂרוּצָה לְמִלָּא בְּטַנּוּ בְּעוֹלָם הֵבֵא. אֶף-עַל-פִּי שְׂבִימָת בְּוִדְאֵי טוֹב יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְעַבֵּד הַשֵּׁם

אָפּלוּ בַשְּׁבִיל עוֹלָם הָבָא מִלְרֹדֶף אַחַר הָעוֹלָם הַזֶּה חֵם וְשָׁלוֹם. וְגַם זֶה שְׁעוֹבֵד הַשֵּׁם אָפּלוּ בַשְּׁבִיל עוֹלָם הָבָא בְּרֹדְאֵי הוּא חֶכֶם יוֹתֵר מִזֶּה שְׁמִתּוּגַע כֹּל יָמָיו בַּשְּׁבִיל עוֹלָם הַזֶּה. כִּי זֶה בּוֹחֵר לְעֲצֹמוֹ עוֹלָם הַקָּיָם לְעַד. אַף־עַל־פִּי־כֵן עֵקֶר הַתְּכֵלִית בַּשְּׁלָמוֹת הוּא רַק לְעֵבֵד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּדֵי לְזַכּוֹת לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁזֵהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ:

ב **כְּשֵׁאִין** הָאָדָם מְקַדֵּשׁ עֲצֹמוֹ וְרֹדֶף אַחַר תַּאֲוֹת וּמוֹתְרוֹת לְאַסֵּף מִמּוֹן, וּמִבִּלָּה יָמָיו לְהַשְׁאִיר יְרֵשָׁה לְבָנָיו. זֶה הַמּוֹנֵן שְׁמִשְׁאִיר לְבָנָיו הוּא כְּמוֹ מִי שְׁמַלְכֵלֵךְ עֲצֹמוֹ בְּטַנּוּף וְלֹקַח טַנּוּף וּמְכַסֶּה עַל הַטַּנּוּף כַּמְבֹאֵר בַּפָּנִים עֵין שָׁם. וְאָפּלוּ מִי שְׂרוּצָה לְהַשְׁאִיר זְכוּתוֹ לְבָנָיו גַּם זֶה אֵינוֹ תְּכֵלִית הַשְּׁלָמוֹת. וְהַצְדִּיקִים הַשְּׁלָמִים אֵין בּוֹחֵרִים בְּכֹל זֶה כְּלָל רַק לְמִלְאוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ:

לח

א **לְפַעֲמִים** אֹרֹז שֶׁל הַצְדִּיק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְהַקְטִין לְקַבֵּל אֹרֹז הַגָּדוֹל שֶׁל הַצְדִּיק בְּמִקּוֹמוֹ מִחֵמַת רַבּוֹי אֹרֹז. עַל כֵּן מִכְרַח הַגָּדוֹל לְהוֹרִיד וְלְהַכְנִיעַ עֲצֹמוֹ אֶצֶל הַקְטָן וּלְלַכֵּת אֵלָיו כְּדֵי שְׁעַל־יְדִי־זֶה יִתְמַעַט הָאֹרֹז קֶצֶת כְּדֵי שְׁיֻכַּל הַקְטָן לְקַבֵּלוֹ. וְזֶה בַּחֲנִינַת בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ שֶׁם אָנוּ מוֹצְאִין עֲנוּתָנוֹתוֹ:

ב **עֵקֶר הַדְּבָר שְׁצָרִיד** הַצְדִּיק לְהֵאִיר בְּתַלְמוּדָיו הוּא לְהַגְדִּיל דַּעְתָּם וְלְהוֹצִיאָם מִמַּחֲזִין דְּקַטְנוֹת לְמַחֲזִין דְּגְדֻלָּת, וְלְפַעֲמִים הוּא מֵאִיר בָּהֶם עַל־יְדֵי הָאָרֶת פָּנִים וּנְחֵמוֹת שְׁמִנְחָם אוֹתָם וּמֵאִיר לָהֶם פָּנָיו בַּפָּנִים שׁוֹחֲקוֹת. וְלְפַעֲמִים אֵינֶם יְכוּלִים לְקַבֵּל אֹרֹז עַל־יְדִי־זֶה וְאֵז צָרִיד לְהֵאִיר בָּהֶם עַל־יְדֵי יִסּוּרִין. שְׁצָרִיד לְיִסְרָם וּלְבַזּוֹתָם כְּדֵי לְכַפֵּל אוֹתָם בְּכְדֵי שְׁיֻכַּלוּ לְקַבֵּל אֹרֹז. בְּכַחֲנִינַת אַעֲא דְלֹא דְלַק מְכַבְּשִׁין לָהּ:

קצור לקוטי מוהר"ן

ג מה שהצדיק מקרח לפעמים להוריד ולבטל עצמו קצת מגדלתו כדי שיוכל הקטן לקבל כנ"ל. כל זה הוא רק לפי שעה ואחר-כך חוזר למעלתו. אבל על-ידיהוה הוא מתקן ומגדיל את הקטן לגמרי. ויש חלוקים רבים בענין קטנות והכנעת הגדול אצל הקטן כדי לקבל אורו. פי לפעמים הוא רק בתנועה בעלמא ולפעמים צריך ללכת ולנסע אליו והכל לפי הענין:

לט

יום כח' לחודש

א הכל באשר לכל נברא רק בשביל ישראל. וישראל בעצמן עקר בריאתם בשביל בחינת שבת שהוא התכלית. פי שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ שהוא עולם הנשמות עולם שכלו שבת. ששם ישיגו את השם ותברך פראוי בלי שום מקד המבדיל. וכל אחד יהיה מראה באצבעו "זה ה' קנינו לו" כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (תענית לא). וזה התכלית אי אפשר להשיג בשלמות רק על-ידי שעוברת הנשמה בעולם הזה השפל שנברא בששת ימי המעשה. וזה באמת מנפלאות הבורא ותברך (עין פנים). וצריך האדם להעמיק עיניו לדעת ולהכיר גדלת הבורא ותברך על-ידי כל דבר ודבר מהבריאה שרואה בתבניתו ודמותו בפרטיות איבריו ובנינו וכיוצא בזה, ולעבודו ותברך בזה עד אשר יבוא לבחינת התכלית של אותו הדבר שהוא בחינת שבת כנ"ל. וקמני ערך כמונו היום שכלנו במדרגה פחותה מאד שאי אפשר לנו לבוא לידיעה זאת יש לנו לכסף ולהשתוקק מאד. מי יתן והיה לנו מנהיג הדור רועה נאמן שיוכל להאיר גם בנו הידיעה והשגה הנ"ל כדי שנוזכה לבוא אל התכלית:

ב מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה - נוח לאדם שלא נברא יותר משנברא אין הדברים נאמרים רק בעולם הזה, שכפי הצרות והיסורים שפובל כל אחד בעולם הזה בודאי היה טוב יותר אם לא

היה נברא כלל. אבל בעולם הבא בודאי טוב יותר מה שנברא כי על-
דריזה דיקא באים אל התכלית כנ"ל:

מ

« מי שידע מארץ-ישראל שטעם באמת מעם ארץ ישראל. הוא יכול
להכיר באחר אם היה אצל צדיק על ראש השנה אם לאו. כי מי
שזוכה להיות אצל צדיק אמת על ראש השנה או בכל מקום שהאיש
הזה מסתפל נעשה אותו האויר בבחינת אוירא דארץ-ישראל. ועל כן מי
שידע מטעם ארץ-ישראל כל אחד לפי ערכו הוא מחיב להרגיש מעם
ארץ-ישראל כשפוגע ומתועד יחד עם זה האיש שהיה אצל צדיק אמת
על ראש-השנה. כי על ידו נעשה האויר בבחינת ארץ-ישראל כנ"ל:

ב עקר מעלת קדושת ארץ-ישראל הוא רק על-ידי השגחת השם יתברך.
מחמת שהשם יתברך מסתפל בה תמיד כמו שנאמר: "תמיד
עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה" וכו' ועינים על שם החכמה נאמר.
ועל-דריזה ארץ ישראל מקדשת ואוירה מחכים:

ג הצדיק האמת שעוסק לקרב בני אדם להשם יתברך הוא עקר
ההתפארות שהשם יתברך מתפאר ביישראל (שנה בחינת תפלין
שלו יתברך), כי על ידו כל ההתקרבות וההתפארות. ועל כן מי שמסתפל
בו ועקר הדבר בשעת הקבוץ מהבאים אליו לשמע דבר ה' וביותר
בראש-השנה שאז הוא זמן הקבוץ הגדול ביותר ואזי ההתפארות גדול
ביותר, מחמת שמתקבצים הרבה בני אדם החפצים להתקרב אליו
יתברך. ואזי נתגדל ונתוסף פאר ויפי הצדיק כי הוא בעצמו עקר
ההתפארות כנ"ל. ואזי מי שמסתפל בזה הצדיק האמת זה בחינת
שמסתפל ורואה באור התפלין של השם יתברך ואזי הוא מקבל על ידי
זה גם כן בחינת תפלין מחין ואזי נעשין עיניו בבחינת עיני ה'. ואזי בכל

קצור לקוטי מוהר"ן

מקום שהוא מסתכל נמשך בחינת קדשת ארץ-ישראל בחינת אורא
דארץ-ישראל מחכים:

מא

« לפעמים השם יתברך עושה מופתים על-ידי פעלי הפוסקים. כי
מחמת שמקבלין דעתו באסור והתר כמו בן למעלה
מקבלין דעתו בשפוסק איזה ענין. וזה בחינת "מופתיו ומשפטי פיהו":

מב

« כ"י אג"י י"י רופאך ראשי תבות אמ"ן כ"ן יה"י רצו"ן:

מג

« על-ידי חלישות הלב נופלין פחדים עליו. כי עקר הגבורה הוא בלב.
ורכי הלכבות הם מתפחדים. וזה שפתיב: "איש הירא ורד
הלכב" ופרש רש"י הירא וכו' כי על-ידי רד לכב הוא מתירא:

מד

« בשאדם נופל מאמונה חס ושלום. עצה לזה שידבר האמונה בפיו
שיאמר בפה מלא שהוא מאמין וכו', כי זה בעצמו
שמדבר בפיו דבורי אמונה הוא בחינת אמונה. גם על-ידי זה זוכה לבוא
לאמונה שלמה. כי האמונה תולה בפה של אדם שצריכין לדבר האמונה
בפה כנ"ל כמו שנאמר: "אודיע אמונתך בפ"י":

ב וכן להפוך צריך לזהר מאד שלא להוציא מפיו איזה דבר של כפירה
ואפיקורסות חס ושלום אפלו בדרך ליצנות, דהינו שבלבו הוא
מאמין רק שאומר דבור זה של כפירה בשם אחר ומתלוצץ מפניו, גם זה

הוא אסור גדול כי מוזק לאמונה. כי על השם יתברך אסור לומר דברי הלצות ואפלו בדרך שחוק. וצריכין לזהר מאד שלא להביט כלל בספרים המדברים מחקירות כי הם מוזקים ופוגמים מאד את האמונה הקדושה. וכבר מבאר אזהרה הזאת אך צריכין לכפלה כמה פעמים לכל יאבד עולמו פרגע חס ושלום:

ג. גם החכמות שיש בעבודת השם בעצמו צריכין גם בן להרחיק מאד. הינו מה שחושב ומדקדק ביותר וחוקר אם הוא יוצא פראוי במה שעושה. ומחפש אחר חמרות יתרות. ואלו החכמות מפילים מאד את האדם מעבודת ה'. וכל זה הם בלבולים ודמיונות מהבעל-דבר לבטל מעבודתו. ואין הקדוש-ברוך-הוא בא במרויניא וכו' ועל אלו האנשים נאמר וחי בהם ולא שימות בהם. כי אין להם שום חיות מהעבודה והמצוות שעושים מחמת החמרות והמרה שחורות שלהם. והחכמה הגדולה שבכל החכמות הוא לבלי להיות חכם כלל רק לעבד אותו יתברך בתמימות ובפשיטות. והעקר הוא כי רחמנא לבא בעי:

מה

א. הצדיק הוא בחינת שבת בחינת נקדה הפנימית שבתוך העגולים שהם בחינת ששת ימי המעשה שהם בחינת העגולים סביב הנקדה (עין יתר ונקלה ר"ד) והפעל דבר מתגבר על האדם ומזמין לו מניעות ואינו מניח אותו להתקרב אל הנקדה הפנימית שהוא הצדיק שממנו יונקים הכל. אך כל זמן שהוא בתוך כלל ישראל שזה בחינת שהוא עדין בתוך העגולים ולא יצא מן העגולים לגמרי אז עדין יש לו תקוה להתקרב אל נקדה הפנימית הנ"ל:

מו

א מסירות נפש יש לכל אחד מישראל בכל יום כגון שנותן ממונו לצדקה והממון הוא הנפש כי אליו הוא נושא את נפשו ונותנו בשביל השם יתברך. נמצא מוסר נפשו. וכן בתפלה איתא במדרש הנעלם (חי שרה ק"ד ע"ב) שהיא בחינת "כי עליך הרגנו כל היום" וכו' כי צריך מלחמה גדולה עם המחשבות והבלבולים ותחבולות לברח מהם. נמצא שהיא מסירת נפש:

ב כל המניעות שיש לאדם מעבודת ה'. אף-על-פי שנדמה להאדם שהמניעה שלו גדולה מאד ואי אפשר לשפרה אבל באמת אינו כן כי אין אדם שיהיה לו מניעה שלא יוכל לשפרה אם ירצה באמת. ואין השם יתברך שולח על שום אדם מניעות רק כפי כחו ויכלתו שיוכל לעמוד בהם אם ירצה להתגבר עליהם כראוי. ואם יסתכל היטב יוכל להבין שגם בהמניעה בעצמה מלבש שם השם יתברך. וכמבאר במקום אחר. ועל כן באמת אין שום מניעה בעולם כלל כי כל המניעות הם רק באחיזת עינים:

ג המניעה הגדולה שבכל המניעות היא מניעת המח. הינו בשלבו חלוק ואינו משים לבו ומחו היטב להבין עד היכן מגיע הדבר שבקדשה שרוצה לעשות. כגון בשרוצה לנסע להצדיק האמת ויש לו מניעות רבות. אם מחו ולבו חזקים בהאמת שכל חיותו והשארתו לאחר מותו תלוי רק בזה לו וילדותיו, בודאי לא ימנעהו שום מונע. וכל המניעות לא יהיו נחשבים בעיניו לכלום כנגד זה. רק עקר המניעה הוא מניעת המח מה שאין מחו חזק כל-כך לידע שרק זה כל השארתו לנצח. וכן אפלו בשזוכה לבוא להצדיק האמת ועבר על כל המניעות שהיה לו מלבוא. אלא שקשה לו איזה קשיא עליו ולבו חלק ממונו זאת המניעה היא גדולה מהכל. וכן בתפלה שפתחלה יש לו

כמה מניעות על התפלה ואחר־כך בשעובר עליהם ובא להתפלל. בשלבו עקם ונפלים לו קשיות על השם ותברך חס ושלום זאת המניעה היא גדולה מכלם. והתקון לזה בשקשה לו קשיות על השם ותברך או על צדיקי אמת לצעק אל ה' בקול חזק מעמק הלב:

ד הַעֲקֹר הוּא לֵב חֹזֵק וְאִמִּין וְאֵן לוֹ שׁוּם מְנִיעָה בְּפִרְט הַמְּנִיעוֹת בְּגִשְׁמִיית, כְּגוֹן מַחְמַת מְמוֹן אוּ מֵאֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו וְחוֹתְנֹו אוּ אָבִיו וְאִמּוֹ וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִשְׁאָר אֲנָשִׁים בְּשִׁמוֹנָעִים אוֹתוֹ עַל־יְדֵי דְבָרֵיהֶם וְלִיצְנוֹתָם מְלַהֲתֶקֶרֶב אֶל הָאֱמֶת, בּוֹדָאֵי הַכֹּל בְּטַל וּמִבְטָל לְמִי שֶׁמְחַזֵּק וּמֵאִמֵּן אֶת לְבָבוֹ בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ:

מז

« סַפְּנָה גְדוּלָה לֹמֵר תּוֹרָה. וְצָרִיךְ לָזֶה יְגִיעָה גְדוּלָה וְאִמְנוֹת יִתְרָה שְׁיִיכַל לְשַׁקֵּל בְּפֶלֶם דְּבָרָיו בְּאִפְּן שְׁלֵא יִשְׁמַע כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַשּׁוֹמְעִים רַק מִזֶּה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ - לֹא יוֹתֵר. כִּי מִזֶּה שֶׁאֶחָד שׁוֹמֵעַ יוֹתֵר מִמּוֹחוֹ וְהִבְנָתוֹ יוֹנְקִים הַקְּלָפוֹת (עַן פְּנִים) וְהַצְדִּיק הָאֱמֶת יֵשׁ לוֹ אִימָה גְדוּלָה כְּשֶׁאֹמֵר תּוֹרָה יוֹתֵר מֵאִימַת רֵאשִׁי־הַשְּׁנָה יוֹם־הַכְּפוּרִים:

מח

« צָרִיךְ הַתְּחִזְקוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְבָלֵי לֶפֶל בְּדַעְתּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם בְּשִׂרְוָה שְׁעוֹבְרִים כְּמָה יָמִים וְשָׁנִים וְהוּא מֵתְנַעַע בִּינִיעוֹת גְּדוּלוֹת וְהוּא צוֹעֵק בְּכָל פֶּעַם וּמֵתַחֲנֵן וּמֵתַפְּלֵל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ שִׁיעוּרָהוּ בְּעִבּוֹדָתוֹ. וְאֶעֱלֶפֶי־כֵּן עֲדוֹן הוּא רְחוּק מְאֹד וְעַל כֵּן נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֵין רוּצָה בּוֹ כָּלָל. וְעַל כֵּן אֵלֶּה צָרִיךְ הַתְּחִזְקוֹת גְּדוֹל לְחִזֵּק עַצְמוֹ מְאֹד וּלְבָלֵי לְהִסְתַּפֵּל עַל כֵּן זֶה כָּלָל. כִּי כֵּן זֶה עֶבֶר גַּם עַל כֵּן הַצְדִּיקִים אֱמֶתִיִּים. וְאִלּוֹ לֹא הָיוּ מְחִזְקִים עַצְמָם מְאֹד לְבָלֵי לְהִסְתַּפֵּל עַל כֵּן הַנ"ל הָיוּ נִשְׂאָרִים בְּמִקּוּמָם הַרְאִשׁוֹן וְלֹא הָיוּ זוֹכִים לְמָה שֶׁזָּכּוּ. עַל כֵּן

קצור לקוטי מוהר"ן

אהובי אחי חזק ואמץ מאד. ואחז עצמך בכל הכחות לשאר קנים בעבודתך ואל תחוש ואל תסתכל כלל על כל הנ"ל:

ב אם אתה רחוק מאד מאד מהשם יתברך ונדמה לך שאתה פונים בכל שעה ממש נגדו יתברך. נגד זה תדע שאיש בזה שהוא מוגשם כל-כף. כל תנועה ותנועה שהוא מנתק עצמו מעט מעט מוגשמיותו ופונה להשם יתברך היא גדולה ויקרה מאד מאד. ואפלו נקדה קמנה מאד שהוא נעתק מוגשמיותו אליו יתברך הוא רץ בזה כמה אלפים פרסאות בעולמות עליונים. ועל זה ישמח מאד. וירחיק ממנו העצבות מאד כי עצבות מוזיק מאד מאד:

ג תיכף כשאדם רוצה לכנס בעבודתו יתברך אז תכף הוא עברה גדולה כשיש לו עצבות חס ושלום. כי עצבות הוא סמרא אחרא והקדוש-ברוך-הוא שזינא אותה*:

ד צריך להיות עקשן גדול בעבודת ה'. לבלי להניח מקצת מעבודתו שיתחיל אף אם יעבר עליו מה. וזכר דבר זה היטב כי כשתתחיל קצת בעבודת ה' תצטרך לזה מאד. כי בהכרח שיעבר על האדם עליות וירידות בלי מספר. ולפעמים יש שמפילין אחד בכונה מעבודת השם ועל כל זה צריך התחזקות גדול לאחז עצמו בעבודת השם רק בדרך עקשנות. וצריכין עקשנות גדול מאד מאד בזה:

ה לפעמים יש אדם שכבר הוא אצל הפתח של הקדשה והוא חוזר לאחוריו מחמת שמתגבר עליו אז הסמרא אחרא והבעל דבר בהתגברות גדול ונזרא מאד רחמנא לצלן ואין מניחין אותו לכנס לתוך הפתח, על-ידי-זה נופל ברעתו וחוזר לאחור לגמרי חס ושלום. כי כן דרך הבעל דבר והסמרא אחרא כשרואין שהאדם סמוך ממש

* עני לעיל סימן כ"ד מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, כי כשם שעצבות היא עברה גדולה כן להפך שמחה היא מצוה גדולה. אשרי הזוכה להיות בשמחה תמיד כי הוא רפואה להאדם בגשמיות ורוחניות.

לְשַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה וּכְמַעַט שְׂיָכֵנָם. אִזּוּ דִּיקָא הֵם מִתְפַּשְׁטִין עָלָיו בְּהַתְגַּבְרוֹת גְּדוֹל רַחֲמָנָא לְצַלָּן. עַל כֵּן צָרִיכִין אִזּוּ הַתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל נִגְדָם לְעַמֵּד עַל עַמְדוֹ וּבְלֵי לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת שְׁעוֹבְרִין עָלָיו רַק לַעֲשׂוֹת מַה שְׂיֻכַּל בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, וּבִרְבוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִכְנַס לְכַמְטָה בְּעוֹרְתוֹ יִתְבַּרְךְ לְתוֹךְ שַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה. כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ מְלֵא רַחֲמִים וְרוּצָה בְּעִבּוֹדְתָנוּ מְאֹד. וְדַע שֶׁכָּל הַתְּנוּעוֹת וְהַהֲעֵתָקוֹת שְׂאֵתָה נִתְקַ וְנִעְתָק בְּכָל פַּעַם אִיזְהָ מְעַט מִגְּשָׁמֵי וְיִתְדָ לְעִבּוֹדְתוֹ יִתְבַּרְךְ כְּלָם מִתְקַבְּצִים וּמִתְחַבְּרִים וּמִתְקַשְּׂרִים וּבָאִים לְעוֹרְתָךְ בַּעַת הַצֶּרֶךְ דִּהְיִנוּ כְּשֵׁיִשׁ חֵם וְשָׁלוֹם אִיזְהָ דַחֵק וְעַת צָרָה בְּגִשְׁמֵיּוֹת וְכֵן בְּרוּחֵיּוֹת בְּתַקְפָּה הַתְּגַבְרוֹת הַבַּעַל דְּבַר רַחֲמָנָא לְצַלָּן:

וְדַע שֵׁיִשׁ אֵילָן שְׂגוּדִים עָלָיו עֲלִים שֶׁכָּל עֵלָה צָרִיךְ לִהְיוֹת גְּדֹל מֵאֵה שָׁנִים. וּמִסְתַּמָּא בְּאֵלוֹ הַמֵּאָה שָׁנִים בּוֹדָאי עוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר וְאִף־עַל־פִּיכֵן אַחַר כֵּךְ בְּסוֹף הַמֵּאָה שָׁנִים הוּא יוֹרֵה בְּקוֹל גְּדוֹל כְּמוֹ קִנְיָה שְׂרַפָּה (שְׁקוֹרִין אֹרִימְטָע) וְהַנְּמֻשָּׁל מוֹבֵן מִמִּילָא:

וְדַע שְׂאֵדָם צָרִיךְ לְעַבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גִּישָׁר צַר מְאֹד. וְהַעֲקֵר שְׂלֵא יִתְפַּחַד כְּלָל. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְחֻזַּק וּלְשַׁמַּח עֲצָמוֹ מְאֹד הֵן עַל־יְדֵי שְׂיֻמְצָא בְּעֲצָמוֹ אִיזְהָ זְכוּת וְנִקְדָּה טוֹבָה. כִּי אִיךְ אִפְשָׁר שְׂלֵא עֲשֶׂה אִיזְהָ טוֹב מִיָּמָיו. וְכֵן עַל־יְדֵי שְׂלֵא עֲשֵׂי גוֹי. וְלַעֲשׂוֹת רְקוּדִים וּקְפִיצוֹת כְּדֵי לְבֹא לְשִׁמְחָה. עַד אֲשֶׁר יִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה לְתִשׁוּבָה. וְכָל הַיְדוּנוֹת יִהְיוּ נַעֲשִׂין זְכוּיֹת (עַן יוֹמָא פ"ו):

מט

א לְפִי גְדֹלַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ וְעֵצִים רוּמְמוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּתְנוּעָה קְלָה בְּעֵלְמָא וּבַהֲסֻתְכַלּוֹת בְּעֵלְמָא שְׂאִינוּ כְּרָאוּי לְפִי כְבוֹדוֹ יִתְבַּרְךְ הִיָּה רָאוּי לְבֹא עַל הָאָדָם מַה שְׂרָאוּי חֵם וְשָׁלוֹם. אִךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ מְלֵא רַחֲמִים וְעַל כָּל הָעוֹלָם הוּא מְלֵא רַחֲמָנוֹת (בְּבַחֲנֵת הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוּתָיו בְּרַחֲמִים)

קצור לקוטי מוהר"ן

והוא רוצה מאד בהעולם. על כן צריך האדם לחזק עצמו בעבודתו
 ותברך בכל מה שייכל אף אם הוא כמו שהוא. ויסמוך על רחמיו ותברך
 המרבים מאד בלי שעור. כי בודאי לא יעזב אותו אף אם עבר מה
 שעבר. העבר אין והעקר מכאן ולהבא לא יעשה עוד ויהיה שב ואל
 תעשה על כל פנים הן במעשה הן במחשבה. ומה שנעשה עמו ממילא
 אל יחוש ואל יסתכל על זה כלל. ודע שעקר התשובה השלמה הוא
 כשאדם עובר באלו המקומות והענינים שהיה בהם מקדם ועכשו הוא
 פונה ערף ואינו עושה עוד מה שעשה הן במעשה והן במחשבה. והוא
 עקר התשובה השלמה. והוא מעלה גדולה כשיש עדין יצר הרע להאדם
 כי אז יכול לעבד אותו ותברך עם היצר הרע דיקא להתגבר מתוך
 חמימות היצר ולהמשיך ממנו לתוך איזה עבודה מעבודת השם דהינו
 לעצר ולעכב החמימות בעת התאוות ולהניחו בעת התפלה והעבודה.
 להתפלל בחמימות והתלהבות הלב*:

ג

« המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה. ואי
 אפשר שהיו שני מחשבות ביחד כלל. ואפלו אם
 לפעמים מחשבתו פורחת ומשוטטת בדברים אחרים וזרים היא ביד
 האדם להטותה בעל כרחיה אל הדרך הישר לחשב מה שראוי. והוא
 ממש כמו סוס שפונה מן הדרך וסר לדרך אחר שתופסין אותו ברסנו
 ומחזירין אותו בעל-כרחו אל הדרך הישר. כמו כן יכולים לתפס את
 המחשבה בעל-כרחו להשיבה אל הדרך הראוי:

* וענין ב"לקוטי עצות" התחזקות אות ל"ז כתב שם, אם אין יצר הרע לאדם אין עבודתו
 נחשבת כלל, ובשביל זה מניח השם ותברך את היצר הרע שיתפשט כל-כף על האדם, אף
 על-פי שעל-ידי זה מכיב את האדם למה שמכיו, אף-על-פי-כן הכל כדאי אצלו ותברך,
 בשביל התנועה טובה, מה שבתקף התגברותו של היצר הרע יתגבר עליו האדם לברוח
 ממנו שזה יקר אצלו ותברך יותר מאלו עבד אותו אף שנים בלי יצר הרע וכו' ענין שם.

נא

« הַיִּצָּר הָרַע נֹקֵשׁ בְּאָדָם בְּכֹל פֶּעַם וּמַעֲוָרוֹ לְמָה שֶׁמַּעֲוָרוֹ. וְאִם אֵין הָאָדָם שׁוֹמֵעַ לוֹ אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא נֹקֵשׁ בּוֹ עוֹד פְּעַם שְׁנֵי וּשְׁלִישִׁי וְרִבְעִי וְיֹתֵר. אֲבָל אִם הָאָדָם הוּא חֹזֵק בְּדַעְתּוֹ וְאִינוּ פּוֹנֵה אֵלָיו בְּלֹל אִזּוֹ הַיִּצָּר הָרַע מִסְתַּלֵּק וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְכֵן בַּתְּפִלָּה בְּאִים הַמְחַשְׁבוֹת לְבַלְבֵּל אֶת תְּפִלָּתוֹ כַּמָּה פְּעָמִים וְאִם הוּא חֹזֵק לְבָלִי לְהִסְתַּפֵּל עָלֶיהָ כָּלֹל אִזּוֹ הִיא נִסְתַּלְקֶת. כַּמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר:

נב

« אֵל יְבַהֲלוּךָ רַעֲיוֹנֶיךָ בְּשִׁקְשָׁה לְךָ אֵיזָה קִשְׁיוֹת עַל הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים. כִּי הַצְדִּיקִים מִתְדַּמִּים לְיוֹצֵרָם וְכִמוֹ שִׁקְשָׁה קִשְׁיוֹת עַל הַנְּהַגוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֶּן בְּהַכְרַח שְׁיִהְיֶה קִשָּׁה קִשְׁיוֹת עַל הַצְדִּיקִים. וְכַעֲנֵן הַקִּשְׁיוֹת שִׁקְשָׁה עַל הַנְּהַגוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. דַּע כִּי מַעֲצֵם רוּמָמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אִי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג הַשְּׁגָתוֹ וְאִם הִיא הַנְּהַגָתוֹ חֵם וְשְׁלוֹם כְּפִי חַיִּיב דַּעְתָּנוּ אִם בֶּן הִיא חֵם וְשְׁלוֹם דַּעְתּוֹ כְּדַעְתָּנוּ. וְאִם בֶּן כֶּךָ יָפָה וְנֹאָה לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁיִהְיֶה מְרוֹמֵם וְנִשְׂא מִדַּעְתָּנוּ:

נג

« גְּדוֹל יִקְרַת הַמְחַשְׁבָּה אִין לְשַׁעַר. כִּי נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דְבָרִים שְׁלָמִים מִמֶּשׁ שֵׁשׁ לָהֶם קִיּוֹם כָּל הַיָּמִים שְׁיִתְקִימוּ הָעוֹלָמוֹת לְעוֹלָמֵי עַד. וְחֻכְמָה יָקָר יוֹתֵר. כִּי מַחְשְׁבָה הִיא שְׁעוֹלָה עַל מַחְשְׁבָתוֹ לְבַד וְחֻכְמָה הִיא שְׁבוּנָה בְּחֻכְמָתוֹ בְּנִינִים בְּשִׁכְלוֹ וְהִיא יָקָר מְאֹד. וְעַקֵּר הַדְּבָר שְׁיִהְיֶה בְּאֲמִת. וְאֶפְלוּ פֶשֶׁט שֶׁמַּחְדְּשִׁין הוּא גַם בֶּן דְבָר גְּדוֹל מְאֹד. וְצָרִיךְ גַּם בֶּן שְׁיִהְיֶה בְּאֲמִת. וְגַם לְהַפְּךָ כְּשֶׁהִיא בְּלֹא אֲמִת נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה גַם בֶּן דְבָרִים לְהַפְּךָ:

קצור לקוטי מוהר"ן

נד

« הַבְּחִירָה בְּיַד אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לַעֲשׂוֹת כָּל דְּבַר כְּרִצּוֹנוֹ בַּבְּחִירָתוֹ. כִּי אֵצֶל אַחֲרִים יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵם מְכַרְחִים בָּהֶם אֲבָל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי כָּל דְּבַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כְּגוֹן אֶפְלוֹ לְנַסֵּעַ לְאַיִזָּה מְקוֹם וְכוּיֵצֵא יֵשׁ בּוֹ עֲבוּדָה וְעַל כֵּן יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה עַל הַכָּל:

נה

« רְוַח הָעוֹלָם הַזֶּה אֵין לְשַׁעַר. הֵינּוּ מַה שְּׁאֲדָם יִכּוֹל לְהַרְוִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְאֵין צְרִיךְ עַל־זֶה הַוָּצֵאוֹת מִשְׁלֹ (שְׁקוּרִין אִם לֹא) רַק מִמַּה שֶׁהַכִּיּוֹן לְפָנָיו הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ יִכּוֹל לְהַרְחִיב יָדוֹ הַרְבֵּה מְאֹד. עַיִן לֹא רְאִיתָה וְכוּ':

נו

« כְּשֵׁיִשׁ לְהֵאָדָם לֵב אֵין שׁוּם מְקוֹם שֶׁיִּמְנַעְהוּ מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךְ. וְאֵין לוֹ שׁוּם הַתְּנַצְלוֹת לִזְמַר שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי אִי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם. כִּי כְּשֵׁיִשׁ לוֹ לֵב יִשְׂרָאֵלִי כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הֵם שְׁלוֹ:

נז

« עַל־יְדֵי הַחֲדוּשִׁים הַנִּפְלְאִים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁמְגַלֶּה הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֱמֵתִי עַל־יְדֵיָּהּ נִתְגַּדַּל הַקָּמָן בְּמַעֲלָה. שֶׁהַכָּל רָצִים וּבָאִים אֵלָיו לְשִׁמְעַ מִמֶּנּוּ מִחֲמַת הָרַעַשׁ הַגָּדוֹל שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַחֲדוּשִׁים שֶׁמְגַלֶּה הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הָאֱמֵתִי. וְגַם בְּהַסְטָרָא אַחֲרָא נִתְגַּדַּל אַחַד עַל־יְדֵי זֶה:

נה

א כל מה שהצדיק גדול במעלה יותר והוא בתכלית הענוה פחינת אין באמת הוא יכול להשגיח ולהסתכל יותר על העולם. ולא כמו שפועין קצת בני אדם שאומרים שמחמת גדלת הצדיק הוא רחוק מהעולם (עין פנים):

נט

א יש זריו ונשבר ויש זריו ונפסד, הינו מי שהוא צדיק מנעוריו והולך בדרך הישר מימיו. כשהוא זריו ביותר הוא מפסיד על-ידי-זה. כי כשהוא הולך במתינות ממצוה למצוה יכול להשיג גם את הקדשה מה שהיא בין מצוה למצוה. אבל כשהוא רץ בנריות אל המצוה הוא עובר ומדלג על ההשגה של הקדשה הנ"ל (עין פנים), אבל מי שהוא צריך לעשות תשובה הוא צריך דוקא להיות זריו גדול מאד מאד למהר ולרוץ מאד להמלט על נפשו. ואסור לו לשהות כלל לעמד ולהתישב. כי הוא צריך לרוץ ולדלג על מה שצריך לדלג ולקפץ אל הקדשה בנריות גדול. ואיש כזה הוא זריו ונשבר:

ס

א כשיש מלחמות ושפיכות דמים בעולם על-ידי-זה בא עצירות גשמים חם ושלום ונעשה יקרות חם ושלום:

ב מי שאומר תורה ברבים ושומעים תלמידים שאינם מהגנים על-ידי-זה בא גם כן עצירות גשמים:

ג על-ידי כבוד התורה בא גשמים:

ד כשדורש ברבים ושומעים תלמידים שאינם הגונים ענשו שנתפס בתפיסה:

סא

יום כט' לחודש

א עקב הזמן הוא מחמת קמנות הדעת. וכל מה שהשכל גדול ביותר הזמן נקמן ביותר. כמו בחלום שאז השכל נסתלק ונשאיר רק כח המדמה אז ברבע שעה יכולים לעבר כל השבעים שנה. באשר נדמה בחלום שעובר והולך כמה וכמה זמנים בשעה מעטת מאד ואחר כך בשנתעורר מהשנה וחזור השכל אליו אז רואה עם השכל שכל הזמנים והשנים שעברו בחלום היו רק שעה מעטת מאד. רק שבעים שנה ממש הם שבעים שנה כפי השכל שלו. וכן באמת בשכל הגבה למעלה משכלנו גם מה שנחשב אצלנו לשבעים שנה ממש הוא גם כן רבע שעה או פחות רק שאין אנו מבינים זאת, כמו בחלום אם היה בא אצלו או אחר והיה אומר לו שהשנים האלה הם רק רבע שעה לא היה מאמין לו. וכן יש שכל גבה כל כך עד אשר כל הזמן כלו נתבטל לגמרי. ועל כן משיח שעבר עליו מה שעבר מיום בריאת העולם וסבל מה שסבל אחר כל זה בסוף יאמר לו השם יתברך "אני היום ילדתיך". וכל זה יהיה מחמת הפלגת עיצם מעלת שכלו של משיח שיגדל מאד. על כן כל הזמן מימות בריאת העולם יהיה אצלו אין ואפס ממש ויהיה ממש באלו נולד היום:

סב

א על ידי הנסיעות שבני ישראל נוסעים ממקום למקום על ידי זה הם מכפרים על פגם אמונה:

ב קלקול האמונה חס ושלום הוא בחינת עבודה זרה. ואז חרון אף בעולם ועל ידי הנסיעות של בני ישראל שעל ידי זה נתכפר הפגם הזה כנ"ל. נמתק החרון אף ונמשך רחמנות בעולם. ועקר הרחמנות הוא בחינת: "ואל שדי יתן לכם רחמים". לכם דיקא. שימסר הרחמנות בידינו כאשר אנו מבינים (עין פנים):

סג

א דַע כּי יַעֲקֹב אָבִינוּ כְּשֶׁשָׁלַח אֶת בְּנָיו לְיוֹסֵף שְׁלַח עִמָּהֶם נִגּוּן שֶׁל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, (עַן פָּנִים דְּכָרִים נִפְלְאִים):

סד

א הַמְמוֹן הוּא מְנַפִּילַת הַעֲשִׁירוֹת שֶׁל הַנְּבִיאִים. כּי כָל הַנְּבִיאִים הָיוּ
עֲשִׁירִים (נִדְרִים ל"ח) וְהַנְּבוּאָה כְּשֶׁבָאָה עַל הַנְּבִיא הָיָה כְּמוֹ
מִשְׁתַּנְּעַ כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (שְׁמוּאֵל א י"ח י): "וַיִּתְנַבֵּא" - 'וַאֲשַׁתְּפוּ'. וְעַל כֵּן
כָּל הַנְּגִידִים הַגְּדוֹלִים הֵם כְּמַעַט מְשַׁנְּעִים מִמֶּשׁ בְּהַנְּהַגוֹתֵיהֶם. כּי אֶצְלָם
נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַמְמוֹן שֶׁנֶּעוֹן גְּמוּר:

סה

א כְּשֶׁמְקַנְאִין קִנְיַת ה' צְבָאוֹת נִחְשָׁב כְּמוֹ צְדָקָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
הַתּוֹסֵפוֹת (בְּכַא־בְּתָרָא י): וּנְבוֹרָאֲדָן עֲשֶׂה אִזְ צְדָקָה שְׁקַנְא
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא:

סו

א הַצְּדִיק הוּא מְכַרְח לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּעַד כָּל יִשְׂרָאֵל. כּי כָל הַעֲנָשִׁים
שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מַעֲנִישׁ אֶת הָאָדָם כְּמוֹ שֶׁהֵם נוֹגְעִים לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרַךְ, כּי בְּכָל צָרְתָם לוֹ צָר כְּמוֹ כֵּן נוֹגְעִים לְהַצְּדִיק גַּם כֵּן. כּי כָּל
הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת שֶׁנִּתְּהוּהוּ מֵהֶם הָאָדָם נִמְשָׁכִין מִיְסוּד הַפְּשׁוּט שֶׁהוּא
בְּחִינַת הַצְּדִיק בְּחִינַת "וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם". וְעַל כֵּן "גַּם עֲנוּשׁ לְצַדִּיק לֹא
טוֹב" כּי כְּשֶׁהוּא מַעֲנִישׁ אֶת אֶחָד נוֹגֵעַ לְהַצְּדִיק בְּעַצְמוֹ. וְעַל כֵּן כָּל
הַמְקַרְבִּים לְהַצְּדִיק בְּיוֹתֵר תְּשׁוּבָתָם בְּנִקְל יוֹתֵר. כּי הַצְּדִיק עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה
בְּעָדָם:

קצור לקוטי מוהר"ן

ב כָּל הַמְדוּת נִמְשָׁכִין מֵהָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת. וְעַל בֵּן בְּשֵׁרֵזָאָה הָאָדָם אֵת הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת יְסוּד הַפְּשׁוּט שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁכִין כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת רְאוּי לוֹ שִׁסְתַּכֵּל וּרְגִישׁ עַל־יְדִיזָה אִיךָ הוּא אוֹחוֹ בְּכָל הַמְדוּת שֶׁבָּאִין מִן הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵהַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת יְסוּד הַפְּשׁוּט. וְרְאוּי לוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עֲלֵיהֶם:

« מַה שְׁקוֹרִין אֶת מַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם ה'. כִּי כָּל הָעֲנָשִׁים עַל הַחֲטָאִים נוֹגְעִים לְשִׁמּוֹ יִתְבַּרַךְ. וְאַחַר יוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ סוֹלַח לְיִשְׂרָאֵל עוֹונוֹתֵיהֶם וְעַל־יְדִי־זֶה מִמִּילָא הֵם נִצּוּלִים מִכָּל הָעֲנָשִׁים וּמִכָּל הַגּוֹזְרוֹת. עַל־יְדִיזָה עֵקֶר הַגְּדֵלַת שְׁמׁוֹ יִתְבַּרַךְ. וְעַל בֵּן קוֹרִין הַיּוֹם שֶׁאַחַר יוֹם־הַכַּפּוּרִים שֵׁם ה' כִּי עַל־יְדֵי הַמַּחֲלָה וְהַסְּלִיחָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים נִגְדֵל שֵׁם הַשֵּׁם:

בְּרֵאשִׁית – לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל – סז

« הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא הַפֶּאֶר וְהִיפִי וְהַחֵן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ וְהוּא הַבַּעַל הַבֵּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וְהוּא בְּחִינַת הַבַּעַל הַבֵּית שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. כִּי הוּא מְאִיר לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְלְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ. כִּי הוּא הָאוֹר וְהַפֶּאֶר וְהִיפִי וְהַחֵן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. וּכְשֶׁזָּה הַצְּדִיק נִתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ בְּעוֹלָם עַל־יְדִיזָה נִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ יִתְבַּרַךְ. וְכֵן מַה שֶׁמִּתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שְׁמוֹ יוֹתֵר מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּיוֹתֵר. וְכֵן מִי שֶׁנִּכְלָל בְּזֶה הַשֵּׁם הָאֵמֶת שֶׁהוּא הַפֶּאֶר וְהַחֵן הָאֵמֶת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּנִ"ל דְּהֵינּוּ שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו וְנִכְלָל בְּשִׁמּוֹ עַל־יְדִיזָה נִפְתָּחִין עֵינָיו וּמִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ עַל כָּל הַמְדוּת אִיךָ הוּא אוֹחוֹ בָּהֶם. וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל כָּל הַמְדוּת רְעוֹת שֶׁפָּגַם בָּהֶם. וְזוֹכֵה לְהִסְתַּכֵּל בְּגֵדֵלַת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ וְלְהִסְתַּכֵּל בְּתַקּוֹן הָעוֹלָם וְזוֹכֵה שְׁיִמְשִׁיךְ עָלָיו מַחִין קְדוּשִׁים וּמְהוֹרִים מֵהֵשֵׁם הַקְּדוּשׁ הַזֶּה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת:

ב וּלְהַפְדֹּת חֵם וְשִׁלּוֹם בְּשִׁנְתֵּי עֵלָם שֵׁם הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְנִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם וְנִתְגַּדְּלִים וְנִתְפָּרְסָמִים מִפָּרְסָמִים שֶׁל שְׂקָר שְׂאִין בָּהֶם שֵׁם ה' בָּלָל, עַל־יְדִיזוּהַ כְּבִיכּוֹל נִתְמַעַט וְנִתְעַלֵּם שֵׁם ה'. וְאִזּוּ נִתְגַּדְּלִים בְּעַלֵּי שִׁמּוֹת וְקַדְרִיִּים וּבָאִים לְעוֹלָם חֵם וְשִׁלּוֹם דְּכָרִים שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם כִּי אִם שִׁמּוֹת הַמַּמָּאָה חֵם וְשִׁלּוֹם. וְעַל־יְדִיזוּהַ בָּאִים שְׂרָפוֹת בְּעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְנִסְתַּלַּק מְאוֹר הָעֵינַיִם הַנִּל. וְזוֹה בְּחֵינֵת שְׂרַפְתָּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנַּעֲשֶׂה גַם בֶּן עַל־יְדֵי הַסְתַּלְּקוֹת מְאוֹרֵי אוֹר וְעַל־יְדִיזוּהַ נִתְגַּבְּרוּ מְאוֹרֵי אֵשׁ (עַן פְּנִים) נִמְצָא כְּשֶׁהַצַּדִּיק הָאֵמֶת נִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הוּא בְּחֵינֵת שְׂרַפְתָּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְאִזּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִחְשָׁבִים כְּאִלּוּ הֵם מִתְגַּלְּגָלִים בַּחוּצוֹת חֵם וְשִׁלּוֹם.

ג בְּעֵתָיִם הִלְלוּ שְׂכָבֵר אַרְךְ עֲלֵינוּ הַגְּלוּת וְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךְ מִצַּפָּה בְּכָל עַת לְשׁוּב אֵלֵינוּ וְלַחֲזוֹר וְלִכְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ רְאוּי לָנוּ שְׁלֵא לְעַכֵּב חֵם וְשִׁלּוֹם בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוּ. עַל כֵּן מְאוֹד מְאוֹד צָרִיכִין לְזַהֵר לְקוֹם בַּחוּצוֹת בְּכָל לַיְלָה וְלִהְיוֹת מִתְאַבְּל מְאוֹד עַל חֲרַפְנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ כִּי אוֹלֵי בְּגִלְגּוֹל הָרֵאשׁוֹן הָיָה הוּא הַגּוֹרֵם שֶׁיִּחְרַב הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ וְאִפְלוּ אִם לֹא אוֹלֵי הוּא מְעַכֵּב עֲתָה בַּחֲמָאוֹ בְּנֵן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְנִחְשָׁב גַּם בֶּן כְּאִלּוּ גֵרֵם לְהַחְרִיבוֹ. וְעַל זֶה יִכְפֹּה וְיִתְאַבְּל מְאוֹד בְּכָל לַיְלָה בַּחוּצוֹת וְעַל־יְדִיזוּהַ יִהְיֶה נִחְשָׁב כְּאִלּוּ הוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל־יְדִיזוּהַ יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֵמֶת, הַיְנוּ לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וְיִרְאִים וּכְשֵׁרִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם עֹקֵר הַפָּאָר וְהַחֵן וְהִיפֵי הָאֵמֶת שֶׁל הָעוֹלָם* וְעַל־יְדִיזוּהַ יִהְיוּ נִפְתָּחִין עֵינָיו וְיִסְתַּכַּל עַל עֲצָמוֹ בְּכָל הַמְדוּת וְלָשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה עַל כָּל הַמְדוּת רְעוּת וְיִזְכֶּה לְדַעַת וְלִהְבִּיר אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבַּרְךְ:

ד עַל־יְדֵי שְׂקָמִים בַּחוּצוֹת לַיְלָה וּמִתְאַבְּלִין עַל חֲרַפְנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ עַל־יְדִיזוּהַ נְצוּלִין מִשְׂרָפוֹת:

* אָמַר הַמַּעֲשִׂיק, נִרְאָה שֶׁזֶה בְּנֵית סְמוּכַת הַפְּסוּקִים חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְכו' חֲבַר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ הַיְנוּ בַּנִּל:

סח

« עקר שלמות הצדיק הוא שיוכל להראות למי שהוא למעלה ונדמה לו שהוא במדרגה עליונה יהיה מראה לו שהוא תהפוך. וכן למי שהוא למטה במדרגה התחתונה יהיה מראה לו שעדין לא אברה תקותו וגם משם יוכל לדבק עצמו אליו ותברך לשוב אליו כי אין שום יאוש בעולם כלל (ענין לעיל סימן ז), וכבר דברנו מזה בשאדם רואה שהוא רחוק מאוד מהשם ותברך ראוי לו להחיות עצמו בזה בעצמו שידע על כל פנים רחוקו. כי מקדם היה מרחק פלפד עד שלא היה יודע כלל שהוא רחוק ומאחר שעל כל פנים יודע רחוקו זהו בעצמו הוא התקרבות. ובה בעצמו ראוי לו להחיות עצמו ולשוב אל השם:

סט

« עין פנים מה שנוהגין לתן ברכה להאיש שמביא המשקה לאורחים או על חתנה וכיוצא:

ע

« כל מי שגדול יותר צריך לבקש מבקשו ברחוק מקום יותר. ועל פן משה רבנו שהיה גדול במעלה מאוד היה צריך לבקש לו אשה ממדין כי מבקשו היה רחוק מחמת גדלתו:

חבילים נפלו לי בנעימים – עא

« עקר המוח והחכמה הוא רק בארץ ישראל. ואפלו ישראל בחוץ לארץ הם מקבלים ויונקים כל מוחם וחכמתם מארץ ישראל. וכל אחד מישראל יש לו חלק בארץ ישראל וכפי חלקו בארץ ישראל פן יונק ומקבל חכמתו מארץ ישראל. אבל בשפוזמין בכבוד השם ותברך

חם וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי־וָה נִפְלְוּ מִמְּחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְנִשְׁאָרִים מִמְּחִין בְּבַחֲנֵית מִחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ. וְעַל־יְדֵי־וָה נַעֲשֶׂה מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת כִּי מִחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ הֵם בַּחֲנֵית מַחְלָקַת:

ב כָּל הַבְּרִיאָה לֹא הָיְתָה רַק בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. עַל כֵּן הִבֵּל נִבְרָא רַק בְּשִׁבִיל הָאָדָם כִּי כָל הַגְּדֵלַת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ תְּלוּי בְּהָאָדָם דִּיקָא. עַל כֵּן כְּשֶׁפָּא אִיזָה כְּבוֹד לְהָאָדָם צְרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא יִקַּח לְעַצְמוֹ מִן הַכְּבוֹד כְּלוּם רַק שִׁירָאָה לְהַחְזִיר וּלְהַעֲלוֹת כָּל הַכְּבוֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּה הוּא מִתְקַן וּמְקִים כָּל הָעוֹלָם. כִּי כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ לֹא נִבְרָא רַק בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ:

ג מִחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הֵם בַּחֲנֵית נְעִימוֹת הַתּוֹרָה. בַּחֲנֵית שְׁלוֹם. וּמִחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ הֵם בַּחֲנֵית חוֹבְלִים בַּחֲנֵית מַחְלָקַת. וְעַל־יְדֵי צְדָקָה בְּכַרְט צְדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל הַשְּׁפַעַת הַנְּעִים הַזֶּה. וּמִנְעִים הָעֲלוּוִן נִמְשַׁכֵּת הַהוֹלָדָה שְׁזוֹכָה הָאָדָם לְכַנִּים שֶׁעַל יָדָם נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר. כִּי עַקֵּר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל־יְדֵי הָאָדָם כִּי עַל כֵּן עַל־יְדֵי־וָה נִתְתַּקְּנִין מִמְּחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ. כִּי כָּל קְלָקוּלָם הָיָה עַל־יְדֵי פָגַם הַכְּבוֹד. וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי עַל־יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַכְּבוֹד יְכוּלִין לְהִתְתַּקֵּן. אֲבָל כְּשֶׁחָס וְשָׁלוֹם מִמְּחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ פְּגוּמִים הִרְבֵּה עַל־יְדֵי שֶׁפָּגְמוּ הִרְבֵּה בְּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ אִם אֵין יְכוּלִים לְהִתְתַּקֵּן אֲדַרְבָּא אִלוֹ מִמְּחִין שֶׁל חוּץ־לְאֶרֶץ פּוֹגְמִין גַּם מִמְּחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בַּחֲנֵית שְׁלוֹם וְאִם נַעֲשֶׂה מַחְלָקַת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גַּם כֵּן. וְזֶהוּ עֲגוּן הַמַּחְלָקַת שְׁנַיִם עֲכָשׁוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ וּבְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל:

ד כְּשֶׁאֵין פּוֹגְמִין בְּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִם זוֹכִין לְמִחִין שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בַּחֲנֵית נְעִים אִם זוֹכִין לְהִרְגִישׁ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה. כִּי יֵשׁ נְעִימוֹת בְּתוֹרָה וְזֶהוּ הָעֵקֶר לְזִכּוֹת לְהִרְגִישׁ הַנְּעִימוֹת שְׁנַיִם בְּהַתּוֹרָה - אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לָזֶה:

קצור לקוטי מוהר"ן

חיים נצחיים - עב

« **עלידי** שזוכין לראות את עצמו עם הצדיק האמת עלידייהו מקבלין גדלה ושררה ועקר הגדלה הוא שפלות. כמו שמצינו אצל השם יתברך 'כל מקום שאתה מוצא גדלתו של הקדוש ברוך הוא שם אנו מוצאין ענותותו'. ועקר התחיה לעתיד שיקומו בתחיה ויחיו חיים נצחיים יהיה רק להשפלות של כל אחד. הינו שרק השפלות של כל אחד יהיה נחיה ויקום בתחיה לעתיד. פי עקר התענוג הנפלא שהוא חיים נצחיים של עולם הבא אי אפשר לקבל רק השפלות והענוה האמתית של כל אחד. וכפי שמבטל ומשפיל עצמו באמת וזכה לחיות ולקבל התענוג של עולם הבא:

ב **עלידי** שרואין את עצמו עם הצדיק האמת עלידייהו מתנוצץ מוח ודעתו ועלידייהו מקבל גדלה ושררה לפי התנוצצות מוחו. ועלידייהו זוכה לחדש חדושין דאורייתא כראוי לו לפי מוחו:

ג **עלידי** החדושין דאורייתא נמשך בושה על כל אחד. כי צריך האדם להתבייש בעצמו מאד מאד. פי עברה הוא בודאי בושה רחמנא לצלן. פי עברה אינה שיכה וראויה לישראל כלל. ובודאי אינו נאה כלל לישראל לפי קדשותו משרשו שיהיה לו עברה. אבל גם מצוה בשרועה לעשות ראוי שיהיה לו גם כן בושה גדולה. פי איזה זכות יש לו שזכה לעשות המצוה. ואיך יעז פניו לכנס בהיכל המלך לעשות מצוה וישער בדתו לפני מי הוא עושה המצוה וגם גדל מעלת המצוה. פי עצם יקר כל מצוה אין לה שעור. ובודאי ראוי שיפיל עליו בושה גדולה כשבא לעשות איזה מצוה. ואיך הוא בא לחטוף התפלין שהם כתרי דמלכא ולהניחם פתאם על הראש. בודאי ראוי שיפיל עליו בושה גדולה. ואם היה להאדם בושה היה מתבייש מלפניו יתברך אפלו לקח המאכל לתוך פיו פי איזה זכות יש לו שיהיה לו אכל. ועקר הבושה זוכין עלידי שרואין את עצמו עם הצדיק האמת שעלידייהו מתנוצץ

מחו ומקבל גדלה וזכה לחדושין דאורייתא כנ"ל. כמו שבשעת מתן תורה שהמשיך משה התורה לישראל נאמר שם "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם" וכו' ודרשו חכמינו זכרונם לברכה 'זה הבושה':

ד על-ידי הבושה זוכין לתשובה. כי עקר התשובה לכל נחטא עוד הוא על-ידי הבושה, כמו שכתוב: "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם" (זו הבושה) לבלתי תחטאו. ותשובה היא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא, כמו שכתוב: "והשיבו וחיו". ועקר החיים יהיה רק להשפלות של כל אחד כנ"ל ועל כן על-ידי התשובה חוזר ונחיה וקם בתחיה השפלות של כל אחד. כי בכל אחד מישראל משרש בכל רמ"ח איבריו השפלות של משה רבנו. אבל הענוה והשפלות הזאת נעלם אצל כל אחד בבחינת מיתה ועל כן אינו מרגיש בעצמו השפלות הזאת. ועל כן הוא רחוק משפלות הזאת. אבל על-ידי שמקרב עצמו לצדיק האמת ורואה אותו מבל-שפן כשזוכה לשמע מפיו תורה וזכה על-ידיה גם בעצמו לחדושין דאורייתא ועל-ידיה זוכה לבושה ותשובה. וזוכה שיהיה נחיה אצל השפלות והענוה הזאת. ועל-ידיה רואה ומרגיש כל אחד שפלותו:

ה צריכין להתפלל ולבקש מאד מהשם יתברך לזכות לשפלות וענוה באמת כי אין אנו יודעים כלל מהו שפלות וענוה אמיתיות. כי בודאי אין זה התכלית שיהיה נבזה ועצל (שקרוין שלים מזלג) כי הענוה עקר החיים של כל איבר ואיבר, והוא כל תענוג עולם הבא. ובודאי אין התכלית של עולם הבא להיות נבזה ועצל וכו' חס ושלום. על כן צריכין רק לבקש מהשם יתברך שיעזור לו לזכות לענוה ושפלות אמתי שהוא עקר החיים והתענוג של עולם הבא כנ"ל:

ו הפנהגו האמת של הדור שזוכין על ידו לכל התקונים הנ"ל הוא צריך שיהיה פרוש וקדוש מאד. בקדשה ופרישות גדולה

קצור לקוטי מוהר"ן

מתאות משגל. ואז הוא ראוי להיות מנהיג ישראל. שעל ידי הסתכלותו
 לבד שישתכל ביישראל יתנוצץ מחם. ויחלק להם גדלה פראוי להם. ויזכו
 לחדושין דאורייתא ולבושה ולתשובה ולשפלות הנ"ל שהוא בחינת חיים
 הנצחיים של עולם הבא. וגם נמשך על ידו על כל אחד ואחד גם כן
 קדושה ופרישות מתאונה זאת. אבל כשאין לישראל חס ושלוש מנהיג
 כזה אז כל העולם מכלכל וכך הרוצה לטל את השם נוטל:

כלל הדבר כשבא להצדיק ושומע מפיו דבר תורה ונמשך עליו בושה.
 ומתחיל להרגיש שפלותו. זה סימן שהיה אצל צדיק אמתי. אבל
 מי שהוא בא לאיזה מפרסם ושומע מפיו תורה ובא עליו גדלות על ידי
 זה וכו' (התפך מוכן מפילא):

עג

א מי שרוצה לזכות לתשובה יהיה רגיל באמירת תהלים. כי תהלים
 מסגל לתשובה. כי יש מניעות רבות מאד מלעשות תשובה. יש
 אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה ואפלו מי שמתעורר לעשות
 תשובה יש כמה מניעות לזה. כי יש כמה אנשים ששער התשובה סגור
 בפניהם, ויש שאינו יודע להגיע אל השער השך לו שדרך שם דיקא
 צריך לשוב להשם יתברך. וכיוצא בזה שאר מניעות המונעים את
 האדם מן התשובה. עד שיכול לבלות ימיו ולמות בלא תשובה חס
 ושלוש. ועל כל זה מסגל אמירת תהלים שאפלו מי שאין לו שום
 התעוררות לתשובה יזכה על ידי אמירת תהלים להתעורר לתשובה וגם
 להגיע אל השער השך לנשמתו ולפתח השער עד שיזכה לתשובה
 שלמה. על כן בימי אלול ועשרת ימי תשובה עוסקין כל ישראל
 באמירת תהלים כדי לזכות על ידי זה לתשובה, אבל צריכין לעסק גם
 בכל השנה כלה באמירת תהלים כדי לזכות לתשובה כנ"ל:

ב כ"ט ימי הספירה הם כנגד ארבעים ותשעה שערי תשובה שהם כנגד ארבעים ותשע אותיות שבשמות שבטי יה, שעלי ידי אלו האותיות והשערים אנו צריכין לשוב אליו ותברך. ושבעות הוא בחינת שער החמשים שהוא בחינת התשובה מה שהשם יתברך צריך לשוב אלינו ברחמים. בחינת "שובו אלי ואשובה אליכם". וכל אלו השערים זוכין להגיע אליהם ולפתחם על ידי אמירת תהלים כנ"ל. על פן צריכין לזהר ביותר בארבעים ותשעה ימי הספירה לומר תהלים בכונה כדי לזכות על ידיה לכול ארבעים ותשעה שערי תשובה הנ"ל. שהם כנגד ארבעים ותשעה ימי הספירה. שבהם אנו צריכין להטהר מזהמתנו ולשוב אליו ותברך. כדי שהוא יתברך ישוב אלינו בשבעות בבחינת "וירד ה' על הר סיני".

עד

« פורים הוא הכנה לפסח. על ידי מצוות של פורים שמקמים, זוכים להיות נשמרים מחמץ בפסח:

עה

« הסתכלות פני הצדיקים לכד הוא דבר גדול מאד. בודאי פשוטים לדרב עמו טוב יותר אך גם ההסתכלות לכד הוא טוב מאד ומועיל לקדשה מאד:

עו

« אפלו מי שהוא נע ונד ובא לפעמים למקומות שרחוקים מאד מעבודת השם יתברך, כגון בבתי רשעים ואפלו בבתי עכו"ם אף על פי כן יש בזה לישראל להעלות ולהרים כל אלו המקומות להשם יתברך. על פן עליו לעשות את שלו להמשיך עצמו להשם יתברך בכל מה שיוכל בכל מקום שהוא:

קצור לקוטי מוהר"ן

עז

א כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ צַדִּיק גְּדוֹל צַרִּיךְ שִׁיחֵיהָ לוֹ אִיזָה צַעַר בְּכָל יוֹם. וְכֵל מִי שִׁישׁ לוֹ דַּעַת יוֹתֵר גְּדוֹל צַעְרוֹ גְּדוֹל בְּיוֹתֵר. וְעַל־יְדֵי אֲכִילָה בַקִּדְשָׁה וּבִירְאַת שָׁמַיִם עַל־יְדֵי זֶה מִמְתִּיקוֹן זֶה הַצַּעַר שֶׁלֹּא יתְנַבֵּר חֵם וְשָׁלוֹם:

ב עַל־יְדֵי אֲכִילָה בַקִּדְשָׁה וּבִירְאַת שָׁמַיִם עַל־יְדֵיזֶה נַעֲשֶׂה הַפָּה בְּבַחֲנֵינָת קוֹמַת אָדָם. וְיוֹכֵל לְזַכּוֹת בְּשֹׁכֵר זֶה לַעֲלִיָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה. לְבַחֲנֵינָת שְׂכִינָה מְדַבֶּרֶת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ. אֲבָל מִי שֶׁאִין אֲכִילָתוֹ בַקִּדְשָׁה אִזּוֹ פִּי שֶׁאוֹכֵל הוּא בְּגֵר בַּעַל חַי וְהָרִי הוּא כְּמוֹ בְּהֵמָה מִמַּשׁ חֵם וְשָׁלוֹם:

ג עֵקֶר הִירְאָה הִיא בְּאֵה וְנִנְשֶׁת אֶל הָאָדָם בְּשַׁעַת אֲכִילָה. עַל פִּן צַרִּיךְ לְזַהֵר מְאֹד לֵאכֹל בַקִּדְשָׁה וּלְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הִירְאָה הַבְּאֵה אֱלֹוֹי אִזּוֹ. וְעַל־יְדֵיזֶה זֹכָה לְכָל הַגָּ'ל בְּאוֹת א' ב':

עח

יום ל' לחודש

א הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל גַּם הוּא מִכְרַח לְהִיּוֹת לַפְעָמַיִם אִישׁ פְּשׁוּט וּלְכַבֵּל עֲצֻמוֹ מִהַתּוֹרָה וּמִהַשְּׁגוּתוֹ כִּי צַרִּיכִין לַעֲסֹק בְּצַרְכֵי הַגּוֹף גַּם כֵּן. וְאִם כֵּן בְּמָה מְחִיָּה עֲצֻמוֹ בְּאוֹתוֹ הַעֵת, הֲלֹא עֵקֶר הַחַיִּים הוּא הַתּוֹרָה. אִךְ דַּע כִּי הוּא מְחִיָּה עֲצֻמוֹ אִזּוֹ מְבַחֲנֵינָת קִיּוֹם הָעוֹלָם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה שְׁבוּדָאִי גַם אִזּוֹ הִיְתָה הַתּוֹרָה בְּמִצִּיאוֹת. כִּי הַתּוֹרָה הוּא נִצְחֵינָת אִךְ אִזּוֹ הִיְתָה הַתּוֹרָה שְׁכֻלָּה בַעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת נַעֲלָמָת וְנִסְתַּרְתָּ בַתּוֹךְ יִשׁוּב הָעוֹלָם שְׁנַבְרָא בַעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת. וְהַצַּדִּיק בְּשַׁעַת שְׁפוּרָשׁ מִן הַתּוֹרָה וְהוּא בַחֲנֵינָת אִישׁ פְּשׁוּט הוּא מִקְבֵּל חַיּוֹת מְבַחֲנֵינָה זֹו שֶׁל קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה הִיגוֹ מִהַתּוֹרָה הַנִּעְלָמָת. וְעַל־יְדֵיזֶה הוּא מְחִיָּה כֵּל הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים שְׁבַעֲוֹלָם (שְׁקוּרִים פְּרַאסְמַאקִים). כִּי כֵּל הַפְּשׁוּטִים וְאֶפְלוּ הִרְשָׁעִים וְאֶפְלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם לְהַבְדִּיל כֻּלָּם מִקְבֵּלִין חַיּוֹת רַק מִהַתּוֹרָה שֶׁהוּא עֵקֶר

החיים. ובאמת הלא הם רחוקים מהתורה. ועל כן צריכין שיהיה עליהם איש פשוט הגדול כפי שפלים יקבלו על ידו חיות. ולכן מכרח הצדיק הגדול לירד ולפל לתוך פשיטות ולהיות איש פשוט איזה עת ואז הוא מחיה עצמו מהתורה הנעלמת. ועל-ידי-זה הוא מחיה את כל הפשוטים שבעולם. וכל אחד כפי קרובו יותר אל הקדשה ואל הצדיק הנ"ל כן הוא מקבל על ידו חיות גבה יותר מהתורה הנעלמת. ועל כן אפלו מי שהוא איש פשוט כגון שאינו יכול ללמוד או שהוא במקום שאי אפשר לו ללמוד. אף-על-פי-כן גם אז צריך להחזיק עצמו ביראת שמים בכל מה שיוכל. כי בלם מקבלים חיות מן התורה הנעלמת על-ידי הצדיק הגדול שמתנהג בפשיטות לפעמים. (וען פנים):

ב ואפלו מי שנפל חס ושלום מאד ומנח בשאול תחתיות חס ושלום אף-על-פי-כן יש לו תקנה גדולה על-ידי הצדיק הגדול האמתי, כי על ידו יכולין הכל לקבל חיות מהקדשה בכל מקום שהם. על כן באמת אין שום יאוש בעולם (קין יאוש אז נאר ניש פאר האנו), ואיך שהוא אפלו אם נפל למקום שנפל רחמנא לצלן מאחר שמהזק עצמו במה שהוא. עדין יש לו תקנה לחזור ולשוב אליו יתברך. והעקר הוא "מבטן שאול שועתי". כי גם צעקה משאול תחתית אינה נאבדת לעולם. ויצעק לפני השם יתברך תמיד יהיה איך שיהיה עד ישקוף וירא ה' משמים:

ג החכמות מוזיקים מאד להאדם. והחכמים נלפדים בחכמתם של עצמם. וצריך להתרחק מאד מכל מיני חכמות שיש לקצת אנשים שנדמה להם שהם יודעים חכמות בעבודת ה'. כי חכמות אין צריכים כלל. והעקר הוא רק תמימות ופשיטות ואמונה שלמה בהשם יתברך ובהצדיקי אמת. אף-על-פי שגם בתמימות צריכין לזהר לבלתי להיות שוטה אף-על-פי-כן חכמות אין צריכין כלל. ויוכל לבוא לשמחה גדולה על-ידי תמימות ואמונתו. אשרי ההולך בתמימות:

קצור לקוטי מוהר"ן

ד וצריכין לבקש מאד מהשם יתברך לזכות להתקרב להצדיק האמת. כי אשרי למי שזוכה להתקרב אליו בעודו בחיים חיותו. אשרי לו אשרי חלקו. והבעל דבר שם לבו עליוה מאד לכלכל את העולם. כי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ מאד. ויש להם עכשו פסופין ונגעוועים גדולים להשם יתברך אשר לא היה בזאת בימי קדם. ולכן הערים הבעל דבר והקים בעולם מפרסמים הרבה של שקר. וגם בין הצדיקים האמתיים הכנים מחלקת עד שאין אחד יודע היכן האמת. על כן צריכין לבקש מאד מהשם יתברך לזכות להתקרב להצדיק האמת:

עט

א על-ידי תשובה זוכה לבטל את הזמן. וכל הצרות והדינים ואחיות הסטרא אחרא, שהם רק בבחינת הזמן. ועל-ידי-זה זוכין לשמע הקול דקדושה. ולהכניע הקול דסטרא אחרא. שזהו בחינת בצר לך וכו' באחרית הימים דיקא שזהו בחינת זמן. ואז: "ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו" הינו שזוכה לשוב אליו יתברך. ועל-ידי-זה נזכה לבטל הזמן וכל הצרות ולשמע הקול דקדושה. וזהו גם כן בחינת מצוות זמניות כדי לזכות על ידם להעלות הזמן לבחינת למעלה מהזמן:

פ

א דורות הראשונים שהיו צדיקים היו רוצים בהתנשאות לשם שמים. וכל מי שרצה לזכות בהתנשאות היה מנהיג הדור. אבל עכשו שהתנשאות הוא בשביל כבוד עצמו התקינו חכמים, שלא ירדף שום אדם אחר ההתנשאות אלא יברח מן ההתנשאות:

כא

« כְּשֶׁאָדָם לומד תורה או שעושה מצוה בשמחה עד שמרקד ברגליו מחמת שמחה. על-ידיה נתעלים כל תמכי אוריתא. גם נתתקן על-ידיה הדבורים הרעים שנקרא רגל בחינת "לא רגל על לשוננו", גם האדם נתעלה על-ידיה כממון הנקרא רגל כמו שכתוב: "ואת היקום אשר ברגליהם". גם זוכה על-ידיה לבנים שהם גם בן בחינת רגל כי ברא פרעא דאבוה. גם זוכה על-ידיה לאמונה הנקראת גם בן רגל כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'בא חבוקוק והעמידן על אחת'. וכן כל הדברים הנקראים רגל נתעלים:

בי תצא למלחמה – פב

« כְּשֶׁרֹאָה אדם בעצמו שהולך לו שלא כסדר ידע שיש לו גדלות ועשה תשובה. וישפיל עצמו. ויהיה בבחינת מה ואז יחזר לילך לו כסדר:

ב עקר התשובה הוא בחדש אלול. כי הם ימי רצון שעלה משה לקבל לוחות האחרונות ופתח דרך כבושה לילך בה. ודרך התשובה שעשה משה הוא כך, שצריך לקשר עצמו אפלו עם הפחות שבפחותים שבישראל. כי אפלו בפחות שבישראל יש בו בודאי איזה אלהות. ועל-ידיה יכולים ליחד ולקשר את עצמו עמו. גם צריך שבכל עליה ועליה שעולה למעלה יותר עליונה ימצא שם אלהים. כי לפעמים על-ידי שהאדם עולה למעלה, בגון שנתעשר, אז הוא שוכח בהקדושי-ברוך-הוא. גם אפלו בעבודת השם מצינו שאלישע-אחר עלה למעלה וכפר בעקר רחמנא לצלן. אף שבאמת בודאי ראוי להיות להפוך. אבל דע שנה בחינת: "ותכהינה עיניו מראות". כי מחמת שנתקרב ביותר אל אור האלהות כי כל הטוב אפלו בגשמיות הוא אלהות. כמו שכתוב: "טוב ה'

קצור לקוטי מוהר"ן

לכל". ועל־ידי־הָ אור מכהה עיני ומזיק לו. כמו שאדם מסתכל בעצם אור השמש מזיק אור השמש לעיניו. ועל כן צריך לבקש מהשם יתברך שינקרהו בהתקרבות שלא יזיק לו:

ג בַּשְּׁתֵּהִיהָ בְּחִינַת מֵה וְתַמְשִׁיךְ לָךְ אֱלֹהוֹת. שְׁתַּקְשֵׁר תָּמִיד בְּמַחְשַׁבְתְּךָ אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל־יְדֵי־הָ יִתְבַּלֵּוּ כָּל הַמְּלַחְמוֹת וְכָל הַרְצוּנוֹת שֶׁהֵם נֶגְדַר רְצוֹנְךָ:

פג

א עַל־יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית יָכוֹל לְהוֹצִיא דְבוּרֵי הַתְּפִלָּה כְּחָצִים מִן הַקִּשָּׁת. וְאִז הַתְּחַלֵּת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ. וְאִז בָּא לְקַדְשֵׁת שֶׁבֶת וְנַעֲשֶׂה בֵּן חוֹרֵין. וְזוֹכֶה לְתַכְלִית הַיְדִיעָה. וְאִז פּוֹשֵׁט גּוֹפוֹ הַמְּצַרֵּעַ שֶׁהוּא מִמְשַׁכָּא דְחוּיָא וְלוֹבֵשׁ בְּגָדֵי שֶׁבֶת הֵינּוּ גִיף קְדוֹשׁ מִזֵּן עֵדֶן וְאִז נִתְרַומֵם מְאֹד. וְזוֹכֶה לְעֶשֶׂר וְנִתְחַזַּק יְצִרֵוּ הַטּוֹב וְנִתְבַּטַּל הַעֲצוּבוֹת וְהַלִּיצְנוּת. וְעַל־יְדֵי־הָ הוּא מְקִים אֶת הַנּוֹפְלִים לְאַהֲבוֹת וְיִרְאוֹת רְעוֹת הוּא מְקִים אוֹתָם לְאַהֲבוֹת וְיִרְאוֹת קְדוּשׁוֹת וּמַעֲבִיר הַחֶשֶׁד מְעִינֵיהֶם. וְאִז עֵינֵיהֶם רוֹאוֹת נִפְלְאוֹת וְנַחֲשֵׁב כְּאִלּוּ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי־הָ מַעֲלָה כָּל הַתְּחִנוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת שֶׁאֵנוּ מִתְפַּלְלִים. וּמַעֲזָרִים הַגְּאֵלָה הַתְּלוּיָה בְּלֵב. לְכַפֵּל שְׂאוֹר וְחֻמֵץ שֶׁל יְצֵר לֵב הָאָדָם רַע שְׂנֵאֵר לוֹ מִנְעוּרָיו. וְאִז יָכוֹל הַלֵּב לְהִתְלַהֵב בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה בְּשִׁלְהוּבֵין דְּרַחֲמוֹתָא. וּמִיָּם רַבִּים שֶׁהֵם אֶהְבוֹת וְיִרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְכַפּוֹת אֶת הַהִתְלַהֲבוֹת הַזּוֹת. וְהַשְׂכִּינָה הִיא מְכֶסֶה בְּכַנְפֶיהָ עַל דְּמֵהוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה הַזּוֹת שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ עֲלֵיהֶם זֶרַע מְרַעִים שֶׁהֵם מִי הַמְּבוּל. וְכָל זֶה זוֹכֵין עַל־יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית:

ב שְׂאוֹר וְחֻמֵץ שֶׁבֵּלֵב הָאָדָם. הוּא הַמְּסִית אֶת הָאָדָם שִׁיְהִרֵהר אַחַר תְּלִמְדֵי חֻכְמִים שְׂבִדּוֹר. וְלוֹמַר זֶה נָאָה וְזֶה לֹא נָאָה. וְעַל־יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית מְבַטְלֵין הַשְּׂאוֹר וְהַחֻמֵץ הַזֶּה:

פד

« עקר התחברות ודבקות להשם יתברך הוא על־ידי התפלה. כי התפלה הוא שער שדרך שם נכנסין להשם יתברך ומשם מפירין אותו:

ב על־פי רב כשאדם מתפלל נופלים לו מחשבות של גדלות וזה בחינת גדלות השכינה. ועל־ידי שמתפלל בכח על־ידי־זה מתגבר על הפניות והמחשבות של גדלות ומבטל אותם. ועל־ידי־זה מוציא השכינה מגלותה ומתקנה. וגורם לעשות יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה. גם על־ידי תפלה בכח נתחדש השבועה להאבות ונעשה פאלו עכשו נשבע לאבותינו:

פה

« העצם לזו שיש בערך האדם שישאר אחר כליון הגוף. ומפנו יתחדש בגן הגוף בשעת תחית המתים. זהו עקר נחמתנו (עין פנים):

פו

« כְּשִׁישׁ קמנות ופגם בהאמונה צריכין לעשות עבודות קשות בגון תענית וכיוצא. אבל כשהאמונה בשלמות יכולים לעבד את השם יתברך בכל דבר. כי אין הקדוש ברוך־הוא בא בטרוניא עם בריותיו:

פז

« על־ידי פגם הברית קשה להאדם למצא זוגו. ואפלו אם ימצא את זוגו תהיה לו מנגרת. ולא תהיה נוטה אחר רצונו. ועל־ידי פגנת אלול מתקנים פגם הברית ועל־ידי־זה יזכה למצא את זוגו ותהיה נוטה אחר רצונו. (ועין סוד פגנת אלול ב"לקוטי מוהר"ו" חלק ראשון סימן ו):

קצור לקוטי מוהר"ן

פח

א צָרִיךְ לָהֵר מְאֹד שְׁלֵא לֵאכֹל פְּרִי קֶדֶם שְׁנַתְּבִשֵׁל כָּל צָרְכּוֹ עַל הָאֵילָן.
 בִּי יָכוֹל לֵאבֹד נִפְשׁוֹ עַל־יְדֵיָהּ. גַּם אִסּוּר לְתַלֵּשׁ פְּרִי קֶדֶם
 בְּשׂוּלוֹ בְּשֵׁם שְׁאִסּוּר לְקוּץ אֵילָן קֶדֶם זְמַנּוֹ:

ב בְּשִׁמְכֶרְךָ הַבְּרָכָה עַל הַפְּרִי בְּכֹנֶנָה גְדוּלָה וּבִירְאֵת שְׁמִים כְּרֵאוּי. עַל־
 יְדֵיָהּ זֹכָה לְהַנְצִיל שְׁלֵא לֵאבֹד נִפְשׁוֹ עַל־יְדֵי הַפְּרִי שְׁלֵא
 נַתְּבִשֵׁל. וּמְאֹד צְרִיכִין לָהֵר בְּכִרְפַת הַנְּהַנִּין בְּפֶרֶט בְּכִרְפַת הַפְּרוּת בִּי יֵשׁ
 בָּהֶם אֲבֹדוֹת הַרְבֵּה שְׁצְרִיכִין לְבָרְרָם וּלְהַעֲלוֹתָם:

ג יֵשׁ שְׁאוּבְרִים אֲבֹדוֹת עַל־יְדֵי הַתְּאוּוֹת בְּחֵינַת (תְּהִלִּים ק"ב ו'): "תְּאוּוֹת
 רְשָׁעִים תֵּאבְדוּ". וְאִפְלוּ מִי שֶׁהוּא צְדִיק אוֹבֵד גַּם כֵּן לִפְעָמִים
 בְּחֵינַת (קֹהֶלֶת ו' טו): "יֵשׁ צְדִיק אֵבֶד בְּצַדְקוֹ". וְאִפְלוּ הַצְּדִיקִים הַחוּפְּרִים
 וּמְבַקְּשִׁים אַחַר אֲבֹדוֹת אוֹבְדִים גַּם כֵּן לִפְעָמִים בְּחֵינַת (תְּהִלִּים פ"ג יח):
 "יִחַפְּרוּ וַיֵּאבְדוּ". וְדַע שֶׁיֵּשׁ מְלֶאכֶד וְתַחֲתָיו כְּמֵה מְמַנִּים וְכֻלָּם אוֹחֲזִים
 בְּיָדָם שׁוֹפְרוֹת וְחוּפְּרִים תְּמִיד וּמְבַקְּשִׁים אַחַר אֲבֹדוֹת. וְתוֹקְעִים תְּקִיעָה
 תְּרוּעָה תְּקִיעָה. וְכִשְׁמוֹצְאִים אִיזָה אֲבֵדָה נַעֲשֶׂה רַעֵשׁ וְשִׁמְחָה גְדוּלָה:

פט

א מִי שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְמַצֵּא אֶת זְוִיגוֹ הַתְּקוּן לָזֶה שִׁישְׁתַּדֵּל לְשִׁמְעַ חֲדוּשֵׁי
 תּוֹרָה מִבֶּר דַּעַת:

צ

א בְּזֶה שְׁמִשְׁבְּרִין כְּלֵי חָרֶם בְּשַׁעַת הַשְּׂדוּד מְרַמְזִין לְהֵאָדָם וּמוֹכִירִין
 אוֹתוֹ שֵׁישׁ גִּיהֶנֶם. לְמַעַן יִזְכֵּר בְּזֶה וְלֹא יִהְיֶה כְּרוּךְ אַחַר תְּאוּוֹתָו
 וַיִּקְדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּזוּוֹנוֹ כְּרֵאוּי. גַּם מְרַמְזִים לוֹ שֶׁבְּאֵם תְּהִיָּה אִשָּׁה רַעָה אֶל
 יִבְגַּד בָּהּ וְלֹא יִגְרַשְׁנָה כִּי עַל יְדֵהּ אֵינוֹ רוֹאֶה פְּנֵי גִיהֶנֶם. כִּמוֹ שְׁאִמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. כִּי צְרִיכִין לָהֵר מְאֹד שְׁלֵא לְגַרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ:

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים - עַא

« כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעוֹלָם וְכָל הַחֲכָמוֹת הַכֹּל בְּאֲשֶׁר לְכָל צְרִיכֵי לְקַשֵּׁר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁאֵינוֹ מְקַשְׂרֵם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא בְּחִינַת "נִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף" שֶׁמִּפְּרִיד אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְגוֹרֵם חֵם וְשָׁלוֹם פְּגִימַת הַלְבָנָה. גְּלוּת הַשְׂכִּינָה. כִּי כָּל אָדָם בְּאֲשֶׁר הוּא שֵׁם צְרִיךְ לְקַשֵּׁר שֶׁכָּלוּ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא לְהַתּוֹרָה וּלְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְכָל זֶה נִתְתַּקֵּן עַל־יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים כִּי הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הֵם מַעֲלִים וּמְקַשְּׂרִים הַכֹּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי שִׂיחָתוֹ שֶׁמְשִׁיחִין שִׂיחַת חֲלוֹן בְּעַמְקֵי הָעוֹלָם. כִּי גַם שִׂיחָתוֹ שֶׁל צַדִּיק אֲמִתִּי יִקְרָה מְאֹד כִּי עַל־יְדֵי שִׂיחָתוֹ דִּיקָא הֵם מְקַשְּׂרִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוֹ הַרְחוֹקִים מְאֹד. וְאִז כָּל דֵּינֵן מִתְעַבְּרִין. וְכָל חוֹבֵין אֶתְפָּפוּן. וְכָל נְהוּרָא וְכָל שְׁלִימוֹ אֲשַׁתְּפַח:

ב- עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים עַל־יְדִיּוּתָהּ זוֹכִין לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וּלְכַפֶּרֶת עוֹוֹן. וּלְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל כָּל הַדֵּינִים. וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדִיּוּתָהּ יְחִיד קַדְשָׁא פְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ:

עב

« תִּקּוֹן גָּדוֹל לְמַקְרָה לַיְלָה חֵם וְשָׁלוֹם. לֹאִמֵּר עֲשֶׂרָה קַפִּיטָל תְּהִלִּים בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאֵלּוֹ הֵן: ט"ז - מְכַתֵּם לְדוֹד. ל"ב - לְדוֹד מִשְׁכִּיל. מ"א - אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל. מ"ב - כְּאֵיל תַּעֲרֹג נ"ט - לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת. ע"ז - לְמַנְצַח עַל יְדוּתוֹן. צ' - תְּפִלָּה לְמִשְׁה. ק"ה - הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ. קל"ז - עַל נְהוּרֹת בְּכָל. ק"ג - הִלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ. וּמִי שְׁזוֹכָה לְאִמְרָם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אֵין צְרִיךְ לְפַחֵד עוֹד מִפְּנֵם הַנּוֹרָא שֶׁל הַמַּקְרָה חֵם וְשָׁלוֹם כִּי בְּדֵאֵי יִתְתַּקֵּן עַל יְדֵי זֶה. וּבְזִכּוֹת תִּקּוֹן חֲטָא זֶה יְבוֹא מִשִּׁיחַ צְדָקְנוֹ לְקַבֵּץ נְפּוּצוֹתֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

קצור לקוטי מוהר"ן

קז

« פַּעַם אֶחָד דִּבֵּר מֵעַנְיָן מֵאוּם וְהִרְחַקת הַתְּאוּהָ הַכְּלָלִית שֶׁהִיא תַּאוּת נֶאֱרָף. עָנָה וְאָמַר. הִנֵּה אֲכִילָה עַל כָּל פָּנִים נְתוּסָף לְהֶאָדָם כַּח וְחַיִּית עַל יְדֵי זֶה. אֲבָל זֹאת הַתְּאוּהָ. הֲלֵא אֲדַרְבָּא. הִיא מִפְסַדֵּת וּמְזַקֵּת הַחַיִּית מֵאֵד. וּמִתְשֵׁת כַּחוֹ שֶׁל אָדָם מֵאֵד. בְּוֹדָא אֵין צְרִיכִין אוֹתָהּ כְּלָל. כִּי אִם בְּשִׁבִיל קִיּוּם הַמִּין לְבַד:

קח

« רָאוּי לְהִתְהַרְרֵר בְּדַבְרֵי תוֹרָה בְּשַׁעַת זְוִיג. וְאֶף-עַל-פִּירְכֵּן יוֹכֵל לְהוֹלִיד בְּנִים אֶף-עַל-פִּי שְׂמִחַשְׁבֹּתוֹ תַּהֲיֶה דְבוּקָה אִזּוּ בְּהִרְהוּרֵי תוֹרָה. וְטוֹב מֵאֵד לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ בְּכַד:

קכ

« מֵעַנְיָן אֲמִירַת תְּהִלִּים דִּבֵּר עִם אֶחָד. וְאָמַר לוֹ. שְׁעַקֵּר אֲמִירַת תְּהִלִּים לֹאֵר כָּל מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים עַל עֲצֻמוֹ. לְמַצָּא אֶת עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ כָּל מִזְמוֹר וּמִזְמוֹר. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה אֵיךְ. וּפְרָשׁ לוֹ רַבְּנוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה קֶצֶת. כִּי כָּל הַמְלַחְמוֹת שֶׁבְּקִשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁיִּצְיֵלְהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵהֶם. הַכֹּל צְרִיכִין לְפָרֵשׁ עַל מְלַחְמוֹת הַיֵּצֵר הָרַע וְחִילוֹתָיו. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשָׂאֵר הַמִּזְמוֹרִים (וּכְמִבְּאֵר מִנֵּה לַעִיל בְּסִימָן ק"א) וְשָׂאֵל אוֹתוֹ. אֵיךְ יִפְרָשׁ לְעֲצֻמוֹ בְּהַפְסוּקִים שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִשִּׁבַּח אֶת עֲצֻמוֹ בְּגוֹן "שְׂמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. הַשִּׁיב לוֹ. גַּם זֶה צְרִיכִין לְפָרֵשׁ עַל עֲצֻמוֹ. כִּי צְרִיכִין לְדוֹן אֶת עֲצֻמוֹ לְכַף זְכוּת. וְלְמַצָּא בְּעֲצֻמוֹ אֵיזֶה זְכוּת וְנִקְדָּה טוֹבָה. אֲשֶׁר בְּכַחֲיוֹת הַנִּקְדָּה טוֹבָה הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת חֲסִיד וְכִיּוֹצֵא. וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל. הֲלֵא אֲצֵל יְהוֹשֻׁפֶט מִתִּיב: "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" (דְּבַר-הַיָּמִים ב' י"ז) שֶׁבְּדַרְכֵי ה' וְעוֹבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַגְּבִיּוֹת לְבוֹ קֶצֶת. עוֹד אָמַר לוֹ רַבְּנוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה. הֲלֵא בְּבִקְרָא אֲנִי אוֹמְרִים בְּתַחֲלָה

מָה אָנוּ מְה תַיִנוּ וְכו' וְאָנוּ מְקַמְיָנִים עֲצֻמָּנוּ מְאֹד. וְאַחֲרֵיכֶן אָנוּ אוֹמְרִים
 אֲבָל אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ וְכו', 'שְׁאַחֲרֵיכֶן אָנוּ מְחַזְקִים עֲצֻמָּנוּ וּמְרִימִים
 אֶת עֲצֻמָּנוּ וְאָנוּ מְסַפְּרִים אֶת גְּדֻלַּתְנוּ וּמְתַפְּאֵרִים, 'שְׁאֲנַחְנוּ עִמּוֹ בְּנֵי בְרִיתוֹ
 זֶרַע אֲבֹרָהּ יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכו'. כִּי כִּד צְרִיכִין לְהִתְנַהֵג בְּעִבּוּדַת ה' כַּנ"ל.
 וְעַיִן מִזֶּה בְּסוּף סֵפֶר הַרְאִשׁוֹן בְּסִימָן רפ"ב. עַל פְּסוּק: "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי
 בְּעוֹדִי":

בְּשֵׁלֶם סֵפֶר "קְצוֹר לְקוּטֵי מוֹהַר"וֹן" תַּנְיִנָּא

תְּהִלָּה לְאֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר שָׁמַיִם וָאָרֶץ קָנָה

תוספת ומלוואים

תוספת ומלוואים להספר קצור לקוטי מוהר"ן השלם

לסימן א' אות ה'

ועל-כן נכנסם באדם ערמימיות על-ידי למוד התורה כמו שאמרו רבותינו ז"ל על-פסוק אני חכמה כו' בכדי שיוכל לעמוד נגד גבלי היצר הרע:

וזהו ענין וחפזה הלכנה כו'. חמה הוא השכל דסמרא אחרא ונקליו. ולכנה הוא פח התאוה הנמשך מכסילות (דמרה לכנה הוא מורה על כסילות כידוע). והתורה רפואה לשניהם כו'. וזה שכתוב כי השכל מאיר לו בכל מקום אפלו במקום אפל כי הדרך רשעים פאפילה שיש בו שני חסרונות. א' שאינו רואה כלל. הוא פח הכסילות. כמו שכתוב הכסיל בחשך הולך. והב' שמטעהו והוא פח התאוה כמו שכתוב אומרים לרע טוב כו'. (עין בהספר מסילת ישרים פרק ג):

לסימן ב' אות א'

עין ירושלמי ברכות אין אומרים לו עמד והתפלל אלא בא וקרב עשה מלחמותינו: לאות ב'

כדאיתא בתקונים מאן דקמיל להויא (דעקרא הוא בעריות כמבאר בפנים יחבין לה ברמא דמלכא דאהו צלותא:

לסימן ג' אות א'

וזה שאמרו רבותינו ז"ל מיום שחרב בית-המקדש (שבו היו הכרובים) נתנה נבואה לשומרים. ואמרו על-פסוק נתנה עלי בקולה זה שליח צבור שאינו הגון בחינת עלות עלי. בחינת מאחר עלות מאחורי נצח והוד כמבאר בפנים:

לסימן ד' אות א'

וזה שאמרו יעקב ואל שדי יתן לכם רחמים. לכם דיקא. אבל יעקב השיג שכל זה הוא לטובתו כמאמר ר"ל ראוי היה לו לבוא בשלשלאות כו' כי יעקב הוא בחינת הדעת עמודה דאמציעותא כנודע:

לאות ב

עין צ"ח (פסחים ג) שכתב הכונה שאז יבין שהיה לו לברך גם על הרעה הטוב

תוספת ומלוואים

שנמ

והמטיב ואס־כן מי שִׁידע זאת בעולם הזה יש לומר דיוכל לְכַרְךָ גַם עתה הטוב

והמטיב:

לְסִימֵן ה' אות א'

[כְּמוֹ] שְׁכֵתוֹב בְּגִיזֵית עֵרִין. וּבְמֵאֵמֶר קִדְיִשִׁין שְׁאֲלֵתִין] וְזֶה שְׁכֵתוֹב בְּאֲלִישֵׁעַ. אָבִי דְבַר
גְּדוֹל דְּבַר הַנְּבִיא הִינְנו תְּפִלָּה כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב סִפְרָה לִי אֵת כָּל הַגְּדוֹלוֹת. וְאִף כִּי
אָמַר אֲלֵיךְ רְחִין וְטַהַר דְּרָךְ צוּי מִכָּל מְקוֹם הַלְבִישׁ בְּזֶה תְּפִלָּה (דְּרַכֵּי יִשְׂרָאֵל) וְאֲלִישֵׁעַ נִקְרָא
קְדוֹשׁ כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב אִישׁ קְדוֹשׁ עוֹבֵר:

לְסִימֵן ו' אות א'

מוֹבֵן בְּזֶה עֲנִין מַחְלֻקֵת קִרַח שְׁחָשַׁד אֵת מֹשֶׁה לְרֹדְף אַחַר הַכְּבוֹד לָזֶה חֲקַר עַל כְּבוֹדוֹ.
וְעַל עֲצֻמוֹ סִבַּר שְׁזֵכָה כְּבֵר לְכְבוֹד אֱלֹקִים לָזֶה אָמַר כָּל הַגְּדֻלָּה הַזֹּאת עֲתִיד כּו'
וּמִסְתַּמָּא הוּא בּוֹכּוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב הָאֵב זֹכָה לְבָנוּ וְאֲנִי אָדוּם כִּי כְּבֵר אֵין צְרִיךְ לִי
הַדְּמִימָה:

לְאוֹת ו'

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל אֲלֵמְלִי שְׁמָרוּ שְׁתֵּי שְׁבֻתוֹת הִינְנו שְׁנֵי הַתְּשׁוּבוֹת שֶׁהֵם שְׁלֵמוֹת
הַתְּשׁוּבָה הַמְּבִיָּאָה גְּאֻלָּה כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל:

לְסִימֵן ח' אות ח'

אָמַר הַמְּעַתִּיק מוֹבֵן מִזֶּה שְׁמוֹב לְהַתְּאַנֵּחַ בְּעַת הַעֲטִיפָה כִּי אִזּוּ בְּנִקְל יוֹכַל לְהַמְשִׁיד רוּחַ
חַיִּים לְהַשְׁלִים חֲסֵרוֹנוֹתָיו:

לְסִימֵן ט' אות ז'

דְּרָךְ שַׁעַר הַשְׂדֵּי לְשִׁבְטוֹ כִּי יֵשׁ שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׁבֻטִים. וְזֶהוּ עֲנִין שְׁנַיִם עֲשָׂר חֲלוֹנוֹת
שְׁעוֹשִׁין בְּבֵית הַבְּנִסֶּת:

לְסִימֵן י"ב אות ג'

בְּלֵא דַעַת אֶלָּא לְהַתְּיַהֵר וּלְקַנְטֵר וּתְלַמִּיד חֲכָם כְּזֶה נִבְלָה מוֹכָה הַיְמָנוּ:

לְאוֹת ד'

מַחְלֻקֵת עַל צְדִיקִים אֵל יִקְשֶׁה לָךְ אִיד מַנִּים הַתּוֹרָה אֵת הַלְמַדָּן שְׁלֵךְ בְּרִשְׁעָתוֹ.
תְּשׁוּבָה עַל־יָדָה וְכו':

לְסִימֵן י"ג אות י"ב

תוספת ומלוואים

שם

מוכן בפנים שכל אחד יכול להישע על ידי שמספר לפני אהבו ורעו כל תעלומתיו.
וכמוכא עצה זו בספרים הקדושים:

לסימן י"ד אות ח'

שָׁלוֹם בעצמיו עין אות י"ב. והינו שהגוף ירצה גם כן ברצון הנשמה. מוכן בפנים
שכפי שזוכין להפשיט את הבגדים הצואים כן זוכין לקדשת ארץ ישראל:

לאות י"ב

וזהו ענין פניחם שזכה לשלום הכללי כמו שכתוב הנני כו' וכן אליהו בא לעשות
שלום. ואליהו זה פניחם. וכל זה על ידי תפלה. כמו שכתוב ועמד פניהם ויפלו:

לסימן י"ח אות ד'

כְּשֵׁי עבודה זרה וכפירות בעולם חרון אף בעולם כמו שאמרו רבותינו ז"ל והוא
בחינת הסתרת פני ה'. אבל כשאין עבודה זרה וכפירות אלא שהאמונה אינה
בשלמות אזי חרון אפו והסתרת פני ה' אינו נכר כל כך. אבל כשמשתלשל חרון אף
הזה וכא לצדיקים הם מסתירים את עצמן:

לסימן י"ט אות ז'

את הרוח הקודש. שהוא לשון הקדש אשר חכמה שהוא וכו':

לאות ח'

תרגום שיש בו טוב ורע. אמר המעתיק כי על ידי שהאדם מערב במדותיו טוב ורע
הוא בבחינת לשון תרגום שהוא בחינת עין הדעת טוב ורע. ועל ידי זה יוכל
הרע הכולל להתגבר עליו. כי עדין אין שלמות ללשון הקדש שלו. אבל על ידי שמפיל
את הרע שבו לגמרי ומעלה את הטוב שבו. על ידי זה נשלם הלשון הקדש שלו וזכה
לשמירת הברית. וכל זה הוא סוד הנחש שפתה את חזה רק על ידי עין הדעת טוב
ורע:

לאות י"א

קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. בזה יוכן מה שכתב ואפלו עמרות ודיבון
ולא קאמר שמות השבטים ולפי זה יש לומר דבאמת אין צריך להשלים
שמות השבטים במקום התרגום. עין סימן ל"ו כי הם כלליות הקדושה שעל כן אמר לו
בלק וכלו לא תראה. וגם לפרוש התוספות הדין כן כמו שכתב הרא"ש עין שם:

לסימן כ"ב אות ב'

תוספת ומלוואים

שסא

על־ידי אמונה ונחתמת בבחינת חותם בתוך חותם:

לאות ג'

ממשיכים הם להדור שהם בחינת השבעה רועים שהם כו':

לאות ה'

שהיא משנת כי תוכל להלכד בתקף עזות הגוף מה שהוא עז ותזק בהתאוות. וכו':

לאות י"א

כי עקר שלמות התפלה שיתפלל בכונה שלמה זוכין על־ידי יראה ובושה מהשם ותברך. ועל־ידי זה זוכין לכל הנ"ל. לשמחה ולעזות דקדשה שעל־ידי זה נכנסין אל הקדשה. להתקרב לצדיקי אמת ולקבל מהם שלמות אמונה. ועל־ידי זה יזכה לידים לקבל בהם מוסר ממוכיחי אמת [פרוש פיון שיש לו אמונה בצדיקים יקבל מהם מוסרם אפלו בדרך ביזון] ועל־ידי זה יתבטל גרושין ומחלקת מן העולם ועשה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים והקדשה תחתם בבחינת חותם בתוך חותם וכל זה זוכין על־ידי תפלה. כי תפלה וכו':

לסימן כג אות ו'

תשוקת המזון. כי אולי חברו שחולק עליו הוא פנים דקדשה נגדו. ויש לו כח להפילו לתאות מזון:

לסימן כח אות א'

הוא בחינת ואנכי תולעת. חרפת אדם. הינו לחרפות וביזנות. הסגלה היא בחינת תולע [כי על־ידי ענה זוכין לאמונה כמו שכתוב בספר המדות אמונה אות ב']:

לאות ג

זוכין לחסד. ובה חסד הוא מתקן את האלפין הנפילין בבחינת ועושה חסד לאלפים. ובשביל זה כו':

לסימן ל' אות ד'

פתיא אוכמא פרוש כלי הרם שחור כן הוא בערוך ערך פתיא, ובמדרש רבה פרושה פ"ח.

לאות י"ג

תוספת ומלוואים

ועם כל הכלולים הנ"ל:

לסימן ל"א אות ט'

ועושה תולדות הינו שיקרב נפשות להשם יתברך [עין תקעו אמונה שעל ידי שבירת תאוות הגוף זוכין לדבורים כשרים]:

לאות כ"א

בנטיעות, כמו אחר דחוא למט"ט דיתבי וסבר שהוא רשות בפני עצמו ובאמת אין לו רשות. בן אף שישב ולומד תורה אינה בלום בלא מעשים טובים:

שם

מי שמקבל. מי שמשתוקק לעבודת השם יוכל לקבל:

סימן ל"ב

להבלה, להמתיק הדינים שבה. שהיא וכו':

לסימן ל"ג אות ו'

ימצא בודאי טוב הינו תורה אפלו בימי רע רק מחמת רבוי הלבושים והצמצומים אינם נראים ומאירים אכל על ידי וכו':

לסימן ל"ו אות ו'

וזה שוחט השור מכה איש (ישעיה ס"ו):

לסימן ל"ח אות ט'

בבחינת תפלין וכן בקון (עין בפנים) ומצאתי בספר שאלות ותשובות אחד הביא מאמר רז"ל שאמר לו הקדוש ברוך הוא לקון נרקפתא דלא מנח תפלין את.

וזהו וישם לקון אות הינו התפלין (עין סימן ו' שמה שדינים לכף זכות הוא בחינת פתח בחינת תפלין) גם אמרו רבותינו וכוונם לכרכה דהינו אות ו' הינו התורה שהיא תקון ללשון הרע בראיחא (בערכין ט"ו) כי לשון הרע נמשך מזהמת הנחש ובמעמד הר סיני פסקה והמתן כמאמר רז"ל:

אות יוד

נקרא ארו עין שבת ק"ח. ונמנעתי ה' ארוזים ועין מהרש"א. ולדברי רבנו ז"ל לא קשה מידי דבלאו הכי דבריו צריכים עיין דהאמת משני עין שם:

לסימן ל"ט אות א'

תוספת ומלוואים

שסג

וזה שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק השם גבולך שלום (בבא מציעא ג"ט) וכיון כו':
לסימן מ'

ענין חובת הלכות שער הפתחון במעשה הפרוש שחזר מדרבו שהלך בשביל פרנסה
משום מעם זה:

לסימן מ"א אות ב'

עמודים הינו רגלין כמו שכתוב ואת היקום אשר ברגליהם ודרשו חכמינו ז"ל זה
ממונו כו' בחינת:

אות ג'

גם מלוי גרונם של תלמידי חכמים יין הוא בחינת פריון וממתיק הדינים. כי שרש
הנבורות שבבינה לבא הוא בחינת יין המשמח והתלמיד חכמים הם בחינת עמודי
עולם בחינת רגלין כנ"ל וכשממלא גרונם יין שהוא בחינת בינה על ידיה נמתקין כל
הדינין. וזה גספון נסוד יין על גבי המזבח כי המזבח הוא גספון בחינת רגלין (ענין פנים)
בחינת דינים ועל ידי נסוד היין נמתקין הדינין. וזהו הרוצה לנסף כו'. וזהו יתן לך כל כך
בחינת המתקת הדינין אימתי כאשר וכל עצתך ימלא. הינו מלוי גרונם של תלמידי
חכמים הנקראים עצות כמו שכתוב ונהנין ממנו עצה. [אמר המעתיק וזהו שכתוב
מקדם יזכר כל מנחותיך שבכללם הם גספון הנסכים ענין תוספות יום טוב סוף פרק ד'
דשקלים] ונסוד צריך להיות יין חי כמו שכתוב הרמב"ם והצדיק נקרא חי וזהו ומציון
יסעך כי ציון הוא יסוד הנקרא חי פדוע. וזה שכתוב בנבורות ישע ימינו שנמתקין
הדינים. וזהו תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, כי על ידי שנותנים להם פריון או על
ידי מלוי גרונם ממשך להדינים שרש הדינים שבבינה להמתקין שהוא שם של מ"ב
שבבינה והם ש"ע נהרין ועם ח' חורתא גימטריא בשלום (ענין חיים פרק יג יד):

לסימן מ"ז אחר אות ה'

וכשפוגמין באמת בכלליות הגנין על ידיה באים לעניות והצמרות לבריות בחינת
בושה שהיא גספון כלליות הגנין כפאמר רבותינו ז"ל כיון שנצרך כו'
[אמר המעתיק מזה מובן מה שעכשו רב אנשי ארץ ישראל הם בבחינת נצרכים לבריות
כי עכשו נפגם בחינת השפע של ארץ ישראל] וזה שאמרו רבותינו ז"ל פרוש זה על
התפלה כי על ידי שנצרך לבריות תפלתו אינה בשלמות ענין סימן ס"ו:

לסימן מ"ט אות מ'

תוספת ומלוואים

עין ספרי פ'רשת שלח וראיתם אותו מגיד שכל המקום מצות ציצית בו' שהתקלה דומה לים ובגמרא ר"י רמי תכלתא וכן הרבה:

לסימן ג"ד אות ה'

נשבע ה' בימינו זו תורה ובזרוע עזו אלו תפלין כי תחלה צריכין לעשות הצמצום ואחר-כך להבין הרמזים וענן סימן ל"ח:

לאות ו'

בפרק השותפין פא שטון ונשקי לפרעיה בשביל שדרש דשטון ופנינה לשם שמנים נתפנו. כי מאחר שאפלו בלשון הרע כמו שכתוב: (שמואל-א א) בעבור

הרעימה וכן בשטון שהוא הקץ כל בשר גם שם מלבש רצון הבורא שהוא ענין שרגלי הקדשה מלבשין בכל הדברים לכך נשקיה אפרעיה לרמז לו ענין זה:

לאות י"ב

עין בורה דעה הלכות גדרים: נדוהו בחלום צריך שיתירוהו שוני הלכות. כי גם נדוי הוא בחינת מיתה כמאמר חכמינו וכוונם לברכה בסומה על פסוק וחי ראובן -

וזאת יהודה ואמרו: שמתא שם מיתה וכיון שנדוהו בחלום הוא בחינת ועל השנות החלום כפרוש הפשוט והתגבר עליו המדמה בכל הבחינות לכן תקנתו על-ידי שוני

הלכות בבחינת ועל השנות החלום כי נכון בו' כפרוש המבואר בפנים ומיניה ובה אבא וכו':

לאות י"ד

על-ידי נגון ושמחה דקדשה נתעוררין לשיח עם לבבו מתכליתו הנצחי לעולם הבא ולחפש ולמצא הנקודות טובות שהם בחינת רוח טובה שנקרבו ולקררו מתוך

הרוח רעה רוח נכאה ועצבות רוח ולהכניע המדמה שמשם שרש כל התאוות וההבות הנבמיות וזוכין לשוב להשם ותברך פאמת כי עקר התשובה הוא להכניע הרוח רעה

ולברר הרוח טובה כידוע:

לסימן ג"ה אות ו'

כי על-ידי צרופי התבה נשתנה הפונה להפך, כמו מפשע שפע, ומנגע ענג וכיוצא בו:

לסימן ג"ו אות א'

באתגליא ובאתפסאי. ולפעמים יש צדיק שבאתגליא אין לו שום ממשלה ואף-על-פי-כן באתפסאי ובהעלם גדול הוא מושל על כל הידור ואפלו על כל

תוספת ומלוואים

שמה

צדיקי הדור, כי נשמותיהם הם תחת ממשלתו וכלם נכנעים וכפופים אליו. [וזהו ששנינו ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין ומגליון לו רוי תורה שמגלה הסתרי תורה כמבאר בפנים]:

לאות ה'

ענין ירמיה (ט"ו יוד) מבאר להדיא שאפלו אותם שהם בהסתרה תוך הסתרה עד שמתמיהים על הנביא לאמר מה פשענו, מכל מקום השם יתברך מודיע להם על ידי הנביא פשעם כדי שישובו:

לאות י"א

הצדיקי אמת על ידי אנהה דקדושה שלהם זוכין להבריא את הרוח הדופק שלהם ועל ידיה מטהרין את הדים שלא יהיה בהם שום אחיזה לזהמת הנחש שהוא בחינת עצבות רוח עצבון גדים. ואז נתנשאין הדים אל השמים עד שהם עצמן נעשין בבחינת שמים. [וזה ומעשה ידיו מגיד הרקיע ודרשו רבותינו ז"ל על מעשה ידיהם של צדיקים, וזהו שכתוב הרימותי ידי לה' קונה שמים ולא תאמר וכו'. כי זה נעשה על ידי שבירת תאוות ממון כמבאר בפנים ועל פי זכו על ידיה לחיטא של תכלת ולרצועה של תפלין. כי על ידיה נתגלה התורה שהיתה מלפשת בהממון וענין סימן נ"ד] ועל ידיה זוכין הצדיקים לקבל דבורים מן השמים. וכל הדבורים שמקבלין משם אין לגנות את המקבל אף אם אין הלכה כמותו מאחר שקבלם מן השמים ומה שאין הלכה כמותו זהו בחינת דרפי ה' שאי אפשר להשיג [ענין תשובת חיות יאיר סימן צ"ד שמתמיה על כללי הש"ס הלכה בר' עקיבא מחברו ענין שם ולהנ"ל אין מקום לתמהותו, וכן הרבה תמיהות מסלקים כמו על קצת תנאים שזכו למה שלא זכו רבותיהם, ואין להאריך כי הם כבשי דרחמנא]:

אחר אות י"ג

ועל פי הקפיד משה רבנו עליו השלום על קרח ועגשו מיתה משנה משום שיכולין למעוה שמחולקתו הוא לשם שמים, ובאמת סבר קרח כן. ענין סימן ו' בפה שפתכנו שם:

לסימן נ"ו אחר אות א'

כשאין לו אמונת חכמים זה בחינת הסתלקות החכמים. כי אף על פי שהם עדין בחיים מכל מקום מאחר שאינו מאמין בהם אין להם הסתלקות חכמים גדולה

תוספת ומלוואים

שמו

מזו. ועקר שלמות אמונת חכמים הוא להאמין שאין מסתלקים כלל כי זכותם ותורתם וצדקתם חיים וקיימים לעולם:

לאות ב'

ואמרו שם קי"ט, כל המבזה תלמיד־חכם אין רפואה למכתו:

שם אות ב'

יובן על־פי מדרש רבה פרשת אחרי למה נסמכה מיתת נדב ואביהוא לפרשת יום־הכפורים כו' ודון מינה ומינה מה יום־הכפורים אינו מכפר רק למאמינים בו פן הצדיק אם אינו מאמין בו אינו מכפר עליו והוא בעונו מת. והדרש והפשמט עולים בקנה אחד:

שם אות ח'

שָׁלוֹם שאין לו פה הוא על דרך שאמרו בכראשית רבה וירא. על־פסוק והזכית אברהם כל שלום שאין עמו תוכחה אינו שלום:

לסימן נ"ח אחר אות ג'

שֵׁבֶת הוא בחינת תשובה והתשובה היא מאהבה בחינת אהבה בתענוגים. כי אהבה פא מענג שבת ותשובה מאהבה זה בחינת לחם משנה של שבת (עין פנים) ועל־ידי־זה כל הכשרים שבדור נתרפאים. גם נתיפים ונתפברים בעיני הבריות. ועקר הארת שבת הארת התשובה שהוא בחינת חיות דקדושה בחינת מועמיה חיים זכו ובחינת שובו וחיו מקבלין מחכמי וצדיקי הדור שהם בחינת משה. ולפעמים פשהדור אינם שומרים את פיהם אזי אינם יכולים לקבל בחינת שבת כי שבת תלוי בשמירת הדבור בבחינת ודבר דבר וכשהדור אין שומרים פיהם אזי אף־על־פי שחכמי הדור משפיעים הארת שבת והתשובה כנ"ל אף־על־פי־כן נתקלקל אצלם ההארה. כי מחמת פגם הדבור אין יכולין לקבל מחכמי הדור החיות דקדושה של בחינת שבת. ועל־ידי־זה נתקלקל גם ההוד וההדר הבאה לכשרי הדור ונלכדים בעון הנאווה שזה בחינת גלות השכינה חס ושלום:

לסימן ס"ד אות ד'

אי אפשר להבין בשכל. ומי שרוצה לעין ולהבין בשכלו ענין המחלקת שיש בין גדולי הצדיקים האמתיים לפעמים יוכל לבוא על־ידי־זה לאפיקורסות. כי זה המחלקת הוא גם־כן סוד חלל הפנוי וכמו שאסור לענין בהחכמות והמבוכות הבאים מחלל הפנוי

תוספת ומלוואים

שמו

כי יוכל לבוא עלידיהו לאפיקורסות גמורה כי על זה נאמר כל באיה לא ישובו, בן וכו':

לסימן פ"ו אות ב'

אי אפשר לבוא לאמונה בראם עלידי יראת הענש ומנה יבוא לאמונה יותר גדולה (פרוש כי בכל אחד מישראל ממבע אמונה בתולדה שעל ידה יכול לבוא ליראת הענש וכשמוציאה לפעל עלידי שפורש על ידה מעברה היא מתחזקת ומתגדלת בכל פעם יותר בדרך כחות הנפש שכל שמשמשים בהם יותר מתחזקים יותר וכן להפך על דרך אי לא עברי חלשי:

לסימן צ"ב

והוא ענין התעלות נשמות הנדחות עלידי שהצדיק נע ונד המבאר במקום אחר. כי זה הוא גס"פ ענין תחית המתים. הנפילה מיתה מקרי:

לסימן צ"ד

כי התבות הם כלים להורדת השפע. בזה מוכן מה שצריך להתפלל בדבורים דוקא:

לסימן ק"ג

עלידי שהרב מנע הלכה מתלמידו שהוא כגול מנחלת אבותיו כמו שאמרו רבותינו ז"ל גורם שגם תלמידו ירצה לגול מישראל את נחלת אבותם. וכן כשהתלמיד מחיב את הרבים מסתמא גם רבו בן. עין בפרק לפני אידיון תלמידא דר' עקיבא לסמאה את. בזה מוכן מה שאמרו רבותינו ז"ל תלמיד שהרג את הנפש מגלין רבו עמו כי מסתמא יש גם ברבו ענין רציחה כמו בגזילה דהוא גס"פ ענין רציחה כמאמר רבותינו ז"ל כאלו נוטל נפשו:

לסימן ק"ד

כי משה רבנו ע"ה חשדם שאינם רוצים בארץ ישראל שום חלק. והדר בחוץ לארץ דומה כמו שאין לו אלוה ותחשד בכשרים לוקה בגופו ונענש בזה מדה כנגד מדה (ומכל מקום כיון דלא חשדם בעבודה זרה ממש אלא בדומה לו משום הכי גם בן בנו לא עבר עבודה זרה אלא שהיה נראה בן, ותהי גס"פ בדומה. וכמו שחטא משה רבנו עליו השלום היה עלידי שטעה בכונתם כמו בן החטא של בן בנו היה גס"פ עלידי טעות בדברי משה רבנו עליו השלום בעצמו כמו שאמרו רבותינו ז"ל כך מקבלני כו' והם היו כשרים בדבר כי היו רוצים למל חלק בארץ גס"פ (כמובא הבונה על מה דאיתא שלעתידי לבוא

תוספת ומלוואים

היה ארץ סיחון ועוג בכלל ארץ ישראל והם היו סבורים שהגאולה תהיה בימיהם):

לסימן ק"ט

על-ידי אנהה געשה האדם בריה חרשה ממש:

לסימן ק"א

על-פי הירוע מהפעל-שם טוב שעל-ידי גאות יכולין לפול מאיגרא רמא לבירא
עמיקתא ויכול להיות מראש בני ישראל התפך. וכן על-ידי אכילה שלא
נתפררה, וכיוצאן בהן גדול כמו שכתוב בשם הארז"ל:

לסימן ק"ב

ועל-פי עצה זו יכולין להיות איש בשר באמת כל ימי חייו כי אף שהוא יכולין
להחיות ולהחזיק את עצמו על-ידי האמת שהוא אור השם ותכרף בעצמו כי
אין שום טמאה וסמרא אחרא בעולם שלא יהיה שם פתחים רק שאין רואין אותן
מחמת גודל החשכות שיש שם אכל על-ידי האמת מאיר לו השם ותכרף בעצמו (וכמו
שכתוב גם חשך לא יחשך ממך) וזוכה למצא הפתח ולצאת מאפלה לאור גדול (עין
בפנים הקשוא ממנחות ולא זכיתי להבין הקשוא כי הלא רש"י מפרש להדיא דעברו לה
פתח ותרדא לסינו והינו דהא דלא מסתמא מלתא הוא מפני זה גופא שאינו רואה את
הפתח ועל-ידי שיהיה לו עוד פתח יהיה לו יותר קל לצאת באיזה פתח משניהם) אכל אין
הכי נמי אם היה רואה הפתח היה יוצא גם-כן דרך שם ויש לרמוז זה בגמרא שבת על-
ידי דשא דרך שם:

לסימן ק"ג

עין ברכות ה' לענין מר במיליה ולא אמר בעובדיה וזהו וביד כל אדם יחתום
שחתמת דינו הוא על-ידי איש אחר שפסק את דינו לחובה וזהו גם כן לפני מי
אתה עתיד לתן דין והשבון (פגנינים יקרים):

לסימן קכ"ב

מזה תראה בעין הרבה דברים שהדשו איזה גדולי הדור ולא היה רוח חכמי דורם
נוחה מהם שאין מזה ראה של כלום לומר אם איתא שפון אל האמת מדוע לא
נתקבל הדבר בעיני חכמי הדור, כי לפי המבאר פאן המודה של נצחון אינו סובל
האמת היא נוהגת בכל בני תמותה ולא נשתבח בה פראם השם ותכרף, לכן אמרו
בספרי על-פסוק ולא תענה על ריב על רב לא תאמר אעשה כדבריו בלא מעם וראיה.

תוספת ומלוואים

שסמט

לסימן קכט אות ג

צָרִיכִין שהמח' והדעת הקדוש יאכל את הגוף, דהינו שהגוף יתהפך למהות הנשמה שהיא המוח והדעת שהיא בחינת אכילה שהמוזן נתהפך לגוף הנזון:

לסימן קמ"ב

יש שני צדיקים שהם מדברים זה על זה והם פרוק מקום זה מזה, וזה הצדיק מקשה קשאי בתורה והצדיק השני שם במקומו אומר דבר שהוא תרוץ על קשאי זאת. ולפעמים זה מקשה זה מקשה והקשאי של האחד הוא תרוץ על קשאי של השני ועל ידיהם הם נדברים זה לזה בבחינת או נדברו יראי ה' כו' נדברו דיקא. וזה אין שום אדם שומע רק השם ותברך והוא ותברך מחבר הדברים זה לזה וכותב בספר זכרון, בבחינת ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון, וזה הספר שנכתבין עליו דבריהם הוא בחינת לב העליון ושם נכתבים דבריהם בחינת פתכם על לוח לבך. (דגמא לזה בדברי רבנו זכרון לכרכה גפא, עין באפי הנחל על סימן ק"צ איד כפי פרוש רבנו מישב קושית התוספות בשבעות ועין במה שנאמר שם בסימן ג"ו במה שכתב רבנו שצריכין להשליך אחריו ותברך תפלות. מישב בזה קושית השאלות וחשובות בגין ציון סימן ב' על הר"ם מפרי"ש שאמר להקריב קרבנות והרי לשם ששה דברים הנזכר נזכר ואתד מהם לשם ניהוח ובזמן הגלות כתיב ולא אריח בריח ניהוחכם ונדחק לישב לשיטתו הא דמקריבין אף על פי שאין בית עין שם. ודברי רבנו לא קשה מידי דהרי תפלות הם במקום קרבנות וכשם שצריכין להרבות בתפלה אפלו בגלותנו אף דכתיב גם כי תרבו תפלה אינני שומע מכל מקום אין אנו רשאים לפטר עצמנו בשביל זה וצריכין להשליך בבכחול אחריו תפלות. כמו כן הוא גם כן בענין הקרבנות שאנו אין צריכין ואין רשאים לפטר עצמנו מטעם זה מלעשות חובותינו ובהדי כבשי דרחמנא למה לי, ובלאו הכי אין מקום לקושיתו דמזה גופא מוכח דשפיר יכולין להקריב, דאם אין מקריבין מה רית, וגם הכונה שאנו נכוין לעשות נחת רוח לפניו ותו לא מידי. וזה שלבו בוער בקרבו וחושק למוד רק שאי אפשר לו הוא מקבל מלב הזה שלמעלה ומשם מקבל לבו חשקו ואז מה שהלב חומר כו':

לסימן קמ"ד

והנה עקר מאמר זה הוא לענין תאוות ממוז יתפרש גם כן על פי זה וכן פתב בסימן כ"ג שעל ידי שבירת תאוות ממוז הוא בבחינת אור פני מלך חיים. וניהא על פי מאמר חו"ל שבת ק"ט המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו והאיד אפשר והלא אין אדם מת וכו' כנ"ל. ולפי רבנו ז"ל ניהא דאינו כלל מוחלט. ושבת הוא גם כן בחינת

תוספת ומלוואים

שע

תיים:

לסימן קצ"ב

יבן בזה מה דמשתמט מנה ר"ז מר"י כדבעי לאסוקי לארץ ישראל דשמא על ידי הקבלת פניו יקבל גם דעתו וימנע על ידיה מלעלות לארץ ישראל:

לסימן ר"ז

להמתיק הגבורות. והמתקה הוא על ידי שדן אותם לכף זכות בזה שמדברים עליו או שמקבל היסורים בזה שמדברים עליו באהבה. אבל אם אין בו כח להמתיקם או מכרח שיסתלק, והינו או שיסתלק לגמרי. ועל ידי הסתלקותו. נשמתו ממתיקם. או שגופל ממדרגתו שגם זה הוא בחינת מיתה. (ומובן שבאם אף על פי כן מתחזק בעת הנפילה ועולה מירידתו הם גם כן מתקנים על ידיה והירידה תכלית העליה בנודע):

אות ב

בשמדברין על כלל תורה שבעל פה או בשמדברים על צדיק הדור הוא דבר אחד ממש. כי עקר תורה שבעל פה היא תלויה בצדיק הדור וכן הצדיק הוא בעצמו התורה כמאמר רבותינו ז"ל (מכות כ"ב) כמה מפשאי הני וכו'. אבל בשהצדיק ממתיק את הדבורים שלהם הוא חוזר ועושה מהדבורים תורה ומלמדה לאחרים שהיא בחינת תורת חסד, ובה ממתיקם בשלמות:

לסימן רי"ט

וזהו שנאמר על הרבן הבית והבית הזה יהיה עליון:

לסימן רל"ד

וזה ואם רץ לכבד וכו' בלום פיד:

לסימן רמ"ו

ויש לומר דזהו מעם דמאן דאמר תלמיד חכם צריך שיהא בו שמיני שבשמינית ומאן דאמר לא מינה כו' הוא מפעם שפא לא יכון המדה וכאזהרת רבנו ז"ל:

לסימן ה' אות יוד

שהוא בחינת החתים בשרו והוא מתגבר לשברם ולגרשם והמגיני ארץ הנזכרים לעיל הם וכו':

תוספת ומלוואים

שעא

לסימן ו' אות י"ב

צריך לעשות השוכה באתו היום וכו':

לסימן ח' אות א'

מוכן בזה עלידי ענין קטרוג השטן שהשם יתברך בעצמו מזהיר עליזה כדאיאתא
בבראשית רבה פרשת אחרי צריך אתה לתת על פיו שלא יקטרג והוא כמו
שכתוב פאן דעל ידי שמזכיר ענין העברה עם כל פרטיה הוא מעורר את הריח רע
וכדאיאתא בספרים שהעולמות שמזכירין בהם את העברות ממכילין אותן בנהר דינור
והוא להעביר את הסרחון שנתעורר עלידי הזפרתם:

לסימן מ' אחר אות ב'

ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל הוא בחינת תפלין שלו יתברך. ועל
כן בשנתרחק אחד מישראל מהשם יתברך או השכינה צועקת קלני
מראשי קלני מזרועי. הינו שנפנס בבבול התפלין שנעשין מן ההתפארות. וכשאחד
מישראל וכל שכן רבים נתקרבים להשם יתברך או נתוסף ביותר אור ההתפארות
שהוא אור התפלין של השם יתברך ונזה נעשה השגחת השם יתברך בבבול שמשגיח
תמיד על ישראל למוכה ונמשך קדשת ארץ ישראל ובחינת אורא דארץ ישראל
מחכים (ועל כן צריכים הבתים לראות את האויר כמו שכתוב בשלתון ערוך כי הד' בתים
הם בחינת ארבע רוחות ארץ ישראל ועל ידי שרואין את האויר נתקדש בקדשת ארץ
ישראל):

לסימן ע"ו

תפלין הם בחינת מחין והרצועה היא בחינת יראה. והיו שעוברת הרצועה תוך
המעברתא כי הראה עוברת תוך המחין והתפלין. כי ראשית חכמה יראת ה'
ואם אין יראה אין חכמה. ומכחינה זאת הרצועה בא לכל אחד מישראל איזה צער בכל
יום. וכל מי שדעתו יותר גדולה צערו יותר גדול. כי הצער נשתלשל מהיראה והיראה
היא כפי הדעת והמח' שהם בחינת תפלין. והתקון וההמתקה לזה הצער הבא מהרצועה
הנ"ל הוא עלידי אכילה בקדשה וביראת שמים עין פנים:

נשמט מסימן ב' סוף אות ב'

והיו דכתיב אחר פסוק חגור חרקה המבואר בפנים בגות מלכים כו'. כל כבודה בת
מלך: